

Parti değerlendirmeleri-4

Derleyen: H. Fırat

**Parti
değerlendirmeleri-4**

EKSEN YAYINCILIK

Parti Değerlendirmeleri-4

EKSEN YAYINCILIK

EKSEN Basım Yayın Ltd. Őti.
MollaŐeref Mah., Turgut Őzal Cad.
Fatih/İstanbul

Tel: 0 212 621 74 52

Fax: 0 212 534 95 90

<http://www.kizilbayrak.net>

Baskı tarihi: Şubat 2009

Baskı : Step Ajans

ISBN :

Parti Değerlendirmeleri-4

İÇİNDEKİLER

I. Bölüm

Kenya Komplosu'ndan İmralı'ya

Şubat-Haziran 1999

- 1- Emperyalist komplolar Kürt halkının özgürlük istemini boğamaz!
- 2- Trajik gelişmeler ve paha biçilmez dersler
- 3- Kürt hareketi cephesinde son gelişmeler
- 4- Yargılayanlar yargılanmalıdır!
- 5- Teslimiyet ve yeni dönem
- 6- Ayrışma ve yeniden saflaşma dönemi
- 7- İdam kararının ötesi
- 8- Ayrışma ve yeniden saflaşma zorunluluğu
- 9- Verilen sınavlar ve bekleyen görevler

II. Bölüm

İmralı Savunmaları'nın eleştirisi

Haziran-Temmuz 1999

- 1- İlk tepkiler üzerinden ön değerlendirmeler
- 2- Emperyalist sisteme ve kapitalist düzene onay
- 3- PKK'nin "devrimcilikten demokratlığa" dönüşüm ihtiyacı
- 4- Birliğin ya da "Türkiyelileşme"nin iki yolu
- 5- Bütünsel bir tasfiyeci platform

III. Bölüm

Ulusal sorun ve İmralı çizgisi

Kasım 1999-Ocak 2000

- 1- Barış adı altında teslimiyet
- 2- Devrim kampından düzen kampına
- 3- “Düşük yoğunluklu demokrasi”
- 4- Aldatmaca ve gerçek
- 5- Savaş, barış ve devrim...
- 6- Çözumsuzlük “barış”ı ya da teslimiyet
- 7- Barış sorunu üzerine ek değinimler
- 8- Kürt sorununun niteliği, kapsamı ve devrimci çözüm
- 9- Kürt sorununun niteliği, kapsamı ve devrimci çözüm
(Devam)

IV. Bölüm

Teslimiyetçi çizginin iflası

- 1- Teslimiyetçi çizginin iflası
- 2- Son gelişmeler ve İmralı çizgisi
- 3- KADEK’in feshi ve KONGRA-GEL oluşumu...
- 4- Zindan direnişi ve PKK ile ilişkiler

I. Bölüm

TKİP II. Kongresi (Kasım 2007)

TKİP II. Kongresi toplandı...

Parti'yi güçlendirmek ve mücadeleyi büyütmek için!

Geride bıraktığımız günler içinde toplanan TKİP II. Kongresi, kapsamlı ve çok yönlü bir gündem üzerinden süren çalışmalarını başarıyla tamamlamış bulunmaktadır. Son birkaç yıldır gündemde olan, fakat gerçekleşmesi örgütsel güvenliğe ilişkin nedenlerden dolayı geciken II. Parti Kongresi'nin nihayet güvenlik içinde toplanması ve çalışmalarını başarıyla tamamlaması, partimiz için birçok açıdan önemli bir adımın ifadesi olmuştur. Partimiz, devrimci sınıf mücadelesi görevlerine daha güçlü bir biçimde sarılmak için artık çok daha elverişli bir zemine kavuşmuş durumdadır. II. Parti Kongresi'nin kapsamlı değerlendirmeleri ve bir dizi konuya ilişkin kararları bunun güvencesidir.

TKİP II. Kongresi, iki kongre arası dönemi sınıf ve kitle hareketi, genel sol hareket ve partimiz yönünden değerlendirmek ve bundan gerekli sonuçları çıkarmak başta olmak üzere, dünya ve Ortadoğu'daki gelişmeler, yakın geçmişten geleceğe Türkiye'de olayların seyri, sınıf ve kitle hareketi, Kürt sorunu ve hareketi, partinin genel politik ve örgütsel durumu, tüm boyutlarıyla partinin örgütsel ve kadrosal sorunları, çeşitli yönleri ve boyutlarıyla partinin sı-

nif çalışması, gençlik çalışması, kadın çalışması, toplam yayın faaliyeti, örgütsel güvenlik sorunları vb. bir dizi konuyu içeren alabildiğine kapsamlı bir gündem üzerinden çalışmış, tüm bu sorunlarda günler boyunca yer yer özel ayrıntılara inen verimli tartışmalar yapmış, partinin önünü açacak ve önümüzdeki dönem için yönünü çizecek sonuçlara varmıştır.

Partimizin II. Kongresinin dünyada ve Türkiye’de girmiş bulunduğumuz çok daha zorlu ve karmaşık bir dönemin ardından toplanmış olması onun gündeminin ağırlık alanını da etkilemiştir. 11 Eylül saldırılarıyla birlikte girilen bu yeni dönem, dünya ölçüsünde emperyalist gericiliğin ve her bir kapitalist ülkenin kendi bünyesinde burjuva gericiliğinin dizginlerinden boşaldığı bir evre oldu. Dışarda emperyalist tehdit, saldırı ve savaş, içerde ise ırkçılık, şovenizm ve polis devletine geçiş, bu dönemin siyasal çehresine damgasını vurmaktadır. Çözumsuz yapısal sorunlarla boğuşup duran ve gelinen yerde özellikle Kürt sorunu üzerinden iyiden iyiye sıkışmış bulunan Türk burjuva gericiliği de kendi yönünden bu genel atmosferden en iyi biçimde yararlanma yoluna gitmektedir. İçerde baskıyı, şovenizmi ve faşist-militarist terörü azdırmakta, dışarda ise bölge halklarına karşı emperyalist-siyonist cephede yeni roller üstlenmektedir.

Böylesine karmaşık ve zorlu bir dönemin ardından toplanan TKİP II. Kongresi, doğru bir ideolojik-politik çizginin yanı sıra, ihtilalci temellere oturan sağlam bir parti örgütünü, çok yönlü olarak eğitilmiş ve donatılmış militan savaşçı kadroları, doğru bir çalışma tarzı ve etkin bir çalışma kapasitesini, devrimci bir partinin bu dönemin gelişmelerine yanıt verebilmesinin olmazsa olmaz koşulları olarak ele almaktadır; ve tüm bunların gerçekten bir anlam taşıyabilmesi ve gerçek maddi bir kuvvet haline getirilebilmesi için de, sınıf eksenli bir devrimci çalışmayı tayin edici önemde görmektedir.

Bu nedenledir ki, çok kapsamlı bir gündem üzerinden çalışan, dünyada, bölgede ve Türkiye’deki siyasal gelişmeler ve bunun or-

taya çıkardığı sorunlar üzerinde gereğince duran II. Parti Kongresi, yine de çalışmasında esas ağırlığını partinin örgütsel gelişme ve kadrolaşma alanındaki sorunları ve ihtiyaçları üzerinde yoğunlaştırmış, bunu genel politik çalışmasının, özellikle de sınıf çalışmasının çok yönlü sorunlarının irdelenmesi ve deneyimlerinin özetlenmesi ile birleştirmiştir. Bu ağırlıklı çerçeve, girmiş bulunduğumuz zorlu döneme partinin hazırlanması bakımından temel önemde bir ihtiyaç olarak ele alınmıştır.

Değerlendirme ve kararları daha sonra toplu olarak açıklanacak olan TKİP II. Kongresi şimdilik aşağıdaki hususlara ilişkin görüşlerini en özet biçimiyle kamuoyunun bilgisine sunar:

I

Sistemin bunalımı ve emperyalizmin saldırganlığı

Bugün emperyalist gericilik, bağımlı ülkelerin burjuva gericiğini de kendi plan ve yönelimlerine uydurarak, halen dünya emekçilerine ve halklara üç koldan, üç temel alan üzerinden saldırmaktadır. Bunlardan ilki, sosyal hak ve kazanımlara yönelen ve kuralsız bir sömürü ve yağmayı kölelik koşullarında küreselleştirmeyi hedefleyen neoliberal sosyal yıkım saldırısıdır. İkincisi, “teröre karşı mücadele” adı altında demokratik hak ve özgürlüklerin sistemli biçimde budanması ve polis devleti uygulamalarının genelleştirilmesi biçiminde kendini gösteren gerici politik saldırıdır. Mazlum halklara yönelen ve halen özellikle Ortadoğu üzerinden kendini gösteren emperyalist saldırganlık, savaş ve işgal ise, saldırının bugünkü koşullarda giderek çok daha fazla öne çıkan üçüncü temel alanıdır.

İkinci Dünya Savaşı’ını izleyen uzun süreli büyüme ve genişleme süreci ‘70’li yıllarda başgösteren ekonomik kriz ile birlikte sona eren dünya kapitalizmi, o günden bugüne işçi sınıfına ve emekçilere karşı kesintisiz bir iktisadi-sosyal saldırı içindedir.

'80'li ilk yıllarda neoliberal politikalar üzerinden kendini gösteren bu saldırı, '89 çöküşünün ardından yeni boyutlar kazandı ve küreselleşme politikaları biçimi içinde tüm yeryüzünü kapladı. Emperyalist merkezlerden örgütlenen ve yönetilen bu saldırının ürünü olarak dünya ölçüsünde işçi sınıfı ve emekçiler, yüzyılı aşan mücadeleler içinde biriktirdikleri kazanımlarının önemli bir bölümünü yitirmiş durumdalar. İktisadi ve sosyal hakların sistemli biçimde budanmasına ve çalışan sınıfların kapitalist sömürü mekanizmaları karşısında silahsızlandırılmasına dayalı bu sosyal yıkım saldırısı halen de sürmektedir. Emperyalist tekeller arasında gitgide daha çok şiddetlenen rekabet ile emperyalist militarizmin ve nüfuz mücadelelerinin ihtiyaçları, bunu özellikle azdırmaktadır.

Bu saldırıyı hemen her ülkede demokratik hak ve özgürlüklerin sistemli biçimde gaspı, polis devleti uygulamalarının yaygınlaştırılması tamamlamaktadır. Bu bütünlük rastlantı da değildir. Kendi emekçilerini gündün güne daha çok yoksulluğa, daha geniş çaplı bir işsizliğe, sosyal haklardan yoksunluğa mahkum eden emperyalist ülkelerin burjuvazileri, bunun kaçınılmaz olarak mayalamakta olduğu sosyal hoşnutsuzluğa ve sınıf mücadelesi eğilimlerine karşı şimdiden siyasal önlemler almak ihtiyacı duymaktadırlar. Emperyalist ülkeler diyoruz, zira bağımlı ülke halkları temel demokratik hak ve özgürlüklerden genellikle zaten yoksundurlar. Onlar her zaman burjuva gericiliğinin baskı ve terörüne hedef durumda idiler. Şimdi bu politika ve uygulama, emperyalist metropollere de sinsi bir biçimde taşınmakta, "terörizme karşı mücadele" ya da yabancı düşmanlığı bunun için kirli bir bahane olarak kullanılmaktadır. Özellikle 11 Eylül'den sonra emperyalist metropollerde buna yönelik çabalar genelleşmiş ve yoğunlaşmış bulunmaktadır.

Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa'daki yıkılışının ardından ve '90'lı ilk yıllardan başlayarak, emperyalizm dünya halklarına karşı bu kez siyasal-askeri alanda yeni bir saldırı cephesi açtı. '90 yılların başındaki Körfez Savaşını '90'lı yılların sonundaki Yugos-

lavya Savaşı izledi. Bunlar güç dengelerindeki köklü değişimin ardından emperyalist militarizmin ve saldırganlığın ilk çıkışları oldular ve “yeni dünya düzeni”nin ilk önemli ipuçlarını verdiler. İlki, birinci Körfez Savaşı, kendini artık dünyanın tek ve karşı konulamaz süper devleti olarak gören Amerikan emperyalizminin bu konumunu, bir militarist güç gösterisi eşliğinde dünyanın bu en kritik bölgesi üzerinden güçlendirmesine yönelikti. İkincisi, Yugoslavya Savaşı, yine Amerikan emperyalizminin, ama bu kez NATO’nun patronu olarak, bu emperyalist saldırı ve savaş örgütünü “dünya polisi” haline getirme niyet ve hesaplarının bir ilk uygulanması örneği oldu.

Doğu Bloku’nun yıkılışını izleyen bu ilk iki emperyalist savaş, görünen gerekçeler üzerinden bakıldığında, sistem için şu veya bu ölçüde sorun oluşturan devletlerin dize getirilmesine, ilgili bölgelerde emperyalist egemenliğin oluşturulmasına ya da pekiştirilmesine yönelikti ve bu çerçevede batılı emperyalistlerin ortak eylemine dayanmaktaydılar. Bununla birlikte, Amerikan emperyalizmi yönünden, sistem içindeki hegemonyasını pekiştirmek ve rakip olarak sivrilmeye potansiyeli taşıyan öteki emperyalist odakları denetim altında tutmak gibi temel önemde stratejik bir amaca da hizmet ediyorlardı. ABD için bu amaç ve hedef, ‘89 yıkılışının hemen ardından kendini göstermiş, Irak’a ilk müdahalenin hemen sonrasında ise buna yönelik yeni bir gizli strateji şekillendirilmişti. Emperyalist savaş mekanizmasının dizginlerinden boşalmasına vesile edilen 11 Eylül sonrası süreç, ABD’nin bu yeni stratejisi çerçevesinde gerçek anlamını bulmakta, yerli yerine oturmaktadır.

Gerçek ve potansiyel emperyalist rakiplere nefes aldırılmamaya, onları kendine tabi ve mecbur kılmaya dayalı bu stratejide, Avrasya egemenliği özel bir yer tutmaktadır. Avrasya egemenliği ise öncelikle stratejik önemdeki petrol ve doğal gaz kaynakları ve ulaşım yolları üzerinde denetim demektir. Stratejik önemdeki petrol ve doğal gaz kaynakları ve ulaşım yolları ise geniş anlamı ile Ortadoğu

anlamına gelmektedir. Afganistan'dan başlayan, Irak'la süren ve halen İran'a yönelik olarak da hazırlıkları yapılan emperyalist savaş ve işgal hareketi, işte bu yeni saldırgan stratejik çizginin ürünü oldu. Siyonist devletin konumunu rahatlatmak ve güçlendirmek özel hedefi de bu aynı strateji içinde yerini bulmaktadır. Daha somut olarak bakıldığında, AB üzerinden ayrı bir odak olarak güçlenmeye çalışan başlıca Avrupalı emperyalist güçleri kendine tabi konumda tutmayı sürdürmek, bu arada Rusya ve Çin'i kendi coğrafyalarından kuşatarak bölgesel güç sınırlarına hapsedmek, bu stratejinin öteki temel öğeleri idi. Amerikan emperyalizminin tek ve rakipsiz bir süper devlet olarak dünya imparatorluğu hesabı tüm bunlar üzerine oturmaktaydı. Bu hesapları gerçek kılmak için o, üstelik Doğu Bloku'nun ortadan kalktığı bir evrede, savaş bütçesini görülmemiş boyutlarda büyütme yoluna gitmiştir. Bugün yarım trilyon doları çoktan aşmış bu bütçe, dünyanın tüm öteki ülkelerinin savaş bütçelerinin toplamından daha büyüktür. Bu olgu, ABD şahsında emperyalist militarizmin aldığı boyutları göstermekte ve haliyle ön plandaki tüm öteki emperyalist devletlerin de bu doğrultudaki çabalarını azdırmaktadır.

Fakat bilindiği gibi ABD emperyalizminin tüm bu hesapları, daha şimdiden, baştan gereğince hesaba katılmayan bir temel etkenin, halkların direnişinin güçlü duvarına çarpmış bulunmaktadır. ABD emperyalizmi, 11 Eylül'den sonra "uzun süreli savaş", "yüzyıllık savaşlar" serisi olarak ilan ettiği bu yeni saldırgan stratejisinin daha ikinci adımında, Irak işgali sonrasında, ummadığı bir batağa battı. Rakipsiz dünya imparatorluğu düşleri kısa zaman içinde yerini bugünkü konumunu korumak kaygısına, bunun için de bir ara kibirlice bir yana ittiği batılı emperyalist müttefikleri ile daha yakın işbirliği içinde hareket etmek çizgisine bıraktı. Irak savaşı vesilesiyle kendi aralarında ikinci emperyalist savaş sonrasında en büyük çatlağını yaşayan emperyalist batı dünyası, Irak'ın bir batağa dönüşmesinin ve bunun sistemin genel çıkarları için yarattığı kaygıların ardından yeniden birlikte hareket etmek yolunu tuttu.

II

Emekçilerin ve halkların direnişi

Doğu Avrupa'daki yıkılışın ardından dünyanın emperyalist efendileri meydanın artık kendilerine kaldığını, tek tek ülkelerde işçi ve emekçilerin, dünyanın genelinde ise mazlum halkların esasa ilişkin bir rol oynama olanaklarını ve yeteneklerini artık yitirdiklerini sanıyorlardı. O ünlü "tarihin bitişi" iddiası temelde bu anlama geliyordu. Oysa hiç de böyle olmadığını ve olamayacağını, bunu böyle düşünenler bile artık yaşayarak, dahası etinde kemiğinde duyarak görüp anlamış bulunuyorlar.

İşçilere, emekçilere ve ezilen halklara yaşattıkları çok yönlü acılar halen ve üstelik katlanarak sürüyor olsa bile, dünyanın emperyalist efendileri ve her yerde onların hizmetindeki burjuva gericiliği için kolay dönem gitgide geride kalmaktadır. Dünyanın emekçileri ve ezilen halkları sömürüye ve talana, baskıya ve teröre, emperyalist saldırılara ve savaşlara karşı günden güne daha geniş kesimler halinde hareket geçiyorlar. Henüz devrimci bir önderlik altında olmasa da, dolayısıyla henüz devrimci bir program ve hedefler bütününden yoksun bulunsa da, sonuçta emekçiler ve halklar direniyorlar. Ve bu direniş, bu dar, sınırlı ve kusurlu sınırlar içinde bile, dünyanın zalim ve küstah efendilerini zora sokmaya, onları hesaplarını daha dikkatli yapmak zorunda bırakmaya yetebiliyor.

İşçi sınıfının, emekçilerin ve halkların direnişi hemen her ülkede, özgün koşullara bağlı olarak en değişik biçimlerde kendini göstermektedir. Grevler, direnişler, işgaller, genel grevler, kitle gösterileri, yer yer yerel isyanlar, silahlı direnişler, gerilla mücadeleleri, bu biçimlerin yaygın olarak gerçekleşen örneklerini oluşturmaktadır.

Öte yandan bugünün dünyasında direnişin üç temel kategorisi ya da alanı özellikle öne çıkmaktadır. Kendi sınırlarından öteye be-

lirgin bir uluslararası etkiye de sahip bulunan bu direnişler bu nedenle günümüz dünyası koşullarında ayrı bir anlam ve önem taşımaktadırlar.

Bunlardan ilki ve bugünkü koşullarda kendine özgü nedenlerle politik bakımdan en önemlisi, savaşa ve işgale hedef olan ülkelerdeki silahlı halk direnişleridir. Irak, Filistin, Lübnan ve Afganistan'daki direnişler bu kapsamdadır. Bu direnişlerin bugünkü koşullarda özel politik önemi, dünya halklarını dilediklerince köleleştirebileceklerini sanan küstah ve kibirli emperyalist-siyonist güçlerin ölçsüz hesaplarına vurdukları darbelerden gelmektedir.

Dinci akımların önderliği bu direnişlerin kuşkusuz belirgin biçimde zayıf ve sorunlu yanını oluşturmakta, zamanında Vietnam direnişinin dünya ölçüsünde yarattığı türden bir devrimci etki ve yankının oluşmasını engellemektedir. Dahası Müslaman ülkelerin genelinde gerici akımların güçlenmesini kolaylaştırarak ayrıca olumsuz bir etkide de bulunmaktadır. Fakat yazık ki bugünün Ortadoğu'sunda halkların emperyalist köleleştirme girişimlerine karşı direnme istek ve iradesine bugün için ancak böyle bir önderlik yanıt verebilmektedir. Ve bunun böyle olması, bu direnişlerin emperyalist politika ve planlara vurduğu darbenin politik önemini ve dünya olaylarının seyri üzerindeki objektif olumlu etkisini ortadan kaldırmamaktadır.

Bu nedenle, bu direniş hareketleri bugünkü koşullarda ve yalnızca bu sınırlar içinde elbette desteklenmeli, fakat öte yandan onların temsil ettiği toplum projesinin gerici niteliği konusunda herhangi bir yanılsamaya da mahal verilmemelidir. Sınıflara dayalı sömürü ve mülkiyet ilişkilerinin dışına herhangi bir biçimde çıkmayan, bu nedenle bugünkü sisteme bir alternatif oluşturmak bir yana onun kendine özgü gerici bir versiyonu olan bu projenin halklara sunacağı herhangi bir olumlu gelecek yoktur. İran'daki molla rejimi ve Afganistan'daki Taliban rejimi, bu projenin sömürü ilişkileri temelinde ve baskı rejimi koşullarında halklar için ne türden bir ortaçağ karanlığı demek olduğunu somut olarak göstermiş

bulunmaktadırlar.

Öte yandan dinci akımlar, gerici doğaları gereği, direniş içinde toplumun farklı milliyetten, dinden ve mezhepten tüm kesimlerini birleştirebilme olanaklarından da büyük ölçüde yoksundurlar. Devrimci anti-emperyalist, demokratik ve laik bir program ve stratejik çizgi, farklı köken ve kültürlerden halk kitlelerinin birleşik devrimci direnişi için olmazsa olmaz asgari temeldir. Bundan yoksunluk ise halihazırdaki işgale karşı direniş hareketlerinin ortak özelliğidir ve bu yapısal zaaf direnişleri belirgin biçimde sınırlamakta, başarı şanslarını zora sokmaktadır.

İkinci kategoriye oluşturan direnişler, Latin Amerika halklarının neoliberal saldırılara karşı giderek kıtasal bir etki ve boyut kazanan ve dünyanın öteki kıtalarından da ilgiyle izlenen yaygın ve soluklu mücadeleleridir. Bu direniş halk hareketinin çok çeşitli türden militan ve kitlesel biçimlerini içermekle kalmamakta, yarattığı toplumsal etki dalgası sayesinde bir dizi ülkede ilerici-halkçı çizgide hükümetlerin işbaşına gelmesine de yolaçmaktadır. Venezuela, Bolivya ve Ekvador bunun öne çıkan örnekleridir. İlimli reformcu çizgidekinden radikal devrimcisine ve komünistine kadar çok değişik siyasal güçlerin birleşik etki ve katılımıyla gerçekleşen bu direnişlerin aşağıdan gelen bir kitle dinamizmine dayanıyor olmaları onların en önemli üstünlüğüdür.

Tabandan gelen bu büyük kitlesel kabarış, gözü dönmüş bir sömürü ve yağma hırsına yanıt veren ve emperyalist merkezlerce dolaysız olarak yönetilen neoliberal saldırı karşısında bugünün dünyasında bile halkların hiç de çaresiz olmadığını göstermek bakımından özel bir uluslararası politik anlam ve önem taşımaktadır. Öte yandan ufku kurulu düzenin temel kurum ve ilişkilerini aşmayan ilerici-burjuva çizgideki akımların denetiminde olmak ve tam da bu nedenle parlamenter hayallere güç kazandırmak, halen bu direnişlerin zayıf yönünü oluşturmakta ve geleceklerini belirsizlik içinde bırakmaktadır.

Bugünün dünyasında uluslararası etkisi ve yankısı ile öne çıkan

direniflerin son kategorisine geçiyoruz. Bu kategoriye oluşturanlar, daha çok emperyalist merkezlerde kendini gösteren ve zaman zaman geniş kitlelerin katılımıyla gerçekleşen küreselleşme ve savaş karşıtı hareketlerdir. Daha çok batılı emperyalist metropollerde gelişen bu türden kitle hareketleri halihazırda sınıf mücadelesi yönünden bu en durgun toplumlarda bile kitlelerin dünya olaylarının gidişine yönelik politik duyarlılığını ortaya koymaktadır. Emperyalist küreselleşme karşıtı kitle hareketi, işçi sınıfının, emekçilerin ve gençliğin en duyarlı kesimlerinin dünyanın ve insanlığın geleceğine ilişkin olarak artık eyleme dökülen ilgi ve duyarlılığının bir ifadesi ve göstergesidir.

Bu kategorideki hareketler de halen devrimci bir önderlikten ve yönelimden yoksundurlar. Dahası ilk ikisinden farklı olarak istikrarlı bir eksenden ve örgütsel biimlenmeden de yoksundurlar. Bu anlamda kendiliğindenlik, şekilsizlik ve stratejik bulanıklık onların baskın karakteridir. Tüm bu belirgin kusurlarına rağmen yine de başlangıçta emperyalist zirvelere karşı gerçekleşen, ardından emperyalist saldırganlığa ve savaşa karşı eylemler biçimini de alan bu büyük protesto gösterilerinin politik anlamı, önemi ve dünya lsndeki sınıf mücadelelerine olumlu katkısı tartışmasızdır. Emperyalist metropollerde gerçekleşen bu türden kitle hareketleri '89 yıkılışını izleyen dönemde oluşan gerici atmosfere büyük bir darbe olmuş, emperyalist küreselleşmenin ve onunla bağlantılı olarak kapitalizmin dünya lsnde yaygın bir biçimde sorgulanmasını kolaylaştırmış ve hızlandırmıştır. Bu eylemler sayesinde G8 zirveleri dünya lsnde emperyalizme ve kapitalizme karşı güçlü ve yaygın bir teşhir ve ajitasyon vesilesi ve olanağı haline gelebilmiştir. Bu eylemlerin ve onların uluslararası çapta yarattığı etkinin basıncı altında gerici emperyalist cephe büyük bir politik ve moral darbe almıştır.

Halkların ve emekçilerin ne çıkan başlıca biçimler üzerinden özetlediğimiz bu direnişleri, geride kalan yüzyılın son çeyreğinde hız kaybetmiş gibi görünen sosyal-siyasal mücadelelerinin bu yeni

dalgası, yineliyoruz, daha şimdiden sistemin efendilerini zorluyor, yer yer hesap ve planlarını bozuyor, Ortadoğu örneğinde olduğu gibi onları kara kara düşünmeye itiyor.

III

Bölge halklarına karşı emperyalizmin ve siyonizmin safında

Bulunduğu bölgede Türkiye'yi emperyalizmin bir tehdit, saldırı ve savaş üssü haline getirmek, ikinci emperyalist savaş sonrasında beri Türk burjuvazisinin temel bir dış politika çizgisidir. Bu çizgi halen de sürdürülmekte, dahası bölgede olaylar sıcak savaşa evrildiğinden beri bunun anlamı ve sonuçları daha açık ve somut biçimde görülebilmektedir. Bugün Amerikan emperyalizminin bölgeye yönelik savaş ve işgal hareketinde üs olarak kullandığı başlıca ülkelerden biri, belki de birincisi Türkiye'dir. Son günlerin siyasal harareti içinde bizzat işbirlikçi burjuvazinin sözcüleri tarafından açığa vurulduğu gibi, Irak'taki emperyalist işgalin lojistik ihtiyaçları %70 oranında halen Türkiye üzerinden karşılanmaktadır. Yıllarca Irak'a yönelik sistemli bombalamaların temel üssü olan İncirlik bu faaliyetin de ana üssüdür. Türkiye'nin dört bir yanına örülmüş öteki Amerikan ve NATO üslerinin temel işlevi budur.

İki kutuplu dünyanın sona ermesinden beri Ortadoğu, Balkanlar, Kafkasya ve iç Asya birleşik bir kriz coğrafyası oluşturmaktadır. Dünya siyasetinin en sıcak alanları o zamandan beri ve halen de bu bölgeler, özellikle de Ortadoğu'dur. '89 yıkılışı sonrasında dört emperyalist saldırı savaşının dördü de bu coğrafyada gerçekleşmiştir. Halihazırda bunların tümünde emperyalist işgaller sürmekte, bunlardan üçünü (Bosna, Kosova ve Afganistan) NATO kuvvetleri yürütmektedir.

Türkiye bu kritik kriz coğrafyasının tam merkezinde bir ülkedir ve kendisini kuşatan bu kriz coğrafyasında Amerikan emperyalizmine tam hizmet, tüm kanatlarıyla işbirlikçi Türk burjuvazi-

sinin “Milli Siyaset Belgesi”ince saptanmış tartışma dışı ortak “milli politika” çizgisidir. Türk burjuvazisi bu politika çerçevesinde şaşmaz bir tutumla bölge halklarına karşı emperyalizmin ve siyonizmin saflarında yer almaktadır. NATO’nun hizmetinde Bosna ve Kosova’da işgalci güç bulundurmakta, Amerikan emperyalizmi hesabına Afganistan’da savaşmakta, ABD-İsrail hesabına Lübnan’a asker göndermektedir.

İkinci emperyalist savaş sonrasında beri Ortadoğu’da halkların göğsüne saplanmış bir hançer gibi duran ve yerinden yurdundan ettiği Filistin halkına o zamandan beri en derin acıları yaşatan siyonist İsrail’in bölgedeki en yakın müttefiki ve destekçisi de bizzat Türk devleti, tüm kanatlarıyla Türk burjuvazisidir.

Türk devleti halen ABD ve İsrail ile birlikte bölge halklarına karşı üçlü bir siyasal-askeri mihverin içindedir. Bu üçlü her yıl Türkiye topraklarında savaş tatbikatları yapmakta, siyonist İsrail Türkiye topraklarını ve hava sahasını kendi kirli ve saldırgan amaçları doğrultusunda kullanabilmektedir.

Bölge halklarına karşı emperyalizmin ve siyonizmin saflarında bu yer alış, Türk burjuvazisi için bölgedeki tüm amerikancı rejimlerle kurulan açık-gizli yakın ilişkilerin de temelidir. Mısır, Suudi Arabistan ve Ürdün, bunun Ortadoğu’daki örnekleridir.

Bu dış politikanın kaynağı, Türkiye’nin iç toplumsal-siyasal düzenidir. Emperyalizme göbekten bağlı kapitalist düzen, emperyalizmin hizmetindeki dış politika çizgisinin de temelidir. Tüm kesimleriyle Türk burjuvazisini bu çizgide bu denli kolay birleştiren maddi-iktisadi zemin budur. Burjuva gericiliğinin tüm kanatları bu aynı zemin üzerinde durmakta, ondan beslenmektedirler. Bu nedenle de onun ürünü dış politika çizgisini de birlikte savunmaktadırlar. Bu nedenle hükümet değişiklikleri üslup farkı dışında esası yönünden bu politikayı hiçbir biçimde etkilememektedir. Bugün iç iktidar mücadelesinde ve rant kavgasında yer yer birbirinin boğazına sarılan tüm kesimlerin emperyalizmin ve siyonizmin hizmetindeki dış politikayı tartışma dışı tutması, bunu bir “milli muta-

bakat” alanı sayması, buna ilişkin kararlarda blok halinde davranması da bundandır.

Türk burjuvazisinin emperyalizme ve siyonizme bu tarihsel ve güncel hizmeti, Türkiye işçi sınıfının, emekçilerinin ve devrimcilerinin omuzlarına dün olduğu gibi bugün de ağır bir sorumluluk yüklemektedir. Emperyalizmin ve siyonizmin hizmetindeki bu politikanın karşısına kararlılıkla dikilmek aynı zamanda bölge halklarına karşı yerine getirilmesi gereken temel önemde bir devrimci görevdir.

IV

Güney Kürdistan’a yönelik gerici ve kirli hesaplar

Irak’a yönelik emperyalist savaş esnasında Türk burjuvazisi safalarında yaşanan ve ABD ile ilişkilerde de sorunlara yolaçan görüş ayrılıkları, ABD’ye endeksli dış politika çizgisinde bir çatlama değil, fakat tümüyle Kürt sorunundan doğmuştur. Güney Kürdistan liderliğinin Irak’a yönelik emperyalist müdahalede Amerikan emperyalizminin yanında saf tutması, Türkiye’nin 60 yıllık amerikancı rejimini açmaza düşürmüş ve kendi içinde bölmüştür. Bölünme hiçbir biçimde Irak’a emperyalist müdahalenin kendisi konusunda değil, fakat bunun Güney Kürtleri için yaratacağı fırsatların nasıl bertaraf edilebileceği, hangi davranışın bunu kolaylaştırabileceği üzerinden yaşanmıştır

Bugün Güney Kürdistan’da henüz hukuksal olarak değil, fakat fiilen artık ayrı bir Kürt Devleti vardır. ABD ve İsrail’in, yani Türk burjuvazisinin bölgedeki iki kadim müttefikinin tam desteğine sahip bu fiili devlet, halen Türk burjuvazisi için en önemli sorunlardan biri durumundadır. Zira bu gelişme, bir yandan Türkiye’deki Kürt sorununu daha da azdırırken, öte yandan Türk burjuvazisinin hiç de terketmediğini şimdilerde artık gitgide yüksek sesle dile getirdiği yayımları emellerini boşa çıkarmaktadır.

Türk burjuvazisini ciddi biçimde zorlayan bu sorun şu günlerde onun elinde Türkiye'nin iç siyasal yaşamını zehirlemenin, kitleleri kudurgan bir şovenizmle sersemletmenin ve denetim altında tutmanın da bir olanağı haline gelmiştir.

PKK'nin Güney Kürdistan'daki varlığını bahane ederek askeri bir harekate hazırlanan Türk devletinin gerçek hedefinin Güney Kürdistan'daki devletsel oluşum olduğu yeterince açıktır. Amerikan emperyalizmi, ikisi de birbirinden bağımsız olarak bölgede kendisine sadakatle hizmette kusur etmeyen tarafları aynı cep-hede buluşturmaya yönelik çabalarında başarı sağlayamazsa eğer, bu türden bir müdahalenin gerçekleşme ihtimali yüksektir. Türkiye'deki Kürt sorununun çözümü konusunda hiçbir perspektifi ve yönelimi olmayan Türk burjuvazisi için halihazırdaki sözde çare, Güney'deki etki kaynağını ezerek Kuzey'deki umutları hiç değilse bir dönem daha darbelemektir.

ABD'nin yıllardır kendi çıkarları çerçevesinde telkin edip durduğu Kürt politikası etrafında bir türlü bir mutabakat sağlayamayan Türk burjuva gericiliği, onun Irak'taki açmazlarından ve İran'a yönelik saldırı çerçevesindeki ihtiyaçlarından yararlanarak, Güney'deki Kürt devletinin gelişimini bloke etmek konusunda şu son zamanlarda ortak bir çizgide buluşmuş görünmektedir. Bu, AKP hükümetini köşeye sıkıştırmak ve içerde kendine daha geniş bir politik inisiyatif alanı açmak isteyen ordu payına başarılı bir hamlenin ifadesidir. Fakat Güney'e bu tür bir müdahalenin Kürdistan'ın iki parçasını birleşik bir tek mücadele alanı haline getireceği ve Türk gericiliği için içinden çıkılması zor bir batağa dönüşeceği de hemen hemen kesindir.

Partimiz, Türk burjuva gericiliğinin Güney Kürdistan'a yönelik her türden müdahalesine kesin olarak karşıdır. Bunu her açıdan gayrimeşru, haksız, gerici ve Kürt halkına karşı düşmanca bir girişim olarak değerlendirmekte ve şiddetle mahkum etmektedir. Türk işçi ve emekçilerini, bu kirli ve tümüyle haksız müdahaleye hiçbir biçimde alet olmamaya, bunun karşısına kararlılıkla dikil-

meye, Kürt halkının tümüyle haklı ve meşru ulusal istemlerine saygı göstermeye çağırılmaktadır. Başta Türk ve Kürt halkları olmak üzere tüm Türkiye halklarının devrimci birliği ve kardeşliği bunu gerektirmekte, buradan geçmektedir.

Kürt halkının Güney Kürdistan'daki siyasal kazanımları gerçekte onun yüzyıllı bulan, büyük acılara ve bedellere malolan ulusal özgürlük ve eşitlik mücadelesinin ürünüdür. Bunlara dokunmaya, bunları ortadan kaldırmaya hiç kimsenin hakkı yoktur. Bölgedeki ezen uluslara mensup halklar, mazlum Kürt halkının en doğal haklarına ve meşru kazanımlarına saygı duyabildikleri ölçüde, kendi gerici burjuvazilerinin bunları boğmaya yönelik kirli planlarının karşısına dikilebildikleri ölçüde, Kürt halkıyla özgürlüğe ve eşitliğe dayalı bir gönüllü birliğin koşullarını hazırlamış olurlar. Aksi durumda, kendi gerici burjuvazilerinin iradesiz aletleri olmakla kalmazlar, Kürt emekçilerinin Barzaniler ve Talabaniler türünden işbirlikçi liderlerin peşinden gitmelerini de kolaylaştırmış olurlar.

Güney Kürdistan'nın bugünkü liderliği, Kürt egemen sınıflarının has temsilcileri olan Barzaniler ve Talabaniler, bölgenin tüm öteki işbirlikçi iktidarları gibi Amerikan emperyalizminin safındadırlar. Onların Irak'a emperyalist müdahale dönemindeki tutumları bölge halklarının genel çıkarlarına açık bir ihanet örneği olmuştur. Ve bu çizgi bölge halkları ile mazlum Kürt halkının ilişkilerine tamiri kolay olmayan zararlar vermiştir.

Fakat bütün bunlar yine de, bu aynı bölgede 60 yılı aşkın bir süredir halklara karşı emperyalizmin ve siyonizmin safında yer almış bir rejimin tarihsel ve güncel suçları yanında son derece önemsiz ve masum kalmaktadır. Barzaniler ve Talabaniler'in sırtlarını Amerikan emperyalizmine dayamış olmasından yakınanlar, kendilerinin 60 yıldır aynı Amerikan emperyalizminin kucağında ve hizmetinde olduklarını utanmazca görmezlikten gelmektedirler.

Partimiz, Türk burjuvazisinin Güney Kürdistan'a yönelik kirli ve karanlık hesapları ve girişimleri karşısında alınacak tutumu, tüm

kesimleriyle Türkiye solu için temel önemde bir sınav olarak görmektedir. Sola halen Güney Kürdistan'a yönelik bir müdahaleye karşı bir tutum egemendir ve bu memnuniyet vericidir. Fakat bunu ABD'nin oyununa gelmemek ya da Türkiye'yi bölünmeye götürecektir maceralardan kaçınmak türünden gerekçeler üzerine oturtmak açık ya da örtülü oportünist bir tutumun yansımasıdır. Böyle bir tavrın gerisinde dizginlerinden boşalmış bulunan şovenizm karşısında belirgin bir zayıflık vardır.

Güney Kürdistan'a yönelik müdahaleye karşı çıkmak ve şovenizmin karşısına dikilmek, açık, net ve tok bir tutumla Kürt halkının meşru ulusal haklarını savunmakla birleştirilmek zorundadır. Bunun gerisindeki her tutum, şovenist kudurganlık karşısında gelememek, ya da daha da kötüsü, Amerikan karşıtlığı ile maskelenmiş sosyal-şoven bir çizgide davranmak demektir.

Devrimci tutum, sorunu Kürt sorunu ekseninde ortaya koymak ve kendi tutumunu da buradan tanımlamak zorundadır. Zira tüm olup bitenlerin temelinde Kürt sorunu vardır, bütün kıyamet buradan kopmaktadır. Türk burjuvazisinin bugünkü kudurganlığa ve kendisine hiçbir şey kazandırmayacağı daha baştan belli savaş macerasına yönelen, Kürt halkının özgürlük ve eşitlik istem ve özlemlerini kan ve ateşin içinde boğmak niyet ve hesabıdır. Bu yeterince açık olduğuna göre, bunun karşısında devrimci tutum da yeterince açık ve net olmalıdır.

V

Kriz içindeki düzenin yönetebilme başarısı

Türkiye'nin kapitalist düzeni yapısal bir kriz içindedir. Bu ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel yaşam alanlarını kapsayan çok yönlü ve çok boyutlu bir krizdir. Uzun yılların ürünü ve uzantısı olan bu kriz güncel görünüşler içinde halen de sürmektedir ve ortada aşılabileceğine ilişkin herhangi bir belirti de görünmemekte-

dir. Tersine, özellikle dış gelişmelerin de bunaltıcı etkisi altında, durum gitgide daha karmaşık, içinden daha zor çıkılır bir hal almaktadır.

Fakat burjuvazi bu krizle birlikte yaşama ve onu yönetme başarısına da halen sahiptir. Bu başarının en önemli yönü, gerçekte kriz kaynağı olan her siyasal sorunun bir biçimde burjuvazinin elinde kitleleri denetim altında tutmanın bir olanağına dönüşebilmesidir. Kürt sorunu bunun en dikkate değer örneğidir. Bu sorun son 20 yılı aşkın bir süreden beridir burjuvaziye özellikle zorlamakta, düzenin krizini çok yönlü olarak şiddetlendirmektedir. Fakat bu aynı Kürt sorunu aynı zamanda kudurgan bir şovenizmle toplumu sersemletmenin, emekçi kitleleri bölmenin ve denetim altında tutmanın, özgürlükleri kolayca gaspedebilmenin, devlet aygıtını tahkim etmenin, sol potansiyelin bir kesimini yedeklemenin ve kendi hizmetine koşmanın, ve elbette bu arada İMF reçetelerini ve sosyal yıkım saldırılarını şaşırtıcı bir kolaylıkla hayata geçirebilmenin de önemli bir olanağıdır, bu aynı burjuvazinin elinde.

Aynı şekilde, dinsel gericiliğin cumhuriyet rejiminin yerleşik yapısını ve iç dengelerini zorlayabilecek denli güçlenmiş olması, burjuvazi için bir sorun kaynağı ve halen burjuvazi içinde bir bölünme nedenidir. Fakat tam da bu aynı olgu, işçilerin ve emekçilerin geniş kesimlerinin kolayca denetim altına alınabilmesinin ve dinci gericiliğin binbir aldatmacasıyla düzen bağlanabilmesinin de halen bulunmaz bir olanağıdır. Tersinden de, toplumun herşeye rağmen ilerici ve aydınlanmış kesimlerini “cumhuriyete bağlılık” adı altında düzene ve devlete bağlamanın, Amerikancı generallerden yana safa sokmanın bir olanağıdır.

Buna burjuvaziye içinden bölen bir kriz etkeni olarak AB süreci, ya da “çuval olayı” sonrası ABD ile ilişkiler ya da Güney Kürdistan’daki devletleşme de birer örnek olarak pekala verilebilir. (Bu son örneğin, bir kriz etkeni haline gelen Güney Kürdistan’daki devletleşme olgusunun, burjuvazinin elinde nasıl bir olanak olarak kullanılabilirdiğini son günlerin olayları tüm sıcaklığı ile göstermekte-

dir.)

Yapısal ekonomik sorunlar sürdüğü ve sosyal sorunlar yakın geçmişle kıyaslanamaz ölçüde ağırlaştığı halde, burjuvazinin halen toplumu rahatça yönetebilmesinin gerisinde bu ve benzeri araç ve olanakları kirli biçimde fakat belli bir ustalıkla kullanabilme gerçeği var. Şovenizm, dinsel gericilik ve burjuva kozmopolitizmi, her biri bir koldan toplumu, özellikle de emekçi kitleleri kuşatmakta, bilinçlerini kötürümleştirmekte, sosyal mücadeleye ve ilerici düşünceye yönelmelerine karşı güçlü birer barikat oluşturmaktadır. Eksik kalanı ise baskı, terör ve yasak düzeni, yine nispeten kolay bir biçimde kendi yönünden tamamlamaktadır.

Fakat kendine özgü bu başarının, biriktirdiği bir dizi yan fatura ile birlikte, gelecekte bir biçimde burjuvazinin ayağına dolanacağı da açıktır. Unutmamak gerekir ki halihazırdaki yönetme başarısı sorunları çözmekte, tam tersine, üstelik görülmemiş bir kolaylık ve rehabet içinde, sürekli olarak büyümesine ya da ağırlaşmasına yolaçmaktadır. Buna, Kürt sorunu türünden siyasal sorunlar, ağır iç ve dış borç yükü gibi ekonomik-mali sorunlar, ya da büyüyen işsizlik ve artan yoksulluk türünden sosyal sorunlar, örnek olarak verilebilir. Bunların tümü de bir biçimde ve elbette her biri kendine özgü bir biçimde, günü gelecek burjuva düzenininin ayağına dolacaktır. Krizi bir dönem için başarıyla yönetmek elbette mümkündür, bunu son yılların Türkiye'si üzerinden somut olarak görebiliyoruz. Fakat krizin kaynağı çözümsüz sorunların üzerinden atlamak ve onların ergeç yaratacağı yıkıcı sonuçlardan kurtulmak olanağı yoktur.

VI

Toplumsal muhalefet ve sol hareket

Türkiye'nin toplumsal muhalefeti ve sol hareketi özellikle son on yıldan beridir sürekli bir gerileme içindedir ve halen en zayıf dönemlerinden birini yaşamaktadır. 28 Şubat müdahalesi burada bir

dönüm noktasıdır. Ordunun 28 Şubat çıkışı reformist solun bir kesimi de içinde olmak üzere toplumsal muhalefetin bir bölümünü sendikalar ve kitle örgütleri üzerinden yedeklemeyi başardı.

Bu aynı dönemde devlet devrimci parti ve örgütlere yönelik sistemli saldırılarla devrimci harekete önemli darbeler vurdu ve böylece reformist sola daha geniş bir etki alanı açılmış oldu. Önce İmralı teslimiyeti ve ardından hücre saldırısının toplam seyri, benzer bir sonuç yarattı. Umutsuzluğu besleyerek ve tasfiyeciliği güçlendirerek devrimci hareketi daha da zayıflattı.

Bunları 3 Kasım 2002 seçimleriyle birlikte solun reformist kesimlerinin ham hayaller eşliğinde parlamentarizme geçişi ve devrimci hareketin bir kesimini de ardından sürüklemesi izledi.

Solun bu tablosu, fabrikalarda, işletmelerde ve işçi-emekçi semtlerinde etkili bir devrimci kitle çalışması yürütmenin ve tabandan bir kitle hareketi geliştirmenin olanaklarını iyice zayıflattı.

Kolay başarı peşinde koşmak ve bunu da ilkesel esasları ve stratejik bakışı bir yana bırakarak yapmak, halen devrimci ve reformist kanatlarıyla geleneksel solun ortak davranış çizgisidir. Özellikle reformist sol açısından parlamentarizme hızlı geçişin ve halen de bu alandan yapılacak çıkışlarla mucizeler gerçekleştirme beklentisinin gerisinde de bu vardır. Fakat yazık ki Türkiye'nin bugünkü siyasal gericilik ve toplumsal durgunluk ortamının güçlüklerinden bu türden sihirli formüllerle kurtulabilmenin bir olanağı yoktur.

Devrimci bir çizgide sabırlı ve soluklu bir kitle çalışması, olayların gidişatını etkilemenin ve giderek değiştirebilmenin biricik gerçek yolu ve olanağıdır. Bunu fazlasıyla zahmetli ve hayli zaman gerektiren bir iş olarak görüp etkili genel çıkışlarla sözümona hızlı ve sıçramalı mesafe almak yolunu seçenler, bunu da büyük ölçüde parlamentarizme endeksleyenler, yazık ki ellerindekini de yitirmek akibeti ile yüzyüze kalmaktadırlar. Reformist solun genel tablosu, hele de şu günlerde dışa vuran bunalımı ve bölünmesi, bunun teyidinden başka bir şey değildir.

İlerici-devrimci güçler elbette olanaklı olduğunca birleşik bir

kuvvet halinde olayların gidişine genelden müdahale edebilmenin yol ve yöntemlerine gerekli önemi vermek durumundadırlar. Fakat bunun başarı sağlayabilmesi, işçiler ve emekçiler arasında sürdürülen yoğun ve kesintisiz bir gündelik siyasal çalışma ve örgütlenme çabasının üzerinde yükseliyor olmasına sıkı sıkıya bağlıdır. Bunu ihmal ederek, bunun zorluklarından kaçarak, genelden müdahale kolaycılığına sığınmak, yalnızca kolayından kendini aldatmaktır.

Devrimci parti ve örgütler sabırlı ve soluklu bir kitle çalışmasının kahrını çekme niyet ve yeteneğini çoktan yitirmiş durumdaki reformist soldan körüklenen bu türden bir kolaycılığa prim vermemelidirler. Bugünkü çok yönlü gerici kuşatma ortamında kitleleri kolayından kazanmanın ve hareketi geçirebilmenin bu türden sihirli formülleri yazık ki yoktur. Yapılması gereken büyük bir sabırla ve inatla emekçiler arasında, özellikle işçiler arasında, özellikle de fabrika eksenli olarak, sistemli bir faaliyet yürütmek, güçleri ve olanakları olanaklı olduğunca buna yöneltmektir.

Yineliyoruz; tabandan devrimci bir kitle hareketini adım adım geliştirmek, gerici kuşatmayı kırmanın biricik olanaklı yoludur ve bunun da yoğun ve sistemli bir taban çalışması dışında bir yolu yoktur.

VII

Parti: Yetersizliklere yüklenme ihtiyacı

Partimizin kuruluşunu gerçekleştiren 1. Kongre çalışmalarını Kasım 1998'de tamamladı. Bu toplumsal muhalefette ve solda genel gerilemenin başladığı tarihin hemen sonrasındır. Partimizin kuruluşunun hemen sonrasında ise İnralı teslimiyeti ve Ulucanlar katliamı ile startı verilen hücre saldırısı var. Bütün bunlar birarada partimizin çok yönlü zorluklarla dolu bir döneme çıkış yaptığı anlamına gelmektedir. Kuruluşunun hemen sonrasında polislin etkili saldırıları ile yüzyüze kaldığı, önemli örgütsel kayıplara uğradığı

ise bilinmektedir. Oysa bu zorlu dönemin bugünkü aşamasında TKİP, kendi henüz nispeten kısa sayılabilecek tarihinin en iyi dönemindedir. Partinin daha önceki değerlendirmelerinde de yer alan bu saptama TKİP II. Kongresi tarafından da paylaşılmaktadır.

Parti bunu elbette herşeyden önce doğru çizgisine borçludur. Bu çizgide kararlı, ama sabırlı, ısrarlı ve inatçı bir çalışma yürütmesine borçludur. İşin kolayına kaçmamasına, kolayından güç olma heveslerine kapılmamasına borçludur. İlkelere sıkı sıkıya sarılmasına, stratejik önceliklere dayalı bir politika anlayışına ve çalışma tarzına borçludur. Bu onun, TKİP'nin kendi öz deneyimidir ve bu deneyim ona bundan sonraki siyasal çalışma ve mücadele yaşamında da yol gösterecektir.

Bu çerçevede üstünlüklerini bir yana bırakarak yetersizlikleri üzerinden baktığımızda halihazırda TKİP'nin önündeki en acil görevler şunlardır:

1- Partinin tümünde ideolojik düzeyi yükseltmek temel önemde ve giderek yakıcı biçimde kendini duyuran bir ihtiyaçtır. Bunun bir yönü, partide bir dönemdir fazlasıyla ihmal edilen teorik çalışmaya ve ideolojik mücadeleye gerekli dikkati vermektir. Fakat bundan da önemli ve öncelikli olan, mevcut ideolojik birikimini partinin tümüne maletmek için gerekli çabanın harcanmasıdır. Bu, ilk görevin de belli bir başarıyla yerine getirilebilmesinin zorunlu koşullarından biridir.

2- Partinin yeraltı örgütünü güçlendirmek ve geliştirmek partinin önündeki bir başka öncelikli görevdir. Parti, sürekliliğini sağlayacak örgütsel omurgası yönünden yeraltında sağlam bir biçimde konumlanmalı, bu çerçevede illegalite alanındaki zaaf ve yetersizliklerini hızla gidermeli, bu arada teknik altyapısını profesyonel bir biçimde geliştirmeli ve yaymalı, işte bu sağlam ve güvenli zemin üzerinde, ama yalnızca bu zemin üzerinde olmak üzere, legaliteyi en etkin ve yaratıcı bir biçimde kullanmaya devam etmelidir.

3- Örgüt sorununun da bir parçası olarak parti kadrolaşma so-

rununa daha özel bir dikkat göstermek zorundadır. Parti halen kadro yönünden zayıftır, bu zayıflık hem nicelik ve hem de nitelik yönünden geçerlidir. Parti kadrosal gücünü sistemli çabalarla çoğaltmalı ve kadrolarının çok yönlü gelişimi için gerekli tüm önlemleri almalıdır.

4- Parti sınıf çalışmasında yeni bir düzeye geçişi zorlamalıdır. İki kongre arası dönemde partinin ilerleme sağladığı en önemli alanlardan biri, etkin bir politik faaliyet kapasitesine ulaşmak ve bunu da önemli ölçüde sınıf çalışması eksenine oturtmak olmuştur. Bugün partiyi politik bir güç haline getirmekten öteye, onun sınıf eksenli çalışan bir parti olarak algılanmasını da sağlayan bu gelişme kuşkusuz büyük önem taşımaktadır. Partinin dünya görüşü ve ideolojik çizgisi ile sınıfsal yönelimi arasında böylece sağlam bir birlik kurulmuş, ilkesel önemi büyük bir tutarlılığa ulaşılmıştır.

Fakat bu temel önemde başarıya rağmen partinin sınıf çalışması halen yeterli verimden, dolayısıyla kalıcı mevziler elde etme başarısından önemli ölçüde yoksundur. Bu nedenle ısrarlı çalışmasını sonuç alıcı bir çalışma başarısı düzeyine yükseltmek, halen partinin sınıf çalışması alanındaki en önemli ihtiyacı ve dolayısıyla en acil görevidir. Sınıf çalışmasında kalıcı mevziler yaratmaya kilitlenmek, mevcut kadrosal birikimini sınıf çalışması ekseninde dönüştürmek, bununla da kalmayıp bundan böyle ağırlıklı olarak sınıf içinden kadrolaşmak ve böylece parti örgütünü gerek bileşim ve gerekse örgütsel temel olarak proleter sınıf zeminine oturtmak, partinin önündeki bu acil görevin öteki boyutlarıdır.

VII

Partili komünistlere çağrı

Partimizin kuruluşunu Türkiye devrimi tarihinde bir kilometre taşı ilan etmiştik. Aradan geçen zaman, sol hareketin genel tablosu içinde bugün partimizin tuttuğu yer, bunun anlamını gitgide daha

anlaşılır hale getirmektedir. Umuyor ve inanıyoruz ki, Partimizin II. Kongresi de partimizin yaşamında önemli bir kilometre taşı olacaktır. Parti, Kuruluş Kongresini izleyen dönemin ağır darbelerine ve iki kongre arası dönemin sarsıcı ve savurucu olaylarına rağmen çizgisinde sağlam durmuş, dahası kendi tarihinin en önemli gelişme düzeyine ulaşmayı başarmıştır.

Oysa şimdi her açıdan daha da iyi bir başlangıç noktasındayız. İki kongre arası dönemin halen de aşılamamış bulunan sıkıntılarını, yetersizliklerini ve zaaflarını ele alan bir parti kongresinin hemen sonrasındayız. Bu, sıçramalı bir gelişme çizgisine geçmek, “partiye her alanda ve her açıdan güçlendirme” şiarını somutlamak, ona hayatın içinde gerçek bir anlam kazandırmak için en uygun bir zaman ve fırsat demektir. Bunu devrimci sınıfın öncü partisi olmak sorumluluğu ile en iyi biçimde değerlendirebilmek hepimizi omuzlarında ağır ama aynı ölçüde onurlandırıcı bir sorumluluk olarak durmaktadır.

Şu günlerde, komünist hareketimizin kendi sınırları içinde hemen hiçbir şey ifade etmeyen bir avuç insanla siyaset sahnesine çıkışının 20. Yıl'ındayız. Bir kısmı daha işin başında yollarda kalan bir avuç insan kendi başına bir şey ifade etmiyordu ama onların halkçılıkla hesaplaşma iradelerinin sonucu olarak ulaştıkları düşünsel sonuçlar, bunların somutlandığı çizgi, bugünkü TKİP'nin gelişip serpilebilmesinin ve bugünlere gelebilmesinin temeli oldu. Ve bu, geçmişin anlı şanlı koca koca örgütlerinin eriyip gittikleri, tasfiye olup düzenin icazetine sığındıkları ya da herşeye rağmen devrimci çizgide kalsalar bile kronik bir bunalım ve tıkanıklık içinde kısırlaşıp sıradanlaştıkları, son derece elverişsiz bir tarihi kesit içinde gerçekleşti.

Hareketimizin bu özgün ve dikkate değer deneyimi, siyasal mücadelede doğru devrimci çizginin tayin edici öneminin yeni bir kanıtlanmasından başka bir şey değildir gerçekte. Ve biz de 20. Yıl'ı vesile ederek üzerine yeniden ve derinlemesine düşünmemiz gereken bu deneyime burada, tam da doğru devrimci çizginin, bu çiz-

gide ısrar ve kararlılığın tayin edici önemine bir kez daha dikkat çekerek işaret ediyoruz. Ve yine deneyimlerden olduğu kadar büyük devrimcilerin söylemlerinden de biliyoruz ki, doğru devrimci çizgi bir kez saptandı mı, devrimci hedefler ve buna ilişkin görevler isabetle saptanıp somutlandı mı, bu durumda sonuca ulaşılmamasında tayin edici olan kadrolardır, onların örgütlü birliği, yani bir bütün olarak parti örgütüdür.

Tüm parti örgütümüzün ve yoldaşlarımızın II. Parti Kongresi'nin değerlendirme ve kararlarına bu gözle, bu paha biçilmez deneyimlerin ışığında yaklaşması gerekir. II. Parti Kongresi partimizin birikmiş ve çözüm bekleyen sorunlarını tartışmış, ortaya bir irade koymuş, bunun değerlendirme ve kararlarında somutlamıştır. Fakat bunların gerçek politik ve örgütsel yaşamda ete kemiğe bürünmeleri, partimizin gelişip güçlenmesine yeni bir ivme kazandırmaları, tayin edici ölçüde, tüm parti örgütümüzün, kadro ve militanlarımızın onları özümsemesine ve kararlılıkla uygulamasına sıkı sıkıya bağlıdır.

Parti örgütlerimizi, tüm üye ve aday üyelerimizi, partinin çerindeki tüm militanları, II. Parti Kongresi'nin sonuçlarını haklı bir merakla bekledikleri çalışmasına, bunun ifadesi olacak olan değerlendirme ve kararlarına bu gözle bakmaya, bunun gerektirdiği bir bilinç ve sorumlulukla hareket etmeye, dolayısıyla önümüzdeki döneme daha büyük bir inanç, enerji ve kararlılıkla yüklenmeye çağırıyoruz.

Partiyi her açıdan ve her alanda güçlendirmek için ileri!

TKİP II. Kongresi

1 Kasım 2007

Devrimci çizgi, devrimci örgüt, devrimci sınıf...

(TKİP II. Kongresi 'nin kapanış konuşmasının kayıtları konuşmayı yapan Cihan yoldaş tarafından elden geçirilmiş, partiyi ya da örgüt güvenliğini ilgilendiren özel bölümlerden arındırılmış ve ara başlıklarla düzenlenmiştir...)

İki haftayı aşan yoğun bir çalışmanın sonuna gelmiş bulunuyoruz. Çalışmamızın toplamı üzerinden toparlayıcı bir konuşma yapmak iyi olurdu, fakat bunun için hem yeterli zaman ve hem de benim yeterli hazırlığım yok. Bu nedenle zamanımızın sınırlarını da gözeterek önemli gördüğüm bazı sorunlar üzerinde duracağım, bu arada muhtemelen bazı şeyleri de yinelemek zorunda kalacağım.

Parti, parti örgütü ve kongreler

Dün de üzerinde durduğum bir noktadan başlamak istiyorum. Kongre ya da konferanslara gereğinden fazla bir anlam ve misyon yüklemekten kaçınmak, bunları herşeyi adeta sihirli bir değnek gibi çözebilen platformlar olarak görmemek gerekir. Parti kongrelerinin düzeyini ve çözüm gücünü sözkonusu partinin kendi olağan düzeyinden ve sorunları çözme yeteneğinden ayrı düşünebilmek olanağı yoktur. Eğer parti örgütü az çok sağlam bir yapıya oturmuşsa,

eğer devrimci, canlı, iyi işleyen bir parti içi yaşam varsa, tam da bu sayede kongrelere hazırlıklı ve örgütlü tartışma süreçleri üzerinden gidilebiliyorsa, bu durumda kongrelerden, bu hazırlık ve tartışma süreçlerinin de olgunlaştırdığı daha ileri ve çözücü sonuçlarla çıkmak kuşkusuz mümkündür. Bu durumda kongreler kendilerinden bekleneni asgari ölçüde gerçekleştirebilirler. Fakat eğer parti yaşamı zaafiyet içindeyse, sorunları her bir aşamada çözmek ve böylece ilerlemek başarısı gösterilemiyorsa, sorunlar sürekli bir biçimde biriktirilip erteleniyorsa, bu durumda kongre ya da konferanslar kendi başlarına hiç de tüm düğümleri çözen, birikmiş sorunları halleden ve partinin önünü pürüzsüzce açan platformlar olamazlar. Bu tür bir platformalar parti yaşamı ve işleyişinin bir parçası ve organik bir uzantısıdır, başarı ve verimlilikleri temsil ettikleri örgütün genel durumundan ayrı düşünülemez, bunu hep akılda tutmak gerekir.

Parti II. Kongresi'nin toplanma tarihinde bizi aşan nedenlerle yaşanan kaymalar ve bunun yolaçtığı belirsizlikler, kongreye iyi bir hazırlık sürecini belli bakımlardan zaafa uğrattı. Bunun üzerinde gereğince duruldu tartışmalar boyunca. Konunun başlangıçta kongre gündemine ilişkin kapsamlı bir gerekçelendirme ile ortaya konulması, parti tüzüğüne de uygun güçlü ve isabetli bir adımdı. Bu adım daha o ilk aşamada kongrenin ana gündemlerine ilişkin bir dizi özel görevlendirme ile de birleştirilmişti. Bütün bunlar ön hazırlık sürecinin yoğunlaştırılmış bir çalışma olarak gerçekleşmesini hedefliyordu. Ama toplanma tarihine ilişkin olarak birbirini izleyen ertelemeler ve bunun yarattığı belirsizlikler, arzulanan yoğunlaşmayı zaman içinde yazık ki zora soktu.

Parti örgütünden gelen ve durumu iyi bilen delege yoldaşlar olarak bunun nedenlerini, buradaki güçlükleri anlayacak durumdasınız hepiniz. Bu nedenle bu konuda sözü uzatmıyorum. Bundan gelecek için çıkaracağımız bazı önemli dersler var. Bunları bundan böyle belli bir düzenlilik içinde gerçekleştireceğini umduğumuz yeni parti kongreleri çerçevesinde önemle değerlendirebilmek duru-

mundayız. II. Kongre'nin biraz sancılı yaşanan (bununla ertelemeleri ve toplamda önemli bir süreyi bulan gecikmeyi kastediyorum) sürecinin bize çok şey öğrettiğine, epey bir deneyimle birlikte belli önemli olanaklar ve yetenekler kazandırdığına da kuşku yok. Bu geçmişe dönük kayıplarımızın geleceğe yönelik en önemli kazanımı olmuştur bir bakıma.

II. Parti Kongresi bir ön birikim üzerinde yükseliyor

Öte yandan II. Parti Kongresi'ne önemli bir ön birikimle geldiğimizi, sorunlarımızı da bu birikim üzerinden tartıştığımızı, bazı şeyleri çok fazla tartışma ihtiyacı duymamamızın gerisinde de tam da bu konularda belli bir açıklığa sahip olmamızın önemli bir payı olduğunu unutmamak gerekir. Zamanında kongre gündemi üzerinden ortaya konulan bir dizi önemli sorun, kuşkusuz kongrenin toplanması gecikti diye rafa kaldırılacak değildi. Tersine, bunlara ilişkin olarak gecikme süreci içinde önemli bazı değerlendirmeler ve açılımlar yapıldı, bunlar partinin siyasal ve örgütsel yaşamına uygulanmaya çalışıldı. Devrimci bir partinin yaşamı canlı, dinamik bir süreçtir, oluşan sorunlara zamanında ve çözücü müdahaleler gerektirir. Bunun için özellikle kongre ya da konferansların toplanmasını beklemek akla uygun bir davranış değildir. Ve kuşkusuz, her konuda olmasa da bir dizi konuda bu bizde de böyle yaşanmıştır; saptanan sorunlara çözümler aranmış, tıkanıklıklara müdahalelerde bulunulmuştur, yaşanan gecikme süreci içinde.

II. Kongre'mizin çalışması da işte bu birikimin üzerine gelmiştir, ondan beslenmiştir ve onu daha ileri bir düzeye taşımayı hedeflemiştir. Sonucun asgari sınırlar içinde bir başarıyı ifade ettiğine kuşku yok. Çalışma gündemini oluşturan çeşitli sorunlar belli sınırlar içerisinde irdelenmiştir, bir dizi konuda önemli belirlemeler yapılmış, yeni açıklıklar sağlanmıştır. Bunlardan yararlanılarak sorunlarımızın özü, esası ve çözümleri daha açık ve kuvvetli bir bi-

çimde kongre belgelerinde ortaya konulacaktır. Bu çerçevede kongremiz işlevini esası yönünden yerine getirmiştir. Yetersizlikleri kongre sonrası süreçte, bir sonraki kongreye uzanan dönem içerisinde kuşkusuz giderilecektir. Sonuçta bizim kesintisiz bir politik-örgütsel yaşamımız var. Sorunlarımızla sürekli uğraşmamız bu yaşamın bir parçasıdır. Kongremizin saptadığı sorunlara ilişkin kapsamlı tartışmaları var, bu tartışmalarda ortaya çıkmış belli yaklaşımlar ve sonuçlar var. Bunları partiye taşımak, bunların ışığında politik ve örgütsel sorunlarımıza planlı müdahalelerde bulunmak, bu çerçevede partiyi her alanda güçlendirmek sorumluluğu ile yüzyüzeyiz şimdi. Kuşkusuz bunun gerekleri yerine getirilecektir. Bu böyleyse eğer, kongremizin asgari sınırlar içerisinde kendi işlevini yerine getirdiğini de söyleyebiliriz.

Kongreden yansıyan tartışma ve çözüm üretme düzeyi önemlidir. Bunu hiç de kongremizi onore etmek için söylemiyorum. Sonuçta ben başından itibaren partinin içindeyim, her aşamadaki düzeyin ve birikimin dolaysız tanığıyım. Kıyaslamak kuşkusuz gerekli değil, zira her dönem kendi rolünü oynamıştır, her üst platform kendi açısından ortaya bir düzey koymuştur. Her birinin işlevi ve dolayısıyla başarısı kendine göredir. Burada önemli olan, II. Parti Kongresi'nin de kendi rolünü asgari bir başarı ile yerine getirdiğini açıklıkla saptamaktır.

I. Parti Kongresi bir kuruluş kongresi idi ve bu onun esas misyonunu belirlemiştir. Bu kongrede parti programı, tüzüğü, ilkesel yaklaşımları ve temel politikaları ortaya konulmuş, parti ilan edilmiş, böylece dostun düşmanın gözleri önünde yükselere bir bayrak çekilmişti. Bunlar tarihsel önemde adım ve başarılardır kuşkusuz, ama sözkonusu olan bir kuruluş kongresi olduğu için bu böyledir. Ama biz bir kuruluş kongresinde değil, onu izleyen daha olağan bir kongredeyiz. II. Kongre'nin gündemi farklıdır, zira onun toplandığı evrede partinin sorunu ve ihtiyacı farklıdır. Dolayısıyla ortaya koyacağı performansın anlamı ve kapsamı da farklı olacaktır. Buna, daha en baştan, kongre gündemine ilişkin MK ge-

rekçelendirilmesinde de bütün açıklığı ile işaret edilmiştir. II. Kongre bir program ve tüzük kongresi idi, oysa II. Kongre partinin politik ve örgütsel çalışmasının çeşitli sorunları üzerinde yükselecektir, bu anlamda o ifade uygunsuz bir taktik ve örgüt kongresi olacaktır, denilmiştir. Politika ve örgüt alanında ciddi yetersizliklerimizin ve bazı zaafiyetlerimizin olduğuna işaret edilmiş, II. Parti Kongresi'nin buna yönelik sorunlar üzerinde yoğunlaşacak ve bu konularda partinin önünü açacak bir kongre olacağına işaret edilmiştir. (Bkz. *Partimizin II. Kongre'sinin toplanması üzerine...*, Ekim, Sayı: 249, Aralık 2007 -Red.)

Kongremiz bunu esaslı yönünden başarmış bulunmaktadır. II. Kongre iki haftayı aşan (ön çalışması ile üç haftayı bulan) yoğun bir çalışma ile bir dizi konuda değerlendirmelerini yapmış, her bir konuda sözünü söylemiştir. Bundan ötesi bundan sonrasının, asıl olarak pratiğin sorunudur. Demek istiyorum ki bundan böyle sorun, kongre değerlendirmelerini hayata geçirmektir. Sonucu tayin edecek, kongre çalışmasının sonuçlarını ete kemiğe büründürecek olan da budur.

Kongre sonuçları üzerinden partiyi ileriye taşımak sorumluluğu hepimizindir

Kongre gündemini gerekçelendiren temel belgedeki "Taktik kongresi" tanımını bazı bakımlardan yanıltıcı olabilir. Bunun tabii ki temelde bir politika boyutu vardır ve bu temel önemdedir. İlgili metinde de buna işaret edilmektedir. Türkiye'nin zor bir dönemeçten geçmekte olduğu, dünyada 11 Eylül ile başlayan yeni sürecin işimizi her bakımdan daha da zorlaştırdığı, değil Türkiye gibi ülkeler burjuva demokrasisine dayalı batılı ülkelerde bile polis rejimine geçilmekte olduğu, dünyada yeni bir buhranlar ve savaşlar dönemine girildiği vurgulanmakta, tüm bunların, özellikle de Türkiye'yi kuşatan kriz bölgesinin Türkiye'nin iç ve dış politikasına muhtemel etkilerinin önemine işaret edilmektedir. Elbette ki bu açıdan

politik değerlendirmeler önemlidir. Olayların gidişatını doğru değerlendirebilmek ve yakın geleceği kestirebilmek, böylece önünü iyi kötü görebilmek sürece doğru hazırlanabilmek bakımından hayati önemdedir. Ve tüm bunlar da “taktik” kavramı kapsamındadır.

Ama partinin taktiği yalnızca politik süreçlerin doğru anlaşılması ve bu çerçevede politik tutum ve görevlerin isabetle saptanmasına indirgenmemelidir. Programımızı açınız, “*Stratejik ve Taktik İlkeler*” bölümüne bakınız; sendikalara karşı tutum, parlamentoya karşı tutum, devrimci şiddetin ele alınışı, muhalif siyasal akımlara karşı tutum, vb., bunlar hep ilkesel ve pratik yönleriyle taktiğin konusudur. Kongremiz bu açıdan çok geniş bir sorunlar demetini ele almıştır. Sınıf içinde, gençlik içinde, emekçi kadınlar çalışmasında izlenecek yol ve yöntemler, kullanılacak araçlar, alınacak tutumlar vb., vb., üzerine tüm tartışmalarımız partinin taktik hattı kapsamındadır. Bu kapsamda da epeyce konu ele alıp tartıştık, çözümler ve tutumlar saptadık. Önemli olan, bunları süzölmüş sonuçlar olarak kuvvetli bir biçimde sistematize edebilmektir. Nitekim kongre kararları, belki politik değerlendirmeler bölümü hariç, esası yönünden bu formda hazırlanacaktır.

(...)

Biz bir partiyiz, bir tüzüğümüz, görev ve yetkileri tanımlanmış örgütsel kurumlarımız, buna dayalı bir işleyişimiz var. Bu açıdan kongrede açığa çıkmış iradeyi hayata geçirme görev ve sorumluluğu tabii ki en başta yeni seçilmiş bulunan Merkez Komitesi'nindir. Bunu gözden kaçırmamak kaydıyla, yine de, tüm kongre delegeleri kongre iradesini kongre sonrasında uygulamak konusunda Merkez Komitesi kadar bir sorumlulukla ele almakla yükümlüdürler. Bu açıdan kongremizin bu bileşimini Merkez Komitesinin fiilen genişletilmiş biçimi olarak da düşünmekte bir sakınca yoktur. Bununla sorumluluk hepimizindir, demek istiyorum. Partiyi ortak emeğimizle, inadımızla ve direncimizle buraya kadar getirdik. Şimdi sorunlarıyla uğraşarak daha ileriye götürmek hedefimiz var ve bunu başarmak da hepimizin ortak sorumlulu-

ğudur. Yetkiden, konumdan, statüden bağımsız olarak bu böyledir. Bu asla partinin işleyişini ya da kurumlaşmasını boşa çıkaran bir şey değildir, ama işin özüne ilişkindir. Kurumsal işleyişin sağlıklı ve başarılı seyri de işin özünde buna bağlıdır. Partinin hepimizin ortak emeğinin ürünü olduğu duygu ve bilincini partide kökleştirmek gereklidir ve bu sanıldığından da önemlidir. Bu, gerçekten devrimci sınıfın partisi haline gelmekte olduğumuz anlamına gelecektir.

(...)

Sınıfla devrimci birleşme ve mezhepçi sol gelenek

Sınıf çalışmamızın çok yönlü sorunlarını değerlendirirken sınıfla devrimci birleşmenin ilkesel ve stratejik önemi üzerinde yeterince durduk. Kişi olarak bu sorunu çok önemsiyorum; bu Marksizmin alfabesidir, fakat yazık ki Türkiye solunun özellikle de devrimci kanadında başından beri ve hala da hiçbir biçimde anlaşılınamıştır. Sayısız grubun ortak kimliğini oluşturan ve hala da ısrarla korunan o halkçı demokratizmin gerisinde tam da bu vardır. Sol hareketimiz halihazırda sınıf dışıdır ve yaşadığı tüm sorunların temelinde ideolojik zaafiyetle birlikte bu vardır. Kaldı ki bunları birbirinden ayırmanın olanağı da yoktur zaten; zira bunlar, aynı gerçeğin teorik ve pratik yönleridir. Halkçı anlayışın pratik sonucu, ya küçük-burjuva katmanlara dayanmaktır, ya da ifadenin geniş anlamında sınıf dışılıktır. Artık Türkiye’de dayanılabilecek dinamik bir küçük-burjuva katman da kalmadığı için bugünkü sonuç basitçe sınıf dışılıktır. Solda gitgide güçlenen ilkel mezhepçi eğilimlerin temeli de gelinen yerde budur. Devrimci bir çizgide sınıf zeminine oturmanın, devrimci sınıfı temsil edebilir bir parti haline gelebilmenin o büyük tarihsel ve siyasal anlamına ve önemine de ben bunun için döne döne işaret ediyorum. Bu oldu oldu, aksi durumda siyasal mücadele adı altına yapılanlar, mezhepleşmiş küçük grupların sonuçsuz didinmelerinden ve en iyi durumda devletle kısır ve sonuçsuz kalmaya mahkum didişmelerinden öteye geçeme-

yecektir.

Başlangıçta marksist bir hareketin sınıf hareketiyle birleşemesinin bir mantığı vardır kuşkusuz. Sonuçta bu bir tarihi süreç gerektirir ve bu sürecin ne kadar zaman alacağı içinden geçilmekte olan tarihsel-toplumsal koşullar tarafından belirlenir. Ülke olur, 20. yüzyıla girmekte olan Çarlık Rusyası gibi, 8-10 yıl gibi nispeten kısa sürebilir bu; ülke olur '60'lar sonrası Türkiye gibi, aradan 40 kusür yıl geçer, bu sorun hala da çözülmemiş olarak kalır. Ama sonuçta bu gerçekleşmediği sürece de sınıflar mücadelesinde etkili bir rol oynama şansı olmaz, olamaz. Eğer marksistseniz, bu kesin olarak böyledir ve sizin için bunun anlaşılmasında bir güçlük yoktur. Zira bu bilimin (daha somut olarak Marksizmin) ve tarihin en temel gerçeğidir.

Lenin'in önemle işaret ettiği gibi burada sorun gerçekte iki yönlüdür; sınıf hareketinden kopuk bir sosyalist hareketin durumu ve akibeti ile sosyalist hareketten kopuk bir sınıf hareketinin durumu ve akibeti ile ilgilidir. Son 40 yılın Türkiye'si bize bu iki yönlü kopukluğun sonuçlarını tüm açıklığı ile sunmaktadır. Bunun için bir yandan sınıf hareketinin durumuna, öte yandan 40 yıldır sosyalizm ve sınıf hareketi adına ortaya çıkmış bulunan geleneksel sol akımların akibetine bakmak yeterlidir. Herşeyin başı soruna ilişkin doğru teorik perspektiftir ve halkçılığın kör ettiği gözlerin onyıllardır işin lafzında değil ama özünde göremediği de budur. Lafızdan öteye bir kavrayış, siyaset sahnesine çıkıldığı andan itibaren sınıf hareketiyle devrimci birleşmeye yönelik bir pratik kararlılık olarak koyar kendini ortaya.

Oysa geleneksel hareketimizde olmayan tam da budur. Bu hareketten devrimci bir kopma olarak ortaya çıkışın ürünü olan TKİP'yi tüm ötekilerden ayıran en temel davranış çizgilerinden biri de budur. Bolşevizm tarihte, sosyalizm ve sınıf hareketinin devrimci birliği sorununu başarıyla çözen ve bunu da başarılı bir devrimle taçlandıran örnek bir harekettir. Fakat bunun hiç de bir rastlantı olmadığını bize, öteki birçok şeyin yanısıra, daha en baştan

partiyi sosyalizm ile sınıf hareketinin birliği olarak ele alan sağlam marksist perspektif ve buna eşlik eden kararlı sınıf yönelimi göstermektedir. *Iskra*'nın ilk sayısının başyazısı tam da bu konu ek-senine oturmaktadır. Lenin, net sözlerle, partiyi sosyalizm ve sınıf hareketinin birliği olarak tanımlamış ve bu birleşmeyi sağlayama-mış bir sosyalist hareket ile sınıf hareketini bekleyen akibetlere işa-ret etmiştir. Bu birleşmenin sağlanamadığı Türkiye'de bunun sos-yalizm adına hareket eden ve hala da bir biçimde yaşamayı başaran küçük-burjuva akımlara hazırladığı akibet, bozulma, ciddiyetini ve inandırıcılığını yitirme ve dahası tam bir mezhepleşme olmuştur. Bugün devrimci ya da reformist geleneksel küçük-burjuva sol akımların en göze batan özelliği budur, bozulmayla iç içe bir mez-hepleşmedir.

Mezhepler döneminin sonu için devrimci sınıf hareketi!

Bu temel önemde sorun partimizde sağlam biçimde kavran-mıştır ve onun sınıfla devrimci birleşmeye kilitlemiş kararlı yö-neliminin gerisinde bu kavrayış vardır. Bu kavrayış ve yönelim TKİP'yi mezhepleşmeden koruyan ve tüm öteki sol akımlardan ayıran temel önemde bir üstünlüktür. Biz bu gerçeğin bilincinde-yiz ve bu bilincin belirlediği bir çaba ve davranış içerisindeyiz. Mo-dern burjuva toplumundaki yeri ve bundan kaynaklanan misyo-nuyla devrimci olan bir sınıfı temsil etmenin bilinci ve sorumluluğu ile davranıyoruz. Sınıf hareketiyle devrimci birleşmeyi sağlaya-madığımız sürece hep eksikli, kusurlu ve sorunlu kalacağımız, bu durumda akibetimizin bile bir biçimde belirsiz olacağı bilinciyle hareket ediyoruz.

Sorunu böyle ele alabilme bilinci ve yeteneği, bizi Türkiye so-lunun mezhep geleneğinden kesin bir biçimde ayırıyor. Biz işçi sı-nıfının o devrimci kimliğini temsil etmek bilinciyle, iradi çabasıyla hareket ediyoruz. Bu aşamada dengeyi sınıf hareketiyle birleşme iradesi ve kararlılığı, bu kararlığa eşlik eden pratik çaba ve bu ça-

banın sağladığı ilk kazanımlar ile kuruyoruz. Yarın sınıf hareketiyle asgari bir birleşme başarısı gösterebildiğimiz andan itibaren artık bunu aynı zamanda maddi-toplumsal zemin besleyecek, güvenceye alacak ve böylece işimiz alabildiğine kolaylaşacaktır. Bugün büyük ölçüde iradi bir güçle ve ona eşlik eden pratik yönelimle bu konuda dayanmaya, sınıfın o en iyi devrimci eğilimlerine ve özelliklerine uygun bir siyasal çizgide hareket etmeye, buna uygun bir politik-örgütsel anlayışla, buna dayalı siyasal-moral değerlerle, buna uygun bir siyasal mücadele anlayışı ve ahlakı ile hareket etmeye büyük bir dikkat gösteriyoruz. Bu açıdan mümkün mertebeye titiz olmaya çalışıyoruz. Bu sayede mezhep değil parti olabiliyoruz. Sınıf partisi ruhu ve bilinciyle davranabiliyoruz.

TKİP, kurulu düzene karşı mücadele eden her devrimci akımı destekler, der örneğin programımız. Bu hükmün *Komünist Manifesto*'dan beri marksist parti programının değişmez maddesi olması kuşkusuz nedensiz değildir. Bu, işçi sınıfının tam da o öncü sınıf konumundan gelen kucaklayıcı devrimciliğinin bir ifadesi ve yansımasıdır. Proletaryanın öncü devrimci bir sınıf olarak kendi dışındaki ilerici-devrimci güçleri toparlamak, birleştirmek ve seferber etmek gibi bir sorumluluğu vardır. Bu çerçevede onları kucaklamak, onlara kendi demokrasisi içinde gereğince yer açmak sorumluluğu vardır. Yayınlarımızın davranış çizgisi de doğal olarak bu doğrultudadır, kucaklayıcı yayın politikamızın gerisinde, belirgin bir sınıf mantığı ve tutumu vardır. Bu bir sınıfın kültürüdür ve böyle olabilmek durumundadır. Bu kültüre aykırı esaslı davranışlar gördüğünüz her durumda işte mezhepçilik diyebilmelisiniz.

Küçük-burjuva mezhepler, sosyalizmin tarihinde işçi sınıfı hareketi ile sosyalizmin henüz birleşemediği dönemlerin ürünüdürler. Marks ve Engels'in I. Enternasyonal'in tarihi üzerine değerlendirmelerini okuyunuz; burada sosyalizm adına ortaya çıkan küçük-burjuva mezhepler ile sınıf hareketinin gelişmemişliği, dolayısıyla devrimci sosyalist hareketle birleşmemişliği, arasında kopmaz bir bağ kurulur. Bu gelişmemişlik sürdüğü sürece, sosya-

lizim iddialı küçük-burjuva sol mezheplere geniş bir yaşam alanı açılır. Gelişmemişlik sınıf hareketi ile devrimci sosyalizmin buluşamamasının öteki yüzünden başka bir şey değildir. Ne zamanki bu birleşme sağlanır, işte o zaman mezhepler döneminin de ölüm çanı çalar.

Küçük-burjuva mezhepler dönemi tarihsel olarak sosyalist eğilimlerin henüz sınıf dışı kaldığı bir evreyi işaretler. Sosyalizm ile sınıf hareketinin tarihi devrimci birleşmesinin henüz gerçekleşmediği bir dönemin ürünüdürler, bu türden oluşumlar. Kuşkusuz bu birleşmenin başarılacağı bir durum kendi başına bir partiyi mezhep yapmaz, ama bu yönelimin gereklerini unutursa, sonuçta kaçınılmaz olarak bir mezhep haline gelir ve yozlaşır. Biz işte, sınıfla birleşme tarihi sürecine, devrimci sınıf yönelimi soruna esaslı bir biçimde yüklenme meselesine de mutlak bir biçimde buradan bakabilmeliyiz. Bunun bir sınıfsal kimlik, bir sınıfsal kültür meselesi olduğunu unutmamalıyız, partimizin farklılığını buradan da görebilmeliyiz. Sosyalist devrim stratejisi ya da şu veya bu başka siyasal değerlendirmeden değil, işte tam da teorik ve ilkesel temellere dayalı bu sınıfsal kimlik sorunundan giderek anlayabilmeli ve yerli yerine oturtabilmeliyiz.

Mezhep değil sınıfın devrimci partisi!

Hareketimizin 20. Yılındayız ve ardından partimizin 10. Yılı gelecek. Bu iki anlamlı vesileyi, özellikle de partinin 10. Yılı'nı, TKİP'nin Türkiye sol hareketi içindeki çok özel yerini parti militanlarına ve sempatizan çeperine derinlikli bir biçimde kavratabilmenin bir önemli olanağı olarak değerlendirebilmeliyiz. Biz tümüyle başka bir yerde durmaktayız; zira biz, gelenekselleşmiş olandan devrimci bir kopuş hareketiyiz. Büyük bir yenilginin, Türkiye'nin '60'lı ve '70'li yıllarına damgasını vuran küçük-burjuva siyasal hareketin kolay yenilgisinin dersleri üzerinde şekillenen, onunla hesaplaşmanın ürünü olan bir hareketiz. Farkımız bu-

radan gelmektedir, sırrımız buradadır, bugün buraya ulaşmamızın anlamı ve açıklaması da buradadır. Herkes elindeki tüketirken, biz eğer elde olmayanı var edebilmiş, bir siyasal-örgütsel varlık kazanabilmişsek, hayli güçten düşmüş durumdaki devrimci hareket içinde belirgin bir yere oturabilmişsek, bunu tam da bu köklü ideolojik-politik hesaplaşmaya borçluyuz. Ve bu öyle bir hesaplaşma olmuştur ki, sonuçta bizi bugün bir mezhep gibi değil de devrimci bir sınıf partisi gibi davranabilme bilincine ve kültürüne de ulaştırabilmiştir. Bu en büyük kazanımdır. Şu veya bu konudaki görüşlerden, devrim stratejisine ilişkin, demokrasi ya da bağımsızlık sorununa ilişkin şu veya bu değerlendirmeden tümüyle ayrı olarak, devrimci sınıf sorumluluğu, o sorumluluğa, o kültüre, o anlayışa, o bakışa dayalı bir parti olmaya çalışmak, bu yönelimdeki kararlılıktan şaşmamak bizim en büyük kazanımımız olmuştur.

Ümit yoldaşın bizdeki ilk yazısı "*Parti mi, sekt mi?*" başlığı taşımaktadır. Başlık bile kendisini yeterince anlatıyor, hiç de içeriğini sormak gerekmiyor. İçeriği zayıftır, eksiktir, bu önemli değil! Zira sorunun özü daha başlıkta özetlenmiş, vurucu biçimde ortaya konulmuştur. Parti mi, sekt mi? Yani parti olarak gelişip serpilmek mi, yoksa geleneksel akımlarda yaşanageldiği gibi yeni bir mezhep olarak kısırlaşıp yozlaşmak mı? Sorunun özü, esası ve dolayısıyla tayin edici yanı budur. Parti mi olunacaktır, yoksa yeni bir mezhep olarak mı kalınacaktır? Genç bir yoldaş erken bir tarihte sorunun kritik bir noktasına, ifade uygunsa bam teline, anlamlı bir biçimde işaret etmektedir. Bu gerçekten harika bir şeydir.

Devrimci sınıf partisi olarak gelişmek, sınıf bakış açısı ve o sınıf eksenine oturma gayretinden ayrı asla gerçekleşemez. Marksist ve dolayısıyla materyalist iseniz, bunun başka bir yolu yoktur. Mezhepçilik en belirgin özelliği ile sınıf dışılıktır, mezhepçi kimliği üreten ve geliştiren maddi gerçeklik tam da budur. Partileşmek sınıfın devrimci dünya görüşüyle, ideolojisiyle donanmak ve pratikte sınıfla devrimci birleşmeyi hedefleyen bir siyasal çalışmanın içinde olmak demektir. Bu hiçbir biçimde sizi genel siyasal yaşamdan ko-

parmaz, ona bir sınıfsal konum ve güç üzerinden katılma irade ve yöneliminizi gösterir yalnızca.

Bizi zamanında, daha o ilk kopuş aşamasında, işçilikle suçlayanlara verdiğimiz yanıt hatırlardadır. Onlara demagojik değilse eğer cahilce bir tartışma yapmakta olduklarını hatırlatmış ve şunları söylemiştik: Biz işçi sınıfına, işçi sınıfının ufkunu kendisiyle ve kendi dar sınıf çıkarları ile sınırlamak için gitmiyoruz; tam tersine, biz işçi sınıfına bu sınıfın ufkunu genel toplumsal-siyasal sorunlar doğrultusunda genişletmek için, işçi sınıfını genel toplumsal çatışmada etkin bir taraf, giderek devrimci öncü bir taraf haline getirebilmek, böylece devrimci siyasal mücadeleyi sınıflar düzlemine çekmek için gidiyoruz. Siyasal mücadele sınıflar düzlemi üzerinden ele alınmadığı ve bunun gereklerine uygun bir yönelim içinde olunmadığı sürece, siyasal mücadele adı altında ancak “öncü savaş” verilebilir. Kelimenin genel politik anlamında söylüyorum, hiç da dar anlamda askeri bir savaşı kasetmiyorum bununla. Nitekim sol mezheplerin devletle o kronikleşmiş kısır atışması bunun ifadesidir. Yazık ki gelinen yerde devletin buna artık öyle fazlaca aldırdığı da yoktur.

Temel ilkeler ve stratejik çizgi günlük çabayı belirlemelidir

Genel doğruları, ama gündelik gidişatın genel rotasını oluşturan genel doğruları vurgulamayı çok önemsiyorum, parti olarak da bunu sürdürmek durumunadayız. Zira bugünün Türkiye’inde bu bakış açısını yakalamış tek devrimci partiyiz. Böyle bir bakış açısına sahip hiçbir ilerici-devrimci parti, hiçbir örgüt yok bugünün Türkiye’inde. Biz en başından itibaren samimi bir inanç ve kararlı bir yönelim olarak bu yolda yürümeye çalışıyoruz. Hala da o yolda yürüyoruz. Bunu temsil eden tek partiyiz. Bu nedenle bu üstünlüğümüzü titizlikle korumalıyız. Bu, omuzlarımızda anlamı ve önemi bizi aşan bir sorumluluk olarak durmaktadır. Kadrolarımızın bunu daha derinlemesine bir biçimde bilince çıkarması gerekiyor, oysa

halihazırda bu hiç de istenen düzeyde değildir.

Partinin mevcut durumuna, önündeki acil ve çözüm bekleyen sorunlara bakarken bile bunu temel stratejik hedefleri ve öncelikleri üzerinden yapabilmeliyiz (Partinin 7. Yılı üzerine değerlendirme, yakın dönemden buna olumlu bir örnektir.). Partinin ifade uygunsu stratejik yol haritasını hep göz önünde tutmalı ve gelişme sürecimizin tüm sorunlarına buradan bakmalı, ideolojik cephede, sınıf cephesinde ve ihtilalci örgüt cephesinde durum nedir diye sorarken yanıtları bu genel yol haritası ışığında ele almalı ve irdelemeliyiz. İşte geleceği gözeterek, onu bir an bile gözden kaçırmayarak, güne yüklenmek dediğimiz şey budur. Güne yüklenerek geleceğe hazırlanmak diyoruz buna. Burada vurgu gelecek üzerindedir; güne yüklenmek, tam da geleceğe başarılı bir hazırlık içindir.

Bolşevizmin deneyimlerinin en öğretici yanlarından birisi de budur. Yani nihai hedefi hiçbir biçimde, bir an olsun gözden kaçırmadan, tam tersine, öteki herşeyi buna tabi kılarak, güne etkin bir biçimde yüklenmek, güncel olanaklardan ve fırsatlarından en iyi bir biçimde yararlanmak, güncel görevlerin çözümüne en büyük bir irade gücüyle yüklenebilmektir, bu deneyimin özü. Bizim yapmaya çalıştığımız da budur. Biz genel doğrularımızı hiç de günlük sorunlarımızı örtmek ya da hafifsemek için yineliyor değiliz. Partimizin halihazırda böyle bir zaafı yoktur. Bu açıdan kendimizi, partimizi elbette sürekli denetleyelim, günün görevlerini önemsizleştirebilen eğilimlerle mücadele edelim. Fakat bunu yaparken, partinin sorunu bütünsel bir bakış açısıyla, yani gelecek ve gün, temel stratejik doğrultu ve bu çerçevede günün acil görevleri bakış açısıyla ele almak titizliğini de sürdürelim. Aslolan budur, bu doğru devrimci bütünselliktir.

Bu, aslında devrimci teoride strateji-taktik bütünlüğü denilen temel ilkesel sorunun ta kendisidir. Strateji bir doğrultu ortaya koyar, bir yol haritası verir, bir gelecek ufku sunar. Ama sizin buna hizmet eden taktiğiniz yoksa, sonuçta o boş bir laf olarak kalır. Be-

lirsiz bir geleceğin ardında soyut hedefler olarak kalmaktan öteye gidemez. Saptadığınız devrimci stratejiye başarılı devrimci taktiklerle ulaşabilirsiniz ancak. Ama devrimci stratejiye tabî olan, ona hizmet eden taktiklerle, yoksa saptanmış devrimci stratejiden kopuk taktiklerle değil. Türkiye sol hareketinin en temel zaaflarından biri de işte budur. Ama oportünizm de tamı tamına budur. İlkesel çerçeveyi, stratejik amacı kaybederek, güç kazanmak adı altında güne yüklenmektir, ne pahasına olursa olsun güç edinmek peşinde koşmaktır. Ama parlamentarizm, ama “ortak aday”, ama her türden türden iç bulanadırıci ilkesizlik ve fırsatçılık vb... Oysa eğer gündelik politika ve taktiğiniz stratejik hedefleriniz ışığında belirlenmiyor ve ona hizmet etmiyorsa, bu durumda sözde taktiğiniz dört dörtlük bir oportünizm örneğidir.

Devrimci taktik, devrimci stratejiye hizmet eden, onun ışığında belirlenmiş, onunla bağı kurularak, onun gerekleri bir nebze olsun unutulmayarak saptanmış taktik demektir. Bu açıdan politikada yetersizliklerimiz, pratik çalışmada kusurlarımız kuşkusuz tartışılabilir. Ama güne temel perspektifler, taktiğe stratejinin ışığında bakmadığımız hiçbir biçimde söylenemez. Bu da partimizin temel önemde bir başka üstünlüğüdür. Biz bu bakışı, bu bilinci 10. Yılı vesile ederek parti içerisinde yerleştirmeyi başarabilirsek, böylece partinin ideolojik kimliğini kadrolar şahsında daha sağlam bir temele kavuşturmuş oluruz. Parti kadrolarımızın bilinci ve kavrayışı işte o zaman partimizin en büyük kazanımı ve geleceğe sağlamca yürüyebilmesinin güvencesi haline gelir.

Bugün parti kadrolarımızda bu bilincin yeterli düzeyde olduğunu söylemek çok zor, zira insanlarımızın birçoğu ciddi, sistemli ve derinlemesine bir eğitimden halen yoksundur. Bu partiye güvenmekte, ona içtenlikle inanmakta ve güvenle bağlanmaktadır. Bu partinin doğru bir çizgide durduğunu bilmekte, sağlam bir konumda bulunduğunu bir çok belirtiden hareketle görmekte, en azından hissetmektedirler. Ama onun ideolojik mantığını yeterli bir açıklık ve derinlikte henüz kavramamaktadırlar. Bu çerçevede sis-

temli ve sürekli bir ideolojik eğitim meselesini mutlak biçimde önemsemeli, bunu partide planlı yürütülen bir iş haline getirmeliyiz.

Devrimci örgüt yaşamsaldır!

Devrimci örgüt, düzenin icazet sınırları dışında, illegal temellere dayalı ihtilalci bir sınıf örgütü sorunu üzerinde de kısaca durmak istiyorum. Bu bir bakıma bu kongrenin en önemli ve öncelikli gündemi idi. Nitekim en geniş zamanı, iki tam günü bu konuya ayırdık. Bununla da kalmayıp öteki gündemleri ele alırken de döne döne örgüt sorunuyla bağlantıları üzerinde durduk. Bu kuşkusuz boşuna değil. İhtilalci temellere dayalı devrimci örgüt sorunu bugünün Türkiye'sinin en önemli devrimci ihtiyacıdır ve partimizin de halen en öncelikli sorun alanıdır.

Gerek 1990'ların ortasından son 10-12 yılı, gerekse iki kongre arası dönemi değerlendirirken yaptığımız en önemli saptama, devrimci hareketin toplamında devrimci örgüt sorununda belirgin bir zaafiyetin doğduğu idi. Son onyıllık dönemin toplamında devlet çeşitli biçimler içinde bu sorunun üzerine gitti. İlk yılları kapsayan yoğun örgüt operasyonları ile ardından onları tamamlayan hücre saldırısı bunun ifadesiydi. Amaç yeraltına dayalı devrimci örgütsel yapıların, giderek buna dayalı ruh ve geleneklerin tasfiyesi idi. Bunda önemli bir başarı elde edildiğini yüreklilikle kabul etmeliyiz. Bu yüreklilik gösterilmeden sorunun üzerine ciddiyetle gidilemez, öncelikle bunun altını çizmek gerekir. Oysa geleneksel küçük-burjuva akımlar halen bu netameli gerçeğe pek dokunmaksızın işleri götürmeye çalışıyorlar, bu alanda doğmuş bulunan belirgin zaafiyet açıkça tanımlanmadan ve özel bir iradi çabayla üstüne gidilmeden devrimcilik adına hiçbir yere gidilemeyeceğini de bilmezlikten gelerek. Bu nesnel bir sonuç olarak doğmuş bulunan tasfiye durumunun giderek bilinçlerde ve ruhhalinde de kendini üretmesinden, fiili tasfiye durumuna teslimiyetten, giderek bunun

kendini tasfiyecilik olarak göstermesinden başka bir şey değildir.

Parti olarak kesin ve etkin bir tutumla bunun karşısına dikilmeliyiz ve bunu da öncelikle kendi pratiğimiz üzerinden göstermeliyiz. İlegal örgütümüzü güçlendirmeli, pekiştirmeli, özellikle profesyonelleştirmeli ve elbette amaca ve ihtiyaca uygun biçimde yaymalıyız. Buna ilişkin hemen tüm sorunlar kongrede tartışılmış bulunuyor, şimdi sorun kongrenin sözünü, kongrenin bu konuda ortaya koyduğu iradeyi pratiğe taşımaktır ve bunun hakkını vermek tüm partinin, evet tüm alanları ve kesimleriyle bütün bir partinin görevidir. Kongre sonrasında bu sorun üzerinde sistemli bir biçimde durulmalı, tüm parti buna ilişkin sorunlarla ilgilenmeli, parti basını bu konuya ilişkin sorunların çeşitli yönleri ve boyutları üzerinde aralıksız olarak durmalıdır. Bu arada partinin ihtilalci bir yeraltı örgütü sorununa ilişkin bugüne kadarki birikimi ve deneyimi üzerinde durulmalı, buna ilişkin başlıca metinler de yeniden incelenebilmelidir.

İlegal temellere dayalı sağlam bir örgütsel yapılanma ve çalışma, legalitenin etkin ve amaca uygun bir kullanımından ayrı düşünülemez. Bu ikisi birbirine kopmaz bir biçimde bağlıdır, her biri ötekinin varlık nedeni, güvencesi, olmazsa olmaz koşuludur. Fakat konuya ilişkin temel metinlerimizde üzerinde önemle durulduğu gibi, bu bize bu ilişkide illegalitenin temel ve stratejik, oysa legalitenin istismarının tabi ve taktik bir sorun olduğunu da hiçbir biçimde unutturmamalıdır. İlkesel ve ideolojik açıdan sorunun en can alıcı noktası burada gizlidir. Bu, devrimci örgüt sorununda tasfiyecilik ile devrimciliği ayıran temel önemde bir ayırım noktasıdır. Bunun üzerinde geçmiş belgelerimizde yeterince durulmuştur, bu nedenle burada buna yalnızca atıfta bulunmak yeterlidir. (Bu konuda öncelikle, EKİM 1. Genel Konferansı'nın **Parti: Proletaryanın Devrimci Öncüsü** başlıklı temel metni, EKİM 3. Genel Konferansı'nın konuya ilişkin **İlegal Örgüt Legal Çalışma** başlıklı metni ve elbetteki Parti Kuruluş Kongresi'nin konuya ilişkin değerlendirmeleri anlatabilir...).

Konunun bir başka yönü örgüt sorununun sınıfsal boyutudur. Devrimci örgütü proleter sınıf zeminine oturtmak, bu zeminde geliştirmek ve güçlendirmek, proleter kitle bağları ile çevrelemek ve elbette tüm bunların bir parçası olarak partinin kadro bileşimini proleterleştirmektir. Bu kadarını hatırlatmak yeterlidir. Zira gerisi hem kongrede ayrıntılı olarak tartışılmıştır, hem de devrimci sınıf eksenini üzerinden parti mi mezhep mi üzerine söylenen herşey sonuçta bu alandaki sorunlara ve görevlere çıkmaktadır. 7. Yıl Değerlendirmesi, tüm büyük kentlerde ve partinin tüm temel çalışma alanlarında sınıf çalışmasına kilitlenmek sorunu üzerinde durmuş ve ardından bunu örgüt sorununa bağlamıştır. Kongre buna ilişkin değerlendirmeleri ve uyarıları onaylamış durumdadır. Bir kez daha sorun artık bir uygulama ve elbetteki uygulamaya dair sorunları parti basınında sistemli bir biçimde irdeleme, tartışma, eleştirme, geliştirme, deneyimleri özetleme vb. sorunudur.

Devrimci kimlik, devrimci militan kadrolar...

Teori, program ve taktik anlamında devrimci ideolojik çizgi, devrimci örgüt ve nihayet devrimci sınıf eksenini, bu üçünün organik birliği ve bütünlüğü, bize adına gerçekten yaraşır devrimci bir sınıf partisini tüm temel boyutlarıyla verir. Bunlar başından itibaren parti sorununa yaklaşımımızın da temel unsurları olarak ortaya konulmuşlardır. Her biriyle bağlantılı daha alt ögeler de vardır kuşkusuz, ama belirleyici olan bu temel esaslardır ve tüm ötekiler bunların doğal uzantılarıdır. Bunlar varsa partinin devrimci kimliği güvence altındadır. Bunlardan birinden biri zayıfsa ya da aksıyorsa, partinin devrimci sınıfsal kimliğinde ya yetersizlik ya da daha da kötüsü zaaf var demektir.

Bu genel vurguları yine de sözü bu dönem için daha özel olan bir noktaya bağlamak için yapıyorum. Bu, devrimci kimlik sorunudur ve daha özel anlamda kadroları ilgilendirmektedir. Çok yönlü devrimci kadroların yetiştirilmesi, partimizin özellikle bu dö-

nem çubuk bükmesi gereken temel önemde bir sorun ve ihtiyaçtır. Partinin çizgisi, örgütü, değerleri ve sınıfla devrimci temellerde birleşmeye dayalı çalışma pratiği, devrimci kadronun içinde gelişip serpileceği genel zemindir. Ama bu bunun kendiliğinden olacağı, bunların sağlam ve çok yönlü ihtilalci kadroların yetişmesi için gerekli tüm koşulları kendiliğinden sağladığı anlamına gelmez. Evet, bunlar temel, olmazsa olmaz koşullardır. Fakat bu zemin üzerinde çok yönlü ihtilalci kimliğe sahip örgüt kadroları yetiştirmek yine de özel bir iştir ve parti bunun üzerinde daha bir titizlikle durmalıdır. Bugünün tarihi ortamında ve günümüz Türkiye'sinde bu özellikle önemli bir konudur. Kadrosal durumumuza daha yakından bakıldığında, bu alandaki çok ciddi sorunları görmemek gerçeğe gözlerini kapamak demektir. Ne iyi ki kongremiz bu konuda da gerekli yürekliliği göstermiş, bu alanda sorunlarımızı çok yönlü olarak saptamıştır.

Partide ihtilalci kimliği tüm kadro ve militanlar şahsında geliştirip güçlendirmek meselesine şu dönem çok özel bir biçimde vurgu yapılmalıdır. Sınıf mücadelesinin geri düzeyi, bu geri düzeye uygun politik ve örgütsel tarz, bilinçlerde değilse bile gerçek kimliklerde ve elbette pratiklerde bu yanın zayıflaması sonucunu kendiliğinden yaratıyor, bunu unutmamalıyız. Somut deneyimlerimizin de gösterdiği gibi bazı insanlar ideolojik platformunuzu ve genel yöneliminizi içtenlikle onaylıyorlar ve belli bir heyecanla saf-larınıza katılıyorlar. Belli görevler üstlenip zamanla bir yerlere de geliyorlar. Ama bir bakıyorsunuz, içlerinden bazıları adeta çürük bir elmanın daldan düşmesi misali mücadelenin dışına ya da gerisine düşüyorlar. Yaşanan örneklere daha yakından ve somut olarak bakarsanız, bunda şaşırtıcı bir yan olmadığını görürsünüz. Zira bu insanlar devrimci pratiğin ve ihtilalci örgüt yaşamının çok yönlü ve zorlu sınavlarından geçip bunun içinde yoğrulmuş olmuyorlar. Dönem bu türden bir çok yönlü eğitim ve yoğrulma için yazık ki yeterince zengin ve yoğun imkanlar sunmuyor. Böyle olsa, kadrolar böyle bir pratiğin içinde kendilerini bulurlar, serpilip gelişirler, güç-

lenip çelikleşirler, ya da bunu başaramadıkları ölçüde aynı zor koşullar tarafından hızla elenirler. Ama halen bu açıdan genel koşullar yeterince elverişli değil ve parti kadro politikasında bu gerçeği hesaba katmalı, bunun gerektirdiği bir dikkat ve titizlik içinde olmalıdır. Gerçek manada ihtilalci, kendini tümüyle davaya adanmış, dövüşmesini ve direnmesini bilen kadro sorununu çok daha fazla önemsemelidir.

Devrimci misyon bilinci

Son bir noktayı ekleyerek bitirmek istiyorum. 20. Yılı ve ardından 10. Yılı aynı zamanda geçmiş kuşaklara karşı politik ve manevi borcumuzun bilince çıkarıldığı, bu açıdan parti misyonunun daha derinden kavrandığı bir vesile olarak da ele alalım. Bu ülkede devrim ve sosyalizm davası uğruna gerçekten çok büyük emekler verildi, çok ağır bedeller ödendi. Özellikle de son 40 yıldan beri ve halen. İşte son büyük zindan direnişini tartıştık, 120'yi aşkın devrimciyi yitirdik bu mücadelede, sayısız insan sakat kaldı. Çok sayıda samimi ve heyecanlı genç insan herşeyi bir yana bırakarak devrimci siyasal yaşama katılıyor. Bu devrim için, sosyalizm davası için yapılıyor. Birbirini izleyen kuşakları bulan bu kadar büyük bir fedakarlığın karşılığı devrim adına mücadelenin süreklileşmesi ve ilerletilmesi olmalıdır.

Geleneksel sol hareketin tablosu ve gidişatı ortadadır, perspektifleri, çizgileri, kültürleri, değerleri ortadadır. Gelinek yerde değil geçmiş ve gelecek kuşaklar için, kendi adlarına ve kendi sınırları içinde bile yapabilecekleri çok az şey vardır. Bunlar artık kendi içinde amaçlaşmış, bu açıdan devrim amacından sapmış hareketlerdir de. Ne yapıp edip kendini kendi dar dünyası içinde yaşatmak kaygısı giderek bunların siyasal yaşamını belirler hale geliyor. O coşkulu devrim yapma iradesi çoktan kırılmıştır. Devrimin teorik, stratejik ve taktik sorunlarını coşkuyla ve tutkuyla ele almak dönemi geride kalmıştır. Eski programlar ya da devrim anlayışları

çöktüğü halde ve sürüp giden tüm belirsizliğe rağmen devrim teorisi ve stratejisi üzerine dişe dokunur herhangi bir inceleme ya da tartışmaya rastlanmamaktadır artık. Taktik ya da politika adı altında, gündelik görevlere temel ilkeler ışığında yaklaşmak hassasiyeti çoktan bir yana bırakılmıştır. İhtilalci örgüt iradesi zaafa uğratılmıştır. Bunları da kongre gündeminde tartıştık, bu açıdan sol hareket büyük bir kırılma yaşamıştır. Bu konuda çok gerçekçi olmak ve partimizin omuzlarındaki sorumluluğa buradan da bakmak gerekir.

Herşeye rağmen belli gruplar bir biçimde direnmekte, ayakta kalmaya çalışmaktadırlar. Ama bunların sayısı alabildiğine azalmıştır, bunların iradesi önemli ölçüde zaafa uğramıştır. Giderek bu zaafiyet başka bünyelere, başka çevrelere de sirayet etmektedir. Gönül ister ki Türkiye'deki sosyal-siyasal ortamı devrimci doğrultuda değiştiren gelişmeler olabilsin, bu bu hareketlere yeni bir moral güç kazandırsın, ayakta kalınmalarını ve yeniden toparlanmalarını kolaylaştırsın. Fakat durum halen iç açıcı değildir, ne yazık ki.

Bugünkü tablo büyük ölçüde budur. Sorumluluklarımızı bu bilinçle kavramak durumundayız. Partimize özel misyonlar yakıştırma heveslisi değilim, ama Türkiye sol hareketinin 40 yıllık süreçlerini ve bugünkü gerçeğini az çok bilen bir devrimci olarak, bu işin partimizin omuzlarına bir biçimde kaldığını açıklıkla görebiliyorum, bu düşünceyi içtenlikle taşıyorum. Eğer bunun bilincine varır, bunun gerektirdiği iradeyi gösterir, yolunu yürür, önünü açarsa, bu gerçekten geçmiş kuşakların o maddi ve manevi fedakarlığının güvenceye alınması olacaktır. Bunu böyle görüyor, buna böyle inanıyorum.

Parti olarak sorumluluklarımıza buradan bakalım. Şu anki güçsüzlüğümüz cesaret kırıcı olmamalıdır. Önemli olan bayrağı yükseklerde tutabilmektir. Bayrak yükseklerde tutulursa, eğer bu toplumun derinliklerinde de çözümsüz sorunların, uzlaşmaz çelişkilerin yarattığı kökleri derinlerde bir sosyal gerilim varsa, bu temelde kendini dayatan bir devrimci toplumsal değişim ihtiyacı

varsa, bugünkü gericilik atmosferi gün gelecek geride kalacaktır. Yeter ki biz bu arada soluğumuzu tutabilelim ve onu uzun dönemli olarak kullanmamı bilebilelim, devrim mücadelesini bir maratoncunun dayanaklılığı ile sürdürebilelim.

Biz devrimci bir partiyiz. Bir ciddiyetimiz ve samimiyetimiz var. Ciddiyetimizi ve samimiyetimizi kordüğümüz sürece, marksist bakışaçımızı koruyup yöntemimize bağı kaldığımız sürece, teorik cephede, siyasal cephede, ihtilalci kimlik cephesinde, sınıf cephesinde, örgüt cephesinde sağlam durduğumuz sürece ayakta kalırız ve gün gelir rolümüzü oynar, devrimci misyonumuzun hakkını veririz.

Sorunu buradan kavransak, gündelik bir sürü ufak tefek şey anlamını yitirir; gündelik güçlükler, gündelik sorunlar ve yetersizlikler abartılı anlamını yitirir. Bu tür sorunlar bizim için yıldırıcı, umut ve cesaret kırıcı şeyler olmaktan çıkar, pekala çözülp geride bırakılacak sıradan sorunlar olarak bir başka anlam kazanırlar. Sonuçta bir bakışaçısı sorunundan sözediyorum, sorunları doğru bir bakışaçısıyla kavrayabilmekten sözediyorum.

Hepimize büyük sorumluluklar düşüyor... Ben süreçten güçlü çıkacağımıza ve geleceğı başarıyla kucaklayacağımıza büyük bir içtenlikle inanıyorum...

(Ekim, Sayı: 251, Mart 2008)

Partiyi her alanda ve her açıdan güçlendirmek için ileri!..

*Toplanması çeşitli nedenlerle geciken **TKİP II. Kongresi** gerçekte partinin gündemine daha 2002 yılının ikinci yarısında alınmıştı. Burada yayınladığımız Temmuz 2002 tarihli kapsamlı belge, Merkez Komitesi tarafından o evrede toplanması umulan II. Kongre'nin gerekçelendirilmiş gündemi olarak partiye sunulmuştu. Bazı sınırlı ara bölümleri anlatım yönünden kamuflle edilerek daha önce yayınlanan bu belgenin tam metni, gizliliği ve güvenliği ilgilendiren bölümleri çıkarılarak (bunlar metinde üç nokta içeren parantezlerle gösterilmiştir), burada ilk kez olarak yayınlanmaktadır*

*Metin incelendiğinde açıklıkla görülebileceği gibi, yapılan değerlendirmeler bugün için de anlamını ve önemini büyük ölçüde korumaktadır. Çalışmasına bu belgeyi yeniden inceleyerek başlayan **TKİP II. Kongresi**'nin yargısı da bu doğrultudadır. Fakat doğaldır ki aradan geçen yıllar ve bu arada yaşanan gelişmeler nedeniyle bazı değerlendirmeler belli yönleriyle eskimiştir. Öte yandan ortaya konulan sorunların ve görevlerin bir kısmı, geciken kongreyi öncesi süreçte parti tarafından ele alınmış, açıklığa kavuşturulmuş ve pratikte de belli ölçülerde bir çözüme bağlanmıştır.*

Okur partimiz için büyük önem taşıyan bu belgeyi incelerken tüm bunları gözönünde bulundurmalıdır..

(Ekin, Sayı: 249,/ Aralık 2007)

-I-

1) Partimizin II. Kongresi'nin toplanmasına ilişkin karar:

Merkez Komitesi II. Parti Kongresi'ni önümüzdeki dönem içinde toplama kararı almıştır. Bu metnin partiye sunulmasından itibaren II. Kongreye hazırlık süreci resmen ve fiilen başlamış olacaktır.

II. Parti Kongresi'ni toplama sorunu son bir yıldır Merkez Komitesi'nin gündemindeydi. Bunun siyasal, örgütsel ve teknik sorunları üzerine döne döne tartışmalar ve değerlendirmeler yapılmaktaydı. Bu yılın başlarında konu yaklaşık bir zamanlama üzerinden somut bir karar haline getirildi, fakat partiye açıklanması I Mayıs dönemi sonrasına bırakıldı. Kararın partiye açıklanması kongre sürecini resmen ve pratik olarak başlatmak anlamına geleceği ve bu da ancak bahar kampanyası yoğunluğu geride bırakıldıktan sonra olanaklı olabileceği için, böylesi bir tutum tercih edildi.

2) II. Parti Kongresi'nin toplanmasında yaşanan gecikme:

Parti tüzüğümüzün parti kongresine ayrılmış 6. maddesi, "*Olağan kongreler iki yılda bir toplanır. Zorunlu durumlarda kongreler Merkez Komitesi (MK) tarafından bir yıla kadar ertelenebilir*" hükmünü içermektedir.

Bu hükmün ışığında bakıldığında, parti kongresinin toplanması için parti tüzüğünün tanıdığı azami süre geçen Kasım'dan beri aşılmış bulunmaktadır. Bu durum elbette parti tüzüğünün çiğnenmesi ya da parti işleyişine ve demokrasisine ilişkin temel önemde bir hükmün hafifsenmesinden değil, fakat tümüyle partimizin kuruluş kongresi sonrasında yediği ağır darbelerle bağlantılı olarak karşı karşıya kaldığı ciddi sorunlardan doğmuştur. Bu sorunların

aşılması ve asgari bir örgütsel yeniden inşanın zaman alması yaşadığımız gecikmeye yolaçmıştır.

Sorun parti tüzüğünün gerekleri konusunda salt biçimsel bir hassasiyet olarak ele alınsaydı, muhakkak ki Merkez Komitesi ikinci parti kongresini tüzükte tanımlanan azami süreyi aşmadan toplayabilmek için gerekli azami çabayı harcama yoluna giderdi. Fakat aslolan, partinin yeniden inşa sürecinin sağlıklı bir biçimde ilerletilmesi ve bunda az-çok bir başarının sağlandığı bir aşamada yeni parti kongresinin toplanması olmalıydı. Soruna böyle yaklaşan Merkez Komitesi, biçimsel kaygıları bir yana bırakarak ve elbette bunun tüm sorumluluğunu da üstlenerek, kongrenin toplanmasını bir süre daha erteleme yoluna gitti.

Bu konuda partide bir iç sıkıntı, tercih edilen ertelemeye karşı bir eleştirel tutum olsaydı, bu durumda, erteleme yoluna başvurulmaz ya da başvurulacaksa bu konuda parti çoğunluğunun desteği ve onayı aranırdı. Fakat parti içinde, kongrenin neden zamanında toplanmadığı konusunda herhangi bir sorun ya da sıkıntı olmak bir yana, belirgin bir rahatlık sözkonusuydu. Süreci bizzat yaşayan parti örgütleri ve üyeleri, partinin özellikle son bir yıldır yeni bir güç ve ivme kazanan örgütsel ve siyasal gelişmesinin bilincindeydiler. Bunun parti kongresinin sağlıklı ve amaca uygun koşullarda toplanmasını olanaklı kılacağı konusunda partinin toplamında yeterli bir açıklık ve rahatlık bulunduğu farkında olan MK, kongreyi bir süre daha geciktirmenin partinin genel çıkarlarına daha uygun bir tercih olacağı sonucuna vardı.

Hedeflenen koşullara bugün gelinen yerde asgari ölçüde ulaşılmıştır. Dolayısıyla, partinin mevcut gelişmesini yeni bir düzeye çıkarmanın önkoşullarını yaratarak, böylece onu her alanda daha da güçlendirecek bir süreci başlatacak olan ikinci parti kongremizi toplamanın zamanı artık gelmiştir.

II. Kongre'yi toplama kararı buna dayalı bir değerlendirmenin ürünüdür.

3) Devirmeyen darbe güçlendirdi:

Kuruluş kongresini izleyen haftalar ve aylar içerisinde peşpeşe karşı karşıya kaldığı saldırıları ele aldığı değerlendirmesinde Parti, “Devirmeyen darbe güçlendirir” demişti. Bugün aradan geçen üç yılı aşkın sürenin toplam bilançosu ve ulaşılan gelişme düzeyi üzerinden tüm açıklığıyla görüyoruz ki, devirmeyen darbe gerçekten güçlendirdi. Sıkıntılı dönem sabırlı, soluklu ve inatçı bir çaba ile geride bırakıldı. Parti belirgin bir toparlanma yaşadı, bir dizi alanda hızla yeniden güç topladı ve gelinen yerde, kendini sınıf mücadelesi görevlerine daha geniş ölçekte ve daha etkin biçimde uyarlayabildiği bir döneme girmeyi başardı. Hala sürmekte olan belli yetersizliklere, güçlüklerle ve sorunlara rağmen net bir biçimde ifade etmeliyiz ki, partimiz siyasal açıdan (kuruluş ön süreci de dahil olmak üzere) kendi tarihinin bugün en güçlü dönemini yaşamaktadır.

Bu sonuç şaşırtıcı da değildir. Zira “Devirmeyen darbe güçlendirir” başlıklı değerlendirme (*Ekim*, sayı: 202, Mart ‘99, başyazı), bugünkü bu sonucu daha baştan tam bir kesinlikle öngörürken, soyut ya da duygusal bir inançtan değil; fakat partimizi ortaya çıkaran bütün bir birikimden ve bu birikim temelinde yaratılmış bulunan ideolojik, politik ve örgütsel kimlik ile bunlara sıkı sıkıya bağlı moral güç ve değerlerden hareket etmiş, sözkonusu değerlendirmede bunları net tanımlamalarla ortaya koymuştu.

Partimizde her zaman vurgulandığı gibi, üstünlüklerinin bilincinde olmak ve bundan güç almak, varolan güçlükleri ve yetersizlikleri aşmanın temel önemde bir önkoşuludur. Parti bir kez daha bu bilinçle hareket etmiş, bu yönetsel yaklaşımın gereklerine uygun davranmış ve bu sayede, yenilen darbelerin tahribatını belirgin biçimde gidermenin ötesine geçerek bugünkü başarılı gelişme çizgisine oturmuştur.

Dahası var; yaratılmış bulunan çok yönlü önkoşullar sayesinde

parti gerçek bir sıçrama anlamına gelecek asıl gelişmesini bundan sonra yaşama olanağıyla yüzyüzedir bugün. Bu olanağın başarıyla kullanılabilmesini güvenceleyecek yolaçıcı bir önderlik düzeyi ortaya koymak, ikinci parti kongresinin temel kaygısı ve başarı ölçüsü olmak durumundadır.

Partinin üç yıllık zorlu toparlanma ve yeniden inşa sürecince çeşitli alanlarda elde ettiği başarı ana başlıklar altında şöyle özetlenebilir:

- **Örgütsel alanda yeniden inşa:** Kuruluş Kongresi'ni izleyen darbeler partinin örgütsel yapısını büyük ölçüde tahrip etmişti. Geride kalan süre içinde illegal örgütsel yapı adeta tümünden yeniden inşa edildi. Sabırlı bir çalışmayla bunu olanaklı kılacak bir kadrosal birikime zamanla ulaşıldı. Partinin yeraltı örgütü, sınıfa ve kitlelere dönük etkin bir politik çalışmayı yürütecek önkoşullara ve kapasiteye gelinen yerde yeniden ulaşılmış durumdadır.

Bu noktaya ulaşmakta belli bir gecikme yaşandığı, sürecin arzu edilen temponun altında nispeten yavaş ilerlediği bir gerçektir. Yakından bakıldığında bunun anlaşılır nedenleri vardır. Yeraltı çalışmasına uygun düşen bir kadrolaşma alanında yaşanan güçlükler, bu nedenlerin denebilir ki en önemlisidir.

- **Sınıf çalışmasında yeniden yakalanan düzey:** Bir dönem belirgin biçimde zayıflayan sınıf çalışmasında, bugün partinin toplam faaliyeti üzerinden yeniden etkin bir düzey yakalanmış, belli bir mesafe katedilmiştir. Dahası, bu çalışmada bir sıçramayı olanaklı kılacak ön birikime ve koşullara da hızla yaklaşılmaktadır. İlk kez olarak bu çalışma, zenginleşen ve çeşitlenen araç ve yöntemleri aynı hedefe yönelik olarak kullanma koşullarına kavuşmuş; yanı sıra, partinin legalden ve illegalden süren çalışması da ortak alan ve hedeflere dayalı olarak belli bir başarıyla bütünleştirilebilmiştir.

- **Partinin arzuladığı çizgiye oturan, önemli deneyimlerle birlikte yeni mevziler kazanan açık çalışma:** Açık çalışmada yıl-

ların kangrenleşmiş sorunları bugün artık geride bırakılmıştır. (...)

Parti, açık alan çalışmasında, yıllardır yakınmakta olduğu ve aşmaya çalıştığı yayın eksenli ve daha çok da öğrencilere dayanan kısır, verimsiz ve sorunlu yapı ve tarzı da bu arada tümüyle geride bırakmıştır. Bu alanda araç, biçim ve yöntem zenginliği de nihayet yakalamış ve giderek daha çok işçi ve emekçi kadrolara dayalı hale gelmiştir. Gelinen yerde bu çalışma, partinin toplam çalışması içinde anlamını bulan, onun yöneldiği hedeflere bağlanan ve böylece onu kendi alanından tamamlayan bir karakter kazanmıştır. Yıllardır arzulanan ve hedeflenen bu noktaya bugün ulaşılmış olması, parti çalışması için asıl verimli sonuçlarını önümüzdeki dönem içinde ortaya koyacaktır.

- **Gençlik çalışmasında toparlanma:** Kongreyi önceleyen ve izleyen günlerde gençlik çalışmamız oldukça geri bir noktaya düşmüşken, bugün bu çalışma gerek kadrosal birikim, gerek siyasal çalışma kapasitesi ve gerekse kitle etkisi bakımından nispeten güçlü sayılabilecek bir gelişme düzeyine ulaşmıştır. Bu çalışma, sağlanan ön birikim ve elde edilen bir dizi avantaj doğru kullanılabilirse eğer, önümüzdeki dönemde yeni bir sıçrama yapabilmenin önkoşullarına da sahiptir.

- **Güçlenen ve çeşitlenen yayın faaliyeti:** Siyasi yaşamımızda ve partimizin inşa sürecinde temel önemde rol oynayan Merkez Yayın Organı'nın yayın periyodunda ve işlevinde yaşanan ve hala da aşılamayan, gelinen yerde aşılması II. Kongre sonrasına bırakılan belirgin zayıflama saklı tutulursa, parti bu aynı dönemde, toplam yayın faaliyetinde de belirgin bir güçlenme yaşadı.

Politik yayın organı yayın yaşamının en güçlü ve işlevli çizgisine bu dönemde kavuştu. Onu güçlendirmek, daha işlevli ve etkin kılmak için önümüzde hala da önemli görevler olmakla birlikte, PYO bugün yayın çizgisi çerçevesinde partimizi asgari bir başarıyla temsil edebilen bir yayının durumundadır.

Benzer bir başarı gelinen yerde gençlik yayını için sözkonusudur. GYO, belli bir yayının düzenine oturmanın ötesinde, bir dönem

için zorlansa da gelinen yerde artık gençlik hareketini ve onun en önemli sorunlarını esas alan, kendi yayın misyonunu buradan gerçekleştirmeye çalışan bir yayın çizgisine oturmuş durumda. Daha da önemlisi, bu başarı, kuşkusuz partinin yol gösterici katkıları temelinde fakat hemen tümüyle gençlik çalışması içerisindeki yoldaşlarımızın kendi kapasiteleri ve çabalarıyla elde edildi.

Yayın alanındaki temel önemde bir başka önemli gelişme ise, yerel çalışmadaki güçlenmeye ve oturmuşluğa bağlı olarak, popüler yerel yayınların belli bir yayın düzeni içerisinde yeniden çoğalması oldu. Hala bazı önemli sorunları olmakla birlikte, bu popüler yayınların geçmişteki deneyimleri de gözeterek bugün kendi konum ve işlevlerine uygun çıkma başarısını asgari ölçüde gösterdiklerini söyleyebiliriz.

- **Parti çalışmasının finansmanı alanındaki güçlüklerin aşılması:** Parti, geçmişte zaman zaman çalışmanın önünü tıkayacak boyutlara ulaşabilen ağır mali krizi, son bir yıl içinde geride bırakmıştır. Bu çalışmaya bir rahatlık ve güç kazandırmıştır. Teknik gibi görünen bu sorun, çalışma kapasitesine ve temposuna somut etkileri gözetildiğinde, gerçekte büyük bir politik anlam ve önem taşımaktadır. Mali olanaksızlıklardan hareketle parti çalışmasının sınırlanması ve daraltılması kabul edilmesi ve katlanılması güç bir zaafın ifadesiydi. Gösterilen çabalar sonucu hiç değilse şimdilik bu zaaf geride kalmıştır.

- **Yurtdışı çalışmasında geneldeki gerilemeye karşın korunabilen düzey:** Sınıf mücadelesinin uluslararası boyutlarının geçmişle kıyaslanamaz ölçüde güçlenmesi ve son olarak 11 Eylül'ü izleyen gelişmeler, partinin Avrupa üzerinden sürdürülen yurtdışı çalışmasına gelinen yerde ayrı bir anlam ve işlev kazandırmıştır. Son yıllarda çeşitli grupların yurtdışı çalışmasındaki belirgin genel gerileme ortamında, parti hiç değilse mevcut güç ve etkisini korumayı başarmış, gelinen yerde ise bu çalışmayı güçlendirebilecek ön koşullara kavuşmuştur. Oturtulmaya çalışılan gelişme doğrultusu korunursa, bu, partiyi çeşitli ihtiyaçlarının karşılanması ala-

nında daha çok rahatlatmakla kalmayacak, enternasyonal ilişkiler ve mücadeleye katılım alanında partiye önemli imkanlar da sağlayacaktır.

- **Zorlu sınavlar içinde kazanılan moral güç ve siyasal itibar:** Geride bırakılan dönem, partinin bir dizi zorlu sınavdan geçtiği ve bu sınavları başarıyla göğüslemenin moral ve siyasal birikimiyle güçlendiği, güç ve itibar kazandığı bir dönem oldu.

Parti, kongreyi izleyen evrede gündeme gelen İmralı tasfiyeciliğine karşı sağlam bir duruş sergiledi ve bu tasfiyeci saldırıyı göğüslemenin ön safını tuttu; kendisine yönelen polis darbeleri karşısında soğukkanlılığını ve moral gücünü korudu; Ulucanlar'da iki Merkez Komitesi üyesinin kaybıyla sonuçlanan faşist katliam saldırısını siyasal ve moral bir üstünlükle karşıladı; hücre saldırısına karşı siyasal ve pratik açıdan sağlam bir duruş gösterdi ve direniş süreci boyunca gerek siyasal gerekse pratik planda örnek tutumun temsilcilerinden biri oldu, vb. Fakat en önemlisi, tümüyle karşı saldırıları göğüslemek anlamına gelen bu zorlu sınavların yanı sıra parti, bu aynı dönem içerisinde ve direnişe katılan öteki gruplardan farklı olarak, toplum ve sınıfın genel gündeminden kopmayan, buna mümkün mertebeye devrimci bir çizgide müdahale etmeye çalışan, bu çerçevede çok yönlü pratik çalışmasını aksatmayan bir davranış çizgisi ve çalışma kapasitesi ortaya koydu.

- **Politik ve moral açıdan en güçlü dönem:** Bütün bu sayıların da toplam bileşkesi olarak, parti bugün politik ve moral açıdan en güçlü dönemini yaşamaktadır. Genel politik arenada sınıfı ve sınıf devrimciliğini temsil eden bir parti olarak, gitgide kendi konumuna ve kimliğine daha çok oturmaktadır.

Parti için zor bir dönem eldeki sınırlı imkanlara rağmen başarıyla geride bırakılmıştır. Bugün yeni bir zorlu dönemin içindeyiz, fakat geçmişten farklı olarak önemli imkanlara ve avantajlara sahibiz. Şimdi önümüzde bunları başarıyla değerlendirebilmek, partimizi her alanda güçlendirmek, böylece sınıfın ve devrimin partisi olarak onu sınıf mücadelesi sahnesinde kendi gerçek misyonuna

kavuşturmak sorumluluğu var.

-III-

4) Partimizi güçlendirmenin tarihsel ve güncel anlamı ve önemi:

Parti, tam da zamanında öngördüğü gibi, devirmeyen darbeden güçlenerek çıktı. Fakat tüm bunlara rağmen o bugün her alanda ve her açıdan yeni bir düzeyde güçlenme acil ihtiyacı ve zorunluluğu ile yüzyüzedir.

Bu ihtiyaç ve zorunluluk, dünyanın özellikle 11 Eylül sonrasında girdiği yeni dönem üzerinden; Türkiye'yi çevreleyen kriz bölgeleri ve kapımıza dayanmış emperyalist savaş üzerinden; ve nihayet, Türkiye'nin iç siyasal ve sosyal yaşamı üzerinden, çok yönlü ve somut olarak kuvvetle gerekçelendirilebilir. Nitekim konuya ilişkin değerlendirmelerimizde bu sürekli bir biçimde yapılmakta, özellikle *Ekim*'in birçok başyazısında uluslararası duruma ve Türkiye'ye ilişkin değerlendirmeler sonuçta özenle bu sorumluluğa bağlanmaktadır. Fakat biz burada bu ihtiyacın, daha özel bir sorun gibi görünen, gerçekte ise tüm bu saydıklarımızı da kapsayan ve karşılayan temel bir yönüne değinmek istiyoruz. Bu, Türkiye sol hareketinin ve ondan ayrı düşünülemez olan toplumsal muhalefetin bugünkü tablosudur.

1960'larla birlikte yeniden doğan, hızla kitleselleşen ve toplum gündemine giren sol hareketimiz, izleyen 20 yıl içerisinde devrimleşme ve halk hareketinin devrimci yükselişi ortamında etki ve gücünün en ileri boyutlarına ulaşma imkanı buldu. Son 40 yılın ilk 20 yılında durumu bu olan sol hareket, 12 Eylül faşist darbesini izleyen son 20 yıl içerisinde ise birbirini izleyen yenilgiler, bu yenilgilerin her birinin her seferinde yeni boyutlar kazandırdığı ideolojik ve örgütsel tasfiye süreçleri sonucunda, denebilir ki bugün son 40 yıllık tarihinin en zayıf, dağınık ve iddiasız dönemini yaşamaktadır. 12 Eylül yenilgisiyle zaten çok büyük darbeler al-

mış ve önemli ölçüde liberalleşmiş bulunan sol hareket, '89 çöküşünün ardından büyük bir bölümüyle devrimci geçmişinden tümden koptu ve düzenin icazet alanına kaydı. Devletin gizli ama gerçek anayasası kabul edilen "Milli Güvenlik Siyaset Belgesi", '90'ların ortasına doğru bu gelişmeyi solun önemli bir bölümüyle "ılımlı çizgiye kaydığı" saptamasıyla tescil edip kayda geçirdi. Böylece, o güne kadarki deneyimin sonuçlarını da göz önünde tutarak, kendi icazet ve denetim sınırları içinde "ılımlı bir sol" yaratmayı devlet katında bir "milli politika" düzeyine çıkardı.

Solun aynı yenilgi ve tasfiye süreçlerinden önemli yaralar alan ama herşeye rağmen genel anlamda devrimcilikte ısrar eden daha sınırlı bir kesimi ise, temel önemdeki yapısal zaaflarıyla herhangi bir hesaplaşma gücü ve yeteneği gösteremeden, çifte yenilgiyi izleyen yeni dönemde siyasal yaşama devam etmeye çalıştı ve bunu başarabileceğini sandı. Dönemsel bazı gelişmelerin (işçi hareketindeki geçici canlanma, Kürt hareketi vb.) etkisi altında güç kazanan bu umut temelsizdi ve '90'lı yılların ikinci yarısı bunu somut olarak gösterdi. Bugün bu kesim de önemli bir bölümüyle ve tam da zamanında öngördüğümüz gibi artık yolun sonuna yaklaşmaktadır. Bir yandan sürekli bir biçimde kemirici, zayıflatıcı ve tüketici etkiler yaratan yapısal zaaflar, öte yandan devletin çok yönlü ve sistematik ezme, yıldırma, yoketme, hiç değilse düzenin icazet alanına sürme operasyonları, '96 yılından itibaren bu akımlarda sürekli bir gerileme, gerilemeden de öteye bir tasfiyeci çözülme sürecine yolaçmış bulunmaktaydı. 28 Şubat süreciyle gündeme getirilen müdahale ve manevralar solun bu kesiminin adım adım tecritine, kendi hatalarının da belirgin katkısıyla hızla marjinalleşmesine, giderek devrimci iddiasını ve özgüvenini yitimesine yolaçtı. Bunun üzerine daha bir de '99 yılındaki PKK teslimiyeti, yani Kürt hareketinin büyük tarihi yenilgisi bindi. Bunun yapısal olarak zaten zayıf ve çözülme sürecinde bulunan bu akımlar üzerindeki ideolojik, siyasal ve moral etkisi, denebilir ki son 20 yılın üçüncü büyük yenilgisi sayılabilecek boyutlarda oldu. Küçük-bur-

juva bir çizgi ve kültür içinde şekillenmenin getirdiği çok yönlü sorunların ve zaafların tüketici etkisini zaten yaşayan bu akımlar, PKK teslimiyetinin ardından siyasal iddialarını ve özgüvenlerini hepten yitirdiler. Belirgin bir tıkanma süreci içerisinde adım adım güçten düştüler. İçlerinden bazıları hızla siyasal yaşamın dışına düştüler ve artık örgütsel tasfiye noktasına gelmiş gibi görünmektedirler. Öteki bazıları, çok yönlü tıkanmanın etkisi altında büyük bir ideolojik ve moral erozyon içerisinde ve çözümünü reformist açılımlarda, bunun bir uzantısı olarak liberal solla kader birliğinde görmektedirler.

Öte yandan, bu sürecin toplamı içinde gerçekte kendi de sürekli gerilemesine, güç ve itibar kaybetmesine rağmen, yine de reformist sol, geleneksel küçük-burjuva devrimci akımların genel durumuyla kıyaslandığında, görece olarak güçlü kaldı ve “sosyalist sol” adına siyaset sahnesinde devrimci akımları gölgede bırakan bir konum kazandı. Bu ise mücadeleye akan yeni güçlerin reformist akımlar tarafından bloke edilmesini, icazetçi reformist çizgide ve eylemsizlik içinde heba edilmesini kolaylaştırdı. Reformizmin bu sürekli tahribatı halihazırda üstesinden gelinmesi gereken en önemli sorunlardan biri olarak duruyor karşımızda.

Bugünün Türkiye’inde reformist sol akımların gerçekte herhangi bir bağımsız çizgileri/stratejileri yoktur. ÖDP ve EMEP’ten SİP-TKP’ye kadar tümü de düzenin icazet sınırları içinde ve düzen içi çatlaklarda politika yapar, bu çatlağı oluşturan tarafların dümen suyunda hareket eder bir konumdadırlar. Burjuva liberal çizgide bir sözde demokrasi mücadelesini (ÖDP, HADEP-KADEK) ya da burjuva milliyetçi çizgide bir sözde bağımsızlık mücadelesini (İP) kendilerine eksen alan bu akımlar devrimci sınıf mücadelesinin önünde yıkılması gereken engeller olarak durmaktadırlar. Bu iki ana reformist akım arasında ise her birinden belli çizgiler taşıyan ara reformist akımlar (EMEP, SDP ve SİP-TKP) yer almaktadır. Bunların toplumsal muhalefete belli sınırlar içinde ilerici sayılabilecek bazı katkıları hala da sözkonusu olabilir. Bu ne-

denle onlara belli durumlarda nispeten esnek bir tutumla yaklaşmak da gerekebilir. Fakat bu onların gerçekliği konusunda herhangi bir hayale yol açmamalıdır. Gerçekte onların da ötekiler gibi sınıf mücadelesinin devrimci bir çizgide sürdürülmesinin önünde aşılması gereken engeller olarak durdukları gerçeğini bir an bile unutturmamalıdır.

Solun bu tablosu bizi sınıf ve kitle hareketinin devrimci önderlik ihtiyacına ve sorununa getirmektedir. Geline yerde geleneksel küçük-burjuva devrimci akımlar siyasal iddialarını, etkilerini ve çalışma kapasitelerini önemli ölçüde yitirmiş durumdalar. Onların sınıf ve kitle hareketinin önderlik ihtiyacına yanıt verme alanında yapabilecekleri fazlaca bir şey kalmamıştır. Reformist solu oluşturan akımlar ise doğaları gereği, böyle bir konum ve misyona sahip olmak bir yana, tersine sorunu daha da büyüten etken ve engel durumundadırlar.

Böylesi bir sol hareket tablosu ortamında sınıf ve kitle hareketi devrimci bir önderlik müdahalesinden büyük ölçüde yoksun kaldı. Kendini tekrarlayıp durmasının, sendika bürokrasisinin denetimini ve tüketici manevralarını bir türlü aşamamasının, burjuva gericiliğinin baskı ve terörü karşısında kolayca gerileyip sinmesinin gerisinde, başka şeyler yanında güçlü ve etkin bir devrimci önderlik müdahalesinden yoksun olması olgusu vardır.

Sıraladığımız bu üç olgu; yani, geleneksel devrimci küçük-burjuva akımların yaşadığı gerileme ve tükenme süreci, reformist sol akımların tasfiyeci etki ve tahribatı, ve nihayet, sınıf ve kitle hareketinin yakıcı devrimci önderlik ihtiyacı, partimizin tarihi ve güncel bir önem taşıyan görev ve sorumluluklarına da açıklık getirmektedir. Bugünün Türkiye'sinde devrim bayrağını ancak partimizde temsil edilen işçi sınıfı devrimcileri taşıyabilirler. Devrimci önderlik ihtiyacına ancak onlar yanıt verebilir, reformizmin tasfiyeci tahribatını ancak onlar göğüsleyebilirler. Sınıf ve kitle hareketine yol açıcı devrimcileştirici bir müdahaleyi ancak onlar yapabilirler.

Partimiz bunu başarabilecek bir dizi temel önkoşula halihazırda sahiptir. Devrimci sınıf programı ve çizgisi, bunlardan ayrı düşünülemez olan devrimci direnişçi kimlik, bunun ifadesi olan moral güç ve değerler sistemi artık yaratılmıştır. Devrimci örgüt çizgisinde büyük bir kararlılık gösterilmiş, bu alanda önemli bir deneyim kazanılmış, böylece her koşul altında kesintisiz siyasal çalışma ve mücadele yeteneği güvenceye alınmıştır. Bunlar büyük bir ön birikimin, temel önemde bir konum ve kimliğin ifadesidirler. Atılması gereken yeni adımların da güvencesidirler. Tüm çabalara rağmen henüz aşılamayan en temel zaaf noktası ise, hala da işçi sınıfı hareketiyle tarihi birleşmenin sağlanamamış olmasıdır. Bu kuşkusuz belirleyici önemde bir stratejik zayıflık noktasıdır. Parti, sınıfın öncü kesimini kazanmadan, örgütlenmesinde işçi sınıfı tabanına oturmadan ve mücadelesinde işçi sınıfı hareketi eksenine dayanmayı başaramadan gerçek bir sınıf partisi olamayacağı gibi, zorlu süreçler içinde ve büyük emekler pahasına elde ettiği bugünkü üstünlüklerini de uzun vadede koruyamaz.

Demek ki bugün partiyi güçlendirmek, öncelikle onun sınıfla devrimci temellere dayalı tarihi birleşmesinde güncel mesafeler almak demektir. Partiyi, çalışma ve mücadele eksenine, kitle tabanına, örgütsel zemine, kadro bileşimi vb. açılardan sınıfa dayalı bir siyasal güç haline getirmek demektir. Gerçek bir devrimci proleter sınıf partisi haline gelmenin ancak bununla olanaklı olabileceğini bir an için bile unutmamak durumundayız.

Sözcüğün bu anlamında ve kapsamında, partileşme bizim için hala da devam etmekte olan bir süreçtir. (Buna aşağıda, sınıf çalışmasına ilişkin kongre gündemi vesilesiyle de işaret edeceğiz). Parti işçi sınıfı hareketiyle belli bir düzeyde devrimci bir birleşmeyi başardığı, bu tarihsel değerdeki başarıya ulaştığı andan itibaren ki, sosyalist sol ve devrimcilik adına Türkiye’de yeni bir dönem gerçek anlamda başlamış olacaktır. İşçi sınıfı devrimciliğinin sosyalist sol ve devrimcilik adına Türkiye’nin yeni dönemine egemenliği de ancak bu noktadan sonra kesinlik kazanabilecektir.

Bu ülkede sırasıyla burjuva sosyalizminin ve küçük-burjuva sosyalizminin sol adına sınıflar mücadelesine damgasını vurduğu tarihi dönemler yaşandı ve çoktan geride kaldı. '80'li yılların sonunda girdiğimiz yeni dönemde ise bunu ancak proletarya sosyalizmi başarabilirdi. Bu tarihi misyonu ideoloji, program ve politika olarak partimiz temsil etmektedir. Fakat tüm bunlara gerçek anlamını ve gücünü verecek, böylece onları güvenceleyip yeni bir düzeyde güçlendirecek tayin edici halka, işçi sınıfı hareketiyle devrimci temellere dayalı tarihi birleşmedir. Bu başarısızlığına sürece, parti toplu tarihi misyonuna uygun düşen rolü oynama olanağı da bulamayacaktır. Her ciddi program ve politikanın bir sınıf karakteri vardır; ancak kendi sınıfına dayanabildiği ölçüde hayat bulur ve temel tarihi hedefleri doğrultusunda zafere yürüme olanağı yakalayabilir. Bu temel önemde sınıflar mücadelesi gerçeği, işçi sınıfının devrimci programı ve politikası, onların ortaya koyduğu ve yöneldiği tarihi hedefler sözkonusu olduğunda özellikle böyledir.

Tüm bunlarla partimizi güçlendirme zorunluluğuna, sorumluluğuna ve bunun tayin edici halkasına işaret etmiş oluyoruz. Doğal olarak bundan II. Parti Kongresi'nin gündemine ilişkin somut sonuçlar çıkarmak durumundayız.

-IV-

5) Taktik sorunlar üzerinde yoğunlaşacak bir kongre:

Partimizin birinci kongresi bir Kuruluş Kongresi'ydi; bu onun temel misyonunu, dolayısıyla gündemini de belirlemektiydi. Partinin kuruluşu herşeyden önce program ve tüzük sorununu çözmek demektir. Bu nedendir ki program ve tüzük sorununa dayalı sorunlar, Kuruluş Kongresi gündeminin ağırlık merkezini oluşturmuştu. Bu anlamda partimizin Kuruluş Kongresi, ifade uygunsa bir "program ve tüzük kongresi" olmuştu. Fakat buna rağmen Parti Kuruluş Kongresi kapsamlı bir gündem üzerinden çalışmalarını yürütmüş, program ve tüzük tartışmalarından öteye, parti taktiğinin,

çalışmasının ve örgütlenmesinin temel önemde sorunları üzerine de zengin tartışmalar ve değerlendirmeler ortaya koymuştur.

Kuruluş Kongresi'nin bu birikimi üzerinde toplanacak olan II. Parti Kongresi'nin çalışması doğal olarak nispeten daha kolay olacaktır. Program ve tüzükle bağlantılı temel sorunları geride bırakmış, bu alanda elde edilen başarının sağlam temelleri üzerinde birliğini pekiştirmiş partimizin önünde bugün artık, politik mücadeleyi ve pratik çalışmayı saptanmış öncelikler ve yönelimler çerçevesinde güçlendirmek temel önemde sorunu ve bununla bağlantılı görevler durmaktadır. Bu görevler doğal olarak dolaysız bir biçimde sağlam ve güçlü bir parti örgütü ve bundan ayrı düşünülmemeyecek olan kadro sorununa bağlanmaktadır.

Tüm bu görevleri, politik çalışmayı zenginleştirip güçlendirmek; kadrolaşmayı hızlandırarak parti örgütünü sağlam temellere oturtturarak geliştirip yaymak; ve tüm bunların kesişme alanı ve ortamı olan sınıf çalışması ve ilişkileri alanında kesin bir sıçramayı artık nihayet başarmak vb. olarak daha somut biçimde de tanımlayabiliriz. Bunlar bugünün temel öncelikleridir ve yeni bir parti kongresinin üzerinde yoğunlaşacağı temel önemde sorunlardır.

II. Parti Kongresi'nin misyonu ve dolayısıyla çalışma gündemi de bu çerçevede oluşmalıdır, oluşacaktır. Bu anlamda Parti II. Kongresi, ifade uygunsa bir "taktik ve örgüt kongresi" olacaktır.

6) Dünyadaki yeni gelişmeler ışığında partinin devrimci stratejik perspektifini güçlendirmek, dönemsel mücadelesi için taktik açıklıklar sağlamak:

II. Kongre öncelikle partiye dünyadaki ve Türkiye'yi çevreleyen bölgedeki güncel durum ve gelişmeler hakkında özlü ve sağlam bir değerlendirme sunmalı, bundan çıkan politik-pratik sonuçları ve görevleri yeni dönemde parti çalışmasına yön verecek bir çerçeve olarak formüle etmelidir.

11 Eylül sonrasında dünyadaki gelişmeler yeni bir yön, kapsam

ve hız kazanmıştır. Afganistan, Irak ve Filistin sorunlarının somut olarak gösterdiği gibi, bu gelişmeler Türkiye'yi çevreleyen coğrafyayı sorunların ve çatışmaların ağırlıklı merkezi haline getirmiştir. Ve yine olayların somut olarak gösterdiği gibi, Türkiye Amerikan emperyalizminin bölgedeki temel dayanağı olduğu için, tüm bu gelişmeler işbirlikçi burjuvazinin izlediği iç ve dış politika çizgisi üzerinden ülkemizi de derinden etkilemektedir. Dolayısıyla uluslararası ve bölgesel durumun değerlendirilmesi, kaçınılmaz olarak Türkiye'deki güncel duruma da bağlanmaktadır.

Öte yandan, 11 Eylül sonrasında dışta savaş ve saldırganlığa yönelen emperyalizm, dünya ölçüsünde iç gericiliğe de yeni bir ivme kazandırmıştır. Devrimcileri ve farklı türden muhalif akımları hedef alan, polis devleti uygulamalarını yaygınlaştıran ve kurumlaştıran bu gelişme, devrimci çalışma için koşulların gitgide ağırlaşması anlamına gelmektedir. Kendini, daha somut olarak örgütlenmesini ve çalışma tarzını bu yeni koşullara uyarlamak, dünya ölçüsünde devrimci partilerin önünde temel önemde bir görev olarak durmaktadır.

Sözkonusu gelişmeler ve bunun çok yönlü yansımaları ve sonuçları konusunda Parti'nin halihazırda bir dizi değerlendirmesi vardır ve bunlar yukarıda işaret edilen bütünsel çerçeveye oturmaktadır. Bu değerlendirmeler şimdiden II. Parti Kongresi'nin konuya ilişkin gündemi için bir ön çerçeve oluşturmaktadır ve bu nedenle burada bu konunun ana hatlarını yeniden ortaya koymak bir ihtiyaç değildir. *Ekim*'in 225, 226, 227 ve 228. sayılarının başyazıları, PYO'da konuya ilişkin olarak çıkan bir dizi yazı, aynı konudaki orta sayfa yazıları (özellikle "*Savaş, Anti-emperyalist Mücadele ve Parti Programı*" başlıklı üç bölümlük dizi yazı ile yeni yıl vesilesiyle yapılan değerlendirmeler), bu konuda asgari bir ön çerçeve sunmaktadır.

Dünyadaki son gelişmeler ve bunun Türkiye'nin iç politik yaşamına ve dış politikasına etkileri konusundaki açıklık, herşeyden önce partimizin stratejik perspektifinin güçlendirilmesi anlamına

gelecektir. Zira mevcut gelişmeler yaşadığımız konjonktürün özel ürünü geçici olaylar olmanın ötesinde, dünyamızın önümüzde uzanan uzunca bir dönemini belirleyecek nitelikte gelişmelerdir. Nitekim konuya ilişkin temel parti değerlendirmeleri, yaşanan gelişmeleri, “*Yeni bir bunalımlar; savaşlar ve devrimler*” dönemine giriş olarak tanımlamıştır. Bu tanımın kendisi, yaşanan gelişmeleri stratejik bir perspektif içinde kavramanın, dahası gelişmelere karşı devrimci bir stratejik perspektifle hazırlanmanın özel önemine işaret etmektedir. Parti kongresinin sorunun bu yönü üzerinde özellikle durması gerekecektir.

Sorunun öteki boyutu ise, gelişmelerin güncel anlamı, yönü ve sonuçlarını değerlendirmek, bundan partinin somut siyasal-enternasyonal görevleri ve mücadelesi için gerekli sonuçları çıkarmaktır. Bu son nokta 11 Eylül’le birlikte apayrı bir anlam kazanmıştır. Dünya emekçileri ve ezilen halklar emperyalistlerce ilan edilen uzun süreli savaşın dolaysız hedefinin kendileri olduğu gerçeğini gelişmelerin de etkisiyle gitgide daha çok kavramaktadırlar. Savaşa ve saldırganlığa karşı yaygınlaşan, Avrupa’da ve Amerika’da bile onbinlerce insanı sokaklara döken eylemlilik zinciri bunun bir göstergesidir.

20 yılı aşkın bir süredir dünya ölçüsünde kesintisiz olarak uygulanan neo-liberal saldırıların sosyal sonuçları bugün daha belirgin hale gelmiştir. Bağımlı ülkeler için zaten sürekli bir olgu olan bu durum, artık emperyalist metropoller için de önemli bir sorun alanıdır. Bu ülkelerde iktisadi ve sosyal saldırıları son yıllarda, özellikle de 11 Eylül sonrasında, demokratik siyasal hakların sınırlandırılması saldırısı tamamlamaktadır. Dışta savaş ve saldırganlık yolunu tutan emperyalist burjuvazi, içerde ise sosyal hakların gaspını siyasal gericiliğin güçlendirilmesi ile birleştirmektedir. En kötü örneklerinden birini Türkiye’nin oluşturduğu bağımlı ülkelerde ise iktisadi ve sosyal yıkım programları başından itibaren koyu bir siyasal gericilikle, sistematik faşist baskı ve terörle elele gitmekteydi. Türkiye’nin 12 Eylül’ü izleyen son 20 küsur yıllık

toplum yaşamı bu konuda yeterli açıklıkta bir fikir vermektedir.

Tüm bu saldırıların karşısını da doğurduğu gerçeği, buna bağlı olarak dünya ölçüsünde sınıflar mücadelesinin olgunlaşan koşulları, üzerinde durulması gereken asıl sorundur. Bugün dünyanın hemen her yerinde sınıflar mücadelesi yeniden güç kazanmaktadır. İşçi sınıfının ve ezilen halkların dünyanın dört bir yanında tüm bu saldırıları göğüslemeye çalıştıklarını, grevler, direnişler, genel grevler, halk hareketleri ve yer yer halk isyanlarına varan biçimler içinde direndiklerin görüyoruz.

Bu mücadelelere son yıllarda sınıf mücadelesinin uluslararasılaşmasının dolaysız bir örneği olarak küreselleşme karşıtı kitle hareketleri eklendi ve bu gelişme, emekçilerin ve halkların mücadelesine yeni bir soluk kazandırdı. (Farklı vesilelerle, son olarak da İtalya/Cenova'daki G-8 zirvesi vesilesiyle yapılmış değerlendirmelerimiz, bu hareketlerin anlamı, imkanları ve sınırları konusunda kongre tartışmaları için hareket noktası olarak alınabilir.)

Son olarak ise, 11 Eylül sonrasında gemi azıya alan emperyalist saldırganlığa ve savaşa karşı yeni bir kitle hareketinin geliştiğini görüyoruz.

Tüm bu mücadeleleri değerlendirmek, bunun ulusal ve enternasyonal planda önümüze koyduğu görevleri somutlamak, ikinci parti kongresinin de üzerinde durması gereken temel önemde bir sorun olmalıdır.

7) Türkiye'de olayların gidişi ve sınıf mücadelesinin sorunları:

Türkiye'nin nereye gitmekte olduğu, iktisadi, sosyal ve siyasal süreçlerin, tekelci burjuvazi adına izlenen iç ve dış politikanın kısa ve orta vadede Türkiye'yi nereye sürüklediği üzerine genel çizgileriyle açık bir değerlendirme ortaya koymak, II. Parti Kongresi'nin bir başka temel önemde sorumluluğudur.

20 küsur yıldır kesintisiz biçimde uygulanan politikalara rağmen Türkiye kapitalizmi bugün iflas halindedir. Birbirini izleyen

İMF reçeteleri, işçi sınıfına ve emekçilere ödetilen ağır faturalar, Türkiye kapitalizminin yapısal olarak boğuştuğu sorunlara çözüm olmak bir yana, bu sorunları her zamankinden çok daha fazla ağırlaştırmıştır. Bugünün Türkiye'si Cumhuriyet tarihinin en büyük küçülmesini yaşayan, en ağır iç ve dış borç yükünü taşıyan, servet-sefalet kutuplaşmasının hat safhaya vardığı, işsizliğin dev boyutlara ulaştığı, tarımın çöküşe sürüklendiği bir ülke durumundadır.

Ekonomik iflas siyasal yapıyı da belirlemektedir. Türkiye'de resmi burjuva siyasetinin, partiler sisteminin ve parlamentonun yaşadığı krizler gözler önündedir. Ekonomik ve mali iflas ve onu tamamlayan siyaset tablosu, bugünün resmi Türkiye'sini ABD emperyalizminin kulu kölesi haline getirmiştir. Borç köleliği ve mevcut ekonominin ancak yeni borçlarla ayakta kalmasına kesin bağımlılık, işbirlikçi Türk burjuvazisini ve onun adına ülkeyi yönetenleri, iç politikada olduğu kadar dış politikada da ABD emperyalizminin istem ve dayatmalarına kölece boyun eğer hale getirmiştir. İç politikada bu, borç çevrimini kolaylaştırmak, ülke kaynaklarını ve zenginliklerini emperyalist tekellerin yağmasına sınırsızca açmak olarak kendini gösteriyor. Dış politikada ise bu, uzun zamandan beridir Türkiye'yi Amerikan emperyalizminin bölge halklarına karşı saldırı üssüne dönüştürmüştür.

11 Eylül sonrasında beri işler artık bununla da kalmamaktadır. Gelinen yerde Amerikan emperyalizmi, Türkiye'yi, kendi çıkarları ve buna dayalı planları çerçevesinde doğrudan bir savaş gücü olarak kullanmak istemektedir. Bu istem çerçevesinde Türkiye Afganistan'a karşı savaşa katılmış, ardından da Afganistan'daki işgal gücünün komutasını üstlenmiştir. Şimdi sırada Irak vardır ve ABD, Türkiye'yi bir emperyalist saldırı üssü olarak kullanmaktan öteye, onu Irak'a karşı kendi savaşma sürmek istemektedir.

Türkiye'de olayların gidişine ilişkin sorunlar parti basınımızda, özellikle de *Ekim*'in başyazılarında, temel çizgileriyle değerlendirilmiş bulunmaktadır. Aynı değerlendirmeler, bütün bunlara rağmen

işbirlikçi burjuvazinin, özellikle de onun adına ülkeyi yöneten gerçek güç olarak ordunun topluma hakim olmayı nasıl başardığı üzerinde de durmaktadır.

Bu alanda üzerinde önemle durulması gereken gerçek bir başarı olduğu kuşkusuzdur. Rejim son on yıl içerisinde kitle hareketini dizginleyip kendini amaçsız ve sonuçsuz biçimde tekrarlayan bir çizgiye mahkum etmekle kalmadı, siyasi krizi ağırlaştırılan bir dizi dinamiği de önemli ölçüde kontrol altına aldı. Sendikal bürokrasi üzerinde tam denetim kuruldu, dinsel gericilik terbiye edildi, Kürt hareketi teslimiyetçi-reformist bir çizgiye çekildi, solun büyük bir bölümü terbiye edilmiş bir çizgide rejimin icazet alanına hapsedildi ve herşeye rağmen devrimcilikte ısrar eden akımlara büyük darbeler vuruldu.

Bütün bunları açıklıkla ve yüreklilikle tespit eden değerlendirmelerimiz, bunu, Türkiye'nin devrimci geleceği için büyük önem taşıyan iki nesnel olgunun tespitiyle birleştirmektedir.

1) Tüm bu başarılarına rağmen sermaye düzeni kendisini müzmin bir istikrarsızlığa mahkum eden yapısal sorunların hiçbirini çözememektedir. Tersine, iktisadi ve sosyal durum zaman içerisinde daha da ağırlaşmaktadır. Nitekim sözkonusu başarıların doruğunu işaretleyen 28 Şubat sonrası süreçte Türkiye kapitalizmi tarihinin en ağır kriziyle yüzyüze kaldı.

2) Sendika bürokrasisini ve dinsel gericiliği denetim altına almak, Kürt hareketini düzenle barışma ve bütünleşme çizgisine çekmek, solu büyük bir bölümüyle ılımlı bir icazet çizgisine mahkum etmek, geriye kalanını ise ezip marjinalleştirmek alanında sağlanan tüm başarılarla rağmen, kitleler yatıştırılamamakta, tam tersine işçi sınıfının ve emekçilerin hoşnutsuzluğu günden güne büyümektedir. Amaçsız ve sonuçsuz kalan eylemlerin tüm yıpratıcı etkilerine rağmen işçiler ve emekçiler döne döne bir biçimde mücadele yolunu tutmaktadırlar.

İMF güdümünde izlenmekte olan politikaların ve dış politikada Amerikan emperyalizmine kölece bağımlılığın sonuçları, bu iki te-

mel önemde olgunun etkisini zaman içerisinde daha da ağırlaştırıp keskinleştirecektir. İşte parti, geleceğe dönük görev ve sorumluluklarını buradan hareketle saptamalı; Türkiye'nin devrimci geleceğini kucaklama sorumluluğunu, bu perspektif ve bundan çıkan pratik sonuçlar üzerinden kavramalıdır.

Ekim'in yakın dönemde yayınlanmış bir başyazısı bu tespitleri yeterli açıklıkta içermekte, bundan hareketle partinin güncel görev ve sorumluluklarına bir çerçeve çizmektedir (Bkz. *Gelişmeler ve Güncel Görevler*, sayı: 227, Şubat 2002). II. Parti Kongresi bu ve benzer değerlendirmelerden de yararlanarak ortaya bir dönem tahlili koymalı ve partinin önümüzdeki dönemde izleyeceği taktik çizgiyi belirlemelidir.

8) Kürt hareketi ve Kürt sorunu üzerine değerlendirme:

PKK lideri Abdullah Öcalan'ın yakalanması Parti Kuruluş Kongresini izleyen aylara denk geldi ve Kürt hareketinde köklü bir çizgi değişiminin başlangıcı oldu. Kürt hareketinde uzlaşma arayışına dayalı sürekli sağa kayış yılların sorunuydu. Öcalan'ın yakalanışı ve İmralı savunmaları üzerinden açıklanan yeni çizgi, Kürt hareketinin uzlaşma çizgisinden teslimiyet çizgisine, aynı anlama gelmek üzere düzenle barışma ve bütünleşme çizgisine geçişini işaretledi. Bu, tarihte eşine az rastlanan türden bir kendi kendini inkar biçiminde oldu. Kendini tümüyle düşmanın çizgisine ve beklentilerine uyarlama, böylece onun insafına ve sunacağı bazı hak kısıntılarına sığınma çizgisi, Kürt hareketini ezici bir bölümlüyle bugünkü konuma sürükledi.

Bugün Kürt hareketinin devrimci çizgi ve değerlerle bir ilgisi kalmamıştır. O kendini tümüyle emperyalist sisteme ve burjuva sınıf düzenine, onun ideolojik, siyasal ve moral çizgi ve değerlerine göre yeniden şekillendirme sürecindedir. İzlediği güdük ve sınırlı reformlar çizgisi ise, içte Türk burjuvazisinin insaf ve anlayışına, dışta emperyalizmin, özellikle de Amerikan emperyalizminin desteğine ve kayırmasına endekslenmiştir.

Bütün bunlar yeterince açıktır ve partimiz tarafından sürece paralel olarak adım adım değerlendirilip irdelenmiştir. Türkiye'nin politik yaşamında ve sınıflar mücadelesi cephesinde önemli sonuçlara yolaçan bu köklü kimlik ve konum değişiminin yeni parti kongremizde ele alınması, temel çizgiler üzerinden bir kez daha değerlendirilmesi, ve en önemlisi, bu gelişmenin yeni dönem sınıf mücadelesi için ortaya çıkardığı sonuçlar, sorunlar ve görevler üzerine partinin önünü açan saptamalar yapılması gerekmektedir.

Kürt hareketindeki yeni durumla bağlantılı olarak ele alınması gereken en önemli noktalar şöyle sıralanabilir:

- Teslimiyetçilik sonrasında Kürt sorunuyla bağlantılı genel ve güncel politik görevler.

- Kürt emekçilerinin Türk emekçileriyle birleşik devrimci mücadelesi genel stratejik hedefine bağlı olarak Kürt sorununun özgün çerçevesi.

- Genel planda devrimci bir çizgide ısrar eden, fakat kendini hala da temelde Kürt sorunu ekseninde ve Kürdistan coğrafyası üzerinden tanımlayan akımlara yaklaşım.

- Güney Kürdistan sorununda burjuva-feodal akımların Amerikancı çizgilerine ve Amerika'nın bölgeye yönelik hesaplarına karşı kararlı mücadele ile herşeye rağmen Kürt halkının bu alanda kazandığı mevzilerin savunulmasını bağdaştıracak çizgi.

- Güneyli Kürt akımlarının ardından Türkiye'deki Kürt akımları arasında hızla büyük bir güç ve etkinlik kazanan emperyalizme umut bağlama çizgisine karşı güncel mücadelenin sorunları.

-V-

9) Sınıf çalışmasında sıçrama ihtiyacı:

Sınıf çalışmasında gerçek bir ilerleme, bugün partinin toplam çalışması içerisinde en temel halkayı oluşturmaktadır. Partimiz ideolojisi, programı, taktiği ve değerler sistemiyle proleter sınıf partisi olmanın tüm önkoşullarına sahiptir. Fakat siyasal etki alanı ve

örgütsel temel olarak henüz işçi sınıfı tabanına oturmamıştır. Kuşkusuz yılları bulan inatçı çaba bize bu alanda önemli deneyimler ve imkanların yanı sıra bazı ilk önemli mevziler de kazandırmıştır. Bununla birlikte bu önümüzde hala da çözüm bekleyen, çözümü de acil ve güncel olan bir sorun olarak durmaktadır. Bu çerçevede, II. Parti Kongresi'nin temel gündem maddelerinden birini oluşturmaktadır.

'95 yılı başlarında toplanan EKİM 3. Genel Konferansı'nı izleyen yıllar bizim için sınıf çalışmasında önemli ilerlemelerin kaydedildiği bir dönemi işaretler. Bu dönem içerisinde sınıf çalışması az-çok sistematik ve istikrarlı bir çizgiye oturmuş, hemen tüm yerel örgütler buldukları alanlar üzerinden sınıf çalışmasına yüklenmiş, dıştan müdahalenin yanısıra fabrika içinden çalışmada bazı önemli ilk adımlar atılmış, tüm bu çalışma yerel direnişlere az-çok başarılı bir müdahale ile birleştirilebilmiştir. Bu sayededir ki, örgütümüzün sınıf dışı olmak konumu son bulmuş; bir dizi alandan ve farklı biçimler içinde sınıf kitleleriyle ve hareketiyle temas noktaları yakalayan, çalışmasını bu eksene oturtan, kadrolarını bu çalışma içerisinde eğiten bir örgüt olma sürecine girilmiştir.

Partinin Kuruluş Kongresi'ni önceleyen evrede sınıf çalışması alanında durum genel çizgileriyle buydu. Fakat kongre hazırlık süreci ve toplam beş aya yayılan kongre çalışmasının kendisi, bu çalışmada belirgin bir hız kesme ve giderek zayıflama sonucu yarattı. Örgüt bu zayıflamanın bilincindeydi; fakat parti kuruluş çalışmasının yarattığı imkanlar ve bizzat parti ilanının sağlayacağı moral ve siyasal avantajlarla, Kongre sonrasında söz konusu zayıflamanın fazlasıyla telafi edileceği inancı ve iyimserliği içindeydi.

Parti kuruluşunu izleyen sürecin bu iyimserliği boşa çıkardığını biliyoruz. Yenilen darbeler nedeniyle kuruluşu izleyen ilk yılın tamamı saldırıların yolaçtığı sorunlarla boğuşmakla geçti. Bunu izleyen ikinci yıl, son derece sınırlı kadrosal imkanlarla parti örgütünü yeniden inşa etme çabalarına sahne oldu ve bunda pek az mesafe alındı. (...) Son bir yıl içerisinde partinin örgütsel inşası ve

pratik çalışması, kendini önceleyen yılların tahribatı ve kayıpları düşünüldüğünde, gerçekten büyük bir ilerleme kaydetmiş durumdadır. Doğal olarak bunun anlamlı sonuçları da kendini öncelikli sınıf çalışması alanında göstermektedir.

Bugün parti çalışması tüm temel alanlarda yeniden sınıf eksenli bir çalışma niteliği kazanmıştır. Dahası bu çalışma, araç ve yöntemler bakımından, geçmişle kıyaslanmayacak denli çok yönlü ve bütünsel, birbirini tamamlayan ve besleyen bir muhtevaya bürünmüştür. Bu çerçevede daha şimdiden anlamlı bir çalışma birikimine ulaşmış durumdayız. Bu böyle olmakla birlikte, asıl önemli olan, bu birikimin önümüzdeki dönemde sınıf çalışmasında ve partinin sınıfla birleşmesinde büyük bir sıçramaya dayanak yapılabilmesidir. Bu bugün hala üstesinden gelinmesi gereken önemli bir sorun olarak durmaktadır önümüzde.

II. Parti Kongresi'nden sınıf çalışması alanında beklenen katkı da bu çerçevede ortaya çıkmaktadır. Sınıf çalışmamızın şu ana kadarki seyrini ve birikimini değerlendirmek, bundan gerekli sonuçları çıkarmak, bu sonuçlardan da hareketle yeni dönemde bu çalışmayı güçlendirecek perspektifleri ve somut önlemleri ortaya koymak, II. Parti Kongresi'nin görevidir.

Bugünkü çok yönlü çalışmayı güçlendirmenin ve daha da zenginleştirmenin sorunlarına bir açıklık getirmenin yanısıra, II. Parti Kongresi özellikle sendikal çalışmanın sorunları üzerinde yoğunlaşmak ve bu konuda çok daha somut bir çizgi ve çalışma planı ortaya koymak durumundadır. Sendikal çalışma, taşıdığı tüm öneme rağmen, bugün partinin sınıfa yönelik çalışmasının en zayıf halkası durumundadır. Parti bu zayıflığı gideremedi, mevcut sendikalarda etkin ve tanımlanmış hedeflere dayalı bir çalışmayı gerçekleştirmedi; öte yandan, önemli bir bölümüyle sendikal örgütlenmeden bile yoksun sınıf kitlelerini sendikalaştırma doğrultusunda etkin bir inisiyatif ortaya koymayı başaramadan, sınıf çalışmasında gerçek bir ilerleme zaten kaydedemez.

Komünist partisi, yalnızca ideolojisi ve programıyla, siyasal çiz-

gisi ve mücadele değerleriyle değil, maddi sınıfsal temeli, örgütlenmesinin sınıfsal zemini, kadrolarının sınıf bileşimi vb. açılardan da gerçek bir proleter sınıf partisi olmak durumundadır. Partimizin işçi sınıfıyla devrimci temeller üzerinde birleşme çabasına ve sürecine, öncelikle bu perspektif üzerinden bakmak durumundayız. Buradan bakıldığında, komünist hareketle sınıf hareketinin tarihsel buluşması ve birleşmesinin henüz asgari ölçüler içerisinde bile gerçekleşmemiş olması anlamında, bugün bizim için partileşme süreci hala devam etmektedir. Bu tarihsel birleşmeyi başaramadan örgütsel ve siyasal yaşamımızın temel önemde bir dizi sorununa sağlıklı ve kalıcı bir çözüm bulmayı da başaramayız. Bunun ne anlama geldiğini burada özel biçimde açıklamak gerekli değildir. Zira hareketimiz siyasal mücadele sahnesine çıktığı andan itibaren halkçı küçük-burjuva devrimciliğine karşı yürüttüğü kapsamlı ideolojik mücadeleler içerisinde bu konuda yeterli ideolojik ve örgütsel açıklığı yaratmış bulunmaktadır. (*Partileşme Süreci-1* ve *Partileşme Süreci-2* başlıklı kitaplarımız, bu konudaki temel belgelerimizin en önemlilerini içermektedir.)

Partinin mücadelesini, çalışmasını ve örgütlenmesini partinin ideolojik-siyasal çizgisiyle uyumlu bir sınıfsal temele oturtmak, aynı anlama gelmek üzere, sınıf hareketiyle devrimci bir birleşme sağlamak, sorunun bir yönüdür. Bu, ifade uygunsa sorunun içe, yani partinin sınıf kimliğine ve karakterine ilişkin yönüdür.

Sorunun öteki yönü ise, genel devrimci sınıf mücadelesine ilişkindir. Teorik kavrayışın ötesinde olayların somut seyrinin de tüm açıklığıyla gösterdiği gibi, işçi sınıfı hareketindeki gerçek bir ilerleme ve aynı anlama gelmek üzere devrimcileşme, Türkiye’de sınıf mücadelesinin genel seyrini devrimci açıdan etkilemenin ve ileriye taşımının biricik gerçek olanağı ve güvencesidir. Bugünün Türkiye’inde işçi hareketi kendini toparlayıp öncü ve sürükleyici ağırlığını hissettirmedikçe, öteki emekçi katmanların mücadelesinde ve bir bütün olarak toplumsal siyasal muhalefette gerçek bir ilerleme beklemek neredeyse olanaksızdır.

Daha da açılabilir olan, ama açılması burada gerekli olmayan bu temel önemde sorun, partinin sınıf çalışmasının devrimci sınıf mücadelesiyle bağlantılı kritik önemine işaret etmektedir. Dolayısıyla, dünyanın krizler içinde savaflara sürüklendiği ve bunun Türkiye'yi de derinden etkilediği bir tarihi evrede toplanan II. Parti Kongresi'nin neden sınıf çalışmamızda sıçramalı bir gelişmeyi güvenceye alacak açılımlar yapması gerektiğine de açıklık getirmektedir.

10) Parti örgütünü güçlendirmenin ve yaymanın kritik halkası olarak kadrolaşma sorunu:

Bugün partimiz siyasal etki ve itibar yönünden en güçlü olduğu bir dönemi yaşamaktadır. Fakat bu etki ile kıyaslandığında oldukça dar sayılabilecek bir örgütsel yapıya sahiptir. Buradaki açığa olanın ötesindedir ve bunun gerisinde kongre sonrasında yenilen darbelerin yarattığı örgütsel gerileme gerçeği vardır. Olağan ölçüyü aşan bu açığı gidermek, parti örgütünü güçlendirmek, her ilin kendi içinde olduğu kadar yeni illere doğru da genişletmek durumundayız. Bu, bugün karşı karşıya bulunduğumuz temel önemde sorunlardan ve dolayısıyla güncel görevlerden biridir.

Burada karşımıza çıkan en temel güçlük, dolayısıyla da çözülmesi gereken temel önemde sorun, kadro sorunudur. Bugün partinin saflarında çalışmada aktif konumda bulunan önemli sayıda militan vardır. Fakat parti örgütlenmesini geliştirip yayacak yeterli sayıda kadrodan buna rağmen yoksundur. Bu çelişki sıradan militan ile eğitilmiş ve deneyimli profesyonel parti kadrosu arasındaki farktan kaynaklanmaktadır. Bugün birincisinin artışı ile ikincisinin artışı arasında, ikincisi aleyhine anlaşılır fakat gitgide büyüyen bir dengesizlik vardır.

Kuruluş Kongresi'ni izleyen darbelerin yarattığı örgütsel gerileme, herşeye rağmen sürdürülen çalışmanın kazandırdığı insan malzemesinin örgüt yaşamı içerisine çekilmesini ve parti örgütünün denetimi altında çok yönlü ve sistematik eğitimini zora soktu.

İllegal parti örgütünün çalışmada geri çekildiği, kendini korumaya ve yeniden düzenlemeye çalıştığı bir evrede, parti çalışmasında doğan zayıflama açık alandaki güç ve imkanların etkin bir kullanımıyla dengelenmeye çalışıldı. Partiye soluk aldırın ve zaman kazandıran bu yerinde tutum, beraberinde, partinin etkisinin genişlemesiyle birlikte kazanılan güçlerin daha çok açık kanallara yönelmesini getirdi.

Açık çalışmanın belli bakımlardan avantajları, buraya yönelen güçlerin siyasal çalışma içerisinde kendilerini belli bakımlardan bulmasını kolaylaştırırsa bile, öte yandan, bu aynı güçlerin örgüt yaşamı ya da çeperi içerisindeki çok yönlü eğitiminden yoksun kalmasına yolaçtı. Örgüt yaşamı, illegal çalışma deneyimi, ancak bununla ulaşılabilecek bütünsel profesyonel devrimci kimlik ve deneyim, parti çizgisine ve birikmiş deneyimine dayalı sistematik eğitim vb. bakımlardan, bu güçlerin eğitimi eksik, yetersiz ve tekyanlı kaldı. Bu ise, bu alana yığılan militan insan malzemesinin illegal parti örgütüne çekilmesini zora soktuğu gibi, herşeye rağmen çekilenlerin ise parti yaşamına ve çalışmasına uyumunda ciddi güçlükleri açığa çıkardı. Açığa çıkan bu güçlüklerin gerisinde yeniden inşa sürecinin henüz sınırlı mesafeler katetmiş olması, aynı anlama gelmek üzere, oturmuş bir parti yaşamı ve örgütünün olamaması da belirgin bir rol oynadı.

Nedenleri ne olursa olsun, saflarımıza yığılan ve sayıları giderek de artan militan insan potansiyelini gereğince kadrolaştıramamak, bu yoldaşları parti çizgisi, deneyimi, değerleri temelinde ve bütünsel parti yaşamı içerisinde eğitememek, halihazırda temel bir sorun olarak durmaktadır önümüzde. Bu sorun, yeterince ve gereğince kadrolaşamamanın olduğu kadar, parti örgütünü ihtiyaç duyulan ve arzu edilen ölçülerde geliştirip güçlendirememenin nedenlerine de ışık tutmaktadır. Sıradan militanı kadrolaştırmak, bu kadrolara dayanarak parti çalışmasını olduğu kadar parti örgütlenmesini de güçlendirip yaymak, günümüzün temel önemde bir görevidir. Dolayısıyla II. Parti Kongresi'nin üzerinde yoğunlaşması

gereken temel önemde bir başka sorundur.

Burada çözümlü birbirine bağılı ikili bir sorun alanı var. Bir yandan, partinin genel siyasal etkisiyle partiye yönelen güçlerin belirgin bir ağırlıkla açık kanallara yönelmesini engelleyebilmek için, illegal parti örgütünü güçlendirmek ve parti örgütünün bu alanına yönelimi kolaylaştıracak önlemleri almak gerekir. Öte yandan ise, (...)

Temelde gerekli olan, parti kadrolarını öncelikle partinin ideolojik çizgisi ve deneyim birikimi temelinde sistematik biçimde eğitmek; pratik çalışma ve zorlu sınavlar içerisinde güçlendirip çelikleştirmek; sınıf ve kitle çalışmasının deneyimleri ile donatmak; ve bütün bunları devrimci örgüt yaşamı ve ilişkileri içerisinde gerçekleştirmektir.

Sorunun önemi, yakıcılığı ve güçlükleri ortadadır. Konuyu bütün bu açılardan ele almak ve temel önemdeki bu soruna ilişkin olarak partinin önüne çözümlü perspektif koymak II. Parti Kongresi'nin bir başka temel gündemi olmalıdır.

11) Gençlik alanında devrimci güç odağı olmayı başarmak:

Birçok konuyu ayrıntıları ile ele alıp tartışan Kuruluş Kongresi'nin gençlik gibi önemli bir sorun ve çalışma alanı konusunda kamuoyuna sunulabilen tartışmalar yapmamış olması muhakkak ki birçok yoldaşın dikkatini çekmiştir. Gerçekte, Kuruluş Kongresi'nin çalışma gündemi saptanırken, gençlik sorunu ve çalışması ele alınacak temel gündem maddelerinden biri olarak saptanmıştı ve bu çalışma alanı üzerinden deneyime sahip yoldaşlardan bir komisyon da kurulmuştu. Fakat bu komisyon başarılı bir hazırlık çalışması yürütemedi ve dolayısıyla kongre için işlevli bir tartışma platformu yaratamadı. Bu yetersizlik kongrenin resmi oturumlarındaki zaman sıkışıklığı ile de bütünleşince, gençlik sorunu ve çalışması üzerine tartışma ve değerlendirmeler partiye ve kamuoyuna sunulamayacak kadar sınırlı ve zayıf kaldı.

Oysa Kuruluş Kongresi'nde özellikle gençlik çalışması üzerine

kapsamlı bir değerlendirme parti için bir ihtiyaçtı. Zira '90'lı yılların ilk yarısında hep belli bir düzeyde seyretmiş bu çalışmaya sonraki yıllarda zaman içinde zayıflamış ve Kuruluş Kongresi'nin toplandığı evrede örneğin İstanbul gençlik çalışması neredeyse tümünden sıfırlanmıştı. Kuruluş Kongresi'nde bunun nedenlerini tahlil etmek, gençlik hareketinin somut durumu ve sorunları üzerine bir değerlendirme yapmak ve bundan hareketle yeni dönem gençlik çalışmamıza bir çerçeve çıkarmak gerekirdi. Gençlik çalışmasında kongre sonrası döneme böyle bir zayıflıkla girdik ve bu kongreyi izleyen dönemde partinin karşı karşıya kaldığı sorunlarla da birleşince, gençlik çalışmasında daha geriye düşmediyse bile bir ilerleme de sağlayamadık.

Bununla birlikte, özellikle '99-'00 öğrenim yılından başlayarak bu alandaki çalışmaya belirgin bir toparlanma ve güçlenme sürecine girdi. Bu gelişmeden de alınan güçle *Ekim*'in Temmuz 2000 tarihli 216. sayısında, gençlik hareketinin mevcut durumunu saptayan ve bunu partinin gençlik çalışmasına bir çerçeve çizmekle birleştiren temel önemde bir değerlendirme yayımlandı (*Gençlik Hareketi ve Partinin Güncel Sorunlulukları*). O zamandan bu yana aradan iki yıl geçti ve bugün partinin gençlik çalışması en güçlü evresinde bulunmaktadır. Biri dışında tüm öteki büyük kentlerdeki gençlik çalışması belli temel birimler üzerinde derinleşmiş, bu arada çalışma taşra kentlerine de yayılmaya başlamıştır.

Liseli gençlik içerisinde de ilk önemli mevzilerini kazanmaya başlayan bu çalışmanın en önemli üstünlüğü, büyük ölçüde gençlik alanındaki güçlerimizin kendi öz inisiyatifleri ve çabalarıyla sürdürülüyor olmasındadır. Yine aynı güçlerin kendi öz çabasıyla gençlik yayını da yayın periyodunda belli bir düzene oturmuştur. Daha da önemlisi, gençlik hareketinin sorunlarını işleyen, deneyimlerini sunan ve özgün politikalar üretebilen işlevli bir yayın çizgisine kavuşmuştur. Bu temel önemde başarı geride bıraktığımız öğrenim yılı içerisinde elde edildi. Bu aynı yıl içerisinde öğrenci gençliğin gündemini başarıyla yakalayabilen etkin bir kampan-

yayla, gençlik çalışmamız önemli bir gelişme sağladı.

Bugün gençlik hareketi içerisinde partimiz, gençlik hareketinin devrimci odağını temsil eden bir güç olarak gitgide öne çıkmaktadır. Konunun II. Parti Kongresi'nde temel önemde bir gündem maddesi olarak ele alınması ihtiyacı da buna bağlı olarak belirlemektedir. II. Parti Kongresi gençlik hareketinin mevcut durumunu ayırtedici özellikleri ile saptamalı, iki kongre arası dönemdeki gençlik çalışmamızın genel bir bilançosunu çıkarmalı, ve nihayet yeni dönem gençlik çalışmamız için yol gösterici bir çerçeve ortaya koymalıdır. (*Ekim*'in yukarıda andığımız Temmuz 2000 tarihli başyazısı, konuya ilişkin kongre tartışmaları için bir ön çerçeve olarak ele alınabilir).

Gençlik çalışması çerçevesinde ele alınması gereken en önemli konu ve sorunlar şöyle sıralanabilir:

- Önümüzdeki dönem için öğrenci gençliğin gündeminin isabetle saptanması.
- Devrimci bir çizgide fakat geniş gençlik kitlelerini etkilemeyi ve kucaklamayı hedefleyen bir gençlik kitle çalışmasının sorunları.
- Gençlik hareketindeki yeni gelişme ve ilerlemelerin ışığında gençlik örgütlenmesinin sorunları.
- Reformist, kemalist-milliyetçi ve Kürt milliyetçisi akımların gençlik hareketi içindeki etkisine karşı sistematik ve etkin bir mücadelenin gerekleri.
- Devrimci kültür ve sanat mirasımızın gençlik kitlelerinin devrimci eğitiminde etkin biçimde kullanımı sorunu.
- Kültür-sanat araç ve kurumlarının yanı sıra, özellikle liseli gençliğin ve semt emekçi gençliğinin kazanılmasında sportif kurum ve araçların kullanımı sorunu.
- Semt emekçi gençliği içinde çalışmanın sorunları.
- Gençlik alanındaki güçlerimizin çok yönlü eğitimi ve partinin gençlik çalışmasının yükünü asgari bir başarıyla üstlenecek düzeyde kadrolaşması.
- Gençliğe yönelik yayınları üzerine değerlendirme.

12) Kadın çalışmasında ilk önemli adımların atılması:

Kadın sorunu ve kadın çalışmasının sorunları Kuruluş Kongresi'ni izleyen dönemde açıklığa kavuşturulması gereken temel önemde bir konu olarak duruyordu partinin önünde. Buna yönelik bazı ilk girişimler olmakla birlikte, konu bugüne kadar gereğince ele alınamadı. Pratik kadın çalışmasına yönelik bazı ilk girişimlere rağmen bu da kendi içinde fazlaca ilerletilemeden, daha çok sınırlı bir 8 Mart dönemi çabası ve deneyimi olarak kaldı.

Fakat toplumsal yaşamımızın ve devrimci sınıf mücadelesinin temel sorunlarından biri olan bu konuda asgari bir ilk açıklığı sağlamak ve bunu genel çalışmamızın bir parçası ve yönü olarak etkin bir pratik kadın çalışmasına dayanak yapmak, gelinen yerde artık kendini dayatan bir zorunluluk olarak durmaktadır önümüzde. Konu bu çerçevede ikinci parti kongresinin temel bir gündem maddesi olmalıdır. 11. Parti Kongresi, sorunun teorik yönlerini açıklığa kavuşturmak ve pratik çalışmaya dönemin koşullarına uygun bir çerçeve çizmek doğrultusunda, hiç değilse ilk hareket noktalarını ortaya koymalıdır.

Kadın sorunu ve çalışması çerçevesinde kongrede ele alınması gereken en önemli ve öncelikli noktalar şöyle sıralanabilir:

- Partinin kadın sorununu ele alışının temel esasları.
- İçinden geçmekte olduğumuz dönemde partinin yürüteceği kadın çalışmasının somutlanmış çerçevesi.
- Parti kadrolarının ve çeperinin kadın sorununda sağlam bir katkılarıyla donatılmasının gerekleri.
- Kadın çalışmasına yöneltilecek kadroların özel eğitimi ve donanımı alanında yapılması gerekenler.
- Sınıf çalışması içinde kadın çalışmasının özgün yönleri ve gerekleri.
- Çalışma bölgesi olarak seçilen işçi semtlerinde genellikle işçi eşlerinden oluşan ev kadınlarına yönelik çalışmanın sorunları.

- Kadın örgütlenmesi sorunu.
- Halihazırdaki feminist akımlara ve kadın örgütlenmelerine karşı tutum.

13) Devrimci kültür ve sanatın kitle çalışmasında ve sınıf mücadelesinde etkin kullanımı:

Devrimci kültür ve sanatın kitle çalışmasında ve sınıf mücadelesinde kullanımı alanında gerek kavrayış gerekse pratik çalışma planında ilk önemli adımları atmış ve belli bir ilk deneyimi edinmiş bulunuyoruz. Konuya ilişkin olarak biri PYO'da öteki *Ekim*'de yayınlanmış iki önemli değerlendirme metni de var elimizde. İlk pratik deneyimlerle birlikte bu iki temel metin kongredeki tartışma ve değerlendirmeler için şimdiden bir ön çerçeve oluşturmaktadır.

Bu alanda ele alınması gereken en önemli sorunlar şöyle sıralanabilir:

- Kültür ve sanatın toplum yaşamındaki yeri ve devrimci sınıf mücadelesindeki işlevi konusunda partinin eğitimi.
- Evrensel ve ulusal planda savunduğumuz ve dayandığımız ilerici-devrimci kültür mirası konusunda açıklık.
- Halihazırdaki kültür kurumlarının ilk çalışma deneyimlerinin değerlendirilmesi ve bu çalışmanın etkin, işlevli ve amaca uygun hale getirilmesi için atılması gereken adımların ve alınması gereken önlemlerin saptanması.
- Toplumumuzun halihazırdaki ilerici, devrimci kültür-sanat insanlarıyla buluşabilmenin sorunları.

-VI-

14) II. Parti Kongresi hazırlık süreci üzerine:

Başlamış bulunan ikinci kongreye hazırlık süreci partinin bütününde yoğun bir inceleme, tartışma ve değerlendirme süreci olarak yaşanabilmelidir. Tüm bunlar, tek tek parti üyelerinin bi-

reysel sorumluluğu olduğu kadar parti organlarının da kolektif sorumluluğudur. Bu ikisi amaca uygun bir biçimde başarıyla birleştirilmelidir.

Süreç boyunca burada sıralanan gündem konularıyla bağlantılı olarak parti üyeleri ve organları görüş ve önerilerini partiye sunabilirler.

Her parti kongresi süreci kaçınılmaz olarak belirli bir içe kapanma sonucu yaratır, bu ise partinin genel çalışmasının ivmesini bir süre için düşürür. Bunu biz Kuruluş Kongresi sürecinde somut olarak yaşadık. II. Kongre süreci de belli sınırlar içerisinde bir içe kapanmayı beraberinde getirebilir. Fakat yine de bu, partinin temposunu henüz yeni yeni bulmuş örgütsel-siyasal çalışmasını zayıflatmayacak biçimde yapılabilmeli, buna ilişkin önlemlerle birleştirilebilmelidir. Kuruluş Kongresinin deneyimi olumsuz dersleriyle bu açıdan uyarıcıdır. Ön süreçler, fiili hazırlık çalışması ve resmi oturumlarıyla birlikte 7-8 ayı bulan Kuruluş Kongresi çalışması, yazık ki birçok bakımdan ve birçok alanda parti çalışmasında genel bir gerilemeye yolaçtı.

Kuruluş çalışmasının ağır yükü çerçevesinde herşeye rağmen belli bir mantığı olan bu durumu hiçbir biçimde tekrarlayamayız. II. Parti Kongresi süreci nispeten kısa bir zaman dilimine sığdırılmak ve parti çalışmasında herhangi bir gerilemeye yolaçmayacak önlemlerle birleştirilmek durumundadır.

Yeri geldikçe bu metinde şimdiden hatırlatmış bulunuyoruz. II. Parti Kongresi, birinci kongrenin özellikle siyasal ve örgütsel sorunlara dair birikiminin yanı sıra, iki kongre arası dönemde partinin bu alanda ortaya koyduğu temel değerlendirmelerden de en iyi biçimde yararlanmak durumundadır.

Kuruluş Kongresi çalışmasının çok büyük ölçüde kitaplaştırılmış bulunması ve iki kongre arası dönemdeki en önemli parti değerlendirmelerinin önümüzdeki dönemde kitaplaştırılacak olması, parti üyeleri ile organları için önemli bir kolaylık olacaktır. Bu durumda bu birikimden en iyi biçimde yararlanmak, yoldaşlarımızın

ve organlarımızın sorumluluğuna kalmıştır. Bu sorumluluğun gereklerine uygun hareket etmek, başarılı bir II. Parti Kongresi çalışmasının zorunlu önkoşuludur. Zira Kuruluş Kongresi birikimine yaslanmayan ve iki kongre arası dönemin düşünce ve deneyim birikiminden en iyi biçimde yararlanamayan bir yeni parti kongresinin, yeni dönemde partinin önünün açacak ve onu yeni başarılarla taşıyacak bir çalışma ortaya koyması kolay olmayacaktır.

Kuruluş Kongresi materyali ile bağlantılı olarak önereceğimiz kitaplar şunlardır:

- *Uluslararası Durum Üzerine*
- *Devrimci Taktiğin Sorunları*
- *Sınıf Çalışmasının Sorunları*
- *Örgüt Sorunları*
- *Parti Tüzüğü Üzerine*

15) II. Parti Kongresi'nin güvenliği üzerine (...)

Partiyi her alanda güçlendirecek II. Parti Kongresi için ileri!

Devirmeyen darbe güçlendirdi; parti için gerçekten zor olan bir dönem başarıyla geride bırakıldı. Şimdi partiyi çok yönlü zorlu görevlerle yüklü bir dönem beklemektedir. Böyle bir dönemi yeni bir kongreyle karşılamak partimiz için büyük bir olanaktır. Bu olanağı başarı ile değerlendirmek, güncel devrimci görevleri başarıyla omuzlamaktan öteye tarihe karşı gerçek bir borçtur.

Partimizin kuruluş bildirisi, TKİP'nin kuruluşunun tarihsel anlamını bir dizi madde halinde sıralarken, bunlardan biri olarak şuna işaret etmektedir: "*Partimizin kuruluşu, onyıllardır bu topraklarda devrim ve sosyalizm davası uğruna kavga vermiş, emek harcamuş, acı çekmiş, büyük yiğitlik örnekleri sergilemiş dünyanın ve bu-*

günün devrimci kuşaklarının yarattığı birikimin güvenceye alınmasıdır.”

Burada anlatılmaya çalışılanı tam olarak anlayabilmek ve bunun partimize yüklediği büyük tarihi sorumluluğu tam olarak değerlendirebilmek için, yukarıda özetlenen sol hareket tablosunu özellikle gözönünde bulundurmak durumundayız. Kestirmeden çıkaracağımız kısa sonuç şudur: Devrimci ve reformist kanatlarıyla sol hareketin iç karartıcı tablosu partimizin omuzlarına gerçekten tarihsel önemde sorumluluklar yüklüyor. Güncel sorumluluklarımızı ve partimizin II. Parti Kongresi'nin yerine getirmesi gereken misyona buradan da bakabilmeliyiz.

Tüm parti üyelerini II. Parti Kongresi hazırlık çalışmalarını bu bilinçle, buna uygun bir enerji ve sorumlulukla ele almaya çağırıyoruz. Bunu başarabilirsek eğer, partimizin halihazırda katettiği mesafeyi güvencelemekle kalmayacak, Türkiye'nin devrimci geleceğini kucaklama doğrultusunda yeni adımların da önünü açmış olacağız.

Yaşasın TKİP!

Yaşasın proletarya devrimi ve sosyalizm!

Merkez Komitesi

Temmuz 2002

Devrimci örgüt yaşamsaldır!

“Partimizin II. Kongresi'nin dünyada ve Türkiye'de girmiş bulunduğumuz çok daha zorlu ve karmaşık bir dönemin ardından toplanmış olması, onun gündeminin ağırlık alanını da etkilemiştir” diyen **TKİP II. Kongresi Bildirisi**, sözünü ettiği dönemi dünyada 11 Eylül sonrası gelişmelerle ilişkilendirmekte, dünya ölçüsünde burjuva gericiliğinin yeni bir ivme kazandığı, bunun sistemin genelinde özgürlüklerin sınırlandırılmasını ve polis devletine geçişi hızlandığı, zaten geleneksel olarak bir polis-asker rejimine dayanan Türk burjuva gericiliğinin de bundan kendi yönünden en iyi biçimde yararlandığını vurgulamakta ve sözlerini şöyle sürdürmektedir:

“Böylesine karmaşık ve zorlu bir dönemin ardından toplanan TKİP II. Kongresi, doğru bir ideolojik-politik çizginin yanı sıra, ihtilalci temellere oturan sağlam bir parti örgütünü, çok yönlü olarak eğitilmiş ve donatılmış militan savaşçı kadroları, doğru bir çalışma tarzı ve etkin bir çalışma kapasitesini, devrimci bir partinin bu dönemin gelişmelerine yanıt verebilmesinin olmazsa olmaz koşulları olarak ele almaktadır; ve tüm bunların gerçekten bir anlam taşıyabilmesi ve gerçek maddi bir kuvvet haline getirilebilmesi için de, sınıf eksenli bir devrimci çalışmayı tayin edici önemde görmektedir.

“Bu nedenledir ki, çok kapsamlı bir gündem üzerinden çalışan, dünyada, bölgede ve Türkiye’deki siyasal gelişmeler ve bunun ortaya çıkardığı sorunlar üzerinde gereğince duran 11. Parti Kongresi, yine de çalışmasında esas ağırlığını partinin örgütsel gelişme ve kadrolaşma alanındaki sorunları ve ihtiyaçları üzerinde yoğunlaştırmış, bunu genel politik çalışmasının, özellikle de sınıf çalışmasının çok yönlü sorunlarının irdelenmesi ve deneyimlerinin özetlenmesi ile birleştirmiştir. Bu ağırlıklı çerçeve, girmiş bulunduğumuz zorlu döneme partinin hazırlanması bakımından temel önemde bir ihtiyaç olarak ele alınmıştır.” (TKİP 11. Kongresi Bildirisi, Ekim, sayı: 248, Kasım 2007)

Kapitalist dünyanın emperyalist metropollerinde demokratik hak ve özgürlüklerin sistemli bir biçimde budanması ve bunun polis devletine yasal, kurumsal ve fiili uygulama olarak geçişle elele gitmesi, gerçekte 11 Eylül’ü önceleyen bir gelişmedir. 11 Eylül, daha ‘80’li yılların başında kendini gösteren bu eğilime yalnızca yeni bir ivme kazandırmış, dünya ölçüsünde burjuva gericiliği için ortak bir demagojik bahane işlevi görmüştür. Demokratik özgürlüklerin gaspı ve polis devletine geçiş, işin aslında sistemin sürmekte olan yapısal bunalımı ile ilgilidir ve bu çerçevede emperyalist metropoller için gerçekte son birkaç on yılın sorunudur. İşçilerin ve emekçilerin ekonomik ve sosyal kazanımlarına sistemli saldırılar, sömürüyü büyüten ve çalışma koşullarını ağırlaştırıcı politikalar, beraberinde siyasal özgürlüklere saldırıyı da getirmekte, geleceğin zorlu sosyal mücadelelerine hazırlanmak için burjuvazi bugünden önlemler almaktadır. ‘80’li yılların neoliberal saldırıganlığına eşlik eden bu eğilim, ‘89 yıkılışının ardından yeni bir ivme kazandı, 11 Eylül sonrasında ise ifade uygunsuz burjuva gericiliği bu alanda yeni bir sıçrama gösterdi.

Özetle sorun, demokratik hak ve özgürlüklerin zaten son derece sınırlı ve güdük olduğu ve bu kadarıyla bile her an militarist-polis rejiminin tehditi altında bulunduğu Türkiye gibi ülkelerden ötedir, sistemin geneliyle ilgilidir, demek oluyor ki dünya ölçü-

sündedir. Bu gelişmenin Türkiye gibi ülkeler için özel anlamı, dizginsiz bir militarist-polis rejimi için uygun bir uluslararası atmosfer oluşturmakta olmasıdır. TKİP II. Kongresi Bildirisi, “Çözünsüz yapısal sorunlarla boğuşup duran ve gelinen yerde özellikle Kürt sorunu üzerinden iyiden iyiye sıkışmış bulunan Türk burjuva gericiliği de kendi yönünden bu genel atmosferden en iyi biçimde yararlanma yoluna gitmektedir. İçerde baskıyı, şovenizmi ve faşist-militarist terörü azdırmakta, dışarda ise bölge halklarına karşı emperyalist-siyonist cephede yeni roller üstlenmektedir” derken bunu anlatmaktadır.

Sorunun bu yönü başlıbaşına önemlidir, zira daha birkaç yıl öncesine kadar, düzen propagandasının AB süreci üzerinden bilinçli bir biçimde pompaladığı hayallerin etkisi altında, Türkiye solunun önemli bir bölümü, üstelik sanılabileceği gibi salt reformist kesimleri de değil, sermayenin yeni yönelimleri, özellikle de AB sürecine paralel olarak, Türkiye’de siyasal rejimin “yumuşama”ya doğru gittiği üzerine ham hayaller taşıyor, bunun yarattığı rahavet içinde legal alana yığılmalar yaşıyor ve bu devrimci hareketin bazı kesimlerinde bile legal parti eğilimleriyle birleşiyordu. Ne iyi ki olayların gidişatı halihazırda bu tasfiyeci liberal hayalleri kendiliğinden yıkmış bulunmaktadır. Dünyanın üçlü kriz bölgesinin tam göbeğinde bulunan ve bu aynı bölgede tarihsel olarak ABD emperyalizminin ileri karakolu işlevi gören bir ülkede, üstelik bölgeye yönelik emperyalist müdahalenin savaşlar dizisi boyutu kazanmakta olduğu bir evrede, rejimin siyasal olarak yumuşamakta olduğu beklentileri ancak liberal ham hayallerin ifadesi olabilirdi. Çözümeyen Kürt sorununun süreklileştirdiği özel savaş durumunun, sonu gelmeyen ekonomik-sosyal yıkım saldırılarının sürekli bir ihtiyaç haline getirdiği baskı ve yasak düzeninin sözünü bile etmiyoruz. Nitekim bir aldatmacadan ibaret olduğu daha baştan belli olan AB makyajı çok geçmeden döküldü, özellikle 11 Eylül ile birlikte oluşan atmosferin de verdiği güçle, rejim gerçek yüzünü yeniden tüm açıklığı ile ortaya koydu.

Sorunun devrimci açıdan genel ilkesel ve stratejik önemi bir yana, içinden geçmekte olduğumuz tarihsel evreye ilişkin bu iç ve uluslararası koşullar bile, illegal temellere dayalı devrimci bir örgütün/partinin yaşamsal anlamını ve önemini bütün açıklığı ile ortaya koymaktadır. Bugünün Türkiye'sinde, her ciddi devrimcilik iddiası illegal temellere sahip devrimci bir örgüt/parti üzerinden somutlanmak zorundadır. Bu çerçevede, devrimci örgüt sorununu ciddiyetle ele almayan ve pratikte çözmeyen bir siyasal hareketin devrimcilik iddiasını ciddiye almanın, bunu samimi ve inandırıcı bulmanın olanağı yoktur. Söz konusu olan bir siyasal hareketse eğer, örgütsel açıdan düzenin icazet ve denetim sınırları içine sığabilen, bundan ibaret kalabilen bir siyasal kimliğin devrimcilikle yakından uzaktan bir ilişkisi olamaz. İfade uygunsa bu sorun, bu soruna ilişkin ilkesel ve pratik tutum, herhangi bir siyasal akımın devrimcilik iddiasının turnusol kağıdıdır.

Öte yandan, TKİP II. Kongresi'nin çalışma gündemi içinde devrimci örgüt sorununa verdiği ağırlık, bu sorunun taşıdığı genel ilkesel önemin içinden geçmekte olduğumuz tarihi evrenin özgün koşulları içinde kazandığı daha özel anlamdan da öteyedir. Sorunun öteki bir temel boyutu, '90'lı yılların ortasından 2000'li yılların ortasına uzanan son on yıllık dönemde yaşanan ve devrimci hareketi derinden etkileyen gelişmeler, bu gelişmelere ilişkin değerlendirmeler ve bundan çıkarılan somut sonuçlardır. TKİP II. Kongresi'nin konuya ilişkin değerlendirmeleri bakımından sorunun bu yönü ilkinden de önemlidir ve pratik yönden daha yakıcıdır.

Anılan on yıllık evrenin ilk yarısı, rejimin devrimci kimlik ve dolayısıyla da devrimci örgüt sorununda ısrarını sürdüren hareketlere yönelik kapsamlı bir saldırı dönemidir. '90'lı yılların ortasından başlayarak yoğunlaştırılan sistemli saldırılarla sonuçta devrimci örgütlere büyük darbeler vuruldu ve 2000 yıllara girilirken gündeme getirilen hücre saldırısı ile bu bir başka yönden pekişti-

rilmeye çalışıldı. Amaç devrimci örgütsel yapıyı mümkün olduğunca tasfiye etmek ve zindanları bu yapı için bir devrimci kadro kaynağı olmaktan çıkarmaktı. Devletin bu tutumunun bir değerlendirmeye dayandığından, '90'lı yılların ortasında güncelleştirilen Milli Güvenlik Siyaset Belgesi'ndeki sol hareket değerlendirmesinin bunun temelini oluşturduğundan kuşku duyulamaz. Bu değerlendirmede devlet, solun önemli bir bölümünün "ılımlı bir çizgi"ye çekildiğini, fakat daha dar bir kesiminin hala da radikal konumda ısrar ettiğini saptıyordu. Bu saptamadan çıkan sonuç ve dolayısıyla görev, radikal çizgide ısrar edenlerin de aynı ılımlı çizgiye, daha açık ifadeyle düzenin icazet alanına çekilmesi olabilirdi. Sermaye devletinin bu değerlendirmeyi izleyen davranış çizgisine bugünden bakıldığında, bunun devrimci örgütsel yapıları güçten düşürmeye, olanaklıysa tümünden yıkmaya, bu arada zindanlar üzerinden yenilenen devrimci kadro kaynağından yoksun bırakmaya, böylece sonuçta hiç değilse devletin denetim ve icazet alanına mecbur ve mahkum bırakmaya yönelik olduğu daha açık biçimde görülebilmektedir. '90'lı yılların ikinci yarısını kapsayan sistemli saldırılar ile bunu tamamlayan hücre saldırısı, bu saldırılardaki büyük kararlılık ve acımasızlık bunun bir ifadesi oldu.

Tüm bu saldırı sürecinin ardından bugünün tablosuna baktığımızda, devletin kendi hesapları çerçevesinde önemli bir başarı elde ettiğini açıklıkla ve yüreklilikle saptamak gerekir. Sorun basitçe illegal örgütsel yapıların büyük ölçüde zaafa uğramasından ibaret de değildir. Sorun yazık ki bundan ötedir; devrimci örgüt iradesindeki belirgin bir zayıflama ile ilgilidir ve bu halihazırda geleneksel devrimci-demokrat grupların hemen tamamının en büyük zaafiyetidir. Yıllar öncesinden yenilmiş darbelerin örgütsel etkilerini gidermeye yönelik çabalardaki hissedilir zayıflık, işlerin hemen tamamen legal alan ve araçlar üzerinden yürütülmesi, bu durumun giderek kurumlaşmış kalıcılığı, bunun ifadesidir.

Kuşkusuz bu dönemde siyasal olayların genel seyri de devletin işini alabildiğine kolaylaştırmış, tersinden devrimci akımların

örgütsel yönden toparlanmasını zora sokmuştur. Genel siyasal durgunluk, bunun temel bir etkeni olarak da sınıf ve kitle hareketindeki genel zayıflık, Kürt hareketinde yaşanan İmralı sonrası sürecin derin etkileri, toplumda gerici siyasal atmosferin şovenizm ve dinsel gericilik üzerinden iyice ağırlaşması, tüm bunlar devletin işini kolaylaştırmış, devrimci yapıların örgütsel açıdan toparlanmalarını zora sokmuştur. Bütün bunlar yeterince açıktır. Fakat işte tam da bütün bu zorluklar sonuçta devrimci örgüt iradesini zayıflatmış, devrimci örgütsel yapıyı yeniden kurmak kararlılığını ve pratik çabasını zaafa uğratmıştır.

Öte yandan bu, öyle basitçe dönemsel bir gelişme ve sonuç da değildir. Sorun gerçekte daha temellidir ve geleneksel küçük-burjuva devrimci demokrat örgütlerin yapısal zaafiyeti ile ilgilidir. Dönemsel koşulların bu denli kolay sonuç vermesinin gerisinde de bu yapısal zaafiyet vardır. Yenilginin öğretici derslerinden hiçbir anlamlı sonuç çıkarmadan yeni döneme giren ve herşeye rağmen devrimci çizgide ve devrimci örgütte ısrar eden bu grupların, yeniden toparlanma dönemini izleyen 20 yılın ardından bugün artık bir tıkanma, tıkanmadan da öteye bir çözülme evresine girdikleri görülmektedir. Devrimci örgüt iradesinde ve pratiğinde yaşanan belirgin zaafiyetin gerisinde de gerçekte ve temelde bu vardır. Devletin saldırılarının bu denli kolay sonuç verebilmiş olması da bundan dolayıdır. Mevcut durumun vehametini artıran da yine bu gerçeğin kendisidir.

20 yıl önce, 12 Eylül yenilgisini izleyen o yeniden toparlanma döneminde, en acil, öncelikli ve yaşamsal görev, yenilginin derslerinden de yararlanarak geçmişle ideolojik hesaplaşmaya dayalı olarak yaşanacak kapsamlı bir ideolojik yenilenme idi. Halkçı devrimci-demokrat örgütler o evrede bu görevden yan çizdiler, buna yönelik devrimci ideolojik basınca belirgin bir tutuculukla di-rendiler. Örgütsel ve pratik görevlerin önemi ve önceliği adı altında, teorik gelişme ve ideolojik yenilenme ihtiyacına burun kıvırdılar; dahası, bunun anlamına ve önemine ilişkin vurguları devrimci ör-

gütten ve pratikten kaçışın göstergesi saymak kolaylığına bile sığındılar. Döneme egemen liberal tasfiyeci eğilimler, yaygın bir eğilim olan devrimci örgütten kaçış ve legalizm cereyanı, bu söyleme belli sınırlar içinde elbette bir anlam ve haklılık kazandırıyor. Fakat yine de bunun küçük-burjuva halkçı çizginin tutuculukla savunulmasına bir dayanak olarak kullanılması, sonuçları bugün tüm açıklığı ile görülebildiği gibi, büyük bir yanılğı ve tipik bir küçük-burjuva dargörüşlülüğü örneği idi. Yapılması gereken; kapsamlı bir devrimci ideolojik yenilenmeyi bu yeni temeller üzerinde devrimci örgütsel bir şekillenme ile birleştirmek ve bunu devrimci sınıf çalışması ekseninde geliştirmekti. Bunu kavrayamayanlar, eski çizgi temelinde ve kendi dar sınırları içinde devrimci örgütü ve pratiği önemsedini sananlar, böyle yapmakla gerçekte devrimci örgütün ve pratiğin olanaklarını da zamanla tüketeceklerini görüp kavrayamadılar.

Bugün ise tersinden bir zaaflla yüzyüzeyiz, bu aynı gruplar şahsında. 20 yıl sonra bugün ve bugünün Türkiye'sinde en acil sorun, en yaşamsal ihtiyaç devrimci örgüttür, bu sorunda gösterilecek pratik kararlılık ve tutarlılıktır. Oysa tam da böyle bir dönemde, aynı halkçı devrimci-demokrat gruplar örgütsel alandaki zaafiyete karşı belirgin bir duyarsızlık içindedirler. Bu, elbetteki tüm öteki güçlüklerle birlikte ve bunlar temelinde, devrimci örgüt iradesindeki zayıflamanın bir yansımasıdır. Düne kadar devrimci örgüt sorununu kendileri için alameti farika haline getiren bu gruplar, bugün gerek düşünsel ve gerekse pratik planda bu sorunun belirgin biçimde uzağındadırlar.

Bu grupların mevcut ideolojik çizgileri ile bugünden sonra devrimci örgüt sorununa anlamlı bir yanıt veremeyecekleri açık bir gerçektir. Bu çerçevede içlerinden bazılarının bir dönemdir ideolojik bir yenilenme arayışına yönelmelerinin bir anlamı ve mantığı da vardır. Fakat tüm öteki güçlükler bir yana, bu işin tam da moral ve örgütsel açıdan belirgin bir zaafiyetin yaşandığı bir evrede gündeme gelmiş olması gerçeği, sözkonusu ideolojik arayışların

akıbetini daha baştan bir hayli tartışmalı kılmaktadır. Kırk yıllık geçmişle ve yirmi yıl öncesinin tutuculuğu ve dargörürlülüğü ile açık ve yürekli bir hesaplaşmaya girişilmediği sürece, bu arayışların herhangi bir olumlu devrimci sonuç yaratması olasılığı ise zaten yoktur.

Yerleşik kanının aksine, Türkiye'nin geleneksel devrimci-demokrat örgütleri devrimci örgüt sorununun ideolojik ve ilkesel çerçevesi konusunda belirgin bir yapısal zayıflığa sahiptirler. Örgüt sorunu ideolojik ve sınıfsal içeriği ile kavranmış, yerli yerine oturtulmuş ve sindirilmiş değildir. İçlerinden bir kesimi '70'li yılların o verimli devrimci yükseliş ortamında bile örgüt olmayı başaramamışlardı ve 12 Eylül mahkemelerinde "dergi çevresi" olmaktan öteye gidemediklerini dile getirirlerken, bunu hangi hesap ve niyetlerle söylüyor olurlarsa olsunlar, kuşkusuz bir gerçeği ifade ediyorlardı. Öteki bazıları ise, herşeye rağmen bir örgütsel yapıya ve geleneğe sahip olmakla birlikte, bu, açık ve sağlam bir ideolojik bilincin ve yönelimin ürünü olmaktan çok, büyük ölçüde kendiliğinden bir gelişmenin sonucu olmuştu. Nitekim ortada henüz açık bir ideolojik çizgileri bile yokken iyi-kötü bir örgüt olmayı başarmaları bunun bir göstergesi idi. 12 Eylül yenilgisi sonrasında örgütsel yapıları ile birlikte devrimci örgüt bilincini bu denli kolay yitirmeleri de bunun bir başka göstergesi oldu. Bu iradeyi ve pratiği herşeye rağmen korumayı başaranların bugünkü durumu da, bu alandaki zayıflıktan/kendiliğindencilikten çok ayrı bir durum değildir. Denebilir ki zamanla ve kendiliğinden kazanılan bir üstünlük, yine zaman içinde ve kendiliğinden bir biçimde sönmektedir.

Açık bir ideolojik bilincin ve sınıfsal yönelimin ürünü bir devrimci örgüte dayanmaksızın siyasal mücadele süreçlerinde etkin bir rol oynamak ve devrimci bir gelişme etkeni olabilmek olanaksızdır. Reformist sol akımların dünden bugüne genel tablosu, devrimci

örgütten kopmanın devrimci kimlikten ve pratikten de kopmak demek olduğunu tüm açıklığı ile bir kez daha ortaya koymaktadır.

Devrimci örgüt zemini, devrimci olabilmenin ve devrimci kabilmenin olmazsa olmaz koşullarından biridir. Öte yandan, devrimci örgüt zemini, burjuva legalitesinin etkili ve amaca uygun bir biçimde istismar edilebilmesinin de zorunlu koşuludur. Legalitenin devrimci kullanımı, illegal bir devrimci örgüt temelinde dayanmaksızın olanaksızdır. Komünistler bu konuda daha baştan tam bir ideolojik açıklık ve buna eşlik eden kararlı bir pratik yönelim içinde oldular:

“İdeolojik kimliği, sınıfsal konumu ve tarihsel-siyasal amaçlarıyla proletaryanın sınıf partisi, kurulu düzen karşısında ihtilalci bir konumdadır ve varoluş biçimi de buna uygun olmak zorundadır. Partinin ihtilalci esaslara dayalı illegal örgütlenme ihtiyacı buradan doğmaktadır. Parti örgütlenmesinin tek ve mutlak varoluş biçimi olmamakla birlikte, illegalite, temel ve ilkesel önemde bir sorundur. Illegalite sorununun özü, düzenin hukuksal çerçevesi içine sığıp sığmamak değil, bizzat düzenin içine sığamamaktır. Türkiye gibi polis rejiminin hüküm sürdüğü bir ülkede, bu sorun, ilkesel öneminin ötesinde, parti için pratik bakımdan da hayati bir sorundur. İhtilalci kimlik korunduğu sürece, bu, bir parti için varolup-olmama sorunudur.

“Partinin düzen karşısındaki ihtilalci ideolojik-politik perspektifi teorik çabayla kazanılsa bile, bu ancak, örgütsel varoluş biçimiyle de ihtilalci bir konumda bulunan bir parti yapısıyla güvenceye alınabilir. Bu ikincisi yoksa, ya parti kesin bir biçimde tasfiye edilecektir, ya da bu akibete uğramamak için, utanç verici bir tutumla, başlangıçtaki ihtilalci ideolojik-politik perspektifini bizzat kendi tasfiye edecektir. İhtilalci bir illegal parti sorununun ilkesel önemi tam da buradan gelmektedir.

“İhtilalci örgütlenmeye karşı güçlü bir legalist tasfiyeci akımın varolduğu günümüz (Mart 1991) koşullarında, parti örgütlenmesini illegal temeller üzerinde hazırlama pratik çabası sağlam ve

*sarsılmaz inatla sürdürülmeli ve bu çaba tasfiyeciliğe karşı sürekli bir mücadeleyle birleştirilebilmelidir. Fakat öte yandan, partinin bu zorunlu varoluş biçiminin tamamlayıcı ögesi, onun legal biçim, araç ve yöntemleri en iyi şekilde ve sonuna kadar kullanabilmesidir. Düzen karşısında partinin ihtilalci varoluş biçimini ilkesel önemde gören komünistler için, sorun, legal araç ve olanakları küçümsemek ya da bunları illegal örgütlenmenin karşısına koymak değil, illegal bir parti örgütlenmesi ve faaliyeti **temeli üzerinde**, bu temel koşulla uyum içinde, tüm legal biçim, yöntem ve araçlardan sonuna kadar ve ustalıkla yararlanabilmektir. Legal olanakları illegal örgütlenme ve faaliyete **tabi** bir biçimde, onun **hizmetinde kullanabilmektir...**” (Partileşme Süreci / 1, Eksen Yayınları, s. 69-70)*

Daha baştan ortaya konulan bu bakış açısı, dün olduğu gibi bugün de komünistlere yol göstermektedir. Komünist hareketin geride bıraktığı bütün bir 20 yıl, bu bakış açısına bağlılığın, onu tutarlılıkla savunmanın ve tüm güçlülere rağmen inatla pratikte gerçekleştirmeye çalışmanın kanıtıdır. Reformist sol üzerinden tasfiyeci cereyanın hala da güçlü olduğu ve geleneksel devrimci-demokrat akımlarda devrimci örgüt iradesi ve pratiğinin ciddi biçimde zaafa uğradığı bir dönemde, bu bakış açısı partimiz için bugün çok daha özel bir önem ve anlam taşımaktadır. Bugünün Türkiye’inde, içinden geçmekte olduğumuz bu özel evrede ve tam da ortadaki sol hareket tablosu çerçevesinde, bugünün en temel ve yaşamsal sorunu ve ihtiyacı, devrimci örgüttür. Partimiz bunun bilincindedir ve bunun gerekleri doğrultusunda hareket etmektedir.

TKİP II. Kongresi’nin konuya ilişkin çok yönlü değerlendirmeleri, bu değerlendirmelere dayalı olarak saptadığı politik ve örgütsel hedefler ve görevler, buna ilişkin bilincin ve iradenin yeni bir göstergesi, somut bir güvencesidir.

(Ekim, Sayı: 249, Aralık 2007)

Kadın sorunu ve sınıf içinde kadın çalışması

Bu metin, Cihan yoldaşın TKİP II. Kongresi'nde "Kadın sorunu ve emekçi kadın çalışması" üzerine yaptığı ana konuşmanın, kendisi tarafından kongre tartışmalarının ışığında gözden geçirilmiş ve geliştirilmiş halidir...

Giriş

Kuruluş Kongresi sonrasında bu alanda yapmaya çalıştıklarımızı saklı tutarsanız, kadın çalışması bizim için bir zayıflık ve yetersizlik alanı olagelmiştir. Oysa hareketimizin kadın sorununa daha başından itibaren belli bir bakışı vardı. Sorun başından itibaren basınıımızda hiç değilse genel esasları ile işlenegelmiş, değerlendirmelere ve yazılara konu olmuştur. EKİM I. Genel Konferansı'nın temel metinleri arasında kadın sorununa ilişkin bir genel çerçeve vardır ve sorunun esasını iyi-kötü ortaya koymaktadır. Özellikle 8 Martlar kadın sorunu ve mücadelesi için değerlendirmeler yapmanın ayrıca bir vesilesi olmuştur bizim için. Yakın yıllarda, özellikle de partimizin Kuruluş Kongresi sonrasında, konu üzerinde daha genişçe durulmuştur, gerek teorik gerekse güncel siyasal yönleriyle ele alınmış, işlenmiştir.

Gelinen yerde kadın sorununun genel teorik-politik çerçevesine ilişkin belli bir açıklığı vardır partinin. Bu açıklık saflarımızdaki

kadro ve militanlara ne denli mal edilebildi, sorunun özü ve esasları teorik ve politik yönleriyle ne denli kavranabildi, bu ayrı bir sorun. Birçok konuda olduğu gibi bu konuda da saflarımızda sorunun kavranışı planında ciddi yetersizlikler olduğundan kuşku duymamak gerekir. II. Kongre sonrası dönemi bunun kırıldığı, saflarımızda bu konuda sağlam ve bütünsel bir kavrayışın geliştirildiği bir evre olarak ele almalıyız. Bu aynı evrede işçi ve emekçi kadın çalışmasını daha kapsamlı bir biçimde gündemimize alacağımıza göre, bunu yapmak özellikle gerekli olacaktır.

Öte yandan, kadın sorununun toplumsal ve tarihsel temelleri ile anlamı konusunda belli bir açıklığımız olsa bile, aynı başarıyı kadın çalışmasının politik-pratik yönleri alanında henüz gösteremediğimiz de bir gerçektir. Bunun kısmen anlaşılır bir yanı var, zira kadın çalışmasını etkili bir pratik yönelim konusuna haline getiremediğimiz sürece bunu yapamazdık, yapmaya kalksak bile ortaya anlamlı ve işlevsel şeyler koyamazdık. Çalışma planlı bir yönelim olarak daha erken zamanlarda gündeme alınsa idi, sorunun politik-pratik yönlerinde açıklık ihtiyacı da kendini kaçınılmaz bir biçimde dayatırdı, nitekim şimdi olduğu gibi. Bununla, soruna ilişkin politik-pratik açıklık ihtiyacı ile politik-pratik çalışmanın kendisi arasında sıkı bir bağ vardır, demek istiyorum. Tam da pratik çalışmanın önünü sağlıklı bir biçimde açmak üzere kuşkusuz...

Bu konuda genel esasları ile bir bakış açısı çalışmanın daha ilk adımında olabilmeliydi elbette. Ama bu bakış açısını ete-kemiğe büründürmek, hayatın içinde somutlamak yine de ancak bu doğrultuda bir çalışmanın içerisine girmek ölçüsünde, bu çalışmanın hiç değilse ilk deneyimlerinin açığa çıkması ölçüsünde mümkün olabilirdi. Nitekim şimdi çalışmayı bir yerlerinden az-çok ciddi bir biçimde zorladığımızda, karşınıza yanıt isteyen bir dizi sorun çıkıyor. Düşünsel açıklık sözkonusu olduğunda en temel sorun, çalışmanın çözüm isteyen sorunlarını açığa çıkarabilmektir. Eskilerin ifadesiyle, "Sual ilmin yarısıdır"! Soruları üretebilmeli, sorunları saptayabilmelisiniz ki, beraberinde verimli ve yolaçıcı ya-

nıtlar da üretebilirsiniz. Bu ise pratik yönelimden ayrı düşünülemez.

Yine de bu konuya uluslararası komünist hareketin kadın çalışması ve örgütlenmesine ilişkin tarihsel deneyimlerin incelemesi ile başlanabilir ve buradan çıkarılabilecek sonuçlar bir başlangıç perspektifi olarak işlevsel olabilirdi. Sonuçta bunu hala da yapmış değiliz. Parti Kuruluş Kongresi'ni izleyen dönemde gündeme gelen konunun teorik yönden incelenmesine yönelik çaba kuşkusuz bunu da kapsıyordu ve bu konuda belli bir açıklığa da ulaşılmıştı. Fakat ulaşılmış sonuçlar her neyse bunları bugüne kadar ortaya koyamamış olmak, bizim payımıza hala önemli bir eksiklik olarak duruyor orta yerde.

Kadın çalışmamız henüz yeni ama yine de daha şimdiden ortaya çıkardığı bir dizi soru var önümüzde. Bu işimizi fazlasıyla kolaylaştırmaktadır. Gelineen yerde biz bu çalışmaya ilişkin sorunları hakkını vererek çözeriz, gerekli açıklıkları fazlaca zorlanmadan sağlarız demek istiyorum, bundan kuşku duyulmamalı. Seyhan yol-daşın yaptığı sunuştan, bu sunuşun verilerinden, dahası sürmekte olan tartışma içinde dile getirilenlerden de fark ediyorum ki, güç ya da karmaşık gibi görünen sorunlar, gerçekte bizim yanıtlamakta hiç de zorlanacağımız şeyler değil. Belki konuyu çeşitli boyutlarıyla daha dikkatli irdelemeliyiz, üzerine enine boyuna düşünmeliyiz, kolaycı ve hızlı yanıtlardan kaçınmalıyız, bütün bunlar yeterince açık. Ama sonuçta bunlar bizim üstesinden gelebileceğimiz, her biriyle ilgili asgari bir açıklık yaratabileceğimiz sorunlar. Bunu bir an önce yaparsak, böylece çalışmaya bir perspektif ve soluk kazandırmış olacağız. Bu açıdan sorunu daha fazla geciktirmeksizin ele almak zorundayız.

I

Kadın sorunu ve kadın çalışmasının esasları

Marksist-leninist bir parti olarak kadın çalışmasını ve örgütlenmesini ele alırken, temel önemde ilkesel yaklaşımımız, yol

gösterici hareket noktamız ne olmalıdır? Bu sorunun yanıtı kısaca şöyle özetlenebilir:

Kadın sorunu tarihsel evrim içinde ortaya çıkmış toplumsal bir sorundur. Fakat kadın, kendi içinde bütünlüğü olan farklı bir toplumsal katman değildir; tam tersine, bütün sınıfları kesen bir cinsel kesimdir. Toplum ve dolayısıyla da sınıflar, her iki cinsten, kadınlardan ve erkeklerden oluşmaktadır. Bu nedenle kadını kendi içinde ayrı, dolayısıyla sorunları ve çıkarları ortak bir toplumsal katman olarak sunmaya kalkan burjuva ve küçük-burjuva feminist yaklaşımların hiçbir bilimsel bir değeri, dolayısıyla da ciddiyeti yoktur. Dahası, bunlar genellikle sınıfsal bakış ve tutumdan kaynaklanan bilinçli bilinçsiz çarpıtmaların ifadesidirler.

Kadın sorunu toplumsal, siyasal ve kültürel boyutları içinde cinsler arası bir eşitsizlik sorunu olarak da yansıyor olsa bile, onu temelde cinsel değil fakat sınıfsal ilişki ve farklılıklar üretmiştir. Tarihte olduğu gibi günümüz burjuva toplumunda da... Bir başka ifadeyle, kadının ezilmişliğinin temelinde karşı cinsin varlığı değil, fakat tümüyle sınıflı toplum gerçeği vardır. Sömürücü sınıf egemenliği, günümüzün burjuva toplumu sözkonusu olduğunda sermayenin sınıf egemenliği, tarihten günümüze sürmekte olan kadın sorununun toplumsal kaynağı ve temelidir. Dolayısıyla sorunun çözümü de ancak buradan hareketle bulunabilir, doğru ve bilimsel bir temelde ortaya konabilir. Çözüm, karşı cinse değil, fakat sorunu üreten toplumsal yapıya, bu yapıya damgasını vuran sınıfa karşı mücadeleden, bu sınıfın altedilmesinden geçmektedir. Buradan baktığımızda, kendisi de toplumsal bir sorun olan kadın sorunu, gerçekte genel toplumsal sorunun özel bir parçasından başka bir şey değildir. Kadının kurtuluşu, insanlığın da kurtuluşu demek olan proletaryanın kurtuluşuyla kopmaz bağlar içindedir. Kadının davasını proletaryanın davasına bağlayan bu bilimsel gerçektir.

Bütün bunlardan kendiliğinden çıkan sonuç, kadın sorununun her bir sınıftan kadınlar için anlamı ve kapsamının hiçbir biçimde aynı olmadığıdır; dahası, konum ve çıkarları karşıt sınıflar sözko-

nusu olduğunda, temelden farklı olduğudur. Kadın sorunu, kadının ezilmişliği sorunu, bütün kadın cinsini bir biçimde kapsasa da, bunun her bir sınıftan kadın için kapsamı, anlamı ve yansiyış biçimleri temelden farklıdır. İşçi kadın, ezilen cins olarak da en büyük acıyı bizzat sermaye köleliğinden çekerken; sermaye sınıfına mensup bir kadının sorunu, kendi sınıfından erkeklerle arasındaki cinsel eşitsizliğin bazı yansımalarından ibarettir.

Özetle, genel, sınıflardan bağımsız, kendi içinde ayrı bir kadın sorunu yoktur, buna ilişkin tüm iddialar burjuva ve küçük-burjuva aldatmacalardan ibarettir. Kadın sorunu sınıf sorununun bir parçası ve türevi olarak vardır. Bu nedenle de, bu konuda yaratılabilecek her türlü bulanıklığa karşı kesin bir ideolojik açıklık ve sürekli bir mücadele, kadın sorununu, çalışmasını ve örgütlenmesini ele alıfta bizim için temel önemdedir.

Bu, temel önemde ilkesel hareket noktamızdır; dolayısıyla, kadın çalışmamızın bütün sorunlarına bu ilkesel perspektifin ışığında bakmak zorundayız.

Sınıf çalışmasının organik bir parçası olarak işçi kadın çalışması

Eğer kadın sorunu toplumsal-sınıfsal bakımdan kendi içinde ayrı, bağımsız bir alan oluşturmuyorsa, bu sınıfsal konum ve kimlikler üzerinden kendini gösteren bir özgül sorunsu, daha genel ve kapsayıcı olan sosyal sorunun özgül bir yansımasıysa, sınıfsal bir sorunun cinsel boyutuysa, bu durumda, bizim kadın çalışmasının sorunlarını ele alırken bu temel önemde gerçeklerden çıkaracağımız önemli sonuçlar da var demektir.

Bunlardan temel önemde olanı, birbirine bağılı şu ikili sonuçtur: İlkin, bizim için kadın çalışması, öncelikle ve temelde bir işçi kadın çalışmasıdır; ve ikinci olarak, bu kendi içinde ayrı bir çalışma değil, fakat genel sınıf çalışmamızın organik bir parçası, onun özgül bir boyutudur yalnızca.

Türkiye'nin kendini marksist sanan küçük-burjuva demokrat grupları, kadın çalışması denilince farklı sınıf ve tabakalardan genel kadın kitlesine hitap eden demokratik bir çalışma anlarlar genellikle. Proleter sınıf perspektifinden yoksunlukta anlamını bulan halkçı küçük-burjuva ideolojik şekilleniş, kendini kadın sorunu üzerinden de işte böyle gösterir. Tüm halk sınıf ve katmanlarından kadınlara cinsel ezilmişlik ekseninde yöneltilecek bir faaliyet, devrimci kadın çalışmasının esasıdır bu akımlar için. Nitekim kurdukları kadın örgütleri de buna göre olmaktadır, genel kural olarak. Kadın sorunu üzerinden kadın kitlelerine hitap etmek iddiası ile kurulan demokratik kadın dernekleri ya da birlikleri bunun ifadesidir.

Oysa devrimci sınıf partisi olarak komünist partisi için kadın çalışması, öncelikle işçi kadınlara yönelik bir çalışmadır. Komünistler, elbetteki kadın sorununu olduğu kadar kadın çalışmasını da proleter kadından ibaret görmez, onunla sınırlamazlar. Fakat devrimci bir kadın hareketi geliştirebilmenin biricik sağlam alanı ve temelini de işçi kadınlar olduğunu bir an için bile unutmazlar. Sorunu böyle ele almak, işçi sınıfının genel plandaki devrimci öncü misyonunu kadın sorunu özgül boyutu üzerinden de somutlayabilmenin sağlam bir yolu ve çözümüdür aynı zamanda. Kadın sorununu temelden çarpıtan ve kadın hareketini darlık ve kısırlığa mahkum eden orta sınıf eksenli feminist akımları etkisiz kılmanın en etkili yolu da buradan geçmektedir. Kadının kurtuluşu bayrağı işçi sınıfının elinde, en başta da onun kadın kesiminin elinde olmalıdır. Komünist partisinin kadın çalışması öncelikle bunu hedeflemeli, pratik çalışma ve gelişme içinde bunu güvence altına almaya yönelmelidir.

Öte yandan, biz komünistler için, kendi içinde ayrı, genel sınıf çalışmamızdan soyutlanmış bir işçi kadın çalışması yoktur, olamaz. Bizim işçi kadınlara yönelik çalışmamız, sınıfa yönelik genel çalışmamızın bir parçası, onun özgül ve zenginleştirici bir boyutudur yalnızca. Taşdığı özgül karakteri hiçbir biçimde gözden kaçır-

mayız, fakat onu hiçbir biçimde genel sınıf çalışmasından ayrı da düşünemeyiz, ondan koparamayız, ayrı ele alamayız. Genel sınıf çalışmamız, kadın-erkek tüm işçi sınıfının temel ve güncel sorunları, çıkarları ve ihtiyaçları eksenine oturur. Bu şekliyle çalışma sınıfın tümüne yöneliktir, dolayısıyla aynı ölçüde işçi kadınları da kapsamakta, onları etkin kılınayı ve devrimcileştirmeyi hedeflemektedir. Fakat öte yandan bu çalışma, işçi kadının cinsel eşitsizlik ve ezilmişlikten gelen özgül sorunları ile de birleşmek, birleştirilmek durumundadır. Zira sınıfın ortak sorunları ve çıkarlarının ötesinde, işçi kadınların cinsel ezilme ve sömürülme konumundan gelen özgül sorunları ve ihtiyaçları, bununla bağlantılı çıkarları vardır. Sınıf çalışmamız bunları da içermeli, bununla boyutlanmalı ve zenginleşmelidir.

Sınıfın bütününe kesen sorunların yanısıra, işçi sınıfı kadınının cinsel konum ve ezilmişliğinden kaynaklanan sorunları, genel sınıf çalışmamızın özgül bir alanı olarak durmaktadır karşımızda. Kadın olsun erkek olsun, kapitalist toplumda işçi sınıfı genel planda sınıfsal baskı ve kölelik ilişkileri içerisindedir, bir bütün olarak artı-değer sömürüsüne tabidir ve bunun çok yönlü toplumsal sonuçları ile yüzyüzedir. Sınıfsal konum üzerinden yansıyan bu temel toplumsal sorun, kadın ve erkek işçiyi aynı sınıfın mensupları olarak birlikte kapsamaktadır. Ama kadın işçi, yanısıra kadın olmaktan kaynaklanan bir dizi sorun yaşamaktadır. Salt gündelik toplum yaşamında ve kültürel düzeyde değil, ya da yalnızca aile ve ev ilişkileri içinde de değil, fakat aynı şekilde üretim sürecinde, yani dolaysız kapitalist sömürü ilişkileri içerisinde de yaşamaktadır bu sorunları. Kadının işçileşmesi demek, ev köleliğinin sermaye köleliği ile birleşmesi, ilkinin bu ikincisinin özel bir tamamlayıcısına dönüşmesi demektir. Sanılabileceği gibi bu, yalnızca cinsel ezilmenin sınıfsal ezilme ve sömürülme ile birleşmesi demek değildir. Daha da önemlisi, sınıfsal ezilme ve sömürülmenin cinsel konum üzerinden ayrıca katmerleşmesi, yeni boyutlar kazanması da demektir. Cinsel ezilmenin evden fabrikaya, üretim sürecine taşın-

ması, egemen sömürü ilişkileri içinde geniş ve sağlam bir zemine oturması demektir.

Bütün bunlardan çıkan sonucu özetlersek; sınıf içindeki kadın çalışmamız, işçi kadını öncelikle genel sınıf konumu ve sorunları üzerinden, dolayısıyla da sınıfın bütünü üzerinden kucaklamalı; ve ikinci olarak, bunu, onun ezilen cins konumundan kaynaklanan özgül sorunları ile birleştirebilmeli, bu çerçevede onu ayrıca kendi içinde de hedeflemelidir. Bu ikili görev biz komünistler için kopmaz bir bütünlük içindedir. Bunu, işçi kadını öncelikle ve temelde proleter kimliği üzerinden ve bunun bir parçası olarak da kadın proleter kimliği üzerinden kucaklamak olarak da formüle edebiliriz.

Sınıf içinde kadın çalışmasının kapsamı ve hedefleri

Bu sorunu ele alırken, öncelikle iki konuyu, sınıf içinde kadın sorununu ve dolayısıyla işçi kadınların sorunlarını işlemek ile bizzat işçi kadınlara yönelik olarak yürütülecek özgül çalışmayı, birbirinden ayırmamız gerekir.

İlki, sınıfın tümünü hedefler ve onu toplumdaki kadın sorunu konusunda eğitmeyi ve bu sorun üzerinden de harekete geçirmeyi amaçlar. İşçi sınıfına devrimci sınıf bilinci kazandırmak, onu devrimci bir bakış ve ruhla eğitmek, ezilen cins konusunda, yani kadın sorununda da bir eğitimi içermek zorundadır. Bu, bir yandan toplum düzeyinde kadının genel ezilmişliğini ve bunun her türden yansımalarını yeri geldikçe sınıfın gündemine taşımak, öte yandan ise işçi kadınların özgül sorunları ve istemleri konusunda genel işçi kitlesini eğitmek ve pratik yönden duyarlı kılmak demektir. Bu eğitimin, işçi sınıfı içinde de derin kökleri olduğunu bildiğimiz feodal ataerkil ya da burjuva cinsiyetçi düşünce, eğilim ve önyargıları gündelik yaşamın ve mücadelenin her alanında ve evresinde çok yönlü olarak hedeflemesi de gerekir. Siyasal çalışmanın ve sosyal mücadelenin bütünlüğü içinde kadın sorununu gündeme getirip onun özgün ezilmişliğini erkek işçiye kavratmadan, kadın erkek

kaynaşmasını sosyal mücadele içerisinde sağlamadan ve özellikle erkek işçiyi bu konuda bir eğitimden geçiremeden, sınıf içinde kadın çalışmasında anlamlı bir mesafe alamayacağımızı da unutmamak gerekir.

Burada işçi kadınların sorunlarına ve istemlerine yönelik çalışmanın doğal olarak ayrı bir önemi vardır. Bu çalışmanın içeriği, kadın sorununu sınıfın ezilen cins kesimi üzerinden özgül yönleriyle somutlamakta ifadesini bulur. Bu da, özgül olarak kadın işçilerin sorunları eksenine otursa da, belki somut planda öncelikle onları hedeflese de, gerçekte, aynı şekilde işçi kitlesinin tümüne yönelik bir çalışma olmak zorundadır. Böyle yürütelebildiği ölçüde amaca uygun olur, sınıfın birliğini pekiştirmeye hizmet eder ve pratikte başarı şansı büyür.

Sınıf içinde kadın çalışmamızın ikinci boyutu, kadın işçilere yönelik çalışmadır. Amaç sınıfsal sorunları üzerinden olduğu kadar ezilen cins konumunun ürünü sorunlar üzerinden de işçi kadın kitlelerini eğitmek ve mücadeleye çekmektir. Bu ise bizi sınıf içindeki kadın çalışmamızın esas alanına ve tayin edici hedefine getirmektedir. Çalışmamızın en asli amacı, işçi kadını devrimcileştirmek, onu genel sınıf hareketi içinde etkin ve inisiyatifli bir güç haline getirebilmektir. Böylece, ezilen cinsin nesnel ve potansiyel konumuyla bu en devrimci kesimini, gerçek sosyal ve politik yaşam içerisinde de etkin kılmak, işçi kadına devrimci bilinç, kimlik ve kişilik kazandırabilmektir.

İşçi kadın ezilen ve sömürülen bir sınıfın cinsel bakımdan da ezilen ve sömürülen bir kesimidir. Bu çifte ezilme ve sömürülme, sınıf mücadelesi alanında çifte potansiyel devrimci enerji kaynağı da demektir. Sınıf mücadelesinin tüm tarihsel deneyimi, özellikle de modern zamanların büyük devrimleri, mücadele içinde bu çifte enerji açığa çıktığında ya da çıkarıldığında, emekçi kadının müthiş bir güç haline geldiğini göstermektedir. Emekçi kadın sosyal mücadelenin dışında olduğu sürece aciz bir varlıktır, mahkum edildiği duruma ve koşullara çaresizce boyun eğer ve tevekkülle

katlanır. Ama sosyal mücadeleye katıldığı andan itibaren de, kendi sınıfından erkeklere göre çok daha enerjik, atılgan ve yiğittir, çok daha kararlı, çok daha fedakardır. Tüm mücadele deneyimleri bunun gerçekliğini bütün açıklığı ile göstermektedir ve gerçeğin bu yönü, komünist partisinin etkin bir işçi ve emekçi kadın çalışmasına yönelmesinin genel devrimci amaçlar açısından taşıdığı olağanüstü önemi ortaya koyar. İşçi kadının devrimcileştirilmesi ve etkin kılınması devrimci işçi hareketini güçlendirip zenginleştirmekle kalmaz, böylece güçlü bir devrim ordusunun hazırlanmasına da hizmet eder.

Sınıf içindeki kadın çalışmamız işçi kadınların bilincini, inisiyatifini, örgütlenme yeteneğini, insani ve devrimci özgüvenini sistemli çabalarla geliştirmek amacına yönelmelidir. Biz devrim yapmak isteyen bir siyasal partiyiz, bunun için sınıfın ve emekçilerin mücadele enerjisini açığa çıkarmaya, onları devrim mücadelesinin etkin ögeleri haline getirmeye çalışırız. Bu çerçevede işçi ve emekçi kadının sınıfsal enerjisinin olduğu kadar, tam da ezilen cins olmaktan kaynaklanan enerjisinin de açığa çıkarılması ve en iyi bir şekilde değerlendirilmesi, doğal olarak bizim temel önemde bir kaygımız ve amacımız olmalıdır.

Emekçi kadının enerjisini etkin bir şekilde açığa çıkarmak demek, onun ezilen cins olmaktan çıkış sürecini de başlatmak demektir. Mücadele eden kadına kimse kolay kolay boyun eğdiremez; ne fabrikada patronu, ne evde kocası ya da bekarsa babası, ne de toplum ve devlet düzeni içinde herhangi bir başka kurum ya da kuvvet... Kadını siyasal yaşamın ve devrimci mücadelenin içine çekebilmek, kadın meselesini, ifadeyi kendi sınırları içinde doğru anlamak kaydıyla, yarı yarıya çözmek demektir. Dolayısıyla kadın sorununu çözenin bir yönü de, kadının devrimci enerjisini açığa çıkarmak, onu etkin bir şekilde siyasal yaşamın içine çekebilmek olmalıdır.

Sınıf içinde kadın çalışmamız, belki tekrar olacak ama yaygın yanlış kavrayışlar düşünüldüğünde bu gereklidir de, hiçbir bi-

çinde kadının özgül istem ve ihtiyaçları sınırları içinde düşünülemez. İşçi kadın üzerinde yoğunlaşacak bir çalışma, onu temelde sınıf kimliği, dolayısıyla da buna dayalı sorunları, ihtiyaçları ve istemleri üzerinden hedeflemelidir. Ancak bu temel üzerinde ve onun bir parçası olarak, elbetteki işçi kadının ezilen cins olmaktan kaynaklı sorunları ve istemleri ile de birleşmelidir. Bir başka ifadeyle, işçi sınıfının genel sorunları ekseninde yürüyen çalışmamız, işçi kadınlara özgü sorunlara dayalı bir çalışmayı da içermek durumundadır. Kadın işçinin cinsel konum, durum ve kimliği ile bağlantılı olan bu sorunlar iktisadi, sosyal ve kültürel boyutlar içeren çok yönlü sorunlardır. Sanılabileceği gibi salt fabrika yaşamıyla, ya da kapitalist ile işçi arasındaki dar ilişkiler alanı ile de sınırlı değildir. Bu alanda elbette kadın işçinin ezilen cins konumu üzerinden karşı karşıya kaldığı bir dizi sorun vardır. Gündelik sınıf çalışması bu sorunları gereğince gözetmek ve içermek durumundadır. Fakat sınıfın ezilen cins kesimine yönelik bir çalışma, kadının üretim sürecinin ötesinde ve toplumsal boyuttaki sorunlarını da içermek durumundadır. Sınıf eksenli bir çalışma içerisinde olduğumuza göre, bizim için bugün en öncelikli sorun, bu özgül çalışmayı sınıf çalışmamız içerisinde somutlayıp geliştirebilmektir.

İşçi kadınının özgül sorunlarının işlenmesine yönelik çalışma elbette öncelikle işçi kadın kitlesini hedef alacaktır. Fakat bu hiçbir biçimde sınıf içindeki kadın çalışmasının hedef kitlesinin salt kadın işçiler olacağı anlamına gelmez, gelmemelidir. Tam tersine, bu çalışma kadın-erkek tüm işçileri birlikte hedeflemeli, sınıf kitlesi kadın sorunu konusunda olduğu kadar işçi kadının özgül sorunları konusunda da bir bütün olarak bilinçlendirilmeli, duyarlı hale getirilmeli, harekete geçirilebilmelidir. Sınıfa devrimci bilinç taşımanın temel bir boyutunun da, ki özel öneminden dolayı bunu da tekrarlamış oluyorum, işçi kitlesini genel olarak kadının ezilmişliği ve özel olarak da işçi kadının özgül ezilmişliği konusunda eğitmek, duyarlı hale getirmek ve harekete geçirmek olduğunu hep akılda tutmalıyız.

II

Kadın çalışmasının örgütsel boyutları

Kadın çalışmasının sorunları tartışılırken halen üzerinde en fazla zorlanma yaşanan konu herhalde örgütlenme sorunudur. Kadın çalışmasının anlamı, önemi ve kapsamı az çok bellidir de örgütlenmesi ne olacaktır, nasıl ele alınacaktır, kadın çalışmasına yönelen yoldaşlarımızı en çok yoran sorun budur sanıyorum.

Örgüt sorunu her zaman politik çizgiye, bu çizginin içeriğine ve ihtiyaçlarına bağlı ve tabii bir sorundur. Kadın çalışmasını genel olarak ve belli bir durumda ele alışı, sonuçta kadın örgütlenmesini ele alış tarzınızı da belirleyecektir.

Bu konudaki en büyük karışıklık, geleneksel küçük-burjuva akımların kadın örgütlenmesini daha çok bağımsız kadın dernekleri ya da birlikleri biçiminde ele alışından kaynaklanmaktadır. Söz konusu akımların bu bakışı ve uygulaması, onların kadın sorununu ve çalışmasını ele alışlarından ayrı bir durum değildir, buna daha önce de işaret ettim. Sorunu genel bir kadın sorunu ve kendi içinde bir kadın çalışması olarak ele aldıkları için, kullandıkları örgütsel araçlar da buna göre ortaya çıkmaktadır. Kadın dernekleri ya da birlikleri adı altında kurulan örgütlere baktığımızda, genel kadın sorunları teması üzerinden, daha çok da genel bir propaganda sınırları içinde ve genellikle de son derece kısır kalan faaliyetler görürüz. Bizim bu tür deneyimler ya da uygulamalardan öğrenebileceğimiz bir şey yoktur, zira kadın sorununa ve dolayısıyla da çalışmasına bakışımız, bu sorunu pratik planda ele alışımız tümüyle ve temelden farklıdır.

Komünist partisinin kadın çalışması işçi kadınlar eksenine oturacaksa ve bu çalışma işçi kadının salt ezilen cins konumu üzerinden değil, onu da kapsayacak biçimde fakat asıl olarak sınıf kimliği üzerinden kucaklayacaksa, bu durumda kadın örgütlenmesi sorunu her şeyden önce, işçi kadının başta sendikalar olmak üzere tüm sınıf örgütlerine geniş katmanlar halinde çekilebilmesi ve bu

örgütler bünyesinde etkin kılınması sorunudur. Kadınların örgütlenmesinden bu kadar çok söz edip de kadınların örgütlenmesi denilince sorunun bu en temel yönünün gözden kaçırılması, ya da yeterince gözetilmemesi, kadın sorununu ele alıştaki çarpıklığın bir yansımasıdır ve kesin olarak kaynağında burjuva ve küçük-burjuva feminist anlayışların etkisi vardır. Feminist akımlar kadın sorununu sınıfsal esaslar üzerinden ele almayıp sorunu salt cinsiyetçi bir yaklaşımla ve tüm kadın kitlesini kesecek biçimde ortaya koydukları için, sonuçta örgüt sorununa da bağımsız bir kadın örgütü sorunu olarak yaklaşmaktadırlar. Kadınlar birliği, kadınlar derneği vb. örgütsel biçimler, tarihten günümüze tipik feminist örgüt modelleridir. Politik bakış burada da örgüt sorununun ele alınışını belirlemektedir.

Oysa komünist partisi için kadın çalışmasının örgütsel boyutu, her şeyden önce emekçi kadının kendi mesleki ve sınıfsal örgütlerine çekilmesi, bu örgütlerde etkin ve egemen kılınması sorunudur. Bugün kadın işçi kitlesinin büyük bir bölümü sendikal örgütlenmeden bile yoksundur. Herşeye rağmen sendikalarda örgütlü olanlar ise bu örgütlerde etkin ve inisiyatifli bir konumdan yoksundurlar. Bu böyle olduğuna göre, işçi ve emekçi kadını herşeyden önce kendi sınıfsal kimliği üzerinden kazanmayı ve etkin kılmayı hedefleyen komünist partisi, onları örgütleme sorununa da öncelikle ve temelde buradan yaklaşmalıdır.

Fakat komünist partisi işçi kadına yönelik çalışmasını yalnızca onun sınıf konumundan kaynaklanan sorunlarına indirgemediğine, bu temel üzerinde işçi kadının cinsel konumundan gelen özgül sorunlarını ve çıkarlarını da bu çalışmanın temel önemde bir boyutu olarak ele aldığına göre, çalışmanın bu boyutunun örgütsel biçimine de bir çözüm getirebilmelidir. İşin aslında burada sözkonusu olan, bizzat kadın kitlelerini örgütlemenin bir biçimi olmaktan çok, onlara etkin ve amaca uygun bir biçimde yönelebilenin örgütsel biçimidir. Bu da temelde bir kadın örgütüdür, zira esası yönünden bilinçli ve etkin işçi ve emekçi kadınları geniş işçi ve

emekçi kadın kitlelerine yöneltmenin örgütsel bir biçimidir. Fakat yine de ayrı ve kitlesel bir kadın örgütü değil fakat sınıf örgütlerinin kadınlara yönelik özgül çalışmasını üstlenecek uzmanlaşmış bir özel örgütlenmedir burada sözkonusu olan.

Tarihsel deneyimlerin ve pratik gerçeklerin ışığında ele aldığımızda, bu ihtiyaca uygun düşen örgütsel biçim, işçi ve emekçi **Kadın Komisyonları**'dır. Sınıf içinde **İşçi Kadın Komisyonları** ve öteki emekçi kadın katmanları içinde **Emekçi Kadın Komisyonları**. Bu örgütsel biçim, sınıfın ve emekçilerin fabrika ve işletme birim örgütlerinden sendikaya kadar tüm mesleki ve sınıfsal kitlesel örgütleri için, dahası onların fabrika ve işletmelerden bölge, il ve ülke düzeyine kadar her kademesi için bir ihtiyaç, bir zorunluluktur. Bunlar bağımsız kadın örgütleri değil, fakat mevcut sınıf örgütlerinin içinde, onların kendi hedef kitlesi içindeki kadınlara yönelik özgül çalışmanın ihtiyaçlarına yanıt verebilen özgül ya da uzmanlaşmış örgütlenmeler olacaktır. Her düzeydeki kadın komisyonlarının temel işlevi, bulunduğu alanda kadınlara yönelik özgül çalışmayı düşünmek, planlamak ve somutlaştırmaktan öteye, bunu bünyesinde yer aldığı örgütün geneline maledebilmektir.

Bu tür komisyonlar yalnızca temel mesleki ve sınıfsal örgütlerin bünyesinde değil fakat aynı zamanda kültür kurumlarından işçi derneklerine kadar sınıfa ve emekçilere yönelik her türden devrimci ve demokratik örgütlerin bünyesinde de gündeme getirilmelidir. Bir kültür kurumu ya da işçi derneği, bu yolla kadın çalışmasında özel bir uzmanlaşmayı sağlamak yoluna gitmiş olmakla kalmaz, tam da bu sayede etkin bir emekçi kadın çalışması yürütebilmeyi kendisi yönünden güvenceye de almış olur.

Komünist partisi sınıf bilincine ulaşmış kadın ve erkek komünistlerin öncü devrimci partisidir. Komünist partisinin kendi örgütsel oluşumunda cinsiyet esasına göre herhangi bir türden örgütlenme sözkonusu olamaz. Fakat işçilere ve emekçileri yönelik etkin bir çalışmaya yürütmekte olan ve bundan böyle bunun kadınlara yönelik özgül boyutunu çok daha özel bir dikkatle gözet-

mekle yüzyüze bulunan partimiz, elbette bu çalışmayı amaca uygun biçimlerde yürütmesini kolaylaştıracak özel örgütsel görevlendirmeler yapabilir ve yapmalıdır da. Bunun ötesinde sorun komünist partisinin karşısına daha çok etkisi ya da denetimi altındaki kitle örgütleri ya da kurumlar üzerinden çıkacaktır. Bu alanlarda ise işçi ya da emekçi kadın komisyonları sorunun yanıtını oluşturmaktadır.

Parti sınıf çalışmasının tüm alanlarında ve her alanın kendi içinde değişik düzeylerde işçi ya da emekçi kadın komisyonları kurmak, kadın çalışmasını bu yolla da somutlamak, uzmanlaştırmak zorundadır. Ve bu kadın komisyonları bulunduğu kurumun, örgütün, işçi derneğinin, sendikanın emekçi kadına yönelik olarak yürütmesi gereken o özgül çalışmanın sorunlarını, ihtiyaçlarını, planlarını ortaya çıkarmanın ve bünyesinde bulunduğu örgüte imalatmenin temel aracı ve dayanağı olabilmelidir. Komisyonların çalışmanın bu özgül boyutunu üstlenmeleri, ama bunu çalışmanın genelinden de koparmamaları, tam tersine özgül olanı genel olana bağlamanın etkin araçları olarak ele alınmaları gerekir. İşçi kadın çalışması genel sınıf çalışmamızın organik bir boyutudur, bu temel önemde perspektif, işçi ya da emekçi kadın komisyonlarının çalışmasına da ışık tutmalıdır. Emekçi kadın komisyonları kadın çalışmasının sorunlarını tüm özgül boyutları ile düşünecek, somutlayacak, bağlı olduğu örgütün gündemine sokacak, böylece genel çalışmanın bir boyutuna dönüştürecek ve gerektiğinde bütün güçlerin önemli ölçüde bu iş için seferber edilmesini sağlayacaktır.

Semt ağırlıklı kadın çalışması ve örgütlenme sorunları

Buraya kadar ortaya konulanlar sınıf ve kamu emekçileri bünyesindeki kadın çalışması ve bunun örgütsel boyutları konusunda belli bir fikir veriyor olmalıdır. Geriye bir de semt çalışması, semtler bünyesinde kadın çalışması sorunu kalıyor. Bu çalışma özel bir önem taşıdığı için değil, ama halihazırdaki pratik deneyimin bir bö-

lümü bu alandan yaşandığı için üzerinde kısaca da olsa durmak gerekiyor.

Öncelikle semt eksenli çalışan bir parti olmadığımızı, kendi içinde semtleri esas alan bir siyasal çalışmadan bilinçli bir tutumla kaçındığımızı, bunu halkçı sapmanın tipik belirtisi olarak gördüğümüzü vurgulamak gerekir. Partimizin genel politik çalışması sınıf eksenli bir çalışmadır ve bu onu tüm geleneksel halkçı akımlardan ayıran temel bir özelliğidir. Güç ve olanaklarımızın onda dokuzu sınıfa yöneltilmiş durumdadır ve sınıf hareketi içinde ciddi bir mesafe alınca kadar da bu böyle devam edecektir. Sınıf çalışmasının eksenini ise doğal olarak fabrikalar, işletmeler, sanayi siteleri ve havzalarıdır. Bu böyle ise eğer, bu durumda kadın çalışmasının pratik boyutunda bizim için öncelikli ve temel olan, sınıf çalışması içerisinde kadın sorunu ve çalışmasıdır, ki bunun üzerinde de durmuş bulunuyoruz.

Fakat öte yandan sınıf çalışmasına bağlı olarak ve onu güçlendirmek amacı çerçevesinde belli semtlerde çalıştığımız da bir olgudur. Bu çalışmaların önemli bir bölümü kısırdır ve yararı fazlasıyla tartışmalıdır. Bu nedenle abartılmamalı, mevcutlar gözden geçirilerek buralardaki çalışma ya genel sınıf çalışmasının hedef ve ihtiyaçlarına tabi kılınabilmeli, ya da kendi iç imkanlarıyla sürdürülebildiği kadar sürdürülmelidir.

Bunları önemle gözönünde bulundurmak kaydıyla, semtlerde yürütülecek kadın çalışmasına yönelik olarak da elbette belli bir bakişımız olabilmelidir. Zira faaliyet yürüttüğümüz her alanda, çalışmamızın bir kadın çalışması boyutu mutlaka olmalıdır. Her alanda özgül kadın sorunu siyasal çalışmamızın bir parçası olabilmelidir, dolayısıyla aynı şekilde semtlerde de... Öte yandan, buralarda da çalışmanın etkin bir şekilde yürütülmesini kolaylaştıracak özgül görevlendirmeler, örgütlenmeler olmalıdır.

Semtler yapıları gereği kitlelerin heterojen bir sosyal-sınıfsal yapı sergiledikleri alanlardır. Semt ağırlıklı bir kadın çalışması denildiğinde, bu heterojen yapıyı kesen kendi içinde genel bir kadın

çalışması akla gelebilmektedir, ki bu halihazırdaki halkçı akımlar pratiğinin kadın çalışmasına izdüşümüdür. Biz bundan kesin olarak kaçınılıyız. Semtlerde kadın çalışması, bizim bu semtlerde perspektiflerimize uygun bir biçimde yürüttüğümüz genel çalışmanın emekçi kadın boyutu olarak ele alınmalıdır. Bugün için bundan ötesinin bir mantığı olmadığı gibi kalıcı bir sonuç yaratma şansı da yoktur. Semtlerde genel bir kadın çalışmasının bir mantığı yoktur, zira üretim dışı heterejon bir sosyal ortamda kadınları sınıf kimlikleriyle bağlantılı bir biçimde örgütleyebilmenin maddi zemini yoktur.

Evet, daha önce de örneklendi konuşmalar içinde; semtlerde çalışıyoruz, kurumlarımız var, semtlerde emekçi kadınlar var, işçilerin eşleri var ve bunlara gitmenin yolunu-yöntemini bulabilmeliyiz, denildi. Semtlerde kurumlarımız ya da derneklerimiz varsa, bunların işçilere, emekçilere yönelik belli çalışmaları varsa, bu durumda bu çalışma bu aynı işçi ve emekçilerin kadın kesimlerine özgül bir yönelişi de içermek, çalışma bununla birleşmek, böylece zenginleşmek durumundadır. Kültür kurumunuz ya da çalışmasını semtlere de yönelten işçi derneğiniz kendi bünyesinde emekçi kadın komisyonları kurmak, buna dayanarak işçi ve emekçi kadınlara, bu arada işçi eşlerine yönelik özgül bir çalışmayı somutlamak durumundadır. Sosyal mücadelenin bugünkü düzeyinde ve semt çalışmasının bugünkü somutluğunda söylenebilecek olan herhalde budur.

Kuşkusuz bu çalışmanın yürütülüş tarzının bir fabrika ya da işletmedeki çalışmaya göre belirgin bir biçimde farklılaşan yönleri vardır. Bir fabrikada kadın-erkek işçi içiçedir, ezilen cins konusundaki tüm önyargılara rağmen işçiler sınıf konumları üzerinden kendilerini ortak kimlik içinde görürler. Oysa semtler böyle değildir, burada ortak sınıfsal konum ve kimlikler kaybolur ya da geri plana düşer, geriye kadın ve erkek yığınlar kalır. Erkekten farklı olarak semtte emekçi kadın belirgin biçimde eve ve ev işlerine bağımlıdır.

Böyle bir sosyal-kültürel ortamda emekçi kadınlara, hele de ev kadınlarına yönelik çalışma, özel yönelimler gerektirmesinin ötesinde bizzat kadınlarla yürütülmeyi de gerektirir. Zira bugünün Türkiye'sinde emekçilere egemen ortalama bilinç ve kültürel gelişmişlik düzeyi, geri bilince dayalı geleneksel değer yargıları, egemen kültür ve duyarlılıklar, başka türlüünü kaldıramaz, hepimizin çok iyi bildiği gibi. Ancak canlı bir sosyal mücadele ortamı bunu kaldırabilir, bu ise daha farklı bir durum ve düzeydir. Örneğin işçi kadının grevde nöbet tutmasını bir erkek işçi problem etmez, bu mücadele ortamında mücadele yoldaşı durumundaki kadını geleneksel önyargılarının nesnesi değil fakat omuz omuza yürütmekte oldukları mücadelenin öznesi olarak görür. Mücadele ve eylem içindeki işçi kadın, işçi erkek için mücadele yoldaşdır, ve bunun tersi... Ama sonuçta biz bugünün durgun ortamında semtlerde kadın çalışması yürütmek istiyoruz. Yoksul ve emekçi kadınlara, işçi eşlerine gitmek istiyoruz... Bu ancak kadınlar eliyle, kadın devrimci kadrolar eliyle yürütülebilir bir çalışmadır. Bu nokta önemle gözetilmek durumundadır ve zaten hayatın içinde başka türlü olamayacağını da deneyim daha ilk adımda gösteriyordur.

Öte yandan, tam da bu aynı nedenle, semtlerde özel olarak kadınlara hitap eden bir dizi etkinlik de örgütlemek yoluna gitmek gerekir. Elbette biz toplantılarımıza, panel ve konferanslarımıza, gecelerimize, festivallerimize kadın-erkek emekçileri birarada çekmek için azami bir gayret gösteririz. Fakat bunun ötesinde özellikle ev kadınlarının geniş katılımını kolaylaştıracak, ilgilerini artıracak, kendilerini kolay ve rahat bir biçimde ortaya koymalarını sağlayabilecek özel türden etkinlerler de düşünmeli ve gerçekleştirmeliyiz. Biz bu özgünlüğü, toplumun genel politik ve kültürel düzeyini, mücadelenin bugünkü düzeyini gözeterek hesaba katmazsak, semtlerdeki emekçi kadına, hele de ev kadınına yeterli bir başarıyla seslenemeyiz ve onu kapatılmış bulunduğu kapalı ve dar yaşamın dışına çekemeyiz.

Yine de semtler üzerinden emekçi kadın çalışması, hele de ev kadınlarına yönelik bir çalışma bugün için fazla abartılmamalıdır. Bu bugünkü koşullar sürdüğü sürece kısır ve verimsiz bir çalışma olarak kalmaya mahkumdur. Sosyal hareketlilik yoksa, kendi içinde kadınlara siz kadınsınız, bakın evlere kapatılmışsınız, durumunuz şu, bir dizi haktan ve olanaktan yoksunuz vb. diyerek seslenmekle alınabilecek sonuçların belli sınırları var. Biz bu tür bir çalışmayı ancak bütünsel çalışmanın, iyi-kötü yürüyen, etkisini yayabilen bir çalışmanın kadın boyutu olarak ele alırsak verimli sonuçlara ulaşabiliriz. Örneğin biz X semtinde çalışıyoruz, orada zaten her koldan kadın ve erkek emekçilere sesleniyoruz, toplantılar yapıyoruz, eylemler düzenlemeye çalışıyoruz, festivaller yapıyoruz... İşte ancak bu çalışmanın bir parçası olarak kadınlar üzerinden de ek bir çalışma verimli sonuçlar üretebilir. Çünkü bütün öteki çalışmalar da sonuçta buna hizmet ediyor. Ama bu genel çalışmadan soyutlanmış, kendi içinde bir emekçi kadın çalışması, fazlaca bir anlamı ve sonucu olmayacak bir çalışmadır, kısır ve verimsiz kalması kaçınılmazdır, bunun da bilincinde olalım.

Bağımsız kadın dernekleri ve feminist gruplaşmalar

Buraya kadar söylenenler yeterli bir fikir veriyor olsa bile çok kısa olarak bugünün Türkiye'sinde halen bazı örnekleri olan bağımsız kadın derneklerine de değinmek gerekir. Feminist çevrelerin böyle örgütlerde biraraya gelmesinde, bu türden yapıları kendilerine birleşme zeminleri olarak seçmelerinde anlaşılabilir bir yan yok, zira feminizmin kendi özünde böyle bir yönelim var. Feminist yönelim kadın sorununu kendi içinde tecrit eder, kendine yeterli, kendi içinde bütünlüğü olan bağımsız bir sorun halinde ele alır. Böyle olunca da, bunun örgütsel biçimi doğal olarak ayrı bir kadın örgütü olarak ortaya çıkar.

Fakat bir de kendilerini marksist olarak gören, buna rağmen kadın sorunu ve örgütlenmesi denilince bunu bağımsız kadın der-

nekleri ya da birlikleri biçiminde ele alan çevreler var. Böylelerinin bu pratiği en iyi durumda bir bilinçsizlik ve kendiliğindencilik ifadesidir. İşin aslında feminist etkilenme, feminist etkinin ardından sürüklenmedir burada sözkonusu olan. Nitekim bu yönelimde olanlar bir dönem feministlerle birlikte 8 Martlar'ın içinin boşaltmasına da katkıda bulunabilmişler, salt kadınlardan oluşan bir 8 Mart eylemi saçmalığına ortak olabilişleridir.

Sosyal bir kaynaşmanın olmadığı ve dolayısıyla orta sınıf eksenli de olsa bağımsız bir kadın hareketi çıkışı için de koşulların bulunmadığı bir ortamda, genellikle tabela örgütleri olarak kalan bu türden demokratik kadın derneklerinin ayrıca pratik bir işlevi de yoktur. Bunlar, ifade uygunsa, kadın sorunu üzerinden halkla ilişkiler bürosu gibidir. Bunun ötesinde yürüttükleri anlamlı bir özgül çalışmaya yoktur. Denilebilir ki bu sınırlar içinde olsun yapılanın yine de bir anlamı olamaz mı? Belki de olabilir. Fakat komünistler işin bu kadarını Emekçi Kadın Komisyonları üzerinden çok daha fazlasıyla yapabileceklerini gösterecekleridir ve bu her bakımdan amaca daha uygun olur. Bu komisyonlar, gerçekte bünyesinde yer aldıkları sınıf örgütlerinden bağımsız bir konuma sahip olmasalar da, bu hiçbir biçimde onların toplumun ve emekçi kadınların karşısına bağımsız bir kimlik ve inisiyatifle çıkmalarına, bu kimlik üzerinden topluma ve kadın kitlelerine hitap etmelerine engel değildir.

Örgüt sorunu kuşkusuz somut bir sorundur. Genel, her döneme ilişkin, her döneme karşılık veren bir çözümü yoktur. Bugün bağımsız bir kadın örgütlenmesi, kadın kurumlaşması, kadın birlikleri ya da kadın dernekleri, gerekli değildir, ama bu her durumda, yarının genel sosyal bir hareketlenmesi ile değişebilecek yeni koşullarda da gerekli olmaz anlamına gelmez. Yarın bunu gerektiren durumlar belki ortaya çıkabilir. Örneğin '70'li yıllarda genel sosyal kaynaşma içerisinde bunun bir anlamı, bir işlevi olabilirdi. Kadını buradan da mücadeleye çekmenin araçları olarak bunlar özel ve özgül bir işlev görebilirlerdi. Nitekim bu doğrultuda belli yapılar

da ortaya çıkmıştı. Sosyal kaynaşmanın bu türden karmaşık ortamlarında kadınlara yönelik çalışmaya buradan giderek de bakabiliriz, bu türden olanakları da kendi sınırları içinde değerlendirebiliriz, günü geldiğinde. Fakat bugünün sorunu hiçbir biçimde bu değildir, bunun altını özellikle çiziyorum.

Öte yandan, sorun salt bizim tercihimizle ilgili de değildir. Yarının sosyal hareketlenme dönemleri ortaya kendi iç dinamizmiyle bağımsız kitlesel kadın örgütleri de çıkarabilir pekala. '60'lı yılların sonunda ve '70'li yılların başında ABD'de ve Avrupa'da orta sınıf kadınları ekseninde ve feminist akımlar şahsında bunun örnekleri var nitekim. Yarın ola ki bizde de bu türden kitlesel kadın hareketleri ve onların bağımsız olmayı seçen örgütleri ortaya çıkabilir. Bunlar kitlesel bir kadın hareketine dayanan örgütler olurlarsa eğer, elbette biz de bir biçimde bunlar içinde çalışma yolunu gider ve kucakladıkları kitle ile devrimci işçi hareketi arasındaki bağları güçlendirmeye, bu hareketi devrimci işçi hareketi eksenine bağlamaya çalışırız. Bunlar ayrı sorunlar. Biz konuya genel yaklaşımlarımız içerisinde bütün bunlara yer veririz. Ama kendi çalışmamız ve yönelimimiz sözkonusu olduğu sürece de sınıfsal esaslardan şaşmayız ve dolayısıyla, kadın sorununa olduğu kadar onun örgütlenmesine de buradan bakarız. Sınıf ve emekçi hareketini cinsiyet esasları üzerinden bölmeye yönelen her türden sapmaya karşı da kararlılıkla mücadele ederiz.

Biz bugün, feministlerle birlikte bazı küçük-burjuva akımların yaptığını yaparak, yani kendi içinde ayrı, salt kadın sorunu ekseninde ve bağımsız kadın örgütlerine dayalı bir çalışma yürüterek, herhangi bir mesafe alamayız. Küçük-burjuvazinin aydınlanmış, kadın sorununa duyarlı çok dar bir kesiminde belki bir parça yankı bulabiliriz, ama emekçi kadını salt kadın sorunlarına dayalı bir teşhir ve ajitasyon çalışması üzerinden kazanmamız ve harekete geçirmemiz mümkün değildir.

Seyhan yoldaş sunumunda anlamlı bir noktaya işaret etti; kadınlar için önemli olan sigortadır, önemli olan tencereye girecek aş-

tır, önemli olan sosyal geçim sorunlarıdır, çocuklarının bakımı ve geleceğidir, vb. dedi. Yani kadın herşeyden önce emekçi olarak ezilmektedir. Bu durumda siz onun kadın kimliğinden kaynaklanan sorunlarını da bu eksen üzerinden ele alabildiğiniz ölçüde, onu buradan sosyal mücadeleye çekebildiğiniz ölçüde, bir de kadın olmasından kaynaklanan sorunlar üzerinden çekmek şansı yakalarsınız, üstelik bunu çok daha rahat yakalarsınız. Ama eğer kadını sosyal-sınıfsal bakımdan uyarıp, bilinçlendirip mücadele içine çekememişseniz, onu salt kadın olarak uyandırmaya yönelik çabalar boşunadır, bu kendi eksenini etrafında dönüp dolanmaktan başka bir sonuç yaratmaz.

Kaldı ki kadınların salt ezilen cins konumu üzerinden hareketlendiği dönemler de sosyal mücadelenin geliştiği, sosyal çelişkilerin keskinleştiği ve genel planda kitlelerin hareketlendiği dönemlerdir. Örneğin '60'lı yıllarda batı dünyasında boy gösteren feminist akımları aynı dönemin genel sosyal canlılığından, genel olarak o günlerin dünyasındaki sosyal mücadele dalgasından ayrı düşünmenin olanağı yoktur. Dönemin o genel sosyal mücadele ve kaynaşma ortamında, tüm ezilen kesim ve katılanlar bir biçimde hareketleniyor, mücadelenin genel etkisi altında, ezilen cins adına eşitlik ve özgürlük istemiyle ortaya çıkan kadın hareketleri de bu ortamda kendine bir alan açabiliyordu. Nitekim bu genel dalganın düşmesi ve ortama sosyal durgunluğun çökmesi, daha çok orta sınıftan kadınların damgasını taşıyan çeşit çeşit feminist akımların önce yozlaşmasına ve ardından da hızla sahneden çekilmesine yol açmıştır.

Feminist kadın hareketi genel toplumsal hareketlenmenin bir ürünü ve boyutu olarak ortaya çıktığı sürece belli sınırlar içinde ilerici bir gelişmenin ifadesidir ve devrimci sınıf hareketi, sınırları konusunda hiçbir hayale kapılmaksızın, ona belli bir ilgi de gösterebilir. Kuşkusuz böyle bir kadın hareketinin bazı demokratik burjuva reformları (daha çok da yasal düzenlemeler planında) zorlaması dışında, kendi sınırları içerisinde kadın sorununa bir çözüm bulma

imkanı ve şansı yoktur. Sonuçta bu mesele temelde gidip kapitalist sömürü ilişkilerine, burjuva sınıf egemenliği ilişkilerine dayanmaktadır. Feminist harekete damgasını vuran orta sınıf kadını ise tam da sınıfsal konumunun bir yansıması olarak bu temele hiçbir biçimde dokunmaz, dokunmak istemez. Zira kendisi de sosyal bakımdan aynı düzenden beslenmekte, sınıf çıkarları bu sosyal düzenin devamını gerektirmektedir. Onun sorunu bu düzenin temelleri üzerinde ezilen bir cins olmaktan kaynaklanan sorunlarına (cinsel aşağılanma ve horlanmadan tutunuz da özellikle mesleki alanda fırsat eşitsizliğinin yarattığı maddi sorunlara kadar) reform sınırları dahilinde çözümler bulmaktır. Tarih boyunca ve '60'lı yıllar dünyasında başgösteren son çıkışında, burjuva ve küçük-burjuva feminist akımların ufku hiçbir biçimde bu sınırları aşmamıştır.

1960'lı yılların batı dünyasında kendisini "sosyalist feminist" olarak niteleyen kadınlar da var kuşkusuz. Kadın sorunundan hareketle siyasal yaşama katılan, ama sorunu incelediği zaman da bunun genel toplumsal sorunla, düzen ve devlet iktidarı sorunu ile bağını fark eden ve buradan sosyalizme ve Marksizme yakınlaşan (tersinden, feminist dalganın etkisi altında "sosyalist feminist" bir eğilime yönelenler de var kuşkusuz), fakat uluslararası komünist hareketin deneyimlerinin kadın sorununun özgül yanını ihmal ettiğini de gören, bu temelde ona belli bakımlardan haklı eleştiriler yönelten öğeler de var, aynı feminist dalganın içinde. Fakat bunların hareket içindeki yeri son derece talidir. Yine de kadın sorunu ile işçi sınıfı davası arasındaki bağı gören bu türden feminist öğelerin varlığı önemlidir. Ne de olsa bunlar feminist hareketin içinden gelen, yani özel bir sorun ve duyarlılıktan yola çıkarak genel toplumsal soruna ulaşan öğelerdir.

Türkiye'de ise gelişmenin yönü tam tersinedir. 12 Eylül sonrası dönemin ürünü feminist gruplaşmalar, büyük ölçüde karşı-devrim döneminin ezici ağırlığı altında devrimden yüz çevirmiş öğelerin ürünü olmuştur. Burada herhangi bir kadın hareketi değil, yal-

nızca edilgen kadın gruplaşmaları sözkonusudur. 12 Eylül sonrasında genel sosyal dava konusundaki umutlar yitirilince, büyük bir kitle devrimci politik yaşamdan koştur ve düzenle bütünleşti. Sosyal, siyasal, kültürel, her türlü dava unutuldu bunlar tarafından. Devrimden, yani genel sosyal sorunun devrimci çözümünden umut kesenlerin çok küçük bir bölümü ise '80'li yılların sonunda ortaya çıkan o feminist gruplaşmaların temelini oluşturdular. Yani bu tersine bir gidiştir ve bundan dolayı da son derece sağlıksız bir durumun ifadesidir. Bu çevrelerin kadın sorunu alanında, devrimci hareketin genel zayıflığından ve bazı devrimci çevrelerin aymazlığından da yararlanarak, bir dönem için reformistlerle elele 8 Martlar'ın içeriğini boşaltmak dışında halen başardıkları bir işte de yoktur, olamaz da...

III

Kadın yayını sorunu

Seyhan yoldaşın sunumunda kadınlara yönelik yayın tartışması da dile getirildi. Bu, güçlü bir çıkış halinde geliştirmek istediğimiz kadın çalışması için elbette temel önemde bir ihtiyaçtır, fakat yazık ki buna hiç değilse şimdilik hazır olduğumuz söylenemez. Halihazırdaki yayınlarımız bile kadın sorununu doğru dürüst işleyemiyorlar henüz. Bu kuşkusuz bu alandaki zayıflığımızın bir göstergesi. Mevcut yayınlarımızın bu alandaki zayıflığını bir parça gidermeksizin, ayrı bir kadın yayını bu aşamada çok gerçekçi görünmüyor.

Eğer bu alanda gerçekten bir potansiyelimiz olduğuna inanılıyorsa, bu öncelikle mevcut yayınlarımız üzerinden açığa çıkarılmalı ki, böylece yarınki bir kadın yayını için de bir hazırlık olabilir. Buradan bir ilk deneyim ve birikim sağlamaksızın dosdoğru bir kadın yayını gündeme getirmek bugünkü koşullarda bizi zorlar. Kültür kurumlarının yakın geçmişteki yayın denemesinin çok geçmeden kesintiye uğradığını unutamayız, buradan çıkaracağımız

sonuçlar olabilmeli.

Önümüzdeki süreçte bu soruna ve çalışmaya ilgi duyan ileri kadrolarımız eliyle partinin mevcut yayınlarını kadın boyutu üzerinden bir parça güçlendirmeyi başarabilirsek, ilerde buna dayanarak özgöl bir kadın yayınıını gündeme getirebiliriz ve bu çok da iyi olur. Toplam parti çalışmasının kadın boyutunun aydınlatılması ve yönlendirilmesinde özel bir işlev de yerine getirir. Ama bugünkü aşamada, 8 Martlar'ın o olağan yoğunluğunu saklı tutarsanız, mevcut yayınlarımızda kadın sorununu pek az ele alabiliyoruz, bu bir gerçek. Öncelikle bu zaafiyeti gidermeliyiz ve bunu da gerçekten bir ihtiyaç olan kadın yayınına bir hazırlık olarak ele almalıyız.

Yayın sorununu vesile ederek bazı ek noktalara değinmek istiyorum. Çalışmamız bugün için esası yönünden sınıf eksenli olabilir, bu çerçevede biz daha çok işçi kadına sesleniyor olabiliriz. Ama biz devrimci bir politik partiyiz, toplumdaki her türlü haksızlığa ve eşitsizliğe karşı sistemli bir biçimde tutum almak, bunu genel teşhir ve ajitasyon faaliyetimizin bir parçası haline getirmekle yükümlüyüz. Dolayısıyla, bizim bugünkü koşullarda kadın çalışmasını esası yönünden işçi çalışmasının bir boyutu olarak ele almamız ile, genel planda toplumdaki kadın sorunuyla ilgilenmemiz ve onu gerektirdiği durumlarda etkili bir teşhir ve ajitasyonun konusu haline getirmemiz iki ayrı şeydir. Bu ikincisini unutursak, işte o noktada ekonomistler düzeyine düşeriz. Buradan bakıldığında, yayınlarımızda kadın sorununun bu kadar az işlenmesi bizim payımıza ayrıca bir zaafiyet göstergesidir.

Toplumumuzda kadın bir yandan geleneksel kültürün bin türlü etkisi ve baskısı altında acı çekmektedir, öte yandan da kozmopolit burjuva kültürü içerisinde kadın ve kadın kimliği sistemli biçimde aşağılanmaktadır. Örneğın Türkiye'deki bütün günlük gazeteler ve bunların web siteleri gündelik olarak çıplak kadın resimleriyle doludur, hemen tüm büyük televizyonlarda her vesileyle kadın imajı pazarlanmakta, reklamlarda aynı şey yapılmak-

tadır. Özetle kadın gündelik olarak aşağılanmakta, bir meta olarak pazarlanmaktadır. Burjuva sınıf düzeni Fatih'deki kadını çarşafa sokarken Nişantaşı'ndakinin göbeğini açtırmakta, her iki durumda da kadını aşağılamakta, ikinci sınıf bir insan ya da bir cinsel obje durumuna düşürmektedir.

Böyle bir toplumda bizim kadın sorununa ilişkin genel teşhir ve ajitasyonumuz, bir yandan kadına yönelik geleneksel gerici ideoloji ve kültürü, öte yandan burjuva kozmopolitizminin çürümüşlüğüne hedef almalıdır. Kapitalizmin kadını ezen ve metalaştıran tutum ve uygulamalarına, bunun gündelik yansımalarına karşı etkili bir mücadeleyi yayın organlarımız üzerinden verebilmeli, sistemli bir teşhirini yapabilmeliyiz. Bu kendi insanımızı, ulaşabildiğimiz emekçiyi eğitebilmenin de temel gereklerinden biridir. Düzeni buradan da, onun kadına yaklaşımı ve bunun gündelik yansımaları üzerinden de "suçüstü" yakalayabilmeli, kitlelere bunu somutluğu içinde gösterebilmeliyiz.

Bu açıdan da halen çok çok zayıf bir durumdayız. Bunun gerisinde yayın organlarımızla ilgili genel sorunların yanısıra bir dizi başka sorun durmaktadır kuşkusuz. Bunu bir parça olsun yapabilecek kadrolarımız elbette var, ama bunlar bir dizi başka işle meşgul oldukları için, sonuçta bu iş aksayabilmektedir. Ama bunu giderebilmek durumundayız. Kadın sorunu üzerinden gündeme getirilecek sistemli bir çaba bugün için hiç değilse yayımlarımız üzerinden böyle bir boyut da içermek durumundadır.

Sonuç olarak; kadına yönelik yayın sorunu, öncelikle yayımlarımızın kadın boyutunu güçlendirmek olarak çıkıyor karşımıza. Ve bu elbette bir kadın yayınının bir altyapısı, bir ön hazırlık süreci olarak kavranabilmelidir.

Partide kadın sorunu üzerine sağlam bir eğitim ve kavrayış geliştirilmelidir

Kadın sorununu ciddi bir siyasal mücadele, ciddi bir sınıf sa-

vaşı sorunu olarak ele alabilmemiz, insanımızın bu konudaki donanımıyla çok bağlantılıdır. Bu konuda sağlam ve oturmuş bir kavrayış olmadığını, yaşam ve çalışma içerisinde yansıyanlar üzerinden biliyoruz.

Kadrolarımızın ve sempatizan çeperimizin kadın sorunu konusundaki eğitimi iki boyutlu olarak düşünülmelidir.

Bunlardan ilki, partide ve çeperinde genel olarak kadın sorunu konusunda sağlam bir teorik donanımın sağlanması sorunudur. Bunun esası Marksizmin kadın sorununa teorik bakışının partiye maledilmesidir. Böyle bir eğitime ciddi bir biçimde ihtiyaç olduğu anlaşılıyor. Kadın sorunu üzerine belli metinlerimiz olduğu halde, bunlar konunun özünü ve genel çerçevesini genel hatlarıyla verdikleri halde, kadın çalışması içindeki yoldaşlarımız bile hala sorunun ortaya konuluşunda zorlanabiliyorlarsa, bunu bu alanda derinlemesine bir eğitimden yoksunluğun göstergesi saymak gerekir. Demek ki gerçekten böyle bir eğitime, kadın sorununda sağlam bir kavrayışa ihtiyaç var. Mevcut metinlerimiz asgari bir kavrayışı vermek konusunda elbetteki yeterli. Popüler bir içeriği, rahat bir anlatımı olan metinler bunlar. Ama bunların anlaşılmasını ve kavranmasını özel bir çaba haline getirebilmeliyiz. Bu ise ancak onlara da kaynaklık eden marksist metinler temelinde bir eğitimle birleştirilebilirse, gerekli sonuçları sağlayabilir.

Sorunun bir başka yönü ise kadına yaklaşımda ataerkil ideoloji ve kültürün, yanı sıra burjuva yozluğunun etkilerinin saflarımızdan özel bir çabayla kazanılmasıdır. Kadın-erkek ilişkilerinin tüm yönleriyle devrimcileşmesidir, bunun bir alanı olarak sevgi ve beraberlik ilişkilerinin de buna göre şekillenmesidir. Yüzeysel, gelgeç ilişkilerin ve özellikle erkeklerin sergilediği faydacı eğilimlerin terkedilmesidir. Erkek ve kadın militanın komünist yeni insan ortak paydasında birleşebilmesidir.

Bunlar, kadın sorununun salt marksist teorik çerçevede kavranışının çok daha ötesinde bir sorunlar bütünüdür. Elbette öncelikle böyle bir teorik kavrayışı gerektirir, fakat bu kendi başına hiç-

bir biçimde yeterli olmaz, sorunu çözmez. Burada asıl ve çözücü olan, bilincin ve kişiliğin çok yönlü olarak devrimcileşmesidir, ege- men ideoloji ve kültürün etkilerinin kazınmasıdır. Bu, özü bakımından, teorik dağarcığın gelişmesiyle değil, fakat ideolojik ve kül- türel açıdan, ahlak ve moral değerler bakımından, devrimci sınıf mücadelesi içinde çok yönlü bir dönüşüm sorunudur.

Dar anlamda partimizin saflarında kadın sorununun çözümü için bu tür bir dönüşüm, küçük-burjuva kökenli aydın ve yarı-ay- dın kadrolar, elbette en başta erkek kadrolar, ama onlarla birlikte kadın kadrolar için de, özellikle gereklidir. 12 Eylül sonrasının genç kuşaklarının bu açıdan hiç de iyi bir pratik sergilemedikleri düşü- nülürse, bu alanda bilinçli bir mücadele ve köklü bir devrimci dö- nüşüm özellikle önemli ve gereklidir.

Saflarımızı ciddi bir iç eğitime, ciddi bir ideolojik eğitim ve mü- cadeleye kesin bir biçimde ihtiyaç olmakla birlikte, partinin kendi içinde kadın sorununda olumlu bir konumda olduğunu da vurgu- lamak gerekir. Saflarımızda epeyce kadın yoldaş var, kadın üyelerin genel üye sayısına oranı hayli yüksek sayılır, yarı yarıya değilse bile buna yaklaşan bir orandadır. Bir dizi önemli görevde kadın yol- daşlarımız vardır. Partimizde kadın yoldaşlara her zaman güven du- yulmuştur, önleri açılmıştır ve bu da çok kendiliğinden bir davra- nış değildir. Partinin kadına bakışının kendi yaşamı üzerinden yansımalarıdır. Partinin kadın sorunundaki bilinci ve pratik yaklaşımı buna uygun olmasa, bu öyle kendiliğinden olabilecek bir şey de- ğildir. Ama hala da sorunun özünün kavranmasında ve sindiril- mesinde katetmemiz gereken büyük mesafeler olduğu da bir ger- çektir. Yeni dönemde güçlü bir çıkışa dönüştürmek istediğimiz kadın çalışması, bunun çözücü bir vesilesi olmalıdır.

(www.tkip.org)

8 Mart'ın tanıklık ettiği ayrışmanın ilkesel anlamı ve politik önemi

Bahar döneminin genel kitle hareketliliğinde 8 Mart'ın kendine özgü bir ağırlığından sözedilemez. Bu anlaşılır bir durumdur da. Zira olup bitenler daha çok bir kutlama günü sınırları içinde kalmaktadır. Bu tarihsel gelenek yönünden de 8 Mart'ın 1 Mayıs'tan önemli bir farkıdır. 1 Mayıs da kuşkusuz bir kutlama günüdür. Fakat uluslararası devrimci işçi hareketinin tarihinde bu kutlama, salt kendi içinde özel bir gün olarak değil, fakat sürmekte olan mücadelenin özel bir çabayla yoğunlaştırıldığı bir dönemin tepe noktası olarak ele alınmış, zamanla buna uygun bir gelenek oturmuştur. 1 Mayıs'ın iki sınıfın, birbirinden temelden farklı iki dünyanın en yoğun bir biçimde karşı karşı geldiği bir gün olarak ele alınması, zaman içinde ona bu gücü ve dinamizmi kazandırmıştır. Oysa 8 Mart'ın böyle bir özelliği ve geleneği yoktur. Toplumsal gerilik, bunun kadın sorunu üzerinden daha da belirgin bir biçimde kendini göstermesi, işçi kadın eksenli etkili bir kadın hareketi geleneğinin olmayışı vb., 8 Mart'ı iyiden iyiye kendi içinde bir kutlama günü sınırlarına mahkum etmektedir.

Bugünkü koşullarda 8 Mart vesilesiyle politik açıdan önemli olan, kurulu düzendeki kadın sorununu etkili bir propaganda ve ajitasyon konusu olarak kullanabilmek, sorunun anlamına, kapsamına ve çözümüne ilişkin temel devrimci düşünceleri, daha çok da devrimci şiar ve istemler olarak, başta işçiler olmak üzere emekçilerin geniş katmanlarına taşıyabilmektir. Fakat yazık ki solun önemli bir kesimi 8 Mart'ı önceleyen süreçte bunu bile yapmamakta ya da bu doğrultuda yasak savına kabilinden pek az şey yapmakla yetinmektedir. Böyle olunca 8 Mart'ın esas ağırlığı, kısa ön hazırlığı da dahil ilgili gün vesilesi ile yapılan eylemle sınırlı kalmaktadır. Bu yıl da sonuç farklı olmamıştır doğal olarak.

Fakat Türkiye'de 8 Mart'ın kadın sorunundan öteye solun kadın sorununa bakışı bakımından giderek önem kazanan bir özelliği ön plana çıkmaktadır. 8 Mart solda giderek reformist-devrimci ayrışmasının en önemli göstergelerinden biri olmakta, bu açıdan yerine getirdiği işlev öteki hiçbir eylemle karşılaştırılmayacak denli açıklayıcı bir nitelik taşımaktadır.

Türkiye'nin 12 Eylül yenilgisinin tasfiyeci yan ürünlerinden olan küçük-burjuva feminist çevreleri, "erkeksiz 8 Mart" gibi ucube bir anlayışı zaman içinde reformist solun hemen tümüne kabul ettirdiler. Ufku hiçbir biçimde burjuva demokrasisi sınırlarını aşmayan ve kadın sorununa da ancak buradan bakabilen Kürt hareketinin bu anlayışa kendi ideolojik konumunun doğal sonucu olarak verdiği destek bunu özellikle kolaylaştırdı. Bu ucube eğilim kuyrukçuluğu kimlik edinmiş bazı küçük-burjuva devrimci-demokrat grupları da içine alarak iyice genişledi ve 2000'li yıllara girilirken 8 Mart kutlamalarının üstüne kabul edilemez bir ağırlık olarak çöktü.

Komünistler daha en baştan bu gerici oportünist eğilimin karşısına çıktılar ve kadın sorununa marksist yaklaşım üzerinden bu burjuva reformist çabanın içyüzünü teşhir ettiler. Bu çaba devrimci hareketin öteki bazı çevrelerinden destek gördü ve böylece 8 Mart kutlamalarındaki kaçınılmaz ayrışma gündeme geldi. Bir yanda 8

Mart'ı emekçi ve devrimci içeriği ve gelenekleri ile ele alan Devrimci 8 Mart Platformu, öte yanda onu salt bir kadın eylemine indirgeyen, böylece emekçi ve devrimci karakterinden arındırarak içeriğini boşaltan reformist feminist cephe.

Bu iki temel platformun bağdaşmazlığı ve devrimciler cephesinde devrimci anlayış ve ilkelere dayalı olarak karşı platformun teşhiri, kuyrukçu bazı ara akımları bir dönem için sallantılı bir tavra itti. İçlerinden bazıları bir kereliğine de olsa Devrimci 8 Mart Platformu içinde yer almak zorunda bile kaldılar. Fakat bu çok sürmedi, bu yıl pek az istisna ile herkes yerli yerini buldu. Reformist akımlardan bir tek TKP hariç tüm ötekiler feminist platformda bir araya geldiler. Kuyrukçu oportünizm de son ve kesin kararını ortaya koyarak yeniden bu cepheye döndü. Üstelik bu ayırım noktalarını belirgin biçimde aydınlatan son yılların tüm tartışmalarına rağmen böyle oldu. Demek ki herkes safını bilerek isteyerek seçmiş oldu. Bu yıl oluşan ayrışma tablosu, işte bu nedenle paha biçilmez değerdir.

Kadın sorununu cinsler arası eşitsizliklere indirmek ve salt kadınları ilgilendiren bir sorun olarak ele almak, böylece sorunun kurulu sömürü düzeninin derinliklerindeki kapsamlı toplumsal köklerini sınıf konumu gereği bilerek gözardı etmek, tarihsel olarak burjuva kadın hareketinin en temel özelliği olmuştur. Küçük-burjuva feminizmi ise teorik açıdan olduğu kadar tarihsel açıdan da bu eğilimin, burjuva feminizminin bir uzantısı ve yansıması olmuştur. Bu iki akımın ortak paydası, kadın sorununu salt cinsler arası eşitsizliklere indirmekle kalmamak, yanısıra ve elbette bu aynı mantığın bir ürünü olarak, onu salt kadınların sorunu olarak ele almaktır. Böyle olduğu içindir ki onlar mücadeleden örgütlenmeye kadar konuya ilişkin her sorunda kadını karşı cinsten ayırır, kendi içine kapalı bir kadın hareketi dünyası kurmaya çalışırlar. Kadının sorununun kapsamını ve köklerini kurulu toplumsal düzenden ayrı ele almanın, dolayısıyla da kadının kurtuluşu davasını genel toplumsal kurtuluş davasından koparmanın mantıksal sonuçlarıdır

bunlar.

Emekçi ve devrimci karakterinden arındırılmış “erkeksiz 8 Mart” anlayışı, temel özelliği bu olan burjuva ve küçük-burjuva feminizminin solun reformist kesimlerindeki yankısından başka bir şey değildir. Bu yankının bu denli güçlü biçimde açığa çıkması da rastlantı değildir. Zira reformizm, ideolojik-programatik yönden, temel toplumsal ve siyasal sorunların düzenin sınırlarını aşmayan bir çerçevede ele alınmasından başka bir şey değildir. Onun ufku bu açıdan burjuva demokrasisi ile sınırlıdır ve bunun kadın sorunundaki yansıması konunun salt cinsler arası eşitsizlikleri indirgenmesi, yani feminizm ve dolayısıyla “erkeksiz 8 Mart” olmasıdır.

Reformist akımların kadın sorununa bu yaklaşımı ve “erkeksiz 8 Mart” tutumu rastlantı değildir dedik. Bu teorik yönden daha ayrıntılı olarak ortaya konabilir, ama bu buradaki amacımızı aşar. Biz buna burada tam da 8 Mart tartışmaları üzerinden teorik önemi kadar tarihsel önemi de büyük olan bir özel kanıt göstermekle yetineceğiz. Dünyada ‘60’lı yılların sonunda baş gösteren orta sınıf eksenli feminist harekete karşı kadın sorununu marksist açıdan inceleme gereği duyan ve bu konuda hayli yararlı bir tarihsel malzemeyi *Kadınların Özgürlüğü ve Sınıf Mücadelesi* başlıklı kitabında sunan Tony Cliff, Çarlık Rusyası’na ayrılmış bölümde bize son derece anlamlı bir bilgi vermektedir. Konu tam da konumuz, yani 8 Mart, dahası 8 Mart kutlamaları ve farklı siyasal grupların buna ilişkin tutumları üzerinedir:

“1913 ve 1914’teki kutlamalarda, Uluslararası Kadınlar Günü’ne sadece kadınların katılmasını isteyen Menşeviklerle, tüm işçi sınıfının katılımında ısrar eden Bolşevikler arasında derin farklılıklar vardı...” (Ataol Yayıncılık, s.115)

Demek ki bugünün Türkiye’indeki tartışmanın 8 Mart’ın tarihsel çıkışına (1910’daki kabulüne) kadar uzanan bir derin tarihsel kökü de var. Demek oluyor ki konuya ilişkin tartışma o kadar masum, ayırım çizgileri o denli önemsiz değil. Tam tersine, iki farklı

tutum arasındaki ayırım, reformizm ile devrim arasındaki o genel ve temel ayırım çizgisininin kadın sorunu üzerinden özel bir yansımasından başka bir şey değildir. Devrim öncesi Rusya’da Bolşevizm ile Menşevizm arasındaki o derin teorik ve politik uçurum kendini kadın sorunu ve 8 Mart üzerinden işte tam da böyle, hemen hemen bugünün Türkiye’inde yaşandığı gibi gösteriyordu.

Konuyu birçok yönden inceleyen ve bu dikkate değer tarihi olayı bize aktaran yazarın, Bolşeviklerle ile Menşevikler arasında 8 Mart’ın kutlama biçimi üzerinden oluşan ayrılığı, iki akım arasındaki “*derin farklılıklar*”la ilişkilendirmesi, bunların bir yansıması olarak sunması bu açıdan boşuna değildir.

(*Ekim, Sayı: 252, Mayıs 2008*)

Partide ideolojik eğitim sorunu

(Partiye Mektup'tan parça...)

(...)

2- Partinin teorik cephedeki kazanımlarını ve üstünlüklerini özetleyen 7. yıl değerlendirmesi, bunu Kuruluş Kongresi sonrası dönemde bu alanda kendini gösteren belirgin yetersizliklerimize ilişkin şu tespitle birleştirmektedir:

“Son yıllarda partinin ideolojik çalışmasında ve mücadelelerinde yaşanan belirgin zayıflama açık bir olgudur. Kuruluş kongresini izleyen dönemde darbeler ve kayıplarla partinin önderlik yapısında yaşanan zayıflamanın sonuçlarını belirgin biçimde gösterdiği alanlardan biri, belki de birincisi budur Örgütsel inşayı ilerletmek ve politik çalışmayı güçlendirmek kaygısı, ki bu tümüyle yerinde bir kaygıdır, öte yandan ideolojik çalışma ve mücadeleyi zayıflatma sonucuna yolaçabilmiştir...”

Devamında söylenenlere ek olarak bu konuda burada söyleyeceklerimizi şöyle sıralayabiliriz.

- Partinin ideolojik çalışmasında ve mücadelesindeki zayıflamada, partinin kendi durumundan kaynaklanan özgül yetersizlikler ve kusurların yanı sıra, sol hareketin mevcut tablosunun da belli sınırlar içinde bir rolü vardır. Geleneksel solda gerçek teorik sorunlara ve çalışmaya ilgisizliği, ideolojik tartışma ve mücadeleyi düşmanlığa varabilen bir gerici tepkiyle karşılama tutumu ta-

mamlamaktadır (Komünistler olarak biz bunun ilk örneğini TDKP şahsında görmüştük; yakın dönemde bir başka örneğini MLKP şahsında gördük; ve nihayet şu sıralar son bir örneğini PKK şahsında görüyoruz...). Bu küçük-burjuva gericiliğinin ilkeli ve tavizsiz bir ideolojik mücadeleyi engellememesi gerektiği açık olmakla birlikte, sonuçta bunun bizi bir ölçüde sınırladığı da bir gerçektir. Bu sınırlama sözkonusu gericiliğe prim vermekten çok, ideolojik eleştiriyle amaçlanan yararların elde edilemediği duygusunun yarattığı bir sonuç olarak anlaşılmalıdır.

- Teorik gelişmede ciddi muhataplarla girişilen tartışma ve polemiklerin önemi yadsınamaz. Oysa çifte yenilgiye izleyen yeni dönem Türkiye’inde yazık ki artık böyle muhataplar yoktur. Düşünsel açıdan bu kısır ortamın bizi de olumsuz etkilediği bir gerçektir. Kendi dışımızda herhangi bir düşünsel katkıdan yararlanmak bir yana, kendi üzerimizde dıştan gelen herhangi bir düşünsel basınç hissetmediğimiz gibi kendi cephemizden uyguladığımız ideolojik basıncın (bunu ideolojik tartışma ve eleştiri olarak anlamak gerekir) yeterli bir ilgi ya da sonuç yarattığını da göremiyoruz. “Suskunluk fesadı” uzun yıllardır geleneksel küçük-burjuva akımların ortak tutumudur. Yeri geldiğinde önemsiz gündelik ya da dönemsel sorunlar üzerine kendi aralarında bir bardak suda fırtına koparanlar, devrimin temel sorunları üzerinden ortaya konulmuş ve sonuçta program formu kazanmış görüşlere hiç değilse dış görünüşüyle ilgisiz durabilmektedirler. Üstelik içlerinden birçoğu için bu sorunlar konusunda teorik ve programatik açıklığa kavuşmak hala da önlerinde en temel sorun olarak durduğu halde.

Tüm bunların bizi de çeşitli yönleriyle sınırladığı ve zayıflatığı bir gerçektir. Bolşevizmin düşünsel bakımdan içinde geliştiği zengin ve canlı ulusal ve uluslararası ideolojik ortam ile (bu konuda Lenin’in “*Sol’Komünizm*”in başlangıç bölümlerinde söylediklerine bakılabilir) bugünü karşılaştırmak, burada söylemeye çalıştıklarımızın anlaşılmasını kolaylaştıracaktır. Bunları, kamuoyu önünde açıkça ortaya konulmuş ve vurgulanmış kendi yetersizlik-

lerimizi hiçbir biçimde mazur göstermek için değil, fakat yalnızca, bu yetersizliklerin beslendiği ortam ve kaynakları çok yönlü olarak belirtmek üzere söylüyoruz.

- Genel düşünsel zayıflıkta dış ortamın rolü açık olmakla birlikte bizde yakın yıllarda kendini gösteren yetersizlik temelde, ilgili değerlendirmede de ifade edildiği gibi, bizim kendi durumumuzla ilgilidir. Kongreyi izleyen dönemde partinin karşı karşıya kaldığı sorunlar yalnızca dikkatleri başka sorunlara kaydırmakla kalmadı, geçici olması gereken bu kaymayı zaman içinde süreklileştirdi de. İfade uygunsu bu, parti hiyerarşisi içindeki görev ve sorumluluklarda bir “işlev kayması”na yolaçtı. Yerel komitelere ya da daha alttan kadrolara ait olması gereken bir dizi görev ve sorumluluk zorunlu olarak yönetici yoldaşların omuzlarına bindi. Bunu bir de aynı darbeler nedeniyle önderlik yapısında nicel ve nitel açıdan oluşan belirgin zayıflama ile birlikte de düşündüğümüzde, ortaya çıkan sonuç daha tam olarak kestirilebilir.

Ciddi ve verimli bir teorik çalışma bunun gerektirdiği bir yoğunlaşmayı, dolayısıyla gündelik bir dizi ilgi ve sorumluluğun bir ölçüde olsun dışına çıkmayı gerektirir. Oysa bizde halihazırda bunun olanağı yazık ki bulunmuyor, bulunamıyor. Elbette doğru bir görevlendirme ve çalışma tarzıyla bunun başarılabilceği düşünülebilir, fakat tüm arzularımıza rağmen sonuçta bizim bunu halen başaramadığımız da bir gerçektir.

Bunu başarmakta belirgin biçimde zorlanıyoruz; zira görev ve sorumluluklarda sözü edilen “işlev kayması”nı gidermek yalnızca bir çalışma tarzı sorunu değil, aynı zamanda yeterli sayıda ve düzeyde kadro sorunudur da. Saflarımız günden güne kalabalıklaşmakla birlikte bu kadroların nitel gelişmesinin aynı hızla olmadığı, olamadığı, bunun için zamana ve dahası zengin pratiklere ihtiyaç olduğu bir gerçektir. Yoldaşlarımızın büyük çoğunluğu genç, dolayısıyla eğitimleri, birikimleri ve deneyimleri henüz yetersizdir. Buna nispeten eski ve herşeye rağmen belli bir birikim sahibi kadrolardan hiç değilse bir kısmının daha ileri ve çok yönlü görevler

üstlenmekte kendilerinden bekleneni verememeleri de eklenince, mevcut durumu aşmak halihazırda başarılammamaktadır.

- Bu sorun üzerinde II. Parti Kongresi'nde elbette gereğince durulacaktır ve öyle sanıyoruz ki durumda amaca uygun köklü bir değişim de ancak bunun ardından gündeme gelebilecektir. Kongre bir yandan bu durumun çok yönlü bir değerlendirmesini yaparak, bu çerçevede partinin öncelikli görev ve hedeflerini saptayarak, öte yandan partinin çok yönlü önderlik sorumluluklarını karşılayabilecek yeni bir MK seçerek, böylece bu sorunun çözülmesini de kolaylaştıracaktır. O zamana kadar ideolojik cephede yapabileceğimiz en anlamlı iş, kongreye gündemi çerçevesinde iyi bir hazırlık ve bu hazırlığın bir parçası olarak da mevcut düşünsel birikimimizin kitaplaştırılması olacaktır.

- Epeydir fazlasıyla ihmal ettiğimiz kitaplaştırma işi mevcut birikimimizden yararlanmayı alabildiğine kolaylaştıracağı için sanıldığından da önemlidir. Kuruluş Kongresi'ni izleyen döneme ait yazı ve değerlendirmelerimiz kongre hazırlık materyalinin bir bölümünü oluşturduğu için, bu hızlı kitaplaştırma ayrıca önemlidir. Bizi aşan çeşitli nedenlerin yanısıra bizden kaynaklanan plansızlık ve ihmalin de bir sonucu olarak bunu yapmakta bugüne kadar fazlasıyla gecikmiş durumdayız. Kongreye kadar bir dizi konu üzerinden bu kitaplaştırma işini gerçekleştirmek hedefindeyiz. Bu vesileyle tüm partiyi bu kitapların etkin dağıtımını ve sempatican çeperimiz içinde incelenmesi sorunuyla dolaysız biçimde ilgilenmeye, tüm partilileri ise partinin düşünsel birikimini oluşturan tüm bu materyali yeniden ve gerekli dikkati göstererek incelemeye çağırıyoruz. Bu, kongreye hazırlık süreci çerçevesinde tüm parti üyeleri ve aday üyeleri için ayrıca yerine getirilmesi gereken bir sorumluluk ve yükümlülüktür de.

3- 7. Yıl değerlendirmesinde mevcut düşünsel birikimimizin halen büyük ölçüde genç ve taze güçlerden oluşan partili kadrolarımıza gereğince maledilemediği belirtilerek şunlar söylenmektedir:

"... Parti belki ilk sırada saydığımız zayıflıktan da önce bu ikin-

cisine yüklenmelidir. Zira eldeki birikimi parti kadrolarına derinlemesine maledebilmek, partiyi tüm alanlarda olduğu gibi ideolojik çalışma ve mücadeleye yönelik yeni çalışmasında da güçlendirecek ve rahatlatacaktır. Bir partinin ideolojik birikimi ve gücü onun toplamı üzerinden yansıyabilmelidir. Bu ise onun kadrolara maledilebilmesi ölçüsünde olanaklıdır. Oysa halihazırda partinin en zayıf yanlarından biri budur ve bu zayıflık, partinin toplam çalışmasını ve gelişmesini belirgin biçimde frenlemektedir. Planlı önlemlerle ve sistemli yüklenmelerle giderilemediği takdirde, halihazırda zaten olduğu gibi partinin çalışma ve mücadele kapasitesini zayıflatmakla kalmaz, güçlüklerin artması ve koşulların ağırlaşması ölçüsünde partinin birliğini de zaaf uğratabilecek potansiyel bir zayıflık etkeni haline gelir.”

Herşey burada olabilecek en açık biçimde ortaya konulmuştur. Bu nedenle biz buna önemini kuvvetli bir biçimde yeniden vurgulamak dışında ekleyecek bir şey bulamıyoruz. Parti, merkezi planda ancak eğitim malzemesi sunabilir ve ortaya bir eğitim politikası koyabilir. Eğitim malzemesi, eksiği ve fazlasıyla partinin mevcut ideolojik birikimidir. Kitaplaştırmalar aynı zamanda partinin kendi içinde bunun kullanımını kolaylaştırmaya yönelik bir çabadır. Eğitim politikasının sorunları Kuruluş Kongresi’nde ve özellikle de kadrolaşmanın sorunları gündemi çerçevesinde sık sık ve bu konudaki deneyimlerimizin irdelenmesiyle de birleştirilerek tartışılmıştır. Konu yakın geçmişte **Ekim**’de konuya ilişkin temel bir değerlendirmede ayrıca ele alınmıştır (**Partide Teorik-İdeolojik Eğitim Sorunu**, Sayı: 237, Haziran 2004. Bu vesileyle bu değerlendirmenin bu konu çerçevesinde tüm organlarda yeniden tartışılması gerektiğini de hatırlatmak istiyoruz). Bu durumda “**Planlı önlemlerle ve sistemli yüklenmelerle**” sorunu pratikte çözmek sorumluluğu, esas olarak yerel yönetici organlarındadır. Sorun bu çerçevede ve içinde bulunduğumuz dönemde esas itibarıyla kongre hazırlık süreci kapsamında, yerel yönetici organların gündemine mutlaka girmelidir.

Elbette eğitim sorunu halen saflarımızda ihmal ediliyor değil, tersine birçok komitenin gündeminde bu sorun ve buna yönelik pratik bir çaba var. Fakat sorunu enine boyuna yeniden ele almak ve kongreye hazırlık sürecini de buna iyi bir vesile yapmak gerekir. Organ bünyesindeki eğitim çalışmalarına zorunlu olarak ancak sınırlı bir zaman ayrılabilir ve bu çoğu durumda böyle olmaya da devam edecektir. Bu tür bir çalışma sorunu çözmekten çok, ideolojik eğitimini önemini gözeterek ve ideolojik ilgiyi çoğaltarak çözümünü teşvik edebilir ancak. Bir partinin partinin düşünsel birikimini edinmesi ve bunu genel marksist eğitimiyle birleştirebilmesi, pratikte büyük ölçüde kendi kişisel çabasının ürünü olacaktır. Yönlendirme, teşvik ve denetimi organından, genel planda partisinden görecektir, fakat sorunu kendi inisiyatifli çabasıyla pratikte bizzat çözecektir.

Partide ve çeperinde ideolojik sorunlara ilgiyi sürekli canlı tutmak büyük önem taşımaktadır. Bunu özenle gözetmek yerel komitelerin görevidir. Organ toplantılarının eğitim boyutundan kurumlarda düzenli eğitim seminerlerine kadar bu konuda her yol ve yöntemden yararlanabilmek durumundayız. Eğitim seminerleri mutlaka sistemli ve mümkün mertebe sık periyotlu hale getirilmeli, sempatican işçi kuşağının genel marksist eğitimi bakımından bu özellikle önemsenmelidir. Birbirini izleyen kampanyaların yarattığı yoğunluk bilinmektedir. Ayrıca özellikle fabrikada çalışan yoldaşlarımızın ve işçi sempaticanlarımızın ciddi zaman sorunu da. Fakat tüm bunlar eğitim sorununda zayıf kalmanın mazereti olmamalı, duruma ve koşullara uygun çözümler mutlaka bulunmalıdır. (Siyasal çalışma bakımından kritik önem taşımayan durumlarda haftalık zamanın büyük bölümünü yutan türden fabrika işlerine son vermek gerektiğini de bu vesileyle hatırlatmak istiyorum).

(...)

2 Şubat 2006

(Ekim, Sayı: 250, Şubat 2008)

Partide planlı bir ideolojik eğitim seferberliği!

Örgüt ve kadro sorunu Partimizin II. Kongresi'nin en temel gündemlerinden biri oldu. Hedef ve görev, parti örgütünü, koşullara ve saldırılara dayanaklılığı, sınıf mücadelesi görevlerinin etkin ve yaratıcı bir biçimde üstlenilmesi ile birleştirebilen bir devrimci yapı halinde geliştirmek olarak saptandı. Bu çerçevede, kadro sorununun, döneme ve ihtiyaca yanıt verebilen yeterli sayıda eğitilmiş ve yetkinleştirilmiş kadroya sahip olmanın, tayin edici önemi üzerinde duruldu.

Kadroların eğitilmesi ve yetkinleştirilmesi sorunu, teorik ve pratik boyutları içinde çok yönlü bir sorundur; canlı bir iç örgütsel yaşamın yanısıra sınıf mücadelesinin zorlu ve zengin, eğitici ve sınavcı pratiklerinden ayrı düşünülemez. Partimizin temel örgütsel belgeleri, özellikle de Kuruluş Kongresi materyali, kadro sorununu ideolojik, politik, örgütsel ve pratik boyutlarının organik bütünlüğü içinde ortaya koymuştur her zaman. Kadro sorununun devrimci çözümü, her durumda bu bütünlüğü titizlikle gözetmeyi gerektirir. Kadroların değerlendirilmesinde ve görevlendirilmesinde bu bütünlüğün gözetilmediği durumlarda önemli hatalar yapılmış ve bunun partimize önemli zararları olmuştur.

Burada konumuz, kadroların ideolojik eğitimi, daha somut olarak, partinin bütününde marksist dünya görüşü ve parti çizgisi te-

melinde eğitim sorunudur. Genel durum üzerinden bakıldığında, parti kadrolarımızın bu alandaki bir eğitime şiddetle ihtiyacı olduğu görülmektedir. Bu, II. Parti Kongresi'nin de kadro sorunları kapsamında üzerinde ısrarla durduğu temel önemde bir sorundur.

İdeolojik eğitim yetersizliği elbette kadrolarımız tek yetersizlik alanı değildir. Halen yeterli sayıda kadroya sahip olmadığımız gibi mevcut kadrolarımızın da önemli bir bölümü yeterli ideolojik, örgütsel ve pratik eğitimden yoksundur. Parti, II. Parti Kongresi'nin bağlayıcı saptamalarını da gözeterek, bu bütünsel eğitim yetersizliğini tüm cephelerde çözmek göreviyle yüzyüzedir. İdeolojik eğitim sorunu burada bunlardan yalnızca biridir ve elbetteki sorunun öteki boyutları ile birlikte bir anlam taşımaktadır.

Partinin 10. yılına ideolojik eğitim seferberliği ile girelim!

Parti Merkez Komitesi, II. Parti Kongresi'nin değerlendirmelerini ve saptamalarını da gözeterek, girmiş bulunduğumuz yıl içinde, partinin bütününde kapsamlı bir teorik-ideolojik eğitim programı uygulama kararı almıştır. Bu eğitim programının konuları, hayattan kopuk ve dolayısıyla soyut değil, fakat toplumun ya da partinin gündemindeki temel toplumsal ve siyasal sorunlarla bağlantılı olarak saptanacaktır. Böylece teorik-ideolojik eğitim süreci ile partinin siyasal gündemleri ve görevleri arasında canlı ve amaca uygun bir bütünlük kurulmuş olacaktır.

Bu, saptanan her somut konuda, marksist klasikler ile partinin konuya ilişkin metinlerinin birlikte ele alınıp inceleneceği bir eğitim programı olacaktır. Amaç; marksist dünya görüşünün ve bu temel üzerinde partinin teorik-ideolojik çizgisinin partide daha derinlemesine ve yaratıcı biçimde kavranması, kadroların ve dolayısıyla bir bütün olarak partinin ideolojik düzeyinin yükseltilmesidir.

Marksist teorinin incelenmesi ile parti çizgisinin incelenmesi arasındaki bu organik bütünlük önemlidir ve ilkesel değerdedir. Ni-

tekim bunun bilinciyledir ki, marksist dünya görüşünün kavranması ile hareketimizin çizgisinin doğru ve derinlemesine anlaşılması ve yaratıcı bir biçimde uygulanması arasındaki sıkı organik ilişkiye bizde sık sık ve önemle işaret edilmiştir. Örneğin saflarınızda iyi bilinen 1994 tarihli **MK Değerlendirmeleri**'nde, marksist dünya görüşünün kavranışındaki her zayıflık ve yetersizliğin, "*hareketin ideolojik çizgisini doğru kavrama, özümleme ve yaratıcı bir biçimde pratiğe uygulama çabasını da zora sokacağı*" dile getirildikten sonra, şunlar söylenebilmiştir:

"Hiç bir abartmaya düşmeksizin denebilir ki, marksist-leninist dünya görüşünün genel esaslarını bilmeyen, Marx ve Lenin'in teorisinin temel sorunlarına ilişkin eserlerini inceleyip kavramayan bir kimsenin, hareketimizin ideolojik çizgisini doğru anlaması ve bunu uygulama yeteneği göstermesi olanaksızdır. Böyle bir kimsenin EKİM yandaşlığı biçimseldir ve her türlü aykırılığın (bu arada 'kan uyuşmazlığı'nın) da temel nedenlerinden biridir. Bu sorun, parti düzeyi kazanma süreci içinde ve bizzat bu düzeyi kazanabilmek için hızla aşmamız gereken temel bir zaafı oluşturmaktadır. Partinin bilinç ve önderlik düzeyi elbette tek tek kadrolarının düzeyine indirgenemez. Ama kuşku yok ki bundan ayrı da düşünülemez." (**EKİM 3. Genel Konferansı / Siyasal ve Örgütsel Değerlendirmeler**, Ek bölüm, Eksen Yayıncılık, s.235-236)

Bugünün gözüyle baktığımızda, bu sözlerde konunun önemini vurgulamaktan gelen bir abartma olmakla birlikte yine de söylenenler temelde doğru ve çok önemlidir. O gün için olduğu kadar bugün için de.

Kasım 2008 tarihinde Partimizin 10. Yılı'nı kutlayacağız. Partimizin II. Kongresi, 10. Yılın partiyi geniş kitlelere tanıttmanın bir önemli olanağı olarak değerlendirilmesini ve bunun bir kampanya halinde gerçekleştirilmesini karara bağlamış bulunmaktadır. Buna ilişkin parti planı önümüzdeki dönemde, 10. Yılı önceleyen aylarda, somutlanacak ve uygulanacaktır. Merkez Komitesi'nin planlı eğitim programı ise aynı anlamlı yıldönümünü partide bir ideolo-

jik eğitim seferberliği de karşılamayı hedeflemektedir.

İdeolojik eğitimin esaslarına ilişkin parti metinleri

Parti, aylık ya da iki aylık dilimler halinde sunulacak bu program çerçevesinde, kadrolarından elbette büyük bir sorumluluk ve etkin bir bireysel inisiyatif beklemektedir. Fakat bu, eğitim sürecinin yalnızca kadroların ya da her bir organın kendi inisiyatifine ve sorumluluğuna bırakılacağı anlamına gelmemektedir. Tersine, bu program çerçevesinde, partinin her düzeyinde ve parti çalışmasının tüm alanlarında, bu eğitim örgütlü ve planlı bir müdahale halinde sürdürülecektir.

Buna ilişkin sorunlara burada ayrıntılarıyla girmiyoruz. Zira partide ideolojik eğitimin önemi, işlevi, kapsamı ve sorunları üzerine, II. Parti Kongresi ön sürecinde ve bizzat bu kongreye hazırlık amacı çerçevesinde kaleme alınan iki önemli metne sahibiz halen. Bu metinlerde hemen herşey yeterli açıklık ve kapsamda yer almaktadır ve bu burada herhangi bir tekrarı gereksiz kılmaktadır. Bu metinlerden ilki ve temel önemde olanı, “*Partide İdeolojik-Teorik Eğitim*” başlığı taşımaktadır ve halen *Parti Değerlendirmeleri*’nin 2. kitabında yer almaktadır (s. 218-234). İkincisi ise Parti’ye Şubat 2006’da sunulan bir MK metninin konuya ilişkin bölümüdür. Bu bölüm “*Teorik cephe ve partide ideolojik eğitim*” başlığı ile ilk kez olarak *Ekim*’in bu sayısında yayınlanmış olacaktır. Bu iki metne partinin web sitesinde de birarada yer verilecektir. Eğitim programına başlamanın ilk adımı, doğal olarak bu iki metnin öncelikle tüm partide tartışılması olmalıdır.

Daha çok kısa bir sunuşu amaçlayan bu sözlerin ardından ilk eğitim konusu olarak saptanmış bulunan konuya geçmek istiyoruz.

Kadın sorunu üzerine marksist eserler

Uygulanacak eğitim programı ile partinin çalışma gündemleri

arasındaki bağı işaret etmiş bulunuyoruz. Önümüzde bahar dönemi ve bunun ilk adımı olarak 8 Mart var. Ve halen partinin gündeminde ise etkin bir yüklenme ile kadın çalışmasında mesafe almak görevi ve pratik çabası yer almaktadır. İlk eğitim konusu olarak “**Kadın Sorunu ve Devrimci Mücadelede Emekçi Kadın**” bu çerçevede saptanmıştır. Bu konunun II. Parti Kongresi’nde de önemli bir yer tuttuğunu, sorunun çeşitli yönleriyle değerlendirildiğini, partinin bu alandaki dönemsel hedef ve görevlerinin belirlendiğini de bu vesileyle hatırlatmış olalım. “**Kadın Sorunu ve Devrimci Mücadelede Emekçi Kadın**” konusu bu açıdan da amaca uygun bir seçimdir.

Konuya ilişkin olarak önereceğimiz literatürün esasını, eğitimin amaç ve kapsamı da düşünüldüğünde, konuya ilişkin temel marksist eserler ya da makaleler ile Partinin bu aynı konudaki temel metinleri oluşturacaktır haliyle. Fakat her bir konunun kendi özgül durumu da gözetilerek, konunun tarihsel ya da toplumsal boyutlarıyla daha somut biçimde anlaşılmasını da kolaylaştıracak tamamlayıcı bazı kitap ya da metinler de önerilecektir.

Marksizmin büyük ustaları sözkonusu olduğunda kadın sorununa ilişkin temel yapıt, doğal olarak **Engels**’in ünlü eseridir. ***Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni***, ezilen cins sorununun tarih içinde ortaya çıkışını özel mülkiyet, sınıflar ve devletin tarih sahnesine çıkışı ile birlikte, bu tarihi gelişmelerle organik bağı, bütünlüğü ve onlara paralel evrimi içinde ele aldığı için, toplumsal bir sorun olarak kadın sorununun tarihi materyalizm bakış açısından kavranmasında paha biçilmez önemdedir. Bu bütünlük gözetilerek, kitap sadece konumuza ilişkin bölümleriyle değil, fakat bir bütün olarak dikkatlice incelenmek durumundadır. Kadın sorununun ancak toplumsal gelişmenin bütünlüğü içinde anlaşılabilceği (ki Engels’in temel amaçlarından biri budur, bunu bizzat göstermektedir) unutulmamalıdır.

Engels’in anılan ünlü eseri dışında, Marksizmin ustalarından konuya ilişkin olarak önerebileceğimiz bir başka temel eser yazık

ki yoktur. Ancak farklı konuların incelenmesi içinde konuya ilişkin bölümler, parçalar, değinmeler ve konuşmalar sözkonusudur. Önemli bir bölümü konunun anlaşılması bakımından son derece değerli olan bu metinler çeşitli derleme kitaplar halinde Türkçe’de yayınlanmış bulunmaktadır.

Bu derlemelerden biri, Sol Yayınları’nca yayınlanmış *Kadın ve Aile*’dir. Bu kitapta **Marx, Engels** ve **Lenin**’in kadın sorununa ilişkin metinleri, kadın sorunu kapsamındaki bir dizi başlık altında sınıflandırılarak okura sunulmuştur. Bu açıdan derleme fazlasıyla işlevsel ve yararlıdır. Ayrıca derleme kitabın son bölümünde, Clara Zetkin’in Lenin’le kadın sorunu konusunda yaptığı görüşmenin notlarından oluşan son derece önemli bir metin de, *Lenin’den Anılar* başlığı ile yer almaktadır. (Bu metnin Türkçe’de bir dizi başka çevirisinin bulunduğunu da bu arada belirtelim.).

Marksist klasiklerin yanısıra bazı Komintern belgeleri ile Clara Zetkin’in bazı yazılarından oluşan bir başka derleme ise İnter Yayınları tarafından yayınlanan *Kadın Sorunu Üzerine* başlıklı kitaptır. Bu derleme kitap, *Kadın ve Aile*’den farklı olarak, seçtiği metinleri kronolojik bir sıralama içinde sunmaktadır. Marx ve Engels’ten alınan iki bölüm dışında (ki bunlardan biri Engels’in konuya ilişkin ünlü eserinden alınmadır) esas olarak Lenin, Komintern ve Clara Zetkin’e ait metinlerden oluşmaktadır. Lenin’in büyük ölçüde Ekim Devrimi sonrasına ait yazı ve konuşmaları, sosyalist devrimin kadın sorununa pratikteki yaklaşımını ortaya koymaları bakımından ayrı bir öneme sahiptirler.

Klasiklerin dışında, tanınmış marksist yazarlardan bu konuda, kadın sorununun ele alınışında klasikleşmiş bazı kitaplar ve metinler de önerebilecek durumdayız.

Bunlardan ilki doğal olarak **August Bebel**’in ünlü eseridir. İnter Yayınları tarafından tam metin olarak yayınlanmış bulunan bu kitap, **Kadın ve Sosyalizm**, kadın sorununun, tarih içindeki görünümü, sosyal yaşamdan dine, kültür yaşamından cinselliğe ve fuhuşa kadar bir dizi boyutuyla zengin bir tarihsel malzeme eşliğinde

anlaşılabilmesi bakımından, gerçekten klasik değerdedir ve kadın sorununu incelemek ve anlamak isteyenler için vazgeçilmez önemdedir. Temel fikirlerini Engels'in yolgösterici eseri ışığında tekrar tekrar gözden geçiren, geliştiren ve güçlendiren Bebel'in kitabı kadın sorunu üzerinden burjuva toplumunun sert bir eleştirisidir ve esası yönünden güvenilir bir eserdir.

Önereceğimiz bir başka kitap, adı kadın sorunu, kadınların kurtuluşu, 8 Mart ve emekçi kadın hareketi ile özdeşleşmiş değerli Alman komünisti **Clara Zetkin**'in derleme eseridir. İnter Yayınları tarafından *Kadın Sorunu Üzerine Seçme Yazılar* adı altında yayınlanan bu kitap, kadın sorununa ilişkin marksist bakışı sağlam bir biçimde ortaya koymakla kalmıyor, çeşitli yönleriyle burjuva kadın hareketlerini de irdeleyerek burjuva feminizmiyle komünist kadın hareketi arasındaki derin uçurumu gözler önüne seriyor. Zetkin'in kitabı kadınlar içindeki komünist çalışmanın sorunları bakımından da yararlı bir kitap.

Konuya ilişkin kaynak kitap önerilerine adı kadın sorunu ve kadınların kurtuluşu mücadelesi ile özdeşleşmiş bir başka komünist kadın militan olan **Aleksandra Kollontai**'ın iki kitabı ile devam ediyoruz. Bunlardan ilki *Toplumsal Gelişmede Kadının Konumu* başlıklı eserdir (İnter Yayınları). 1921 yılında Sverdlov Üniversitesi'nde işçi ve köylü kadınlar için verilen derslerden (toplam 14 ders) oluşan bu kitap, ilkel komünal toplumdan proletarya diktatörlüğüne kadın sorununu tarihsel evrimi ve bütünlüğü içinde sistematik bir biçimde ortaya koyduğu için konumuz bakımından temel önemdedir ve mutlaka titizlikle incelenmesi gereken kitaplardan biridir. **Aleksandra Kollontai**'dan önereceğimiz öteki kitap, *Marksizm ve Cinsel Devrim* başlıklı derleme kitaptır. "*Aile Bunalımı*" başlıklı ilk bölümü konusunu ele alışı bakımından özellikle güçlü ve ilgi çekici olan bu derleme bir bütün olarak incelenmeyi hak eden önemli bir kitaptır.

Klasiklerden ve marksist yazarlardan önerdiğimiz temel önemde bu kitaplar, kadın sorununun teorik temellerinin ve kadın

özgürlüğü sorununun bilimsel marksist çözümünün anlaşılması bakımından yeterlidir. Öncelik doğal olarak bu kitaplara verilecek, eğitim programında bunlar esas alınacaktır.

Bazı yardımcı kitaplar..

Bunlara birkaç da yardımcı kitap eklemek istiyoruz. Gerçekte bunların seçimi zordur, zira umulan amaç bakımından kendi içinde yararlı ve işlevsel olan bir dizi kitap var önümüzde, oysa biz, konuya ayrılan zaman süresinin sınırlılığı da düşünüldüğünde, bunlardan ancak birkaçını seçmek durumundayız ve kendimizi bununla sınırlayacağız. Konuya özel olarak yoğunlaşacak olan ve dolayısıyla da kadın sorununun özellikle günümüz dünyasındaki görünümünü ve soruna taraf akımların düşüncelerini incelemekle yükümlü olan yoldaşlarımıza daha sonra ayrıca bazı kitaplar önerebiliriz.

Yardımcı kitaplar kapsamında önereceklerimizden ilki, *Kadınlar ve İşçi Hareketi* başlıklı kitaptır (Yazın Yayıncılık, 1992). Üç troçkist yazarın (Annik Mahaim, Alix Holt, Jacqueline Heinem) kitabı oluşturan üç ayrı incelemesi sırasıyla, 1914 öncesi Almanya'da, Ekim Devrimi sonrası Rusya'da ve İç Savaş dönemindeki İspanya'da kadın sorunu ve hareketini konu alıyor. Yazarlarının ideolojik konumundan dolayı tezleri ve bazı gözlemleri doğal olarak tartışmalı olan bu incelemeler, buna rağmen kadın hareketinin tarihi bakımından önemli bir malzeme sunmaktadırlar ve ele aldıkları konuyu eleştirel bir gözle irdeledikleri için her şeye rağmen yararlıdırlar da. Fakat tam da aynı nedenle bu kitaplar, yukarıda sunulan temel marksist eserlerden edinilecek bakış açısı ile eleştirel bir gözle incelenmelidirler.

İkinci kitap, Tony Cliff'in *Kadınların Özgürlüğü ve Sınıf Mücadelesi* başlıklı kitabıdır (Ataol Yayıncılık, 1991). 1648 İngiliz Devrimi'nde, 1789 Fransız Devrimi'nde, 1871 Paris Komünü'nde ve 1917 Ekim Devrimi'nde kadınları ele alan bu kitap bu

çerçevede değerli bir malzeme ve yararlı gözlemler sunmaktadır. Yazarın devrimin Lenin sonrası seyrine bakışı bilinmektedir ve doğal olarak Sovyetler Birliği'nde kadının durumuna bakışını da bu belirlemektedir. Buna ilişkin özel bölüm bir yana bırakılırsa, kitabın devamında '60'lı yılların orta sınıf damgalı feminist dalgasını inceleyen bölümler de aynı şekilde son derece yararlı bilgiler ve gözlemler içermektedir. Bu kitabı yardımcı bir kitap olarak değerlendirmek bu açıdan da önemlidir.

Yardımcı kitap olarak önereceğimiz bir başka kitap, **Nina Popova**'nın *Sosyalizm Diyarında Kadın* başlıklı kitabıdır (İnter Yayınları, 1999). 1950'lere doğru Sovyetler Birliği'nde kadının durumunu daha çok propaganda formunda ortaya koymaya çalışan bu kitap, daha çok sunulan bilgi bakımından ilgiye değerlidir ve elbette eleştirel bir gözle incelenmek durumundadır.

'60'lı yılların sonuna doğru Batı'da başgösteren fakat çok geçmeden acınacak biçimde çöken orta sınıf feminist akımların da etkisi altında ortaya çıkan "sosyalist feminist" eğilim hakkında da bir fikir edinebilmek amacıyla bir başka kitap önermek istiyoruz. Hollandalı yazar **Anja Meulenbelt**'in *Feminizm ve Sosyalizm* başlıklı kitabı bu konuda iyiniyetli ve nispeten olumlu örneklerdir biri olarak okunabilir (Yazın Yayıncılık, 1987). Aynı konuda derlemesini **J. Mitchell-A. Oakley**'in yaptığı *Kadın ve Eşitlik* kitabı da, Britanya işçi hareketi tarihinin özellikle Çartist mücadele dönemine ilişkin son derece yararlı bir tarihi malzemenin yanısıra kadın sorunu üzerine yararlı eleştirel tartışmalar içeren bir yardımcı kitap olarak okunabilir.

Fazlasıyla kabarmış durumdaki kitap listemizi şimdilik bunlarla sınırlıyoruz. Kadın sorunu üzerine Türkçe'de bir dizi başka yararlı kitap var. Fakat bu ancak daha uzman bir okuma için olanaklı ve yararlı olabilir, bunu daha önce de ifade etmiştik. Yine de vakit bulabilen ve konuya ilgi duyan yoldaşlar, özellikle de çeşitli tarihi kesitlerde kadının şu veya bu ülkedeki mücadeleler içindeki yerini anlatan kitaplara başvurabilirler. *Fransız Devriminde Kadınlar*

(Evrensel), *Nazi İşgalinde Sovyet Kadınları* (Evrensel), *Faşizme ve Alman İşgaline Karşı Silahlı Direnişte Kadınlar* (Belge), *Yunan İç Savaşında Direnen Kadınlar* (Koral), *Küba Devriminde Üç Kadın* (Kaynak), *Sandino'nun Kızları* (Metis), bunlardan ilk elden akla gelebilecek bazılarıdır.

Geriye iki önemli nokta kalıyor.

Bunlardan ilki, yakın tarih içinde ve bugünün Türkiye'sinde kadının durumu ve sorunlarıdır. Bu önemli ve mutlaka incelenmesi gereken bir konu olmakla birlikte, kadın sorununda marksist bakış açısını ve parti çizgisinin teorik ve ilkesel esaslarını parti kadrolarına ve çeperine kavratmayı amaçlayan böyle özel bir eğitim programında yeri yoktur.

İkinci önemli nokta ise, partinin kadın sorununa ilişkin metinleridir. Bu metinleri burada özel olarak anmıyoruz. Zira bunların temel önemde olanlarının uzun zamandan beridir parti sitesinde ve partiye dost sitelerde birarada sunuldukları bilinmektedir. Marksist eserlere dayalı inceleme ve eğitim çalışması muhakkak ki bu metinlerin de dikkatle incelenmesi ile bir arada yürüyecektir. Bunlara *Ekim*'in bu sayısında yer verdiğimiz temel önemde bir başka metin ekleniyor: **“Kadın Sorunu ve Sınıf İçinde Kadın Çalışması”**. 2. Parti Kongresi'nin işçi ve emekçi kadınlar içindeki çalışmanın sorunlarına ilişkin değerlendirmelerinin ürünü olan bu metin bu özelliği ile haliyle apayrı bir önem taşımaktadır.

Son olarak, bu eğitim programı metninin, gerekli görüldüğü takdirde daha sonraki haftalarda belli bakımlardan güncellenebileceğini de ekleyelim. Bu, parti örgütünden bu konuda gelebilecek önerilere açık olmak ve onları hesaba katabilmek olanağı anlamına gelmektedir doğal olarak.

(Ekim, Sayı: 250, Şubat 2008)

II. Bölüm
Parti'nin 10. yılı

Parti, sınıf, devrim, sosyalizm!

1 Kasım 1998’de kuruluşunu ilan eden **Türkiye Komünist İşçi Partisi** bu tarihi adımın anlamını şu sözlerle ifade ediyordu:

“Partimizin kuruluşu, insanlığı ve uygarlığı tükenişe ve yıkıma sürükleyen emperyalist-kapitalist dünya düzenine karşı kendi coğrafyamızdan yükseltilecek militan bir mücadele çağrısıdır. Partimizin kuruluşu, on yıllardır yıkılmayı bekleyen Türkiye’nin koşmuş ve çeteleşmiş kapitalist sömürü düzenine militan bir savaş ilanıdır. Partimizin kuruluşu, on yıllardır bu topraklarda devrim ve sosyalizm davası uğruna kavga vermiş, emek harcamış, acı çekmiş, büyük yiğitlik örnekleri sergilenmiş dünyanın ve bugünün devrimci kuşaklarının yarattığı birikimin güvenceye alınmasıdır. Ve nihayet partimizin kuruluşu, kapitalist sömürü düzenini tarihe gömecek ve bu uğurda tüm emekçilere önderlik edebilecek yetenekteki tek gerçek toplumsal güç olan işçi sınıfının devrimci önderlik ihtiyacının somut olarak karşılanmasıdır:..” (TKİP Kuruluş Kongresi Bildirisi...)

TKİP’nin geride bıraktığı 10 yıl, tarih önünde verilmiş bu sözlerde dile getirilen iddialara sarsılmaz bir bağlılığın ifadesidir. Bu, söylenmiş sözün, ortaya konulmuş iddiaların gerekleri doğrultusunda, yolu güçlüklerle örülü soluk soluğa bir devrimci çalışmanın, ağır bedelleri olan zorlu bir devrimci mücadelenin 10 yılı ol-

muştur.

“Türkiye’nin kokuşmuş ve çeteleşmiş kapitalist sömürü düzeni”nin üstesinden ancak devrimcileşmeyi başarmış ve devrimci bir önderlik altında birleşmiş Türkiye işçi sınıfı gelebilir. Türkiye’de devrimi zafere ulaştırmanın, sosyalizmi gerçekleştiriminin bunun dışında başka hiçbir yolu yoktur. Komünistler olarak bu bilinçle hareket ediyoruz; stratejik yönelimimizi olduğu gibi gündelik çalışmalarımızı ve mücadelemizi de bu temel önemde gerçeğe göre yürütüyoruz. Partiyle sınıfın devrimci temellere dayalı örgütlü birliği, devrimin zaferinin biricik gerçek güvencesidir. Geniş emekçi kitleler ancak bu sayede devrime kazanılabilir, devrim ancak bu durumda zafere ulaştırılabilir, sosyalizmin yolu ancak bu takdirde açılabilir.

Aradan geçen bu 10 yıla rağmen biz kendimizi hala da yolun başında görüyoruz. Hala sınıfın en ileri kesimleriyle devrimci temellerde birleşebilmenin mücadelesini veriyoruz. Sınıfın kitlesini devrimci hedef ve amaçlara kazanabilmenin bu ilk büyük safhasını geride bırakmak için çalışıyoruz. Bugün bu alanda düne göre her bakımdan daha ileri bir konumdayız. Sınıfın içindeyiz, onunla birlikte soluk alıp veriyoruz. Çok yönlü ve inatçı bir çabayla sınıfı devrimcileştirme mücadelesinde yeni yeni mevziler kazanmak için didinip duruyoruz.

Zor olan her zaman başlangıçlardır, biz ise başlangıcı başarıyla gerçekleştirmiş bulunuyoruz. Gerisi zaman, sabır, soluk, inat ve kararlılık sorunudur. Bunların tümü ise TKİP’de fazlasıyla var.

Parti, sınıf, devrim, sosyalizm!

Yaşasın Türkiye Komünist İşçi Partisi!

Yaşasın proletarya devrimi ve sosyalizm!

Ekim 2009

TKİP

10. Yıl Bildirgesi

I

Büyük Sosyalist Ekim Devrimi:

20. yüzyılın büyük fırtınası!..

20. yüzyıl... Bunalımlar, savaşlar ve devrimler yüzyılı!.. Yüzyılın başlangıcı, kapitalizmin emperyalist aşamasına geçişi işaretliyor. Emperyalizm çağı ile birlikte kapitalizmin genel bunalım aşaması başlıyor. Sistemin yapısal sorunları ağırlaşıyor, çelişkiler her alanda keskinleşiyor. 1904 Rus-Japon savaşı gerici emperyalist savaşlar dönemine, 1905 Rus Devrimi devrimler dönemine ilk açılışlar oluyor. Ekonomik bunalım ve emperyalist egemenlik mücadelesi militarizmi ve silahlanmayı azdırıyor, sonuçta emperyalist bir dünya savaşını hazırlıyor. İnsanlık, yüzyılın daha ikinci on yılı içinde, 1914 yılında, ilk emperyalist dünya savaşının büyük yıkımı ile tanışıyor.

Savaş sistemin bunalımını ağırlaştırıyor ve bu Rusya'da Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin zaferini hazırlıyor. Bolşevik partisinin devrimci önderliği altında birleşmiş işçi sınıfı, yoksul köylülüğün desteğini de kazanarak, burjuvaziye deviriyor ve iktidarı ele geçiriyor. Burjuvazi mülksüzleştiriliyor ve devrimci Sovyet iktidarı altında yeni bir toplumun inşasına geçiliyor.

Sosyalist Ekim Devrimi yeni bir çağı, proletarya devrimleri çağını başlatıyor. Yarattığı büyük sarsıntı, çok geçmeden tüm dünyada yankılanıyor. Kıta Avrupası yıllarca süren bir devrimci çalkantılar

dönemi yaşıyor. Sömürge ve yarı-sömürge ülke halklarının uyanışı hız kazanıyor. Doğu'nun ezilen halkları emperyalist köleliğe başkaldırarak tarih sahnesine çıkıyorlar. Olgunlaşmakta olan Çin Devrimi, Ekim Devrimi'nin ardından yeni bir itilim kazanıyor.

Bolşevizm zafere devrimci Marksizmin bayrağı altında yürüyor. Bu, ezilenler dünyasında marksist dünya görüşüne ve devrimci sosyalizm ülküsüne büyük bir güç ve prestij kazandırıyor. Kültürel açıdan en geri konumdaki halklar arasında bile sosyalizm büyük bir umut haline geliyor. Burjuva ulusal demokratik akımlar bile sosyalizm iddiası ile ortaya çıkıyorlar.

Dünyanın dört bir yanında peşpeşe komünist partileri kuruyor ve Komünist Enternasyonal'in kıvılcık bayrağı altında birleşiyorlar. Sınıf bilinçli devrimci işçiler, proletarya devrimi ve sosyalizm davasına ihanet etmiş sosyal-demokrat partilerden koparak, kitlesel halde komünist partilerin saflarına katılıyorlar. Batının devrimci işçi sınıfı ile Doğu'nun uyanış içindeki ezilen halkları arasında emperyalizme karşı sağlam devrimci köprüler kuruluyor. Ekim Devrimi burada birleştirici bir eksen rolü oynuyor.

Özetle, Ekim Devrimi ile birlikte, onun bir fırtınaya dönüşen etkisi altında, dünya devrimci süreci büyük bir güç ve yeni bir ivme kazanıyor.

II

1920'lerden 1960'lara...

Türkiye'de sosyal durgunluk, dünyada fırtınalı onyıllar!

Büyük Ekim Devrimi'nin dünyayı sarsan fırtınası, etkisini Türkiye'de de gösteriyor. 10 Eylül 1920'de Bakü'de kurulan Türkiye Komünist Partisi, Büyük Ekim fırtınasının dolaysız bir ürünü oluyor.

Aynı yıllarda Türkiye'de başını burjuva kemalist hareketin çektiği milli kurtuluş mücadelesi var. Mustafa Suphi önderliğindeki

Türkiyeli komünistler bu mücadelede katılmak, Ekim Devrimi'nin büyük soluğunu Türkiye'nin işçilerine ve köylülerine taşımak istiyorlar. Fakat ulusal kurtuluş mücadelesinin bir işçi-köylü devrimine dönüşmesinden korkan kemalist burjuvazi buna izin vermiyor. Bu girişimi kirli bir komplo ile boğuyor. Mustafa Suphi ve 14 yoldaşı katlediliyor. Türk burjuvazisinin kirli savaş ve katliam gelenegi, komünist katliamı ile başlıyor.

TKP, daha ilk adımında, önder kadrosu ile birlikte devrimci bir çizgide kalmak olanağını da yitiriyor. TKP'nin sonraki önderliği devrimci bir çizgi izleyemiyor. Kemalist iktidara soldan muhalefet etmeyi ve kemalist reformları daha ileriye taşımayı kendine misyon ediniyor. Böylece gerçekte bağımsızlığını yitiriyor, iktidardaki kemalist akımın muhalefetteki yedeği olmaktan öteye gidemiyor.

Türkiye Cumhuriyetin ilk iki on yılında Kürt isyanlarının sarstısını yaşıyor. Kemalist burjuvazi bunları katliamlarla ve toplu sürgünlerle bastırıyor. Bunun ötesinde topluma sosyal mücadele bakımından belirgin bir durgunluk egemen. Bu, solu temsil eden TKP'nin gelişme ve büyüme şansını hepten boğuyor.

TKP, solun tümünü temsil ettiği 40 yıl boyunca, bir avuç aydın ile sınıf bilinçli işçinin marjinal partisi olmaktan öteye gidemiyor. Türkiye'nin siyasal yaşamında kayda değer bir rol oynayamıyor. Buna rağmen devletin sık sık tekrarlanan saldırılarına hedef olmaktan da kurtulamıyor. TKP üyeleri döne döne baskı, zulüm, işkence ve hapislerle karşılaşılıyorlar. İçlerinden bunu büyük bir direnç ve kararlılıkla karşılayan değerli kadrolar çıkıyor.

1920'lerden 1960 başına Türkiye sosyal-siyasal durgunluk ve burjuva gericiliğinin boğucu egemenliği altındayken, dünyada 20. yüzyılın en hareketli onyılları yaşanıyor. Ekim Devrimi'ni izleyen büyük devrimci fırtına ancak hız kesmişken, 1929'da kapitalizmin büyük ekonomik çöküntüsü patlak veriyor. Dünya kapitalizmini yıllarca soluksuz bırakan "büyük bunalım", kapitalizmin özünde yatan derin çelişmeleri bir kez daha gözler önüne seriyor. Oysa sos-

yalist Sovyetler Birliği bu bunalımdan hiçbir biçimde etkilenmiyor, tersine, aynı zaman dilimi içinde sosyalizmin inşasında önemli başarılar elde ediyor.

Doğu'da Çin Devrimi yeni bir safhaya geçerken, tüm 30'lu yıllar Avrupa'da, bir toplumsal-siyasal istikrarsızlık ve devrimci çalkantılar dönemi olarak yaşıyor. Burjuva gericiliğinin buna tepkisi faşizm oluyor. Almanya'da Nazi iktidarı faşist gericiliği tüm Avrupa'da azdırırken, yeni bir emperyalist savaşı da alabildiğine yakınlaştırıyor. Enternasyonalizmin ve devrimci kahramanlığın en iyi örneklerine sahne olan İspanya'da cumhuriyetçiler İç Savaş'ı yitiriyorlar.

Sistemin çok boyutlu bunalımı emperyalistler arası çelişkileri keskinleştiriyor. '30'lu yılların sonunda yeni bir emperyalist paylaşım savaşı gündeme geliyor. Savaş 6 yıl sürüyor ve 50 milyonu aşkın insanın yaşamına mal oluyor. Avrupa'yı ve sosyalist Sovyetler Birliği'ni harabeye çeviren bu savaş, kapitalist dünya sisteminin insanlığın ve uygarlığın önünde gerçek bir ayakbağı haline geldiğinin yeni bir kanıtı oluyor. İnsanlığı kapitalizmin ürünü faşizm belasından, sosyalist Sovyetler Birliği ve hemen tüm ülkelerde komünistler önderliğinde savaşıyan devrimci Avrupa halkları kurtarıyorlar.

Savaşı Doğu Avrupa'nın kapitalist sistemden kopması, bunu ise Uzak Doğu'da Çin, Kore ve Vietnam devrimleri izliyor. Milli kurtuluş mücadeleleri yeni bir hız kazanıyor. Dünya çapında halklara devrimci bir iyimserlik, sisteme ise gerici bir karamsarlık egemen. Emperyalist dünya gericiliği bunu saldırgan NATO oluşumu ve Soğuk Savaş saldırısı ile karşılıyor.

III

'60'lı yılların büyük uvanısı...

Kitlesellenen sol ve burjuva sosyalizmi

İnsanlık dünyayı bekleyen yeni bir fırtınalı on yıla, 1960'lara,

Küba Devrimi'nin zaferi ile giriyor. Dünyadaki devrimci fırtına tüm '60'lı yıllar boyunca sürüyor... Sosyalist ülkelerdeki bürokratik bozulmaya ve dünya komünist hareketini hızlı bir bölünme, parçalanma ve yozlaşmaya sürükleyen Kruşçev liderliğindeki modern revizyonist ihanete rağmen bu böyle.

Dünyanın dört bir yanında halklar devrim için, ezilen uluslar kurtuluş için mücadele ediyorlar. Cezayir'de kurtuluş mücadelesinin zaferi, Çin'de Kültür Devrimi, Vietnam'da ve Filistin'de ulusal direnişler, Kara Afrika'da sömürgeciliğe karşı ulusal uyanış, hemen yer yerde devrimci halk hareketleri var. Geçici refah döneminin yarattığı bozulmaya rağmen Avrupa ve Amerika'da bile kitle hareketliliği güç kazanıyor. Dönemin sonunda Avrupa işçi ve öğrenci hareketleri ile sarsılırken, ABD'de Vietnam savaşına, ırksal ve cinsel ayrımcılığa karşı güçlü kitle hareketleri patlak veriyor.

Aynı 1960'lı yıllar Türkiye'de de büyük bir hareketlenmeye sahne oluyor ve her açıdan yeni bir dönemin başlangıcını işaretliyor. 1950'li yıllarda hızlanan kapitalist gelişme, '60'lı yıllara ulaştığında, Türkiye toplumuna yeni bir görünüm kazandırıyor. Geleneksel tarımsal ilişkiler çözülüyor, kırdan kente kitlesel göçler yaşanıyor, şehirler büyüyor, sanayi havzaları çoğalıyor... Köylülük ve küçük zanaatçılık çözülürken, işçi sınıfı güçleniyor, safları gündен güne kalabalıklaşıyor.

İktisadi gelişme toplumun sosyal yapısını ve sınıf ilişkileri tablosunu baştan aşağı değiştiriyor. Bu, etkisini çok geçmeden sosyal-siyasal mücadele planında da gösteriyor. Türkiye, Cumhuriyet döneminin tanık olmadığı çapta büyük bir sosyal uyanışa, hareketlenmeye ve mücadeleye sahne oluyor. İşçi sınıfı, topraksız köylülük, küçük üreticiler, şehir küçük-burjuvazisinin modern katmanları, eğitim emekçileri, öğrenci gençlik, her biri kendine özgü istemlerle birbiri ardına mücadele sahnesine çıkıyorlar. Bunu Kürdistan'da, halk katmanlarına dayalı, ilerici sosyal özelemlerin demokratik ulusal özelemler ile içiçe ifade edildiği, bir yeniden uya-

nış ve hareketlenme tamamlıyor. Kapitalist sömürüye ve emperyalist talana eşlik eden siyasal baskı rejimi, işçi sınıfı ve emekçi halk kitleleri arasında, ekonomik-sosyal istemlerin yanısıra demokratik siyasal özelemleri de kamçılıyor. Grevler, gösteriler, yürüyüşler, fabrika işgalleri, küçük üretici eylemleri, toprak işgalleri, öğrenci boykotları birbirini izliyor. Dünyadaki süreçlerin de olumlu etkisi ile birlikte sosyalizm özelemi toplumun mücadele içindeki ileri katmanları arasında güç kazanıyor.

'60'lı yılların bu büyük sosyal uyanışı ve hareketlenmesi, sorun ve sosyalizmin üzerinde gelişip serpileceği verimli ve bereketli bir toprak anlamına geliyor. Nitekim öyle de oluyor. Türkiye sol hareketi tarihinde ilk kez olarak bu dönemde kitleleşiyor, toplumda meşrulaşılıyor ve giderek etkin bir taraf haline geliyor. Öte yandan Kürt hareketi, yine bu dönemde, ama artık alt sınıflara dayalı olarak ve belirgin ilerici özelemlerle, yani sınıfsal kimliği ve siyasal niteliği değişmiş olarak, yeniden mücadele sahnesine çıkıyor. Bu aynı yıllar, 1960'lı yıllar, Türkiye'de sol bir kültürel aydınlanma dönemidir de. Bu ilerici gelişmeyi bilim, kültür, sanat, edebiyat yaşamı içindeki aydınların hatırı sayılır bir bölümünün solda yer alması ve emekçilerin mücadelesini desteklemesi tamamlıyor.

Tarihi önemdeki bu büyük uyanışın merkezinde tartışmasız biçimde Türkiye işçi sınıfı var. Büyük hareketlilik, dönemin başında, işçi sınıfının grev ve toplu sözleşme hakkı için giriştiği büyük Saraçhane Mitingi ile ilk itilimini kazanıyor. Ve dönemin sonunda, işçi sınıfının temel sendikal haklarını korumak için ayağa kalktığı büyük 15-16 Haziran Direnişi ile doruğuna ulaşıyor. Arada büyük yankılar yaratan Kavel direnişinden ancak askeri birliklerle bastırılabilen Zonguldak kömür işçileri direnişine, yürüyüşlerden fabrika işgallerine kadar, sayısız işçi direnişi var. Bu etkin konum ve öncü tutum, işçi sınıfını adeta kendiliğinden öteki emekçi katmanların da umudu haline getiriyor.

Fakat yazık ki bu dönemde işçi sınıfının devrimci partisi yok. Dahası genel olarak devrimci bir parti de yok. Sol adına sahneye

çıkan başlıca akımlar, sosyalizm söylemi kullansalar da gerçekte ne sosyalist, ne de devrimci idiler. Bu akımlar ne bir sınıf egemenliği sistemi olarak kapitalist mülkiyet düzenini, ne de bir sınıf egemenliği aygıtı olarak burjuva sınıf devletini hedef alıyorlardı. Ne buna uygun bir konumlanışları ve örgütlenmeleri, ne de bunu olanaklı kılacak bir stratejik çizgileri ve mücadele anlayışları vardı. Ya TİP örneğinde olduğu gibi parlamentocu, ya da YÖN ile MDD Hareketi örneğinde olduğu gibi darbeci idiler. Bu, burjuva düzen kurumlarına bağlanan gerici umutları anlatıyordu. TİP tüm umudunu anayasaya ve parlamentoya bağlarken, YÖN ve MDD Hareketi başta düzen ordusu olmak üzere devlet bürokrasisinden imdet umuyordu.

Bu akımlara ortak payda olarak milli kalkınmacı bir orta sınıf zihniyeti egemendi. Tabanda samimi emekçiler ile devrim özlemi güçlü militanlar yer alsalar da, hareketi pratik olarak bunlar sürükleseler de, dönemin sol hareketine reformcu orta sınıf temsilcileri yön veriyordu. Hedef toplumsal devrim değil, fakat ulusal ve sosyal reform idi. Düzenin temellerine dokunmaksızın düzen reforme edilmek isteniyordu.

Özetle bu, Türkiye solunun yakın tarihinde sosyal reformcu akımların egemenliği anlamında bir burjuva sosyalizmi dönemi idi.

IV

'71 Devrimci Hareketi:

Devrimci kopuşun anlamı ve sınırları

Reformizmin egemenliği sosyal hareketliliğin dinamizmi ile çelişiyordu. Biriken koşullar aşılmasını zorluyordu. Dönemin sonuna doğru bu gerçekleşti. Gençlik hareketi içinde yetişmiş kadrolar, dönemin dünyasına egemen devrimci akımlardan da etkilenerek, reformist çizgiden koptular. THKP-C, THKO ve TKP-ML, bu kopuş süreci içinde şekillendi. Parlamentarizm ve ordu darbe-

ciliği reddedildi, devlet tüm kurumlarıyla karşıya alındı ve devrim uğruna kurulu düzene başkaldırıldı. Bu, devrimci hareketin doğumu idi. Bu doğum tarihi önemlidir; '71 Devrimci Hareketi'nin yakın tarihimiz içindeki özel yeri bunda anlamını bulmaktadır.

Fakat bu henüz işçi sınıfı devrimciliğinin doğumu demek değildi. Tüm olumlu etkilenmelere rağmen bu akımlar, temelde Marksist dünya görüşüne ve işçi sınıfı devrimciliğine uzak idiler. İşçi sınıfının devrimci sosyalist ufkunu değil, fakat kent ve kır küçük-burjuva katmanlarının devrimci-demokratik özlemlerini temsil ediyorlardı. İdeolojik çizgileri, programları, örgüt ve mücadele anlayışları, bunu bütün açıklığı ile ortaya koyuyordu.

Bu akımların mücadele sahnesine çıkışlarıyla hemen hemen aynı dönemde büyük 15-16 Haziran Başkaldırısını gerçekleştiren Türkiye işçi sınıfı, hala da devrimci konum ve kimliğine uygun bir ideolojik-siyasal temsilden yoksundu.

Türkiye '70'li yıllara işçi sınıfı cephesinden 15-16 Haziran çıkışı ve sol hareket cephesinden devrimci hareketin doğumu ile adım attı. Burjuva gericiliğinin genel toplumsal uyanışa yanıtı ise faşist 12 Mart askeri darbesi oldu. Dönemin Genelkurmay Başkanı "sosyal gelişme ekonomik gelişmeyi aşmıştır" diye özetlemişti durumu. Durum tespitinden çıkan vazife, Amerikancı faşist askeri darbe oldu. Halk hareketi yeni kurulmuş devrimci örgütlerle birlikte acımasızca ezildi. Devrimci örgütlerin liderleri ve kadroları ya katledildi, ya da zindanlara dolduruldu. Faşizmin zulmüne karşı dışarda, işkencehanelerde, mahkemelerde ve idam sehpalarında yiğit direniş örnekleri gösterildi ve bu sonraki devrimci kuşaklara kalan en önemli miras oldu.

V

'70'li yılların büyük halk hareketi...

Devrimcileşen sol ve küçük-burjuva sosyalizmi

12 Mart faşizminin zulmü çok geçmeden ters tepti. Baskı ve

zulümle rüzgar ekenler, daha aradan birkaç yıl bile geçmeden, halk hareketinin ilkinden de büyük yeni bir fırtınası ile yüzyüze kaldılar. 1974 yılından başlayarak tüm Türkiye’de devrimcileşmiş bir halk hareketi boydan boya yayıldı. Modern Türkiye tarihinin en kitlesel, coşkulu ve militan gösterileri bu dönemde gerçekleşti. Onbinlerce insanın döne döne katıldığı faşizmi protesto eylemleri, yüzbinlerce kişinin katıldığı 1 Mayıs eylemleri bu dönemde yaşandı. Kürt halkının ‘60’ların sonuna doğru açığa çıkan yeni ulusal demokratik uyanışı da aynı dönem içinde serpilip gelişti.

Ezilen sınıfların hemen tüm kesimleri, işçi sınıfı, kent küçük-burjuvazisi, gecekondu yoksulları, öğrenci gençlik, kır yoksulları vb., en ileri kesimleriyle mücadelenin içinde idiler. Fakat ilk hareketlenenler bir kez daha öğrencilerle birlikte işçiler olmuştu. Sosyal hareketliliğin merkezinde bir kez daha işçi sınıfı vardı. İşçi sınıfı sayısız grev ve direnişlerle, birbirini izleyen faşist cinayetlere karşı ortaya koyduğu eylemlerle, 1 Mayıs gösterilerine etkin katılımı ile, DGM’yi püskürten direnciyle (1976), Tekel ve Tarih (1980) gibi unutulmaz direnişleriyle, politik bir genel greve dönüşen 20 Mart (1978) faşizmi protesto eylemiyle, Kemal Türkler’in katledilmesine (1980) karşı ortaya koyduğu görkemli siyasal protesto ile, 15-16 Haziran’ın kitlesel militan ruhunu yeni döneme taşımıştı. Özetle işçi sınıfı, etkili gücü ve militan etkinliği ile, birleştirme ve ardından sürükleme yeteneği ile, öteki emekçi kesim ve katmanların öncüsü olabilecek biricik sınıf olduğunu, bir kez daha hayatın içinde, sosyal mücadelenin sıcak zemininde, tüm açıklığı ile ortaya koymuştu.

Fakat bu aynı dönemde, sol ve sosyalizm adına ortaya çıkan sayısız akıma rağmen, Türkiye işçi sınıfı politik düzeyde devrimci bir temsil olanağından yine yoksundu. Tüm öteki katmanlar bir biçimde sol siyasal sahnede temsilcilerine sahip idiler, ama işçi sınıfı değildi. Ara katmanların, kent ve kır küçük-burjuvazisinin değişik kesimlerinin, kent ve kır yoksullarının düşünce tarzlarını, sınıfsal ufkunu, siyasal özelemlerini, kültürel eğilimlerini dile ge-

tiren, kendinde cisimleştiren çok çeşitli akımlar vardı. Fakat işçi sınıfının devrimci dünya görüşünü ve siyasal ufkunu temsil eden, bu temelde onu bağımsız devrimci bir güç olarak örgütlemeye ve harekete geçirmeye yönelik herhangi bir devrimci siyasal akım yoktu.

Aralarında geçiş halkaları oluşturanlar bulunsa da, dönemin sol siyasal akımları temelde iki ana grubu oluşturuyorlardı. Bunlardan ilki, '60'lı yılların TİP reformizminden kök alan ve artık herşeyi ile Sovyet revizyonizmine dayanan reformist partiler grubuydu. İkincisi ise, hemen tümüyle '71 Devrimci Hareketi'nden kök alan, kendi aralarında alabildiğine bölünüp farklılaşan, her renkten devrimci-demokrat akımlar kümesi idi.

İlk grubu oluşturan reformist akımlar devrimciliğe her bakımdan yabancı idiler. Kent ara katmanlarının, iyi halli kent küçük-burjuvazisinin düşünce ve özlemlerini temsil ediyorlardı. Mevcut sorunlu biçimiyle düzene muhalif, fakat gerçekte onun temelleri ile barışık idiler. Amaçları kurulu düzeni temellerinden yıkmak değil, fakat yalnızca reforme etmektir. Konumlanışları da buna göre idi; tümü de kurulu düzenin icazet sınırları içinde bulunuyorlardı. Bunlar, '60'lara egemen burjuva sosyalizminin yeni dönemdeki uzantıları, siyasal sahnedeki yeni temsilcileri idiler.

İkinci grubu oluşturanlar, genel planda devrimci bir konumda idiler. Fakat devrimcilikleri temelde küçük-burjuvazinin sınıf ufkunu aşmıyordu. Başta öğrenci gençlik olmak üzere kent ve kırsal küçük-burjuva katmanları içinde kendilerini bulmuşlar, her bakımdan bu zeminde yoğrulmuşlardı. Kitle tabanlarını buradan edinmiş, kadrolarını buradan devşirmişlerdi. Programatik ufukları ve siyasal çizgileri, mücadele ve örgütlenme anlayışları, kültürel ve moral değerleri buna, bu sınıfa, demokratik küçük-burjuvaziye göre şekillenmişti. Tümü birarada, yeni döneme, 1970'li yıllara damgasını vuran küçük-burjuva sosyalizminin temsilcileri idiler.

Dönemin reformist akımları işçi sınıfı hareketi üzerinde belirli bir etkiye sahiptiler. Bu, reformist sendika bürokrasisi üzerinden ve

dolayısıyla tepeden inme elde edilmiş bir etki idi. Bu yolla sınıf hareketinin devrimcileşme olanakları felce uğrattılıyor, hareket düzenin icazet sınırları içinde tutuluyor, burjuva akımların yedeği haline getiriliyordu. Dönemin halkçı devrimci-demokratik akımları ise işçi sınıfından ya tümüyle kopuktular, ya da onunla ancak halk sınıflarından biri sınırlarında ilgileniyorlardı.

Sol hareketin bu tablosu ile birlikte işçi sınıfı hareketinin durumu, '70'li yılların büyük devrimci fırtınasının neden kolayca heba olduğunun da en temel açıklamasını verir bize. Dönemin gerçek ihtiyacı, işçi sınıfının devrimci dünya görüşünü, buna dayalı bir devrimci programı ve stratejik yönelimi temsil eden, bunun işçi sınıfı içinde ete-kemiğe büründürmeye yönelen bir devrimci sınıf partisi idi. Dönemin geniş çaplı devrimci halk hareketini, ancak devrimcileşmiş bir örgütlü işçi sınıfı hareketi, kendi ekseni etrafında birleştirebilir ve burjuva sınıf iktidarı için gerçek bir tehdit düzeyine çıkarabilirdi. Olmayan da yazık ki buydu. Dönemin, onbinlerce devrimcinin binbir türlü fedakarlığı üzerinden oluşan muazzam devrimci birikiminin, bir sonraki dönemde kolayca heba olup dağılmasının gerisinde temelde bu vardı.

VI

1980'ler: Yenilgi ve yıkılış yılları...

Dünya'da ve Türkiye'de bir dönemin sonu

Türkiye'de büyük bir sosyal hareketliliğe sahne olan 1970'li yılların ikinci yarısı, dünyada bir dönemin sonuna gelindiğinin ilk önemli işaretlerini de veriyor.

Dünya kapitalizmi, ikinci dünya savaşını izleyen uzun ekonomik genişleme döneminin sonuna ulaşıyor ve yeni bir bunalım dönemine giriyor. Ekonomik durgunluğa tüm kapitalist dünyada işsizlik ve enflasyon eşlik ediyor. Kapitalist dünya, bunalımın faturasını emekçilere ödetmek üzere, '80'li yılların başından itibaren, bugün çöküşünü izlemekte olduğumuz saldırgan neo-libe-

ral politikalar dönemine giriyor.

Bu aynı dönmede, Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa'nın yozlaşmış bürokratik rejimlerinde de sorunlar çoğalıyor. Böylece 1989 Çöküşü'nün koşulları olgunlaşıyor. Revizyonist akımın yozlaşması yeni boyutlar kazanıyor. Euro-komünizm, eski komünist partilerdeki yozlaşmanın yeni sosyal-demokratlaşma aşamasını işaretleiyor.

'70'li yılların ortalarına doğru Çin Hindi halkları Amerikan emperyalizmine karşı ezici bir zafer elde ediyorlar. Afrika'da sömürgeciliğe son darbeler vuruluyor. İran'da Amerikancı Şah rejimi yıkılıyor. Halkların bu zaferleri, Ekim Devrimi ile başlayan büyük devrimci sürecin son halkalarını oluşturuyor. Bunu dünya ölçüsünde aynı sürecin hızlı bir gerilemesi izliyor.

Devrimci sürecin gerilemesine '80'li yıllardan itibaren siyasal gericiliğin öne çıkması eşlik ediyor. Yeni-sağın yükselişi eşliğinde, neoliberal saldırı dönemi başlıyor. ABD'de Reagan, İngiltere'de Thatcher, Almanya'da Kohl hükümetleri, bunu simgeliyor.

Aynı yıllara Türkiye faşist karşı-devrim hamlesi ile giriyor. 1980 sonbaharında 12 Eylül askeri faşist darbesi tezgahlanıyor. Darbenin arkasında dolaysız olarak ABD ve NATO var. Amaç yalnızca tehdit oluşturan devrimci süreci boğmak değil, fakat İran devriminin ardından doğan büyük boşluğu da Türkiye ile doldurmak.

Darbenin ardından sınıf ve kitle hareketi faşist askeri rejimin zoruyla dizginleniyor ve devrimcilere karşı ülke çapında bir süre avı başlatılıyor. Yüzbinlerce insan işkencelerden geçiriliyor, onbinlercesi zindanlara dolduruluyor. İdamlar ve faşist cinayetler birbirini izliyor. Dinsel gericiliğin önü bizzat amerikancı faşist cunta eliyle açılıyor. Zindanlardaki Kürt devrimcilerine görülmemiş bir zulüm uygulanıyor. Kürt halkına inkar ve imha dayatılıyor. 24 Ocak Kararları'nın engelsizce ve acımasızca uygulandığı, sömürü ve talanın da dizginlerinden boşaldığı her açıdan karanlık bir dönem bu.

Devrimci hareket çok ağır, aynı ölçüde çok kolay bir yenilgi alı-

yor. Binlerce militana hükmeden örgütler şaşkırtıcı ölçüde gevşek yapılar olarak peş peşe çöküyorlar. Yenilgiyi yılgınlık, yılgınlığı tasfiyeci süreç tamamlıyor. Devrimden kaçış kitlesel bir hal alıyor. Küçük-burjuva kimliğe dayalı bir devrimciliğin zor döneme dayanaksızlığı her yönüyle açığa çıkıyor. '70'li yıllardaki yükseliş içinde hemen hemen kendiliğinden kazanılan her şey, yenilgi döneminde aynı kolaylıkla kaybediliyor.

Ağır ve kolay yenilgiye rağmen devrimci hareketten arta kalan güçler yenilgiyi açıklıkla ve yüreklilikle sorgulamak yeteneği gösteremiyorlar. Küçük-burjuvaziye özgü yapısal zaafiyet kendini burada da gösteriyor. Yapıldığı kadarıyla sorgulama geriye dönük olarak yapılıyor. Bu ise liberalizmi ve tasfiyeciliği besliyor. Devrimden kopmak ve devrimci örgütten kaçış ile sonuçlanıyor. Bugünün reformist sol grupları bu sürecin ürünü olarak ortaya çıkıyorlar.

Çok geçmeden '89 çöküşü patlak veriyor. Bu, dünyada ve Türkiye'de bir dönemin sonunu kesin olarak işaretliyor. '60'lı yılların ürünü burjuva sosyalizmi ve '70'li yılların ürünü küçük-burjuva sosyalizmi için, bir dönem kesin olarak kapanıyor.

VII

1990'lar: Dünyada ve Türkiye'de siyasal gericilik...

Sınıf devrimciliğinin doğumu: TKİP!

1987 yılı... Ekim Devrimi'nin 70. Yılı... Dünyada devrim dalgası durulalı yıllar olmuş. Uluslararası ortama artık neo-liberal gericilik egemen. Sovyetler Birliği'nde Gorbaçov dönemi ve yıkılışın hemen öncesi... Ekim Devrimi ile başlayan bir büyük tarihi dönem biçimsel yönden de kapanmak üzere...

Türkiye ise 12 Eylül karanlığından çıkışın sancılarını yaşıyor. '70'li yıllarda solda yer alan kent orta sınıfları artık düzenle her açıdan bütünleşmiş durumdadır. Devrimci yükselişin coşkulu taşıyıcısı kent küçük-burjuva katmanlarına yılgınlık ve atalet egemen.

Sınırlı bir öğrenci hareketliliği dışında sahnede yalnızca ve bir kez daha yine işçiler var. Grevler birbirini izliyor ve '89'daki büyük Bahar Hareketliliği'nin koşulları olgunlaşıyor. Kürdistan'daki gerilla mücadelesi ile halk hareketliliği, birleşme aşamasına doğru hızla ilerliyorlar.

Türkiye solunda yenilgi sonrası ilk toparlanma çabaları var. Büyük ve kolay bir yenilgiyi izleyen her yeniden toparlanma çabası, kapsamlı bir devrimci muhasebeye dayanmak zorunda. Küçük-burjuva tutuculuğu buna gerici bir ayak direme gösteriyor. Kalınan yerden aynı biçimiyle devam edilebileceği hayaliyle hareket ediyor. Bu hayalin yarattığı akibet, aradan geçen 20 yılın ardından, bugün bütün açıklığı ile gözler önündedir. Geçmişin yapısal zaafıyla devrimci temellerde bir hesaplaşmaya yanaşmayanlar, sonuçta ne geçmişin devrimci kazanımlarını ve ne de kendi devrimci kimliklerini koruyabildiler.

Komünist hareketin doğumu küçük-burjuva tutuculuğuna karşı mücadele içinde şekilleniyor. Komünistler Ekim Devrimi'nin 70. yılında mücadele sahnesine çıkıyorlar. "Yeni Ekimler İçin!" şiarını yükseltiyorlar. Bunun ise ancak dünyadaki ve Türkiye'deki süreçlerin dersleri temelinde devrimci bir yenilenme ile olanaklı olabileceğini savunuyorlar. Bu temelde Türkiye solunun yakın geçmişini her yönüyle sorguluyorlar ve yapısal zaaflarını kıyasıya eleştiriyorlar. Bunun dünya komünist hareketinin 20. yüzyıl deneyimlerinin ilk dersleri ile birleştirmeye çalışıyorlar. Bürokratik yozlaşmaya ve revizyonist ihanete yolaçan süreci çeşitli yönleriyle sorguluyorlar ve sonuçlar çıkarıyorlar. Küçük-burjuva halkçılığına, revizyonizme ve liberal tasfiyeciliğe karşı çok yönlü bir mücadele süreci bu. Komünist hareketin kendine özgü ideolojik kimliği bu mücadele içinde şekilleniyor.

Türkiye Komünist İşçi Partisi kuruluşu, Ekim 1987'den Kasım 1998'e uzanan 11 yıllık zorlu bir parti inşa sürecinin ürünü olarak gerçekleşiyor. Bu sürecin teorik cephesinde devrimci bir parti programını ortaya çıkarma, pratik cephesinde sınıf hareketiyle

devrimci birleşme çabası var. Bunlara devrimci örgüt sorununda ilkeli bir hassasiyet ile devrimci direniş geleneğinin her alanda geliştirilmesi eşlik ediyor.

Bugünden bakıldığında, sürecin tüm zorluklarına rağmen toplam bilanço yüz ağartıcıdır. Devrimci parti programı bir bayrak gibi dostun düşmanın önünde göndere çekilmiştir. Sınıfla birleşmede büyük bir deneyim ile birlikte ilk önemli mevziler elde edilmiştir. Burjuva gericiliğinin sonu gelmeyen saldırılarına rağmen illegal temellere oturan devrimci örgütün korunmasında ilkeli bir kararlılık gösterilmiştir. Ve nihayet tüm bunlar, siyasal mücadelenin her alanında devrimci direniş geleneğinin geliştirilmesi ile birleştirilmiştir.

Bütün bunların başarıldığı dönemi de önemle gözönünde bulundurmak gerekir. Komünistlerin devrimci bir sınıf partisini inşaya giriştikleri yıllar, tüm dünyada ve Türkiye’de azgın bir siyasal gericilik dönemi oldu. ‘89 çöküşü ile başlayan bu dönemde, dünya ölçüsünde burjuva gericiliği dizginlerinden boşaldı. “Tarihin sonu” ilan edildi, devrime ve sosyalizme ait her şey bin türlü karalamanın konusu haline getirildi. Bunu işçi sınıfına, emekçilere ve halklara yönelik emperyalist küreselleşme saldırısı tamamladı. Tüm bunlar etki ve sonuçlarını Türkiye’de de gösterdi. Şoven milliyetçilik ve dinsel gericilik emekçi kitleleri sarıp sarmaladı ve boğucu bir atmosfere dönüştü. Kürt halkının haklı ulusal direnişini ezme çabası, baskı ve terör rejimini süreklileştirdi. Devletin çeteleşmesi yeni boyutlar kazandı.

Böylesine zor ve her açıdan elverişsiz bir tarihi dönemde kurulan Türkiye Komünist İşçi Partisi, devrimci tarihimizin dolaysız bir ürünüdür. Varlığını, bu tarihin her yönüyle bilince çıkartılması ve işçi sınıfı devrimciliği temelinde aşılmasına borçludur. Türkiye Komünist İşçi Partisi, işçi sınıfının toplumdaki yeri ve tarihi devrimci misyonu üzerine temel marksist düşüncüyü, boş bir söylem olmaktan çıkarmış, mücadelenin içinde ete-kemiğe büründürmeye yönelmiştir. Türkiye devrimci hareketinin tarihinde böyle bir yö-

nelim, buna dayalı bir tutarlılık ve kararlılık ilk kez olarak gösterilmektedir. Bu teorik ve pratik konum ve yönelim, modern Türkiye’de proleter sınıf devrimciliğinin gerçek doğumunun ifadesi olmuştur.

“Türkiye’de ‘60’lı yılların büyük sosyal uyanışına, düzen sınırlarını ve kurumlarını aşamayan bir burjuva sosyalizmi damgasını vurmuştu. ‘70’li yıllardaki büyük halk hareketine ise, ufku demokrasiyi ve bağımsızlığı aşamayan devrimci küçük-burjuva sosyalizmi damgasını vurdu. Bu iki akımdan ilki bugünün reformist sol çevreleri şahsında, ikincisi ise bazı devrimci-demokrat gruplar şahsında halen de varlığını sürdürmektedir. Fakat gerçekte ikisinin dönemi kesin olarak kapanmıştır; üstelik daha ‘80’li yıllarda. 12 Eylül yenilgisi burada bir dönüm noktası olmuş, ‘89 yıkılışı ise bunu pekiştirmiş, ifade uygunsu tarihi bir dönemi noktalamıştır:

“Türkiye’nin gelmesi kaçınılmaz yeni devrimci yükselişine işçi sınıfı damgasını vuracaktır. Komünistlerin 20 yıl önce yükselttiği ve TKİP ile taçlandığı proletarya sosyalizmi bayrağı, bu yeni döneme ideolojik ve örgütsel bir hazırlıktır. Türkiye’nin devrimci geleceği, bu hazırlığın her alanda ve her açıdan güçlendirilmesine, işçi sınıfı içinde ete-kemiğe büründürülmesine sıkı sıkıya bağlıdır. Bu başarıldığı ölçüde, geleceğin devrimci yükselişine proletarya eksenli devrimci sosyalizm damgasını vuracaktır.” (20. Yılında Komünist Hareket..., Kasım 2007)

VIII

2000’li yıllar: Yeni Ekimler için ileri!

Parti, sınıf, devrim, sosyalizm!

İnsanlık 20. yüzyılın ilk on yılında bunalımlar, ikinci on yılında ise emperyalist dünya savaşı ile birlikte Ekim Devrimi’nin büyük devrimci sarsıntısı ile yüzyüze kalmıştı. Yüzyılın bunalımlar, savaşlar ve devrimlerce belirlenen çehresi daha ilk iki on yılda belirginleşmişti.

Şimdi 21. yüzyılın ilk on yılı içindeyiz. Emperyalizm yeni yüzyıla halklara karşı uzun süreli bir savaş ilanı ile başladı. Bunun ne anlama geldiğini Afganistan ve Irak üzerinden somutladı.

Emperyalist dünya şimdi de küresel çaptaki ekonomik kriz boğuşuyor. Büyük bir çöküşe dönüşmesinden korkulan ekonomik kriz, kapitalizmin yapısal sorunlarını ve onulmaz çelişkilerinin yeni bir itirafı oluyor. Sosyal yıkımın ve küreselleşme saldırısının dayanağı neoliberal ideoloji çöküyor.

Bütün bunları emperyalist dünyadaki hegemonya bunalımı tamamlıyor. ABD emperyalizminin liderliği sorgulanıyor, çok kutuplu dünya istemleri güç kazanıyor. Bu, emperyalistler arası gerilimleri büyütüyor, militarizmi azdırıyor ve silahlanma yarışına yeni boyutlar kazandırıyor.

Özetle, daha ilk adımında, daha ilk 10 yıllık süreç içinde, 21. yüzyılın bir bunalımlar ve savaşlar yüzyılı olacağı kesinlik kazanmış bulunuyor. Halen eksik olan devrimler boyutudur. Fakat sıra ona da gelecektir. Kapitalist dünyanın onulmaz çelişkileri sosyal ve siyasal sorunları sürekli ağırlaştırıyor, sınıf çelişmelerini keskinleştiriyor ve böylece yeni bir devrimler döneminin zeminini bizzat hazırlıyor. Dünya ölçüsünde işçi sınıfının, emekçilerin ve halkların günden güne güç kazanan ve yayılan mücadeleleri ise geleceğin devrimlerinin daha bugünden ilk işaretlerini veriyor.

Bugünün devrimci partisinin temel görevi, gelmesi kaçınılmaz yeni devrimler dönemine hazırlanmaktır. Bu hazırlık devrimci teori ile silahlanmayı, devrimci örgütü güçlendirmeyi ve toplumun biricik tutarlı devrimci sınıfı olan işçi sınıfıyla birleşmeyi gerektirir. Türkiye Komünist İşçi Partisi, kendi misyonuna buradan bakıyor. Her alandaki görevlerini ve tüm günlük çalışmasını, yeni devrimler dönemine stratejik hazırlık üzerinden ele alıyor.

Kapitalizmin güncel ekonomik krizine eşlik eden temel tartışmalardan biri, Karl Marx'ın bir kez daha haklı çıktığıdır. Burjuva dünyası bile artık bunu itiraf etmek zorunda kalıyor. Kapitalizm yaşadığı sürece Karl Marx hep haklı çıkacaktır. Fakat yalnızca teş-

his değil, aynı zamanda çözüm konusunda da. Teşhis kapitalizmin onulmaz çelişkiler içinde insanlığı ve doğayı tüketen bir sistem olduğudur, çözümse proletarya devrimi ve sosyalizm!..

Karl Marx, aslolan dünyayı yorumlamak değil fakat değiştir-mektir, demişti. Kapitalizm sonu gelmez krizler içinde debelense de kendiliğinden çökmeyecektir. O ancak işçi sınıfının devrimci önderliği altında birleşmiş emekçilerin örgütlü gücüyle, buna dayalı tarihsel eylemiyle yıkılabilir.

Onun nasıl yıkılacağını, ne yolla yıkılması gerektiğini, 91. yılını kutlamakta olduğumuz Büyük Sosyalist Ekim Devrimi tüm açıklığı ile bütün insanlığa göstermiştir. Bundan dolayıdır ki Ekim Devrimi tüm güncelliğini koruyor. Bundan dolayıdır ki biz komünistler “Yolumuz EKİM’in yoludur!” diye haykırıyoruz. İnsanlık kapitalizmin yıkıcı ve tüketici barbarlığından ancak “Yeni Ekimler” yoluyla kurtulacaktır.

Karl Marx’ın haklılığı burjuva dünyasında bile bugünden itiraf ediliyor. Sıra Lenin’in haklılığının ilanına da gelecektir. Bu, burjuva dünyasının yeni bir itirafıyla değil, fakat emek dünyasının işçi sınıfının devrimci önderliği altında kapitalist barbarlığa karşı örgütlü ayağa kalkışı ile olacaktır.

Yeni Ekimler için ileri!

Yaşasın proletarya devrimi ve sosyalizm!

Yaşasın Türkiye Komünist İşçi Partisi!

İşçi sınıfı savaşacak, sosyalizm kazanacak!

1 Kasım 2008

(Ekim, Sayı: 254, Kasım 2008)

Türkiye'nin devrimci geleceğine hazırlanıyoruz!

(*"Parti, Sınıf, Devrim, Sosyalizm Gecesi"*nde
TKİP adına yapılan konuşma...)

Dostlar, yoldaşlar!..

Anamlı bir yıldönümünde yine birlikteyiz. Partimizin 10. Yılı ile Ekim Devrimi'nin 91. Yılı'nı birlikte kutlamanın mutluluğu içindeyiz. Bu vesileyle sizleri partimiz ve Yurtdışı Örgütümüz adına içten devrimci duygularla selamlıyorum. "Parti, Sınıf, Devrim, Sosyalizm Gecesi"ne hoş geldiniz!..

Türkiye Komünist İşçi Partisi, yoğun, sabırlı, inatçı ve coşku dolu bir emeğin ürünü olarak, Kasım 1998'de kuruldu. Bu on yıllık bir kuruluş süreci demektir. Kuruluşundan bu yana bir on yıl daha geçmiş durumda. Demek ki toplam 20 yıllık bir emeği, 20 yıllık bir siyasal çalışma ve mücadele deneyimini temsil eden bir parti ile yüzyüzeyiz.

Fakat gerçekte bu süre ne bizim gerçek yaşımızı, ne de gerçek birikimimizi ve deneyimimizi göstermektedir. Doğada olduğu gibi toplumda da hiçbir şey boşluktan doğmaz, yoktan hiçbir şey varredilemez. Varolan, varlık hakkı kazanan, yaşayan herşey, bunu kendinden önceki bir varlığa ve birikime borçludur. Devrimci siyasal yaşamda bu özellikle böyledir.

TKİP de boşluktan doğmamıştır, hiç de bir grup devrimci kadronun özel yetenekleriyle var edilmemiştir. O bir tarihten geliyor

ve bir birikime dayanıyor. Bu temel üzerinde geleceği, Türkiye'nin devrimci geleceğini temsil ediyor.

TKİP'nin dayandığı tarih, Komünist Manifesto'nun ilanıyla bilimsel pusulasını bulan, 1848 Devrimleri ile ilk devrimci itilimini kazanan, Paris Komünü ile yeni bir safhaya ulaşan ve nihayet Ekim Devrimi'nin büyük devrimci fırtınası ile bütün bir 20. yüzyıla damgasını vuran zengin, dopdolu, onur ve gururla anılan bir tarihtir. TKİP işte bu tarihten geliyor, buradan kök alıyor, bu kaynaktan besleniyor, bu birikime dayanıyor.

TKİP, yalnızca bu zengin uluslararası tarihi mirasa dayanmıyor. O, Türkiye'nin kendi öz ilerici-devrimci birikiminin de en dolaysız bir ürünüdür. Mustafa Suphiler'in inanç dolu ilk adımları, Nazım Hikmetler'in ve Doktor Hikmetler'in en zor koşullardaki direnci ve davaya bağlılığı, '60'lı yılların topluma soluk aldırان taze sol rüzgarı, 71 Devrimcileri'nin, Denizler'in, Mahirler'in, İbrahimler'in devrimci çıkışı ve boyun eğmezliği, '70'li yılların coşku dolu devrimciliği, 12 Eylül'ün karanlık yıllarının umut dolu devrimci direnci, devrimci tarihimizin tüm bu birikimi, TKİP'yi dolaysız olarak besleyen kaynakları oluşturmaktadır. TKİP bu mirasa dayanıyor, bu kaynaklardan besleniyor, bu birikimin üzerinde yükseliyor. Bugünün Türkiye'sinde bu birikimi işçi sınıfı devrimciliği üzerinden yaşıyor ve geleceğe taşıyor. TKİP'nin gerçek yaşına, mücadele geçmişine, devrimci deneyimine ve birikimine buradan bakmak gerekir. Biz her zaman burdan baktık, buradan bakıyoruz.

TKİP'nin tarihsel köklerine ve beslenme kaynaklarına yaptığımız bu vurguların 10. yılımızı kutlamanın duygusal coşkusu ile, hele hele tarihe karşı cömertçe bir yüce gönüllülük ile hiçbir alakası. TKİP, devrimci mirasa bu bakışını ve sahiplenişini, her satırını özenle kaleme aldığı programına bile geçirmiştir. **TKİP Programı**'nın sonuç bölümünde aynen şunlar kayıtlıdır: "*TKİP, dünyada ve Türkiye'de başarı ve yenilgilerle dolu zengin bir devrimci tarihin mirasçısıdır.*" Bu bir tek cümlede bir dünya görüşü ve bir tarih bilinci saklıdır. TKİP, geçmişi olmayanın geleceği ola-

maz bilincinin temsilcisi ve taşıyıcısıdır. O, bu konudaki açık ve sağlam perspektifini, **Kuruluş Bildirisi**'ne de şu sözlerle geçirmiştir: *“Türkiye Komünist İşçi Partisi, dünyada ve Türkiye’de zaffer ve yenilgilerden oluşan zengin bir devrimci mirasın üzerinde yükselmektedir. Partimiz bu mirası kararlılıkla savunmakta, kendisini onun bugünkü temsilcisi ve yarınlara taşıyıcısı saymaktadır.*

Fakat doğada evrim, toplumda gelişme, hiçbir zaman düz ve doğrusal bir çizgi halinde ilerlemez. Tersine, gelişme ve evrim, karmaşık ve sıçramalıdır. Geçmiş, ancak sıçramalı gelişmelerle aşılabilir, yeni bir temel üzerinde yaşatılabilir.

TKİP aynı zamanda bunun bilincidir ve bugünkü varlığını tam olarak buna borçludur. Nitekim **Kuruluş Bildirisi**'nin devrimci mirası sahiplenen sözleri şöyle devam etmektedir:

“Fakat öte yandan partimiz, bizzat bu aynı devrimci geçmişin çok yönlü bir eleştirel değerlendirmesinin ürünü olmuştur. Zayıf, eksik ve kusurlu olan her noktada bu geçmişi devrimci eleştiriye tabi tutmuş, ondan gelecekteki mücadeleler için gerekli dersleri ve sonuçları çıkarmaya çalışmış, bu temel üzerinde devrimci bir yenilenmenin ifadesi olmuştur...”

TKİP ağır bir yenilgi ve dünya ölçüsünde bir yıkılış döneminde doğdu. Doğumunu tam da yenilgiye ve yıkılışa yolaçan nedenlerin sorgulamasına borçludur. Türkiye’de kolay bir yenilgi ve dünyada sarsıcı bir yıkılışla sonuçlanan bir geçmişin yapısal zaaf- ları sorgulanmadan, deneyim ve dersleri özetlenmeden, geleceğe yürümek mümkün olamazdı. Bu geçmişin devrimci mirasını ve kazanımlarını savunmak, yaşatmak ve geleceğe taşımak da olanaklı olamazdı.

TKİP, aynı zamanda bu bilincin ve tutumun taşıyıcısı oldu. Türkiye’nin yakın geçmişine egemen sınıf dışı küçük-burjuva devrimciliği aşılmadan, işçi sınıfının devrimci dünya görüşü temelinde bir yenilenme yaşanmadan, ne geçmişin devrimci kazanımlarının korunabileceğini ve ne de geleceğin kucaklanabileceğini savundu.

Küçük-burjuva darkafalılığı ve tutuculuğu, geçmişi savunmak adı altında komünistlerin bu tutumuna ölçsüzce saldırdılar, onları inkarcılıkla suçladılar. Bugün, 20 yılın ardından, tablo ortadadır. Geçmişte ayak direyenler o geçmişin devrimci kazanımlarını bile savunamadılar. Oysa TKİP hem bu geçmişte yanlış, kusurlu, zaafli, kabul edilemez olan herşeyi acımasızca eleştirip terketti ve hem de aynı geçmişin devrimci kazanımlarını bugüne taşıdı. Onları yeni, daha ileri bir temel üzerinde, işçi sınıfı devrimciliği temelinde yaşıtmayı başardı.

Geçmişin devrimci kazanımları ancak, aynı geçmişin küçük-burjuva kimliğe dayalı çok yönlü yapısal zaafaları her alanda eleştirilip aşılarak korunabilirdi. Aradan geçen 20 yıllık zaman bu konuda TKİP'yi doğruladı. Bugün Türkiye Komünist İşçi Partisi'nde ifadesini bulan proleter sınıf devrimciliği, geçmişin devrimci mirasını koruyup sürdürebilmenin biricik gerçek güvencesi haline gelmiştir. Oysa geçmişin yapısal zaaflarıyla devrimci temellerde bir hesaplaşmaya yanaşmayanlar, geçmişi savunmak adına küçük-burjuva tutuculuğunda ayak direyenler, sonuçta ne geçmişin devrimci kazanımlarını koruyabildiler ve ne de kendi devrimci kimliklerini...

Geride kalan 20 yılın iki ayrı tutum ve çizgi tarafından temsil edilen bu son derece önemli deneyiminin bu vesileyle altını çiziyoruz.

Değerli dostlar, yoldaşlar!

TKİP olarak 91. yılını kutlamakta olduğumuz Ekim Devrimi deneyimini her zaman çok önemsedik. Her geçen gün de daha çok önemsiyoruz. Ekim Devrimi, bütün bir 20. yüzyıla damgasını vurarak, muazzam devrimci gücünü ve soluğunu kanıtlamıştır.

Biz siyasal mücadele sahnesine çıktığımız dönemde, Ekim Devrimi'nün ürünü hemen tüm mevziler ve kazanımlar yitirilmişti. Bu, '89 yıkılışının hemen öncesi idi. Ama biz, tam da böyle bir dönemde, tam da Ekim Devrim'inden geriye kalan ve artık içi

boşalmış olanın da yıkılıp gideceği bir sırada, “Yeni Ekimler için ileri!” şiarı ile ortaya çıktık. Tüm dünyaya egemen bu siyasal gericiilik döneminde, anlamlı bir tercihle EKİM ismini benimsedik. Çünkü kapananın yalnızca kendine özgü bir dönem olduğunun bilincindeydik. Tarihin çarkı dönüyordu ve kapitalist dünyanın onulmaz çelişkileri, çok geçmeden yeni Ekimler’i insanlık için bir ihtiyaç haline getirecekti.

İşte şimdi o aşamadayız. Kapitalizmin insanlığı ve doğayı kısıp kavurduğu, hoyratça talan edip tükettiği bir evredeyiz. Yeni bir emperyalist savaşlar dönemi başladı ve şu günlerde tüm kapitalist dünya ağır bir ekonomik bunalımın etkileri altında sarsılıyor. Kapitalist dünya bile Karl Marx’ın bir kez daha haklı çıktığını itiraf etmek zorunda kalıyor. Demek ki, yeni bir devrimler dönemine yaklaşıyoruz, demek ki Yeni Ekimler’in kaçınılmaz olduğu bir yeni safhaya doğru ilerliyoruz.

Fakat tarihin ve bilimin ışığında biliyoruz ki, ne kapitalizm kendiliğinden yıkılır, ne de devrimler her halükarda zafere ulaşır. Kapitalizmi yıkmak ve devrimlerin zaferini güvence altına almak bir devrimci hazırlık işidir. Kapitalizmi yıkmak kapasitesine sahip biricik sınıf olan işçi sınıfı devrimcileşmeden, devrimci bir partinin önderliği altında kenetlenmeden, tam da bu sayede tüm öteki emekçi katmanları kendi birleştirici ekseninde birleşik bir kuvvet haline getirilmeden, ne kapitalizm yıkılır ne de proletarya devriminin zaferine ulaşılabilir.

Bu, tarihin, bu bizzat Ekim Devrimi’nin, onun taşıyıcısı olan Lenin önderliğindeki Bolşevizmin, bize bıraktığı en büyük dersiştir. Bu tarihsel ilerlemenin tunç yasasıdır. Proletarya devriminin zaferi proletaryanın örgütlü devrimci hazırlığına sıkı sıkıya bağlıdır. 20. yüzyılın başında Rusya’da bu hazırlık vardı, Ekim Devrimi görkemli bir zafer kazandı. Avrupa’da, örneğin Almanya’da yoktu, bu nedenledir ki devrim kolayca yenildi. Kapitalizm emperyalist savaşın yıkıntıları içinden bile doğrulup ayağa kalkabileceğini gösterdi.

Lenin'in öğretisinden ve Ekim Devrimi'nin tüm deneyiminden biliyoruz ki, hazırlık demek öncelikle devrimci bir teoriye dayanmak, bundan devrimci bir program ve stratejik çizgi süzünmek demektir. Hazırlık demek, devrimci teorinin ve programın taşıyıcısı olacak ihtilalci temellere dayalı bir örgüt demektir. Hazırlık demek, devrimci teori ile silahlanmış devrimci örgütün devrimci sınıfı, işçi sınıfını sarıp sarmalaması demek. Bunlar, devrimci teori, devrimci örgüt ve devrimci sınıf, bir araya geldi mi, bu birlik devrimci bir işçi sınıfı partisinde somutlandı mı, koşulları olgunlaşan devrimin zaferinin önünde hiçbir güç duramaz.

91. yılını kutladığımız Ekim Devrimi'nin en büyük dersi budur. TKİP, bu dersin temel öğeleri ile silahlanmıştır ve tüm hazırlığını da buna göre yapmaktadır. O gelip geçici gündelik başarıların değil, devrimin fırtınalı günlerine hazırlığın partisidir. Gündelik görevlerine de bu temel amaç ve hedef üzerinden bakmaktadır. Onun Türkiye sol hareketinin tarihinden çıkardığı en temel ders de budur.

Bugüne kadar Türkiye'de, devrimci teorik tutarlılığı devrimci örgütte kararlılıkla birleştiren, ve bunu da büyük bir inatla işçi sınıfı ile devrimci birleşmeyle taçlandırmaya yönelik bir devrimci siyasal akım olmadı. Buna ilk kez olarak TKİP yapmaktadır.

Onu yeni dönemin, gelmekte olan yeni proletarya devrimleri döneminin partisi yapan da budur... Onu Türkiye'nin devrimci geleceğini kucaklayacak parti olarak nitelememiz de bundan dolayıdır...

Yaşasın proletarya devrimi ve sosyalizm!

Yaşasın Türkiye Komünist İşçi Partisi!

İşçi sınıfı savaştacak, sosyalizm kazanacak!

1 Kasım 2008

İşçi sınıfının devrimci partisi TKİP 10. Yılında!..

İşçi sınıfı savaşacak, sosyalizm kazanacak!

10. Yılıni kutlayan Türkiye Komünist İşçi Partisi'nden işçi sınıfına, emekçilere, tüm ezilenlere ve sömürülenlere!..

Sınıflara ve sömürüye dayalı bir toplumda yaşıyoruz!

Sınıflardan oluşan ve sömürüye dayanan bir toplumda yaşıyoruz. Toplumumuz çıkarları birbirine taban tabana zıt iki temel sosyal kamptan oluşuyor. Bir tarafta bir avuç asalaktan oluşan sömürücüler kampı, öte tarafta toplumun ezici çoğunluğunu oluşturan emekçiler kampı. Ezenlerden ve ezilenlerden, sömürenlerden ve sömürülenlerden oluşan bu iki ayrı dünyayı, toplumun iki temel sınıfı temsil ediyor. Sömürücü asalakların temsilcisi olarak sermaye sınıfı ve emekçi yığınların temsilcisi olarak işçi sınıfı.

Kapitalist mülkiyet ve zenginlik tekeli sömürünün temelidir!

Kapitalist temellere dayalı toplumumuzda üretim aygıtı ve birikmiş zenginliklerin ezici bir bölümü sermaye sınıfının elindedir. Tüm fabrikalar, büyük işletmeler, bankalar, sigorta şirketleri, bütün bir iletişim ve ulaşım ağı, büyük araziler ve tarım çiftlikler, sırtını uluslararası sermayeye dayamış bir avuç işbirlikçi asalağın mülkiyetindedir. İşçi sınıfı ve emekçiler ise çalışarak yarattıkları muazzam zenginliklere rağmen yokluk ve yoksunluk içinde yaşamaktadırlar. Emekçilere yaşamı zindan eden sistemli sömürü çarkının temelinde kapitalist mülkiyet tekeli var. Sermaye haramile-

rinin saltanatı ve sefahatı buna dayanmaktadır.

Kapitalist devlet sermaye sınıfının elinde ve hizmetindedir!

Sermaye sınıfı yalnızca ekonomik ve mali gücü değil siyasal gücü de elinde tutmaktadır. Mevcut kapitalist devlet bu sınıfın devletidir. Herşeyi ile onun elinde, tüm mekanizması ile onun hizmetindedir. Ordu, polis, bürokrasi, parlamento, hükümet, mahkemeler, hapisaneler, tümü bir arada bu sınıfın zor ve baskı aygıtını oluşturmakta, ezilenlere ve emekçilere karşı kullanılmaktadır. Kapitalist devlet sömürünün ve zulmün birleşik saltanatını temsil etmekte, ona hizmet etmekte, onu korumakta ve kollamaktadır.

Kurtuluşun yolu sınıflara ve sömürüye dayalı toplum düzenini yıkmaktan geçer!

Kölece koşullar altında çalıştırılıp sefalete mahkum edilen işçilerin ve emekçilerin kurtuluşu, kurulu düzeni yıkmaktan geçmektedir. Sermaye sınıfının iktidar tekeli parçalanmalı, iktidar her düzeyde işçilerin ve emekçilerin eline geçmelidir. Bu, devrim demektir! Sermaye sınıfının mülkiyet tekeli parçalanmalı, üretim araçları ve birikmiş zenginlikler tüm toplumun ortak mülkiyeti haline getirilmelidir. Bu, sosyalizm demektir! Sınıfları ve sömürüyü yoketmenin, insanın insan tarafından sömürülüp ezilmediği bir topluma ulaşabilmenin, halklar arasında özgürlüğe ve eşitliğe dayalı kardeşçe ilişkiler kurabilmenin yolu buradan geçmektedir. Kurtuluş devrimde, çözüm sosyalizmedir!

Sınıfların ve sömürünün olduğu yerde sınıf mücadeleleri kaçınılmazdır!

Sınıfların, dolayısıyla sömürünün, dolayısıyla büyük sosyal eşitsizliklerin, dolayısıyla baskının ve zulmün olduğu bir toplumda, kaçınılmaz olarak sınıf mücadelesi de olur ve kesintisiz biçimde sürer. Bu mücadele toplumumuzda da var. Dün de vardı, yarın da olacaktır. Ta ki sınıflara ve sömürüye, baskıya ve

eşitsizliklere dayalı toplum düzeni ilelebet alt edilene kadar...

Sermaye sınıfı her düzeyde örgütlüyken emekçiler örgütsüzdür!

Bu mücadelede halen sermaye sınıfı güçlüdür ve üstün konumdadır. Çünkü egemen sınıf olarak o, kendi çıkarları konusunda son derece bilinçlidir ve her düzeyde örgütlüdür. Devlet iktidarından düzen partilerine ve TÜSİAD/MÜSİAD türü örgütlere kadar. İşçi sınıfı ve emekçiler ise kendi gerçek çıkarları konusunda bilinçsiz, örgütsüz ve dağınık durumdadırlar. İşçilerin halen tek kitlesel sınıf örgütü sendikalardır. Onlar da büyük bölümüyle burjuvazinin denetimindedirler. Sermaye sınıfının gücü aynı zamanda buradan, işçilerin ve emekçilerin örgütsüzlüğünden gelmektedir.

İşçi sınıfının gücü, birliği ve örgütlenmesinde yatar!

Emekçilerin öncüsü olarak işçi sınıfının en büyük silahı, birliği ve örgütlülüğüdür. Sınıf bilincine dayalı bu birlik ve örgütlülük, sermaye sınıfı karşısında etkin bir güç olabilmenin olmazsa olmaz koşuludur. Sömürü ve zulüm çarkının işleyişini bozmanın, giderek de kırıp atmanın yolu buradan geçer. Burjuvazi bunu çok iyi bildiği içindir ki, kitlelerin örgütlü birliğini her zaman baş hedef olarak seçmiştir. Örgütlü burjuvazi, örgütsüz yığınlar ister.

Devrimci sınıf partisi temel önemdedir!

Her düzeyde örgütlü sermaye sınıfı karşısında işçi sınıfı da her düzeyde örgütlü olmak zorundadır. Fabrika komitelerinden sendikalara ve her türden öteki sınıf örgütüne kadar. Fakat işçi sınıfı örgütlenmesinin en temel ve belirleyici düzeyi parti örgütlenmesidir. İşçi sınıfının devrimci partisi onun örgütlenmesinin en ileri ve üst biçimidir. İşçi sınıfı bilimiyle donanmış ve en sağlam biçimde örgütlenmiş böyle bir parti, işçi sınıfının her günlük mücadelesine önderlik etmekle kalmaz, onun temel çıkarlarını ve uzun vadeli hedeflerini de en iyi biçimde temsil eder. Sınıf hareketiyle sağlam

bağlar kurmuş, onun en bilinçli, militan ve fedakar üyeleriyle saf-
larını oluşturmuş böyle bir parti, sermayeye karşı zorlu mücade-
sinde işçi sınıfının en güçlü silahıdır. Böyle bir parti önderliğinde
kenetlenmiş bir işçi sınıfı, toplumun tüm öteki ezilen ve sömürü-
len katmanlarını da ardından sürüklemeyi başarabilir ve böylece sö-
mürü ve zulüm düzenini yerle bir edebilir.

TKİP: Sınıfın, devrimin ve sosyalizmin partisi!

Birbirini izleyen faşist askeri darbeler altında çok büyük fiziki
güç kayıplarına uğramış olsa da toplumumuzun zengin bir devrimci
birikimi var. Bunun onuru dünden bugüne uzanan ve emeğin kur-
tuluşu davası uğruna büyük bedeller ödeyen mücadeleci kuşaklara
aittir. Türkiye Komünist İşçi Partisi (TKİP) bu birikimin ürünüdür
ve bugünkü mirasçısıdır. Partimiz geçmişin yanlışları ve zaaflarıyla
hesaplaşma azmi, bundan gelecek için gerekli sonuçları çıkarma
kararlılığı içinde doğmuştur.

TKİP, 10 yıl önce kuruluşunu ilan ederken konumunu, kimli-
ğini, amaç ve hedeflerini tüm açıklığı ile ortaya koymuştur:

TKİP komünizmin partisidir!

“Partimiz komünist sıfatı taşımaktadır; o komünizmin partisidir. Nihai hedefi, toplumun sınıflara bölünmesine kesin bir biçimde son vermektir. Böylece bu bölünmeden doğan her türlü toplumsal ve politik eşitsizliği tamamen ortadan kaldırmak, onun ürünü olan her türlü kötülüğü kökünden yoketmektir. Baskının, sömürünün, her biçimiyle köleliğin ilelebet yokedildiği evrensel bir toplum düzenine ulaşmaktır.”

TKİP devrimin partisidir!

“Partimiz devrimci bir kimlik taşımaktadır; o devrimin, proletarya devriminin partisidir. Bugün partimizin önündeki temel devrimci görev, burjuvazinin sınıf egemenliğinin yıkılması, iktidarın işçi sınıfı tarafından ele geçirilmesidir. Sırtını emperyalizme da-

yamış mevcut burjuva sınıf egemenliği, bugün toplumumuzun karşı karşıya bulunduğu tüm temel toplumsal ve siyasal sorunların gerçek kaynağıdır. Bu sorunları çözmek egemen burjuva sınıfı devirmekten, onun egemenlik aygıtı olan mevcut devlet iktidarını şiddete dayanan bir devrimle yıkmaktan, yerine işçi sınıfının tüm emekçilerin desteğine dayalı devrimci iktidarını kurmaktan geçmektedir. (...)"

TKİP işçi sınıfının partisidir!

"Partimiz işçilerin, işçi sınıfının partisidir. Partimizin işçi sınıfının temel çıkarları dışında bir çıkarı, temel amaçları dışında bir amacı yoktur. İşçi sınıfı toplumumuzu bugünkü çürüme ve kokuşmadan muzaffer bir devrimle çekip çıkarma yeteneğinde olan tek gerçek toplumsal güçtür. Devrimimiz ancak bu sınıfın önderliğinde başarıya ulaşabilir. Partimizin temel tarihi misyonu bu doğrultuda işçi sınıfına yol göstermek, ona hergünkü mücadelesinde önderlik etmektir. Bunda başarılı olabilmek için işçi sınıfıyla et ve tırnak gibi kaynaşmak partimizin en acil görevidir. Bu tüm öteki emekçi katmanlara, toplumun tüm öteki ezilen kesimlerine başarıyla önderlik edebilmenin de biricik maddi güvencesidir.. " (TKİP Kuruluş Bildirisi'nden...)

TKİP 10 yıllık mücadele tarihi boyunca bu çizgi üzerinde yürüdü. Bugün de aynı çizgide ilerlemekte, devrimci çalışmasını ve mücadelesini bu çizgi üzerinden sürdürmektedir. Konumu ve kimliği, amaç ve hedefleri açık ve nettir. Partimizin programı bunları içeren ve dosta düşmana ilan eden bir bayrak olarak göndere çekilmiştir. 10. Yılıni kutlayan TKİP, işçi sınıfı ve emekçileri bu bayrak altında birleşmeye, bu amaç ve hedefler uğruna savaşımaya çağırılmaktadır.

Yaşasın proletarya devrimi!

Yaşasın sosyalizm!

Türkiye Komünist İşçi Partisi

Ekim 2008

III. Bölüm

Komünist Hareket'in 20. yılı

Geçmişti aştık, geleceği kazanacağız!

Türkiye devrimci hareketi 20 yıl önce bir yenilgi sonrası dönemde ve bir yol ayrımında idi. Bu yol ayrımı, görkemli bir devrimci yükseliş döneminin ardından gelen kolay bir yenilgiye karşı tutum üzerinden ortaya çıkıyordu. Bu yenilginin nedenleri üzerinde derinlemesine durulacak, gerekli sonuçlar çıkarılıp geçmiş devrimci temellerde aşılacak mıydı, yoksa geçmişti savunmak adı altında pratikte iflası kanıtlanmış eski çizgide ısrar mı edilecekti?

Biz komünistler 20 yıl önce ilk tutumun savunucuları olarak ortaya çıktık. Yenilginin dersleri temelinde geçmişle devrimci hesaplaşmayı savunduk. Geçmişin devrimci kazanımlarını koruyup ileriye taşıyabilmenin biricik olanaklı yolunun da bu olduğunu ısrarla söyledik. Bu olmadıkça, değil ileriye yürümek, geçmişin devrimci kazanımlarını koruyabilmenin bile olanaksız olduğunu vurguladık.

20 yılın ardından bugün zaman sözünü söylemiş bulunuyor.

Yenilgiden öğrenmeye yanaşmayanlar, buna yolaçmış yapısal zaaf ve zayıflıkların görmezlikten gelenler, buldukları yerde bile duramadılar, aşamadıkları geçmişin de gerisine düştüler. Ya devrimden koparak düzenin icazet sınırları içine geçtiler, ya da hepten tasfiye oldular, yok olup gittiler.

Biz ise aynı dönemde devrimci bir çizgi temelinde devrimci bir

örgüt yarattık, bunu işçi sınıfının devrimci partisinin kuruluşu ile taçlandırdık. Bugünün Türkiye'sinde devrim ve sosyalizm bayrağını yükseklerde tutuyoruz, başlangıç döneminin heyecanı ile yolumuzu yürüyoruz. Geçmişini savunmak adına bize karşı gerici bir ayak direme gösterenlerin çoktan terkettikleri geçmiş devrimci mirası da biz savunuyoruz. İşçi sınıfı devrimciliği çizgisinde ileriye, geleceğe de biz taşıyoruz.

Geride kalan 20 yıl, büyük umutlara konu olan ilk bir kaç yıl sayılmazsa, büyük bir bölümü ile Türkiye'de sosyal durgunluğun ve siyasal gericiliğin egemen olduğu bir tarihi dönem oldu. Halen de bu dönemin içindeyiz. Fakat bunun geride kalacağından, Türkiye işçi sınıfı ve emekçilerinin yeniden, yenilenmiş bir taze enerji ile mücadele sahnesine, üstelik geçmiştekenden daha etkin bir biçimde çıkacaklarından kuşku duymuyoruz.

Komünistler olarak geride kalan 20 yılda kattığımız masfeyi buna yalnızca bir ilk hazırlık sayıyoruz. Güne bütün varlığımız ile yükleniyor, geleceğe en iyi biçimde hazırlanmaya bakıyoruz. Partiyi devrimci sınıf hareketi zemininde yıkılmaz bir kuvvet haline getirmek için tüm gücümüzle çalışıyoruz. Türkiye'de devrimin ve sosyalizmin geleceğinin bütünüyle buna bağlı olduğunu çok iyi biliyoruz.

Yaşasın Türkiye Komünist İşçi Partisi!

Yaşasın proletarya devrimi ve sosyalizm!

TKİP

Ekim 2007

Geçmişti aştık, geleceği kazanacağız!

I

Geçmişten köklü bir kopuş olarak komünist hareketin doğuşu...

80'li yılların ikinci yarısı... Türkiye'de faşist darbe ve yenilgi sonrası dönem... '70'li yılların devrimci yükselişi içinde hızla güç kazanan devrimci örgütler, büyük bir bölümüyle tasfiye olmuş durumda... Ortama dağınıklık ve yılgınlık, devrimden ve örgütten kaçış, tasfiyecilik ve liberalleşme, düzene kaçış ya da ılımlı sol bir çizgide düzenin icazet alanına yönelme hakim...

1987 yılı... Ekim Devrimi'nin 70. Yılı... Sovyetler Birliği'nde Gorbaçov dönemi... Gorbaçov'un Ekim Devrimi'nin 70. Yılı ve-silesiyle yaptığı konuşma, sosyalizmle hiç bir ilgisi kalmamış yozlaşmış bürokratik rejimler için sonun başlangıcı oluyor... Bu arada Gorbaçovculuk ve özellikle de 70. Yıl konuşması, dünya solunda yeni bir tasfiyeci cereyan etkisi yapıyor. Bunun etkileri Türkiye'de de yankılanıyor, yenilginin ürünü tasfiyecilik yeni bir beslenme kaynağı buluyor...

1987 yılı... 12 Eylül karanlığının ardından sınıftaki hoşnutsuzluk birikimini yansıtan ilk işçi eylemleri... NETAŞ ve DERBY işçilerinin büyük yankı uyandıran, umut ve iyimserlik yayan grev-

leri... Öğrenci gençlik cephesinde ilk hareketlenmeler... Kürt halkının büyük ulusal uyanışı, Kürdistan dağlarında gittikçe güçlenen gerilla mücadelesi....

Ve yine 1987 yılı... Ağır ve kolay bir yenilgiye uğramış bulunan devrimci hareketten arta kalan sınırlı güçlerin ilk toparlanma çabaları... Toparlanma çabalarına tartışmalar, arayışlar, ayrışmalar eşlik ediyor... Küçük-burjuva kimliğin belirlediği devrimci-demokrat hareket önemli bir yol ayrımında... Kolay yenilginin nedenleri üzerine devrimci muhasabe kritik bir önem taşıyor... Bu nedenlerin üzerine devrimci bir sorumluluk ve kararlılıkla gidilecek, böylece geçmiş ileriye doğru aşılacak mı, yoksa eski çizgiyle, bunun ürünü yapısal zaaflarla kalınan yerden devam mı edilecek?

Büyük yol ayrımındaki kritik soru buydu ve Komünist hareket bu soruya verilen devrimci yanıtın bir ifadesi olarak siyaset sahnesine doğdu. Geçmişin devrimci birikimini ve kazanımların sahiplendi, fakat aynı geçmişe damgasını vuran küçük-burjuva dünya görüşüne, çizgiye ve kültüre savaş açtı. Demokratizm yerine sosyalizm, küçük-burjuvazi yerine işçi sınıfı dedi. Küçük-burjuva sosyalizmine karşı proletarya sosyalizmi bayrağını yükseltti.

Nisan 1987... Komünistler bir bildiri ile yaşadıkları kopmayı ilan ediyorlar...

Mayıs 1987... Komünistler iki temel metinle ideolojik platformlarını devrimci kamuoyuna ilan ediyorlar.

Ve Ekim 1987... Gorbaçovculuğun Ekim Devrimi'nin son izlerine karşı bir haçlı seferi başlattığı bir tarihi kesitte, Komünistler **EKİM** ismini benimsiyorlar. "Yeni Ekimler İçin!" şiarıyla, devrimci bir yeraltı yayını olan *Ekim*'in yayınına başlıyorlar. "Herkes Kendi Bayrağı Altına!" şiarını yükselterek, devrimci harekette ilkelere dayalı bir iç ayrışma ve saflaşma çağrısı yapıyorlar.

Bu tarih ve bu adım, bir siyasal akım olarak komünist hareketin doğumunu işaretliyor. Parti sorununu sosyalizm ile sınıf hareketinin devrimci birliği olarak ele alan yeni türden bir hareketin doğumunu müjdeliyor.

II

Komünist hareketin ilk büyük sınavı

Tarih Mart 1991... Ekim 1. Genel Konferansı'nın toplandığını kamoyuna açıklayan bildiri şu sözlerle başlıyor: "*Mevcut tüm örgütlerimizin seçilmiş delegeler temelinde tam ve geniş bir temsiline dayanan EKİM 1. Genel Konferansı toplandı...*"

Oysa çok değil, yalnızca üç yılı biraz aşan bir süre önce, hemen herşeye sıfırdan başlanmıştı. Elde ne örgütsel bir yapı ne de herhangi bir kadro birikimi vardı. Ve yalnızca üç yılı biraz aşan bir süre sonra, komünist hareket ideolojik, politik ve örgütsel bütünlüğü içinde bir siyasal güç idi artık. Geniş bir örgütsel temsile dayanan EKİM 1. Genel Konferansı bu gelişmeyi simgeliyordu. İdeolojik bir çıkış, kararlı ve inatçı bir çaba içinde kendi maddi karşılığını da yaratmıştı. Üstelik yenilginin tasfiyeci etkilerinin hala da sürdüğü, dahası dünyadaki '89 çöküşüyle yeni bir güç ve ivme kazandığı bir tarihi evrede...

Bu, komünist hareketin ilk büyük sınavı idi. Bu sınav, en elverişsiz koşullarda yola çıkıldığı halde, kısa zamanda siyasal ve örgütsel varolma hakkı kazanılarak verilmişti. Geleneksel küçük-burjuva hareketten köklü kopuşun derin ideolojik-politik anlamı, hayat içinde karşılığını bularak kanıtlanmıştı.

Fakat bu yalnızca bir başlangıç sınavı idi. Asıl sınav partinin inşası üzerinden verilmeliydi. Partinin ideolojik ve örgütsel temelleri yaratılmalı, partileşme çabası sınıfla devrimci birleşme çabası içinde ete kemiğe büründürülmeliydi. Zaman komünistlerin bu sınavı da alınlarının akıyla vereceğine çok geçmeden tanıklık edecekti.

III

1987-1991: Büyük kitle hareketi dalgası

1987-1991 yılları... Sınıf hareketinin büyük dalgasının yaşan-

dığı yıllar. Başlangıçta sınırlı bazı grevler olarak başlayan hareket, yıldan yıla güç kazanarak, '89 Baharında büyük patlamasını yapıyor. Türkiye'yi sarsan bu görülmemiş genişlikteki hareket 1990 yılında da devam ediyor. Yaygın işçi eylemleri sonbaharda büyük bir grev dalgası ile birleşiyor ve yılın sonuna doğru, Zonguldaki madenci fırtınası ile doruğuna ulaşıyor.

Aynı dönemde, daha somut olarak da 1990'dan itibaren, sahneye kamu emekçileri de çıkıyor. Yaygın eylemliliğe yoğun bir örgütlenme çabası eşlik ediyor, hemen tüm işkollarında kamu emekçileri sendikaları kuruluyor ve geniş bir kitle tabanı kazanıyor.

Dönemin yaygın işçi-emekçi hareketliliği, Kürdistan'da patlak veren Serhildanlarla yeni bir boyut kazanıyor. Kürt ulusal uyanışı, sürekli güç kazanan gerilla hareketi ile kent ve kasaba merkezlerindeki kitle hareketinin birleştiği bir gelişme aşamasına ulaşıyor.

Kendi cephesinden öğrenci gençliğin de yer aldığı bu '87-'90 hareketliliği, özellikle de işçi hareketi, henüz dağınıklık ve tasfiyeci bir karmaşa içindeki Türkiye solu üzerinde geçici bir moral etki yaratıyor. '70'li yılların halkçı akımları, geçmiş bilinçlerinde ideolojik bir yenileme yaşamaksızın, bir anda "işçici" oluyorlar.

Ortama devrimci bir iyimserlik hakim, yeni bir devrimci yükseliş beklentisi var.

Aynı dönemde dünyada '89 yıkılışı yaşanıyor, ortalık toz duman, dünya solu büyük bir bölümüyle yıkılışın sarsıntı altında eziliyor... Fakat büyüyen ve yayılan kitle hareketi Türkiye'de bu yıkıcı etkiyi sınırlıyor. Halkçı akımlar, köklü yapısal zaafalarını sorgulamayı ve aşmayı bir yana bırakarak, gelişmekte olan kitle hareketi dalgası içinde kolayından güç olmayı, böylece yenilgiyi unutmayı/unutturmayı umuyorlar.

IV

1990'lı yıllar: Toplumsal durgunluk ve siyasal gericilik

Fakat iyimser beklentiler gerçekleşmiyor... 12 Eylül sonrası

bu umut ve iyimserlik yayan en önemli kitlesel kabarması, '91 yılı başında sona eriyor. Yiğit Zonguldak madencilerinin Mengen bariyerlerinde kırılan eylemi, büyük işçi hareketi dalgasının da sonunu işaretliyor. Körfez savaşını bahane eden sermaye iktidarı, Türkiye tarihinin bu en geniş katılımlı işçi hareketini kırımla kalmıyor, hareketin önünü tutan öncü işçi kuşağını da sistemli bir çabayla fabrikalardan ve işletmelerden temizliyor. Bu işçi hareketinin sonraki dönemine de vurulan ve etkileri hala da aşılamayan büyük bir darbe oluyor.

1992 yılı Newroz'u ise Kürt hareketinin gelişme sınırlarını ortaya koyuyor ve onu tarihi bir yol ayrımı ile yüzyüze bırakıyor. Bu yol ayrımında seçilen yol, devrimci konumdaki Kürt hareketini zamanla bugünkü reformist çizgiye sürüklüyor... Aynı dönemde öğrenci hareketi yaşadığı kısırlığı bir türlü aşamıyor, dar bir çerçeveye sıkışıp kalıyor... Kamu çalışanları hareketi gelişimini herşeye rağmen sürdürüyor, fakat bürokratik-reformist önderlik altında bu hareketin olanakları da zamanla heba oluyor.

Bütün bu gelişmeler devrimci ve reformist kanatlarıyla Türkiye'nin geleneksel soluna egemen iyimser havayı da alıp götürüyor. Solda yeni bir tasfiyeci dalga başgösteriyor. '89 yıkılışının etkileri biraz gecikmiş olarak Türkiye solunda da yankısını buluyor. 20-30 yıllık parti ve örgütlerden bazıları tasfiye olup gidiyor... '70'li yılların en büyük örgütleri devrimle ideolojik ve örgütsel bağlarını koparak düzenin icazetine sığınıyorlar, birer birer yasal partiye dönüşüyorlar. Halkçı akımlar sınıfa yönelim modasını kısa zamanda bir yana bırakıyorlar, yeniden geleneksel alanlarına, esas olarak da semtlere çekiliyorlar.

'87-90 eylem dalgası, 12 Eylül sonrası en önemli kitlesel kabarması idi. Solu toplamında hazırlıksız yakaladı ve kalıcı mevziler yaratmadan kırılıp gitti. O günden bugüne Türkiye'de yaşanan, esası yönünden, toplumsal durgunluk ve siyasal gericiliktir. İşçiler ve emekçiler o günden bugüne elbette hep bir biçimde hareketlilik içinde oldular. Gösteriler, eylemler hiç eksik olmadı. Kit-

lesel katılımlı 1 Mayıslar yaşandı, Ankara'ya büyük yürüyüşler gerçekleşti, İstanbul'un semtlerinde kitlesel patlamalar oldu. Kürt halkı direnişini kesintisiz olarak sürdürdü.

Fakat tüm bunlar belli sınırlar içinde kaldı, büyüyen ve genişleyen birleşik bir dalgaya dönüşmedi. Türkiye toplumunun ancak böyle bir dalga ile temizlenebilecek 12 Eylül sonrası kirli havası, faşizm, şovenizm ve dinsel gericilikle iyiden iyiye zehirlendi... Halen de durum budur ve denebilir ki bugün Türkiye'sine tüm bir 12 Eylül sonrası dönemin en kirli, en zehirli atmosferi hakimdir.

V

Komünistler zor dönemde zoru başardılar

Kitlesel bir kabarmanın yaşandığı başlangıç yıllarında, Komünistler henüz bir ilk örgütsel ve kadrosal temel yaratmak uğraşında idiler. Bunda bir ölçüde başarı sağladıkları bir aşamada ise kitlesel kabarmaya artık geride kalmıştı. Dalganın kırıldığı tarih ile EKİM 1. Genel Konferansı'nın topladığı tarih aynıdır: 1991 yılı başı...

Komünistler kitle hareketindeki kırılmayı izleyen ve solun hemen tümünü bir biçimde etkileyen tasfiyeci cereyana kararlılıkla direndiler. Bunun kendi saflarına etkisini de aynı kararlılıkla bertaraf ederek, parti inşa sürecini ilerletmeye ve partinin kuruluşuyla taçlandırmaya verdiler tüm dikkatlerini. İdeolojik gelişmeyi ihtilalci temellere dayalı örgütsel bir gelişme eşliğinde sürdürmekle kalmadılar, tüm güç ve enerjileriyle sınıfa yöneldiler. Büyük bir kararlılık ve inatla fabrika ve işletmelerde çalıştılar. Patlak veren işçi direnişleriyle her seferinde anlamlı bağlar kurdular. Geçici semt hareketlenmelerinin yarattığı yeni halkçı cereyana prim vermeyerek, sınıf çalışmasına yüklenmeyi inatla sürdürdüler. Bu çabalar içinde önemli deneyimler biriktirdiler ve bazı ilk kazanımlar elde ettiler. Gençlik hareketi içinde kazandıkları güç ve olanakları da bir biçimde bu çalışmaya yönelttiler.

Bütün bunlar siyasal polisin sonu gelmeyen ve her seferinde

önemli kayıplara yolaçan saldırıları eşliğinde oldu. Bu saldırılara rağmen komünist hareket, örgütsel varlığını ve gündün güne genişleyen faaliyet kapasitesini hiç kaybetmedi. Bir yeraltı yayını olan *Ekim*, bütün bu dönem boyunca, üstelik artık 15 günlük periyotlar halinde düzenli olarak yayınlandı. Komünistler bu arada legaliteden, legal araç ve olanaklardan da en iyi biçimde yararlanmaya çalıştılar. Düzenli periyodik yayınlar, kitaplar, bültenler, broşürler çıkardılar... Özellikle siyasal poliste olmak üzere, mahkemelerde ve zindanlarda direnişçi bir kimliğin temsilcisi oldular. Habib Gül şahsında en iyi temsilcilerinden birini bulan direnişçi bir gelenek geliştirdiler, kendi direniş kültürlerini yarattılar.

Özetle komünistler, devrimci teorik gelişmeyi devrimci pratik çalışma ve eylemle birleştirdiler. Bunu, ihtilalci temellere dayalı bir örgütsel gelişme zemininde ve sınıfla devrimci birleşmeye kilitlenen bu süreç halinde yaşadılar.

Zor ve elverişsiz bir tarihi-toplumsal ortamda bu zorlu çaba, Kasım 1988'de tarihi bir başarıyla taçlandı. Geniş bir örgütsel temsile dayanan TKİP Kuruluş Kongresi, haftalarca süren yoğun çalışmasının ardından partinin kuruluşunu ilan etti.

VI

“Devrim tarihimizde bir kilometre taşı!”

“*Devrim tarihimizde bir kilometre taşı!*” – TKİP Kuruluş Kongresi Bildirisi, partinin kuruluşunu bu başlıkla bildiriyor ve atılan tarihi adımın anlamı hakkında şunları söylüyordu:

“*Partimizin kuruluşu, insanlığı ve uygarlığı tükenişe ve yıkıma sürükleyen emperyalist-kapitalist dünya düzenine karşı kendi coğrafyamızdan yükseltelen militan bir mücadele çağrısıdır. Partimizin kuruluşu, on yıllardır yıkılmayı bekleyen Türkiye'nin koşmuş ve çeteleşmiş kapitalist sömürü düzenine militan bir savaş ilanıdır. Partimizin kuruluşu, on yıllardır bu topraklarda devrim ve sosyalizm davası uğruna kavga vermiş, emek harcanmış, acı çekmiş,*

büyük yiğitlik örnekleri sergilemiş dünün ve bugünün devrimci kuşaklarının yarattığı birikinün güvenceye alınmasıdır. Ve nihayet partimizin kuruluşu, kapitalist sömürü düzenini tarihe gömecek ve bu uğurda tüm emekçilere önderlik edebilecek yetenekteki tek gerçek toplumsal güç olan işçi sınıfının devrimci önderlik ihtiyacının somut olarak karşılanmasıdır.. ”

Geçmiş devriinci temellerde eleştirip aşma çabasının ürünü olan TKİP, aynı zamanda kendini bu geçmiş içinde oluşan tarihi birikimin ürünü, mirasçısı ve yarınlara taşıyıcısı ilan ediyordu:

“Türkiye Komünist İşçi Partisi dünyada ve Türkiye’de zafer ve yenilgilerden oluşan zengin bir devrimci mirasın üzerinde yükselmektedir. Partimiz bu mirası kararlılıkla savunmakta, kendisini onun bugünkü temsilcisi ve yarınlara taşıyıcısı saymaktadır..

“Fakat öte yandan partimiz bizzat bu aynı devrimci geçmişin çok yönlü bir eleştirel değerlendirmesinin ürünü olmuştur. Zayıf eksik ve kusurlu olan her noktada bu geçmiş devrimci eleştiriye tabi tutmuş, ondan gelecekteki mücadeleler için gerekli dersleri ve sonuçları çıkarmaya çalışmış, bu temel üzerinde devrimci bir yenilenmenin ifadesi olmuştur. Dünyada ve Türkiye’de yıkıcı yenilgilerle sonuçlanan bir tarihi dönemle devrimci hesaplaşmanın ürünü olan Türkiye Komünist İşçi Partisi, bu konumu ve kimliği ile yeni dönemi kucaklama iddiasındadır.”

TKİP Kuruluş Kongresi bildirisi, partinin nihai hedefini ve temel niteliklerini şu sözlerle vurguluyordu:

“Partimiz komünist sıfatı taşımaktadır; o komünizmin partisidir. Nihai hedefi, toplumun sınıflara bölünmesine kesin bir biçimde son vermektir. Böylece bu bölünmeden doğan her türlü toplumsal ve politik eşitsizliği tamamen ortadan kaldırmak, onun ürünü olan her türlü kötülüğü kökünden yoketmektir. Baskının, sömürünün, her biçimiyle köleliğin ilelebet yokedildiği evrensel bir toplum düzenine ulaşmaktır.

“Partimiz devrimci bir kimlik taşımaktadır; o devrimin, proletarya devriminin partisidir. Bugün partimizin önündeki temel dev-

rimci görev, burjuvazinin sınıf egemenliğinin yıkılması, iktidarın işçi sınıfı tarafından ele geçirilmesidir..”

“Partimiz işçilerin, işçi sınıfının partisidir. Partimizin işçi sınıfının temel çıkarları dışında bir çıkarı, temel amaçları dışında bir amacı yoktur. İşçi sınıfı toplunumuzu bugünkü çürüme ve kokuşmadan muzaffer bir devrimle çekip çıkarma yeteneğinde olan tek gerçek toplumsal güçtür. Devrimimiz ancak bu sınıfın önderliğinde başarıya ulaşabilir. Partimizin temel tarihi misyonu bu doğrultuda işçi sınıfına yol göstermek, ona bugünkü mücadelesinde önderlik etmektir. Bunda başarılı olabilmek için işçi sınıfıyla et ve turnak gibi kaynaşmak partimizin en acil görevidir. Bu tüm öteki emekçi katmanlara, toplumun tüm öteki ezilen kesimlerine başarıyla önderlik edebilmenin de biricik maddi güvencesidir.”

VII

Devirmeyen darbe güçlendirdi!

TKİP'nin kuruluşu 10 yılı aşan zorlu bir parti inşa sürecinin ürünü olmuştu. Bu süreç örgütsel bir inşa, kadrosal bir birikim, pratik bir mücadele deneyimi, direnişçi bir gelenek ve sınıf hareketiyle kurulan somut bağlarda maddi ifadesini bulmuştu. Partinin kuruluşu bütün bu alanlarda yeni bir düzeyde geçişe bir çağrıydı da.

Ne var ki karşı-devrim saldırısı buna izin vermedi. Sermaye iktidarı Partinin kuruluşunu parti örgütüne yönelik sistemli saldırılarla karşıladı. TKİP bu saldırılardan büyük yara aldı, fakat yıkılmadı. Partili kimliğe ulaştıran birikim bu türden saldırıları başarıyla atlatabilmenin de en büyük güvencesiydi. Partinin saldırılara bir yanıt olarak kaleme aldığı *“Devrimeyen darbe güçlendirir!”* başlıklı değerlendirmede bu şöyle ifade ediliyordu:

“Biz artık partiyiz; bizim artık bir adımız, bayrağımız, programımız, çizgimiz, değerler sistemimiz, geleceği kucaklama azmimiz ve işkenceci takımının bir kısmını şu günlerde ayrıca tanıma olanağı bulduğu davada sarsılmaz kadrolarımız var. Bu bir kim-

lik, bir kültür, sarsılmaz bir moral kuvvet, geleceği kucaklama iradesi ve hırsı demektir. Bu dokunulamaz ve yıkılmaz bir kuvvettir, bu partidir. Parti olmak herşeyden önce budur ve düzenin bütün bir saldırı ve şiddet aygıtının bunun karşısında yapabileceği bir şey yoktur. Bu olduğu sürece, aldığımız örgütsel darbeleri, yaşadığımız fiziki kayıpları kısa sürede misli ile telafi ederiz biz. Dahası yaşananların sağladığı paha biçilmez derslerle daha bilinçlenmiş, güçlenmiş ve bilenmiş olarak...”

Bu aynı yıllar Türkiye’de siyasal gericiliğin adeta şaha kalktığı bir dönemi işaretliyordu. Öcalan’ın emperyalist-siyonist bir komplo ile teslimi, TKİP’nin kuruluşunun hemen sonrasına denk geldi. Bu gelişme ve bunu izleyen İmralı teslimiyeti, Türkiye’de burjuva gericiliğini büyük bir moral güç ve inisiyatif kazandırdı. Türkiye solu üzerinde yeni bir tasfiyeci basınç oluşturdu. Önce Ulucanlar ve ardından 19 Aralık katliamına varan Hücre saldırısı, hemen bunun sonrasına geldi. Büyük bedellere malolan Zindan Direnişine rağmen saldırı püskürtülemedi. Ardından dünyada 11 Eylül sonrası terörizme karşı savaş histerisi başgösterdi ve Türk burjuva gericiliği bundan da en iyi biçimde yararlandı. Öte yandan, ipleri emperyalizmin elinde olan dinsel gericilik odakları AKP eliyle yoksul yığınların geniş kesimlerini denetim altına alarak düzene bağladılar. Bu gelişme ve azdırılan şovenizm, sınıf ve kitle hareketinin gelişimini zora sokarak, burjuva gericiliğini ayrıca rahatlattı. Bu çok yönlü gericilik ortamı solda tasfiyeci çözüme ve savrulmalar yeni bir güç kazandı. Solun geniş kesimleri burjuva parlamentarizmi çizgisine kaydı.

TKİP, yaralarını işte böylesine elverişsiz bir zaman kesitinde sardı. Darbenin ardından ortaya koyduğu güvenli sözlerinin temelsiz olmadığını kanıtladı... Devirmeyen darbe güçlendirdi... Saldırının yaraları adım adım sarıldı ve parti çok yönlü bir pratik-örgütsel gelişme sürecine oturdu.

TKİP bugün her açıdan en güçlü dönemindedir. Soluk soluğa bir çalışma ve mücadele pratiğinin içindedir. Sosyalizmle sınıf hareketinin devrimci birliğini sağlamak inat ve kararlılığını her zaman-

kinden daha güçlü bir biçimde sürdürmektedir. Bu özelliği ile o bugünün Türkiye'sinde sınıf çalışması ile özdeşleşmiş tek devrimci siyasal harekettir. Fakat o aynı zamanda büyük kentlerin yoksul semtlerinde, kamu emekçileri arasında, üniversiteli ve liseli gençlik içinde de etkin bir çalışma yürütmektedir. Sınıf eksenli çalışmanın oturması, öteki emekçi katmanlara yönelik çalışmaya yönelimi kolaylaştırmaktadır.

VIII

Güne yükleniyor, geleceğe hazırlanıyoruz!

Türkiye'de '60'lı yılların büyük sosyal uyanışına, düzen sınırlarını ve kurumlarını aşamayan bir burjuva sosyalizmi damgasını vurmuştu. '70'li yıllardaki büyük halk hareketine ise, ufku demokrasiyi ve bağımsızlığı aşamayan devrimci küçük-burjuva sosyalizmi damgasını vurdu. Bu iki akımdan ilki bugünün reformist sol çevreleri şahsında, ikincisi ise bazı devrimci-demokrat gruplar şahsında halen de varlığını sürdürmektedir. Fakat gerçekte ikisinin dönemi kesin olarak kapanmıştır, üstelik daha '80'li yıllarda. 12 Eylül yenilgisi burada bir dönüm noktası olmuş, '89 yıkılışı ise bunu pekiştirmiş, ifade uygunsuz tarihi bir dönemi noktalamıştır.

Türkiye'nin gelmesi kaçınılmaz yeni devrimci yükselişine işçi sınıfı damgasını vuracaktır. Komünistlerin 20 yıl önce yükselttiği ve TKİP ile taçlandırdığı proletarya sosyalizmi bayrağı, bu yeni döneme ideolojik ve örgütsel bir hazırlıktır. Türkiye'nin devrimci geleceği, bu hazırlığın her alanda ve her açıdan güçlendirilmesine, işçi sınıfı içinde ete kemiğe büründürülmesine sıkı sıkıya bağlıdır. Bu başarıldığı ölçüde, geleceğin devrimci yükselişine proletarya eksenli devrimci sosyalizm damgasını vuracaktır.

İşçi sınıfı savaşacak, sosyalizm kazanacak!

Yaşasın Türkiye Komünist İşçi Partisi!

Yaşasın proletarya devrimi ve sosyalizm!

Kasım 2007

TKİP toplumumuzun devrimci geleceğini kucaklamanın partisidir!..

(“20. Yıl Gecesi”nde TKİP adına yapılan konuşma...)

Emekçi kardeşler, dostlar, yoldaşlar!

Üç anlamlı yıldönümünde, Partimizin kuruluşunun 9. Yılında, Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 90. Yılında ve Komünist hareketimizin 20. Yılında sizlerle birlikte olmaktan mutluluk duyuyoruz. Partimiz ve Yurtdışı Örgütümüz adına hepinizi en içten duygularla selamlıyorum, “20. Yıl Gecesi”ne hoş geldiniz!..

Evet, 20 yıl önce ve geçmişi aşmak iddiası ile ortaya çıkmıştık. Geçmişi aşmak zorundaydık, zira o geçmişte kolay bir yenilgi vardı. O geçmiş akıl almaz bir dağılmaya, tasfiyeci bir yıkıma neden olmuştu. Bu gerçekle yüzleşmek, bunun nedenleri üzerinde ciddiyetle durmak, bunlarla mutlaka ve yüreklice hesaplaşmak gerekiyordu. Yaşanan kolay yenilginin gerisinde çok açık, çok belirgin kusurlar, yapısal zaafılar vardı. Bunları mutlaka bilince çıkarmak, bu temel üzerinde devrimci bir yenilenme yaşamak ve geleceğe buradan yürümek gerekiyordu.

Bu yapılmadığı takdirde o geçmişin bile gerisine düşmek kaçınılmaz bir akıbet olacaktı. Bunu daha baştan söylemiştik, yazık ki zaman bizi fazlasıyla doğruladı. Geçmişi sorgulamaya, yenilginin nedenleriyle yüreklice hesaplaşmaya yanaşmayanlar, geçmişlerinin de gerisine düştüler.

Biz geçmişi devrimci temeller üzerinde aşmanın, geçmişte

olumlu, devrimci, kalıcı olan ne varsa onu geleceğe taşıyabilmenin de olmazsa olmaz koşulu olduğunu söylemiştik. Ve bugün bunu da kendi pratiğimiz üzerinden göstermiş, kanıtlamış bulunuyoruz. Geçmişin küçük-burjuva sınıf kimliği ve ufku ile bağlantılı yapısal zaaflarına karşı ilkeli ve uzlaşmaz bir mücadelenin ürünü olan Türkiye Komünist İşçi Partisi, bugün o aynı geçmişte olumlu ve devrimci olan ne varsa onun da en yürekli ve en kararlı savunucusudur. Oysa geçmişi savunmak adına yenilginin nedenleriyle yüzleşmeye ve kendini aşmaya yanaşmayan küçük-burjuva tutuculuğu, geçmişin devrimci mirasını bugünlere ve yarınlara taşıma yeteneği de gösteremedi. Tam tersine, geçmişte olumlu ve devrimci olan ne varsa ondan da koptu.

Komünist hareket geçmişle devrimci bir hesaplaşma mücadelesi içinde ortaya çıktı ve bugün 20. Yılıni kutlamaktadır. 20 yıl insan ömrü üzerinden bakıldığında kuşkusuz nispeten uzun bir süredir. Fakat toplumların gelişme tarihi üzerinden bakıldığında durum farklıdır. Hepimizin bildiği gibi bu, dünyada ve Türkiye’de, gerici rüzgarların estiği, sınıflar mücadelesinin gerilediği, devrimci düşünce ve ideallerin güç ve itibar kaybettiği bir tarihi kesit oldu. Toplumsal durgunluğun ve siyasal gericiliğin egemen olduğu bir tarihi kesitse eğer sözkonusu olan, tarihsel gelişme açısından 20 yıl, devrimci dönemlerin bir kaç ayı değerinde bile olmayabilir. Tarihsel zamana ve dolayısıyla yıllara devrimci diyalektik bakış budur.

Fakat yine de, işte böylesine zor bir dönemde, bizim nereden nereye geldiğimiz de bugün dostun düşmanın gözleri önündedir. Örgütlerin ve partilerin yok olup gittiği, ya da yapısal bir bunalım içinde tıkanıp kötürümleştiği bu aynı evrede, biz dinamik bir siyasal akım olmayı başardık, devrimci bir örgüt inşa ettik, onu partiye doğru büyüttük. Bugünün Türkiye’sinde devrim ve sosyalizm bayrağını yükseklerde tutuyoruz, başlangıç döneminin heyecanı ile yolumuzu yürüyoruz. Güne bütün varlığımız ile yükleniyor, geleceğe en iyi biçimde hazırlanmaya bakıyoruz. Partiyi devrimci sınıf ha-

reketi zemininde yıkılmaz bir kuvvet haline getirmek için tüm gücümüzle çalışıyoruz. Türkiye’de devrimin ve sosyalizmin geleceğinin bütünüyle buna bağlı olduğunu çok iyi biliyoruz, bu bilinçle hareket ediyor, bunun gereklerine uygun davranıyoruz.

Bu vesileyle sizlere TKİP II. Kongresi’nin toplandığını, çalışmalarını başarıyla sonuçlandırdığını da mutlulukla bildirmek istiyorum. Bu partimizin yaşamında yeni bir dönemin başlangıcı olacaktır, buna içtenlikle inanıyoruz.

Türkiye’de zor bir dönemin içindeyiz, gericilik toplumu kuşatmış durumda, ülkeye ağır, kudurgan, ezici bir karşı-devrimci hava hakim. Partimizin II. Kongresi’nin çalışmaları, partinin güçlendirilmesine ve daha da ağırlaşacağı hemen hemen kesin olan bu zorlu döneme etkin bir biçimde hazırlanmasına yönelik değerlendirmeleri, bu açıdan da büyük bir anlam ve önem taşımaktadır.

TKİP hiçbir biçimde güne aldanmamaktadır, bütün bunlar bir biçimde geride kalacaktır. Bu gerici-bunaltıcı atmosfer elbette dağılacaktır, dağıtılacaktır. Önemli olan bu zor dönemde sağlam durmak, devrimci iradede sarsılmamak, devrimci çizgide ısrar etmek, elbette günün görevlerine kararlılıkla sarılmak, fakat asıl olarak yarına, geleceğe hazırlanmaktır.

TKİP toplumumuzun devrimci geleceğini kucaklamanın partisidir; o sorunlara buradan bakmakta, gün ve gelecek ilişkisini bu bakış üzerinden kurmakta, buna göre hazırlanmaktadır. “Güne yükleniyor, geleceğe hazırlanıyoruz!” şiarımız, en veciz biçimiyle bunu dile getirmektedir.

Değerli dostlar, sevgili yoldaşlar...

Komünist hareketin 20. Yılında aynı zamanda Büyük Sosyalist Ekim Devrimi’nin 90. Yılına kutluyoruz. Ekim Devrimi insanlık tarihinin zirvesidir ve bu zirve hala da aşılamamıştır. Ekim Devrimi insanlığın yücelmesi, sınıfsız ve sömürsüz bir dünya inancı ve umudunun görkemli bir biçimde büyümesidir. Ekim Devrimi, ezi-

len sınıflara ve halklara büyük bir gelecek ufku, güçlü bir kurtuluş umudu ve inancı kazandırdı. Dünyanın dört bir yanında işçiler, emekçiler, ezilen halklar, tüm ezilen insanlık, Ekim Devrimi'yle birlikte ayağa kalktı, onun açtığı yoldan yürüdü, 20. Yüzyılın o görkemli ve unutulmaz devrimci tarihini yarattı.

Yazık ki bugün Ekim Devrimi'nin maddi kazanımları artık yok, bunu biliyoruz. Fakat işte tam da bu aynı nedenle bugün insanlık yerlerde sürünüyor. Dünyamıza kapitalizmin ürettiği acılar, kötülükler, yıkımlar egemen, gezegenimiz bile kapitalizmin yok edici tehdidi ile yüzyüze. Fakat insanlık buna mecbur ve mahkum değildir, mecbur ve mahkum da kalmayacaktır. Ezilenler dünyası kendine bir kez daha bir çıkış arayacaktır, gelecek umuduna tazelenmiş bir enerjiyle yeniden sarılacaktır, bir kez daha büyük kurtuluşun yolunu arayacak ve bulacaktır. Bunun işaretleri daha şimdiden oluşmaya başlamıştır ve giderek de çoğalmaktadır. Ve buna yönelik her gelişme, Ekim Devrimi'ni insanlık için yeniden güncelleştirecek, onun idealleri bir kez daha ezilen insanlığın bilincinde ve eyleminde güç kazanacaktır. Biz komünistler buna da derinden inanıyoruz.

20 yıl önce bizim siyaset sahnesine çıktığımız tarih, Ekim Devrimi'nin 70. Yılına denk geliyordu ve Gorbaçovculuk, Ekim Devrimi'nden geriye ne kalmışsa onu da gömmekle uğraşıyordu. İşte tam da öylesine bir ortamda biz, Ekim Devrimi'nin buzu kırdığını ve yolu açtığını, önemli olanın da bu olduğunu, ezilen insanlığın bu biricik kurtuluş yoluna er geç yeniden gireceğini söylemiş ve "Yeni Ekimler İçin!" şiarını yükseltmiştik. Hala da aynı inancım içindeyiz, üstelik her açıdan daha güçlenmiş, bilenmiş ve tazelenmiş olarak.

Dostlar, yoldaşlar,

Son zamanlarda Türkiye'ye düzenin egemenleri tarafından bilinçli ve sistemli bir biçimde körüklenen ırkçı şoven bir atmosfer hakim. Kürt sorununun ağırlığı altında bunalan ve kendi içinde bir

iktidar dalaşı yaşıyan burjuva gericiliği, böyle bir atmosferden çok yönlü yararlar umuyor. Bu onların elinde, işçileri ve emekçileri bölmenin, sersemletmenin, sosyal hoşnutsuzluklarını saptırmanın, böylece mücadeleden alıkoymanın ve düzene bağlamanın da bir yolu ve yöntemi haline gelmiş durumda. Fakat bu kirliliği ölçüsünde tehlikeli de bir oyundur. Halkları birbirine düşürmenin sorumluluğu ağırdır ve Türk burjuva gericiliğinin bunun altından kolay kolay kalkamayacağı da daha bugünden bellidir.

Bu oyunu bozmak, bunun için de, başta Türk ve Kürt emekçileri olmak üzere, bütün milliyetlerden emekçiler olarak birleşmek ve kenetlenmek durumundayız. Bunu başarabilmek için de faşizmin, ırkçılığın, inkarcılığın karşısına dikilmek, mazlum Kürt halkının tümüyle meşru, tümüyle haklı ulusal haklarını savunmak ve desteklemek zorundayız. Ortadaki kirliliği bozmanın yolu buradan geçmektedir.

Bütün bu oyun Kürt sorunu üzerinden oynanıyor, ama bu sorunun özü karartılarak yapılıyor. “Terör” ya da “teröre karşı mücadele” eksenli tüm o kirliliği söylem ve demogojinin anlamı ve amacı budur. Amaç Kürt sorununu, onun bütün bir özünü ve kapsamını gözlerden gizlemek, inkara ve imhaya dayalı tarihsel çizgiyi sürdürürebilmektir.

Oysa Kürt sorunu, zorla köleleştirilmiş, en temel insani ve ulusal haklarından yoksun bırakılmış bir halkın özgürlük ve eşitlik sorunudur. Türkiye’nin emekçileri mazlum Kürt ulusunun bu haklı istemlerini yüreklilikle desteklemelidirler. Bunu yaptıkları ölçüde burjuva gericiliğinin oyunlarını boşa çıkaracak, böylece her iki halkın devrimci birliğinin yolunu açacaklardır.

Yaşasın Türkiye Komünist İşçi Partisi!

Yaşasın Proletarya Devrimi ve Sosyalizm!

Kasım 2007

IV. Bölüm

Parti ve Sol Hareket

Devrimci harekette ideolojik ve moral kırılma

H. Fırat

(Eylül 2008'de verilmiş kapsamlı bir konferansın sol hareket ilişkin özel bölümleridir... Buradaki sunum tek tek gruplara ilişkin özel değerlendirmelerden büyük ölçüde arındırılmıştır... Metne arabaşlıklar kitap yayınında konulmuştur...)

İdeolojik gevşeme içinde çözülme

Bugün çok belirgin bir biçimde çözülmekte olan bir devrimci-demokratik hareket gerçeği ile yüzyüzeyiz. Sözkonusu olan basitçe bir örgütsel çözülme değil, daha da kötüsü ideolojik ve moral bir çözülmedir. Halkçı gelenekten gelen küçük-burjuva devrimci-demokrat gruplarda rahatsız edici bir kırılma var. Öylesine ki, artık '90'lı yılların genel devrimci hareket tanımını bile giderek bir anlam taşımaz hale geliyor. Eskiden, devrimci hareket demenin, devrimci-reformist ayrımının altını çizmenin büyük bir önemi ve siyasal yaşam içinde anlamlı bir karşılığı vardı. Bugün bunu söylemek artık kolay değil. Kuşkusuz hala da devrimciler olarak bir şeyler birlikte yapılmaya çalışılıyor. Örneğin 8 Mart'ta reformist-feminist akımlar blokuna karşı ortak devrimci bir tutum alınabiliyor. Ya da 1 Mayıslar öncesinde devrimci bir platform kurularak 1 Mayıs'a bileşik bir ağırlık konmaya çalışılıyor. Ama bunlar artık sınırlı ör-

nekler ve bunların bile anlamı ve işlevi giderek zayıflıyor. Daha da önemlisi, kimileri için bunlar devrimci ilkesel hassasiyetlerde değil, fakat pratik seçeneksizliklerden dolayı tercih edilebilir ortaklıklar oluyor. Nitekim bakıyorsunuz, dünün söylem planında en iddialı devrimcileri, çok ciddi ilkesel ya da politik görüş ayrılıklarının sözkonusu olduğu durumlarda, devrimci platformları bırakıp reformistlerle birlikte hareket ediyor ve bunda hiçbir sorun da görmeyebiliyorlar. Bu, ideolojik bir gevşemeyi ve çözülmeyi anlatıyor.

Stratejik hedef ve kaygılardan yoksunluk

Kürt hareketi üzerine değerlendirmeler yaparken, bugün bu hareketin en temel zaafının açık bir stratejik çizgiden yoksunluk olduğunu söyledim. Aynı olgu temelde, geleneksel halkçı gelenekten bugüne kalan devrimci gruplar için de geçerli. Halkçı devrimci hareketin gelinen yerde artık inanç ve ciddiyetle izleyebildiği devrimci bir stratejisi yok. Oysa devrimcilik, temelde bir stratejik açıklık ve tutarlılık işidir, devrimci iktidar hedefine dayalı bir siyasal mücadele çizgisinde ifadesini bulur. Devrimci-reformist ayrımını hangi temel ölçüye göre yapmak gerekir? Elbette kurulu devlet ve toplum düzenini devrimci yollardan değiştirmeye yönelik bir stratejik tutum ve açıklık üzerinden. Eğer sorun basitçe toplumsal sistem olarak kapitalizme karşı olmak olsaydı, bu durumda reformistleri de devrimci saymak olanağı doğardı. Zira onlar da ilke olarak kapitalizme karşı, onlar da özel mülkiyet düzeninin ya da sömürü ilişkilerini tasfiyesinden yanalar... Toplumsal ilişkiler değiştirilmeli, büyük kapitalist mülkiyet kamulaştırılmalı, emekçilerin üzerindeki sömürü son bulmalıdır diyebiliyorlar, ki bunu söylemelerinde bir güçlük de yok.

Devrimcilik, aynı gibi görünen bu hedeflere ulaşmada izlenecek siyasal strateji, bununla kopmaz biçimde, izlenecek yol ve kullanılacak yöntemlerle ilgilidir. Aslolan mevcut düzeni yorumlamak

ve olumsuzlamak değil, fakat devrimci yollardan değiştirmektir. Hedefe ulaşmak ancak bununla olanaklı olabilir. Devrimci iktidar mücadelesi bu, kurulu devlet düzeninin zorla yıkılması ve yerine devrimci iktidarın konulması mücadelesi bu. Devrimci perspektifle hareket edebilmeyi, kurulu düzen ve devlet karşısında her bakımdan buna uygun bir konumlanmayı, buna uygun bir siyasal mücadele anlayışını, dostun-düşmanın buna göre saptanmasını, mücadele yol ve yöntemlerinin buna göre seçilmesini gerektir. Devrimcilik bunda, burada gerçek anlamını bulur. Devrimciyle reformisti ayıran ayırım çizgileri de burada kendini gösterir.

Düne kadar kapitalizme karşı ideolojik perspektifleri tartışmalı olan, devrimi anti-faşist, anti-feodal sınırlarda gören bir takım çevreler, salt kurulu devlet düzenine karşı devrimci bir iktidar mücadelesini formüle ettikleri için, biz onları rahatlıkla devrimci olarak tanımlayabiliyorduk. Öte yandan, kapitalist mülkiyet düzenine karşı ideolojik tavır alışını gerçekte daha net bir biçimde ortaya koyan, ama bu düzene yönelik devrimci bir mücadele ve örgüt anlayışından da tümüyle uzak olan akımları ise reformist olarak değerlendiriyorduk. Bu anlaşılır bir tutumdu. Zira bu akımlar devrimci değiştirme iradesinden, buna uygun düşen bir devrimci mücadele stratejinden, bunun gerektirdiği yol ve yöntemlerden, devrimci örgüt ve araçlardan özenle uzak durmakta idiler. Devrimci siyasal strateji burada çok büyük bir önem taşımaktadır. Kurulu devlet düzeninin devrilmesine dayalı bir devrim anlayışı, bir mücadele anlayışı burada bir temel ayırım çizgisidir. Komünist sınıf devrimciliği ile devrimci-demokrat sınırlardaki küçük-burjuva devrimciliğini aynı “devrimci hareket” ortak tanımında birleştirebilen de budur.

Zaaf bugün tam da bu alanda ortaya çıkmaktadır. Zira artık devrimci siyasal stratejinin gerektirdiği tutum ve hassasiyetleri göremiyoruz bazılarında. Duygular ve niyetler hala da devrimci olsa bile, ortada ideolojik açıdan net devrimci stratejik formülasyonlar ve bunun gerektirdiği pratik hassasiyetler yok. Sözkonusu

çevrelerin artık belirgin bir iktidar sloganı bile yok. '70'li yıllarda tüm devrimci siyasal grupların en belirgin özelliği, kendilerine özgü bir biçimde tanımlanmış bir devrim anlayışı ve stratejisi ile hareket etmeleri idi. İçerik olarak bu çok tartışmalıydı, ama hiç değilse biçimsel yönden bir stratejik duyarlılık sözkonusu idi. Devrimci demokratik halk iktidarı denebiliyordu, devrimci işçi-köylü iktidarı denebiliyordu... Sonuçta devrimci bir iktidar tanımı, buna dayalı bir devrimci strateji tanımı vardı. Anti-empyralist demokratik devrim, milli demokratik devrim, milli demokratik halk devrimi, ulusal demokratik halk devrimi diyorlardı...

Bugün bunlar söylem olarak da büyük ölçüde kayboldu. Artık daha çok taktik sorunlar, gündelik politikalar üzerinden konuşuluyor, gündelik bir pusulasız pragmatist sürüklenmedir gidiyor. Herkesin gösterebileceği türden bir sistem ya da düzen karşıtlığı kuşkusuz var. Ama açık bir devrimci stratejik çizgi yok, net bir devrim anlayışı yok. Çünkü birçok grubun bugüne kadar bağlı oldukları devrim ve iktidar görüşlerine olan inançları kırıldı. Bunun yerine yeni bir şey de koyamıyorlar. Yeri gelince herşeyi uluorta tartışıyorlar, ama herşeyden önce kendilerinin ne tür bir devrim anlayışına sahip olduklarını netleştirmeleri gerekiyor. Bunlara dönüp, herkesi eleştiriyorsunuz da sizin programınız nerede, devrim anlayışınız ve stratejik çizginiz nedir diye sorulsa, bir kısmının söyleyebileceği hemen hiçbir şey yok. Bir takım partilerin hala resmen ortada duran programlarının bile onlar için bir şey ifade edip etmediği artık belli değil. Bazılarının resmi programları kendileri için bile anlamını yitirmiş, içi boşalmış durumda.

Devrimci bir akım, herşeyden önce devrimci bir ideolojik kimlik demektir. Bu kendi başına bir şeyi çözmez ama bunsuz da bir yol yürünemez. Bir programı, bir rotası, yani net bir siyasal çizgisi olur bir hareketin. Her konuda bir şeyler söylüyorlar, ama kendilerinin temel görüşleri belli değil! Bir dizi grubun durumu tamına böyle. Eski çizgi çökmüş, yerine yeni bir şey koyamıyorlar ama. Böyle olunca da gündelik politikayla idare ediyorlar, işin

özünde sürükleniyorlar. Genel bir düzen, devlet, sistem karşıtlığı söylemiyle gidiyorlar. Bu kendi başına kimseyi devrimci yapmaz, zira aynısını üstelik daha kuvvetli bir söylemle reformist gruplar da iyi kötü yapıyorlar.

Bu, işin ciddiyetinin kaybedildiğini gösteriyor. '60'lı yıllarda Türkiye solu kitlesel bir temel üzerinde doğduğunda, tüm gençliğine ve deneyimsizliğine rağmen, en hararetli tartışmalar strateji sorunları üzerine yapılıyordu. Mahir Çayan gibi genç bir devrimci Aren-Boran oportünizminin karşısına stratejik görüş ayrılıkları üzerinden çıkabiliyordu. İbrahim Kaypakkaya 12 Mart'ın o ağır faşist terör koşullarında, PDA revizyonizmine karşı kendi devrimci stratejik çizgisini tanımlıyordu. Bu genç devrimciler, devrime ilişkin, topluma ilişkin, sınıflara ilişkin, dolayısıyla bütün bunlardaki açıklıklarla anlamını bulan devrimci stratejiye ilişkin sorunlardaki açıklığı, bir siyasal hareket olarak ortaya çıkabilmenin olmazsa olmaz koşulu olarak ele alıyorlardı. Bu açıdan sözkonusu dönem gerçekte Türkiye sol hareketinin ideolojik ve stratejik sorunlar yönünden en ciddi, en titiz davranabildiği bir dönemdi. Stratejik sorunlarda gösterilen bu titizlik, devrim ve iktidar sorunlarındaki ciddiyetin ve samimiyetin de bir ifadesi idi.

Bugün ise durum kabaca şöyledir: Gündelik hareket herşey, sonuçsa hiçbir şey! Bu, Bernstein'ın o kötü ünlü revizyonist formülüdür ve en kaba bir reformizmi anlatır. Gündelik hareket ve çıkar herşey, sonuç, yani uzun vadeli temel devrimci hedefler, yani devrimci strateji hiçbir şey. Kuşkusuz bugünün o yıpranmış, yorulmuş devrimcileri bu anlamda reformist değil ama, işin özünde durumları bir bakıma böyle. Gündelik hareketlilik içinde kim kendini nerede ne kadar çok gösterirse kaygısı egemen artık. Bu, artık ciddiyetin kaybedildiğini gösteriyor. Burada artık bir devrim, bir iktidar iradesi yok demektir. Zaten çözülmeyi yaratan da bu. Gide gide bu ciddiyetsizliği kendileri de hissettikleri ölçüde, bu kadarını olanaklı kılan o şevk ve enerji de kayboluyor. Türkiye'nin geleneksel devrimci hareketi zaten uzun yıllar sağlam bir ideolojik ba-

kışa sahip değildi. Ama herşeye rağmen belli ideolojik görüş ve yaklaşımları vardı, her bir hareketin. Bu onlara kendine göre bir şevk ve heyecan da veriyordu. Bu şevk ve heyecan çoğu zaman o çizgiyi aşıyor, çizgi onun gölgesinde de kalıyordu. Şimdi çizgi de gidiyor, heyecan da... Bugünkü durum özetle bu.

Bunu şu veya bu hareket üzerinden çok somut olarak örneklemenin bir yararı yok. Çok yaptık bunu bugüne kadar, başlıca grupların durumuna ışık tutacak değerlendirmelerimiz orta yerde duruyor.

(...)

Kırılan devrimci örgüt iradesi

Hemen tümünden tasfiye olmuş bir devrimci örgütü yeniden kurmak bugün Türkiye'deki en zor sorun. Ortada ciddi boyutlarda bir kırılma var. Sorun fiziki kırılmadan öteyedir ve bu nedenle fazlasıyla vahimdir. Devrimciler fiziki yönden 12 Martlar'da, 12 Eylül'ler'de de kırıldılar. Önemli olan bunun bir devrimci irade kırılmasına dönüşmemesidir. Oysa bugün kırılan devrimci örgüt iradesidir. Bugün legal çalışma ile uyumlu belli sayıda kadroyu herşeye rağmen hala da çıkarabilirsiniz. Ama devrimci yeraltı mücadelesinin tüm güçlüklerini göğüsleyebilen ve bedellerini devrimci bir kararlılıkla ödemeye hazır kadrolar çıkarmak artık eskisi kadar kolay değil. Burada herkesin bildiği bir sır olarak belirgin bir zaafiyet var ve bunun bilincine varmak, geleneksel örgütlerde bir umutsuzluk yaratıyor ve bu tasfiye olmuş devrimci örgütsel yapıyı yeniden kurmakta bir irade kırılmasına yolaçıyor.

(...)

Özetle genelde bu irade kırılması var; bu konuda gerçekçi olmak ve artık bu gerçeği dosdoğru görmek gerekiyor. Bu durum, ciddi ilkesel sorunları, bu ilkesel sorunlara dayalı politikalarını hafife almayı da beraberinde getiriyor. Daha önce de söyledim, öyle devrimci çevreler var ki, ciddi sorunlarda devrimcileri bi-

rakıp, gidip reformistlerle o kadar rahat bağdaşabiliyorlar ki... Başlangıçta bunu anlamakta güçlük çekiyorduk, fakat artık duruma şaşırıyoruz. Bunu ideolojik ve ilkesel sorunlardaki hassasiyetin yitirilmesi ve faydacılığa dayalı bir pratik sürüklenme durumu olarak görüyoruz.

'90'lı yılların ortalarında böyle bir şeyi düşünmek mümkün değildi. Dönemin devrimcileri reformistlerle ayırım çizgileri konusunda belli bir hassasiyet içinde idiler, devrimci-reformist ayrımı belirgindi. Şimdi bu konuda müthiş bir rahatlık var. Kendilerine devrimci diyenler öteki devrimcilerle anlaşabildiğinden çok daha rahat bir biçimde reformist parti ve çevreler ile anlaşabiliyor ve bunda hiçbir sorun görmüyorlar. İlkesel hassasiyetlerin ve ideolojik ölçülerin kaybedildiğinin göstergesi bu. Devrimci ideolojik kimlik böyle bir erozyon içinde gide gide anlamını yitiriyor.

(...)

Sorun bizim sınıfın ne denli bağrında ve ekseninde olduğumuz değil kuşkusuz. Bizim hiç değilse bir bilincimiz ve bununla uyumlu bir yönelimimiz var. Toplumda belli bir devrimci sınıfa dayanmadan, onu devrimci eksen haline getirmek iradesi ve pratik çabası göstermeden, bu konuda mesafe almadan, politik mücadelede de ciddi bir rol oynama şansı yok, biz bunun bilincindeyiz. Siyasal mücadele sınıflar mücadelesidir temelde, küçük gruplar mücadelesi değil. Küçük grupların devletle kapalı devre atışması hiç değil. Biz hiç değilse bunu biliyoruz, bunu bilmenin ışığında davranıyoruz ve çalışıyoruz. Çalıştığımızın bize ne kazandırdığı, bizim ne mesafe katettiğimiz, bu ayrı bir sorun. Bu bizi aşan da bir sorun. Bu zamana, döneme, toplumsal ortama, kitle hareketinin mevcut durumuna, bir dizi başka etkene bağlı. Ama bizim hiç değilse bir bilincimiz var; biz sınıfa dayanmadığımız sürece yok olur gideriz, hiçbir varolma şansı, iktidar olma şansı, devrimi zafere ulaştırma şansımız olmaz diyebiliyoruz. Böyle bir marksist bir bilincimiz var.

Sözkonusu akımların böyle bir bilinci de yoktu ve halen de yok. Onlar kendi sözde "çelik çekirdek"lerini, devrimci sınıf eksenini

dışında kurabileceklerini ve bununla bir yere yürüyebileceklerini zannediyorlardı. Hiçbir yere yürüyemedikleri çıktı ortaya. Geline yerde bazı grupların en etkin oldukları yer yurtdışı, daha somut olarak Avrupa. Yöneticilerin kafalarını en çok taktığı, en çok ilgi yoğunlaşması yaşadıkları yer yurtdışı. Hiç de sadece şu veya bu özel grubu kastederek söylemiyorum bunu. Genelleşen bir eğilim var burada. Çünkü yurtdışı giderek bir yaşam alanı haline geliyor. Düne kadar lanetli bir mültecilik alanı olarak görülen ve yönüne bile dönülüp bakılmayan alan, şimdi artık giderek bir yaşam alanı haline geliyor, geleneksel küçük burjuva gruplar için. Bu yaşam alanına bir yaşam altyapısı gerekiyor, yurtdışına gösterilen ilginin gerisinde bu var. Yoksa ülkede çalışan, gelişen bir örgütün, ilerleyen bir devrimci siyasal mücadelenin ya da örgütsel inşa çabasının bir takım ihtiyaçlarını karşılamak, lojistik destek alanı olarak kullanmak değil...

(...)

Bundan on yıl kadar önceki bir değerlendirmemizde, Türkiye’de 40 örgüt var deniliyor ama alakası yok, topu topu 5 örgüt var deniliyordu. Şimdi bu sayıyı daha da azaltmak, en fazla üçe indirmek gerekiyor. Bunlardan partimizi dışında bırakırsanız geriye kalan ikisinin ideolojik çizgileri ve mevcut yönelimleri tümüyle tartışmalı. Çalışma tarzları, mücadele anlayışları, sınıfsal bakışları baştan aşağı sorunlu. Ama bir siyasi aktivite olarak bakarsanız, açığına-kapalısına, tarzına-yöntemine, sınıfına-alanına bakmadan sorarsanız, bir hareketlilik olarak, bir gayret olarak, bir politik aktivite olarak bakarsanız, evet ortada iyi kötü partimiz de içinde üç siyasal örgüt var.

Ne var ki kendi başına politik aktivite kimseyi bir yere götürmez. Nitekim bugün sönmülmekte olan grupların hepsi de zamanında çok aktiflerdi. Kendilerine göre yırtıcı bir biçimde çalışıyorlardı, güç olmaya çalışıyorlardı, belli etki alanlarına sahiptiler. Onlar şimdi kamandılar, oysa dün böyle değillerdi. Ama o kamanmayı getiren bir süreç var. O kamanma sonuçta neden

doğuyor? Bu çok önemli. İdeolojik belirsizlik, sınıf kimliğinden yoksunluk, yapısal zaafı konusunda herhangi bir bilinç açıklığından yoksunluk, dolayısıyla özeleştirel bir tutumdan, devrimci bir yenilenme çabasından yoksunluk sonuçta bu akibeti hazırlıyor.

(...)

Devrimci illegalite devrimci legalitenin olmazsa olmaz koşuludur!

Sorun kendi içinde legal bir partinin kurulup kurulamayacağı sorunu değil, meselenin bu yanı kendi başına ilkesel bir sorun da değil, bu tümüyle somut bir durum değerlendirmesi sorunu. İlkesel olan ihtilalci illegal örgüt sorunudur, buna dayalı bir eksenin vazgeçilmezliğidir. Aslına bakarsanız, bugünkü her siyasal hareketin legal oluşumları da bir tür legal bir partidir kendine göre. Me-sele bu değil. Kırılma legalitenin kullanılmasında değil, fakat devrimci illegalitenin terkedilmesindedir. Bu, legalitenin devrimci temellerde ve amaçlara yönelik olarak kullanılabilmesi zeminin de yitirilmesi demektir. Zira illegal temellere dayalı bir devrimci örgütünüz ve buna dayalı bir siyasal faaliyetiniz yoksa, bu durumda legalitenin devrimci istismarı ifadesi de tüm anlamını yitirir. Devrimci illegalitesi olmayanın devrimci legalitesi de olamaz, sorunun özü budur.

Devrimci legaliteyi belli bir rahatlıkla kullanabilmek için bile geride illegal bir örgütsel yapının olması gerekir. Bu olduğu sürece devlet, bırak açıkta kalsın, hiç değilse buradan izlerim diye bakar. Bu olmasa, kullandığınız devrimci söyleme bile müdahale etmeye kalkar. EMEP'liler sokakta kurduk sokakta savunacağız dediler. Bunu söyleyenlere polis sokak terörü uyguladı, söylem ondan itibaren terkedildi, üstelik ideolojik eleştirisi bile yapılarak. TKP bugün gerçekte taşıdığını düşündüğü amaç ve hedeflerini resmi bir parti programı olarak ortaya koyamıyor. Bunun kapatılma nedeni olacağından kaygılanıyor çünkü. Kendi amaç ve hedeflerini, bunu gerçekleştirme yol ve yöntemlerini tüm açıklığı ile ortaya koya-

mayan, somutlanmış bir program halinde dostun düşmanın önünde göndere çekemeyen bir devrimci parti düşünebiliyor musunuz?

Komünist Manifesto'dan beri komünistler, düşüncelerini, inançlarını, amaç ve hedeflerini dostun düşmanın önünde bir bayrak gibi dalgalandırırlar. *Komünist Manifesto* buna ilişkin açık ve vurgulu sözlerle biter. Komünistler kendi görüş ve amaçlarını gizlemeye tenezzül etmezler, diye vurgular. *TKİP Programı* da, kuşkusuz anlamlı bir tutum ve tercihle, *Komünist Manifesto*'nun buna ilişkin sözleri ile biter. Siz bir parti olarak gerçekten neyi hedeflediğinizi, ne yapmak istediğinizi doğrudan söyleyemedikten sonra, parti adına ve herkesin önünde partimizin gerçek amaç ve hedefleri şunlardır diyemedikten sonra, kendinize parti deseniz ne olur ki? Kendi düşüncelerini en dolaysız ve en tam bir biçimde söyleyebilmek, devrimci olmanın olmazsa olmaz koşuludur. Devrimcilerde bu köklü bir gelenektir. 1905'te Petrograd Sovyeti'nin lideri Troçki, Çarlık mahkemesinde yargılanıyor. Ayaklanmaya girişmiş ama yenilmiş Petrograd Sovyeti'nin lideri olarak. Savunmadaki tutumu, mealen şöyle: Evet, sayın savcı doğru söylüyor; biz tam da Çarlık rejimini silahlı ayaklanma yoluyla devirmeye kalktık, yapmaya çalıştığımız şey tamı tamına buydu... Bu budur işte, tavır ve tutum tam da böyle olmak zorunda.

Devrimci ideoloji devrimci örgüt diyalektiği

Devrimci demokratik harekette belirgin bir irade kırılması olduğunu ve bunun temelde ideolojik bir kırılma olduğunu söyledim. İdeolojik kimlik herşeyin başı dedim. Ama bu, ilk adım olmak anlamında! Bir mayanız olacak, bu ideolojik çizgidir. O mayayı çalacaksınız, bu mücadelenin içinde bir politik kimlik halini alacak, bir mayalanma yaratacak. Böylece bir politik kimliğiniz ve bir örgütsel yapınız oluşur. Eğer devrimci ideolojik kimliğinize uygun devrimci bir örgütünüz yoksa, devrimci ideolojik kimliğinizi korumanız güvence altında değil demektir. Devrimci örgütü devrimci

ideoloji yaratır. Devrimci bir örgüte sahip olmak için devrimci bir ideolojiye sahip olmak zorundasınız. Ama devrimci bir ideoloji ile devrimci bir örgüt yarattıktan sonra, bu devrimci örgütün kendisi, devrimci ideolojinizin sürekliliğinin bir güvencesidir. Eğer bu temel önemde devrimci örgütsel zemini kaybederseniz, zamanla o devrimci örgütü yaratmış ideolojik kimliği de koruyamazsınız. Şimdiki olay bu, devre şimdi böyle tamamlanıyor ve kapanıyor.

Türkiye’de devrimci örgütsel kimlik devrimci siyasal çıkışla yaratıldı. Devlete silah çekmeyle yaratıldı, ‘71 Hareketi’nin doğumunu kastediyorum. Zamanla çeşitli siyasal çevreler belli örgütsel yapılar yarattılar, çizgi geri planda kaldı, ama yaratılan devrimci örgütsel yapı, gelenekler, ruh, heyecan uzun süre devrimci kimliğin korunmasını, devrimci söylemlere sadık kalınmasını sağladı. Şimdi işte bu devrimci örgütsel zeminler kaybediliyor.

Bunun ilk büyük dalgası, asıl yıkıcı ve tasfiye edici dalgası 12 Eylül’de yaşandı, Biz TDKP’yi, Dev Yol’u, Kurtuluş’u, TKEP’i vb. o zaman kaybettik. Ama geriye herşeye rağmen dar bir çevre kaldı ve bunlar geçmişin devrimci mirasından, 12 Eylül’ün devrimci direnişçi ruhundan yararlanarak, yeniden devrimci örgütsel yapılar kurdular, bu temel üzerinde devrimci iddialarını ve söylemlerini sürdürdüler.

‘90’lı yılların ortasından 2000’li yılların ikinci yarısına, yani son 10-12 yıl içerisinde, kaybedilen işte tam da bu oldu. Devrimci yapılar etkili darbelerle tasfiye edildiler. Devrimci örgütlere yönelen devlet saldırısı, Milli Güvenlik Siyaset Belgesi’nin saptamasının bir gereği olarak, çok özel bir tarzda yoğunlaştırıldı. F tipleri/hücre saldırısı da bu genel operasyonun bir parçasıydı. Çünkü, zindanlara doldurulan devrimcilerin uygun koğuş koşullarında eğitilerek dışarı çıktığını görüyordu devlet ve bunu bir sorun sayıyordu. Bu zemini ortadan kaldırdı. Bu, çok geçmeden, halkçı küçük-burjuva çevrelerde devrimci örgüt iradesinin kırılmasının önemli bir nedeni haline geldi.

Bugün örgütleri yeniden kurmak istemiyorlar demiyorum, ku-

ramıyorlar diyorum. Kuramadıklarını gördükçe de umutsuzluğa kapılıyorlar ve yeni arayışlara giriyorlar. Bu, sanal alan yayıncılığında legal partiye kadar bir takım biçimlerde kendini üretiyor. Bazıları da çaresizce ve belirsizce bekliyorlar. İdeolojik ile örgütsel kırılma birbirini karşılıklı olarak besliyor, vurgulamaya çalıştığım budur.

Sınıf eksenli devrimci örgüt

İdeolojik kimlik örgütsel kimliği yaratır, örgütsel kimlik de gerisin geri ideolojik kimliği besler dedim. Bu ilişki bu dar sınırlar içerisinde kendi içinde doğru. Ama bu aslında yeterli bir formül de değil. Türkiye sol hareketinin en büyük yapısal zaafı bu aynı zamanda. İdeoloji ile örgüt yeterli değil. İdeoloji bir sınıfa dayanmak, örgüt o sınıfa taşınmak, orada ete kemiğe büründürülmek zorunda. Devrimci ideoloji, devrimci sınıf, devrimci örgüt, üçü bir araya gelmek ve organik olarak kaynaşmak zorunda. Gerçek devrimci sınıf partisi ancak böylece ortaya çıkar. Belli bir sınıfın, modern toplumda kendine özgü benzersiz bir konuma sahip bir sınıfın, yani proletaryanın devrimci hareketini bir eksen haline getirebilmenin dışında, bolşevik “çelik çekirdek” olmak/yaratmak mümkün değildir. Toplumsal hayatta böyle mucizeler yoktur, nitekim tarihte de bu iş böyle olmamıştır. Devrimci ideoloji, devrimci örgüt, devrimci sınıf, devrimci çalışmanın ve mücadelenin yılları bulan kaynaştırıcı harmanında bir araya gelmiştir. O ünlü bolşevizm tam da böyle doğmuş, şekillenmiş, kendini bulmuş, serpilip gelişmiş, güç kazanıp iktidar olmuştur.

Bugün geleneksel devrimci demokrat hareket aynı zamanda, sınıf kimliğinden yoksun olmanın, sınıf kimliğini ciddiye alınmamasının, belli bir sınıf üzerinden kendini tanımlama ve o sınıfa dayanmanın, kendi ideolojik kimliğini bu maddi zeminde ete-kemiğe büründürme sorununu ciddiye alınmamasının da sonuçlarını yaşıyor. Sınıf dışı devrimcilik iflas ediyor, sorun aynı zamanda bu. Basitçe

devrimci demokrasinin programı iflas etmiyor, sınıf dışı devrimcilik anlayışı da iflas ediyor. Bunu başaramayan herkes iflas edecektir.

TKİP'nin, II. Parti Kongresi'nin gerekçeli gündemini ortaya koyan değerlendirmesi ile Kongre Bildirisi'nde de bu temel önemde noktaya atıflar var: Biz işçi sınıfı hareketiyle devrimci temellere dayalı bir ilk birleşmeyi sağlayamamış olmak anlamında henüz sosyalizmle sınıf hareketinin birliğini simgeleyen bir parti değiliz, deniliyor orada, ki bu nokta çok önemli. Partimizin geleceği bunu ne kadar başarıp başaramayacağımıza bağlı. Eğer parti bunu başaramazsa, değil bir devrimci sınıf partisi olmak, şimdiki devrimci ideolojik kimliğini bile korumak başarısı gösteremez. Çünkü materyalizm bir dünya görüşü ise, sorunun özünde bu var. Bir ideoloji bir sınıf üzerinden ancak ete-kemiğe bürünebilir, maddi bir güç haline gelebilir. Teori kitlelere, sosyalizm proletaryaya malolduğu zaman maddi bir güç haline gelir, proletarya sosyalizmi denilen siyasal akım şekillenir ve modern burjuva toplumda kendi devrimci rolünü oynayabilir.

Bizim ötekilerden farkımız nedir diyorsanız, herşeye rağmen bu bilinci korumak, bu bilincin doğrultusunda yapılabilecek olanları yapmaya çalışmak, bu konuda iradesini kaybetmemek, derim öncelikle. Bizim temel önemde bir farklılığımız bu. Bu çok belirgin bir fark. Biz bugününü özel koşullarında öncelikle devrimci örgüt denilen sorunu çok ciddiye alarak, sorunun bu halkasını mümkün mertebe güçlendirmeye çalışıyoruz. Çünkü etrafın boşaldığını, işimizin daha da zor hale geldiğini biliyoruz. Devrimci örgüt halkasını güçlendirmek en temel sorun bugün. Çünkü bu bugünün en zayıf noktası, çözümü büyük güçlükler taşıyan bir sorun halihazırda.

(...)

Reformist hareketin güncel durumu üzerine

Türkiye'nin reformist hareketi gelinen yerde artık belirgin bir iç bunalım içinde ve bu bunalım bölünmeleri besliyor. Seçimleri izleyen dönemin değerlendirmeleri içinde bu sorunu, yaşanan bunalımı ve buna yolaçan etkenleri ele almış bulunuyoruz. (Bkz, *Reformist Solda Bunalım ve Bölünme, Parti Değerlendirmeleri-3, Eksen Yayıncılık*)

ÖDP işin aslında iki ayrı parti şu anda. Bir genel merkez kanadı var, Ergenekon operasyonunda AKP'nin yanında tutum alan. Bir de eski Dev-Yol'cu kanat var, bu tavra karşı çıkan, oluş biteni düzen içi klikler çatışması olarak görenr, bunun dışında kalmayı savunan... Bu iki kanat artık aynı gazetenin sütunlarında birbirleri ile uğraşıyorlar. Bir bunalımı, fiili bir bölünmeyi anlatıyor bu.

EMEP sınıf hareketi içerisinde belli bir ciddiyetle çalıştığı dönemde bir parça etkinlik sağlamıştı, tuttuğu bazı mevzilerle (TÜM-TİS gibi) daha iyi bir durumdaydı. Son 6-7 yıl içerisinde bu konumunu kaybetti, çünkü Kürt hareketinin yedeğinde depreşen parlamenter hayalleri onu daha farklı bir arayışa itti. Şimdi yeniden yer yer sınıf çalışmasına yöneliyor. Ama bu alandaki eski iddialı konumunu çoktan kaybetti. 2002 yılından beri parlamentarizm sevdasına kapıldı, hala da esas dikkati burada. Şimdi "çatı partisi"nin en hararetli yandaşlarından...

Çatı partisi bilindiği gibi bu seçimlere yönelik hazırlığın yeni örgütsel biçimi olarak çıkıyor ortaya. 2002 DEHAP blokuydu. 2004'te SHP çatısı oldu. 2007'de önce zeytin dalı olarak seslendirildi, sonra "1000 aday" bloku biçimini aldı. Şimdilerde ise buna Çatı Partisi deniliyor. Tüm liberaller yeni bir seçime yönelik olarak bu çatının altında kendilerine yer arıyorlar. EMEP bunların en heveslilerinden biri.

SDP bunalımının aldığı biçimsiz görünüm sonunda kesin bir bölünmeyle sonuçlandı. Kürt hareketinin ekseninde, Kürt hareketinden çok daha fazla onun söylemlerine sahip çıkarak, kendine bir siyasal yaşam alanı açmaya çalışıyor. Ayrılanlar, bizim Kürt sorunu dışında bir politikamız, bir siyasal varlık nedenimiz olmayacak mı

diye ayrılmışlardı. Aslında anlamlı bir soruydu, fakat tümüyle yanlış kişiler tarafından ve sağlıklı olmayan amaçlarla sorulmuştu. Ayrılanların da bunun yerine koyabileceği bir şey yok. Sadece Kürt hareketi ile araya konulmuş bir mesafe olarak kaldı çıkışları.

TKP ise başka bir yerde duruyor. “Ulusalçı sol”un soldaki uzantısı görünümü kazandığı ölçüde, çok büyük bir itibar kaybına uğradı. Belirgin bir milliyetçi söylemi var. Kürt sorununda çok belirgin bir şovenizmi var. Bir orta sınıf milliyetçiliği TKP’ninki. Oysa bu baylar zamanında anti-emperyalizmi modası geçmiş bir argüman olarak gören bir ideolojik birikimden geliyorlar. Gelecek’te bunlar işleniyordu bir zamanlar. Genel olarak demokratik siyasal sorunlara, demokrasi, siyasal bağımsızlık, Kürt sorunu gibi sorunlara küçümseme ile bakılıyordu. Aslolan sosyalist devrimdir diyorlardı, şimdi yurtsever olmuşlar! En geri, yer yer bayağı yurtsever temaları kullanıyorlar: “Türkiye’yi Amerika’ya böldürmeyeceğiz!” diyorlar örneğin. Bu, Kürt sorunu üzerinden şovenist kudurganlığın etkisi altındaki kitlelere verilmiş gerici bir mesaj oluyor işin aslında. “Türkiye’yi Amerikan emperyalizminin çiftliği yapmayacağız, komşu halklara karşı saldırı üssü yapmayacağız” demiyor da, “Türkiye’yi Amerika’ya böldürtmeyeceğiz” diyor. Böylece devletin bölücülük söylemi anti-amerikan bir sosla sunulmuş oluyor. Bu partinin birçok çevre tarafından bu konuda eleştirilmesi, yer yer “milli komünistler” olarak aşağılanması bu açıdan şaşırtıcı değil. Belli bir gücü var, kadrosal yapısı var, bir takım yayın organları var, yetişmiş eğitilmiş insanları var, belli bir kitle var. Ama bunlar önemli değil, sonuçta kimlik önemli. Biz devrimciyiz, ideolojik ölçülerle ve politik kimlik üzerinden bakarız sorunlara.

Parlamentar heveslerin yeni formülü: Çatı Partisi

Reformistlerin şu an tüm dikkatleri çatı partisi üzerinde. Çatı partisi, farklı partilerin kendi partisel varlıklarını koruyarak, ortak

bir parti içerisinde ayrıca bir araya gelmeleri projesi. Bu proje nasıl bir ihtiyacın ürünü? Onlar iddia ediyorlar ki, bu hiç de seçimlere yönelik bir proje değil, Türkiye'nin böyle bir sol alternatifine ihtiyacı var, asıl sorun bu, vb...

Ayrı partiler, bir çatı parti kurup bir alternatif parti yaratamazlar. Parti kavramının siyaset biliminde bir anlamı var, açık bir ideolojiye, programa ve taktiğe sahip siyasal bir organizma demektir parti. Hem ayrı partiler olacak, hem de bir çatı partisi olacak! Bu söylemin hiçbir ciddiyeti yok. Çatı partisi tümüyle bir seçim partisidir, ki ancak bu taktirde bir parça anlamı olabilir. Nitekim AKP'nin kapatılması tehlikesinin var olduğu bir aşamada, bir an önce kuralım diyorlardı, Mayıs'ta kurmayı bile düşünüyorlardı. AKP kapatılırsa sonbaharda yapılacak gibi görünün seçime parti yetiştirmek istiyorlardı. AKP kapatılmayınca, yerel seçimler de normal tarih olan Mart'a kalınca işi ağırdan almaya başladılar. Tümüyle bir seçim partisi olduğunu bu bile gösteremeye yeter. Kürt hareketi eksenli bu ittifak her zaman seçimlere yönelik oldu, halen de öyle. Her seçim öncesinde, bizim ittifakımız hiç de seçimlere yönelik değil diyorlar, ama seçimler bitiyor ve ittifak dağılıyor. Ta ki yeni bir seçime kadar. Yeni bir seçim yaklaşınca, yeniden yeni bir biçim altında, "çatı partisi", "zeytin dalı" vb. adlar altında yeni projelerle ortaya çıkıyorlar. Ve her seferinde yemin billah ediyorlar, ittifakımız seçimlere değil mücadele ortaklığına yönelik diye. Bunu 6 senedir böyle söylüyorlar, ama pratikte yaptıkları seçim ittifaki ilişkisini geçmiyor.

Reformist solda parlamentarist kimlik giderek oturdu. Kendilerine parlamentarist denilmesini sorun da etmiyorlar artık. Onları bu eksenle eleştirmenin bu açıdan bir anlamı yok artık. Tabanına anlatacağımız bir şey yok, zira tabanına da benimsetiyor bunu, kendince meşrulaştırılmış bir yeni kimlik bu.

Peki, meclise grup sokacaklar da ne olacak? Halen mecliste zaten bir grup yok mu? Anlamlı ne işler yapıyor bu parlamento grubu?

Çarlık Rusya'sında parlamento tartışmaları, devrimci söylemi meşrulaştırma işlevi görüyordu. Duma kürsüsü üzerinden kitlelere sesleniliyordu. Bu ses kitlelere doğrudan Duma üzerinden yansımıyor. Duma tutanaklar yoluyla söylemi resmi belgeye dönüştürüyordu, gerisi tümüyle devrimci örgütün etkinliği olarak yaşanıyor. Tutanaklar devrimci basına, devrimci basınsa işçilere taşınıyordu. Duma kürsüsünden yükseltilecek sesin işçilere ulaşmasının mekanizması buydu. Parlamento grubunun gerisinde dinamik bir devrimci parti ve hareket halindeki kitleler vardı. Kitle hareketi parlamento grubunu besliyordu, parlamento grubunun kendisi de kitle hareketine destek oluyordu. En verimli dönemi 1912-14 yıllarıdır. Badayev *Çarlık Rusyası'nda Bolşevikler* kitabında bunu çok güzel anlatıyor. Bu budur, böyle çalışılır. Bizimkiler kitle mücadelesini, sokak mücadelesini ve kitlelerin hareketi üzerinden parlamentoda bir kuvvet olmayı bir yana bırakmışlar, kendi içerisinde bir parlamenter güç olmaya bakıyorlar.

Latin Amerika'da parlamenter başarılar var ama büyük bir sosyal huzursuzluğun, büyük kitle mücadelelerinin (Bolivya'da, Venezuela'da, Ekvador'da bu çok belirgindir) üzerinden gündeme geliyorlar ve kitlelerin tepkisi, bunun üzerinden hükümet olmayı başarmış güçleri, başkanları ya da partileri sürekli baskı altında tutuyor. Bolivya'da Morales başlangıçta sendeliyor ve çok da güven vermiyordu. Onu başa getiren kitle dinamizmi tepkisini ve kararlılığını ortaya koydukça, bu Morales üzerinde hem bir basınç etkeni oldu ve hem de onun için bir cesaret kaynağı oluşturdu.

Peki Kürt oyları üzerinden parlamentoya girmeye çalışan reformist sol hangi kitle hareketine dayanıyor? Sizi parlamentoya taşıyan bir kitle hareketi yoksa eğer dayanabildiğiniz, bu durumda Kürt oylarıyla parlamentoya girme başarısı elde etmeniz ne olur? Bugünün burjuva toplumunda parlamenter mekanizmalar geçmişle kıyaslanmayacak ölçüde denetim altına alınmıştır. Parlamentoda yükseltilen sesinizi ancak kitle hareketi üzerinden ve kendi öz araçlarımız üzerinden duyurabilirsiniz. Ciddi bir kitle ha-

reketine dayanmıyorsanız, asıl kavranacak halkayı buradan almıyorsanız, dikkatinizi, enerjinizi buraya yoğunlaştırmıyorsanız, bir yolunu bulup parlamentoya 80 kişilik grup da soksanız bunun bir kıymeti olmaz.

Burada ideolojik kavrayıştaki temelli sorunları bir yana koyuyorum. Parlamentarizmin ne olduğu belli. Yerel seçimler üzerinden reformistlerin “yerel iktidarlaşma” kavramının ne anlama geldiği belli. Bizde bunlar eleştirildi, enine boyuna tartışıldı. Reformist hareketin bu yönünü ve yönelimin doğrusu artık çok önemsemiyoruz. Bu artık sindirilmiş bir kimlik oldu onlar için, bundan böyle bir gerçeklik olarak kabul etmek gerekiyor. Çok özel ideolojik yüklenmelerin konusu yapmak da gerekmiyor bence. Herkes ne yaptığını biliyor, burada bir yanılgı yok. Yeni kazanılan genç devrimcileri dışında bırakırsanız, taban da büyük ölçüde bu çizgiyi, bu konumu benimsemiş bulunuyor.

(...)

(Ekim, Sayı: 254, Kasım 2008)

Devrimci ideoloji, devrimci örgüt, devrimci sınıf!..

H. Fırat

*(Eylül 2008'de verilmiş kapsamlı bir konferansın
TKİP'nin güncel durumuna ilişkin özel bölümüdür...)*

Sol hareket üzerine yaptığım değerlendirmeler üzerinden partimizin bakışına, tuttuğu yola, bu doğrultuda yapmaya çalıştıklarına da girmiş oldum bir bakıma. Sonuçta sol hareketin eleştirisini olanaklı kılan bakışaçısı, partinin kendi bakışı, yönelimi, tercihleri ve öncelikleri konusunda da bir fikir verebilmektedir.

Partimiz hakkında öncelikle şunu söyleyeyim. Biz sorunlarımızı ve önceliklerimizi biliyoruz, güç ve enerjimizi de buna teksif ediyoruz. Şu an bizim için öncelikli ve tayin edici olan devrimci örgüt sorunudur; bu kapsamda, illegal örgütsel temelimizi, militan kadrosal yapımızı ve profesyonel örgütsel altyapımızı sağlamlaştırmak sorunudur. Bunlar aynı zamanda II. Kongre'nin de partinin önüne koyduğu önceliklerdir.

İllegal temellere dayalı örgütsel yapımızı güçlendirmek, pekiştirmek, toplam politik çalışmamızın birleştirici ve sürükleyici eksenine haline getirmek, bugün bizim için en öncelikli sorun. Dikkatimizi ve enerjimizi buna teksif etmiş bulunuyoruz. Bunu bir öncelik, öncelikli bir yoğunlaşma alanı olarak kavramak gerekir yalnızca. Bu bizim genel politik çalışmamızı herhangi bir biçimde zayıflatan bir yoğunlaşma değil. Tam tersine, bu alandaki başarı daha başarılı bir politik çalışmanın da güvencesidir.

Partimizin programı açıktır. Bakışı, çizgisi, stratejisi, yönelimleri bellidir. Geçmişin deneyimlerinden gerekli dersleri çıkarmış, o dersleri öğretici sonuçlar olarak kendi yöneliminin bir parçası haline getirmiş bir partidir TKİP. Sol hareketi değerlendirirken sık sık bir irade kırılmasından sözettim. İrade kırılmasını ideolojik ve moral kırılma olarak tanımlıyorum herşeyden önce. Bu açıdan TKİP son derece sağlam bir konumdadır. Pratik durum daha somut bir konudur. İdeolojik tutarlılığınız sürdüğü sürece ve devrimci iradenizi koruduğunuz müddetçe, pratikteki sorunları çözme yeteneğini de er ya da geç gösterirsiniz.

Bolşevizm deneyimi bunun tam da böyle olduğunu bize özellikle göstermektedir. 1905 devriminin arifesindeki Bolşevizm tablosunu ortaya koyan tarihçiler, somut durumun Lenin'in teorik planda ortaya koyduğu çok şeyden belirgin bir biçimde uzak olduğuna dikkat çekerler. Tony Cliff'in Lenin'in biyografisini ele alan eserindeki gözlemleri bu açıdan özellikle dikkate değerdir. Fakat Lenin'in sağlam önderliği altında ideolojik ve ilkesel doğrultusunda büyük bir kararlılık ve tutarlılık gösteren Bolşevik partisinin bu sorunları zaman içinde aştığını, ve tam da Lenin'in baştan ilkesel çerçevesini çizdiği bir örgütsel yapıya oturduğunu biliyoruz. Önemli olan ideolojik tutarlılık ile devrimci iradeyi koruyabilmektir, öteki tüm sorunlar zamanla çözülebilecektir bu durumda. Bolşevizmin zengin deneyiminin bize çarpıcı bir biçimde gösterdiği de bir kez daha budur. Bu doğrultu, tutarlılık ve irade yitirilmediği içindir ki, bolşevizm tam da tarihçilerce çizilen o perişan tablodan yalnızca 9-10 ay sonra Moskova'da silahlı işçi ayaklanmasını yönetebilecek bir yetenek, bunun gerektirdiği bir önderlik ve örgütsel düzey ortaya koyabilmiştir.

TKİP 20 yıllık bir siyasal birikime dayanıyor ve 10 yıllık bir partidir. Peki neyi ifade ediyor, ne başarmıştır? Burada üzerinde öncelikle durduğum, öncelikli saydığım sorun üzerinden buna vereceğim en yanıt şudur: Geleneksel küçük-burjuva akımların ideolojik ve moral bir çözülme içinde tasfiye oldukları, ihtilalci örgütsel

zemini yitirdikleri bir dönemde TKİP aynı alanda sağlam durmayı başarmıştır ve halen bu duruşunu pekiştirme yoğun gayreti içindedir. Devrimci ideolojik tutarlılığını devrimci sınıf yönelimi ile birleştirmiştir ve ihtilalci örgütsel zeminin korunmasında özel bir ısrar göstermiştir. Bir siyasal gericilik ve liberal tasfiyecilik döneminde bunu başarmak az iş değildir ve TKİP halen bunu başara-bilen tek devrimci örgüttür bugünün Türkiye'sinde.

Sorunun özü bu olsa da, benim için yine de önemli olan bu de-ğil. Bu partinin bir bakışı, bir yönelimi ve bir iradesi var, bunda ka-rarlı ve ısrarlı. Ben bunu belirtmeyi daha önemli görüyorum. İn-sanlar daha tanımlı pratik başarılar görmek istiyorlar. Bense kısa vadede bu türden pratik kazanımları kendi içinde çok anlamlı bul-muyorum. İdeolojik bakışı olan, tutarlı ve net bir kimliği olan, ih-tilalci örgütü olan bir parti bunları ancak devrimci bir sınıf çalış-ması ekseninde ete-kemiğe büründürülebilir, siyasal mücadelede iddialı bir konumu ancak bu sayede elde edilebilir. Öteki herşey kendi içinde ve kısa vadeli olarak yalnızca görüntüdür, yanıltıcıdır, aldaticıdır ve dolayısıyla geçicidir. Revizyonizmin babası Bernstein'ın "hareket herşeydir, nihai hedef hiçbir şey" reformisti-pragmatist formülasyonunu hatırlayınız. Gündelik olarak bir takım güçlerle bir yerlere koşturursunuz, her yerde varmış, bir şeyler ya-pıyormuş gibi görünürsünüz, ama gerçekte sonuç hiçbir şeydir. Çünkü stratejik doğrultunuz yoktur, kavranacak halkadan kavra-mamışsınız, oturulması gereken eksene oturmayı önemsememiş-sinizdir. "Nerede hareket orada bereket" anlayışıyla dolanıp duru-yorsunuzdur. Devrimci açıdan bununla varılabilecek hiçbir yer, elle tutulur hiçbir sonuç yoktur.

10. yılını kutlamaya hazırlanan partimiz hakkında özellikle vurgulayabileceğim en temel, en özlü nokta bu. Biz sınıf çalışması eksenine oturan, güçlerini sınıf çalışması içinden, sınıf hareketi top-rağından devşirmeye çalışan, devrimci proleter kimliğini bu ça-lışma içinde geliştirmeye çalışan, kadrosunu buradan devşirmeye ya da mevcut kadrolarını bu çalışma içinde dönüştürmeye bakan,

giderek bunda belli başarılar da sağlayan, artık işçi üyeleri ve aday üyeleri olan bir partiyiz. Bu bir mesafe. Stratejik mesafe bu tür başarılar üzerinden alınır. Demek ki maya yavaş yavaş tutuyor, gelecek ideolojik bakışın ve stratejik doğrultunun gerektirdiği temelde güvence altına alınıyor.

TKİP bugünün Türkiye’inde sistemli bir sınıf çalışmasına yönelen tek harekettir. Bu rastlantı da değildir. Öncelikle bu tümüyle bir ideolojik bakış sorunudur ve işin bu yanı gereğince biliniyor. Fakat buradaki üstünlük bundan da ötedir. Sistemli bir sınıf çalışması herşeyden önce büyük bir sabır ve soluk gerektirir. Yıllarca çalışacaksınız ve buna rağmen belki de bunun elle tutulur somut bir maddi karşılığı olmayacak. Buna rağmen de çalışma iradesi göstereceksiniz. Bu, küçük-burjuva soluksuzluğunun gösterebileceği bir sabır ve soluk değil. Bazıları şahsında dikkate değer gözlemlerimiz var. Şu veya bu işçi havzasına bazen heyecanlı bir “çıkış” yapıyorlar ve yalnızca bir kaç ay dayanabiliyorlar. Ardından kısa dönemlere endeksli beklentileri boşa çıkınca aynı hızla bölgeyi terk ediyorlar. Bu küçük-burjuva soluksuzluğunun tipik bir yansıması oluyor. Soluk, doğru çizgide ısrar anlamına gelir aslında. Stratejik hedefini, önceliklerini, tercihlerini gözetmek anlamına gelir. Halihazırda bizim en önemli üstünlüğümüz bu.

Elbette işimiz kolay değil. Ciddi bir biçimde zorlanıyoruz. Bizzat yaşayarak devrimci bir örgütü büyütmenin ne kadar zor olduğunu görüyoruz. Bu noktada yaşanan ve kaçınılmaz bir biçimde bizim saflarımızı da bir biçimde kendini gösteren zayıflamanın bilincindeyiz. Eskiden bir kadroyu legal alandan illegal alana kaydırmayı biraz geciktirdiğimizde, sözkonusu kişi bunu soruna dönüştürüp kendisine karşı bir güvensizlik sayabiliyordu. Kaydırılmasındaki gecikmeye tepki gösteriyor, bir an önce geçmekte ısrar ediyordu. Şimdi, hazırlan yoldaş, başka bir alana gideceksin dediğimizde, belli belirsiz huzursuz olabilen insanlarla karşılaşabiliyoruz. Seyrek de olsa bunu örgütten kaçışa çevirebilenlere bile rastlayabiliyoruz. Bunlar bizde bile olabiliyor; biz ki

moral gücü her zaman sağlam tutan bir partiyiz. Biz ki bu açıdan iyimserliğini, çizgisine ve örgütüne güvenini koruyan bir partiyiz. Ama biz bile bu türden örnekleri yaşayarak görüyoruz. Buradan gelen zorluğun ne demek olduğunu biliyoruz. Ama biz bu zorlukların üzerine gitme ve yenme başarısını da gösteriyoruz, belirgin farkımız burada. Biz ipin ucunu bırakmıyoruz. İpin ucunu tutanlar, bu konuda irade ve kararlılıklarını korudukları sürece, yeni kadrolar çıkarmak ve bu süreci ilerletebilmek imkanı da bulabiliyorlar.

Dikkat ediniz, hep örgüt sorunu üzerine konuşuyorum. Çünkü bu çok hassas bir sorun ve bugünün Türkiye'sinde devrimci açıdan denebilir ki en temel, en önemli, en hayati sorun. Bugünün Türkiye'sinde devrimci kimliğin korunup korunamayacağı, devrimci geleneğin sürdürülüp sürdürülemeyeceği, sıkı sıkıya devrimci örgütsel temelin korunup korunamayacağına bağlanmış durumda. Devrimci örgüt tasfiyeciliği karşısında kararlı, tutarlı ve etkili bir duruş bu açıdan çok çok önemli. Devrimci kimlik bakımından belirleyici bile denebilir buna.

Örneğin 20 yıl önce, o yenilgi sonrası dönemde, o yeniden toparlanma sürecinde daha farklı bir tutum içinde idik. O gün bize göre temel sorun, köklü bir ideolojik yenilenme sorunu idi. Sol hareket kolay ve yıkıcı bir yenilgi yaşamıştır, bu bir ideolojik çizginin ve sınıfsal kimliğin yenilgisidir gerçekte; dolayısıyla bununla hesaplaşmadan, bu temelde köklü bir ideolojik yenilenme yaşanmadan hiçbir yere gidilmez diyorduk. Fakat bizim bunun dediğimiz dönemde devrimci örgüt sorununda hiç değilse ayakta kalmış devrimciler arasında iyi kötü bir hassasiyet zaten vardı. Bu durumda aslolan ideolojik yenilenme idi ve bu mevcut örgütsel anlayış ve yapıyı da yeni bir temelde kurmak olanağı sağlardı. Oysa bugün halkçı küçük-burjuva akımlar devrimci örgüt zemini ile birlikte bu konudaki hassasiyeti de yitirmiş görünüyorlar. Bu çok ciddi ve çok tehlikeli bir durumdur. Bunun yitirildiği bir durumda devrimci bir ideolojik yenilenme için zaten hiç bir şans kalmaz.

TKİP geçmişin kapsamlı bir devrimci eleştirisi temelinde mark-

sist-leninist ideolojik kimliğini oluşturmuştur. İdeolojik-ilkesel temeli nettir, stratejik doğrultusu açıktır, programı dostun düşmanın gözleri önünde göndere çekilmiştir. Bu durumda tüm dikkati devrimci örgüt ve devrimci pratik üzerindedir. Devrimci çizgisini stratejik hedefleri doğrultusunda hayata geçirmek, sınıf ekseninde ve devrimci örgüt aracılığıyla ete-kemiğe büründürmek çabası içindedir. Bu çerçevede bir dönem sınıf yönelimi sorunu üzerinde özel bir tarzda durmuş, bunu kavranacak halka saymış ve buna kuvvetle yüklenmiştir. Gelinen yerde bu alanda önemli bir mesafe almıştır. TKİP artık sınıf hareketiyle anılabilen bir hareket haline gelmiştir. Bugünün Türkiye’inde bu alanda benzersiz bir konum ve tutum içindedir.

Şimdi ise TKİP için devrimci örgüt halkası ön plandadır. Tüm enerjisi ile buna yüklenmektedir. Bu, devletin son 10 yıllık politikasının tahlilinden, bunun dünün devrimci hareketinden arta kalan akımlar üzerindeki etkisinden ve onları bugün sürüklediği durumdan da çıkarılmış bir sonuçtur. Bu, II. Parti Kongresi değerlendirmelerinden esinlenen **“Devrimci Örgüt Yaşamsaldır”** başlık temel önemde metinde gereğince gerekçelendirilmiştir. Başlık bile bu halkaya neden özel bir tarzda yüklendiğimiz konusunda bir fikir vermektedir.

Geçmişte Türkiye’nin devrimci örgüt sorununda hassas bir takım çevreleri bile bugün bu sorunda belirgin bir irade kırılması içindedirler. Partimizin bundan çıkardığı sonuçlar var. Türkiye’de devrimci kimlik tasfiye oluyor, çünkü devrimci kimliğin zemini devrimci örgüttür. Devrimci kimliği, devrimci ideolojinin bir ürünü olarak devrimci bir örgüt koruyabilir. Bu nedenle sorun şimdi bizim için çok daha önemli, çok daha öncelikli bir hale gelmiştir.

Yaşadığımız zorlanma doğru anlaşılmalıdır. Türkiye devrimci hareketinin köklü akımlarının bu kadar kolay savrulduğu ve tasfiye olduğu bir dönemde, sadece doğru ideolojik çizgiye sahip olmak düzgün bir yolda doğrusal bir gelişme imkanı sağlamaz. Verimsiz bir dönemde, köklü devrimci akımların bile çöküntüye uğradığı zor

bir ortamda, sizin doğrularınız kendi başına doğrusal ve bereketli bir gelişme zemini olamaz. Kaçınılmaz olarak zorlanırsınız. Tutunmayı başarabiliyor musunuz, iradenizi koruyabiliyor musunuz, ısrarınızı sürdürebiliyor musunuz? Ve bu herşeye rağmen kendini belli başarılar olarak da gösteriyor mu? İşte önemli olan budur! Bu kadarı var ve bu kadarı görülüyor. Ben görünen neyse ondan söz ediyorum. Parti siyasi bir varlıktır, siyasi olan da görünen neyse odur. Ama görünmeyen şudur. Örneğin, ihtilalcı bir örgüt ekseni hayatı önemdedir ve sizin buna ayırdığınız zaman, harcadığınız enerji kısa dönemli olarak göze görünmez. Önemli değil, zaman içinde nasılsa görünecektir. Yüz metre koşmuyoruz, biz maratoncuyuz! Devrim bir maraton işidir, kısa dönemli sonuçların bir önemi yok kendi başına. Soruna ipi göğüsleme iradesi ve yeteneği üzerinden bakmalıyız, devrimci olan başka türlü bakmaz.

Zorlanıyoruz ama, bizim kafamız açık, tercihlerimiz net, tereddütümüz yok. Bir mesafe de alıyoruz. Zaman içerisinde daha iyi bir noktaya gidiyoruz hep. Politik olarak daha güçleniyoruz, çevremiz genişliyor, deneyim kazanıyoruz, örgütsel yapımız giderek daha bir oluşuyor ve oturuyor. Değişik araç ve imkanları devreye sokabiliyoruz. Başka bazı yeni kentlere açılabiliriz...

(...)

Son olarak bir noktayı daha vurgulamak istiyorum. TKİP'nin devrimcilik anlayışında, üç-beş yılda neyi, ne kadar kurtarabilirim anlayışına yer yoktur. TKİP marksist-leninist bir partidir, diyalektik düşünüyor, zamana da diyalektik bakıyor. Biz uzun dönemli gericiilik yıllarında da soluğunu tutmasını bilmesi gereken bir parti olarak bakıyoruz kendimize.

Tarihin bir tekerleği var, onu hızlandırabiliriz. Ama ona yapay bir şekilde, toplumsal yasaların elverdiği sınırların ötesinde bir hız kazandıramayız. Öznel iradenin belli sınırları var, bu da bilimin temel bir gerçeği. Bizim tarihe kazandıracığımız hız, tarihsel-toplumsal akışın kendi yasallıklarıyla yarattığı hıza endekslidir. Biz yoktan hareket yaratamayız, yoktan hız yaratamayız. Tarihin bu-

gün bir ilerleyiş hızı var, o son tahlilde bizim de ilerleyiş hızımızı belirliyor. Kuşkusuz yaptığımız herşeyi daha iyi yapabiliriz, daha başarılı yapabiliriz, bunları saklı tutuyorum. Ama neyi ne kadar başarılı yaparsak yapalım, yapacaklarımızın tarihsel-toplumsal koşullar tarafından belirlenmiş belirli sınırları olacaktır. Eğer marksist isek, bu konuda gerçekçi olmalıyız.

Çağımız devrimler çağıdır, bu çağda her yerde devrimci durum vardır, yeter ki devrimci öncü ona devrimci müdahalesini yapabilsin türünden düşünce ve inançlar bize yabancıdır. Emperyalizmin çağının da uzun durgunluk dönemlerini, sosyal mücadelenin zayıfladığı dönemleri içerebildiğini, bu dönemlerde devrimciler soluklarını tutmayı başarabilirlerse ancak hareketli devrimci dönemlere yanıt verebilmek başarısını gösterebileceklerini de biliyoruz.

Biz soluğumuzu tutuyoruz, ama elimiz böğrümüzde de beklemiyoruz. Gündelik olarak yapılması gereken ne varsa yapmaya çalışıyoruz, büyük bir emek harcıyoruz. Gündelik olarak en büyük enerjiyi sergiliyoruz. Ama kendimizi ne kadar zorlarsak zorlayalım, bugünkü koşullarda yapacaklarımızın belli sınırları olacağını da hiçbir zaman unutmamalıyız.

(Ekim, Sayı: 254, Kasım 2008)

V. Bölüm

Parti gecesi konuşmaları

Emperyalizm yenilecek, direnen halklar kazanacak!

18 Kasım 2006'te Almanya'nın Wuppertal kentinde gerçekleştirilen Parti Gecesi'nde TKİP adına yapılan konuşma...

İşçi ve emekçi kardeşler, dostlar, yoldaşlar!

Geleneksel hale gelmiş bulunan yıllık Parti etkinliğimizin bir yenisinde yine birlikteyiz. Partimiz ve yurtdışı örgütümüz adına hepinizi yürekten selamlıyorum. “Direnen Halklar Kazanacak Gecesi”ne hoş geldiniz!..

Direnen halklar elbette kazanacak, biz komünist devrimciler olarak buna her zaman derinden inandık. Sağlam bilimsel ve tarihsel temellere dayalı bu inancı taşıdığımız içindir ki, direnme döneminin sona erdiği ve dolayısıyla tarihin bittiği iddialarının egemen olduğu koyu bir gericilik döneminde, bizler devrim yolunda yeni bir büyük yürüyüş başlattık. İşçi sınıfının ve emekçilerin direnme va kazanma kapasitesine duyduğumuz derin inanç ve güvenle, **Türkiye Komünist İşçi Partisi**'ni inşa ettik ve bugünlere geldik. Bugün hala da yolun başındayız, ama bu yolu sabır ve so-lukla, inat ve kararlılıkla katedeceğimizi fazlasıyla kanıtladığımız bir aşamayı da geride bırakmış durumdayız.

20. yüzyıl: Halkların görkemli direniş yüzyılı

Dostlar, yoldaşlar,

Direnen halklar kazanır, bunu bize bilim öğretiyor. Direnen halklar kazanır, bunu bize bilimi besleyen, sımayan, doğrulayan ve

geliştiren tarih gösteriyor. Buna geride bıraktığımız yüzyılın büyük tarihi olayları açık ve çarpıcı bir biçimde tanıklık ediyor.

Geride bıraktığımız 20. yüzyıl başladığında, halkların büyük bir bölümü sömürgeci kölelik ilişkileri içinde yaşıyor, öteki bir bölümü sömürgeleşme sürecinde bulunuyorlardı. Fakat halklar Sosyalist Ekim Devrimi'nin sağladığı muazzam itilimle her yerde emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı ayağa kalktılar. Büyük bir devrimci mücadele gücü ve kapasitesi ortaya koydular, soluklu mücadeleler içinde direndiler ve ağır bedellere rağmen sonunda kazandılar. Nitekim daha yüzyılın sonu gelmeden, onlar klasik sömürgeciliğin sonunu getirmişlerdi bile. Bu henüz dünyanın mazlum halklarının gerçek kurtuluşu anlamına gelmiyordu elbette. Fakat kurtuluş yolunda tarihsel olarak katedilmesi gereken zorunlu bir aşamanın bu sayede geride kaldığına da kuşku yok.

Aynı tarihi başarıyı aynı yüzyıl içinde faşizme karşı mücadele alanında görüyoruz. Faşizm kapitalist emperyalizmin öz çocuğu idi ve halkların üzerine çağın vebası olarak çökmüş, onları emperyalist tekeller hesabına kopkoyu bir karanlığa mahkum etmeyi hedeflemişti. Fakat halklar kapitalist barbarlığın bu en aşırı, korkunç boyutlarda yıkıcı ve kitlesel katliamlara dayalı biçimine boyun eğmediler. Başta Sovyet halkları olmak üzere Avrupa'da halklar faşizme ve ona eşlik eden emperyalist dünya savaşına karşı ayağa kalktılar. Bunun büyük anti-faşist zaferlere yolaçtığını, faşizmi bu ilk klasik biçimiyle tarihe gömdüğünü biliyoruz. Direnerek bu zaferi kazanan halkların bir dizi ülkede bunu bir halk devrimine çevirdiklerini, sömürücü sınıfların alaşağı ettiklerini, kendi aralarında kardeşçe ilişkiler geliştirerek kendileri için gerçek kurtuluş anlamına gelen sosyalizme yöneldiklerini de biliyoruz.

Halkların direnme ve kazanma gücü ve kapasitesini bize, Büyük Çin Halk Devrimi ve Vietnam halkının görkemli ulusal kurtuluş devrimi, 20. yüzyılın bu iki görkemli tarihsel olayı ayrıca bütün açıklığı ile gösteriyor. Bunu bize Cezayir halkının kurtuluş mücadelesi, Güney Afrikalı siyahi halkın yüzyılı bulan ırkçılık kar-

şiti mücadelesi, Küba halkının Amerikan kuklası kokuşmuş bir rejime karşı devrimci zaferi gösteriyor. Bunu bize, büyük acılar ve yokluklar pahasına yarım asırdır direnen ve bu sayede davasını tüm dünyanın gündeminde tutmayı başaran Filistin halkı gösteriyor. Bunu bize 70 yıllık bir inkarcılığı mücadelenin ateşi içinde yerle bir eden ve kendini bugün Ortadoğu'da çözüm bekleyen en temel sorunlarından biri olarak dayatan Kürt halkının özgürlük ve eşitlik mücadelesi gösteriyor. Ve elbette bunu bize, geride kalan yüzyılın büyük bir bölümünü kapsayan ve dünyanın dört bir yanında devrimci önderlikler altına gelişen görkemli sosyal mücadeleler tarihi gösteriyor.

Tarihin çarkı dönüyor, halkların direnişi sürüyor

Nihayet en önemli noktaya geliyoruz; dünyanın ezilen, siyasal ve sosyal acılar içinde kıvranan halkları yalnızca geride kalan yüzyıl içinde direnmekle kalmadılar, onlar dünyanın dört bir yanında bugün de direniyorlar. Evet, halklar bugün de direniyorlar, üstelik her yerde. Oysa daha yalnızca 10-15 yıl önce, emperyalizmin kibirli ve çok bilmiş ideologları ve onlara eşlik eden propaganda çarkları, tarihin bittiğini, aynı anlama gelmek üzere, kapitalist-emperyalist dünyanın egemenlerine karşı direniş döneminin kapandığını söylemiyorlar mıydı? Halkların kapitalist sömürüye ve yağmaya, emperyalist köleliğe ve işgallere, neo-liberal sosyal yıkıma çaresizlik içinde boyun eğeceği sanılmıyordu? Dünya ölçüsünde kitlesel bir hal alan devrim dönemliği ve mücadele kaçkınlığı, öteki şeyler yanında, tam da bu inancın bir ürünü değil miydi? Ve nihayet, emperyalist dünyanın jandarması Amerikan emperyalizmi, bu aldatıcı propagandaya adeta herkesten önce kendisi inanmış ve kanmış gibi, artık her istediğini yapabileceğini, halklara köleci iradesini dilediğince dayatabileceğini sanmıyordu? Son 10-15 yılda zincirlerinden boşalan emperyalist tehdit, saldırı, savaş ve işgaller serisi tam da bu inancın bir sonucu değil

miydi?

Ama bu temelsiz ve aldatıcı inancın, bilimsel kılıf içinde sunulan bütün o şarlatanca öngörülerin, körleştirici propagandanın, devrim döneklğine dayanak yapılan türlü türlü kabullerin sonu çoktan geldi. Tüm bunlar halkların daha bir ilk silkinişi ile yıkılıp gitti. Bugünün Irak ve Afganistan batağı, günümüzün Filistin ve Lübnan örnekleri, halkların dünyanın zalim egemenlerine teslim olmadıklarını ve olmayacaklarını herkese bir kez daha göstermiş durumda. Halklar bir kez daha mücadele yolunu tutmuş bulunuyorlar ve direnişleriyle gerici emperyalist planları peyder pey boşa çıkarıyorlar. Meydan artık boş değil, dünyanın emperyalist efendileri hiç de mazlum halklara dilediklerince hükmetme rahatlığı içinde değiller.

Üstelik halklar sanılabileceği gibi yalnızca Ortadoğu'da ve yalnızca emperyalist ve siyonist işgalcilere karşı da direnmiyorlar. Halklar, hiç de daha aşağı olmayan bir kararlılıkla tüm dünyada, özellikle de Latin Amerika'da, neo-liberalizme, onun acımasız sosyal yıkım ve emperyalist talan politikalarına karşı da direniyorlar. Ortadoğu halkları emperyalist işgale karşı özgürlük ve bağımsızlık için savaşırlarken, Latin Amerika halkları sosyal yıkım saldırılarına karşı ekmek için, toprak için, su için, doğal kaynakları için, ve elbette temel demokratik özgürlükleri ve sosyal hakları için direniyorlar. Nepal'de halkların devrimci direnişi krallıklar deviriyor, ortaçağ artığı ilişkilerin tasfiyesini hızlandırıyor, demokratik özgürlüklerin önünü açıyor. Avrupa'da ve Amerika'da halkların sosyal yıkıma, polis devletine, militarizme ve emperyalist savaşa karşı mücadeleleri giderek güç kazanıyor.

Bütün bu direnişler, halkların geride kalan yüzyılın son çeyreğinde hız kaybetmiş gibi görünen mücadelelerinin bu yeni dalgası, daha şimdiden sistemin efendilerini zorluyor, hesap ve planlarını bozuyor, onları kara kara düşünmeye itiyor.

Hiç abartmasız, günümüzün en önemli, geleceğe yönelen ve geleceği olan en dikkate değer nesnel gerçeği budur.

Kazanmak için yalnızca direnmek yetmez!

Yine de bu gerçeğin yalnızca bir yönüdür. Biz komünist devrimciler kendimizi gerçeğin yalnızca bu yönüyle, nesnel ve bir bakıma kendiliğinden olan yönüyle sınırlayamayız. Sınırlarsak kendi varlık nedenimizi, temel önemde devrimci misyonumuzu demek istiyoruz, unutmuş oluruz. Canalıcı devrimci görevlerimizi gözden kaçırmış, hiç değilse küçümsemiş, bugünkü mücadelelerin onları sonuçsuz bırakabilecek denli önemli olan temel önemde zayıflığını gözardı etmiş oluruz.

Bu yılki etkinliğimize de adını veren şiarımız, “Direnen Halklar Kazanacak!” biçimindedir. Burada direnmeye ve kazanmaya birarada vurgu var. Fakat kazanmak için, kendi başına direnmek yazık ki yetmiyor. Direnmek kazanmanın temel önemde zorunlu bir önkoşuludur, onsuz hiçbir şans zaten yoktur, olamaz. Fakat bu temel şart yine de kazanabilmenin yeterli şartı değildir, kısalığı içinde şiarımız her ne kadar bunu akla getiriyor olsa da.

Kazanabilmek ve daha da önemlisi bunu kalıcı kazanımlara dönüştürebilmek için, bu direnişlerin devrimci bir programa, stratejiye, taktiğe ve tüm bunların taşıyıcısı olabilen devrimci bir önderliğe de ihtiyacı var. Bunlarsız bir zafer, hele de kalıcı kazanımlara dayalı bir zafer olanaksızdır. Bunların olmadığı bir durumda, kuşkusuz halkların direnişi yine olacaktır, tıpkı bugün olduğu gibi. Fakat bu direnişin bedeli çok daha ağır, buna karşılık kazanımları çok sınırlı olacak ve dahası, bu kazanımlar kesin bir biçimde geçici kalacaktır. Modern sosyal mücadeleler tarihinin bize öğrettiği en temel derslerden biri de işte budur; bu dersleri içeren bilimsel sosyalizmin, devrimci önderliğin tayin edici önemine ilkesel ve pratik vurgusu da bundan dolayıdır.

Devrimci program ve önderlik tayin edici önemdedir

Günümüz direnişlerinin, halkların 20. yüzyılı kaplayan gör-

kemli direnişlerinden halen temel önemde farkı da budur, burada, bu alandadır. 20. yüzyılın devrimci halklar fırtınasının önünü, Rusya proletaryasının gerçekleştirdiği Büyük Sosyalist Ekim Devrimi açmıştı. Ekim Devrimi, yalnızca buzu kırıp yolu açmamış, yalnızca dünyanın sömürücü ve zalim efendilerine karşı mücadelelerinde halklara büyük bir cesaret ve özgüven kazandırmakla da kalmamış, fakat aynı zamanda, halkların mücadelesine devrimci bir ideolojik-politik rota, altında savaştıkları devrimci bir mücadele bayrağı da kazandırmıştı. Dünya halkları bu sayede dostlarını ve düşmanlarını doğru saptamakla kalmıyor, mücadelelerini devrimci amaç ve hedeflere de yönlüyorlardı. Ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan son derece geri toplumlarda bile bu mücadelelerin önderliğini komünistlerin ele geçirmesi bu sayede olanaklı olabilmiştir. Kapitalizme ve özel mülkiyete gerçekte bir itirazı olmayan, tersine ulusal kurtuluş mücadelelerinin başına tam da bunun için, yani modern kapitalist gelişmenin önünü açmak üzere geçen burjuva demokratik akımların bile kendilerini sosyalist olarak sunmak ihtiyacı duymaları da buradan doğmuştur. 20. yüzyılın hemen tüm ilerici sosyal-siyasal mücadelelerinin sosyalizm adına, sosyalizm bayrağı altında yürütüldüğünü biliyoruz. Bunun gerisinde yolu Sosyalist Ekim Devrimi'nin açmış olması, ilham ve itilimi onun vermiş olması, kurtuluş rotasını onun çizmiş olması vardır.

Dahası var. Ekim Devrimi halkların mücadelelerine devrimci bir rota kazandırmakla kalmamış, dünyanın hala ortaçağ ilişkileri ve kültürü içinde yaşayan ezilen halkları ile emperyalist dünyanın modern proletaryası arasında sağlam bir köprü de kurmuştu. Bu sayededir ki, gelişmiş ülkelerin komünist partiler önderliği altında birleşmiş devrimci proletaryası, sömürge ve yarı-sömürge ülke halklarının mücadelesini yürekten desteklemiştir. Tersinden de mazlum halkların mücadelesi, devrimci proletaryanın emperyalist metropollerde kendi burjuvazisine karşı yürüttüğü sosyalist devrim mücadelesine güç katmıştır. Komünist Enternasyonal'in "Bütün Ülkelerin İşçileri ve Ezilen Halklar Birleşiniz!" şiarında simgele-

nen bu karşılıklı devrimci ilişki, her iki cephede de mücadeleyi beslemiş, kolaylaştırmış ve güçlendirmişti.

Milliyetçi ve dinci akımlar halkları birleştiremezler

Yazık ki günümüzde halen bütün bunlar yok. Ortadoğu'da halen Amerikan emperyalizminin soluğunu kesen mücadelenin en temel zaaflarından biri de budur. Bu mücadeleye halihazırda ya burjuva milliyetçileri, ya da şeriatçı dinsel akımlar önderlik etmektedirler. Oysa, bugünkü direniş katkıları ne olursa olsun, bu iki akımın da halkları birleştirecek ve kurtuluşa götürecektir devrimci bir ideolojileri, bunun ürünü ve ifadesi devrimci bir programları ve stratejileri yoktur. Bu akımlar bugünkü direniş bugünkü biçimiyle önderlik edebilirler, fakat halkları kurtuluşa asla götüremezler. Kurtuluşa götürmek bir yana, farklı milliyetlerden, dinlerden, mezheplerden, kültürlerden ya da cinsiyetten emekçileri en acil hedefler etrafında birleştirebilmek yeteneğinden bile yoksundur bu akımlar. Çünkü onlar, doğaları gereği bunu olanaklı kılacak devrimci bir ideolojiden, kimlikten ve programdan yoksundurlar. Çünkü onlar, geleceğin temsilcileri değil, fakat işin aslında geçmişin malıdır. Temel toplumsal ve siyasal sorunlar karşısında devrimci değil, büyük bir bölümüyle ilerici bile değil, fakat düpedüz gericidirler. Emperyalizme karşı ortaya koydukları direnişin haklılığı ve nesnel açıdan ilerici niteliği, bu gerçeği hiçbir biçimde değiştirmemektedir. Ortadoğu gibi çeşitli türden milliyetlerin, dinlerin, mezheplerin ve kültürlerin harmanlandığı bir coğrafyada, birleştirici bir programa sahip olabilmek için devrimci ideoloji ve program mutlak bir zorunluluktur. Halkların hedeflerini şaşırtan ve enerjilerini tüketen yapay bölünmelerin önünü alabilmenin, emperyalizmin ve siyonizmin böl ve yönet politikalarını boşa çıkarabilmenin, farklı milliyetlerden ve kültürlerden halkların birleşik devrimci mücadelesini geliştirebilmenin bundan başka bir yolu yoktur. Bunu ne burjuva milliyetçiliği ve ne de gerici din-

sel ideolojiler sağlayabilir.

Şu an direnişin odak noktası durumundaki Irak'ta olayların seyri bu konuda yeterince aydınlatıcıdır. Bu ülkede aynı milliyetten fakat farklı mezheplerden insan gruplarının bugün birbirlerini kitlesel olarak boğazlayacak noktaya gelmeleri bunun ifadesidir. Emperyalizmin buna yönelik kışkırtmalarının bu denli kolay sonuç vermesinin gerisinde bu aynı temel önemde neden vardır. Güneyli Kürtler'in neredeyse blok halinde halen emperyalizmin bölge politikalarının dolgu malzemesi olmayı bu denli sorunsuz olarak sürdürebilmeleri bu sayede olanaklı olabilmektedir. Barzani ve Talabani gibi sicilli Amerikan işbirlikçilerinin Kürt emekçileri üzerinde sürmekte olan denetimini önemli ölçüde bu kolaylaştırmaktadır.

Özetle Ortadoğu'da milliyetçilik, her biçimiyle islamcılık ve mezhepçilik, bölücü ve dağıtııcıdır. Bu ideolojilerin taşıyıcısı olan akımların mücadelesi halkların enerjilerini kör çıkmazlarda heba etmekten başka bir sonuç yaratmaz. Birleştirici olan, devrimci ideoloji ve programdır, 20. yüzyılın tüm deneyimi bunu göstermektedir. Devrimci partilerin her yerde farklı milliyetlerden, dinlerden, kültürlerden emekçi yığınları ortak mücadele cephesinde ve kardeşçe ilişkiler içinde birleştirebilmiş olmaları buna tanıklık etmektedir.

Devrimci önderlik ve devrimci enternasyonalizm

Bugünkü devrimci önderlik boşluğunun ürünü bir başka temel önemde olgu daha var. Bu, direnen Ortadoğu halkları ile emperyalist ülke halkları arasındaki belirgin duygusal ve politik kopukluktur. Bir başka ifadeyle, Avrupa'nın ve Amerika'nın militarist saldırırganlığa ve savaşa karşı çıkan yığınları ile Ortadoğu'nun direnen halkları arasında halen aşılamayan ve durumda önemli bir değişiklik olmadıkça da aşılamayacak olan rahatsız edici mesafedir.

Bugünkü koşullarda her iki tarafın da birbirlerine karşı köklü

önyargılar taşıdıkları, açık bir güvensizlik duydukları bir gerçektir. Bunun karmaşık nedenleri kuşkusuz vardır, fakat aşılamamasının gerisinde aynı zamanda bugünkü önderlik zaafı vardır. Milliyetçi ve dinci akımların önderlik ettiği bir mücadelenin dünya halklarından gerekli militan desteği alması, bugünkü olayların da gösterdiği gibi, kolay değildir. Bu olgu bize, Batı'nın emekçileri ile Doğu'nun mazlum halkları arasında kurulması mutlak bir ihtiyaç olan enternasyonalist birlik ve dayanışına köprüsünün ancak devrimci bir çizgide ve devrimci önderlikler altında kurulabileceğini bir kez daha göstermektedir.

Latin Amerika: Parlamentarizmin kör çıkmazları

Farklı bir açıdan fakat benzer bir olgu, yani devrimci önderlik boşluğu ve bunun sonuçları, Latin Amerika halklarının halen büyük bir ilgiyle izlenen mücadeleleri için de geçerlidir. Orada da kitlelerin büyük hoşnutsuzluğu ve sık sık büyük kitlesel direnişlere dönüşen mücadeleleri, halen burjuva reformist ve parlamentarist akımların etkisi ve denetimi altındadır. Daha da kötüsü, Brezilya örneğinde gördüğümüz gibi, bu mücadeleler ve kitlelerin sisteme karşı bu büyük hoşnutsuzluğu, neo-liberal politikalara bile alet edilebilmektedir.

Devrimci iktidar hedefi, buna dayalı bir mücadele ve örgütlenme hattı yerine, parlamenter kanallara yöneltilen ve büyük ölçüde bununla sınırlanan, bu çıkmazda oyalanıp tüketilen mücadelelerin ciddi ve kalıcı bir sonuç yaratma olanağı yazık ki yoktur. Bu çizgide, belki kitlelerin yaşamında geçici bir süre için bir parça iyileşme sağlanabilir, fakat köklü ve kalıcı hiçbir sonuç yaratılamaz. Büyük burjuvazi ve büyük mülkiyet ayakta kaldığı sürece, büyük burjuvaziye ait olan devlet aygıtı, geleneksel bürokrasi ve ordu ayakta olduğu sürece, kârları bir parça sınırlansa da, emperyalist tekeller varlıklarını ve etkinliklerini korudukları sürece, sorun da tüm kapsamıyla ortada duruyor demektir. Bunlar siyasal ve top-

lumsal bir devrimle süpürölüp atılmadığı sürece, onların gerisin geri kitlelerin bugün yer yer elde ettiği sınırlı kazanımları süpürölüp atması kaçınılmazdır. Tarih buna da tanıklık etmektedir

Devrimci proletarya ve direnen halklar

Özetle şiarımız, kısalığı ve vuruculuğu içinde direnen halkların kazanacağına işaret etse de, bu vurgulama tarihsel bir çerçevede tüm anlamını ve önemini her halükarda korusa da, direnen halkların ancak devrimci bir önderlik altında kazanabileceğini bir an için bile unutamayız. Geçen yılki etkinliğimizin şiarı “İşçi Sınıfı Savaşacak, Sosyalizm Kazanacak!” biçimindeydi. Direnen halkaların eninde sonunda kazanacağı düşüncesini işte bununla, bu şiarın anlamı ile birlikte ele almalıyız. Halkların direnişinin tarihsel akibeti ile işçi sınıfının devrimci önderliği arasındaki kopmaz bağı bir an bile unutmamalıyız.

Bu bilinçle ve bunun verdiği büyük inanç ve enerjiyle, kendi cephemizden işimize daha sıkı sarılmalı, Türkiye işçi sınıfını devrimcileştirmeye ve devrimci sınıf partisi önderliği altında birleştirmeye bakmalıyız. Türkiye devrimi için belirleyici önemdeki bu sorunun, kaçınılmaz olarak Ortadoğu’da olayların seyri üzerinde büyük bir etkisi olacaktır, bunu bir an bile unutmamalıyız.

Bugünün koşullarında ülkemiz direnen Ortadoğu halklarına karşı emperyalizmin en önemli destek üssü durumundadır. Egemen Türk burjuvazisi Ortadoğu halklarına karşı emperyalizmin safında ve hizmetindedir, bu tarihsel olarak böyleydi ve halen böyledir. Bu lanetli olgu, Ortadoğu’unun mazlum halklarına karşı devrimci enternasyonalist sorumluluklarımızı ayrıca artırmaktadır.

Emperyalizm yenilecek, direnen halklar kazanacak!

İşçi sınıfı savaşacak, sosyalizm kazanacak!

(www.tkip.org)

Güne yükleniyor, geleceğe hazırlanıyoruz!..

29 Ekim 2005 tarihinde Almanya'nın Köln kentinde yapılan
Parti Gecesi'nde TKİP adına yapılan konuşma...

Sevgili dostlar, yoldaşlar!

Bugün burada partimizin 7. kuruluş yıldönümünü kutlamanın sevincini ve coşkusunu yaşıyoruz. Bu sevinci ve coşkuyu bizimle paylaşan sizleri Yurtdışı Örgütümüz adına içten devriinci duygularla selamlıyorum... Bu yıl **“İşçi Sınıfı Savaşacak, Sosyalizm Kazanacak!”** şiarıyla düzenlemiş bulunduğumuz etkinliğimize bir kez daha hoşgeldiniz!..

Dostlar, işçi kardeşler!

Gecemiz için bu yıl seçtiğimiz şiarı son derece anlamlı buluyoruz ve parti olarak fazlasıyla önemsiyoruz. Bu şiar, insanlığın ve dünyamızın bugünkü en temel ve en acil ihtiyacını vurgulamakla kalmıyor, bu ihtiyacın karşılanmasına önderlik edebilecek biricik sınıfın, işçi sınıfının er-geç bunu başaracağına duyulan güçlü devrimci inancı da dile getiriyor.

Sosyalizm sömürünün, baskının, yoksulluğun, aşağılanmanın, gelecek güvencesinden yoksunluğun pençesinde kıvranan işçi sınıfı ve emekçiler için yaşamsal bir ihtiyaçtır, bunu biliyoruz. Fakat sosyalizm bugün işçi sınıfı ve emekçilerden öteye, insanlığın bütünü için de yakıcı bir ihtiyaç haline gelmiştir artık. İnsanlık bugünkü kapitalist barbarlık düzeninden kurtulacaksa eğer, bu ancak

sosyalizm sayesinde olabilir, sosyalizm sayesinde olacaktır. Kapitalizmin insanlıkla birlikte gezegenimiz için de hazırladığı felaketli sondan kurtulmanın bunun dışında bir yolu, bundan başka bir olanacağı yoktur.

Kapitalizm savaşlar, sosyal yıkımlar, siyasal gericilik, faşizm, ırkçılık, ulusal boğazlaşmalar, kültürel kirlenme ve insani yozlaşma vb. yollarla insanlık için yüzyılı aşkın bir süredir zaten büyük sorunlar, yıkımlar ve acılar kaynağı idi. Fakat onun kâra dayalı düzeni ve plansız anarşik yapısı, gelinen yerde artık canlı yaşam koşullarını bile tehdit eder hale gelmiştir. Gezegenimiz üzerinde milyarlarca yıllık bir evrimin ürünü olan bugünkü canlı yaşam dengesi, bugün kapitalizmin sınırsız kâr ve yağma hırsının büyük tehdidi altındadır. Bilim adamları son zamanlarda özellikle sıklaşan, yaygınlaşan ve yıkım gücü görülmemiş boyutlarda genişleyen çevre felaketlerini bu tehlikenin ilk işaretleri sayıyorlar. Önü alınamadığı taktirde, kendi başına küresel ısınmanın bile gezegenimiz üzerindeki canlı yaşamın sonunu hazırlayabileceğini önemle vurguluyorlar.

Bugün artık tüm insan soyu için yakıcı bir ihtiyaç haline gelmiş olsa bile, sosyalizm yine de temelde işçi sınıfının ve emekçilerin sorunudur, bu gerçeği hiçbir biçimde unutamayız. Sosyalizm ancak, işçi sınıfı bağımsız devrimci bir güç olarak burjuvazinin karşısına dikilir ve onu yıkmak üzere emekçileri kendi etrafında birleştirebilirse, bir özlem olmaktan çıkıp bir gerçek haline gelebilir. **“İşçi Sınıfı Savaşacak, Sosyalizm Kazanacak!”** şiarı işte bu temel önemde gerçeği anlatıyor ve işçi sınıfı devrimcileri olarak biz komünistlerin buna olan sarsılmaz inancını dile getiriyor.

İşçi sınıfı savaşırsa, sosyalizm kazanacak! Sosyalizm kazanırsa, tüm emekçiler, tüm ezilenler, bu düzen altında acı çeken, aşağılanıp horlanan herkes kazanacak! Sosyalizm kazanırsa, işçi sınıfı ve emekçilerle birlikte tüm insanlık kazanacak! Sosyalizm kazanırsa, sonsuz evrenin halihazırda üzerinde canlı yaşam bulunduğu bilinen tek gezegeni olan dünyamız kazanacak!

Bunun bilinciyledir ki, biz komünistler asıl dikkatimizi işçi sınıfına veriyoruz, pratik çabamızın ve enerjimizin en büyük bölümünü işçi sınıfını devrimcileştirmeye, onu bağımsız ve örgütlü bir güç olarak devrimci sınıf savaşına yöneltmeye ayırıyoruz.

Çünkü bilimsel ve tarihsel gerçeklerin ışığında çok iyi biliyoruz ki, işçi sınıfı savaşırsa, sosyalizm kesin olarak kazanacak!

Dostlar, işçi kardeşler!

Günümüz Türkiye'sinde tam bir Amerikan düzeninin egemen olduğunu biliyoruz. Tüm kesimleriyle işbirlikçi Türk burjuvazisinin Amerikasız yapamadığını ve yapamayacağını da biliyoruz. Bu temel önemde gerçek yakın dönemin olaylarıyla bir kez daha bütün açıklığıyla teyid edilmiş oldu. Irak işgaliyle birlikte bunalıma giren Türkiye-ABD ilişkileri, Türkiye'yi yönetenlerin tüm cephe-lerde geri adım atması ve yeni ABD dayatmalarına olduğu gibi boyun eğmesi sayesinde yeniden ve hiç değilse biçimsel yönden normale döndü. Faşistinden liberaline, dincisinden sosyal-demokratına kadar, birçok konuda birbirleriyle dalaşma içinde olan bütün bir gericilik cephesi, bunu ortak bir sevinçle karşıladı ve düzen payına rahatlatıcı bir gelişme saydı. Başka türlü davranmaları da beklenemezdi; zira onlar beslendikleri düzenin bir Amerikan düzeni olduğunun, bu düzen altında işlerin Amerika'sız yürüyemeyeceğinin, baskı ve sömürü çarklarının ABD vesayeti olmaksızın dönemeyeceğinin kollektif bilinci içindedirler.

ABD ile ilişkilerdeki bu normalleşmenin iç politikadaki sonuçlarına değinmemize ise gerek yok herhalde. Bu, Amerikancı baskı ve terör rejiminin pekişmesi, sosyal yıkımın sürdürülmesi, sömürü ve yağmanın katmerleşmesi, işsizlik ve yoksulluğun büyümeye devam etmesi demektir. 60 yıllık Amerikan düzeninde yaşadıklarımız bunlardı, bu düzen yıkılmadığı sürece de yaşamaya devam edeceklerimiz yine bunlar olacak.

Fakat ABD-Türkiye ilişkilerindeki normalleşmenin asıl sonuçları kendini uluslararası ilişkiler alanında göstereceğini bil-

mek durumundayız. ABD’li şeflerin İncirlik Üssü’nün sınırsız kullanımına ilişkin yeni bir anlaşma ile İsrail ziyaretini ilişkilerin yeniden rayına konulması için şart koşmaları bile başlı başına bunu anlatmaktadır. Gerçekte ilişkiler sorunluyken de Türkiye emperyalizminin bölge halklarına yönelik saldırı ve savaş üssü olmaya devam etti. Bunun böyle olduğunu Genelkurmay’dan en yetkili generaller, ABD ile ilişkileri onarına gayreti içindeyken, utanç verici bir övünçle tüm dünya önünde ayrıca açıkladılar. Fakat Amerikan emperyalizmi gelinen yerde bu kadarıyla yetinmiyor, yetinmek istemiyor artık. Türk devletinin ve ordusunun gerektiğinde kendi emperyalist çıkarları için bizzat savaşmasını da istiyor. Yuları Amerika’nın elinde bulunanları yeni dönemde bekleyen uşaklık görevi tamı tamına budur. Dün Yugoslavya’da, halen Afganistan’da bunu yapanların yarın bir başka yerde bunu yapacaklarından ya da yapmak zorunda kalacaklarından kuşku duymamak gerekir.

Bilindiği gibi işbirlikçi Türkiye burjuvazisinin yuları öteki bir koldan da Avrupalı emperyalistlerin elindedir. Türkiye’yi yönetenler bunu bugüne kadar bir uygarlık, demokrasi ve refah projesi olarak sundukları AB’ye katılım hedefiyle mazur göstermeye çalıştılar. Bu büyük yalanın gelinen yerde iler tutar yanı kalmamıştır artık. AB süreci kapsamında Türkiye’nin baskı ve terör rejimine çekilen demokrasi cilasası daha şimdiden dökülmeye başladı bile. Yeni yasal düzenlemeler ile buna eşlik eden dizginsiz baskı ve terör uygulamaları bunu göstermektedir. AB sürecine kapsamlı bir sosyal yıkımın eşlik etmesi, bu süreç ilerledikçe yoksulluğun ve işsizliğin büyümesi, sosyal hakların budanması ise refah projesi iddiasının ne türden bir yalan ve aldatmaca olduğunu ortaya koymaktadır. Fakat AB projesiyle çizilen pembe hayallere en büyük darbe yakın zamanda bizzat Avrupa’nın kendi içinde geldi. Fransız emekçileri AB anayasasını reddederek, AB’nin refah değil, tam tersine, emperyalist tekellerin elinde emekçilere karşı kapsamlı bir sınıfsal saldırı ve sosyal yıkım projesi olduğunu tüm dünyaya

adeta haykırarak göstermiş oldular.

Bu gelişmeler, demokrasiyi ve refahı emekçilerin devrimci mücadelesinden değil fakat AB'ye katılımdan bekleyen, bu doğrultuda bilerek ya da bilmeyerek düzene soldan omuz veren reformist akımlara, onların yaydığı zehirli hayallere de önemli bir darbe olmuştur.

Dostlar, emekçi kardeşler,

Geride bıraktığımız dönem içerisinde yıkılan bir başka dayanaksız hayal, Kürt sorununu 80 yıllık inkarcı ve katliamcı burjuva sınıf düzeniyle barışıp bütünleşerek çözmek çizgisi oldu. Türkiye'nin katı gerçeklerine gözlerini kapayarak bu hayale kapılanlar, Türk burjuvazisinin katı inkarcı tutumuyla yüzyüze kalmanın derin hayal kırıklığını yaşıyorlar şimdilerde. Bu yanlış bir hesaptı ve her yanlış hesap gibi çok geçmeden boşa çıkması kaçınılmazdı.

Bugün Türk ve Kürt halklarının ilişkisi kudurgan bir şovenizmin ve ona eşlik eden faşist saldırganlığın ağır tehditi altındadır. İmralı teslimiyetinin sunduğu olanaklara rağmen Kürt halkının özgürlük ve eşitlik istemini boğamayan Türk burjuvazisi ve devleti, çözümü şovenist histeriyi körükleyerek ve faşist saldırganlığı azdırarak Kürt halkını sindirmede arıyor.

Bu politikanın sonuç vermesi kuşkusuz mümkün değildir. Özgürlük ve eşitlik özlemi ve istemi Kürt halkının bilincinde ve yüreğinde artık bu tür oyunlar ve politikalarla sökülüp atılamayacak kadar kökleşmiştir. Fakat bu, sözkonusu politikanın halklarımız arası kardeşlik ilişkilerini ciddi bir biçimde tehdit ettiği gerçeğini de ortadan kaldırmıyor. Burjuvazi şovenizmi, toplumu zehirlemenin ve emekçileri bölerek sahte bir kutuplaşma içerisine itmenin, bu yolla devrimci sınıf mücadelesini boşa çıkarmanın bir olanağı olarak da kullanıyor. Türkiye'deki siyasal özgürlük ve devrim mücadelesinin önemli bir dayanağı olabilecek Kürt sorunu, burjuvazinin bu oyunu ve Kürt hareketinin bunu kolaylaştıran politikaları sayesinde, gericiliği azdırmanın, emekçileri devrimci sosyal

mücadeleden alıkoymanın bir olanağına dönüşmüş durumda yıllardır.

Bir NATO ülkesi olan Türkiye gibi bir ülkede, Kürt sorunu kesin olarak bir devrim sorunudur. Bu gerçeği, Kürt hareketinde gitgide daha çok güç kazanan emperyalizmin desteği ve müdahalesiyle sorunu çözme hayallerine karşı temel önemde bir uyarı olarak bir kez daha hatırlatıyoruz. Bu da dayanaksız boş bir hayaldir ve tıpkı İmralı üzerinden kurulan hayallerin çökmesi türünden yıkılmaya mahkumdur.

Kürt sorunu düzenle barış ve uzlaşma arayarak, bu olmayınca da emperyalist müdahalelere bel bağlayarak değil, iki ulustan emekçilerin birleşik devrimci mücadelesi içerisinde çözülebilir ancak. Komünistler olarak kesin inancımız budur ve son yılların tüm deneyimi bizim bu inancımızı bütün açıklığı ile doğrulamış bulunmaktadır.

Dostlar, emekçi kardeşler,

Dışta Ortadoğu halklarını hedef alan ABD-İsrail-Türkiye ittifakının yeniden güçlendirilmesi, Türk burjuvazisinin emperyalizmin hizmetinde yeni maceralara hazırlanması, içerde baskı ve terör rejiminin tahkim edilmesi, sosyal yıkım saldırılarının tüm pervasızlığı ile sürmesi, ve nihayet, azdırılan şovenizmin halklar arası kardeşlik ilişkilerini tehdit eder düzeye çıkması, tüm bunlar bir arada, devrimci hareketin omuzlarına büyük sorumluluklar yüklüyor. Fakat yazık ki ülkemizin devrimci hareketi şu sıralar tarihinin en güçsüz ve etkisiz dönemlerinden birini yaşıyor. Devrimci hareket egemen yapısal zaafı kadar, işçi ve emekçi hareketinde sürmekte olan zayıflık ile burjuvazinin bunu süreklileştiren oyunları ve manevraları, tüm bunlar bir arada bu güçsüzlük durumunun alt edilmesini zora sokuyor.

Fakat biz buna rağmen devrimci bir iyimserlik içindeyiz. Türk burjuvazisinin izlediği tüm politikalar orta ve uzun vadede ona karşı güçlü bir sosyal çıkışın koşullarını hazırlıyor. Bu, sorunlara

ve görevlere soluklu ve uzun vadeli olarak yaklaşmamız gerektiğini gösteriyor. Türkiye'nin bugünkü koşulları içinde kısa dönemli hesaplar boşa çıkmanın ötesinde büyük hayal kırıklıkları ile sonuçlanma riski de taşımaktadır. Türkiye solunda sonu gelmeyen tasfiyeci yıkımların bir nedeni de bu türden dar görüşlü sabırsızlıklardır.

Yapmamız gereken gereken; bir yandan olanaklı olduğunca güncel devrimci görevlere yanıt vermeye çalışmak, fakat öte yandan bunu asıl geleceğin büyük çıkışlarına yönelik bir perspektif, soluk ve dayanıklılık içinde ele almaktır. Önemli olan, geleceğin büyük mücadelelerine bugünden en iyi biçimde hazırlanmak, gündeme gelmesi kaçınılmaz devrimci patlamaları yeterli bir ideolojik, politik ve örgütsel hazırlıkla karşılayabilmektir.

Bütün bunları aynı zamanda partimizin kendi görev ve sorumluluklarına nasıl yaklaştığımızı vurgulamak için de söylüyoruz. Türkiye Komünist İşçi Partisi gündelik çalışma ve mücadelesinde hummalı temposunu hiç bir biçimde zayıflatmaksızın kendini geleceğe hazırlıyor, geleceğin büyük devrimci mücadelelerini kucaklamaya hazırlıyor. Bugün her koldan ve tüm olanaklarıyla işçi sınıfı içinde yoğunlaştırdığı çalışmasına yön veren çizgi, geleceği kucaklama ve kazanma perspektifine dayalıdır. İşçi sınıfı devrimci bir çizgide kazanılmadan geleceği kazanabilmenin olanağı yoktur. Bu bilimin ve tarihin en büyük dersidir Yeni bir yıldönümünü kutlamakta olduğumuz Ekim Devrimi'nin kendi başarısı şahsında kanıtladığı da tamı tamına budur.

Hepinizi içten devrimci duygularla selamlıyorum...

Yaşasın Türkiye Komünist İşçi Partisi!

Yaşasın proletarya devrimi ve sosyalizm!

(www.tkip.org)

AB hayallerina karşı devrim ve sosyalizm alternatifi!

*9 Ekim'de 2004'te Almanya'nın Frankfurt kentinde yapılan Parti Gecesi'nde **TKİP** adına yapılan konuşma...*

Sevgili dostlar, yoldaşlar!

Bugün burada partimizin 6. kuruluş yıldönümünü devrimci bir kültür şenliği halinde kutlamanın sevincini ve coşkusunu yaşıyoruz. Bu coşkuyu bizimle paylaşmaya gelen sizleri, partimiz adına içten devrimci duygularla selamlıyoruz. “Partinin bayrağı ellerimizde!” şiarıyla düzenlediğimiz gecemize hoşgeldiniz!

Halkların direnme gücü ve iradesi!

Dostlar, işçi kardeşler!

Amerikan emperyalizmi Irak'ta çıkışı olmayan bir batağa saplanmış bulunmaktadır, bu konuda artık herhangi bir tartışma kalmamıştır. Amerikan politikasında etkin yer tutan bazı kimseler bile bugünkü durumu, “Irak Vietnam'dan da kötü” biçiminde tanımlama noktasına gelmişlerdir. Olayların akışı, Amerikan emperyalizmi payına durumun daha da ağırlaşacağını, içinden daha da çıkılmaz bir hal alacağını göstermektedir.

Peki ne oldu da, çürümüş Saddam rejimini üç haftada tepelemiş olmanın zafer sarhoşluğunu yaşayan dünyanın bu küstah jandarması, birbuçuk yıl gibi kısa bir süre içinde böylesine acınacak duruma düştü? Ne olduğunu hepimiz biliyoruz; Irak halkı ulusal onur duygusuna sahip her halk gibi davranmasını bildi, kaba ve çir-

kin hesaplara dayalı bir emperyalist işgale boyun eğmeyi reddetti. Ülkesine zorbalıkla el koymuş emperyalist haydutları topraklarından söküp atmak için direniş yolunu tuttu. Karşılarında Saddam rejimi şahsında modern bir devlet ve ordu gücü varken, Irak'ın tümüne üç haftada el koyanlar, kentleri peşpeşe ele geçirenler, bugün bir dizi Irak kentine ve kasabasına adım atamaz duruma düşmüşlerdir. Çünkü emperyalist zafer naralarının hemen ardından, gücünü halk kitlelerinin desteğinden ve katılımından alan Irak direnişi gerçeğiyle yüzyüze kalmışlardır.

Irak'a karşı savaşa girişirken çok şeyi hesaplayan emperyalist haydutların hesaba katmadığı gerçek tam da bu oldu. Onlar halkların bir onur duygusu, bir yurtseverlik bilinci olduğunu hesaba katmayı unuttular. Irak halklarına kendilerini özgürlüğün ve demokrasinin temsilcileri olarak yutturabileceklerini sandılar. Ortadoğu halklarının emperyalizm, özellikle de Amerikan emperyalizmi hakkındaki bilincini ve duygularını fazlasıyla küçümsediler. Bu arada, ellerindeki o muazzam savaş makinasının, direniş yolunu tutmuş bir halk karşısında bir noktadan sonra işe yarayamayacağını da gözden kaçırdılar.

Tüm bunlar yanlış hesaplardı ve atasözünün de vurguladığı gibi, "Yanlış hesap Bağdat'tan döner!" ABD'nin tüm yanlış hesapları gerçek hayatta da Bağdat'tan dönmüş bulunuyor. "Irak Vietnam'dan da kötü" sözü bunun itirafından başka nedir ki?

ABD çözümü, siyonist İsrail'in onyıllardır Filistin halkına karşı uyguladığı yol ve yöntemlerde arıyor. Uçaklarla ve tanklarla kentleri bombalıyor, kurbanlarının çoğu kadın ve çocuk olan kitlesel katliamlar yapıyor. Fakat bunlarla bir sonuç alamayacağını kendi de dahil tüm dünya biliyor. Tersine, bu barbarlık örneği yol ve yöntemler, Irak halkının daha geniş kesimlerine acı ve yıkım getirdiği ölçüde, sonuç direnişin daha da genişlemesi ve boyutlanmasından başka bir şey olmuyor, olmayacaktır.

Irak'ta olayların bu seyri üzerinde iyi düşünmek, bundan gerekli sonuçları çıkarmak durumundayız. Devrim dönekliğinin, halkla-

rının direnme gücü ve kapasitesine kaba inançsızlığın hala da güçlü olduğu bir dönemde, buna özellikle ihtiyacımız var. Irak'ın ardından İran'ı ve Suriye'yi de kendi emperyalist hesapları çerçevesinde tepelemeyi hesaplayanlar, şimdi Irak batağından nasıl çıkabilecekleri üzerine kara kara düşünüyorlar.

İşte bu, halkların direnme gücü, kapasitesi ve iradesidir! Buradaki yenilmezliğin bir örneğini biz Filistin direnişi şahsında da görmekteyiz. Halklar yok edilemediği sürece bu gücü yoketmek olanaksızdır. Emperyalizmin Irak'ta ve siyonizmin Filistin'de düştüğü çaresizlik durumu bir kez daha bunu göstermekte, bu temel önemde tarihsel gerçeği kanıtlamaktadır.

“Kırk yıllık rüya” ya da en büyük aldatmaca!

İşçi kardeşler, dostlar!

Türkiye'deki güncel duruma geçmek ve özel olarak gündemi oluşturan AB sorunu üzerinde durmak istiyoruz. Bilindiği gibi şu günlerde Türkiye'nin düzen çevrelerinde resmen ilan edilmemiş bir bayram havası yaşanıyor. Düzen propagandası “kırk yıllık rüya”nın nihayet gerçekleşmekte olduğunu, Türkiye'nin Avrupa Birliği'nin kapısına dayanmış bulunduğunu söyleyerek, işçi sınıfını ve emekçileri Avrupa Birliği'ne ilişkin dayanaksız hayallerle sersemletmeye çalışıyor.

Türkiye'nin gerçekte Avrupa Birliği'nin kapısına dayanıp dayanmadığını, Avrupa Birliği'nin Türkiye'yi o sözü edilen kapıdan içeri alıp almayacağını bir yana bırakalım. Biz burada sorunun daha temel önemde bir yönüne parmak basalım. Avrupa Birliği'ne girişin Türkiye'deki düzenin yapısal sorunlarına bir çıkış yolu ve çözüm olanağı olarak sunulması tutumu bile, işin aslında tarihsel bir iflasın kaba bir itirafından başka bir şey değildir. Kendi işçisine ve emekçisine onyıllardan beridir iş, insanca yaşam düzeyi, eğitim, kültür, konut, sosyal güvenlik ve temel demokratik hak ve özgürlükler vermeyen, veremeyen bir düzenin, bütün bunların Avrupa'ya

girişle artık nihayet kazanılacağını söylemesi, Avrupa'nın refah ve özgürlük demek olduğunu propaganda etmesi, halk kitlelerini buna inandırmaya çalışması, ibretle izlenmesi gereken bir olaydır.

Peki, Türkiye kapitalizminin onlarca yıldır kendi emekçisine vermediklerini ve veremediklerini, doğası gereği işi halkların emeğini ve zenginliklerini sömürmek ve yağmalamak olan emperyalist Avrupa neye göre verecektir ki! Tam tersine, Avrupa bütün bunları son 20-25 yıldır bizzat kendi emekçisinden geri alınıyor mu? Avrupa'da sosyal haklar sistematik saldırılarla sürekli olarak gaspedilmiyor mu? İşsizlik günden güne büyümüyor mu? Yoksullaşma ve gelir dağılımı uçurumu hızlı ve sürekli bir biçimde derinleşiyor mu? Teröre karşı önlemler adı altında demokratik haklar sistemli bir şekilde budanarak polis devleti uygulamaları kıta çapında yaygınlaştırılmıyor mu? Yabancı düşmanlığı körüklenip, faşist akımlar alttan alta desteklenip, şu veya bu nedenle Avrupa'ya gelen mülteci insan gruplarına hayvan muamelesi yapılıyor mu?

Böyle bir Avrupa Türkiye'nin işçisine ve emekçisine niçin ve neye göre iş, refah ve özgürlük verecekmiş? Avrupa'da bütün bunlar gereğince varsa ve güvence altındaysa, daha geçen hafta Hollanda gibi durgun bir toplumda 200 bini aşkın işçi ve emekçi neyin kavgasını vermek üzere alanlara çıkmıştı? Avrupa iş ve refah kapısı ise eğer, aynı Avrupa'nın amiral gemisi konumundaki Almanya'da Hartz yasaları neyin nesi oluyor? Doğru dürüst bir önderlik ve örgütlenme çabası olmadığı halde onbinlerce emekçi neden Pazartesi Yürüyüşleri yapmak ihtiyacı duyuyor? Onbinlerce kişi neden Berlin'deki gösterilere akıyor? Avrupa bir çıkış yoluysa eğer, Yunanistan emekçilerinin, İspanyol ve İtalyan işçilerinin grev ve direnişlerinin neden yıllardır ardı arkası kesilmiyor?

İşçi kardeşler, sizler Avrupa'da yaşıyorsunuz ve bütün bunları kendi yaşamınız üzerinden dolaysız olarak biliyorsunuz. Avrupa'da "sosyal devlet" ve "refah toplumu" çoktan çöktü ve geride kaldı. Avrupa artık, düne kadar devrimden ve sosyalizmden duyduğu kor-

kuyla işçi sınıfına ve emekçilere tanımak zorunda kaldığı sosyal hakları ve demokratik özgürlükleri bugün sistemli saldırılarla geri alına yolunu tutmuş bir vahşi kapitalizm örneğinden başka bir şey değildir. Avrupa artık, dünya siyaseti sahnesinde başa güreşen; işçi ve emekçi kitlelerini işsizliğe, yoksulluğa ve giderek sefalete mahkum etmek pahasına kaynaklarını da bu doğrultuda kullanan emperyalist bir büyük oluşumdan başka bir şey değildir. Avrupa Birliği, emperyalist Avrupa tekellerinin küresel düzeyde güç ve etkinlik kazanmak hedef ve niyetlerinin somutlanmış bir ifadesinden başka bir şey değildir.

Böyle bir Avrupa'nın halkımıza, işçi ve emekçimize bir çözüm ve çıkış projesi olarak sunulması, günümüz Türkiye'sinde ileri sürülen en büyük yalan ve aldatmacadır. Bu aldatmacaya liberal solun bir kesiminin ve Kürt hareketinin tamamının destek vermesi ise utanç vericidir. Bu çevreler insanımıza kan kusturan İMF reçetelerinin, bu çerçevede uygulanan sosyal yıkım programlarının, dizginsiz sömürü ve yağmanın arkasında, aynı zamanda bizzat Avrupa Birliği'nin bulunduğunu bilmezlikten geliyorlar. Türk devletinin vahşi katliamlarla hayata geçirdiği F Tipi hücrelerin Avrupa'nın tam desteğine sahip olduğunu görmezlikten geliyorlar. Kürt halkının temel ulusal haklarının hala inkar edilmesinin Avrupa'yı zerre kadar ilgilendirmediği katı gerçeğine gözlerini kapıyorlar vb. Bir bakıma bu kör ve sağır rölünü bile bile oynuyorlar. Çünkü onlar emekçilerin ve ezilenlerin direnme ve mücadele gücüne olan inançlarını artık tümünden yitirmişlerdir. Çünkü onlar dünkü cellatlarına bugün tapacak, tüm umutlarını onlara bağlayacak kadar alçalıp düşmüşlerdir. Çünkü dmevrin dönekliği bu çevreleri dün sömürünün, yağmanın ve her türden siyasal gericiliğin kaynağı olarak gördükleri o aynı emperyalizmi bugün refah ve demokrasi kaynağı olarak görme ve gösterme noktasına getirmiştir. Onlar bu tür hayaller yayarak iflas etmiş Türk burjuvazisinin değirmenine su taşıyorlar, devrim ve sosyalizm davası karşısında düzen safında yer almış oluyorlar.

Sahte hayaller ve gerçek çözümler

Kardeşler,

Buraya kadar söylediklerimizi Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne giriş ihtimalini varsayarak söyledik. Oysa gerçekte böyle bir ihtimal yok denecek kadar zayıftır. Kendi bünyesinde sorunları sürekli ağırlaşan bir Avrupa, Türkiye gibi sayısız yapısal sorunla yüz yüze olan bir ülkeyi içine alacağını düşünmek olacak iş değildir. Dahası, Türk egemen sınıflarının temsil ettiği bugünün Türkiye'si, Avrupalı emperyalistler nazarında, ABD emperyalizminin bir "Truva at"ndan başka bir şey değildir. AB neden bünyesine bile bile bir "truva atı" alsın ki?

Bu temel önemde nedenlerden dolayı, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne gireceği iddiası her türlü dayanaktan yoksundur. Buna rağmen Türk burjuvazisi bu iddiayı ayakta tutmaktadır; çünkü hem gerçekten bunu istemektedir, ve hem de Türkiye'nin emekçilerini bu hayallerle sersemletmek işine gelmektedir. Aynı şekilde Avrupa'nın başını çeken emperyalist devletler de bu iddiayı ayakta tutmaktadırlar; çünkü bu onlara Türkiye'ye daha kolay hükmetme, AB'ye uyum adı altında ardı arkası kesilmeyen dayatmalarda bulunma olanağı vermektedir.

Avrupa Birliği hakkında körüklenen hayaller ve bu konuda yaratılan yapay fırtınalar üzerinde belki gereğinden fazla durmuş olduk. Fakat gerçekte bu fazlasıyla gereklidir. Zira Avrupa Birliği hayali, kokuşmuş Türk burjuvazisinin halihazırda emekçi insanımıza çıkış yolu olarak sunabildiği biricik sözde projedir. Komünistler ve devrimciler olarak biz, bu sahte hayallerin dayanaksızlığını emekçi insanımıza anlatabildiğimiz ölçüde, böylece gerçek çıkış ve çözüm yolu olan devrim ve sosyalizm alternatifine de güç kazandırmış oluruz. Avrupa Birliği sorunu bu çerçevede sanıldığından da fazla bir önem taşımaktadır ve yaratılan dayanaksız hayallere karşı sistematik mücadele temel önemde bir devrimci görevdir.

Devrimlikle kazanılanlar devrime düşmanlık içinde tüketiliyor

Dostlar, yoldaşlar!

Kürt sorunu ve hareketi üzerine de bir-iki noktaya işaret etmek istiyoruz. Kürt hareketinin bugün içinde bulunduğu durum hüznün verici olduğu kadar utanç vericidir de. Bugüne kadar biriktirdiği tüm kazanımlarını devrim adına ve devrimcilik sayesinde elde eden Kürt hareketi, gelinen yerde devrim dönekliliğini genelleşmiş bir çizgi haline getirmiş bulunmaktadır. Bugünün Kürt hareketi içerisinde Amerikancılık, AB'cilik ve kemalizm şahsında TC'cilik harekete egemen moda akımlar durumunda. Örgütlü güç planında yazık ki en zayıf durumda olanlarsa Kürt devrimcileridir.

Oysa yineliyoruz; Kürt hareketi yıllardır devrim dönemleri tarafından tepe tepe kullanılan o muazzam güç ve olanaklara tam da devrimcilik sayesinde ulaşmıştı. Kürt devrimcileri, Kürt sorununun çözümünü emperyalizme ve kurulu düzene karşı mücadelede gördükleri içindir ki, büyük yiğitlik ve fedakarlık örnekleri göstererek direndiler, savaştılar ve deyim uygunsa, Kürt özgürlük mücadelesini yoktan varetmeyi başardılar. Elde edilen başarı benimsenen dünya görüşü, izlenen çizgi ve temel alınan değerlerle sıkı sıkıya bağlıydı ve hepimizin bildiği tüm bunların ekseninde devrim düşüncesi ve amacı ile sosyalizme yakınlık vardı.

Oysa bugünün egemen Kürt akımları, devrim ve sosyalizm düşmanlığı eşliğinde, devrim mücadelesi içerisinde yaratılmış bu birikimi Amerikan emperyalizminin, Avrupa emperyalizminin ya da dosdoğru Türk burjuvazisinin hizmetine sunmakta, bu güçlerin uzantısı ya da yedeği olarak hareket etmektedirler. Emperyalizmden ya da gerici Türk burjuvazisinden Kürt sorununun çözümünü beklemektedirler. Bu, sorunun kaynağını oluşturanlardan sorunun çözümünü beklemekle aynı anlama gelmektedir. Buradan hiçbir çözüm çıkamayacağı kesindir. Fakat bu arada olan, Kürt halkının en değerli evlatlarını feda ederek yarattığı devrimci birikime ve ka-

zanımlara olmaktadır. Olan gerçek bir özgürlük ve eşitlik için büyük bedeller ödeyen ve deni acılar çeken Kürt halkına olmaktadır.

Kürt hareketindeki gelişmelere bu gözle bakınah, emperyalizm ve Türk gericiliği hakkında yaratılan her türlü hayale karşı mücadele etmeli, Kürt ve Tük halklarının devrimci birliği için azami bir çaba sarfetmeliyiz. Bu, Kürt sorununun çözümünde özgürlüğe, eşitliğe ve gönüllü birliğe götürecek biricik doğru devrimci tutumdur. Bunun dışında Kürt sorunun herhangi bir gerçek ve kalıcı çözüm olanağı ve yolu yoktur.

Zor dönemin partisi!

Yoldaşlar, dostlar, kardeşler!

Sözü 6. kuruluş yıldönümünü kutladığımız Partimize bağlayarak bitirmek istiyoruz. Partimiz her bakımdan zorluklarla yüklü bir tarihi dönemin ürünüdür. Zorluk, sanılabileceği gibi salt baskı ve terör ortamından değil, fakat bundan da önemli olarak Türkiye’de ve dünyada yaşanan yenilgiler sonrası ortamdan kaynaklanmaktaydı. Bu, devrimden ve sosyalizmden yüz çevirmenin moda haline geldiği, devrim dönemliğinin kitleleştiği, iyi bir gelecek umudunun yitirildiği, toplumun sindirildiği, emekçilerin örgüt-süzlüğe ve çaresizliğe itildiği bir özel tarihi dönemdi.

TKİP işte böyle bir dönemin zorluklarına dayanarak, engellerini aşarak varolmayı ve güç olmayı başardı. Rüzgarlara göğüs germesini bildi, devrimci ilke ve değerleri kararlılıkla savundu, devrim ve sosyalizm davasında ısrar ve kararlılık gösterdi ve bugüne geldi. 20-30 yıllık örgütlerin dağılıp gittiği ya da kimliklerini ve değerlerini terkederek düzeni icazetine sığındığı, ancak böylece, yani yerlerde sürünerek yaşama olanağı bulabildiği bir tarihi dönemde, partimiz devrimci bir ideolojiyi, programı, çizgiyi ve değerler bütünü kimlik edinerek ve bayrak yaparak varolmayı başardı. Çünkü o Türkiye devrimci hareketinin düşünsel ve pratik en iyi değerlerinin oluşturduğu bir birikimin üzerinde yükselmek-

teydi. Bu birikimi marksist-leninist eleştirinin süzgecinden geçirerek devrildi ve onu daha üstü ve ileri bir düzeyden sürdürmeyi başardı TKİP.

Dolayısıyla TKİP'yi inşa etme, geliştirme ve büyütme mücadelesi, bizim için aynı zamanda Türkiye'nin devrimci birikimini, geleneklerini, büyük yiğitlikler ve fedakarlıklar pahasına oluşturulmuş değerlerini savunma ve ileriye taşıma mücadelesiydi. Partimizin Kuruluş Bildirisi; "Partimizin kuruluşu, onyıllardır bu topraklarda devrim ve sosyalizm davası uğruna kavga vermiş, emek harcamış, acı çekmiş, büyük yiğitlik örnekleri sergilemiş dünün ve bugünün devrimci kuşaklarının yarattığı birikimin güvenceye alınmasıdır." derken, bu temel önemde gerçeği dile getirmiş oluyordu.

Bugün bu sözlerin her zamankinden çok daha fazla anlam kazandığı bir tarihi dönemden geçiyoruz. Partimiz tarihi misyonunun ve güncel sorumluluklarının bilincindedir. TKİP devrimi, devrimci iktidar iradesini, sosyalizmi temsil eden bir partidir. İlkeleri, programı, pratiği, gelenekleri, değerleri bunun kanıtı ve güvencesidir.

Partimiz başarılı bir politik-örgütsel gelişme çizgisine oturarak, sınıf mücadelesini daha geniş ölçekte ve daha etkin bir biçimde sürdürebileceği bir döneme girmiştir. TKİP, işçi sınıfı devrimciliği çizgisinde kararlılıkla yolunu yürümekte, dinamik gelişme çizgisini günden güne güçlendirerek sürdürmektedir.

Geçen seneki kutlamada vurgulamıştık, bu sene daha güçlü ve inançlı bir biçimde yineleriyoruz: Türkiye işçi sınıfı ve emekçilerinin artık gerçek ve giderek güçlenen devrimci bir sınıf partisi var! Bugün Türkiye'de TKİP var!

Hepinizi içten devrimci duygularla selamlıyorum...

Yaşasın Türkiye Komünist İşçi Partisi!

Yaşasın proletarya devrimi ve sosyalizm!

(www.tkip.org)

Ekim davası yaşıyor!..

Proletarya devrimi ve sosyalizm davası yaşıyor!..

1 Kasım 2003'te Almanya'nın Köln kentinde gerçekleştirilen Parti Gecesi'nde TKİP adına yapılan konuşma...

Sevgili dostlar, yoldaşlar, işçi kardeşler!

Partimizin 5. kuruluş yıldönümünü kutlamanın coşkusu yaşıyoruz. Coşkimizi bizimle birlikte paylaşmaya gelen sizleri, partimiz adına içten devrimci duygularla selamlıyorum. “*Sınıfsız, Sömürsüz ve Savaşsız Bir Dünya İçin Yeni Ekimler'in Partisi'ni Güçlendirelim Gecesi*”ne hoşgeldiniz!

Dostlar, emekçi kardeşler!

Gecemizi “Yeni Ekimler'in partisini güçlendirelim” şiarıyla düzenlemiş bulunuyoruz. Yeni Ekimler ve bunun yaratıcısı olacak devrimci sınıf partileri, günümüz dünyasında işçi sınıfı, emekçi kitleler ve ezilen halklar için yaşamsal önemdedir. Günümüzde insanlık yeni Ekimler'e mecburdur. Çünkü insanlığın yaşadığı sorunların gerçek çözümü Ekim'in, Sosyalist Ekim Devrimi'nin ideallerini gerçekleştirmekle mümkündür ancak.

Sosyalist Ekim Devrimi ezilenler ve emekçiler dünyasının kapitalist barbarlığa karşı ilk büyük zaferi olmuştu. Emperyalizm ve gericilik uzun süre bu zaferin kabusunu yaşadı. Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa'nın yıkılışından sonra emperyalist haydutlar, bu kabustan kurtulduklarını sanarak, nihai zaferlerini ilan ettiler. Onlara göre devrim ve sosyalizm davası yenilmiş ve bitmiş, kapitalizmin ebediliği kanıtlanmıştı. Dünya gericiliği bunu yoğun bir ideolojik ve psikolojik saldırı konusu yaptı. Emperyalist merkez-

lerde planlanan ve sistematik olarak pompalanan, dünyanın dört bir yanında yankılanan gerici bir kampanya yürütüldü. Amaç umutları kırmak, kapitalist sistemin yenilmezliğini bilinçlere kazımak, devrime ve sosyalizme inancı, bu büyük tarihi davaya bağlanan umutları temelden yok etmekte.

Ama bu gerici propagandanın çökmesi için aradan kısa bir zamanın, yalnızca on yıllık bir zamanın geçmesi yetti. Bugün artık hava tümüyle farklıdır. Bugün artık sosyalizmin başarısızlığı değil, fakat kapitalizmin barbarlığı tartışılıp sorgulanıyor. Kapitalist barbarlık karşısında sosyalizmin insanlık için yeniden bir umut, bir çıkış yolu, bir çözüm olanağı olarak belireceği yeni bir tarihi döneme girmiş bulunuyoruz.

İşte bu sosyalizmin o büyük davasının yaşadığını gösteriyor! Ekim davası yaşıyor!.. Proletarya devrimi ve sosyalizm davası yaşıyor!..

Kardeşler,

Kapitalizm bugün insanlığı görülmemiş sorun ve acılarla yüzyüze getirmiş bulunuyor. Kapitalizm bugüne kadar insanlığın hiçbir sorununu çözememiş, tersine onlara sürekli yenilerini eklemiştir.

Kapitalizm tarihi boyunca insanlığa kan ve gözyaşı, fiziki ve manevi çürüme, savaşlar ve faşist barbarlıktan başka bir şey verememiştir. Emek üretkenliğinin bunca gelişkinliğine ve toplumsal servetin bolluğuna karşın, kapitalist dünyanın her yanında işsizlik, yoksulluk, hastalık, açlık ve cehalet kol geziyor. Bir milyardan fazla insan işsizliğin pençesinde kıvranıyor. Kapitalist dünya her gün onbinlerce çocuğa mezar oluyor. Silahlanmaya yüz milyarlarca dolar yatırılırken, yoksul ülkelerde günde 24 bin insan açlıktan ölüyor. Yiyecek, giyecek, konut, sağlık ve eğitim hizmetleri, bir avuç asalağın dışında kimseye yetmiyor. İnsanın kendine yabancılaşması akılalmaz boyutlara ulaşıyor. Fiziki ve manevi çürüme giderek hızlanıyor. İnsan için gerekli ve güzel olan herşey kapitalist tekelle-

rin kârlarına feda ediliyor. Temel demokratik hak ve özgürlükler gaspediliyor, polis devleti uygulamaları, baskı ve terör rejimleri güçlendiriliyor. Emegın yarattığı değerler refah ve mutluluk kaynağı olacağına, kapitalizmin elinde insanlığa ölüm ve yıkım getiren silahlara dönüşüyor.

Tablo bunlardan da ibaret değil! Emperyalist burjuvazi dünyamızı silah deposuna çevirerek ve yeni bir savaşlar dönemi başlatarak, insanlık için daha ağır felaketler ve yıkımlar hazırlamaya devam ediyor.

Yaşanmış tarih gösteriyor ki, emperyalizmin bütün bu çabaları proletarya ve halkların özgürlük mücadelesine, toplumsal devrim isteğine karşıdır. Kendi köleleştirici egemenliklerini pekiştirmek içindir. Emperyalist amaçlar uğruna başlatılan savaşlar serisi Irak halkasıyla devam ediyor. Dün başka bölgelerde ve ülkelerde halklara büyük acılar ve yıkımlar yaşatanlar, şimdi de Irak ve Ortadoğu halklarına ölüm kusuyorlar. Yüzmilyarlarca doları silahlanmaya yatırarak, savaş teknolojisini sürekli geliştirerek, daha büyük savaşlara ve yıkımlara hummalı bir hazırlık yapıyorlar.

Kapitalizmin barbarlığı çok yönlü olarak günden güne ağırlaşıyor.

İnsanlık gitgide daha yakıcı bir biçimde, şu iki temel seçenikle yüzyüze kalıyor:

Ya kapitalist barbarlık içinde çöküş ya sosyalizm!

Dostlar,

Kapitalist dünyanın bu iç karartıcı gerçekleri Türkiye üzerinden iyi görülebilir. Bugünün Türkiye'sinde iktisadi ve sosyal sorunlar gitgide ağırlaşıyor. İçerde İMF-TÜSİAD saldırı programları uygulanarak emekçiler açlığa ve sefalete sürükleniyor. Dışarda ise ülkemiz bölge halklarına karşı emperyalizmin bir saldırı ve savaş üssü haline getirilmiş bulunuyor. 80. yılında artık tümüyle çürümüş ve kokuşmuş bir cumhuriyet tablosuyla yüzyüzeyiz.

Türkiye'nin Amerikancı iktidarı, bugün Irak'ta Amerikan em-

peryalizminin tetikçisi olmak için çırpınıyor. Bu şaşkırtıcı da değildir. Zira Türk sermaye devletinin yakın tarihi, Amerikan emperyalizmine uşakça bağlılığın ve hizmetin tarihidir. Bugün buna yeni boyutlar ekleniyor. Türkiye'nin egemenleri emperyalist işgalcilerin safında Irak halkının direnişini boğmaya hazır halde bekliyorlar. Bu ağır suça bahane olarak da bir kez daha Kürt halkına düşmanlığı kullanıyorlar. Kürt halkının en temel ve en meşru ulusal haklarını çiğneyenler, en haklı isteklerini inkar ve imha ile karşılayanlar, bu aynı tutumu Irak Kürtlerine karşı da arsızca savunabiliyorlar. Bunu, Irak halklarına karşı emperyalist işgalcilerin saflarında savaşmanın maskesi olarak kullanıyorlar. Böylece savaşa karşı olan Türk emekçilerini de şoven duygularla sersemletip etkisizleştirmeye çalışıyorlar.

Bu gerici-şoven kampanyanın karşısına dikilmek zorundayız. Her ulus gibi Kürtlerin de kendi devletlerini kurma hakkı vardır, hiç kimse bu hakka ipotek koyamaz. Elbette biz Güney Kürtlerinin bu hakkı kendi özgücüne dayanarak ve bölge halklarının desteğini alarak kullanmasından yanayız. Kürtlerin olduğu kadar tüm bölge halklarının temel çıkarları bunu gerektirmektedir. Yapılması gereken emperyalizmden özgürlük beklemek değil, bölge halklarıyla emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı aynı saflarda birleşmektir. Özgürlüğü ve eşitliği elde etmenin bundan başka bir yolu yoktur.

Güney Kürtleri bugün kendileri için de felaketler getirebilecek hatalı bir yol tutmuş olsalar da asıl sorunumuz bu değildir. Amerikancı Türk sermaye devletinin kirli ve karanlık hesaplarının karşısına dikilmektir bugün esas yapılması gereken. Bir işgal gücü olarak Irak halklarına karşı savaşa katılması, Türkiye'deki Amerikancı iktidarın halkımıza ve tüm Ortadoğu halklarına karşı işleyebileceği en ağır suçtur.

Günün acil ve yalancı görevi, emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı etkili bir mücadele cephesi örmek, Irak direnişiyle ve Ortadoğu halklarıyla eylemli dayanışmayı yükseltmektir!

Dostlar,

Kapitalist sistemin durumu ortadadır. Kapitalizm temel sorunlarla ve onulmaz çelişmelerle yüzyüzedir. Dün onun yenilmezliği ve ebediliği ilan ediliyordu, bugün ise karanlık geleceği tartışılıyor. Kapitalizm yeniden bir bunalımlar, savaşlar ve devrimler dönemine girmiş bulunuyor.

Emek-sermaye çelişmesi, emperyalizmle ezilen halklar arasındaki çelişme, emperyalistlerin kendi aralarındaki çelişkiler giderek keskinleşiyor. Milyonları bulan geniş insan kitleleri kapitalizmin barbarca sonuçlarına karşı harekete geçiyor, “başka bir dünya mümkün” diye haykırıyorlar. İnsanlık bugüne kadar kapitalizme karşı sosyalizmden başka bir alternatif üretmedi. Dolayısıyla başka bir dünya olacaksa eğer, bu sosyalist bir dünyadan başkası olmayacaktır. Önümüzdeki dönemde sosyalizm insanlık için gittikçe güçlenen bir alternatif haline gelecektir.

Bunun bilincinde olarak devrim ve sosyalizm mücadelesine her zamankinden daha güçlü ve inançlı bir biçimde sarılmanın zamanıdır!

Yoldaşlar, dostlar, işçi kardeşler!

Dünyanın içine girdiği yeni dönem, Türkiye'nin sosyal ve siyasal yaşamı, Türkiye sol hareketinin ve toplumsal muhalefetin bugünkü durumu, biz komünistlere özel sorumluluklar yüklüyor.

Bir dizi yenilgi ve tasfiyeci süreçlerin ardından bugün sol hareket, hala tarihinin en zayıf, dağınık ve iddiasız dönemini yaşıyor. Sol hareketin bir bölümü kendi devriinci geçmişinden koparak düzenin icazet alanına kayd. Herşeye rağmen devriincilikte ısrar eden sınırlı bir kesim ise, yapısal zaaflarıyla hesaplaşma gücü ve yeteneği göstermeden siyasal yaşamını sürdürmeye çalıştı. Ama bu tutumla geleceği hazırlanmak ve onu başarıyla kucaklamak olanaklı değildi. Biz bunu daha en baştan ve döne döne hatırlattık; geçmişle hesaplaşma yeteneği gösteremeyenlerin geleceği kucaklaya-

mayacağını hep vurgulaya geldik. Yazık ki gelişmeler, herşeye rağmen devrimcilikte ısrar etmek isteyenlerin bugün gelip dayandıkları nokta bizi doğrulamıştır. Bir dizi gelişmenin ağır ve bunaltıcı etkisi altında, yapısal olarak zaten zayıf bu akımlar sürekli bir gerileme ve tasfiyeci çözümlenin tüketici etkisi altında giderek yolun sonuna yaklaşıyorlar.

Partimiz bu sürecin dışındadır ve tümüyle ayrı bir yerde durmaktadır. Zira o geçmişle köklü bir hesaplaşmanın ürünüdür. Kendini başında itibaren yeni tarihi döneme hazırlamış, bunun bilinci, açıklığı ve dinamizmi içinde olmuştur. Bu sayededir ki, geleneksel akımlar geçmişten hazır devraldıklarını tüketip bitirir ya da çürütürken, partimiz tümüyle kendi öz çabası ve emeği ile kendini önümüzde uzanan yeni döneme hazırlamıştır.

Bugünün Türkiye'sinde devrim bayrağını ancak partimizde temsil edilen işçi sınıfı devrimcileri taşıyabilir. Devrimci önderlik ihtiyacına ancak partimiz yanıt verebilir. Sınıf ve kitle hareketine devrimci müdahaleyi ancak partimiz yapabilir. Partimiz bunu başarabilecek birçok ön koşula sahiptir. Devrimci sınıf programı ve çizgisi, bunlardan ayrı düşünülemez olan devrimci direnişçi kimlik, bunun ifadesi olan moral güç ve değerler sistemi yaratılmıştır. Partimiz başarılı bir politik-örgütsel gelişme çizgisine oturarak, sınıf mücadelesini daha geniş ölçekte ve daha etkin bir biçimde sürdürebileceği bir döneme girmiştir. Türkiye işçi sınıfı ve emekçilerinin artık gerçek ve giderek güçlenen devrimci bir sınıf partisi vardır.

Bugün Türkiye'de TKİP vardır!

Yurtdışı örgütümüz adına sizleri partimizin yükselttiği bayrak altında toplanmaya, onun temsil ettiği büyük dava uğruna etkin bir biçimde mücadele etmeye çağırıyoruz!

Yasasın Türkiye Komünist İşçi Partisi!

Yaşasın proletarya devrimi ve sosyalizm!

(www.tkip.org)

Emperyalist savaş, seçimler, sol hareket ve Parti

19 Ekim 2002'de Almanya'nın Wuppertal kentinde yapılan

Parti Gecesi'nde TKİP adına yapılan konuşma

Dostlar, yoldaşlar...

Partimizin kuruluş yıldönümünde yapageldiğimiz gecelerin bir yenisinde işte yine beraberiz. Sizleri partimiz ve yurtdışı örgütümüz adına içten devrimci duygularla selamlıyor, “Sınıfa, Partiye ve Devrime Destek Gecesi”ne bir kez daha hoşgeldiniz diyorum...

Dostlar,

Dünyanın gündeminde emperyalist savaş var. Emperyalist dünya düzeni insanlık için yeni felaketler ve yıkımlar hazırlamaya devam ediyor. Kapitalist sistemin çok yönlü bunalımı, yeni bir emperyalist savaşlar dönemini başlatmış bulunuyor. Son on yılda üç bölgesel emperyalist savaşı yaşadık, şimdi gündemde bir dördüncüsü var. ‘91'deki Körfez savaşıyla başlayan, Yugoslavya ve Afganistan üzerinden süren emperyalist saldırı ve savaşlar zincirinin gündemdeki yeni halkası, bu kez yine komşumuz Irak. Amerikan emperyalizmi, Afganistan'a karşı yürüttüğü barbarca savaşın ardından şimdi de Irak'a karşı bir savaşı başlatmak üzere. Bu kudurgan saldırganlık dünya halklarının direnişiyle durdurulamazsa eğer, bunu yeni savaşların izleyeceğinden kuşku duyulmamalıdır.

ABD dünyada rakip ve itiraz tanımayan bir emperyalist imparatorluk kurmak istediğini açıkça ilan etmiş bulunmaktadır. Böyle bir imparatorluk içinse halklara kölece boyun eğdirmesi ve emperyalist rakiplerin karşısında yeni üstünlükler elde etmesi gere-

kiyor. Afganistan'a karşı savaş bunun içindi, Irak'a karşı savaş bunun için olacak.

Gündemdeki savaşın amaçları apaçık ortadadır. Amaç; Ortadoğu'nun en önemli petrol rezervlerinden birine sahip olan Irak'ı sömürgeleştirmektir. Amaç; petrol gibi stratejik bir hammadde üzerinden emperyalist rakipler karşısında tartışmasız bir üstünlük kurmaktır. Amaç; Amerikan emperyalizminin Ortadoğu üzerindeki köleci egemenliğini pekiştirmek ve bu arada Filistin'e kan kusturan siyonist İsrail'in pozisyonunu güçlendirmektir.

Bu amaçlara dayalı bir savaş, tümüyle haksız, gerici ve emperyalist bir savaştır. Böyle bir savaşın karşısına dikilmek zorundayız. Tüm dünya halklarının, fakat özellikle de Ortadoğu halklarının en acil ve güncel görevi budur.

Emperyalist savaş on küsur yıldır büyük yoksunluklar içinde kıvranan Irak'ı tümünden yıkımı sürükleyecektir. Bununla da kalmayacak, tüm Ortadoğu halkları ve bu arada elbette Türkiye halkları için de ağır sonuçlar yaratacaktır. Bu bütün açıklığı ile gözler önündeyken, Türkiye'nin Amerikancı iktidarı, ülkemizi emperyalizme bir saldırı ve savaş üssü olarak kullanıyor. Bununla da kalmıyor, bu savaşa Amerika'nın safında bizzat katılmaya hazırlanıyor. Bu ağır suçu maskeleyen için de şu günlerde Kürt devletinin kuruluşunu önleme bahanesine sığınıyor.

Türkiye'de günlerdir bu konu üzerinden yeni bir şovenist kampanya sürdürülüyor. Buna dayalı olarak savaş çığırtkanlığı yapılıyor. Amaç, emperyalist savaşa karşı olan emekçi halk kitlelerini şovenist duygularla sersemletmektir. Böylece haksız ve kirli bir emperyalist savaşın destekçisi, hiç değilse sessiz onaylayıcısı haline getirmektedir.

Bu azgın şovenist kampanyanın karşısına dikilmek zorundayız. Her ulus gibi Kürtlerin de kendi devletlerini kurmak hakkı vardır ve bu hak tartışmasızdır. Buna kimse karışamaz, bir ulusun iradesine başkaları sınır ve ipotek koyamaz. Fakat komünistler, Kürt halkının bu hakkı kendi özgücüne ve iradesine dayanarak kullanma-

sını isteriz. Ortadoğu gibi bir bölgede sırtını Amerika'ya dayayarak devlet kurmaya kalkmak, Kürtlere ne özgürlük ne de onur kazandırır. Sicilli işbirlikçiler olan Barzanilerin ve Talabanilerin başını çektiği böyle bir tutum, Kürtlere ve bölge halklarına yalnızca yeni acılar, yeni felaketler getirecektir. Yakın tarihte bunun örnekleri yaşandı; Amerika bugünün aynı işbirlikçileri sayesinde Kürtleri iki kez kullandı ve ardından da katliamlarla yüzyüze bıraktı.

Özetle, iradesini ve kaderini emperyalizme bağlamak, Irak Kürtlerine özgürlük değil, en iyi durumda bile bağımsız devlet görüntüsü altında kölelik getirecektir.

Ne var ki "Kürt devleti" sorunu Türk burjuvazisi için yalnızca bir bahanedir. O bununla Amerika hesabına savaşa girmesinin gerçek nedenlerini gizlemeye çalışıyor yalnızca.

Amerika hesabına savaşa girmek, halkımıza ve tüm bölge halklarına ihanet, onlara karşı işlenecek ağır bir suçtur. Bu ihaneti boşa çıkarmak, bu suçun hesabını sormak, emperyalist savaşı durdurmak, günümüzdeki yakıcı görevdir.

Partimiz sizleri, Avrupa'daki tüm Türkiyeli ve Kürdistanlı emekçileri, emperyalist savaşı durdurma mücadelesine katılmaya çağırıyor. Tarihi önem taşıyan gelişmeler karşısında sessiz, ilgisiz kalmayalım! Avrupalı emekçilerin yükselttiği savaş karşıtı sese sesinizi katarak savaşa karşı aktif mücadele içinde yerimizi alalım!

Yoldaşlar, emekçi kardeşler...

Türkiye'nin gündeminde yeni bir genel seçim var. Bir önceki seçimde oluşan parlamento ve üçbuçuk yıldır işbaşında bulunan Amerikancı sermaye hükümeti, ağırlaşan sorunların yükünü taşıyamaz hale geldi, bu ise yeni bir genel seçimi zorunlu hale getirdi.

Fakat seçim sonuçlarının Türkiye'de olayların gidişatı üzerinde özel bir etkisi olmayacaktır. Zira seçim oylamasının sonucu ne olursa olsun, seçim sonrası yeni parlamentonun ve kurulacak yeni hükümetin ne yapacağı daha şimdiden bellidir. İçerde, uygu-

lanmakta olan İMF-TÜSİAD saldırı programına devam edilecek, baskı ve terör rejimi yeni makyajlar altında aynen sürdürülecektir. Dışarda ise Türkiye bölge halklarına karşı bir saldırı ve savaş üssü olarak kullanılacak ve işbirlikçi burjuvazi ülkemizi ABD hesabına Irak'a karşı savaşa sürecektir. Başa hangi parti ya da koalisyon geçerse geçsin, uygulayacağı program kabaca budur.

Bunun böyle olacağını seçime katılan tüm düzen partilerinin bu konularda tek kelime olsun aykırı bir ses çıkarmamalarından da açıkça görmekteyiz. Bu durumda seçimlerin tek gerçek işlevi, halk kitlelerini aldatıcı vaatlerle oyalamak, onlarda yeni sahte umutlar yaratmak, böylece onları mücadeleden ve devrimci çözüm yolundan alıkoymaktır.

Bütün bu saldırı, yıkım ve savaş politikalarına karşı, kokuşmuş burjuva parlamentosunda yapılacak bir şey yoktur. Zira bu politikaların kararlaştırıldığı, planlandığı ve uygulamaya sokulduğu yer hiçbir zaman parlamento değildir, olmamıştır. Parlamento burjuvazinin gerçek karar ve uygulama mekanizmalarını gizleyen biçimsel bir örtüden başka bir şey değildir. Dolayısıyla parlamento dışında kotarılan bütün bu saldırı ve savaş politikalarını boşa çıkarmak, yine parlamento dışından, işçilerin ve emekçilerin üretim ve yaşam alanlarından geliştirilecek mücadelelerle olanaklıdır.

Emekçi kardeşler,

Türkiye ve Kürdistan solunun büyük bölümünün seçimlere umut bağladığı, yani parlamenter avanaklığa heveslendiği bir sırada, bu temel önemde gerçekleri akılda tutmak ve vurgulamak her zamankinden daha önemlidir. Burada sözkonusu olan devrimci partilerin devrimci amaçlar çerçevesinde seçimlere katılması, olanaklı olursa eğer parlamentoyu devrimci amaçlar çerçevesinde kullanması değildir. Partimiz buna karşı değildir; nitekim bugün de gücü ve olanakları ölçüsünde, seçim atmosferinden bu çerçevede en iyi biçimde yararlanmaya çalışmaktadır.

Fakat koro halinde parlamenter hayaller yayan reformist sol

cephenin durumu ve konumu bu açıdan tümüyle farklıdır. DEHAP çatısı altında ya da kendi adlarına seçime katılan bu partilerin tümü de, devrimci ilke ve amaçları çoktan terketmişlerdir. Tümü de tasfiyeci ve teslimiyetçi süreçlerin ardından bugün tümüyle düzenin icazetine sığınmışlardır. Böyle olunca, bu çevrelerden seçimleri devrimci amaçlarla kullanmalarını beklemek zaten mümkün değildir. Nitekim tüm bu partiler seçim kampanyaları boyunca seçimler ve parlamentonun gerici burjuva karakteri ve işlevi konusunda özenle susuyorlar. Kitleler önünde bu konuda tek kelime söylememeye özel bir dikkat gösteriyorlar.

Dostlar, yoldaşlar!

Türkiye'nin son otuz yılında sola damgasını vuran devrimci kimlik, tam da parlamenter yola umut bağlayan reformist çizgiden kopmayla ortaya çıkmıştı. Denizler, Mahirler, Kaypakkayalar bu kopuşun ürünü ve temsilcileriydiler. Otuz yıl sonra bugün, artık iddiasını ve özgüvenini yitirmiş bulunanlar yeniden başa, kopuş öncesine dönüyorlar. '71 devrimcilerinin temsil ettiği devrim yolu karşısında yeniden reformist-parlamentarist yola giriyorlar. Emekçi kitlelerini buna ilişkin hayallerle sersemletiyorlar.

Avrupa'dan demokrasi ve özgürlük geleceğini hayal edenlerle, güya bu hayallere karşı çıkanların aynı blokta birleştiren nedir acaba? Sermaye haramilerinin yuvalandığı TÜSİAD'ı ilerici bir demokrasi gücü olarak görenlerle, güya sermayeye karşı olanları aynı çizgide buluşturan ne olabilir? Amerika'nın bölgemize savaşa dayalı müdahalesine umut bağlayanlarla, güya anti-emperyalist olanları birleştiren çizgi nasıl bir çizgidir dersiniz? Kürt halkı temel ulusal hakları için, gerçek özgürlük ve eşitlik için savaşırken Kürt hareketinden yıllarca uzak duranları bugün, tam da İmralı teslimiyetinden sonra, Kürt hareketiyle blok kurmaya yönelten nedir acaba?

Çoğaltılabilecek bu soruların yanıtı açık ve yalındır. Devrimden kopuş çizgisi, düzenin icazetine sığınma ve parlamenter siya-

seti esas alma tutumu, onları yakınlaştıran ve birleştiren gerçek neden ve zemindir. Bu yalnızca bloku oluşturanlar için değil, onu dışardan açıkça ya da örtülü bir biçimde destekleyenler için de geçerlidir.

Bu geleneksel sol akımların iflasıdır, bu bir tür tükeniştir. Bugün üzerine büyük gürültüler koparılan seçim bloku, gerçekte bize bu iflasın ve tükenişin tablosunu sunmaktadır. Sol grupların büyük bir bölümü, tehlikeli parlementer hayaller yayan bu reformist blokun ya açıktan, ya da örtülü ve utangaç destekleyicisi durumundadırlar. Buna apolitik bir keskinlikle güya seçimleri boykot edenler de dahildir.

Dostlar,

Bütün bunlar bir bakıma şaşırtıcı da değildir. Yenilgilerin sunduğu son derece öğretici derslere rağmen yapısal zaaflarında ısrar eden geleneksel sol akımların bugünkü bu akibeti bir yerde kaçınılmazdı. Partimiz buna yıllar öncesinden işeret etti; devrimci temeller üzerinde kendini köklü bir biçimde yenilemeyi başaramayacak akımların, ya devrimci kimliklerini koruyamayarak reformizme kayacaklarını, ya da tümünden silinip gideceklerini söyledi. Zaman bu öngörüü doğruladı. Bugün tablo ortadadır. Kimileri yok olup giderken, kimileri reformist kulvarda hareket ediyor ya da oraya geçişte hayli yol almış bulunuyor.

Bu acı bir tablodur; fakat bizim devrimci yola bağlılığımızı, devrim yolunda kararlı yürüyüşümüzü zerre kadar etkilememektedir. Tersine, bugünkü sol hareket tablosu, bizi sorumluluklarımızı daha derinden kavramaya, bunun gerektirdiği görevlere daha sıkı sarılmaya yöneltiyor.

Soldaki utanç verici gelişmeler kimseyi karamsarlığa düşürmemelidir. '71 Devrimcilerinin açtığı devrim bayrağı bugün TKİP'nin elindedir ve işçi sınıfı devrimciliğinin yıkılmaz çizgisinde taşınmaktadır. Partimiz siyasal sahneye çıktığından beri tasfiyeci dalgalara ilkelere dayalı bir sarsılmazlık ve kararlılıkla gö-

ğüs germektedir. Bu kez de öyle olacaktır. Kaldı ki TKİP bugün her zamankinden daha güçlü, etkin ve deneyimlidir. Böyle bir TKİP, Türkiye'nin devrimci damarını ve birikimini kararlılıkla, dişi ve tırnağıyla savunacak ve ayakta tutacaktır. Bu bizim için devrim ve sosyalizm davasına karşı tarihi önemde sorumluluk olduğu gibi, dünün ve bugünün devrimci kuşaklarına karşı da ödenmesi gereken bir borçtur.

Partimizin Kuruluş Bildirisi'nde şu cümleler yer almaktadır: *"Partimizin kuruluşu, onyıllardır bu topraklarda devrim ve sosyalizm davası uğruna kavga vermiş, emek harcamış, acı çekmiş, büyük yiğitlik örnekleri sergilemiş dünün ve bugünün devrimci kuşaklarının yarattığı birikimin güvenceye alınmasıdır."*

Bugün bu sözlerin her zamankinden çok daha fazla anlam kazandığı bir tarihi dönemden geçiyoruz. Partimiz tarihi misyonunun ve güncel sorumluluklarının bilincindedir. TKİP devrimi, devrimci iktidar iradesini, sosyalizmi temsil eden bir partidir. İlkeleri, programı, pratiği, gelenekleri, değerleri bunun kanıtı ve güvencesidir.

Gün TKİP saflarında birleşme ve kenetlenme günüdür. 30 yıllık parti ve gruplar yozlaşırken ya da siyasal yaşamdan silinip giderken, TKİP işçi sınıfı devrimciliği çizgisinde kararlılıkla yolunu yürümekte, dinamik gelişme çizgisini günden güne güçlendirerek sürdürmektedir. Tüm samimi devrimcileri ve devrim davasına umut bağlamış emekçileri, bu farklılık üzerine düşünmeye, gerçeği anlamaya, TKİP saflarında yer almaya çağırıyoruz. Geleneksel solu saran tasfiyeci çürüme ve savrulmalara günümüzde verilecek en anlamlı yanıt budur.

Hepinizi bir kez daha içten devrimci duygularla selamlıyoruz...

Yaşasın Türkiye Komünist İşçi Partisi!

Yaşasın proletarya devrimi ve sosyalizm!

19 Ekim 2002

Devrim yürüyüşümüz sürüyor!..

*8 Aralık 2001'de Almanya'nın Wuppertal kentinde yapılan Parti Gecesi'nde **TKİP** adına yapılan konuşma...*

Sevgili dostlar, yoldaşlar...

“Sınıfsız, sömürsüz ve savaşız bir dünya için!” şiarıyla düzenlediğimiz İşçilerin Birliği Halkların Kardeşliği etkinliğine hoş geldiniz. Hepinizi partimiz adına içten devrimci duygularla selamlıyorum.

Dünyada ve Türkiye’de son birkaç aya sığın olayları birlikte izliyoruz. Olup bitenler komünistlerin ve devrimcilerin yıllardır anlatmaya çalıştığı temel gerçekleri doğruluyor. Örneğin, kapitalizm, militarizm ve savaş demektir diyorduk. Güncel gelişmeler bu gerçeği bir kez daha bütün açıklığı ile gözler önüne seriyor.

Emperyalistler halklara savaş ilan ettiler, buna da Afganistan’dan başladılar. Binlerce insanın ölümüne ve Afganistan’ın yıkımına yolaçan bu savaş halen sürüyor. Sırada Irak ve başka ülkeler var. Amerikan emperyalizmi hummalı bir şekilde tüm bölgeyi ateşe vermeye hazırlanıyor.

Bu kudurganlık elbette boşuna değil. Söz konusu olan emperyalist dünya hakimiyeti uğruna mücadeledir. ABD emperyalizmi halklara boyun eğdirmek, dünyanın kritik bölgelerine yerleşmek ve emperyalist rakipleri karşısında üstünlük elde etmek istiyor. Öteki emperyalistler de ondan geri kalmamak telaşındalar. Paylaşımında söz sahibi olmak istiyorlar, bunun için de ABD’nin açtığı yoldan

yürüyorlar.

“Terörle mücadele” burada yalnızca bir aldatmacadır. En büyük terörist emperyalistlerin kendileridir. Baskı, tehdit, terör, zorbalık, saldırı, savaş, tüm bunlar onların yöntemleridir. Emperyalistler her zaman yalnızca egemenlik peşinde olmuşlardır. Şimdi yaptıkları da budur. Bu uğurda emperyalist savaş makinasını harekete geçirmişlerdir, saldırganlık ve savaşla sonuca gitmeye çalışmaktadırlar. Onlar bunu ilk kez de yapmıyorlar. 20. yüzyıl tarihi gözler önündedir. Emperyalist çıkarlar uğruna, insanlığı iki büyük emperyalist savaşa onlar sürüklediler! Böylece ülkelerin ve ulusların toplu yıkımına onlar yolaçtılar! İnsanlığa eşi benzeri tarihte görülmemiş yaygınlık ve yoğunluktaki büyük yıkımları ve derin acıları onlar yaşattılar.

Şimdi bir kez daha, sonu buna varacak bir yola girmişlerdir. Eğer işçiler ve ezilen halklar tarafından yolları kesilmezse, üçüncü bir kez daha aynı şeyi yapacaklardır. Bugün halklara karşı kullandıkları savaş makinalarını, dünya egemenliği uğruna bu kez birbirine yöneltmek yoluna gideceklerdir. Bundan kuşku duyulmamalıdır!

Kapitalizm, yalnızca militarizm ve savaş değil, aynı zamanda, baskı ve sömürü demektir. Eşitsizlik ve kölelik demektir. Uluslararası politikada militarizm ve savaş olarak kendini gösteren şey, toplumların iç yaşamında baskı ve terör, sömürü ve soygun, yoksulluk ve aşağılanma olarak ortaya çıkıyor. Emperyalist savaş, bugün somut olarak yaşandığı gibi, toplumların yaşamında baskı ve sömürünün yoğunlaştırılmasına gerekçe yapılıyor. Dışarda savaş, içerde yeni vergiler, işsizlik ve sosyal hakların gaspı olarak gösteriyor kendini. Demokratik hak ve özgürlüklerin budanması, polis devleti uygulamalarının olağanlaştırılması anlamına geliyor. Avrupa’da bizzat tanıklık ettiğiniz gibi, ırkçılık ve yabancı düşmanlığı anlamına geliyor.

Tüm bunlar gerçekte kapitalizmin doğasında vardır. Kapitalizm bunlarsız yaşayamaz. Hele de ekonomik bunalımın pençesinde kıv-

ranıyorsa... Yurtdışında yaşayan işçiler ve emekçiler olarak bugün tüm bunları somut olarak görüyor, gündelik olarak yaşıyorsunuz.

Türkiye'nin güncel tablosu da gözler önündedir. Burada da tüm gelişmeler komünistleri ve devrimcileri doğrulamaktadır. Verdiğimiz mücadelenin haklılığını ortaya koymaktadır.

Bugün Türkiye'nin kapitalist ekonomisi tam bir batağa sapanmış, iflas etmiştir. Ağır borç köleliği ülkeyi soluksuz bırakmakta, bunalım ve borç batağı birarada emperyalist kölelik zincirlerini ağırlaştırmaktadır. Yularını tümüyle İMF ve Dünya Bankası'na kaptırmış işbirlikçi takımı, verilecek yeni borçlar karşılığında Türkiye'yi emperyalistlerin oyuncağı haline getirmiştir.

Yıllardır işçi sınıfına ve emekçilere döne döne İMF reçeteleri fatura ediliyor. Fedekarlık adı altında sürekli olarak emekçilerin kanı emiliyor. Milyonlarca insan ardı ardına sokağa atılıyor. Ama tüm bunlar yine de bir şey çözmiyor. Tersine, herşey düne göre çok daha kötü durumda. Halk kitleleri açlık ve perişanlık içindedir. Ülkenin kanını emen haramiler, insanımızı çöplükten beslenir hale getirmişlerdir.

Düzen siyasi bakımdan da tükenmiştir, iflas halindedir. Düzen partilerinin hiç bir inandırıcılığı kalmamıştır. Düzen siyaseti çürümüş, kokuşmuş ve çökmüştür, sorunlara herhangi bir çözüm, bir çıkış yolu sunmak güç ve yeteneğinden yoksundur. Bu nedenledir ki rejim çözümü baskı ve terörde arıyor. Emekçilerin büyüyen öfke ve hoşnutsuzluğunun karşısına faşist terörle çıkıyor. Emekçilerin hak arama mücadelesini terör ve yasaklarla karşılıyor. Kürt halkının eşitlik ve özgürlük istemini, bu kendini en geri ve masum biçimler içinde gösterse bile, hoyratça boğmaya çalışıyor. Devrimcilere yönelen dizginsiz terör de bu tutumun bir parçasıdır. İşkence ve katliamlar, hücre tipi hapishaneler, bunun içindir.

Fakat tüm bunlar, düzenin iflasına çözüm ve çare olamamaktadır. Emekçilerin baskı ve terörle dizginlenemeyeceği noktaya hızla yaklaşıyoruz. Amerikancı iktidarın dışarda macera araması-

nın, geleceğini ve güvenliğini tümünden ABD emperyalizmine ipotek etme hevesi göstermesinin gerisinde aynı zamanda bundan duyulan korku var.

Bugün Türkiye, Afganistan'a karşı emperyalist savaşın saldırı üssü durumundadır. ABD aynı şeyi Irak için de yapmak, dahası, bu yeni saldırıda Türk ordusunu kendi çıkarları için savaştırmak istemektedir. Pentagon, Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu durumdan da yararlanarak, ülkeyi yöneten işbirlikçi takımını buna razı etmeye çalışmaktadır. Bunda sonuç alabilmek için de baskı ve rüşveti bir arada kullanmaktadır. İşbirlikçi iktidar bu baskılara direnme olanağından yoksundur. Sunulan rüşvetleri ise kriz ortamının nimetleri saymakta, İMF'den yeni borç karşılığında Amerikan askeri olmaya hazırlanmaktadır.

Emekçi dostlar, yoldaşlar,

Günümüz dünyasında ve Türkiye'sinde yaşananlar, komünistler olarak haklılığımızı bütün açıklığı ile bir kez daha ortaya koyuyor. İşte biz bunun için varız; bu nedenle devrim istiyor, bunun için sosyalizmi hedefliyoruz. Devrim ve sosyalizm, yalnızca ülkemizin değil, tüm insanlığın en acil ve yaşamsal ihtiyacıdır bugün. Kapitalizmin barbarlığından başkaca bir çıkış yolu yoktur. Baskı, sömürü ve kölelikten ancak bu yolla kurtulabiliriz. Savaşların yolaçtığı yıkımlara ve acılara ancak bu yolla son verebiliriz.

Kapitalizmin insanlık için çözüm olmak bir yana, gerçek bir kâbustur. Ezilen insanlık günden güne bu gerçeğin daha çok farkına varmaktadır. '89 yıkılışının ardından bunu yeniden anlamak için sadece on yıl yetebilmiştir. Bugün dünyanın dört bir yanında işçi sınıfı, emekçiler ve ezilen halklar yeniden ve yeni bir ruhla kavgaya atılıyorlar. Gitgide daha geniş kitleler eyleme katılıyor, kapitalizmi suçluyor, eşitliğin ve özgürlüğün egemen olduğu bir dünya istiyorlar. Bu ise sosyalizmi istemek demektir. Zira eşitliği ve özgürlüğü bize ancak sosyalizm verebilir. Bilimin verilerinden ve tarihin deneyimlerinden bunun böyle olduğunu biliyoruz.

Günümüzde umutsuz ve karamsar olmak için ortada bir neden yoktur. Ancak olup biteni anlamayanlar umutsuz ve karamsar olabilirler. Sistemin iflas ettiği bir zamanda, umutsuzluk ve karamsarlık akıl dışıdır; ancak bilinçsiz ve iradesiz olanlar bu duruma düşebilirler. Umutsuz ve karamsar olması gerekenler, dünyanın ve düzenin bugünkü efendileridir. Onları dışarda savaşa, içerde dizginsiz bir gericiliğe iten bundan başka nedir ki?

Sistemin iflası, emekçilerin yeni çözüm arayışlarına yönelmesi demektir. Bunu bugünün Türkiye'sinde tüm açıklığı ile görüyoruz. Bütün sorun, devrimcilerin bu arayışa yanıt vermeyi başarabilmesidir. Halihazırda başarısız olan da budur. Fakat devrimciler kendi başarısızlıklarını umutsuzluk ve karamsarlık nedeni haline getiremezler, buna hakları yoktur. Bunu yapanlar, bu duruma düşenler, gerçekte devrimci değildirler, olamazlar.

Tersine, bugünün Türkiye'sinde umutlu ve iyimser olmak için her türlü nedene sahibiz. Arkamızda büyük bir devrimci mücadele mirası, karşımızda iflas etmiş bir düzen ve önümüzde mücadeleye açık işçi sınıfı ve emekçiler var. Devrimci programa, politikaya ve örgüte sahip bir parti bu ortamda hızla güç olabilir. Arayış içindeki işçilere ve emekçilere gerçek bir çıkış yolu sunabilir. Bunun için kendine güvenmesi, kitlelere güvenmesi ve enerjik bir biçimde çalışması yeterlidir.

Emekçi kardeşler,

Partimiz, girmiş bulunduğumuz zor dönemin zorlu görevlerini bu bakış açısıyla, büyük bir inanç ve irade gücüyle üstlenmektedir. TKİP, faaliyetinde ve mücadelesinde başarılı bir gelişme çizgisi yakalamıştır, geleceğe güvenle ilerlemektedir. Karşı karşıya kaldığı tüm güçlüklerle, göğüslemek zorunda kaldığı tüm badirelere rağmen, bugün partimiz, kuruluşundan bu yana geçen üç yıl içerisinde, önemli mesafeler katetmiş, bizi daha büyük başarılarla taşıyacak önemli mevziler kazanmıştır.

Partimiz TKİP, işçi sınıfının devrimci partisidir. İşçi sınıfının ve

emekçilerin kurtuluşu uğruna mücadele partimizin biricik varlık nedenidir. Bu uğurda hiçbir bedel ödemekten kaçınmamakta, inatçı ve kararlı bir biçimde yolunu yürümektedir. Bu yürüyüşte dayanabileceği tek gerçek güç, işçi sınıfı ve emekçilerdir. Siyasal mücadelede, devrimci bir partinin başkaca bir dayanağı yoktur, olmaz da.

Komünistler, şanlı Ekim Devriminin 70. yılında “*Yeni Ekinler için!*” şiarıyla yeni bir devrim yürüşünün yolunu açmışlardı. Bugün bu yürüyüş partili mücadele olarak yeni bir düzeyde sürüyor ve programımızda ortaya konulan amaç ve hedefler gerçekleşene kadar da sürecek. Onu durdurmanın olanağı yoktur.

Hepinizi içten devrimci duygularla selamlıyorum...

Yaşasın Türkiye Komünist İşçi Partisi!

Yaşasın proletarya devrimi, yaşasın sosyalizm!

(www.tkip.org)

Partimiz devrimin ve sosyalizmin zaferi için vardır!

27 Kasım 1999'da Almanya'nın Köln kentinde yapılan Parti Gecesi'nde TKİP adına yapılan konuşma...

Değerli dostlar, yoldaşlar,

Partimizin 1. kuruluş yıldönümünü kutlamak üzere düzenlediğimiz gecemize hoş geldiniz. Partimiz adına hepinizi içten devrimci duygularla selamlıyoruz.

Gecemizi, “İşçilerin Birliği Halkların Kardeşliği için, Parti ve Devrim Gecesi” olarak isimlendirmiş bulunuyoruz. İşçilerin birliği, halkların kardeşliği, parti, devrim... Bunlar, günümüz dünyasında ve Türkiye’inde, işçi sınıfı, emekçiler ve ezilen halklar için anahtar kavramlardır. Karşı karşıya bulunulan sorunların, çekilen acıların, yaşanan yıkımların son bulması, bunlarla sıkı sıkıya bağlantılıdır. Yoksulluğun, işsizliğin, cehaletin, savaşların, soykırımların, ırkçılığın, faşist baskı ve terörün, işkencenin, katliamların, emperyalizme köleliğin, vb. tüm sorunların ve belaların ilelebet son bulması, bunlarsız düşünülemez.

Bugün dünyaya ve Türkiye’ye, asalak sömürücü sınıflar ile onların hizmetindeki zalim yöneticiler hükmetmektedir. Eğer onlar bunu başarabiliyorlarsa, tek tek her ülkede ve dünya ölçüsünde, işçilerin devrimci örgütlü birliği sağlanamadığı içindir. Eğer onlar bunu başarabiliyorlarsa, halkların devrimci kardeşliği gerçekleştirilip güçlendirilemediği içindir. Eğer onlar bunu başarabiliyorlarsa, işçi sınıfı ve emekçiler devrimci sınıf partilerinin önderli-

ğinden yoksun oldukları içindir. Bu önderlik altında tek kurtuluş yolu olan devrim yolunu tutamadıkları içindir. Bu uğurda mücadeleye girişmedikleri içindir.

Bu böyleyse eğer, biz işçiler ve emekçiler olarak bu sorunlara; yani, işçilerin birliğine, halkların kardeşliğine, partiye ve devrim davasını, her an, her gün özel bir ilgi göstermek zorundayız. Bunlar bizim gündelik hayatımızın bir parçası, dahası en önemli bir parçası değildir. Biz işçiler olarak kendi devrimci birliğimizi önemsemesek, halkların özgürlüğe ve eşitliğe dayalı kardeşliği de gerçekleşemez. Bu birliğin ve kardeşliğin gerçekleşmesinde, doğru bir çizgiye sahip, denenmiş ve sınanmış devrimci bir sınıf partisinin varlığı, hayati önemdedir. Devrimci önderliği olmayan hiçbir mücadelenin geleceği ve başarı şansı da yoktur. Tarihte ezilen sınıflar, ancak devrimci partilerin önderliğinde birleşip kenetlenedikleri zamandır ki, gerçek kurtuluşun yolunu bulabilmişlerdir. Partinin önderliğinde birleşip, kurulu sömürü ve zulüm düzenine karşı devrim yolunu tuttukça, birliğimiz ve kardeşliğimiz pekişecektir. Birliğimiz ve kardeşliğimiz pekiştikçe de, bu kokuşmuş düzenin sonu yakınlaşacaktır.

Dostlar, yoldaşlar,

Türkiye'deki kokuşmuş sömürü ve zulüm düzeni gerçekte bitmiştir. Onu, karşı karşıya bulunduğu ağır sorunlara çözüm gücü değil, fakat baskı ve terör rejimi ayakta tutmaktadır. O, yalanlarla ve aldatmacalarla ayakta durmaktadır. O, işçilerin örgütsüzlüğü ve dağınıklığı sayesinde ayakta durmaktadır. Türk ve Kürt emekçilerinin kendi aralarında devrimci bir birlik kuramamaları sayesinde ayakta durmaktadır. Devrimci güçlerin dağınıklığı ve güçsüzlüğü, hata ve zaafı, beceriksizlikleri ve yeteneksizlikleri nedeniyle ayakta durmaktadır. Onun gücü, emekçilerin ve devrimcilerin güçsüzlüğünden ve zaaflarından gelmektedir. Emekçilerin ve devrimcilerin güçsüzlüğü ise, örgütsüzlükten, dağınıklıktan, devrimci bir parti etrafında birleşip bütünleşememiş olmaktan kaynaklan-

maktadır.

Türkiye'deki düzenin kokuşmuşluğunu ve bitmişliğini görebilmek için son 3-5 ayın bazı olaylarına kabaca bakalım. Haziran'da dizginsiz bir şovenizm, Temmuz'da güçlü bir işçi-emeçi hareketi dalgası, Ağustos'ta Marmara depremi, Eylül'de Ulucanlar katliamı ve nihayet son olarak Clinton ziyareti... Bu olaylara bir arada bakmak bile, Türkiye'deki rejimin gerçek durumunu anlamak için yeterlidir.

Haziran ayında başlayan İmralı duruşması, iğrenç bir şovenizm kampanyasına vesile oldu. Öcalan'ın ve PKK'nın teslimiyeti, bunu azaltmadı, tersine kolaylaştırdı.

Ama yalnızca bir ay sonra patlak veren işçi-emekçi dalgası bu zehiri silip süpürdü. Sosyal yıkım yasalarına, mezarda emekliliğe ve tahkime karşı ayağa kalkan emekçiler, böylece gerçek birliğin ve kardeşliğin yolunu da göstermiş oldular. Bir kez daha görüldü ki, emekçilerin birliği ve halkların kardeşliği, teslimiyetten değil, tersine mücadeleden, ama sınıf mücadelesinden geçmektedir. İmralı'daki barış ve uzlaşma dilenmeleri toplumda şovenizmi güçlendiriyorken, işçi sınıfının ve emekçilerin hakları uğruna mücadelesi birliği ve kardeşliği güçlendiriyordu. Yapay Türk-Kürt geriliminin yerini, Türk ve Kürt emekçilerinin sermayeye ve uşaklarına karşı alanlardaki mücadele birliği alıyordu.

Bu sayededir ki, şovenizm dalgasına binerek seçim kazanan ve hükümet olmayı başaran partiler, daha aradan üç ay bile geçmemişken, emekçilerin büyük öfkesinin ve nefretinin hedefi haline geldiler. Meydanlarda "Tahkim vatana ihanettir!" sloganını yükselten emekçiler, bu Amerikancı işbirlikçi-uşak takımının alnına hain damgası basmış oldular.

Şovenizm rejimin gücünü değil, gerçekte güçsüzlüğünü gösteriyor. Bu güçsüzlüğü, Temmuz-Ağustos ayındaki eylem dalgasına yolaçan sosyal yıkım saldırıları, bir başka yönden daha göstermiş oldu.

Türkiye'deki sömürü düzeni, işçisine ve emekçisine, artık gü-

dük bir sigorta ve emeklilik hakkını bile çok görmektedir. Türk hükümeti yaftası taşıyan Ankara'daki Amerikan uşakları, İMF'nin direktiflerini bir memur sadakatiyle harfiyen uyguluyorlar. Kendi halkını yoksulluğa, işsizliğe, açlığa, cehalete mahkum edenler, ülke kaynaklarını ve değerlerini emperyalist tekellerin aç gözlü talanına açmak için ne gerekiyorsa onu yapıyorlar. Bu, bu düzenin güçsüzlüğünün, gerçekte bitmişliğinin son aylardaki olaylardan izlenebilen bir başka göstergesidir.

40 bine yakın insanımızı enkazın altına gömen, yüzbinlercesini sefalet ve perişanlık içerisinde bırakan Marmara depremi, bu düzenin ve devletin gerçeğine tutulmuş bir başka aynı oldu. Yüzbinlerce emekçiyi vuran, depremin değil düzenin ve devletin enkazıydı. Bunu en iyi deprem bölgesi halkı bilmektedir. Aylardır giderilemeyen hoşnutsuzluk, zaman zaman sokaklara taşan öfke bunu göstermektedir.

Yıllardır “büyük ülke”, “güçlü devlet” edebiyatı yapanların gerçek gücünün ne olduğunu Marmara ve Düzce depremleri açıkça göstermiştir. Üstelik emekçilerin bilincinde derin sarsıntılar yaratarak. Bilim adamları, insanları öldüren deprem değil çürük binalardır, diyorlar. Çürük binalar, insanı hiçe sayan, herşeyi kâra bağlayan bu çürümüş sömürü düzeninin özü ve özeti. Çürük binalarıyla onbinlerce insanı ölüme mahkum eden devlet, deprem sonrasında da emekçileri sahipsiz bıraktı. Yardım bir yana, depremin yarattığı yıkımı fırsat bilerek, mezarda emeklilik ve tahkim yasaları çıkardı. Böylece emekçileri bir başka yanından da vurdu.

Eylül ayında, kararı devletin zirvelerinde verilmiş Ulucanlar katliamı yaşandı. Bu katliam, gerçekte, devletin emekçilerin öfkesine ve mücadele isteğine verdiği bir yanıttı. Emekçi kitleleri dizginlemek ve kölece bir uysallığa mahkum etmek isteyenler, bunu devrimcilere ve komünistlere yöneltmiş terör ve katliamlarla gerçekleştirmeye çalışıyorlar. Öncüleri vurarak, böylece kitleleri korkutmak ve yıldırımak istiyorlar. Bu katliamın özü ve özeti budur. Bu katliam, ABD yolunda bizzat Ecevit tarafından hararetle sa-

vunulmuştur. Bu katı gerçek, aynı zamanda, Türkiye'nin bugünkü kontra düzeninden sözde bir "demokratik cumhuriyet" çıkarılabileceğini sananların suratına inmiş bir tokattır.

Fakat faşist katliam Ulucanlar gerçeğinin bir yüzüdür. Öteki yüzünde dostların derin bir güven ve sempatiyle, düşmanın ise korku ve hayretle izlediği bir destansı direniş vardır. Komünistler ve devrimciler, işçilerin ve emekçilerin kurtuluşu davası uğruna, gerektiğinde ölümü yiğitçe kucaklayabileceklerini, bir kez daha dostadüşmana göstermişlerdir. Bu katliam toplumsal muhalefet saflarında teslimiyet ve yılgınlık değil, tersine, büyük bir güven, direniş ruhu ve moral etkisi yaratmıştı.

Ve nihayet Kasım ayında Clinton gezisi... Bu gezi, işbirlikçi uşak takımının ABD emperyalizmine kölece sadakatlerini bir kez daha göstermelerine vesile oldu. ABD emperyalizminin başı, kokuşmuş sermaye düzenini bol keseden pohpohladı. Bu elbette boşuna değildi. Türkiye'yi çevreleyen Ortadoğu, Balkanlar ve Kafkasya, bugün dünyanın en ağır kriz bölgeleridir. ABD emperyalizmi bu bölgelere müdahalesini son zamanlarda iyice arttırmıştır. Körfez savaşı ve Balkan savaşı, bu müdahalenin gerektiğinde savaşa varabileceğini de göstermiştir. Şimdilerde zengin doğalgaz ve petrol yataklarını yağmalamak için, Kafkaslar'da ve Orta Asya'da emperyalistler arasında dişe diş bir mücadele vardır.

Tüm bunlar için de ABD emperyalizminin bölgede sadık uşaklara, ABD çıkarlarına bekçilik yapacak jandarmalara ihtiyacı vardır. Türkiye bunların başında gelmektedir ve Clinton'un pohpohlamaları da bunun içindir. Bilindiği gibi, Türkiye'deki kokuşmuş rejim de, ayakta kalabilmek için, tüm varlığını ve geleceğini ABD'ye ipotek etmiştir. Bu uğurda uşaklığı en utanç verici boyutlara vardırıştır.

Son üç-beş ayın bu birkaç olayı, Türkiye'nin kapitalist düzeninin gerçek tablosunu vermektedir bize.

Yineliyoruz, bu bir güç değil, bir güçsüzlük tablosudur. Fakat

bunun karşısına devrimci bir güç çıkarılmadığı içindir ki, bu gerçeklik gözden kaçmakta, rejim olduğundan güçlü görünmektedir.

Değerli dostlar,

Kürt hareketi bugün, barış ve uzlaşma adı altında teslimiyeti seçmiştir. Yıllardır ısrarla sürdürülen yanlış çizgi, hareketi getirip bu çıkmaza saptırmıştır. Türkiye işçi sınıfı ve emekçileriyle gerçek bir birlik için hiçbir ciddi çaba harcamayan, ulusal mücadeleyi devrimci sınıf mücadelesiyle birleştirmeye yanaşmayan tutum, bu sonucu doğurmuştur.

Şimdi bu teslimiyet “demokratik cumhuriyet” söylemiyle kamufle edilmeye çalışılmaktadır. Sürecin gerçekte nereye gittiği ise, her geçen gün daha iyi anlaşılmaktadır. Bölgede ABD’ye jandaralık yapacak olan, İMF’yle yeni kölelik antlaşmaları imzalayan, emekçisini mezarde emekliliğe mahkum eden, işsizliğin ve yoksulluğun kol gezdiği bir ülkede, düzenin egemenleri, demokratik cumhuriyet değil, azgın diktatörlük rejimini pekiştirmek peşindedirler. Demokrasi ve özgürlük bunlarla uzlaşılarak değil, tersine, onlara karşı dışı dışı mücadele içinde kazanılabilir ancak. Gerisi bir hayaldir. Gerisi bir yalan ve aldatmacadır.

Partimiz en zor döneminde Kürt halkına en samimi ve tereddütsüz desteğini vermiş bir hareketin devamıdır. Türkiye sol hareketinde PKK’ye karşı köklü önyargılar ve güvensizlikler egemenken, biz daha en başından itibaren ona tam destek verdik. Çünkü o zamanlar PKK devrim yolunda yürüyordu. Kürt halkının gerçek kurtuluşu yolunda, gerçek özgürlük uğrunda yürüyordu.

Ne zaman ki o bu yoldan ayrılmaya başladı, Türk sömürgecileriyle ve yeni dünya düzeniyle uzlaşma arayışlarını bir çözüm yolu sandı, işte o andan itibaren bunun bir çıkmaz yol olduğunu ısrarla söyledik. Uyarı ve eleştirilerimizi açık yüreklilikle ifade ettik.

İmralı’dan beri ise, Kürt hareketi teslimiyet yolunu seçmiştir. Ve partimiz buna karşı “Teslimiyete hayır!” şiarını yükseltmiştir. Bizim için önemli olan Kürt halkının gerçek özgürlüğü ve eşitli-

ğidir. Buna yönelik her çabayı tereddütsüz desteklediğimiz gibi, bundan kopmayı ifade eden her adımı da, nasıl isimlendirmek gerekiyorsa öyle isimlendirir ve mahkum ederiz.

Partimiz son bir yılda bu alanda ilkelere dayalı açık, samimi ve tok bir politik tutum almıştır. Gerçeği dosdoğru görmüş ve göstermiştir. Bunun gerektirdiği ideolojik ve politik mücadeleyi bundan böyle de aynı açıklık ve toklukla sürdürecektir.

Kürt hareketinin teslimiyeti herşeyin sonu değildir. Tersine, bu, gerçekte kurtuluş yolunda yeni bir dönemin başlangıcıdır. Bu teslimiyet Türk ve Kürt emekçilerinin birleşik devrimci mücadelesinin yolunu da açmıştır.

İşçi yoldaşlar, devrimciler...

Partimiz birleşik devrim mücadelesinin önderliğini üstlenecek temel niteliklere sahiptir. Doğru devrimci bir çizgiye, onun ifadesi olan devrimci programa, sarsılmaz bir iradeye ve daha şimdiden dosta düşmana kanıtladığı bir direnme kapasitesine sahiptir. Biz hazır bir birikimi ve mirası tüketen değil, tersine, onu neredeyse sıfırdan yaratan bir sürecin ürünüyüz. Bu süreç ortaya partimizin bugünkü sağlam niteliklerini çıkarmıştır.

Partimizi daha doğumunda boğmaya çalışan son bir yılın sayısız polis saldırısı, gerçekte partimizin yıkılmazlığını göstermiştir. Bu saldırılar soğukkanlılıkla göğüslenmiş, hatalar ve zaafardan dersler çıkarılmıştır. Partimiz bugün bir yıl öncesiyle kıyaslanamaz bir ileri noktadır. Her zamankinden daha güçlü, daha etkili, daha itibarlı ve daha morallidir. Partimiz Habipler'in ve Ümitler'in partisidir. Ulucanlar katliamında kaybettiğimiz partimizin bu iki yiğit önderi, partimizin bugünü ve geleceği hakkında da dosta-düşmana şimdiden yeterli bir fikir vermektedir.

Başarı ve zafer, Türkiye işçi sınıfının devrimci birliği ile olanaklıdır.

Başarı ve zafer, Türk ve Kürt emekçilerinin devrimci birliği ile olanaklıdır.

Başarı ve zafer, tüm ilerici ve devrimci güçlerin faşizme, sermaye düzenine ve emperyalizme karşı birleştirilmesiyle olanaklıdır.

Başarı ve zafer, Türkiye'nin tüm komünist potansiyelinin tek parti çatısı altında birleştirilmesi ve tek bir bayrak altında savaştırılmasıyla olanaklıdır.

Partimiz bütün bunlar için vardır. Partimiz başarı ve zaferin bütün bu koşullarını gerçekleştirmek için vardır.

İşçileri, emekçileri, sizleri, partimizin bu mücadelesine omuz veremeye çağırıyoruz.

Devrim ve sosyalizm davasında samimi olan herkesi partimizin, Türkiye Komünist İşçi Partisi'nin bayrağı altında birleşmeye çağırıyoruz.

Hepinizi en içten devrimci duygularıyla selamlıyorum...

Yaşasın Türkiye Komünist İşçi Partisi!

Yaşasın işçi sınıfı ve emekçilerin devrim ve sosyalizm davası!

(www.tkip.org)

Tarih devrime ilişkin sözümüzü tuttuğumuza da tanıklık edecektir!

*14 Kasım 1998'de Almanya'nın Wuppertal kentinde yapılan
Parti Gecesi'nde TKİP Yurtdışı Örgütü adına yapılan
konuşma...*

Dostlar, yoldaşlar, işçiler, emekçiler!

Devrim tarihimizde bir kilometre taşı olan partimizin, Türkiye Komünist İşçi Partisi'nin kuruluşunu ilan edeceğimiz gecemizde, tarihsel anlamı olan böyle bir anda bizleri yalnız bırakmadınız. Bu büyük sevinci bizimle paylaşmak için buradasınız. Partimiz adına hepimizi devrimci bir coşkuyla selamlıyorum. “Parti ve Devrim” gecemize hoşgeldiniz.

Komünistler olarak yaklaşık 10 yıl önce mutlaka yerine getireceğimizi söylediğimiz bir söz vermiştik. Bugün bu sözümüzü yerine getirmiş olarak karşınızdayız. Bunun mutluluğunu ve kıvançını yaşıyoruz. Çünkü 10 yıl önce önümüze koyduğumuz ilk büyük hedefe ulaşmış bulunuyoruz. Artık işçi sınıfımız öncüsüz değil. Şimdi Partimiz, Türkiye Komünist İşçi Partisi var!

Bu büyük hedefe ulaşmak kolay olmadı. Son derece elverişsiz bir tarihsel dönemde, büyük güçlükleri altederek bugünlere geldik.

Yüzyılın başında komünistler çok şanslıydılar. Zira yüzyılın başında, devrim ve sosyalizm, gerçekleşeceğine büyük inanç duyulan bir dava idi. Komünistler büyük bir iyimserlik içindeydiler. Kapitalizm bütün çelişkileriyle, bütün kötülükleriyle kendini ortaya koyuyordu. Bu temel üzerinde büyük devrimci birikimler oluşmuştu. Komünistler bunun bilinci ve iyimserliğiyle hareket ediyorlardı. Pek çok bakımdan güçlüydüler.

Nihayet yüzyılın ilk çeyreğinde Ekim Devrimi gerçekleşti. Yalnızca ulusal çerçevede değil, evrensel planda da büyük bir ta-

rihsel gelişmeydi bu. Dünya proletaryası ve komünistleri için büyük bir güç ve ilham kaynağı oldu yıllarca.

Yüzyılın ortasındaki komünistler de şanslıydılar. Zira, dünya devrim süreci ve dünya komünist hareketi, karşılaşılan tüm güçlüklerle rağmen büyük başarılarla ulaşmış, büyük mevziler elde etmişti. Sosyalizm bir ülkeyle sınırlı olmaktan çıkmış, bir kampa dönüşmüştü. Devrimci kurtuluş hareketlerinin ilk örnekleri ortaya çıkmıştı. Devrim cephesi güçlüydü ve iyimserlik egemendi. Dünya burjuvazisi için ise bir karamsarlık dönemi idi bu.

Oysa biz pek çok bakımdan talihsiz bir kuşağız. Biz bir yenilgi sonrası dönemde ortaya çıktık. '80 öncesi devrimci yükseliş 12 Eylül karşı-devrimiyle kırılmıştı. Devrimci hareket bir yıkım ve dağılmayı yaşıyordu. Bu dağılma yalnızca örgütsel tasfiye ile sınırlı değildi, ideolojik-politik ifadeler kazanmıştı. Dönem, bir liberalleşme ve tasfiyecilik dönemi idi.

'80'lerin ikinci yarısında, odağında işçi sınıfının bulunduğu yoğun ve yaygın bir sosyal hareketlilik başladı. Yeni bir devrimci canlanmanın ilk işaretlerinin ortaya çıktığı bu dönem, aynı zamanda, devrimci saflarda belli arayışların yaşandığı bir dönemdi. Ancak, bu arayışlar henüz sağlıklı bir sonuca ulaşmamışken, uluslararası planda son derece tahripkar bir gelişme yaşandı. Sovyetler Birliği ve Doğu Bloku çözülüp dağılmasını hızlandıran Gorbaçovculuk ortaya çıkmıştı. Devrimci hareket Gorbaçovcu liberal-tasfiyeci cereyana karşı direnemedi. Bu ise onun bunalımını daha da derinleştirdi.

Bu bunalıma direnmek ve onu aşmak, ancak bu bunalıma yo-laçan temel etkenleri doğru bir şekilde tespit etmek, çözümlemek ve anlamakla olanaklıydı. Halkçı geleneğin temsilcisi Türkiye devrimci hareketi ise bu bakıştan yoksundu. Bunu yalnızca varlıklarını bu hareketten kopmaya borçlu olan komünistler başara-bildirler. Geçmiş anlama ve aşma devrimci çabası içine yalnızca onlar girdiler.

Türkiye'nin '60'lı yılları izleyen sosyal hareketliliği içinde do-

ğup gelişen sol akımlar, tüm iddialarına rağmen, teoride ve pratikte proletarya sosyalizmini temsil etmeyen, küçük–burjuvazinin devrimci ya da reformist temsilcileriydiler. Ortaya çıkış tarihimiz olan ‘87’den başlayarak, tam 10 yıl boyunca, bunu döne döne dile getirdik. Geçmişte teorik ve pratik planda olumlu ve devrimci ne varsa, onu yaşatmanın, yeni bir düzeyde üretmenin biricik koşulunun geçmişin kendisiyle köklü bir hesaplaşmadan geçtiğini söyledik. Geleneksel sol hareketin ideolojik–örgütsel gerçekliğinin sınıfsal anlamına ilişkin bu tespit ve eleştirilerimiz hep “inkarcılık” ve “tarihi kendisiyle başlatmak” türünden tepkilere konu edildi.

Aradan 10 yıllık bir süre geçti. Bu süreç bugün sayıları bir hayli azalmış bu geleneksel örgütlerin, sürekli bir yapısal bunalım içinde, teoride ve pratikte kısır küçük–burjuva akımlar olmaktan öte bir kimlik ve anlam ifade etmediklerini yeterli açıklıkta göstermiştir. Bizim teşhis ve tahlilimiz doğrulanmıştır. Bu bir gerçektir!

Bir başka gerçek de şudur: En ileri devrimci teoriye, onun yaratıcı yeniden üretimine dayanmayan, nesnel konumuyla toplumdaki en devrimci sınıf içinde kendini varetmeye çalışmayan, burjuva düzene ve devlete karşı ihtilalci örgütsel bir konumlanışı seçmeyen, tüm bunlara uygun bir mücadele anlayışı ve değerler sistemi üzerinde yükselmeyen hiçbir hareket, komünist sıfatına hak kazanamaz ve işçi sınıfının devrimci öncüsü olacak bir partiyi inşa edemezdi.

Zayıflıklarımızı ve yetersizliklerimizi elbetteki biliyoruz ve asla görmezden gelmeyeceğiz. Hiçbir zaman da gelmedik. Ancak bugün sonuç ortadadır. Dünya ve Türkiye’de, her açıdan elverişsiz bir dönemde, geçmişiyile devrimci bir hesaplaşmayı başaran, bunu ideolojik bir kimlik olarak özümseyen, ihtilalci bir kimlik olarak somutlayan ve sınıf içinde ete–kemiğe büründürmeye çalışan bir parti yaratılmıştır.

Bu başarı ideolojik çizgimizin başarısıdır. Bu başarı ulusal ve uluslararası ölçekte, tüm devrimci birikimi özümseyen, hatalı ve eskimiş olanla hesaplaşan, fakat devrimci bir akımı ileriye taşıyacak

tüm birikim ve kazanımları da titizlikle sahiplenen tutumumuzun başarısıdır.

Bunu hep vurguladık ve burada bir kez daha vurguluyoruz. Partimiz Türkiye'nin yakın dönemdeki devrimci teorik ve pratik birikiminin olgunlaştırdığı zemin üzerinde, bu zeminden ileriye doğru sıçramanın tek ve gerçek öncüsüdür.

Büyük bir haklılıkla iddia ediyoruz ki; biz Türkiye'de bugüne kadar başarılmayan bir şeyi başardık. Devrimci teori, devrimci örgüt ve devrimci sınıfı, ilk kez olarak biz bu üçünü organik bir biçimde biraraya getirme çabası içinde olduk ve buna dayalı bir siyasal-örgütsel kimlik yarattık. Bu devrimci sınıf partisidir, bu TKİP'dir!

Tevazuya gerek görmüyoruz. Bu büyük bir başarıdır. Ve biz bu başarıyı, üstelik tarihin en elverişsiz bir döneminde, tasfiyeciliğin kol gezdiği büyük bir kısırlık ortamında elde ettik. Türkiye'nin son 30-35 yıllık sürecine, özellikle de bu sürecin son 18 yıllık dönemine önyargısız bakan herkes, bu üç temel niteliğin ilk kez organik olarak partimizin şahsında ete-kemiğe büründürüldüğünü görmekte güçlük çekmeyecektir.

Bu böyleyse eğer, işçi sınıfı davası ve sosyalizm konusunda samimi olan her devrimci durumu yeniden değerlendirmek, doğru yerde durup durmadığını sorumlulukla gözden geçirmek durumdadır. Geleneksel örgütler hazır bir birikimi ve mirası heba ederlerken, bir avuç komünistin sıfırdan bir örgüt yaratmayı, küçümsenemeyecek bir teorik ve pratik birikime ulaşmayı ve bunu nihayet bir parti ile taçlandırmayı nasıl başardığı üzerinde önyargısızca düşünmek sorumluluğuyla yüzyüzedirler.

Elbetteki bu da yetmez. Biz bugün bir bayrak yükseltiyoruz. Bu bayrak partimizin kıvılcık bayrağıdır. İlk ortaya çıktığımızda bir ayrışmayı, bir yeniden saflaşmayı körüklemek için "Herkes kendi bayrağı altına!" demiştik. Gelinek yerde ise, "Tüm komünistler Türkiye Komünist İşçi Partisi'nin bayrağı altına!", diyoruz.

Dostlar, yoldaşlar!

İlk ortaya çıktığımız dönemde, Türkiye’de ve dünyada bir dönemin kapandığını, yeni bir dönemin başladığını söylemiştik. Bu bir gerçeği ifade ediyordu, ancak o gün için anlaşılmamıştı. Anlaşılmaması için de pek çok neden vardı. Hem ulusal ve hem de uluslararası planda tam bir kaos yaşanıyordu. Devrimci hareket 12 Eylül karşı-devrimine direnememiş, dövüşsüz ve kolay bir yenilgiye uğramıştı. Bunun olumsuz etkileri sürerken, buna bir de sosyalizmin geçici tarihsel yenilgisi eklenmişti. Artık sözde sosyalist olan bürokratik kapitalist devletler peşpeşe çözülüp dağıldılar. Uluslararası burjuvazi sosyalizmin bu geçici tarihsel yenilgisini üzerinden çok yönlü bir ideolojik saldırıya geçti. Dev propaganda aygıtları harekete geçirilerek, devrim ve sosyalizmin sonu, kapitalizminse ebediliği ilan edildi.

Dönem tam bir keşmekeş dönemiymiş. Ortalığa güçsüzlük ve karamsarlık ruh hali hakimdi. Kuşkusuz ki bu geçici bir durumdu. Bunun anlaşılması içinse birkaç yıl yetti. Gelinek yerde sis bulutları dağılmaya başlamıştır. Rüzgar artık tersi yönde esmektedir. Kapitalizmin çelişkileri ve tüm kötülükleri kendini eskisinden daha açık biçimde ortaya sermeye başlamıştır. Uluslararası burjuvazi birkaç yıl önceki gibi rahat değildir artık. “Ya barbarlık, ya sosyalizm” ikilemi yeniden kendisini dayatmaktadır, tüm sömürülen ve ezilen yığınlara.

Dün eserleri tahrip edilen, utanç verici biçimde uluslararası burjuvaziye çığnetilen Ekim Devrimi fikri, hem de sosyalizmin tarihsel yenilgisinin gerçekleştiği topraklarda yeniden filizleniyor. Lenin’e ve Ekim Devrimi’nin eserlerine yeniden sahip çıkılıyor. Milyonlarca işçi ve emekçinin dilinde yeniden Ekim Devrimi’nin şiarları dolaşıyor.

Dönekler takımı tarafından elvedalara konu edilen dünya proletaryası yavaş da olsa yeniden ayağa kalkmaya hazırlanıyor. Dünya ölçüsünde yeniden bir proleter ve emekçi kitle hareketi dalgasının yükseleceğine dair işaretler büyüyor. Ekim Devrimi’nin 81.

yıldönümünü kutladığımız bugün, sosyalizm daha güncel, daha yakıcı bir ihtiyaç ve yeniden bir umut haline gelmiş bulunuyor.

Yoldaşlar,

Türkiye denilen siyasal coğrafyada da durum geçmiştekinden farklıdır. Türkiye’de de düzen tam bir çıkmaz içindedir. Türkiye kapitalizmi tam bir çürüme ve kokuşmayı yaşıyor. Bir mafya ekonomisine dönüşmüş bulunuyor. Türkiye’nin egemen sınıfı, burjuvazisi çürümüş ve mafyalaşmıştır.

Bu düzeni ayakta tutan devlet çeteleşmiştir. Resmi adı Türkiye Cumhuriyeti olan bu devlet, silah kaçakçılığından uyuşturucu ticaretine, kara para aklamadan fuhuşa kadar, her türlü pis ve kirli işin içindedir. Boğazına kadar pisliğe gömülmüştür.

Meclisi çetelerle doludur. Meclis başkanları büyük yolsuzluk ve rüşvet davası sabıkalısıdır. İşbaşındaki hükümetin başbakanı ve bakanları mafya ile içiçedirler. Sermaye dünyası mafyalarla iş görmektedir. Bu aynı devlet, kuruluşunun 75. yıldönümünü, her türden pisliğin dışa vurulduğu kaset savaşlarıyla karşılıyor!

Bu devlet artık çok büyük ölçüde zora dayanarak ayakta duruyor ve yıkılmayı bekliyor. Bugün zorla ayakta duranlar, günü gelecek zorla yıkılacaklardır.

Partimiz işte böyle bir süreçte kuruldu. İşçi sınıfı şimdi daha güçlü. İşçi sınıfı artık silahsız değil. Partisi, Türkiye Komünist İşçi Partisi var! Artık daha kesin konuşabilir, daha gür bir sesle haykırabiliriz: İşçi sınıfı savaştacak, sosyalizm kazanacak!

On yıl önce söz vermiştik. Sözümüzü tuttuk. Partiyi kazandık! Şimdi sıra devrimde! Tarih bu sözümüzü tutacağımıza da tanıklık edecektir.

Yaşasın proletarya devrimi ve sosyalizm!

Yaşasın Türkiye Komünist İşçi Partisi!

Kasım 2008
(www.tkip.org)

VI. Bölüm

Değerlendirmeler / Deneyimler...

Devrimci mirası yaşatmak, daha ileriye taşımakla mümkündür!

Bir yandan 1 Mayıs 'ta oluşan politik atmosferin olumlu etkisi, öte yandan düzen medyasının bir bölümünün olayı içi boşaltılmış bir duygusallıkla gündeme getirmesi, bu yılki 6 Mayıs anmalarına ek bir güç kazandı. Özellikle Ankara 'da yapılan ortak anmaya geniş katılım bu açıdan dikkate değerdi. Fakat bizzat bu anmanın tablosunun da gösterdiği gibi, yakın dönemin devrimci tarihinde bir kilometre taşı olan '71 Devrimci Hareketi artık bizzat reformist sol güçler tarafından gitgide daha fazla devrimci anlamından ve özünden boşaltılan bir duygusal seremoni malzemesine çevriliyor.

Komünistler birçok vesileyle, devrimci çizgi ve pratiği yıllar öncesinden bir yana bırakmış reformist çevrelerin başını çektiği ve devrimcilikten kopma sürecindeki bir dizi grubu da bu doğrultuda yedekledikleri bu çabaların içyüzünü sergilemeye, duygusal sahiplenmenin gerisindeki politik inkara dikkat çekmeye çalıştılar. Aşağıdaki değerlendirme de bunun örneklerinden biridir biridir ve son 6 Mayıs (2008) tablosu karşısında yeniden yayınlanması amaca fazlasıyla uygundur...

Kızıl Bayrak

‘71 Devrimci Hareketi’nin simge isimleri Mahir Çayan, Deniz Gezmiş, İbrahim Kaypakkaya ve yoldaşları her yıl ölüm yıldönümlerinde anılmakta, devrimci kadro tipinin seçkin örnekleri olarak, devrimci harekete kattıkları olumlu değerlere vurgu yapılmaktadır. Ancak Türkiye devrim mücadelesinin yüzakı olan bu devrimcileri ananlar, dahası onların devrettiği mirası yaşattığını öne sürenler arasında ciddi farklar bulunmaktadır. Öte yandan, özellikle idam edilerek katledilen Deniz Gezmiş ve yoldaşları, reformistinden devlet solcusuna, gericisinden ırkçı-şoven zihniyetin bazı temsilcilerine kadar bir takım soysuzlar tarafından istismar konusu da edilmektedir.

Türkiye’deki devrimci örgüt ve partiler uzun yıllar ‘71 Devrimci Hareketi’nin şu veya bu akımının mirasçısı olduğunu savunmuştur. Halen de bu çizgide ısrar eden, yaklaşık 40 yıl önce bu genç devrimciler tarafından ortaya konulan düşünsel düzeyin ötesine geçemeyen akımlar vardır. Henüz yirmili yaşlardaki devrimcilerin ortaya koyduğu ideolojik-politik tahlillere takılıp kalanların, ‘71 devrimci hareketinin mirasını yaşattıklarını sanmaları kolay anlaşılır bir durum değildir. Böyleleri, genç devrimcilerin 40 yıl önce ortaya koyduğu düşünsel ürünlere sıkı sıkıya sarılarak, teorik üretim için çaba harcama “yükü”nden de kurtulmuş oluyorlar.

Reformizmden devrimci kopuş, seçkin devrimci kişilik...

Komünistler, ‘71 Devrimci Hareketi’ni Türkiye’nin reformist geleneğinden devrimci bir kopuş olarak değerlendirmişlerdir. Bu kopuşa asıl anlamını veren, küçük devrimci grupların kent veya kırdaki silahlı eylemler yapması değildir elbette. Kopuşun asıl anlamı, bu akımların ideolojik-politik bilinç planında gerçekleştirdiği sıçramadır. Bilinç planındaki sıçrama, bu akımların devlet konusunda, şiddete dayalı devrim konusunda, kapitalizmin temel nok-

talardan reddi konusunda radikal, devrimci bir ideolojik-politik tutum geliştirebilmesinin yolunu açmıştır ki, kopuşa asıl anlamını veren de budur.

'60'lı yıllar sosyal uyanışın yaygınlaştığı, toplumsal muhalefetin hızla gelişip kabardığı bir dönemdir. İşçi sınıfı, kent ve kırsal emekçileri, Türkiye tarihinde ilk defa bu dönemde, bu kadar kitlesel bir şekilde eylem alanlarında, grevlerde, direnişlerde, toprak işgallerinde sözünü söylemeye, sola, sosyalizme yakınlaşmaya başlamıştır.

Mücadele alanlarında işçi sınıfı ve emekçiler olduğu halde, dönemin sosyalist olma iddiasında olan akımların çizgileri, büyük ölçüde orta sınıf aydınları tarafından belirlenmiştir. TİP, YÖN, MDD, dönemin öne çıkan sol akımlarıdır. Ancak bu akımların hiçbiri, devrimci iktidar perspektifi bir yana, düzeni cepheden karşıya alabilecek bir çizgiyi temsil edebilecek durumda değildi. '71 devrimci hareketi, döneme egemen olan reformist cendereyi kırmış, bu devrimci kopuş sayesinde radikal devrimci akımlar oluşturabilmiştir. Burjuva sosyalizmi olarak tanımladığımız TİP, YÖN, MDD ise, 1974'ten sonra devrimci akımların güçlenmesiyle esas olarak dönemini kapatmıştır.

Reformizmden devrimci kopuşun sağlanmasına önderlik eden kadroların, Mahirler, Denizler, Kaypakkayalar ve onların yoldaşlarının devrimci kişiliklerinde içselleştirdikleri üstün nitelikler de, Türkiye devrimci hareketine '71'den miras kalan önemli kazanımlardır. Her yönüyle düzeni cepheden karşıya alan devrimci bir duruş, düzenin cellâtları karşısında hiçbir koşulda eğilmeme, tereddütsüz bir şekilde davaya adanma, devrimci dayanışma ve siper yoldaşlığı konusunda pürüzsüz bir içtenlik, devrimci örgüt ve pratiğe olduğu kadar teoriye, düşünsel gelişim ve üretime önem veren bir devrimci kadro...

'71 devrimci akımlarının ideolojik-politik çizgilerini, pratik eylem tarzlarını burada tartışmak gerekmiyor. Zira bu alanda düşünülen yanlışlar veya acemilikler, devrimci harekete miras bırakılan

seçkin devrimci kadro örneğinin değerini hiçbir koşulda eksiltmez. Önemli olan reformizmden gerçekleşen devrimci kopuşun bu erken döneminde bile bu üstünlüklerin devrimci kişiliklere içerilebilmiş olmasıdır. Örnek alınması, yaşatılması, yeniden ve daha ileriden yaratılması gereken yön de budur.

‘71’den miras kalan devrimci değerlerin tüketilmesi...

Devrimci mirası ve değerleri yaşatmanın yolu, günün koşullarına göre yeniden üretmekten geçer. Ancak bu kadarı yeterli değil. Bundan da önemli olanı, bu mirasın yetişen devrimci kadroların bilicinde içselleşmesini sağlamak ve devrimci kişiliğe içerilmiş değerler bütününe dahil edebilmektir. Ancak o zaman bu devrimci mirasın, devrimci kadronun düşünce ve eylemine yol gösterici olması sağlanabilir.

Bunu başarmak sanıldığı kadar kolay değildir. Zira bu niyetleri aşan bir sorundur; örgüt veya partilerin ideolojik-politik çizgileri, ilkesel tutumları, devrimci örgüt anlayışları ile yakından ilgilidir. Geleneksel devrimci-demokrat akımlar, ‘71 devrimci akımlarının ortaya koyduğu ideolojik-programatik düzeyin ilerisine çıkmadıkları ölçüde, geçmişe sınıksız sarılıyorlar. Bu ise düşünsel alanda bir kısırlık, kendini yenileyememe ve kapitalist toplumun tek tutarlı devrimci sınıfı olan proletaryanın tarihsel devrimci rolünü gerçek içeriğiyle kavrayamama noktasında takılıp kalmalarına yol açıyor. Böylece, devrimci değerlerin daha ileriden üretilmesi bir yana, var olan mirasın gerisine düşme, dahası o değerleri tüketme noktasına varılabiliyor.

Sınıf ve kitle hareketinin zayıflığı koşullarında yetişen kadro tipinin sorunlu yapısı, semt kökenli bu kadroların devletin sistemli yozlaştırma saldırısına maruz kalmaları ise soruna bambaşka bir boyut katıyor. Sorunlu haline rağmen bu “kadro” tipinin, üstelik devrimci bir kimlik geliştirmeden bünyeye alınması nedeniyle, ‘71’in devrimci kadro kişiliğinin niteliklerine fazlasıyla uzak, dev-

rimci mirası ancak söylem düzeyinde savunabilen bir anlayış hakim hale gelebiliyor. Öyle ki, bu kişiliklerin pratiği, kimi zaman devrimcilerin emekçiler nezdindeki itibarlarının sarsılmasına yol açabilecek derecede sorunlu olabiliyor.

Bazı ara akım kadroları üzerinden yansıyan sorunlu kişiliklerde, devrimci değerlerin önemli ölçüde yitimine tanık olmaktadır. Devrimci samimiyetini büyük oranda tüketmiş olan bu kesim dar grupçu, fazlasıyla faydacı, ortamına göre kibirli ve saldırgan olabilmektedir. Bunlar, uzun zamandır reformistlerle aynı kulvarda bulunmanın da etkisiyle, burjuva siyaset tarzının olmazsa olmazları olan hile, ayak oyunları, iç hesaplar, perde arkası kulisler vb. “haslet”leri, pekçok yerde politik çizgilerine dahil etmekte bir sakıncı görmeyebilmektedirler.

Dejenerasyonun böylesi uç noktalara varmasını, devrimci değerlere sırt çevirip reformistlerle kucaklaşmanın sonuçlarından biri saymak mümkündür.

‘71 Devrimci Hareketi’ni değil fakat Denizler’i öne çıkaran, onları “ikon”laştırıp siyasi rant aracı olarak kullanmak isteyen ırkçı-şoven zihniyetin temsilcileri de var. Bu gerici çevrelerin ayırdedici özelliği, Kürt halkına düşmanlık ve devletin militarist güçlerine payandalık etmektir. Oysa Deniz Gezmiş’in idam sehpası önünde haykırdığı “Yaşasın Marksizm-Leninizm! Yaşasın Türk ve Kürt halklarının kardeşliği!” şiarı bile, bunların Denizler’le karşıt dünyalara ait olduklarını kanıtlamaya yeter. İdam sehpasında ölüm yiğitlikle göğüslenirken haykırılmış bu şiarlar, devrim ile düzen arasında aşılma bir uçurum olarak durmaktadır.

Türkiye’nin sosyal reformist partileri de, ‘71 Devrimci Hareketi’nin önderlerini öne çıkartma tutumunu, onların miras bıraktığı değerlerin arkasında durma iddiasını halen terk etmiş değiller. Komünist yazında pek çok kere dile getirildiği gibi bunlar, burjuva karşı-devriminin zoru karşısında sinmiş, ihtilalci çizgiden yüzgeri etmiş, devrimci örgüt anlayışını ve pratiğini terk etmiş, devrimci miras ve değerleri düzen bekçilerinin ayakları altına sererek bur-

juvazinin icazetine sığınmışlardır. Düzen bataklığına boylu boyunca uzanan bu “tövbekar”lar, artık sermayenin parlamentosuna kapağı atma hayalleriyle avunuyorlar. İşi soysuzluğa vardırان bazıları ise, “Deniz Gezmişler’in yolu bugün parlamentoya çıkmıştır” diyebiliyorlar.

Oysa ‘71 devrimcileri, Deniz Gezmişler, Mahir Çayanlar, İbrahim Kaypakkayalar, TİP’in parlamenter çizgisini reddederek devrimi seçmişlerdi. Onlar kurtuluşun reformlarda değil, devrimde olduğunu fark etmiş, gerçekleştirdikleri sıçrama ile devrimci akımların kurucuları olmuşlardır. Başka bir ifadeyle, ‘71’in devrimci akımlarını devrimci yapan, reformist partilerin bugün içinde buldukları düzen içi zemini mahkum ederek aşabilmiş olmalarıdır.

Geleceği kucaklamak için geçmişi aşmak!

Devrimci mirasın değerler planında erozyona uğraması bir rastlantı olmadığı gibi, niyetlerle de açıklanamaz. Sorunun esası, uzun süredir devam eden tasfiyeciliğin yarattığı bozulmanın yanı sıra, devrimci mirası aşındıran örgüt/partilerin programatik, ideolojik-politik çizgilerinden kaynaklanıyor. Bu alanda yaşanan tıkanma ve belirsizliklere rağmen, geleneksel çizgileriyle devrimci tarzda hesaplaşma cesareti gösteremeyenler, kendilerini devrimci değerleri öğüten bir çark işlevi görmekten alıkoyamadılar. Sorunun bu boyuta varması, geleneksel solun içine düştüğü “ciddiyet ve samimiyet bunalımı” ile yakından bağlantılıdır. Devrimci kadronun kişiliğinde boy veren sorunlar, bütünüün parçadaki yansımasıdır aynı zamanda.

Belirtmek gerekir ki, komünistlerin de güçlerini kadrolaştırmada, kadrolarını yetkinleştirmede karşılaştığı sorunlar, zorlandığı alanlar vardır. Ancak burada tartıştığımız sorunun mahiyeti, komünistlerin zorlanma alanlarının çok ötesindedir.

Devrimci mirasın aşınmasında pek çok faktörün rolünden söz

etmek mümkündür. Fakat buna rağmen sorunun özü, geçmişi anlamak ve devrimci tarzda aşmakla ilgilidir. Bunun anlamı ise, geçmişin devrimciliğinden daha ileri bir devrimcilik düzeyine, küçük-burjuva devrimciliğinden işçi sınıfı devrimciliğine erişebilmektir. Komünistler, devrim ve sosyalizm davasına samimiyetle bağlı olan devrimcilere, bu temel önemdeki hatırlatmayı sık sık yaptılar. Ancak halihazırda bunu başarabilen tek akım partimiz TKİP'dir. Bu durum, devrimci mirası geliştirip yeniden üretime noktasında da komünistlere, komünist kadro ve militanlara önemli sorumluluklar yüklemektedir.

Burjuvazinin her cepheden yönelttiği azgın saldırılara karşı durmanın özel bir önem taşıdığı verili koşullarda, '71 mirasının devrimci özüne uygun tarzda ve daha ileriden yaşatılmasının önemi yeterince açıktır. Komünistlerin devrim ve sosyalizm davasına samimiyetle bağlı olan kesimlere yönelttiği, "geçmiş devrimci tarzda aşma" çağrısı da güncelliğini korumaktadır.

Sermaye devletinin illegal devrimci çalışmayı baltalamak için azgınca saldırdığı, sol akımların ise önemli ölçüde illegal devrimci siyasal faaliyet yürütme refleksini yitirdiği şu dönemde, Denizlerin 25'inci ölüm yıldönümü, bu durumu sorgulamanın vesilesi yapılabilmelidir. En azından devrim ve sosyalizm davasına samimiyetle bağlı olanlar bu özgüven ve cesareti göstermelidir. Zira devrimci faaliyeti düzenin dayatmasıyla belli alanlara hapsedenlerin, bugünü kurtarıp kurtarmayacakları belli değil ama geleceği kaybetme olasılıkları fazlasıyla yüksektir.

Marksist bir partinin temeli olan devrimci teori, devrimci örgüt, devrimci sınıf diyalektik bütünlüğünü bünyesinde toplayabilen TKİP, bu net çizgiye ve tok iddiaya yaslanarak devrimci mirasın ve değerlerin savunulmasının, daha ileriden yaşatılmasının güvencesidir. Bu noktada öncülük misyonunu hakkıyla yerine getirdiğinde, devrim ve sosyalizm davasına samimiyetle bağlı olan diğer devrimcilerin de önünü açacaktır.

(Ekim, Sayı: 247, Haziran 2007)

İhtilalci örgütü geliştirmenin hayati önemi!

Partimizin onuncu yılını doldurmak üzere olduğu siyasal yaşamının en önemli gündemlerinden birini örgüt ve kadro sorunları oluşturmuştur. Elbette örgüt ve kadro sorunu her dönem büyük bir önem taşır. Dolayısıyla partinin temel gündemlerinden biri olmasından daha doğal bir şey olamaz. Fakat sorunun bizim partimizin gündeminde tuttuğu yer, çok daha özel nedenlerden, etkenlerden ve süreçlerden ileri gelmektedir. Partinin yaşadığı süreçlerden kaynaklı özgünlükler içermektedir.

Partimizin kuruluş kongresinde örgüt ve kadrolaşma alanında saptanan görevlerin yerine getirilmesi, kongrenin hemen ardından karşılaşılan düşman saldırıları ve yarattığı sorunlar nedeniyle büyük oranda aksamış oldu. Partinin kendi içine döndüğu, yüzyüze kaldığı sorunları aşmak için büyük bir çaba içine girdiği aynı dönem, dünyada ve Türkiye’de önemli gelişmelerin de arifesiydi.

Tasfiyecilik ve reformizmin tırmanışı

‘96 1 Mayıs’ından sonra inişe geçen sınıf ve kitle hareketi koşullarında sol hareket saflarında güç kazanan tasfiyeci ve reformist etki, ‘99’daki İmralı teslimiyetiyle iyice baskın hale gelmişti. Uluçanlar saldırısı, yoldaşlarımızın da merkezinde olduğu büyük dev-

riinci direniş e çarpısa da, devletin uyguladığı vahşet ve katliam, hapishaneler başta olmak üzere genel olarak toplumsal muhalefete yönelik gözdağına dönüőerek, tasfiyeci reformizmin etkinliğini büyütmesine uygun bir ortam yarattı. Aynı günlerde AB'ye ilişkin hayaller de devreye sokulmaktaydı.

2000'in başından itibaren hapishaneler üzerinden devriinci harekete yöneltilen saldırılar, F tiplerini hayata geçirmek üzere iyice tırmanışa geçti. Bu saldırıyı göğüslemek hedefiyle örgütlenen Ölüm Orucu direnişine devletin yanıtı, 19 Aralık katliamı ve devriincileri F tiplerine kapatmak oldu. Sermaye devleti bir kez daha sınıf ve kitle hareketine, onun en ileri kesimleri üzerinden gözdağı vermiş, böylece tasfiyeciliğin ve reformizmin etkinliğini artırmasına yeni bir katkı sunmuőtu. Üstelik hapishaneler tarihindeki bu en büyük saldırısını AB demokratikleşmesinin gereği ("Hayata dönüş!") olarak sunma yüzsüzlüğü sergilemeyi de ihmal etmedi. Elbette bu propaganda ile aynı zamanda, solun siyasal varlık alanını tümüyle reformizm ve tasfiyecilikle zehirlemeyi hedefliyordu.

Ölüm Orucu direnişini devletin saldırısını püskürtmeye yetmedi. Hapishaneler üzerinden süren mevzi savaşını bu anlamda sermaye iktidarı kazandı. Bunun az-çok netleőtiđi bir dönemden itibaren, bizzat direniş süreci devrimci saflardan tasfiyeci-reformist bir havanın esmesinin önemli bir etkenine dönüştü. Devrimci hareket safalarında yaşanan politik ve örgütsel kırılmalarla birlikte siyasal atmosferdeki reformist ton ağırlığını iyice pekiőtirdi.

Aynı dönem, 11 Eylül saldırısının ardından, dünya çapında emperyalizmin saldırganlığını tırmandırmasına, savaş çığırtkanlığının ayyuka çıkmasına, toplumsal muhalefete karşı faşist baskı ve terörün boyutlanmasına, bu çerçevede polis devletlerinin tahkim edilmesine tanıklık etmekteydi. Bu atmosferi büyük bir fırsata dönüştürüp terör devletini alabildiğine tahkim eden Türkiye'de ise, her türlü hak gaspı ve saldırı "AB'ye uyum", "demokratikleşme" vb. rüzgarıyla perdelenmeye çalıőılıyordu. Bunun ne oranda etkili olabildiğini, tasfiyeci legalizme ve reformist cereyana nasıl bir güç

kattığını, o dönem devrimci saflarda, “Avrupa tipi demokrasi”nin burjuvazi için ihtiyaç olduğu, burjuvazinin buna yöneleceği, artık buna göre konumlanmak gerektiği yönlü teorilerin ileri sürülmesi, çarpıcı bir şekilde göstermektedir.

Devrimci cephede erozyon

1999 yılı İmralı teslimiyeti ve 2000 yılı zindan direnişi döneminin bir yanda bilinçlerde, diğer yanda örgüt ve kadro alanında yarattığı tahribat, birbirini besleyerek fiziki tasfiyelere yolaçabildi. Ya da çoğu durumda, fiziki tasfiyenin devlet eliyle gerçekleştirilmesinin yolunu düzleyen bir tür örgütsel oportünizme ve liberalizme kaynaklık etti. Yaşanan örgütsel ve kadrosal kayıplar, devrimci örgüt iradesini sürekli erozyona uğratan bir rol oynadı.

2000’li yılların politik mücadelesinin karakteri bu temel üzerinde şekillenmiştir. Genel olarak dünyada esen gericilik rüzgarları, işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin içine itildikleri hareketsizlik cenderesi, siyasal atmosferde tasfiyeci legalizm ve reformizmin ağırlığı, devrimci örgüt ve kadro alanında uğranılan kayıplar, devrimci örgüt iradesinde yaşanan zayıflama, bunların tümü bir arada, gelinen yerde tartışmasız bir şekilde kendine uygun bir politik mücadele anlayışı, kendine özgü bir politika yapma tarzı yaratmış bulunuyor. Örgütlerin kendi iç işleyişlerinden örgütler arası ilişkilere kadar devrimci parti ve grupları etkileyen bir politik düzey ve tarzla karşı karşıyayız.

Bazıları açısından, devrimcilik-yasadışılık iddiası sürdürülürken, örgütsel işleyişin, üstelik bile bile, devletin rahatça denetleyebildiği bir şekilde yürümesi, artık çok da yadırganacak bir durum değil. Örneğin düşmanın en etkin denetleme-takip aracı olan telefonun kullanılması değil, kullanılmaması tuhaf gelebiliyor bazı devrimci kişi ve çevrelere. Ya da örneğin, ilkesel önemde sayılan taktik ittifaklar politikasında öncelikli muhatap durumundaki ciddi devrimci güçler değil, bir takım dejenere çevreler çok daha fazla

ciddiye alınabiliyor. Örneğin sizinle birlikte örgütledikleri bir eyleme destekçi olarak katılan irili ufaklı çevreleri sayarken, devrimci muhatap kabul ettikleri bir özne olarak sizin adınızı anmamak için ellerinden geleni yapıyorlar. Veya, 8 Mart gibi tarihsel bir devrimci etkinliğin içini boşaltmaya, onu sınıf özünden kopararak yozlaştırmaya katkı sunmak sorun olmayabiliyor. En dikkate değer olanı ise, bu tutumların artık geleneksel devrimci çevreler tarafından yadırganmıyor olması.

Benzer bir tutumla Kürt sorunu üzerinden karşılaşıyoruz. Ulusal sorunda marksist-leninist yaklaşım tüm açıklığı ile orta yerde dururken, marksist-leninist olmak iddiasındaki birçok devrimci grup, '90'lı yıllar boyunca devrimci saflarda cepheden mahkum edilen ve aşağılanan kaba bir kuyrukçuluğu ısrarla sürdürüyor. Seçim dönemlerinde ise ilkesizliğin, tutarsızlığın bini bir paraya dönüşüyor. "Politik kuvvet olmak" adı altında her türlü devrimci ilke ve yaklaşım dudak bükülerek bir yana itilebiliyor. Komünistler dışında kimse de dönüp, bu nasıl bir devrimciliktir demek gereği hissetmeyebiliyor.

2000'li yıllarda partili güçler ve sorunlar

Partimiz bütün bu süreç boyunca, stratejik hedefleri ve ilkesel çizgisine sıkı sıkıya bağlı tutarlı devrimci taktik-politikalarla, bu anlamda devrimci bir politik faaliyetle yolunu yürüdü. Temel meselelerdeki devrimci tutumuyla, sol akımlar içinde devrimci bir ağırlık merkezi, tasfiyeci legalizme, liberal reformizme ve kuyrukçu oportünizme karşı ayrıştırıcı bir devrimci odak olmaya çalıştı. İşçi sınıfının bağımsız devrimci tutumunun taşıyıcısı ve uygulayıcısı oldu.

Öte yandan partimiz bu süreçte ağırlıklı olarak, kendisine yönelen saldırılar sonrasında öne çıkan, çalışmanın yükünü omuzlayan güçler üzerinden yürütülen bir açık alan çalışmasına yaslandı. Hem genel planda zorlu, hem de kendi süreçleri açısından "zor dö-

nem” diye tanımladığı bu dönem boyunca politik faaliyet kapasitesini, eylem ve etkinlik gücünü, kitle tabanını büyütmeyi başardı.

Ama bütün bunları yapabilmek, kendi başına örgütsel güçlenme ve kadrolaşma alanında belirlediği hedeflere ulaşmayı sağlayamazdı. Faaliyetin ağırlık merkezindeki bu kaymanın giderilmesi, bunun örgüt ve kadrolaşma alanında yarattığı sorunlara müdahale edilmesi gerekiyordu. Nihayet II. Parti Kongresi ile buna köklü müdahaleler yapıldığını, henüz yeterince sonuç üretmese de sonrasında atılan adımları biliyoruz.

Nasıl ki kendi başına politik faaliyet yürütmek örgütsel güçlenme ve kadrolaşma sağlamıyorsa, kendi başına örgütsel planda atılan adımlar, yapılan düzenlemeler de istenilen ilerlemeyi sağlamaz. Bunlar ancak bu alandaki sorunların aşılmasının temel ön koşullarının oluşturulması, bu çerçevedeki ilk görevlerin yerine getirilmesi anlamına gelir.

Atılan adımlardan sonuç alabilmek aynı zamanda, Partili tüm güçlerde bir zihniyet yenilenmesini gerektirmektedir. Özellikle 2000’li yılların politik atmosferinin ürünü olan çarpık “politika yapma tarzı”nın etkilerine maruz kalarak şekillenmiş devrimciler payına bu zihniyet yenilenmesi hayati bir önem taşımaktadır. Zira parti saflarında toplam faaliyetimizin yükünü taşıyan yoldaşlar arasında bu etkiyi şu ya da bu ölçüde taşıyanlar azımsanmayacak bir orandadır.

Yeni güçlerin eğitimindeki zayıflı alanları ve yakın önderlik

Partimiz tüm iradi çabalara rağmen, çalışma tarzının toplamından kaynaklanan sorunların da etkisiyle, güçlerinin tek yanlı gelişmesi gerçeğini değiştiremedi. Güçlerini illegal ihtilalci temelde çok yönlü eğitip yetkinleştirerek kadrolaştırmaktan alıkoyan en temel etken, gerek pratik deneyimi gerekse teorik-ideolojik düzeyi bugünkü güçlerine nazaran ileri olan yetişmiş kadrolarını

büyük oranda kaybetmiş olmasıdır. Zira kadroyu kadro yapan niteliklerin (ideolojik kimlik, devrimci-militan kimlik, sınıf kimliği, örgütsel kimlik), bu anlamda Partinin çok yönlü birikiminin yeni güçlere aktarılması, somut ve yakın bir önderlik altında gerçekleştirilecek olan pratik siyasal bir eğitim süreciyle mümkündür. Bu, önderlik planında deneyimli kadroların sınırlılığı nedeniyle yeterli ölçülerde yapılamadığı koşullarda, devrimci mücadeleye adım atan insanlar daha çok kendi bildiği/ yapabildiği şeyi yapar ve doğal olarak bu pratiğin şekillendirdiği bir kimlik kazanır.

Uzun yıllar saflarımızda yer alan, pratik içinde büyük bir iradeyle koşuran çoğu yoldaşımızın hala ideolojik, politik, örgütsel, savaştı militanlık, vb. alanlarda çok boyutlu bir eğitim sorunu ile yüzyüze olmalarının bir nedeni de budur. '80 sonrası dönem ile hapishane direnişlerinde yükü omuzlayan '90'lı yılların kadrolarının şu ya da bu şekilde yitirilmesi, o güne kadarki devrimcilik deneyimi ve örgüt kültürünün 2000'lerde devrimcileşen genç kuşaklara aktarılmasını önemli ölçüde sekteye uğrattı. Bu dönemin devrimcilerinin büyük bir kısmı, tasfiyeci legalizmin, liberal reformizmin baskın olduğu bir siyasal atmosferin etkisi altında bir devrimcilik anlayışı edindiler. Örgüt kimlikleri, geçmiş deneyimlerin birikimini taşıyan yetkin kadroların bizzat pratik içindeki yakın önderliği olmaksızın şekillendi.

Bir de buna, kendisini ileri bir siyasal kapasiteyle üretebilen illegal ihtilalci örgüt zemininden uzaklık eklendiğinde, tek yanlı gelişim, politikada mekanik anlayış ve tarz, örgütte kendini değişik biçimlerde dışa vuran bürokratizm, birey-örgüt ilişkisinde çevrecilik vb. zaaf ve zayıflıkların boy vermesi kolaylaştı.

“Politika yapmak” ve “güç olmak” sorunu

Bu zaaf ve zayıflıkları kurutmanın yolu, devrimci bir örgüt aracılığıyla yürütülecek ve her adımda onu büyütecek sistematik, hedefli, kesintisiz bir siyasal sınıf faaliyetidir. Siyasal sınıf çalış-

masına bağlanmayan herhangi bir politik faaliyet, bizi stratejik hedeflerimiz açısından bir milim ileri götürmez. Bu yüzden “politika yapmak” üzerinden tanımlanan tüm çalışmalar yeni dönemde gözden geçirilmeyi fazlasıyla hak etmekte, sözkonusu “zihniyet yenilenmesi”nin en önemli boyutunu oluşturmaktadır.

Son on yılın siyasal-örgütsel süreçleri içinde şekillenmiş devrimciliğin en önemli kusurlarından biri, tam da “politika yapmak” alanındadır. Güçlülük üzerine, politik faaliyet kapasitesi üzerine zaman zaman yapılan bazı vurgular, bu kusurun veya zaafın görülüp anlaşılmasını, dolayısıyla aşılmasını zora sokmaktadır.

Politika ve güç ilişkisi çarpık kavrandığı, bu ilişkiye mekanik, tek boyutlu bakıldığı her durumda, politika yapmak alanında zaafı bir pratik sergilemek kaçınılmazdır. Konunun en kapsamlı tartışıldığı dönem Kuruluş Kongremizdir. Devrimci taktiğin sorunları bağlamında en başta bu sorun tartışılmaktadır. Devrimci sınıfın partisi olarak toplum düzeyinde güç olmanın, sınıf adına toplum düzeyinde politika yapmanın ne denli yakıcı bir ihtiyaç olduğu saptanmaktadır. Politika yapmak için güç olmak gerektiği, güç olmak için de politika yapmak gerektiği ifade edilerek, güç/politika ilişkisi diyalektik bir bakışla ortaya konulmaktadır. Buradan, bugünkü güç ve olanaklarımız ne ise onun üzerinden politika yapmanız gerektiği sonucu kendiliğinden çıkmaktadır. Parti bu anlamda politika yapma yeteneğini partili kimliğin en temel öğelerinden biri olarak tespit etmektedir.

Partimiz açısından güç olmak, bilimsel sosyalizmi işçi sınıfı hareketiyle birleştirmek, kendisini işçi sınıfının bağrında illegal ihtilalci temelde inşa etmektir. Zira burjuvaziyle savaşımında işçi sınıfının en büyük silahı devrimci sınıf partisidir. Bir başka deyişle parti, burjuvaziyle savaşında örgütten başka silahı olmayan proletaryanın en ileri, en zorunlu, en hayati örgütsel yapılanmasıdır. İlegal temelde örgütlenmek zorundadır, çünkü burjuvaziyle sonuna kadar savaşabilmesi için olduğu kadar, varlığını sürdürebilmesi de buna bağlıdır. Çünkü o hedefledikleriyle, ideolojisiyle daha baştan

düzenin içine sığmamaktadır.

Güç ve devrimci örgüt

Partinin toplum düzeyinde güç olması, ancak buna uygun bir örgütlenmeyle, bu doğrultudaki bir örgütsel güçlenme ve kadrolaşmayla ve elbette bunun tek yolu olarak sınıf zemininde sürekli politika yapınakla başarılabilir. Nitekim, güç olmak için politika yapmak denilirken, en dar anlamda kastedilen, siyasal sınıf çalışması içinde -bu anlamda politika yaparak- devrimin gücünü oluşturmaktan, onu biriktirmekten, büyütmekten başka bir şey değildir.

Ya da farklı bir şekilde söylemek gerekirse; toplum çapında politika yapmanın, bunu sağlayacak aracı inşa etmekten, onu sürekli bir şekilde geliştirmekten başka yolu yoktur. Bu anlamda politika ve örgüt birbiriyle sıkı bir ilişki içinde değilse, yani araçla eylem, araçla hareket, araçla hedef karşılıklı olarak birbirini beslemiyorsa, orada temelli zayıflıklar var demektir. Bugün, yıllardır partinin saflarında mücadele eden yoldaşlarımız arasında bile, politika yapmayı, devrimin kuvvetini yaratmaktan, bu bağlamda devrimci örgütü büyütmekten kopuk ele alanlar olabilmektedir. Oysa içinde bulunduğumuz dönemde illegal devrimci örgütlülüğü büyütmek, bu anlamda örgütsel güçlenme ve kadrolaşma, politika yapmanın bağlandığı en temel halka olmak zorundadır.

Bugün genel olarak sol hareket, özelde de devrimci hareket cephesinde değerlerin, ilkelerin, stratejik doğrultunun kolayından yitirilebilmesinde politika-güç ilişkisine yönelik çarpık yaklaşım belirleyici bir yer tutmaktadır. Kimileri payına biraz iş yapabildikten, bir şekilde ifade kanalları bulabildikten, bu anlamda bir şekilde var olabildikten sonra, nasıl var olunduğunun bir önemi kalmayabiliyor. Kimileri için onun bunun peşinden sürüklenerek, düzenin icazet alanında hayat bulabilen reformist siyaset düzleminde barınmak her şeyden önde gelebiliyor. Kimileri ise politika

yapmayı başka öznelerin gücüne yaslanmaktan, daha doğrusu eteğine yapışmaktan ibaret görüyor. Bu durumda, devrimci örgütsel varoluşa, ilkesel tutumlara, stratejik doğrultuya gerek de yer de kalmıyor!

Proletarya için illegal temellerde yükselen devrimci örgüt, devrimin zaferine dek herhangi bir araç değil, olmazsa olmaz hayati bir araçtır. Proletaryanın muazzam enerjisinin, çelik disiplininin, kolektivite yeteneğinin cisimleşeceği başlıca güçtür. Günümüzde bu gücü ayakları üzerine dikmeye, o sayede sınıfın toplum çapında politika yapmasını sağlayacak kuvveti yaratmaya odaklanmamış hiçbir çabanın devrimci iktidar savaşımında herhangi bir anlamı olamaz. Böylesi bir politika yapma tarzı, yalnızca görüntüyü ve günü kurtarmaya yarayan, geçici olmaya mahkum bir çabadır.

Bugün Parti'ye gerekli olan, sıkı sıkıya sınıf zeminine basan, her adımda illegal devrimci örgütlüğü güçlendiren, çok yönlü bir kadrolaşmayı sağlayan devrimci politika yapmayı başarmaktır.

(Ekim, Sayı: 253, Ekim 2008)

Devrimci inisiyatif ve yaratıcılık üzerine

Tarih boyunca ezen sınıflarla ezilen sınıflar arasındaki mücadele hep eşitsizler arası mücadele olarak süregeldi. Emekçilerin mücadelesi büyük sıkıntılar ve zorluklar içinde gelişti. En küçük bir devrimci mevzinin dişle tırnakla kazanıldığı ülkelerde mücadele araçları kitlelerin olağanüstü özverileri, sınırsız enerji ve çabalarıyla yaratıldı. Emperyalizmin ekonomik gücüyle, silahları-ordularıyla, teknolojisi ve kukla rejimleriyle halkları abluka altına aldığı bir dünyada, emekçi kitlelerin özverili ve yaratıcı çabalarına dayanmadan zaferler elde etmek mümkün değildir. Güçsüz bir halkın güçlü bir düşmana karşı mücadelede sınırsız yaratıcılığı ve fedakarılığı, devrimcilerin en temel silahı olmuştur.

Çarlık rejiminin zor koşullarında örgütlenen Lenin'in Bolşevik Partisi, çok sayıda yayınları, teknik araçları ve kadrolarıyla ülkeye ağ gibi yayılmıştı. Ve bu partiyi ayakta tutma noktasında yoksulluktan kırılan işçilerin birkaç kapiklik parti aidatları son derece önemliydi. Tarih kitapları, ABD askeri teknolojisinin yüzlerce kez yok etme gücüne rağmen, Vietnam halkı önünde diz çöktüğünden pek söz etmez. Oysa Vietnam zaferi, dişini tırnağına takarak savşan, bombalardan korunmak için bütün bir şehri yeraltına taşıyan fedakârlıkların, yıllarca sarf edilen ve akıllara durgunluk veren çabaların, yaratıcılıkların sonucu kazanılmıştır.

Fazla uzağa gitmek de gerekmiyor. Bu ülkedeki komünistler, bugünkü partili düzeyi, son derece kısır bir tarihsel dönemde, olanaksızlıklar içinde ve sınırlı sayıda insanla adeta yoktan var ettiler. Bu elbette kolay elde edilmedi. Büyük çabalar ve emeklerle kazanılabildi. Zira Marx, Engels ve Lenin'in yolundan yürüyen komünistler, yapılamayanlar için "nesnel" nedenleri sıralayan ya da bin bir çeşit mazeret üreterek iş yapmaktan kaçınan, görevlerinin üstünden atlayan insanlar değil, tam tersine her tür zorluk ve engeli aşmaya çalışan, nesnellığe teslim olmadan olmazı olur yapan, sabırlı-inatçı ve nihayet yaratıcı bir çaba sergileyerek, partili düzeye ulaşmayı başaramışlardır. Şimdi bu düzeyi daha ileriye taşıma görev ve sorumluluğu ile yüzyüzeyiz.

Kollektif örgütlü çalışma, yaratıcılık ve inisiyatif

Devrimci faaliyette sonuç alınabilmesi, öncelikle birbiriyle yakından ilişkili iki konuya bağlıdır. Birincisi, tüm bireysel çalışmalarını ortak hedefe yönelten kolektif örgütlü çalışmadır. İkincisi ise, kolektif örgütlü çalışmayı tamamlayan, onu durgun, mekanik ve tekdüze bir çalışma olmaktan kurtararak, her somut duruma göre zenginleştiren, geliştiren ve yeni açılımlara kavuşturan, yaratıcılığa ve devrimci inisiyatife dayalı çalışmadır. Bu uyumlu bileşim olmadan yürütülecek bir devrimci çalışmadan istenen verim ve sonucun alınması çok zor olacaktır.

Kolektif örgütlü çalışmanın gerektirdiği disiplin ile devrimci yaratıcı inisiyatif karşı karşıya konulamaz. Bir komünist, taşıdığı sorumluluk ve devrime olan inancıyla her somut durumda doğruyu arayan, belli kalıplarla kendini sınırlamayan insandır. Önemli olan, sonucu nasıl olursa olsun bize söyleneni yapmak değil, mücadeleye katkıda bulunacak, bizi ileriye taşıyacak bir faaliyeti örgütleyebilmektir.

Bugünkü yetersizliğimizin bir nedeni kolektif örgütlü çalışmayı

sürdürmede gösterdiğimiz zayıflık ise, diğer önemli neden de yaratıcı ve inisiyatifli çalışma konusundaki zayıflıktır. Dolayısıyla devrimci çalışmanın bu yönüne giderek daha fazla önem verilmesi gerekiyor.

Dünyada sayısız devrim işçilerin, emekçilerin ve devrimci militanların inanç, azim, kararlılık ve yaratıcılıklarıyla gerçekleşti. İster zaferle sonuçlanmış olsun ister yenilgiyle, her devrimci eylem yeni dersler ve deneyimler bıraktı geriye. Hepsinin ortak amacı yeni bir dünya yaratmaktı. Bütün bu mücadelelerin içinden sayısız proleter kahramanlar ve örnek devrimci militanlar çıktı. Hangi devrimi, hangi devrimci eylemi incelersek inceleyelim, hepsinde ilk göreceğimiz şey, her birinin çok sayıda devrimci militanın ve emekçi kitlelerin emekleriyle gerçekleştiği olacaktır.

Bunun yanısıra her büyük devrimde ya da devrimci eylemde adını anmadan geçemediğimiz önemli devrimci kişiler de vardır. Devrim ya da devrimci eylem kitlelerin eseri olmuştur. Ama onun, neredeyse bütün yeni ve olumlu özelliklerini kendi eylemine yansıtan, bu yönüyle öne çıkan örnek devrimciler ve önderler, belirgin bir şekilde önümüzde dururlar.

Buradan çıkarmamız gereken iki önemli sonuç var. Bunlardan birincisi, örnek devrimci militanların ve önemli devrimci derslerin, daima devrimci mücadeleler tarafından yaratıldığıdır. Diğer ise, devrimci kadroların, kendi görevlerini yerine getirebilmeleri ve sağlıklı bir komünist gelişime sahip olabilmeleri için, hem devrimci deneyim ve derslerden ustaca yararlanabilmeleri, hem de seçkin devrimcilerin ve devrimci önderlerin karakteristik özelliklerini örnek alarak kendilerini geliştirmeleri gerektiğidir.

Örneğin, devrimci kadroların taşınması gereken temel özellikler üzerine yazılan sayısız makale ve yazılarda, bütün zamanların en büyük devrimcisi olan Lenin örnek gösterilmiştir. Elbette, devrimci militanların eğitimi ve gelişimi söz konusu olduğunda, en gelişmiş örneklerin ele alınması doğaldır. Çünkü, bu en gelişmiş örneklerde, çoğu kez imkansız sayılan şeylerin başarılabilirliği, değişmez sa-

yılan şeylerin değiştirilebilirliği görölür.

Yalnızca kendisine söylenenleri yapmaya çalışan insanlarla bir yere varılamayacağı açıktır. Belli kalıplarla düşünen ve iş yapan, devrimci mücadelede ciddi atılımlar yapmaktan ürken tereddütlü bireylerin sakıngan, tekdüze ve mekanik çalışmaları mücadelenin ilerlemesinin önündeki en büyük engellerden birisidir. Böylesi insanlarla ancak var olanlar tekrarlanır. Günler, aylar ve giderek yıllar “bir şeyler yapıyoruz”, “gelişiyoruz” avunmalarıyla geçer. Bu inisiyatifsiz insanların ayak sürümleri sürekli tempo kaybına neden olur. Oysa ciddi bir devrimci hareketin hızla ilerlemesi, tempoyu yükseltmesi gerekir. Bunun için ise, inisiyatif sahibi ve yaratıcı kadro ve militanlara sahip olmak şarttır.

Yalnızca söylenenlerle iş yapmaya alışmış, kendisine söylenmeyen şeyleri yapmaktan kaçınan bir komünistin yol açacağı zararlar saymakla bitmez. Güç ve olanakların boşa harcanması, zaman kaybı, uygun fırsatların kaçırılması, moral bozukluğu, işlerin aksaması, ilişkilerin mekanikleşmesi ve verimsizleşmesi, bürokratik eğilimin güçlenmesi vb...

Marksizme göre, “gerçek her zaman somuttur.” Hiçbir yönerge ya da hiçbir bilgi-deney, gerçeği tam olarak kucaklayamaz, ona ancak şu ya da bu ölçüde yaklaşılabılır. Günlük pratik çalışmalarımızda somut gerçeği sürekli irdelemeliyiz. Geçmişin deney ve tecrübelerini göz önünde tutarak, bize söylenenlerin kendi somutluğu içinde hayat kazandırılabilmediği ölçüde değer taşıdığını, belli koşullarda söylenenleri pratiğin canlı ayrıntılarıyla yoğurmadan mekanikçe uygulamanın hiç de istenen sonuçları yaratamayacağını, hatta tam tersi sonuçlara bile yol açabileceğini akılda tutmalıyız.

Söylenenlerin çoğu durumda bize yönümüzü bildiren genellemeler olduğunu, onların yaşama uygulamak için bize önerilenlerin geneldeki gerçekliklerle sınırlandığını, dolayısıyla kendi gerçeğimizde onları yeni biçimlerle zenginleştirmemizin gerekebileceğini unutmamalıyız. Bize söylenenleri hayata geçirirken, onları geliştirerek zenginleştirmenin bizim görevimiz ol-

duğunu bilmeliyiz. Zira, kendilerini söylenenleri yapmakla sınırlayanlar, memur ruhlu insanlardır.

Bir komünist, bir işi sadece kendine gösterildiği gibi yapan kişi midir? Partinin kendisine verdiği görevi eksiksiz olarak yerine getirmiş bile olsa, onu kendisine söylendiği şekilde yapan bir militan, iyi bir militan mıdır? Basmakalıp bir düşünce yapısına sahip olan, önüne hesapta olmayan engel ya da sorunlar çıktığında tökezleyip kalan bir devrimci, öncü olabilir mi? Eğer yaratıcılık komünist militanın en önemli özelliklerindense, bunun gelişimi nelerle bağlıdır? Bütün bu soruların yanıtları kendi içinde vardır ve sorunun ne olduğuna işaret etmektedir.

Marksist teori ve yöntem en önemli silahımız!

İnsanlık tarihinin en gelişkin düşünce sistemi Marksizmdir. Marksist teorinin amacı ise, devrimci pratiğin sorunlarına doğru yanıtlar üretmektir. Eski dünyanın alışkanlıkları, ilişki, kültür ve düşünce sistemiyle dört bir yandan kuşatılmış bulunan bir insanı değiştirmek, insanlığın gelişiminin önünde büyük ve güçlü bir engel olan bir sistemi yıkmak ve yeni bir dünya yaratmak, devrimci pratiğin amacıdır. İşte Marksizm, böylesine derinlemesine bir eylemin kılavuzudur. Bu nedenle Marksist teori ile donanmak, kendisiyle birlikte dünyayı değiştirme eylemine yönelen bir komünist militan açısından zorunludur.

Elbette Marksizm ile donanmak, marksist klasiklerin okunup incelenmesine indirgenemez. Zira Marksizmin öğrenilmesinin esas alanı devrimci pratiktir. Hem geçmişin devrimci pratik deneyimleri, hem de bugünkü devrimci politik çalışmanın ve devrimci yaşamın kendisidir. Marksizm’le donanmak, amaca ulaşabilmek için, hem eldeki bütün olanaklardan en yaratıcı tarzda yararlanmak, hem de yeni olanaklar yaratmak açısından da zorunludur. Marksizm bize kitlelerin devrimci enerjisinin, devrimci yaratıcı zekâsının ve devrimci atılganlığının nasıl harekete geçirileceğini göster-

rir. Bu bakımdan, Marksizmi büyük bir merakla ve heyecanla öğrenme isteğini asla yitirmemek, komünist militanın devrimci yaratıcı eyleminin ve gelişiminin vazgeçilmez koşuludur. Devrimci yaşamını ve pratiğini kabaca tekrarlayarak yürümeye çalışan devrimciler, gerçekte Marksizmin devrimci özünü kavrayamamış, Marksizmi büyük bir merakla öğrenme ve yaratıcı bir tarzda pratiğinde somutlama istek ve azmini yitirmiş kimselerdir.

Marksist teorinin devrimci pratik içinde somutlanabileceği, geçmiş devrim deneyimlerinin her somut duruma yanıt veremeyeceği, bütün ayrıntıları dolduran önermelerde bulunamayacağını bilincinde olarak, her somut görevde gerçeği aramalıyız. İnsan bilgisinin pratikten çıktığını ve yine ona dönerek doğrulanması gerektiğini akıldan çıkarmamalıyız.

Komünist militanların sadece kendisine söylenenleri yapmakla sınırlı kaldıklarını düşünelim. Eğer böyle olsaydı, devrim asla başarıya ulaşamazdı. Bu bakımdan, komünist militan için aslolan, sadece fiziki gücüyle değil, yaratıcı düşüncesiyle de mücadele edebilmeyi başarabilmektir. Ona bu yeteneği kazandırabilecek olan ise Marksizmin teorisi ve yöntemidir. Bu olmaksızın, komünist militanın hareket alanı daima dar kalacak, eldeki güç ve olanakların çok küçük bir kısmı harekete geçirilebilecektir.

Parti yaşantısı, devrimci pratik ve Marksizm

Her şeyden önce, bir işi yapmaya karar vermek büyük bir önem taşımaktadır. Elbette gerçekleştirilebilecek kararlar vermek gerekir. Ama bir şeye karara verirken, onun gerçekleşebilir gerçekleşemez oluşunun ölçüleri nelerdir? Bu noktada mevcut imkânlar ile alınan karar arasındaki ilişkiyi doğru kurmak büyük bir öneme sahiptir. Elbette ki bir imkâna bakan gözün ona nasıl baktığı da son derece önemlidir. İlk bakışta soyut gibi görünen bir imkân, ancak biz ona kullanılabilir, harekete geçirilebilir gözle baktığımızda ve onun üzerinde iş yapmaya başladığımızda, somut bir

olanak haline gelebilir. Yaratıcılık kendisini burada da belirleyici bir şekilde ortaya koyar.

Partinin politik faaliyeti, onun bütün örgütlerinin ve militanlarının faaliyetlerinin toplamıdır. Öyle ki, devrimci militanın gündelik devrimci faaliyet içerisinde öğrendiği her yeni şey, edindiği her yeni deneyim ve yarattığı her yeni imkân partiye mal olur. Öyleyse, komünist militanın karşılaşmış ve üstesinden gelemediği ve böylece kesintiye uğrattığı çalışma, çözümsüz kalan her sorun, partinin politik faaliyetinin de aksamasına yol açacaktır. Parti faaliyeti, böylesine birbirine bağlı ve birbirini etkileyen bir faaliyettir. Bir komünist partinin militanı olmak demek, hiçbir kişisel çıkar gözetmeksizin, kişisel bir tatmin duygusuyla hareket etmeksizin, yapılan her işin devrim ve sosyalizm için yapıldığını bilmek demektir. Böylesine bir adanmışlık, öne çıkan sorunları aşmak için de yeterli bir zemin demektir.

Kuşkusuz ki devrimci politik faaliyet, hiçbir zaman planladığımız şekilde engelsiz yürümeyecektir. Hiç beklenmedik bir anda, hiç hesaba katmadığımız sorunlar ya da engeller çıkabilir karşımıza. Ama komünist militan, bunların rastlantısal olarak mı ortaya çıktığını, yoksa zorunlu ilişkilerin bir sonucu mu olduğunu bilebilir. Bunu bilerek yeni duruma göre yeni tutumlar geliştirebilir, *“her belirli anda, bütün zinciri tutmak için kavranması gereken halkayı bütün gücüyle kavrayabilir ve ikinci halkaya geçişi sağlamca hazırlayabilir”* (Lenin) Yoksa, komünist militanın tutumu; yeni, hesapta olmayan bir sorun ve engelle karşılaşınca afallayıp kalmak, koşullardan yakınlıkla gerisin geriye dönmek değildir. Yaratıcılık burada da kendisini açıkça hissettirir.

Parti yaşantısı, devrimci pratik ve Marksizm, bize olanca yaratıcılığımızla ileri atılmanın olanaklarını sunar. Bir parti işini, sadece kendilerine söylendiği gibi yapmayı mütevazî bir erdem olarak gören devrimciler vardır. Böylesi, genellikle, kendilerine söylenen işin, yönetici ya da önder yoldaşlar tarafından zaten en yaratıcı tarzda planlanmış olduğunu düşünürler. Elbette ki, partinin

belirlediği rotayı şaşmaz bir şekilde takip, parti ilke ve kurallarına bağlı kalmak, komünistlerin en büyük erdemlerinden birisidir. Ama, ele alınan parti işi yapılırken, onun olabildiğince iyi bir şekilde yapılabilmesi için, eldeki olanakların nasıl en iyi şekilde kullanılabileceğini, o işin başındaki militanın yaratıcı düşüncesi ve pratiği belirler. Bu açıdan bakıldığında, yukarıda bahsedilen anlayış asla bir erdem sayılamaz.

Özcesi, devrimci pratiğin temel başarı koşullarından birisi olan devrimci inisiyatif ve devrimci yaratıcılık, her düzeyde ve her iş açısından geçerlidir. Mücadele, mücadelenin pratik yararı için bireysel inisiyatif kullanmaktan korkmayan, yaratıcı davranabilen yeni insanların omuzlarında yükselecektir.

Hedefimiz yalnızca bize söylenenleri en iyi yerine getiren insanlar olmak değildir. Esas hedefimiz, bize söylenenlerin ötesine geçebilmek, somutluğu kavrayan bir çalışmayı örgütleyebilmek, yaratıcı bir tarzda sorunlara devrimci çözümler bularak mücadeleye katkıda bulunmak olmalıdır.

Komünist militan, sorumluluk yüklenme cesaretinin artmasıyla gelişecektir. Komünist militan, hiç hata yapmayan değil, hatalarını yinelemeyen ve vahim hatalar yapmayan insandır.

Devrimci çalışmanın yararı için, iyi niyetle yapılan ama sonuçta hata olarak gündeme gelen yanlış inisiyatif uygulamaları cesaretimizi kırmamalıdır. Hatalarımızı ancak yeni inisiyatif örnekleri ile aşabileceğimizi unutmamalıyız.

(Ekim, Sayı: 251, Mart 2008)

Örgütlenme alanındaki yetersizliklerimiz üzerine

Bugün örgütlenme planında yaşadığımız zayıflık, neredeyse tüm çalışma alanlarımızda, siyasal-örgütsel faaliyetimize ilişkin değerlendirmelerde ortaklaşılın bir nokta durumunda. Bu zayıflık genelde iki boyutta yaşanıyor. Birincisi, partinin siyasal pratiğinin taşıyıcısı güçlerin çok yönlü gelişiminde, bu anlamda kadrolaşmadaki yetersizliktir. İkinci boyutu ise kitleler içinde örgütlenmek, bu anlamda çevre-çeper ağını güçlendirip yaymak, sağlamlaştırıp büyütme alanında karşımıza çıkıyor.

Bu sorunumuzu dönemin nesnel tablosu içinde anlamak, anlamlandırmakta fazla bir zorluk yaşamıyoruz. Öyle ki, çoğu kez, kitle mücadelesinin zayıflığı, toplumsal-siyasal atmosferin genel durumu, sınıf ve emekçi kitlelerin kısıtıldıkları cendere, bilinç düzeyleri vb. nesnel veriler, öznel dair değerlendirmeleri önceleyebiliyor. Dahası kimi zaman, faaliyet kapasitesi ve ortaya konulan çaba üzerinden “asgari bir yeterlilik” tespiti ile sonuçlanıyor. Bu tarz bir değerlendirme ise, var olanla yetinmeyi, hiçbir yenilenme-gelişme yaşamadan yola devam etmeyi getiriyor.

Geçmişte genelde bir faaliyetin değerlendirmesi, haberi, yorumu yapılırken, sıkça zayıflıklara işaret edilerek yüklenme alanları belirlenirdi. Yıllardır bunun yerini yeterlilikleri vurgulama yaklaşımı, bu anlamda bir memnuniyet sergileme tutumu almış bu-

lunuyor. Arada istisnaları olsa da, çalışmaya ilişkin değerlendirmelerde, sergilenen faaliyet kapasitesi öne çıkarılarak yapılan işlerin belli bir yeterlilik taşıdığına işaret ediliyor. Bir yönüyle bu, öz güveni vurgulamanın bir yolu, çalışma kapasitesinden kaynaklanan güvenin bir ifadesi sayılabilir. Hatta genel bir propaganda ögesi olarak da kabul edilebilir. (Böyle bir yanı olduğu içindir ki, küçük-burjuva akımların çoğunda çalışmadaki başarı vurgusunu ifrata vardırmak, geleneksel bir davranış çizgisidir.)

Fakat bu etkin faaliyet kapasitesi bizi sorun yaşadığımız alanda ilerletmediği içindir ki, “iyi politika yapıyoruz, güçlü bir çalışma yürütüyoruz” diye başlayan cümlelerin sonu “fakat örgütlenmeyi başaramıyoruz”, ya da daha sık olarak “örgütlenme ayağını eksik bırakıyoruz” şeklinde noktalanıyor. Oysa başarılı bir politikanın, güçlü bir faaliyetin, etkili bir faaliyet kapasitesinin en temel ölçütü (sayıları her şeyin başı ve sonu olarak görmüyorsak eğer), her şeyden önce ve özellikle örgütlenme alanında alınan mesafedir.

Bunu örgütlenmenin iki boyutu açısından da söylemek mümkün. Örneğin, yürüttüğümüz ajitasyon-propaganda çalışmamız, taktik veya yöntemsel hatalarımız nedeniyle sonuçlar yaratamasa da, parti bünyesinin özdeneyime dayalı eğitimine, olgunlaşmasına katkı sağlıyorsa, bu çerçevede çok yönlü kadrosal gelişime yarıyorsa, orada yine de bir başarı var demektir. Yığınların eğitiminde olduğu gibi, partinin kendi bünyesinin eğitiminde de özdeneyim öğelerine dönüştürülebildiğinde, yapılan yanlışlar, eksiklik ve zafırlar temel bir sorun değildir.

Örgütlenmek, doğrusuyla eksiğiyle böylesi bir siyasal örgütsel pratiğe yaslanarak kitleleri ve elbette tek tek bireyleri devrimci bir konuma çekmektir. Nitekim tüm siyasal sınıf çalışmamızın temelinde işçi kitlelerini düzen dışı devrimci bir konuma, işçi sınıfını kendi devrimci ideolojik çizgisine, kendi çıkarlarına sahip çıkan bir tutuma kazanma hedefi yatıyor. Belirli hedeflere yönelik planlı, sistemli ve sürekli bir ajitasyon ve propaganda, bu hedefe ulaşmanın yalnızca bir ayağını oluşturuyor. İşte böyle bir faaliyet planlı, sis-

temli ve sürekli bir şekilde örgütlülük üretmiyor ya da örgütsel gelişmeye hizmet etmiyorsa, orada ciddi bir sorun var demektir. Böyle bir durumda her türlü yeterlilik iddiası ve başarı vurgusu dayanaksız kalmaya mahkumdur. Zira böyle bir zaafın yaşandığı yerde yapılan işler yalnızca günü kurtarmaya yarar. Günü kurtarmak ise özünde bir tür kendiliğindenci sürükleniş ve idareciliktir.

Başlangıçta örgütsel yetersizliklerden kaynaklanan böyle bir pratiğin zayıflıkları anlaşılmalıdır. Ancak, buradaki çelişki kavranamaz ve bir iç çatışmaya dönüştürülmezse, dahası giderek bir memnuniyet hali oluşursa, günü kurtarmak giderek asli hedef halini alır. Böyle bir politik faaliyet tarzı doğal olarak örgütlenmek alanında da ciddi zayıflık ve zaafı beraberinde getirir. Geleceği kazanmak iradesi, bu bağlamda devrimci iktidar perspektifi yitirilir. Görüntü özden daha önemli görülmeye başlar. Örneğin çoğu iş-faaliyet, devrimci mücadelenin ihtiyaçları gerektirdiği için değil, içte ya da dıştaki bazı gözlere göstermek için yapılır hale gelir. Haliyle devrimci mücadelenin en temel ihtiyacı olan örgütlenmek de bundan payına düşeni fazlasıyla alır.

Zira, genel siyasal faaliyetin, ajitasyon-propaganda boyutundan farklı olarak örgütlenme ayağı, zorlu nicel birikimlerin yaratılmasını, bunlara dayalı sancılı nitel sıçramaları gerektirir. Bir başka deyişle, çok daha büyük bir ısrarı, çok daha yoğun, sistemli, planlı ve kesintisiz bir müdahale tarzını ve kolektif bir işleyişi gerektirir. Böylesi bir tarz ve işleyiş de ancak, her adımda örgütlenmeye bağlanan sistemli, hedefli, kesintisiz bir ajitasyon-propaganda faaliyeti zemininde hayat bulabilir.

Böyle bütünsel bir siyasal sınıf çalışmasını örnek ise bir iktidar perspektifi sorunudur. Devrimci iktidar perspektifi, görüntüyü kurtarıma değil geleceği kazanıma iddia ve iradesiyle hareket etmeyi sağlar. Böyle bir bakışla hareket edildiğinde, mevcutla yetinen, kendi sınırlarını zorlamayan pratiğin yerini, tuttuğunu koparan bir devrimci çaba alacaktır. “Örgütlenemiyoruz”, “örgütlenme ayağını eksik bırakıyoruz” demek, gerçekte devrimci iktidar perspekti-

fine dayalı bir politik çalışma yürütemiyoruz demektir.

Devrimci iktidar perspektifinin zayıflığı, buna dayalı olarak geleceği kazanma iddiasının güçsüz kalması, örgütlenmenin birbiriyle doğrudan ilişkili her iki boyutunda da sonuçlarını üretecektir.

Bunun önce bir partinin iç örgütlülüğündeki yansımalarının ne olacağına bakalım. Günü kurtarma kaygısı, tüm yoğun koşturmacaya rağmen verili koşulları aşmayı hedefleyen bir pratiğin önüne geçer. Ajitasyon-propaganda çalışmalarının katlanarak arttığı zamanlarda bile, bir iç istikrar sağlanamaz. Parti çeperini örgütlü bir kuvvete dönüştürme çabasının süreklilik taşınamaması bu sorunun en hayati yanıdır. Organ, birim, kolektif, çalışma ya da eğitim grubu vb. toplantılarda sürekli aksamalar yaşanır. Bu durumda genellikle, “ancak bu kadar yapılabilir”, “elimizden bu kadarı geliyor” gibi sınırları vardır kişilerin ya da birimlerin. Tutuculuk sergilenerek, yöntemlerde, olanaklarda, araçlarda vb.’nde mevcut olanla yetinilir. Bu yetinmecilik genel bir gevşekliğin de kaynağı olur. “Olanakları arttıralım, yeni yol-yöntemler geliştirelim” gibi sözler havada kalır. Günlük olarak sergilenmek zorunda olan, kimi zaman yoğunlaşan pratik koşturmacaya, her türlü eleştiriye etkisizleştirmenin gerekçesi haline gelir, vb...

Böyle bir tarz kendine göre bir örgütsel şekillenme de yaratır. Çevrecilik, bu tarzın taşıyıcısı olan örgütsel yapının en belirgin karakteridir. Küçük-burjuva kimliğin kendine verimli bir yaşam alanı bulduğu çevrelerde, ahbap çavuş ilişkilerine, sosyal bağlara, “sorumlu” diye tabir edilen şeflerin kişisel keyfiyetine dayalı bir işleyişe oluşur. Şeflerin emrinde doğal olarak memurlar vardır. Bu tür yapılarda yoldaşlık ilişkileri ve örgütsel hukuktan önce, arkadaşlıklar, yakınlıklar, özel ilişkiler gelir. İnsanların karşılıklı tutumunu bu özel bağlar belirler. Devrimci iktidar perspektifinin esamisi okunmayan bu çevrelerde, en bayağı yöntemlerin kullanıldığı bir “iç iktidar” mücadelesi yaşanır. Birer mezhep görünümündeki bu tür çevrelerde devrimci iç yaşamın yerine liberallik, laçka ilişkiler, dedikodu mekanizması hakimdir. Devrimci eleştiri-özeleştiri-

rinin yerini kişisel husumetlere bağlı olarak birbirinin açığını kollama, sorunları sürekli kişiselleştirme ve saldırganlık alır. Elbette iç uyuma sahip mezhepler de vardır. Buradaki uyum, genelde kendisine biat edilen bir şeyhin etrafında toplanan müritlerin liberal oportünist idareciliğine dayanır, vb...

Düzeni zor yoluyla yıkmaktan başka bir seçeneği olmayan devrimci bir sınıfın böyle bir tarz, işleyiş ve örgütsel yapıyla uzaktan yakından işi olabilir mi? Yazık ki yer yer, elbette yukardaki kadar kaba bir biçimde olmasa da, çevreciliğin çeşitli izleriyle karşılaşabiliyoruz. Oysa işçi sınıfının partisi ancak, bu sınıf zemininde boyveren devrimci bir iç yaşamı her düzeyde hakim kılarak örgütlenebilir. Bu zeminde, proletaryanın devrimci özüne yaraşır kolektif bir işleyişi, illegal devrimci bir örgütsel niteliği, bu çerçevede çelikten bir disiplini ve proleter demokrasiyi gerçekleştirmeyi başaramadığı koşullarda ise, örgütlenmenin zayıf kalması kaçınılmaz olur.

Bizde yaşanan sorun birçok açıdan ele alınabilir. Her şeyden önce, parti çeperini her düzeyde örgütlü kılmakta güçlük çekiyoruz. Buradaki sorunun bir yanı çevremizde duran her insanla ilişkiyi tanımlayarak siyasal bir pratiğin içine katmaksa, diğer yanı onları, başta eğitim çalışmaları olmak üzere çeşitli düzeylerde parti propagandasıyla kazanma çabasını süreklileştirebilmektir. Oysa genelde dönemsel politikalarımızın araçlarıyla ilişkilenen insanlar, daha ilk adımda partiyi bilseler dahi, uzun süre onları doğrudan partiye kazanmayı hedefleyen bir propagandadan geri durabiliyoruz. Bazen bazı esnek araçların, kitle örgütlerinin, politikaların yalnızca kitleleri düzen karşıtı devrimci konuma, düzeni zor yoluyla yıkma tutumuna, bu çerçevede partiye kazanmaya hizmet etmeleri gereği unutulur, bunlar kendi içinde amaçlaştırılabilir. Hatta yer yer devrimci örgütsel kimlik bir yana bırakılıp, tersinden bir ikameye heves gösterilebiliyor. Bu giderek, devrimci iktidar savaşımı yürüten bir parti kimliğinin silikleşmesine varabiliyor.

Kitleler içinde örgütlenme alanındaki bir başka zayıflık, ilişki-

lerde istikrar sağlayamamaktır. Tüm solun soluğunu tüketmiş olduğu bazı yerelerde işçilerin başvurduğu tek adresiz. Buralarda geçmiş sınırlılıklarla karşılaştırılamayacak nicelikte temas imkanları ortaya çıkıyor. Hatta öyle bölgelerimiz var ki, yoldaşlarımız, yıllar içinde sayısız işçi ve emekçiyle tanışıklığı olduğuyla övünebiliyor. Ancak, tanımlı bir şekilde ilişki sürdürdüğümüz, propaganda araçlarımızı aksatmadan ulaştırdığımız ya da farklı olanaklar yaratmak hedefiyle sosyal bağımızı sürdürdüğümüz ilişkilerin bir dökümü yapılmaya çalışıldığında, belirgin bir zayıflıkla yüz yüze kalabiliyoruz. Zira, belli ihtiyaçlar/hareketlilikler üzerinden bizimle temasa geçen ya da bizzat çalışmamız sonucu temas kurduğumuz emekçiler, ilgilerinde bir zayıflama yaşadıklarında, hareketli süreci geride bıraktıklarında hızla gündemimizden çıkabiliyorlar. Karşımıza çıkan olanaklar kısa vadeli sonuçlar veriyorken ilgileniyor, durağanlaştığı ve ilişkiyi sürdürmek zorlaştığında ise ilgimizi kaybedebiliyoruz. Oysa, istikrarlı bir ilişki sürdürülmeyen değil insan örgütlemek, herhangi bir etkinliğe katacak ilişki bile bulamayız.

Nitekim, gerek genel kitle eylemlerine, gerek kendi eylem ve etkinliklerimize katılımında belli sınırları aşmakta yaşanan zorlanmada, kitle içinde örgütlenmenin bu en hayati gereğine uygun davranmamak büyük bir rol oynuyor. İlişkilerde gereken ısrar gösterilemediği içindir ki, parti çalışmasında karşımıza çıkan sayısız ihtiyacı (mali kaynak, toplantı mekanı, teknik araçlar, barınacak yer vb.) karşılayacak olanakları bulmak da rastlantıya kalıyor.

Günü kurtarma tarzının kitle çalışmasına yansımalarından bir diğeri, ilişkilerde istikrar sorununun bir parçası olarak karşımıza çıkıyor. “Örgütleyemiyoruz” sözü aslında, “insanlarla düzenli görüşmüyoruz, gazetemizi, kitaplarımızı okutmuyoruz, çalıştığı alandan, yaşamından sistematik bir müdahaleye konu etmiyoruz” demenin kestirme yoludur. Oysa bir insanın yaşamına dahil olmadan, bir gencin, bir işçinin, bir emekçinin doğal çevresinin bir parçası haline gelmeden, onlar için yerine göre candan bir dost, yerine

göre bir mücadele önderi, bir kılavuz olmadan o insan nasıl kazanılabilir ki? Bu ancak, kişinin zaten bir şeyler yapmaya dünden hazır olması, zaten arayış içinde olması durumunda mümkündür. Kaldı ki böyle insanlarla bile ancak gece-gündüz etkili bir kitle çalışması içinde bulunduğu koşullarda karşılaşılabilir. Ya da ancak böylesi bir ısrarlı çalışma devrimciler potansiyeli taşıyan insanlarla buluşmamızı bir rastlantı olmaktan çıkarabilir. Bizde nasıl yaşıyor? “Şu işçi sendikalaşmak için bize uğradı birkaç kez, süreç noktalandıktan sonra da bir-iki kez biz gittik, sonra bir gelişme olmayınca öyle kaldı”. Bu hiç de az karşılaştığımız bir durum değil.

Peki, bilinci felç edilen, dört bir koldan burjuvazinin ideolojik, siyasal, kültürel, moral bombardımanına maruz kalan bir insanın, istikrarsız, en iyi ihtimalle gazete vermekten, arada bir görmekten ibaret bir müdahaleyle bu düzenden koparılması mümkün müdür?

Biz kitleler içinde dört dönmediğimiz, onlar için çalışma ve yaşam alanlarının vazgeçilmez öğeleri olmadığımız sürece, geleceği kazanma iradesine uygun bir kitle çalışması değil, bir kez daha günü kurtarmaktan ibaret bir pratik gerçekleştirmiş oluruz. Bu aslında her geçen gün yeni zorluklarla, zorlanmalarla yüzyüze kalan siyasal faaliyeti giderek bir noktadan itibaren yürütememeye varır.

Oysa düzen güçlerinin toplumsal muhalefetin-mücadelenin en ileri kuvveti olarak devrimci harekete yönelik faaliyeti sürekliliğinden, ısrarından en ufak zayıflık göstermiyor. Kendi içinde kavgalar, sürtüşmeler sürüp giderken bile burjuvazinin bu konuda bir an olsun boşluk bırakmaya niyeti yok. Kaldı ki böyle bir durum, eşyanın doğasına aykırı olurdu. Burjuvazi, genel olarak toplumsal muhalefetin düzen sınırlarını zorlaması bir yana, düzene küçük engellere dönüşemediği bir durumda bile, geleceğini güvence altına almak uğruna herhangi bir şey esirgemiyor. Düzenin ve devletin tahkimatında, buna paralel olarak sınıf mücadelesine ve özellikle de devrimci harekete yönelik saldırganlıkta belirgin bir süreklilik,

dikkat çekici bir ısrar göze çarpıyor.

Hal böyleyken, verili olanı aşmayı tam da düşmanın gösterdiği ısrarı kuşanarak zorlamayan, bu anlamda günü kurtarmaktan ibaret kalan her türlü pratik, esasında günü de geleceği de kaybetmektir!

(Ekim, Sayı: 255, Aralık 2008)

Yerel örgütleri güçlendirmenin önemi

Partinin devrimci örgütün güçlendirilmesine çubuk büktüğü, dahası bunu “yaşamsal” ilan ettiği bir dönemde yerel örgütlerimizin güçlendirilmesi özel bir önem kazanmaktadır. Partinin yerel örgütlerden oluştuğu gözönüne alındığında, yerel örgütlerin güçlendirilmesinin önemi daha kolay anlaşılır. Zaten yerel örgütlerimizin güçlendirilmesinden söz ettiğim izde, dolaysız bir şekilde partinin güçlendirilmesinden de söz etmiş oluyoruz.

Aynı diyalektik bütünlük, partinin gündeminde bulunan kadrolaşma sorunu açısından da geçerlidir. Parti, militanların kadrolaştırılmasına vurgu yaparken, çevre ve çeper ilişkilerini örgütlemenin önemi üzerinde de durmaktadır Bu koşullarda isabetli bir müdahale, ısrarlı bir çaba ile güçleri kadrolaştırmada yol almak, esası yönünden yerel örgütlerimizin bu alanda gösterecekleri başarıya bağlıdır.

Parti militanlarının yanısıra, gelişmeye açık, bu yönde çaba harcayan çevre/çeper ilişkilerinin daha ileriden kazanılıp kadrolaştırılması ancak devrimci siyasal faaliyet içinde mümkün olduğuna göre, bu faaliyeti sürdüren yerel örgütlerimiz etraflarında biriken güçleri kadrolaştırma hedefiyle hareket edebilmeli, toplam faaliyeti planlarken işin bu yönüne özel bir dikkat göstermelidirler.

Pek çok temel metinde vurgulandığı üzere kadrolaşma ge-

nel/soyut bir sorun değildir. Somut olan bu sorunun somut çözüm alanı, devrimci siyasal sınıf çalışmamızı yürüten yerel örgütlerdir. Bu noktada merkezi müdahale elbette önemlidir. Ancak pratikte somut adımlar atacağımız yer yine yerel örgütlerimiz olacaktır.

İhtilalci bir sınıf partisi için kadrolaşma sorununun çözüm alanı genel siyasal faaliyetten öte, devrimci sınıf çalışması olabilir ancak. Partinin, sınıftan kadrolaşmak ve kadroları sınıf çalışması içinde dönüştürerek yeniden kazanmak yönünde yaptığı vurgu da bunu anlatmaktadır. Bir kez daha vurgulamak gerekiyor ki, komünist işçi partisinin aradığı nitelikleri taşıyan kadro tipi ancak böyle bir çalışma içinde yaratılabilir.

Planlı ve istikrarlı bir organ işleyişi

Yerel örgütlerimizi güçlendirme sorununu irdelediğimizde, karşımıza geniş bir alan çıkmaktadır. Zira partinin gündemi, öncelikleri, sorunları, hedefleri ne ise, daha dar anlamda yerel örgütler için de odur.

Verili koşullarda yerel örgütler üstten alta doğru güçlendirilmek durumundadır. Bu ise, işe yerel çalışmalara önderlik eden organ ya da kolektiflerden başlamak gerektiğine işaret etmektedir.

İlkin, yerel örgütler düzenli bir organ işleyişini oturtmalıdırlar. Düzenli toplantılar yapan, toplantıları gereksiz ayrıntıların tartışılmasıyla boğmayan, yaşanan sorunlara, aksaklıklara müdahale eden ancak onlara takılıp kalmayan, her durumda faaliyeti, aynı anlama gelmek üzere partiyi güçlendirmeyi merkeze koyan bir tarz tutturulmalıdır.

Toplantıların gündemleri, siyasal gelişmelerin yanısıra bölge faaliyetine odaklanan, çalışmayı planlayan, denetleyen, aksama noktalarını belirleyip çözücü müdahalelerde bulunan, geliştirici, ufuk açıcı nitelikte olmalıdır. Her bileşen tartışmalara katılmalı, soru sormalı, görüş ve önerilerde bulunmak için çaba harcamalıdır. Toplantıların bu nitelikte olabilmesi için yerel örgütlerdeki de-

neyimli yoldaşların çabası ayrı bir önem taşımaktadır.

Yerel örgütlerimizde süreci nispeten yeni olan yoldaşlar yer alabilmektedir. Doğal olarak bu yoldaşlardan yetkin bir kadro düzeyi beklenemez. Ancak süreç içinde bu niteliği kazanabilmelerini sağlayacak bir çalışma tarzı izlenebilmek durumundadır. Bu noktada organ toplantılarının atmosferi, çalışmanın planlanması, denetlenmesi, somut görevlendirmelerin düzenli yapılması işlevsel olacaktır. Faaliyet içinde kazanılan örgütsel deneyim, çalışmanın her aşamasında devrimci militan kimliğin geliştirilmesi ile pekiştirilmelidir. Kısacası tarzımız bütünsel dönüşümü gözetmelidir.

Genelde yerel örgütlerimizdeki tüm yoldaşlar, özelde süreci nispeten yeni olan yoldaşlar için devrimci iç yaşamın örgütlenmesi kritik bir önem taşımaktadır. Örgüt bilincinin gelişmesi açısından olduğu kadar, örgütlü yaşama pratik uyum yeteneğinin kazanılması açısından da devrimci iç yaşamın önemi tartışmasızdır. Kurallı iç yaşam planlı, dinamik, mümkün olduğu ölçüde boşluklara yer vermeyen nitelikte olmalıdır.

Süreci yeni olan yoldaşların bu konuda kimi zorlanma alanları olabilir. Bu zorlanma alanlarına, kurallı devrimci yaşamdan taviz vermeden fakat uygun üslupla geliştirici ve kazanıcı müdahaleler yapılmalıdır. Altını çizmek gerekiyor ki, her devrimci ayrı bir kişiliktir. Dolayısıyla kazanıcı müdahalelerin bir reçetesi yoktur. Sorunlar ya da zorlanma alanları somut olduğu gibi, kazanıcı çabaların da somut ve özgün olması gerekir. Nitekim, kişinin özgünlüğünü gözeten müdahale kazanıcı olurken, belli kalıplara göre yapılan sekter müdahaleler kırıcı olmaktadır. Bu koşullarda her yerel örgüt, somut olarak güçlerini koruyup geliştirmenin yol ve yöntemini ancak kendisi bulabilir. Buna rağmen gerektiğinde üst organlardan görüş, öneri ve müdahale talebinde de bulunabilir.

Yerel örgütlerin düzenli organ işleyişinin bir göstergesi de, üst organlara düzenli rapor vermesidir. Rapor, faaliyet üzerinde düşünsel yoğunlaşma, çalışmanın toplamını denetleme, yeni dönemi planlama, süreci yeni olan güçleri eğitme, dönemsel olarak alanın

tablosunu partinin üst organlarına ileterek gerekli merkezi taktik politikaların saptanması için veriler sunma işlevi görüyor. Görüldüğü üzere sistemli bir rapor akışı düşünsel yoğunlaşmayı gerektirdiğinden, yerel faaliyetin başarılı seyrinde önemli bir yer tutmaktadır.

Yerel örgütlerimizdeki yoldaşların toplamı için, ama özellikle sürece yeni katılan yoldaşların gelişimi açısından ideolojik-teorik eğitimin önemini de bir kez daha vurgulamak gerekir. Parti metinlerinde bu sorunun önemine işaret edilmesi, konunun MYO'da döne döne işlenmesi, parti saflarında ideolojik-teorik eğitimin önemine dair bir bilinç açıklığı sağlanmıştır. Ancak bunun pratikte henüz tam karşılık bulduğu söylenemez. Partinin kolektif eğitim programları oluşturduğu bir dönemde, bu eğitim için uygun pratik planlamalar yapmak yerel örgütlerimizin sorumluluğundadır.

Partinin bölge organlarında konumlanan yoldaşların nitelik yönünden gelişimi, yerel örgütlerimizin düzeyini yükseltmekle kalmayacak, daha uyumlu ve verimli bir çalışmayı örgütleme olanaklarını da genişletecektir.

Saptanmış hedeflere odaklanan devrimci sınıf çalışması

İlkin Türkiye Komünist İşçi Partisi tüzüğü'nün "**Partinin niteliği, amacı ve temel ilkeleri**" başlıklı birinci bölümünün ikinci paragrafını bir kez daha hatırlayalım:

"TKİP, işçi sınıfının temel tarihsel amaçlarının ve çıkarlarının temsilcisidir. Burjuvaziye karşı mücadelesinin çeşitli gelişme aşamalarında işçi sınıfına yol gösterir, eylemine önderlik eder. Yalnızca ideolojisi, programı ve taktiği ile değil, sınıfsal temeli ve örgütlenmenin sınıf bileşimiyle de proleter bir sınıf partisi olabilmek için azami çaba harcar. Fabrika ve işletme hücreleri temelinde örgütlenmeyi esas alır."

Bu hatırlatma elbette yerel örgütlerimizin sınıf eksenli bir faa-

liyet örgütlemedikleri anlamına gelmiyor. Güçlerinin yüzde 90'ını sınıf çalışmasında konumlandırılan bir partinin yerel örgütlerinin sınıf merkezli bir faaliyet yürüttükleri kendiliğinden anlaşılır. Bu hatırlatma, bir kez daha, **“yalnızca ideolojisi, programı ve taktiği ile değil, sınıfsal temeli ve örgütünün sınıf bileşimiyle de proleter bir sınıf partisi olabilmek için azami çaba harcar”** vurgusuna dikkati yoğunlaştırmak içindir. Bu alanda aldığımız mesafeyi gözardı etmeden, sınıfa genel seslenmenin yanısıra, seçilmiş hedeflere yoğunlaşmayı temel alan bir tarzın partinin tüm yerel örgütleri tarafından hayata geçirilmesinin güncel önemine dikkat çekmek gerekiyor.

Seçilmiş hedeflere yoğunlaşan çalışmada yol alabilmek için güçlerin dengeli ve isabetli dağılımına dikkat edilmelidir. Güçlerin mevzilenmesinde hem dar bir alana sıkışıp kalmaktan, hem geniş bir alana yayılıp dağılma yaşamaktan kaçınılmalıdır. Boşluk bırakan bir mevzilenme dikkatin dağılmasına zemin hazırlarken, ağır yükler altında ezilmeye yol açan çalışma tarzı ise yıpratıcı olmaktadır. Dolayısıyla burada gözetilecek denge önem taşımaktadır.

Bilindiği gibi partimiz, devrimci teoriyi rehber edinen devrimci örgütün, ancak devrimci sınıfla organik bir bütünleşme sağladığı, bu zemin üzerinde gelişip yükseldiğinde güvence altına alınabileceğini döne döne vurgulamaktadır. O halde yerel örgütlerimizin, saptanmış hedefleri temel alan bir faaliyetle sınıfın öncülerinden kadro kazanıma ve farklı alanlardan parti saflarına katılan güçleri bu alanda dönüştürmede verili sınırları aşmayı sağlayacak bir çaba harcamaları gerekiyor. Bu alanda yaşanacak bir sıçrama, partinin geleceğinin, demek oluyor ki, proleter bir devrime önderlik edebilme yeteneğinin güvence altına alınması yönünde bir eşiğin aşılması anlamına gelecektir.

Bu alanda belli başarılar sağladığımızı ifade ederken, parti örgütünü sınıf bileşimi ile de proleterleştirme alanında kat etmemiz gereken önemli bir mesafe olduğunu gözden kaçırmamalıyız. Sap-

tanmış hedefleri temel alan sınıf eksenli çalışmadaki ısrarımız bu mesafeyi almamızı kolaylaştıracaktır.

Örgütlülüğü alta doğru yaymalıyız

Parti örgütlerini alta doğru yayabilmek için çevre/çeper ilişkilerinin parti ile daha ileriden bütünleşme süreçlerini hızlandırıyoruz. Bunun için, olanaklı olduğu ölçüde tüm ilişkileri okuma grubu, çalışma komitesi, eğitim grubu, işçi, gençlik, kadın komisyonları gibi örgütsel formlarda tanımlamak gerekiyor. Sistemli ve disiplinli bir çalışma içine girmenin ilk adımı olan bu örgütsel formlar, kitle ilişkilerimizle daha yakında ilgilenmemize olanak tanıyacağı gibi, bu ilişkilerin gelişmek için daha yoğun bir emek harcamalarını da sağlayacaktır. Kuşkusuz her kitle ilişkisi bu nitelikte olmayabilir. Önemli olan bu nitelikleri taşıyan (ki çevremizde mutlaka bu nitelikte ilişkiler vardır) kitle ilişkilerimizi, ama özellikle işçi ilişkilerimizi zaman geçirmeden bu tarz bir çalışmanın içine çekmenin yolunu bulmaktır. Burada sorumluluk doğal olarak kitle ilişkilerini en iyi tanıyan yerel örgütlerimize düşmektedir.

Faaliyetin “propaganda-ajitasyon, örgütlenme, eylem” diyalektik bütünlüğü gözden kaçırılmamalıdır. Bugünkü koşullarda örgütlenme işin en zor yanı olsa da, yerel örgütlerimiz işin bu yönünü mutlaka gözetmelidir. Zira örgütlenme boyutu eksik her yerel ya da genel bir çalışma, en temel ayağından yoksun kalmış bir çalışma demektir.

Genelde bu konuda bir zorlanma yaşadığımız açıktır. Elbette bu zorlanmanın nesnel koşullardan kaynaklanan yönleri vardır. Sınıf hareketinin verili koşullarında bunu anlamak mümkündür. Tehlikeli olan, bu zorlanmanın giderek kanıksamaya yol açması, daha önemlisi nesnel güçlüklerin öznel zayıflıkların bir gerekçesine dönüşebilmesidir. Her yerel örgüt, elbette nesnel etkenleri gözardı etmeden, öznel planda yaşanan zayıflıkları saptayıp, buna uygun müdahalenin yol, yöntem ve araçlarını geliştirmeyi hedefleyen

bir yoğunlaşma içine girmelidir.

Bu alana yapacağımız başarılı müdahaleler, yerel örgütlerimizi güçlendirmenin en etkili yolu olacaktır. Bu başarı yerel güçlerimizi yetkinleştirip moral ve coşkusunu yükselteceği gibi, politik faaliyetimizin daha yaygın ve daha etkili olmasını da sağlayacaktır. Sınıf çalışmasında kökleşmek, bu alanda mevziler tutmak, buradan hareketle de bölge çalışmalarımızı kesintisiz bir şekilde sürdürmeyi güvence altına almak, örgütlülüğü alta doğru yaymayı başardığımız ölçüde mümkün olacaktır.

Yayınların ve diğer araçların etkili ve işlevli kullanımı

İşçi sınıfı ve emekçilere seslenme konusundaki başarılı pratiğimiz biliniyor. Merkezi yayınlarımızın yanısıra, birkaç istisna dışında bütün çalışma bölgelerimiz yerel yayınlar çıkarılmaktadır. Yanısıra diğer propaganda araçlarını da hem çalışma bölgelerimizde, hem de emekçilerin geneline seslenecek şekilde kullanmaktayız.

Yayınlarımız ve diğer propaganda araçlarımız, partimizin çizgisinin, görüş ve politikalarının, temel şiarlarının işçi ve emekçilere taşınmasına hizmet ediyor. Yayın satışı, materyal dağıtımını veya eylemli süreçlere müdahalelerimiz esnasında yaptığımız ajitasyon bu etkiyi daha da pekiştiriyor. Bundan sonrası ise, etkilediğimiz işçi, emekçi ve gençlerle politik ilişkimizi geliştirmek, bu kitle ilişkilerinin gelişme potansiyellerini saptayabilmek, harekete geçirmek ve nihayet buna uygun olanları örgütmektir. Faaliyetin bütünlüğü ancak böyle sağlanabilir. Yayın ve diğer araçlarımızın emekçilere seslenmenin yanında, birer örgütlenme aracı işlevi görmesi, yerel örgütlerimizin bu bütünlüğü sağlama becerisi, yaratıcılığı ve inisiyatifine bağlıdır.

Verili koşullarda politik çalışmamızın etkilerini örgütlenme noktasında kolay başarı beklememek, ancak her ısrarlı çabanın da ya-

ratacağı olumlu sonuçlar olacağını gözden kaçırmamak gerekir. Eğer çok etkin bir politik faaliyet yürüttüğümüz halde bunun şu ya da bu düzeyde örgütlenme alanında bir karşılığı olamıyorsa, burada sorgulanması gereken bir sorun alanı var demektir.

Yayınlarımızın ve diğer araçların emekçilere ulaştırılması, bu araçların yarattığı etkiler, bu etkilerin örgütlenmesi vb. konulardaki deneyimleri süzmek ise işin bir diğer boyutudur. Deneyimleri süzmek, faaliyetimizin yarattığı etkinin boyutlarını genel hatlarıyla görebilmeyi sağlayacağı gibi, politik çalışmamıza olumlu tepki veren işçi ve emekçilerle zaman geçirmeden daha yakından bağ kurma konusunda da yol gösterici olacaktır. Tabii ki süzülen deneyimlerin partinin kolektif birikimine aktarılması ve parti yayınlarının bununla beslemesi de gözden kaçırılmamalıdır. Deneyimleri, sorunları, zorlanma alanlarını yaratıcı değerlendirmelere konu edip parti yayınları üzerinden örgütün geneline maletmek, yerel örgütlerimizin kimi zaman ihmal ettikleri temel bir sorumluluktur.

Elbette partinin tüm yerel örgütleri, faaliyetlerini burada genel hatlarıyla çizmeye çalıştığımız bütünsellik ekseninde yürütmeye çalışıyorlar. Buna rağmen biliyoruz ki, her yerelin kendine özgü sorunları, zorlanma alanları mevcuttur. Sorun ya da zorlanma noktalarının kimi zaman kanıksamalara yol açması ise, faaliyete bütünsel bakışta belli kaymalara yol açabiliyor. Yerel örgütlerimizi güçlendirebilmek için, yürütülen faaliyetleri bu gözle de sorgulayabilmemiz gerekiyor.

10. yılını geride bırakan partimizin devrimci teori/program, devrimci örgüt ve devrimci sınıf bütünlüğünü özel bir tarzda öne çıkardığı bu dönemde, yerel örgütlerimiz de, faaliyetlerini partinin saptadığı bu dönemseller önceliklere uygun şekilde planlamalıdır. Partinin bu kritik üç alanda gelişip güçlenmesinin yerel örgütlerimizin bu alanlardaki gelişme ve güçlenmesine bağlı olduğu bir an bile akıldan çıkarılmamalıdır.

(Ekim, Sayı: 256, Ocak 2009)

Kadrolaşma sürecinin bazı sorunları

Devrimci sınıf mücadelesi yürüten illegal-ihtilalci bir parti için kadroların taşıdığı tayin edici önem yeterince açıktır. Tekrara düşmek pahasına, devrimci kadroların kritik önemini özlü bir şekilde dile getiren pasajı yeniden hatırlayalım:

“Doğru politik çizgiye sahip olmak, bu elbette ilk ve en önemli meseledir. Fakat yine de yetersizdir. Doğru politik çizgi ilan edilmek için değil, hayata geçirilmek için gereklidir. Ama onu hayata geçirmek için, Parti 'nin politik çizgisini anlayan, bu çizgiyi kendi çizgisi olarak benimseyen, bu çizgiyi hayata geçirmeye hazır, pratikte gerçekleştirmeye hazır, bu çizginin sorumluluğunu alabilecek, savunabilecek, bu çizgi için mücadele edebilecek kadrolara, insanlara ihtiyaç vardır. Aksi halde doğru politik çizgi kağıt üzerinde kalma tehlikesiyle karşı karşıya kalır.” (**Komünist Enternasyonal'de Kadro Sorunları Üzerine**, s.146, İnter Yayınları)

Bir devrimci partide militanların burada tanımlanan kadro niteliğine ulaşmak gibi bir önceliklerinin olması gerektiği açıktır. Ancak içinde bulunduğumuz verili koşullarda, yani sınıf ve kitle hareketinin alabildiğine zayıf olduğu, gericiliğin dünya ölçüsünde olduğu kadar ülkemizde de dizginlerinden boşaldığı, bunun ürünü siyasal atmosferin ağırlığını fazlasıyla hissettirdiği bir dönemde, yukarıda tanımlanan düzeye ulaşmanın belli güçlükleri olduğu da

bir gerçektir. Zira devrimci bir niteliği ifade eden bu düzeye ulaşabilmek, böyle zorlu dönemlerde çok yönlü ve yoğun bir emeği, çok daha büyük bir iradi çabayı gerektirmektedir. Bunun böyle olduğunu komünist partilerin tarihsel deneyimlerden olduğu kadar, komünistler olarak kendi süreçlerimizden de biliyoruz

İstenilen düzey ve gelişimi yavaşlatan etkenler

Örgüt konferanslarımızın yanısıra Parti Kuruluş Kongresi de kadrolaşmanın sorunlarını ele almış, sorunun önemine çubuk bükmüş, güncel boyutunu ise enine boyuna tartışmıştır. “*Kadrolaşmanın ancak sıcak mücadele pratiği içerisinde, sistemli, hedefli ve istikrarlı bir siyasal sınıf çalışması yürütülerek, çok yönlü bir eğitimle sağlanabileceğini*” saptayan Kuruluş Kongresi, parti politikalarını hayata geçirecek kadro kriterlerinin asgari çerçevesini ise şöyle çizmiştir:

*“Bu sorumlulukların hakkını, elbette ki kendini tümüyle işçi sınıfı davasına adanmış; ideolojik çizgiyi hiç değilse asgari düzeyde özümsemiş; kendisini örgütün asli bir ögesi olarak gören ve bunun gereklerine uygun hareket eden; örneğin Parti Tüzüğü’nde belirtilen haklarını kullanmayı bilen, görev ve yükümlülüklerini yerine getirme çabasını yaşamun eksenine koyan, sağlam bir devrimci militan kimliğe sahip partili kadrolar verebilir ...” (Örgütsel cep-
hedeki görevler ve kadrolaşmanın öncelikleri, Ekim, Sayı: 230, Kasım 2002)*

Parti, burada yapılan tanımlamaya uygun kadrolar yetiştirmekte, kadro rezervi olan parti militanlarının düşünsel donanımlarını geliştirme, devrimci dönüşümlerini hızlandırma ve nihayet kadro düzeyine sıçratma noktasında pek çok sorunla karşı karşıya kalmaktadır. Bu sorunlara kaynaklık eden pekçok öznel ve nesnel etken mevcuttur.

Militanların kadrolaşma süreçlerini yavaşlatan nedenler arasında; sınıf ve kitle hareketinin bir türlü aşılamayan zayıflığı, sol hareketin yaşadığı tasfiyeci sürecin devrimci güçleri de bir bi-

çimde kemiren etkisi, düzen gericiliğinin toplumu zehirlemede aldığı mesafe, daha öznel planda ise tek tek kadroların donanım yetersizliği, sınıfsal kökenleri, kişiliklerinin şekillendiği sosyal ortam vb., bir dizi etkeni saymak mümkün.

Birkaç başlık altında özetlediğimiz sorunlara kısaca göz atalım.

Sınıf ve kitle hareketinin zayıf tablosu, devrimci siyasal faaliyetinin merkezine sınıf çalışmasını oturtan partimizin bazı militanlarını şu ya da bu düzeyde olumsuz etkileyebilmekte, gelişim süreçlerini zora sokabilmektedir. Zira, sınıf çalışmasında büyük bir ısrar ve kararlılık sergileyen, istikrarlı bir faaliyet yürüten komünistlerin, harcanan yoğun emeğe rağmen ulaşılabildikleri kazanımlar halen sınırlıdır. Bu böyle olmakla birlikte, bazı temel değerlendirmelerimizde de vurgulandığı gibi, partiyi hem sınıfla bütünleşme hem sınıf içinden kadrolaşma açısından kendi gelişim sürecinin en ileri düzeyine taşıyan da, ilkelerinden sapmadan ve stratejik önceliklerinden şaşmadan sürdürülen bu ısrarlı ve istikrarlı çalışma olmuştur.

Devrimci siyasal sınıf çalışmasına bütünsel bakabilen, bu konuda yeterli bir ideolojik donanıma sahip olan, bu çalışmanın stratejik önemini kavrayan bir parti militanı, kimi zaman moral bozucu, can sıkıcı, hatta şevk kırıcı tutum ya da davranışlarla karşılaşsa bile, bunu tahlil etmekte, bunun yarattığı etkiyi aşmakta fazla güçlük çekmez. Elbette siyasal sınıf çalışmasında işçi ve emekçilerle dolaysız iletişim içinde bulunan parti militanları, karşılıklı etkileşim süreci içerisinde. Ancak olguları parçalı değil bütünsel, yani diyalektik yöntemle irdeleyebilen parti militanları, güncel faaliyetin sözünü ettiğimiz türden olumsuzluklarıyla karşılaştıklarında, bunları sorun etmeden yollarına devam etmeyi başarabilmektedirler.

Sınıf ve kitle hareketinin verili durumunu bilince çıkarmak için ise, partinin 7. Yıl vesilesiyle sınıflar mücadelesinin farklı dönemlerdeki seyriyle ilgili yaptığı değerlendirmeye (*Ekim*, Sayı: 243, Aralık 2005) bakmak gerekir:

“Buna ilişkin derin diyalektik kavrayışı ve ölçüyü biz marksistler bizzat Marks’ın kendisinden ve en veciz ifadelerle almış bulunuyoruz. Tarihin yavaş ve evrimsel bir ilerleyiş içinde olduğu zamanlarda ‘20 yıl, bir günden fazla değildir’ diyen Marks, ama ‘daha sonra yirmi yılı kapsayacak günler gelebilir’ diye vurgulamıştır. Bununla bize tarihsel evrimin ağır ilerleyiş dönemleri ile bunu kaçınılmaz olarak izleyecek olan sıçramalı gelişmelerin diyalektik bütünlüğüne nasıl bakmamız gerektiğini anlatmak istemiştir.” (Güne Yüklenmek ve Geleceğe Hazırlanmak, **Parti Değerlendirmeleri-2**, s.356)

İlerici-devrimci parti ve örgütlerin güçlerinin son derece sınırlı olduğu bugünkü koşullarda, sol hareketten yansıyan tablonun iç açıcı olmadığı ortadadır. Tasfiyecilik süreci derinleşerek devam ederken, bundan bağımsız olmayan apolitikleşme de yaygınlaşıyor. Güçlerdeki sınırlılığı aşma kaygısı, ilkelerin ve stratejik önceliklerin bir yana bırakılmasına yol açıyor, hesaplı ve faydacı yaklaşımlar kaba biçimlerde dışa vurabiliyor. Sınıf ve kitle hareketinin zayıflığına eklenen bu tablo doğal olarak, devrimleşme süreci yeni güçler üzerinde olumsuz bir etki yaratıyor. Partimizin saflarına akan militanların bir kısmı da şu veya bu düzeyde bu tablodan etkileniyor.

Oysa komünistler bugüne kadar, iki yenilginin ürünü tüm olumsuz koşullara rağmen, stratejik perspektiflerine ve önceliklerine uygun bir politik-örgütsel faaliyeti örgütlemeye büyük bir kararlılık ve tutarlılık sergilemişlerdir. Yedikleri ağır darbelere rağmen, stratejik hedeflerine uygun bir politik-örgütsel faaliyette ısrar etmişler, sonuçta partiyi kendi tarihinin en ileri gelişme düzeyine taşımayı başarmışlardır. Partili militanlar, solun iç açıcı olmayan bu tablosuna yolaçan nedenleri irdeleme başarısı gösterebildiklerinde (ki bu ideolojik donanımın adım adım güçlendirilmesini gerektirmektedir), partinin Türkiye devrimci hareketi açısından taşıdığı özel misyonun bilinciyle sorumluluklarına dört elle sarılmakta güçlük çekmeyeceklerdir. Devrimcilik öncesi yaşamdan kalan za-

yıflıklar aşılacağı ölçüde, düzen gericiliğinin ideolojik propagandasının insanın düşünce ve duygu dünyasını hedef alan kesintisiz ve çok yönlü saldırısı bilinçlere sızacak kanallar bulabilmektedir. Zira geçmişe ait aşılamayan her düşünce ve davranış, düzenin içimizdeki kalıntılarından başka bir şey değildir. Bu gedikler kapatılmadığı sürece, geri yönleri besleyen, bilinçleri bulandıran saldırılara karşı donanım eksik kalacaktır.

Militanların gelişim süreci geçmişin izlerini silip bilinci beraklaştırma yönünde ilerlediği müddetçe aşılamayacak engel, çözülemeyecek sorun yoktur. Bu noktada her militanın, ama özellikle sınıf dışından gelen ve henüz sınıf içinde dönüşme olanağı bulunmayan militanların kesintisiz bir iradi çaba içinde olmaları gerektiği hiçbir koşulda unutulmamalıdır. Böyle bir iradi çaba sergilemediğinde, devrimcilik öncesi yaşamdan kalma düşünce tarzı ve bunun dolaysız ürünü olan geçmişe ait alışkanlıklar aşılabilir, dahası bu konuda tutucu davranışların ağır basması da çoğu durumda kaçınılmaz olur.

Bu tür sorunların arka planına bakıldığında, kişilerin sınıfsal konumunun, içinde yetiştiği sosyal ortamın önemli bir rol oynadığı görülecektir. Kişiliği böyle bir ortamda şekillenen insanların bakışları çoğu zaman eksik/parçalı olabilmekte, bunu aşmayı sağlayacak koşulların elverişsizliği, değişim/dönüşüm sürecini yavaşlatmaktadır. Devrimci militanın öncelikle bunu bilince çıkartması, içinden geldiği sosyal ortamın devrimcileşme süreçleri üzerindeki etkisini hiçbir biçimde küçümsememesi, bunun getirdiği zayıflık ve eksikliklere karşı amansız bir mücadele vermesi gerekir. Unutmamak gerekir ki sınıf devrimciliği dünyayı değiştirme iddiasıdır ve bu gerçekten büyük bir iddiadır. Öncelikle kendini değiştirmek bilinç ve iradesine dayanmadığı sürece böyle bir iddia kaçınılmaz olarak boşlukta kalacaktır. Kendini değiştirmek ve devrimci temellerde dönüştürmek ise, herşeyden önce devrimcilik öncesi yaşamın tüm yönleriyle köklü bir biçimde hesaplaşmayı, bu konuda yürekli, kararlı ve tavizsiz olmayı gerektirir.

Dönüşüm sürecinde parti örgütlerinin kritik önemi

Her devrimcinin düzenden kopuşunun, yani devrimcileşme sürecinin kendine özgü yönleri vardır. Hemen her devrimcinin yaşamında politikleşme, devrimci mücadeleye katılma süreçleri, bu süreçlerde yaşanan deneyimler, edinilen ilk izlenimler ve bu izlenimlerden yansıyan sorunlar vardır. Buna bağlı olarak, kafada oluşmuş “ideal” ile “gerçeklik” arasındaki açığı da bazen sorunlara yol açabilmektedir.

Bu tür sorunları çözmek esas olarak partinin sorumluluğudur. Bunun yolu parti organlarının, birimlerinin, hücrelerinin düzenli işletilmesinden, kucaklayıcı kolektif iç yaşamın oturtulmasından, ufuk açıcı, geliştirici, canlı bir politik atmosferlerin yaratılmasından, bunların saptanmış hedeflere odaklanmış bir devrimci sınıf çalışmasıyla birleştirilmesinden geçmektedir.

Kısa sürede bu düzeye ulaşmak her parti örgütü için mümkün olmasa da, bu hedeflere odaklanması gerektiği yeterince açıktır. Öte yandan, bunun böyle olması, sözünü ettiğimiz sorunların aşılmasında partili kadrolar ile militanlarına düşen özel sorumluluğu ortadan kaldırmıyor. Zira *“eğitim, parti/organ yaşamı üzerinden kolektif olduğu kadar her bir yoldaşın bireysel inisiyatifine dayalı da bir sorumluluktur. Verili koşullarımızda kolektif yönlendiricilik altında bireysel çabaya çok daha fazla önem verilmek durumundadır.”*(age)

Parti Kuruluş Kongresi, militanların kadrolaşması ve partili kadro niteliğinin yükseltilmesi için dört boyutlu bir eğitim çerçevesi çizmektedir:

“Teorik eğitim, klasik teori, artı program eğitimidir. Politik eğitim, kadroların hareketin politik çizgisi, taktiği, döneme ilişkin görevleri temeli üzerinde eğitimidir. Pratik eğitim, insanları mücadele içerisinde, doğru bir çalışma tarzına dayalı yaratıcı, girişken, militan ve savaşçı bir pratik içinde eğitmektir. Örgütsel eği-

tim, örgüt iç yaşamı içerisinde eğitmektir; eleştiri-özeleştiri, demokrasi, disiplin, yoldaşlık, açıklık, bütün bu temeller üzerinden insanları eğitmektir..” (TKİP Kuruluş Kongresi Belgeleri/Örgütsel Sorunlar, s.32)

Parti örgütlerimiz bu eğitimi hayata geçirmeyi başardığında, militanların kadrolaşma sürecinde yaşadığı zorlanma alanlarının aşılması ve kadro niteliğinin yükseltilmesinin önünde fazla bir engel kalmayacaktır.

(Ekim, Sayı: 248, Kasım 2007)

Devrimcilik iddiası ve illegal örgütsel faaliyet

Bilindiği üzere Türkiye’de bahar süreci, genelde yılın diğer mevsimlerine göre politik atmosferin daha diri olduğu bir döneme tekabül eder. Bu atmosfer doğal olarak 1 Mayıs’ın öngünlerinde daha da pekişir. Zira 1 Mayıs bahar döneminin doruğudur. Öyle ki, kayda değer bir politik varlık gösteremeyen bir takım mezhepler/çevreler bile, 1 Mayıs’a hazırlık çerçevesinde seslerini bir şekilde duyurmaya çalışırlar.

Bahar dönemi doğal olarak ilerici-devrimci parti ve örgütler açısından da hareketli bir dönemdir. Siyasal faaliyet daha tempolu ve yoğun bir hal alır bu dönemde ve bu baharın hareketli havasını kendi yönünden ayrıca besler. Öte yandan, propaganda-ajitasyon faaliyetinin belirgin biçimde yaygınlaştırılması, peşpeşe gerçekleşen eylemler ile bu eylemlerin örgütlenme süreci, bahar döneminin yılın geri kalan aylarının seyrine de etki etmesini sağlar.

Sınıflar mücadelesi, daha açık bir ifadeyle devrim ve sosyalizm mücadelesi, elbette takvim günlerine veya mevsimlere bağlı değildir. Buna karşın bahar döneminde politik atmosferin belli bir canlılık kazanması hem anlaşılır durumdur, hem de kitle hareketiyle devrimci hareket açısından belirgin avantajlar sağlar.

Bahar döneminin aynasından yansıyanlar, politik özneler hakkında bir çeşit gösterge işlevi de görür. Bu yansımalar her zaman

tablonun tümünü yansıtmasa da, genel çerçevede bir fikir edinmek için kayda değer veriler sunar.

1 Mayıs'ın hemen öncesinde gözlenen tablo

Şu sıralar bahar döneminin doruğu kabul ettiğimiz 1 Mayıs'ın öngünlerindeyiz (*metin 26 Nisan'da kaleme alınmıştır... -Red*). Buradan sol akımların illegal temellere dayalı siyasal faaliyetine İstanbul geneli üzerinden baktığımızda, yazık ki tablonun vahim olduğunu söylemek durumundayız. Komünistlerin yaygın faaliyetini bir yana bırakırsak, kayda değer bir çalışmaya halen rastlanmamaktadır. Herşeye rağmen devrimcilikte ısrar edenlerin bile devrimci illegal siyasal faaliyet yürütme kaygısı gütmedikleri, bu konudaki iradelerin genelde iyice aşındığı belirgin biçimde gözlenmektedir.

Her zamanki gibi yaygın bir çalışma yürütenler yine komünistler olmuştur. 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nden isyan ateşlerinin 21 Mart'ta tutuşturulduğu Newroz'a, oradan 1 Mayıs'a uzanan dönemde, partimizin devrimci temellere dayalı illegal faaliyeti ivmelenerek devam etmiştir. Yaygın afişlemenin yanısıra bildiri, kuşlama, yazılama gibi araç ve yöntemlerle de zenginleştirilen illegal parti faaliyeti kentin dört bir yanında işçi ve emekçiler tarafından hissedilmiştir.

Kısaca özetlediğimiz bahar dönemi tablosundan yansıyanlar tesadüf mü? Kuşkusuz ki değil! Zira solun genel tablosundan yansıyanların bir de arka planı var. Yansıyanlar birer sonuçtur ve bunlara kaynaklık eden ciddi nedenler mevcuttur.

Tutarlı devrimciliğin olmaz olmaz koşulları

Komünistlerin, devrim ve sosyalizm mücadelesinde devrimci teori, devrimci sınıf, devrimci örgüt bütünlüğüne çubuk bükmesi elbette yeni değildir. Ancak **TKİP II. Kongresi**'nin ardından ve

bizzat kongredeki değerlendirmelere bağlı olarak, bu vurgular yenden öne çıkartılmıştır.

Hiçbir ciddi devrimci siyasal akım, iktidar perspektifiyle yükselttiği mücadelede, ilkesel önem taşıyan mücadelenin bu üç boyutunu gözardı edemez. Zira bu üç temel ayak üzerinde yükselmeyen her siyasal hattın bütünlükten yoksun, parçalı kalması kaçınılmazdır. Mücadele iyiniyetle, kararlılıkla sürdürülse bile bu temel ayaklardan birinin eksikliği, muhakkak ki, sözkonusu akım veya akımların ayaklarına dolanacaktır.

Türkiye devrimci hareketinin kendi özdeneyimleri olsun, dünyadaki komünist parti ve devrimci örgütlerin tarihsel deneyimleri olsun, toplamında sınıflar mücadelesi tarihi, sözünü ettiğimiz temel ayaklardan yoksun olmanın yolaçtığı son derece öğretici olaylarla doludur. Sayısız örnekle karşımızda duran tarih gösteriyor ki, devrim mücadelesinde bu temel ayaklardan birinin eksikliği pek çok soruna kaçınılmaz olarak kapı aralıyor, biriken sorunlar nesnel koşulların etkisiyle birleşince yıkıcı, çürütücü, tasfiyeci savrulmalara yol açıyor. Bu aşamada ise değerler yitiriliyor, ciddiyet ve samimiyet sorunu boy veriyor. İradenin zayıflaması ve iddianın yitilmesiyle başlayan süreç, giderek bir dönem mücadelede öne çıkan/önemsenen temel ilke ve değerlerin unutulması veya bir kenara itilmesinin “olağan” karşılanması noktasına varabiliyor.

Siyasal mücadele sahnesine ıkışı TKİP'nin kuruluşuyla talanan komünist hareket, devrim ve sosyalizm mücadelesini iktidar perspektifiyle yürüten ciddi akım veya akımların devrimci teori, devrimci sınıf, devrimci örgüt diyalektik bütünlüğünden hiçbir koşulda vazgeçmeyeceğini sık sık dile getirmiş, bu ekseninde tasfiyeciliğe karşı ilkeli bir mücadele yürütmüş ve elbette kendi pratiğiyle de buna uygun davranmıştır. Bu değerleri rehber edinen komünist hareket, diğer devrimci akımları, pek çok konuda olduğu gibi bu konuda da uyarılmış, sınıflar mücadelesinde ufku kapitalizmi aşan her devrimci akımın, mücadelenin bütünselliğini gözetmek zorunda olduğunu hatırlatmıştır.

Devrimci teorinin geleneksel sol akımlar nezdindeki “önemi” bilinmektedir. Teoriye verilen önemin sınırları, geleneksel küçük-burjuva sol akımların, hem dostun hem düşmanın önünde dalgalandırılan bir bayrak olması gereken program konusundaki tutumlarıyla belirlenmektedir. Programsızlık veya tozlu raflara atılan programlar olgusu da, marksist dünya görüşü ve mücadele geleneklerine gösterilen “ilgi”nin boyutunu gözler önüne sermektedir.

Düşünsel alanda bir yenilenme yaşamak bir yana, halen 1970’li yılların bilinciyle, terminolojisiyle yetinenler bile var. Bugünün Türkiye’inde, neredeyse 40 yıl önce henüz 20’li yaşlardaki devrimcilerin sınırlı bir birikim ve deneyimle ortaya koyabildikleri düşünsel üretimle yetinen örgütlerin bile bulunabilmesi, inanılmaz görünmekle birlikte yazık ki açık bir olgudur.

Devrimci teoriye gösterilen ilginin sınırlarının elbette bir sınıfsal temeli de vardır. Dünyanın bu algılanış ve yorumlanış şeklinin maddi-toplumsal zemini vardır; başka bir ifadeyle sınıfdışı-lığı temel alan çizgi, aynı zamanda devrimci teorinin kavranması ve ülke koşullarına somutlanması önünde bir engele de dönüşmektedir. Mezhep, hatta kimi zaman “tarikat” sınırları içine hap solmayı sorun etmemek, ufku daralmış bir anlayışın kaçınılmaz sonucu olmaktadır.

İçinde şekillendiği maddi-toplumsal zemin sınıf dışı olunca, bir akımın proletaryanın dünya görüşünü kavramaya gereken ilgi, özen ve yeteneği göstermesi de mümkün olmamaktadır. İlgiye konu olduğu kadarıyla ise, marksist dünya görüşü sözkonusu toplumsal katmanın dar ufkunun bozucu/çarpıtıcı süzgecinden geçerek yanlış yorumlanmaktadır.

Bundan dolayı, marksist-leninist ve komünist sıfatlarını kullanmaya eğilimli akımların, rahatlıkla bu söylemle temelden çelişen bir pratik yönelim sergilemeleri rastlantı değildir. Gerçekte bu çelişkili bütünlükten yansıyan, kapitalizmin tek tutarlı devrimci sınıfı olarak proletaryanın benzersiz tarihsel misyonunun farkında olmamak ya da bu misyonu kabullenmemektir. Doğal olarak işçi sı-

nıfına güvensizliği besleyen bu algı, sınıfa tarihsel misyonu üzerinden değil, verili koşullardaki pratiğini esas alarak yaklaşmaktadır, ya da tersi... Verili durumuna bakarak işçi sınıfının tarihsel misyonunu yerine getiremeyeceği kanısına varılarak aynı noktaya çıkmaktadır.

Hareket noktası hangisi olursa olsun sonuç değişmemektedir: Kapitalist toplumun tek tutarlı devrimci sınıfı olarak işçi sınıfına güvensizlik!

Güvensizliğin dolaysız sonucu ise, hem stratejide hem taktik politikada proletaryanın devrim ve sosyalizm mücadelesinde oynayacağı belirleyici rolü dışlayan bir çalışma tarzı olmaktadır.

Yineliyoruz: Devrimci örgüt yaşamsaldır!

Devrimci teorinin temelli önemi ile devrimci sınıfın belirleyici misyonu gibi sınıflar mücadelesinde hayati önem taşıyan konularda yaşanan kavrayış sorunu ya da kafa karışıklığı, üçüncü temel ayarın, yani devrimci örgüt ayağının da pek çok sorunla malul olmasını belirlemektedir.

Kuşkusuz bu sorunların çok farklı boyutları da mevcuttur ve her sorunun ayrıca irdelenmeye ihtiyaç duyduğu da bir gerçektir. Biz burada sadece devrimci illegal siyasal faaliyet üzerine durmak istiyoruz.

Yukarıda da ifade edildiği üzere, yılın politik yönden en önemli sürecine denk düşen 1 Mayıs öncesi dönemde, her şeye rağmen devrimci çizgide ısrar etmeye çalışan akınlara bile, kayda değer bir illegal devrimci siyasal faaliyetine rastlamamaktayız. Öyle ki, yıllardan beri devam eden bu durum, tamamen kanıksanmış görünüyor. Kanıksama ise, giderek devrimci illegal faaliyet kararlılığının aşınmasını kaçınılmaz kılıyor.

İllegal devrimci politik faaliyet yürütme refleksinin, daha da vahimi iddiasının yitirilmesi, devrimci teorinin yol gösterici niteliğinin kavranmasındaki sorunların bu alana yansımından bağımsız

değildir. İlkesel tutum geliştirme noktasında karşımız çıkan irade zayıflığının bir yanı da, illegal devrimci siyasal faaliyetin gündemden düşmesi şeklinde dışa vurmaktadır.

Kuşkusuz devrimci örgüt illegal siyasal faaliyetten ibaret değildir. Tartışmamız bu değil. Ancak illegal siyasal faaliyet yürütüme refleksini, giderek iradesini yitiren bir devrimci örgütün de, en temel niteliklerinden birinden yoksun kaldığı ya da kendini bundan yoksun bıraktığı açıktır. Kitlelerin şiddetini temel alan devrimin zoruyla kapitalizmi yıkıp sosyalizmi kurma iddiası taşıyan, işçi sınıfı ve emekçilerin karşısına bu iddiayla çıkan her akım için bu noktaya savrulmak, son derece vahimdir.

Düzen karşısındaki duruşu devrimci olan her akımı desteklemeyi program maddesi şeklinde ifade bir parti için bu tabloyu çizmenin iç açıcı bir tercih olmadığı açıktır. Bununla birlikte varolan sorunların görmezden gelinmesinin de, devrimci sınıf mücadelesinin gelişimine zerre kadar katkısı olmayacağına göre, devrimcilerin dikkatini bu alanda yaşadıkları ciddi zaafiyete çekmek kaçınılmaz olmaktadır.

Partimiz illegal temellere dayalı siyasal-örgütsel yaşamda kararlı, ısrarlı ve tutarlıdır!

Türkiye'nin verili koşullarında illegal temellere dayalı devrimci siyasal faaliyeti devrimci örgüt iddiasının zorunlu bir koşulu olarak kavrayan TKİP, en zor dönemlerinde bile bu iddiaya uygun hareket etmiş, yediği ağır darbelerin ardından bile illegal devrimci siyasal faaliyetini kesintisiz olarak sürdürmüştür. Partimizin geride kalan yıllar içinde illegal devrimci faaliyetini derinleştirmekle ve zenginleştirmekle kalmamış, yeniden yeni yeni kentlere yayma iradesi de göstermiştir. Halen de II. Parti Kongresi'nde ortaya konulan irade doğrultusunda bunu her açıdan daha güçlendirme süreci içindedir.

Komünistlerin şu ana kadarki pratikleriyle bu alanda da tutarlı

bir pratik sergileme başarısı gösterebilmeleri, devrimci teori, devrimci sınıf, devrimci örgüt diyalektik bütünlüğü planındaki bilinç açıklığından, bunun ifadesi ilkesel tutumlarından bağımsız değildir. İlegal devrimci politik faaliyet konusunda gösterilen ısrar ve bu konuda yakalanan başarı, berrak bir bilinç ve tok bir iddianın dolaysız sonucudur aynı zamanda.

(*Ekim, Sayı: 252, Mayıs 2008*)

Ek Metin:

İlegal çalışmada ısrar devrimde ısrardır!

Bu yıl Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 91. yılını, partimizin 10. yılı ile birlikte kutladık. 10. yıldönümü vesilesiyle ördüğümüz kampanya çerçevesinde farklı araçlarla işçi sınıfı ve emekçilere yaygın bir şekilde seslendik. Ajitasyon-propaganda araçlarının yanısıra kitle etkinliklerimizle de, kampanyamızın "Parti, sınıf, devrim!" şiarını işçi ve emekçilerin gündemine taşıdık.

Coşku, inanç ve kararlılıkla süren 10. yıl kampanyamız boyunca afiş, bildiri, kuş, duvar yazıları gibi araçları illegal temelde yaygınca kullandık. Faaliyeti yeni taşıdığımız kentlerin yanısıra İstanbul'un tüm çalışma alanlarında kampanyamızın etkileri görüldü. Dostlarınıza umut ve coşku katan faaliyetimiz, düşmanın yaygın saldırılarına maruz kaldı. Bu saldırganlık şaşkırtıcı olmadığı gibi tesadüfte değildir. Zira burjuva devlet aygıtı, işçi sınıfı ile emekçilere özgürce seslenen illegal devrimci araçlardan fazlasıyla rahatsız olmaktadır. Kolluk kuvvetlerinin bu propaganda-ajitasyon araçlarına gösterdiği tahammülsüzlük bunu dışavurumu olmuştur.

Burjuvazi ve onun çıkarlarını koruyup kollayan Amerikancı re-

Jim, her tür illegal devrimci siyasal faaliyeti tasfiye etmek için uğraşüyor. Kapitalizmin kriz içinde debelendiği son aylarda ise devrimci siyasal faaliyetten duyulan rahatsızlığın daha belirgin bir hal aldığı görülüyor.

İşbirlikçi burjuva devlet, kapitalist barbarlığa karşı mücadele eden ilerici ve devrimci güçlerin her adımını denetim altında tutmak için kısa ve uzun vadeli planlar uyguluyor. Denetim altında yürütülen siyasal faaliyet onları pek rahatsız etmiyor. Zira, her yönüyle denetim altında tutulan siyasal mücadele, bu sınırlarda kaldığı sürece, düzen için tehdit oluşturmaz. Böyle bir tehditin oluştuğu bir durumda ise, denetim altında tutulan hareketlerin üstesinden kolayca gelinebilir. Tarihsel deneyimler, yasal zeminde mücadele eden güçlü komünist partilerinin kolayca aldığı dramatik yenilgilere pek çok kez tanıklık etmiştir.

Devlet özellikle son 20 yıldır illegal devrimci faaliyeti bitirmek çabasıdadır. Reformizme alan açarken, devrimci örgütte ısrar edenlere azgınca saldırmaktadır. Hukuksal düzenlemeleri de buna uygun hale getirmekte, “yasal zeminde çalışabilirsiniz, ancak ihtilalci örgütte ısrar ederseniz katleder ya da F tipi hücrelerde çürütürüm” tehdidini savurmaktadır.

İşçi sınıfının özgür faaliyet alanını ortadan kaldırmaya dönük bu saldırı fıryası faşist devlet teröründen ibaret değildir. Hatta denebilir ki, saldırı esas itibarıyla ideolojiktir. Bu saldırı ile işçi sınıfına, emekçilere ve onların devrimci öncülerine dayatılan; “hiçbir eylem devletin denetiminden kaçamaz, kimse böyle şeylere kalkışmamalı, siyasi faaliyet yürütecekse, bunu düzenin icazetine sığınarak yapılmalıdır. Aksi halde sizi bekleyen katliamdır” şeklinde özetlemek mümkündür.

Düzenin ideolojik cephaneliğini tahkim eden liberal kalemler takımını da, düşüncüyü yayma, örgütlenme ve eyleme geçme özgürlüğünü savunduklarını iddia ederken, bu tür eylemlerin yasal zeminde gerçekleştirilmesi gerektiğini vaaz ediyorlar. Bunlara göre yasadışı parti kurmanın zamanı geçmiştir. Artık tüm parti veya ör-

gütlerin yasalar çerçevesinde kurulup faaliyet yürütmesi, her eylemin düzen yasalarına uygun olması gerekiyor.

Bu türden papazca vaazların düşünce özgürlüğünü savunmak adına yapılmış gibi yansıtılması kaba bir riyakârlıktır. Çünkü bu söylemle, işçi sınıfı ve emekçilerin siyasal temsilcilerinin düzen dışı faaliyet yürütmeleri gayr-ı meşru gösterilmeye çalışılıyor. Eğer işçi sınıfı ile siyasal temsilcilerinin her eyleminin gerici burjuva devletin denetiminde kalması sağlanabilseydi, kölelik ve yağma düzeni kapitalizm güvencede olurdu. Böylece liberal vaizler de rahat ederdi.

Yıllardır devam eden bu gerici saldırı gelinen yerde devrimci akımları da etkilemiş, illegal devrimci örgütte ısrar iradesini iyice aşındırmıştır. Halen devrimci zeminde durmakta ısrar eden örgütlerin bu durumu kabullenmiş olması, bu alandaki tablonun vahametine işaret etmektedir.

Komünistler, umutları kırmayı hedefleyen bu kuşatmaya hiçbir koşulda boyun eğmediler. İdeolojik alanda yürüttükleri mücadelenin yanısıra, devrimci siyasal faaliyeti de devrimci teori, devrimci örgüt, devrimci sınıf bütünlüğü ekseninde ördüler. Komünistler olarak, en zor koşullarda bile faaliyeti bu bütünsellik temelinde örmeğe geri durmadık. 10. yıl kampanyasında ortaya koyduğumuz kapasite, bu alandaki güçlenmeye de işaret etmektedir.

Bahar döneminden beri ivme kazanarak devam eden faaliyetimiz, 10. yıl kampanyası ile daha ileri bir boyut kazanmıştır. Bu sürede diğer kentlerin yanısıra Gebze'den Büyükçekmece'ye uzanan ve İstanbul'u boydan boya kesen geniş bir alanda parti materyallerimizle emekçilere seslendik. Ana güzergahların yanısıra fabrikalar, sanayi siteleri ve emekçi semtleri faaliyetimizi taşıdığımız alanlar oldu. Kolluk kuvvetlerinin materyallerimizi tahrip etmek için sistematik bir şekilde yürüttüğü saldırıya rağmen, faaliyetimizin görülmesi engellenemedi.

10. yıl kampanyamız boyunca birbirini güçlendiren dört ayrı araçla emekçilere seslendik. Kampanya boyunca beş çeşit büyük,

dört çeşit küçük boy afiş, duvar yazılamaları, kuşlama ve partinin kuruluşunun 10. yılı vesilesiyle işçi sınıfı ve emekçilere seslendiği bildiri ile partinin şiarlarını emekçilere taşıdık. Parti bildirisi, afişlerimiz, kuşlarımız ve duvar yazılamalarımızın yanısıra bazı yerel araçlarla da faaliyetimizi zenginleştirdik.

TKİP imzasıyla işçi sınıfı ve emekçilere seslenmede gösterdiğimiz ısrar dönemsel yönelimin ürünü olmayıp, ilkesel devrimci bir tutuma dayanmaktadır. Bu net bakış, devrimci ideolojik çizgiden taviz vermemekten, kapitalist toplumun tek tutarlı devrimci sınıfı olan proletaryaya ısrarla yönelmekten, illegal ihtilalci örgütü her alanda güçlendirmekten bağımsız ele alınamaz.

Vurgulamak gerekiyor ki, burada diyalektik bir bütünlük vardır. Zira devrimde ısrar devrimci programda, devrimci sınıfta, devrimci örgütte ısrardır aynı zamanda. Bu çizgide tutarlı bir duruş ise, partinin illegal faaliyet ve örgütlenme kapasitesinin sürekli güçlendirilmesini sağladığı gibi, bu alandaki güçlenme de partinin illegal ihtilalci çizgisini pekiştirmektedir.

10. yıl kampanyası ile yeni bir ivme kazanan faaliyetimizin sonuçları, TKİP saflarındaki bilinç berraklığını ortaya koyarken, taşıdığımız tok iddianın da göstergesi olmuştur. Komünistler sınıfın, devrimin ve sosyalizmin partisi TKİP saflarında yürüttükleri bu kararlı mücadeleyi yeni mevizilere taşıyarak geleceği kazanma umudunu büyütmeyle devam edeceklerdir.

(Ekim, Sayı: 256, Ocak 2009)

Küresel hapishaneye dönüşen bir dünyada örgütsel güvenlik

Dünya giderek bir hapishaneye dönüşüyor. Teknolojinin en son ürünleri, güvenlik, savunma, “teröre karşı savaş” propagandası eşliğinde, tam anlamıyla terör aygıtlarına dönüşmüş bulunan burjuva devletlerin tahkimatı için kullanılıyor. Teknolojinin gözetleme, dinleme, takip, denetleme alanlarındaki uygulamaları insan aklının sınırlarını zorluyor. Artık “bilimkurgu filmlerinden çıkmış gibi”nin gibisi fazla. Gündelik hayatta sıkça kullandığımız üzere, bilimkurgu filmleri gerçek oluyor. Bugün artık ne “1984” o kadar şaşırtıcı, ne de “Truman Show” o kadar ilginç...

Faşizme giydirilen “terörle mücadele” kılıfı

Egemenlerin iktidar ve zor aygıtlarının yeryüzünü hapisleştirme uğraşları, yalnızca teknolojik araçları bu yönde kullanmaktan ibaret değil. İşin diğer cephesinde hukuki siyasal zemindeki düzenlemeler ve uygulamalar var. Demokratik hak ve özgürlükler, bugün dünya çapında yaygınlık ve hız kazanmış bir saldırı ve gasp hareketi ile yüz yüze. Elbette bu alandaki saldırılar öteden beri süregeliyordu, fakat 11 Eylül olayı, bu saldırı ve gasp hareketine kamçılanmışçasma bir ivme kazandırdı.

Özellikle ilk dönemlerinde devlet terörü uygulamalarının ağır-

laştırılması, ABD'den başlayıp Avrupa ülkelerine ve tüm dünyaya yayılan bir tartışma halini aldı, ardından da pratiğe döküldü. "Terörle mücadele" kılıfı altında gizlenmiş faşist baskı ve terör yasaları, yeni döneme ve koşullara uyarlanmak adına daha da ağırlaştırıldı. Avrupa'da patlayan her bomba, fiili uygulamaları histerik bir saldırganlık boyutuna taşıdı. Bir yerde yabancılara saldırılar arttı, bir diğesinde intihar eylemcisi olma şüphesiyle insan katletmek yasal hale getirildi. İntihar bombacısı fobisi öyle bir hal aldı ki, sokaklarda öldürülmesi gerekli ve yasal "şüpheli şahıs" tarifleri bile yapıldı. İngiltere'de bir Brezilya kökenli bir emekçinin insanların gözleri önünde katledilmesi, bunun hafızalardan asla silinmeyecek bir uygulaması olarak kayıtlara da geçti.

Terör devletinin tahkimatı

Faşist devletin tahkimatı, Türkiye'nin egemenleri için de hep öncelikli bir konu oldu. Orduya, kolluk güçlerine, bunların kullanabileceği teknolojiye her zaman büyük bütçeler ayrıldı. Burjuva yasalar ise zaten Cumhuriyet'in ilk yıllarından beri işkencenin, devlet terörünün rahatça uygulanabilmesine olanak verecek şekilde hazırlanmıştı. 12 Eylül darbesi ile de kopkoyu bir faşist zihniyetin tüm burjuva hukukuna egemen olması sağlanmıştı. Hâlihazırda Türk devletinin tüm yasalarında, hatta AB'ye uyum, reform diye yapılan değişikliklerde bile bu zihniyetin hükmü sürüyor.

Bu kadarı yetmiyor olacak ki işkenceciliği ile ünlü Türk polisi-kolluğu tarafından istenen düzenlemelerin yer aldığı yeni bir TMY tasarısı meclise sunuldu. Bu tasarının yeniden gündeme alınmasının bahanesi yapılan olayların yaşandığı günlerde Türk polisinin nasıl bir Türkiye istediği, en yetkili ağızları tarafından bir kez daha yinelenmişti. Buna göre polis, yargısız infazdan dilediğince işkence yapabilmesine, izinsiz aramadan keyfince izleme-dinleme-takip yapmasına kadar, her tür devlet terörüne hukuki dayanak sunan yasalarla yönetilen bir ülke istiyordu.

Anlaşılacağı üzere, zaten tepeden tırnağa polisiye olan bir devletin daha fazla polis devleti olmasının talep edildiği bir dönemdedyiz. Herkesin parmak izi, görüntü ve DNA kayıtlarının tutulduğu, şehirlerarası seyahatlerde sıkı bir kontrolün olduğu, ikametgâhlarının sıkı bir şekilde denetime alındığı açık bir hapisane isteniyor.

Devletin herkesi fişleme hayali gerçek oldu: Promis'ten MERNİS'e

Yasal düzenlemeler bir yana, teknolojik adımlar üzerinden baktığımızda, aslında bir yönüyle böyle bir hapishanede yaşadığımızı rahatlıkla söyleyebiliriz. Bu adımlardan en önemlisi MERNİS projesi idi ve bu bugün artık işler durumda. **MER**kezi **N**üfus **İ**daresi **S**istemi demek olan **MERNİS**, açılımından da anlaşılacağı üzere, tüm nüfus kayıtlarının merkezi bir sisteme bağlı idare edilmesi demek. Yani herkesin bilgileri sanal ortamda dosyalanıyor ve istendiğinde bunlara kolayca ulaşıyor.

Bu projenin ABD tarafından yıllar önce geliştirilen bir arşiv programı olan **Promis**'den (Türkçe'de 'söz vermek'teki "söz" anlamına geliyor) esinlenme olduğunu söylemek pek de isabetsiz olmaz. Bu program, insanlarla ilgili her şeyin kayıt altına alınarak arşivlenmesi, gerektiği durumlarda da kimin nerelerden alışveriş yaptığı, neler tükettiği, hangi kitapları, gazeteleri okuduğu, hangi kafelerde oturduğu, kimlerle iletişim halinde olduğunun "bir tuşla" ortaya çıkarılması amacına dayanıyor. Her şeyin sanal, dijital, elektronik ortamda ize dönüştüğü, kütüphanelerde bile elektronik kartların kullanıldığı bir ülkede bunları kayıt altına almak, kolay gibi görünse de bir dönem öncesine kadar o kadar da kolay bir iş değildi. Her şeyden önce bu kayıtların tutulması için çok fazla yere ihtiyaç var. İkincisi de sonradan dönüp incelemek istendiğinde rahat erişmeyi sağlayacak bir arşiv haline getirilmesine... İşte ABD kongresinde Türkiye'ye verilip verilmemesi tartışılmış olan Promis, çok büyük miktardaki bilgi yığınlarının, dijital ortamda az yer

kaplayacak şekilde ve belli bir arşiv sistematığıyla saklanmasını sağlıyordu.

Bilgisayar dünyasındaki başdöndürücü hızdaki gelişme, şimdi 10 yıl önceki Promis'i fersah fersah geride bırakan programların ve o zamanki disk boyutlarını binlerle çarpan kayıt-saklama ortamlarının üretilmesine yol açtı. Türkiye de bundan nasibini aldı. O kadar çok bilginin nerede saklanacağı ve nasıl arşivleneceği kesinlikle bir sorun olmaktan çıktı.

Şimdi MERNİS, sigorta, vergi, banka, adliye, İstanbul'da muhtarlık kayıtlarının da entegre edildiği bir sistem ve aslında **e-devlet**'in belkemiği olarak büyümeyi sürdürüyor. Bugün artık isteyen herkes internete bağlanıp bir numara (kimlik no, sigorta sicil no, vergi no...) girerek kimlik bilgilerine, sigorta ya da vergi kaydına bakabiliyor. Kolluk güçleri, muhtarlar, nüfus idareleri, bankalar, patronlar ise daha fazlasına erişebiliyor. Örneğin İstanbul'da gerekli erişim iznine sahip olanlar, internet ağı üzerinden hakkınızda hiç de azımsanmayacak bilgiye zahmetsizce ulaşabiliyor.

Bu sistemin şimdilik yalnızca bir omurga olduğu düşünölmeli. Elektronik kartların, chiplerin, telefonların, kameraların yaşamımızdaki ağırlığı arttıkça polis için izlemek, denetlemek, gözetlemek, takip etmek daha kolay olacak. Şu an var olan eksiklerinin, açıklarının giderilmesi için sürekli yeni adımlar atılıyor. Örneğin önümüzdeki bir iki yılda pasaport ve kimlikler yenileneceği söyleniyor. Yenileri, sahteleri kolay kolay yapılamayacak biçimde, chiplere, manyetik şeritlere yer verilerek tasarlanıyor. Üstelik kimlik, pasaport vb.nin fotoğraflı birebir örneği sanal ortamda yer alacak. İzni olan devlet görevlisi o ünlü tabirle "tek tuş"a basarak, kimliğin sahte olup olmadığını kontrol edebilecek.

Bunlardan yola çıkarak, MERNİS ve ona paralel projelerin, tüm insanların fişlenmesi olduğunu söyleyebiliriz. Bu tür bir fişlemenin insanların algısındaki fişlemeden farkı, yalnızca parmakizi, fotoğraf ve gözaltı bilgilerinin değil, nerelerde bulunduğundan neleri yiyip içtiğine, kişisel zevklerinden okuduğu kitap ve gazeteye,

banka işlemlerinden bir şekilde iletişim kurduğu insanlara kadar her şeyin kayıt altına alınmasıdır. Bu kayıtlar gerektiği zaman, gerektiği yerde kişiye karşı baskı ve şantaj aracı, hukuki delil vb. olarak kullanılabilir.

Görüntü ve ses izleme

Bu kadarı işin fişleme boyutu. Bir de gününbirlik izleme, gözetleme, dinleme boyutu bulunuyor. İstanbul'daki **MOBil Elektronik Sistem Entegrasyonu (MOBESE)**'nin, sistemi tasarlayanların isimlerinin baş harflerinden türetme olduğu da iddia ediliyor ve bu aslında hiç de yabana atılır bir iddia değil, "24 saat gözetleme"yi toplumsal bir gündem olarak daha fazla tartıştırmıştı. Burada konumuz 24 saat gözetlenmenin insan ya da topluluk-toplum psikolojisine etkileri, yarattığı tahribatlar, panoptik etki vb. değil. Fakat oluşan psikolojinin, moral dünyada yaratılan tahribatın devrimci mücadele açısından fazlası ile önemli olduğunu, hiç değilse fabrika çalışmaları sırasında karşılaştığımız durumlardan biliyoruz. Tepesindeki kameralarla izlendiğini düşünen işçiler, birbirleriyle diyalog kurmak bir yana, bir yerden sonra başlarını işten kaldırmaktan bile korkar hale geliyorlar. Nitekim şu anki çapıyla MOBESE'nin İstanbul çapında amaçladığı da her şeyden önce böyle bir psikolojik atmosfer yaratmaktır.

Elbette MOBESE'den önce de kameralı izlemeler vardı. İstanbul'un Bakırköy, GOP, Taksim gibi belirli yerlerinin yanı sıra, Anadolu'daki bazı il ve ilçeler de pilot uygulama alanı olarak kameraların gözetimi altındaydı. Yeni sistem gözetlemeyi sabit, tek yönden izleme olmaktan çıkarıp daha işlevli ve aktif hale getirdi. Şimdilik bu sistem sayesinde 360 derece hareket kabiliyeti olan kameraların görüş alanındaki hareketlenmeler, olaylar anında fark edilebiliyor. Gene basına yansıttıkları kadarıyla görüntüsü tespit edilen şüphelinin takibi amaçlanıyor. Tespit edilmiş birinin o an tüm kameralar odaklanarak izlenmesi bu takibin bir yanı. Diğer

yanı ise aranan birinin eldeki görüntülerinin, geçmiş görüntüler içinde eşleştirilmesiyle tespit edilmesidir.

Bir de başından beri döne döne dile getirilen, fakat anlaşıldığı kadarıyla şimdilik ellerinde olmayan X-ışınlı tarayıcı kameralarla aranan kişilerin yakalanması hedefleniyor. Başlarda MOBESE'nin böyle kameralardan kurulduğu söylenmişti. Şüphesiz böyle bir sistemi aç köpek iştahıyla istiyorlardır. Fakat şimdilik bu kameraların olmadığı, şu sıralar TÜBİTAK'ın da katkısıyla geliştirilmeye çalışıldığı söylendi. Bu kadarı bile MOBESE'nin psikolojik boyuttaki amacını gözler önüne seriyor.

MOBESE de tıpkı MERNİS gibi sürekli büyümeye, gelişmeye açık bir projedir. Örneğin daha baştan isteyen herkesin, evini, aracını kamera ya da vericilerle donatarak bu sisteme bağlayabileceği söylenmişti. Son bir yılda İstanbul'da kamera takan işyeri ve ev sayısında fırlama yaşanmış, GPRS'li (Küresel yer belirleme sistemi) araçların sayısı büyük bir artış göstermiştir. Bugün en küçük şirketler bile isterlerse doğrudan polisin de yararlanabileceği kameralarla donatılmıştır. Okullardaki, fabrikalardaki kamera sistemleri sayesinde idareciler, patronlar, aileler internet aracılığı ile canlı yayım alabilmektedirler. Özellikle otomobil-kamyon vb. araçların yaygın kullanıldığı işler yapan şirketler, bu araçlarını GPRS'le izliyorlar. Keza TV'lere aksettirilen birçok olayın görüntüsünün, işyeri kameralarından alındığı söyleniyor.

MOBESE'ye büyük mali kaynak ve çalışan ayrılması, üzerinde bu kadar çok durulması boşuna değil. Polis ya da tüm kolluk gücü, ülkeyi bir hapisane, kendisini gardiyan, işçi ve emekçileri de denetim altında tutulması, 24 saat izlenmesi gereken mahkumlar olarak gördüğü için -ki herhangi bir burjuva devlette bundan iyisi olmaz- görsel ve işitsel araçların kullanımına büyük bir önem verir.

Dünya çapında kolluk görevini üstlenen ABD ve birkaç haydut ortağı, tüm haberleşmenin, ses ve görüntü frekanslarının izlendiği bir sistem olan ECHELON'u onlarca yıldır kullanıyorlar. Bununla

ilgili bilgiler epeyce ortalığa saçılmıştır, ancak tam kapsamı bilinmemektedir. Teorik olarak şu an her türlü veri akışını, iletişimi kontrol etmek mümkündür. Bu ister kablolar, ister uydular-istasyonlar aracılığı ile yapılsın... Onyıllar önce teknolojik açıdan bunun ne kadarının yapılabildiği tartışmalıdır. Fakat şimdi uydular üzerinden yapılan sesli veya görüntülü iletişimin kolaylıkla izlendiği biliniyor.

Uydulardan takip edebilmenin bilimkurgu olmaktan çıkması yeni değil. Algıyı kolaylaştırmak için internetten Google Earth örneğine başvurabiliriz. Şu an isteyen herkes internet üzerinden dünyanın istediği bir noktasını belli bir ölçekte büyüterek izleyebiliyor. Bu kadarı toplumun kullanımına sunulmuş bir olanağın, katbekat fazlasının devletler tarafından kullanıldığından şüphe edilebilir mi? Edenlere Türk devletinin geçtiğimiz haftalarda kamuoyuna duyurduğu, en az 60 santimlik cisimlerin hareketini uzaydan izleme olanağı sağlayan Göktürk uydusu projesini okumalarını öneriyoruz.

O yüzden Echelon'un ulusal boyutta bir minyatürünün her burjuva devletin hizmetinde olduğunu söylemek, yalnızca basit bir gerçeği dile getirmek olur. Her devlet, kendi egemenlik sahasındaki tüm haberleşmeyi, işitsel, görsel iletişimi denetim altında tutmak ister. Bir zamanlar bunun için telefon dinleme uzmanları yetiştirilirdi, şimdi ise bu işi bilgisayarlar yapıyorlar. Bugün kesinlikle kullanıldığı bilinen yöntemler ile teorik olarak mümkün, ancak pratik olarak kullanılıp kullanılmadığını bilmediğimiz bir yığın araç, yol ve yöntemle sahip sermaye devleti.

Devletin sadık hizmetkârı: Telefon

Yıllardır tüm telefon haberleşmesinin, toplumda bir güvenilirlik derecelendirmesi yapılarak denetlendiği söylenmektedir. Buna göre tüm telefon görüşmeleri (konuşmalar değil), belirli süreler (örneğin 6 ay, 1 yıl) saklanmak üzere kayda alınıyor. Toplumda po-

tansiyel tehlike olarak görülen kesimlerin (mücadeleye meyilli Kürtler, geçmişten beri solcu olan aileler, belli yörelerden olanlar vb.) telefon konuşmaları bilgisayarlar tarafından kaydediliyor. Yakın tehlike olarak görülen kimselerin, örneğin aktif mücadele ettiği bilinen, aranan devrimcilerin, muhaliflerin ve yakın çevrelerinin konuşmaları ise bizzat o an işe yarar hesabıyla dinleniyor. Geriye dönük dökümlerin bulunabilmesi, bu bilgiyi kesine yakın bir oranda doğrulamaktadır.

Telefon dinlemelerin de teknolojik gelişmelerden nasibini aldığına kuşku duyulmamalıdır. Bilinen klasik yöntem, belirlenmiş telefonların dinlenerek, telefonda telefona sıçranmasıdır. Gene bilinen diğer bir yöntemse, kelimelerden oluşan bir filtre yaparak, yasak ve tehlikeli kelimelerin kullanıldığı konuşmaların dinleme ağına takılmasını sağlamaktır. Burada filtrede tehlikeli kelimeler kullanılabilir gibi, şifre olarak düşünülebilecek kelimeler ve şahıs isimleri de kullanılabilir. 11 Eylül sonrasında Avrupa ve Amerika'da "Usema Bin Ladin"li şakalardan ötürü ağa takılan binlerce şakacı olduğu yazıldı gazetelerde. Fakat insanların idrak etmekte zorlandığı dinleme yöntemi, ses frekansının çözümlenerek sesin kendisinin bir filtre haline getirilmesidir. Örneğin ses kaydı olan bir kişi, hangi telefonla konuşursa konuşsun, kimi ararsa arasin anında filtreye takılıp dinlemeye alınabilir ki bu, teknik olarak yıllardan beri imkân dâhilinde bir şeydir.

Ses takibi yalnızca telefon dinlemekten ibaret değildir. 'Böcek' diye adlandırılan ve mutlaka dinlenmek istenen yere konması gereken alıcılarla yapılan dinlemeleri filmlerde çok izledik. Bugün her bir telefon, özellikle cep telefonu tam konumu da ele veren birer 'böcek' durumundadır. Devlet bunlar sayesinde zahmete girmeden kolayca dinleme ve takip yapabilmektedir. Kolluk kuvvetlerinin bunlardan ne kadar yararlandığını merak eden ve telefon kullanan her mimli devrimci, bu merakını kolayca giderebileceğinden şüphe duymasın.

Pek az bilinen ses takibi ise sonar mantığı ile geliştirilen aygıtlar

ve hassas mikrofonlarla yapılmaktadır. Buradaki aygıtlar insan havsalasını zorlayacak düzeye ulaşmıştır. Örneğin eski *Milliyet* genel yayın yönetmeni M. Y. Yılmaz, 25 Nisan 2004'te, 25 metre çapında bir alandaki fısıltıları bile alan, dahası belirli bir sese odaklanabilen telefon büyüklüğünde bir aleti karaborsadan alıp test ettiğini, bunun kişisel özgürlüklere yönelik nasıl büyük bir tehdit olduğunu anlatmak amacı ile yazmıştı. Yine orduda, kilometrelerce ötedeki bir koordinata odaklanarak oradaki konuşmaları alabilen aygıtlar gözlenmiştir.

Tabi günümüzde yaygın iletişim aracı olarak bir de internet var. İzlenmesi, denetlenmesi telefondan farksız değil. Aynı telefon gibi, belirli bir adresi tıklatıldığında anında ağa takılındığından, yerin tespit edildiğinden kuşku duyulmasın. Hatta izlemek isteyenler için bugün yaygınlaşan webcamlar, keza monitörlerin düşük çözünürlükte alıcılar haline getirilmesi vb. sayesinde görüntüye de ulaşma kanallıdır internet. Fakat diğer bir yandan da her şeyini sanal ortamda yürüten zor aygıtlarının zayıf karnıdır.

Bu tahkimat kime karşı?

Burada bir nokta koyup sormak gerekiyor: Madem bugün tepesinde ABD'nin durduğu emperyalist-kapitalizm kadiri mutlaksa, bu kadar tahkimat niye, kime karşı yapılıyor? Herhalde başka ülkelere saldırının iyi bir bahanesi olan, gerçek olduğu kadar, sınıf mücadelelerini de saptıran dinci terör odaklarına karşı değil. O, bizzat emperyalizmin çocuğudur ve diyelim ki komünizm gibi her zaman nefesini enselerinde hissettikleri bir tehlike olmasa idi çoktan tehdit olmaktan çıkaracakları bir sapmadır. Geriye yalnızca proleter ve emekçi kitlelerin gelişecek hareketi, onların devrimci mücadelesi kalıyor. Bu bakımdan emperyalizmin dünya çapındaki tahkimatının, terör devleti uygulamalarının yaklaşan sert sınıf mücadelelerine hazırlık olduğundan şüphe edilebilir mi?

Yine burada özellikle de şu aralar kendilerini her şeyin başı ve

sonu sayan tasfiyeci legalizim bayraktarlarına, reformistlere, illegal mücadeleyi ilkesel olarak gören bizim gibileri küçümseyenlere sormak lazım: Madem devrimci örgütler düzen için ciddi bir tehdit olmaktan çıkmışlar, bu kadar önlem kime karşı ve niye? Herhalde düzenin tatlı sularında düzeni sadece düzeltmeye çalışanlara karşı değil TMY'nin ağırlaştırılması, F-tipi zindanlar, askeri, harcamalar, devletin tahkimatı vs...

Reform-devrim diyalektiği bir yana, yalnızca burada yüzeysel olarak ele aldığımız olgular bile, düzen içinde kalarak düzende en ufak bir iyileştirme yapmanın pratik imkansızlığını anlatıyor. Üstelik bizim sorunumuz bu düzeni temellerinden yıkmak! İlegal-ihtilalci örgütsel konumlanışın neden ilkesel bir sorun olarak görüldüğünü buradan bile anlayabiliriz. Partimizin bu temel ilkesinin bir unsuru olarak örgütsel güvenliğin neden gelecek açısından hayati bir önem taşıdığı da yukarıdaki olguların ışığında bir kez daha yeterli açıklığa kavuşmuyor mu?

Her zaman yaşamsal ilke ve kurallar!

Belki örgütsel güvenlikle ilgili güncel bir yazıda karşıdevrimin yol, yöntem ve araçlarına karşı önlemler aranabilir. Ama hayır, biz zaten deşifre olmuş önlemler dışında hiçbirşeyi yayınlamayız, yayınlamamalıyız. Hem zaten karşıımızdaki gücün yöntemlerini, araçlarını irdelemek, onlara karşı önlem geliştirmenin adımlarını atmak değil midir? Bizim taktiğimiz, onun yöntemlerini boşa çıkarma yollarını ilan ederek polisin kendini geliştirmesini teşvik etmek olamaz. Bunun yerine "*Örgütsel Güvenlik Sorunları*" kitabı ve bazı kaynaklardan yola çıkarak, bir kez daha bazı kural ve ilkeleri hatırlatmak yararlı olacaktır:

Devrim davasını ve partisini ciddiye alan, önemseyen her yoldaş bilir ki, sınıf ve emekçi kitlelerle henüz et ve tırnak gibi kaynaşmadığımız koşullarda politik faaliyeti süreklileştirmenin, üretimini güvenceye almanın yegane yolu illegal-ihtilalci örgütsel

varoluşun gereklerine uygun sağlam bir örgütsel yapılanma, doğru bir çalışma tarzı, devrimci bir iç yaşam, iç illegalite ve gizlilik kurallarına sadakat, devrimci disiplin, partiye karşı aleniyet, denetim ve demokratik merkezîyetçiliğe dayalı, devrimci ilke ve kurallara bağlı bir örgütsel işleyiş üzerinden sağlanabilen örgütsel güvenlidir. Zira “demokratikleşme” yalanı eşliğinde terör devletinin durmaksızın tahkim edildiği, teknolojinin tüm olanakları kullanılarak polisiye yapılanmanın görülmemiş derecede güçlendirildiği günümüz koşullarında örgütsel süreklilik, deyim yerindeyse örgütsel güvenlikle eş anlamlı hale gelmiştir.

Önümüzde uzanan dönem için payımıza düşen misyonu hakkıyla omuzlamak istiyorsak, dahası bu işçi sınıfı devrimcileri olarak kaçınılmaz bir yükümlülüğümüzse; sadece düşmandan gelebilecek fiziki saldırılara karşı tetikte olmakla yetinemeyeceğimiz açıktır. Saldırlara karşı dayanıklı olmanın da temel bir önkoşulu olarak, illegal-ihtilalci bir mücadele örgütü olmanın normlarında en ufak bir esnemeye, zorlu sınavlar ve hatırı sayılır deneyimler içinden süzerek yarattığımız değerlerimizin herhangi bir şekilde aşındırılmasına, Partimizin birikiminin her ne suretle olursa olsun tahribatına yol açacak davranışlara, Partimizi gelişme çizgisinden alıkoyacak her türlü gevşemeye karşı da, ateş altındaki bir savaş aygıtı gibi sürekli savaşım vermek zorundayız.

Örgütsel güvenlik her şeyden önce ilke ve kurallara bağlı bir örgütsel işleyiş ve devrimci yaşam sorunudur. Gerek örgütsel işleyiş, gerek devrimci iç yaşam alanında olası zayıflık ve yetersizlikleri hızla geride bırakmak, dönemi bu alanlarda bir silkinişin, yenilenmenin, güçlenmenin olanağına dönüştürmek tüm organ, birim ve yoldaşlarımızı bağlayan ertelenemez bir görev ve sorumluluktur.

Faaliyetin her düzeyi birimleşmeye gidilerek yürütülmeli, siyasal faaliyette yoğunlaşmak aynı zamanda en üstten en çepere doğru sürekli örgütlenmenin, örgütü sağlamlaştırmanın aracına dönüştürülmelidir.

Örgütsel denetim alanındaki boşlukların giderilmesinden devrimci disiplindeki zayıflıkların ortadan kaldırılmasına, verimli, işlevsel, düzenli organ toplantılarından faaliyetin en küçük ayrıntısına kadar palanlı, sistemli, hedefli yürütülmesine, günlük yaşamın ve zamanın verimli kullanılmasından sorumluluk ve görevlerin zamanında ve olabildiğince eksiksiz yerine getirilmesine... her açıdan parti yaşamına kolektif işleyiş egemen kılınmalıdır.

Örgüt güvenliği genellikle sanıldığı gibi yalnızca yer altı örgütlenmesinin sorunu değildir. Sağlam bir güvenlik tüm parti örgütlerinin, hatta çeper-çevre ağının katkısıyla, kolektif emeği ve hassasiyetiyle, illegal-ihtilalci örgütlenme esaslarına uygun bir yapılanma ve işleyişle sağlanabilir. Diğer türlü bir yanda hareket imkan ve sınırları dar, günümüz koşullarında kitle içinde eriyemeyen, kendini geliştirip büyütemeyen, etkili bir faaliyet yürütemeyen, dolayısıyla gerçek anlamda sağlıklı bir güvenliği olmayan bir illegal yapılanma, diğer yanda düşman denetimine olabildiğince açık, dolayısıyla hiçbir şekilde güvencede olmayan bir legal yapılanma gerçeği ile yüz yüze kalır.

Bu kadarından da anlaşılacağı gibi legal çalışma, ya da legal alan, devletin denetimine olabildiğince açık bir alan değildir. Bu alanda polis denetimini tümüyle olmasa bile büyük oranda kıracak bir örgütsel yapılanma, çalışma tarzı ve işleyiş, aslında dosdoğru partinin illegal örgütlenmesinin güvenliğini sağlamlaştırmak ve tersinden legaliteyi etkin bir tarzda istismar etmeyi güvenceye almak demektir.

Dolayısıyla devletin denetimini sınırlayacak, polisin elini kolunu bağlayacak, enerjisini heba edecek, olanaklarını boşa çıkaracak, odaklanmasını engelleyecek bir çalışma tarzı oluşturmak, taktikler geliştirmek yalnızca yeraltı örgütlerimizin değil, tüm parti birimlerinin, kadro ve militanlarının görevidir.

İllegalite ve güvenlik konusunda her yoldaşın kendini sürekli donatıp yetkinleştirmesi, dünya ve Türkiye devrimci hareketinin deneyimlerinden, Partimizin bu alandaki birikiminden sürekli ola-

rak yararlanması ve yaşamın her alanında örgüt politikamızla tutarlı bir pratik sergilemesi ihmale gelmez bir yükümlülüktür. Keza örgütsel güvenlik ve gizlilik kurallarının ancak siyasal yaşamın canlı pratiği içinden süzülüp geliştirilebileceği, Parti güvenliğinin tüm yoldaşların katkı ve çabasını gerektirdiği, her partilinin en olağanüstü koşullara hazırlıklı olmasının hayati bir önemi olduğu bir an bile akıldan çıkarılmamalıdır.

Her alanda olduğu gibi örgütsel güvenlik ve illegalite kurallarında da ideolojik-politik çizgimizle tutarlı bir davranış çizgisini örgütsel yaşamın her alanında egemen kılmak, yalnızca Partiye ve davaya bağlılığın iyi bir göstergesi olmakla kalmayacak, örgütsel birikimlerimizi geliştirip büyütmenin de önemli bir adımı olacaktır...

(Ekim, Sayı: 247, Haziran 2007)

İşçi sınıfını parçalayan gerici cereyanlara karşı etkili bir mücadele

İşbirlikçi burjuvazi, ekonomik, politik, askeri ve diğer alanlarda örgütlü, ücretli emeğin sömürsü ve yönetme alanında uzmanlaşmış bir sınıftır. Bu sınıfa ve onun gerici rejimine karşı sonuç alıcı bir mücadeleyi yükseltmek, işçi sınıfı ile emekçi müttefikleri için güncel ve acil ihtiyaçtır.

Ancak, her olaya örgütlü tepki veren, emekçileri peşine takmak için farklı araçlar kullanan, güncelin yanısıra orta vadeli çıkarlarını gözeten planlar yapan gerici ve acımasız bir sınıfla karşı karşıyayız. Bu koşullarda sınıf adına sonuç alıcı bir eylem örgütlemek ya da etkili bir söz söyleyebilmek bile örgütlü-militan bir mücadeleyi zorunlu kılmaktadır. Demek ki, işçi sınıfı için örgütlülük, ücretli kölelik düzenine karşı her mücadelenin ilk adımı olmak durumundadır.

İşçi sınıfının birliğini parçalamak gerici rejimin temel önceliklerindedir

Kapitalistler, proletaryanın sınıf bilincini geliştirmesini, bilimsel sosyalist dünya görüşü ile donanmasını engellemek için her yola başvurur. Kapitalistlerin sınıf çıkarlarını korumakla mükellef olan burjuva devletin zor aygıtı da, gerektiğinde namluları emekçilere çevirmek için daima “hazır-kıta” bekler.

Örgütlü proletaryanın gücünün bilincinde olan kapitalistler, örgütlülüğten yoksun bırakıldığında bu sınıfın güçsüz, yönetil-

meye elverişli olduğunu da bilirler. Bundan dolayı düzenin tüm kurumları, işçi sınıfının hem örgütlü bir güç haline gelmesini hem de kendi dünya görüşü olan bilimsel sosyalizmle donanmasını engellemeye çalışır. Ordu, polis, MİT, kontr-gerilla, üniversite, cami, kilise, parlamento, medya vb. pek çok düzen kurumu, işçi sınıfı ile bilimsel sosyalizmin birleşmesini engellemek için konumlarına uygun aktif roller üstlenirler. Zira, bu birleşme sağlanmadığı sürece, işçi sınıfının çeşitli alt kimlikler üzerinden parçalanması olanaklı olacaktır.

“Dönemin ruhu”na uygun yozlaştırıcı yapay bölünmeler

Sovyet Birliği kampının yıkılıp dağılmasının hemen ardından “tarihin sonu” safsatasını ilan eden kapitalist-emperyalist sistemin akıl hocaları, sınıflar arası çatışma döneminin sona erdiğini iddia ettiler. Buna göre çatışma artık esas olarak uygarlıklar arasında cereyan edecekti. Emperyalist güçlerin “açık işgal” vahşetine dönüş yaptığı dönemde işe koşulan burjuva ideologlar, tetikçi yazarlar, liberalleşmiş döneçler vb. bu safsatayı yutturmak için seferber olmuşlardı.

Emperyalist-siyonist saldırganların namlularını özel olarak Ortadoğu halklarına çevirdikleri ‘91’den sonra, çatışmanın din eksenli olduğu kanısını güçlendirecek icraatlara özellikle ağırlık verildi. “İslam’a karşı Hıristiyan-İbrani” koalisyonu kurulmuş izlenimi vermek için ince taktikler uyguladılar.

Gericici olduğu kadar vahşi olan bu icraatlarla etnik, dinsel, mezhepsel, bölgesel ayrımlar kışkırtılarak, ezilen halklar sahte bir ikileme hapsedilmek istendi. Bu sahte ikileme, emperyalist-siyonist işgalciler ile dinci gericiler arasında tercih yapmanın zorunlu olduğunu vaaz ediyordu. Savaş çetesinin şefi ABD başkanı Bush, 11 Eylül saldırılarından sonra “*ya bizden yanasınız ya teröristlerden*” tehdidini savurarak, halklar üzerindeki baskıyı tırmandırma işare-

tini vermişti.

Emperyalist savaş ve işgale eşlik eden bu zehirli propaganda, ezilen halkların anti-emperyalist bilincinde belli sapmalara yol açabildi. Ancak emperyalist-kapitalist sistemin döne döne insanlığın başına sardığı felaketlerin “uygarlıklar arası çatışmanın sonuçları” olarak yansıtılması, ezilen halkların emperyalist-siyonist güçlere duyduğu öfkenin kabarmasını önleyemedi. Bununla birlikte, Ortadoğu’da devrinci alternatifin verili koşullarda zayıf olması, bu öfkenin farklı kanallarda, esas olarak da islamcı akımların mecrasında alınmasına yol açtı.

Türk egemen sınıfları bu uğursuz projenin yedek kuvvetidir!

Emperyalist-siyonist projede Türk egemen sınıflarına ve onların devletine de özel roller biçildiği bilinmektedir. Güncel plandaki aktör bugün AKP şahsında temsil edilen dinci-gerici akım olurken, bu akımların güçlenmesinin zemini 12 Eylül askeri faşist cuntası ile düzlendi. “Yeşil kuşak” projesinin Türkiye halkası, Amerikancı generallerin düzlediği zeminde güçlenen dinci-gerici akımın Ankara’daki rejimin güçlü taraflarından biri haline getirilmesiyle örüldü.

Bu rolün temel figürü olan AKP’nin desteklenmesi dinci-gericiliğe geniş bir alan açtı. Emperyalist-siyonist güçlerin açık desteği ile iktidarın bileşeni haline getirilen dinci-gerici akım, bölgede ABD-İsrail ikilisi için aktif hizmet sunarken, “uygarlıklar buluşması” safsatasında da başrol üstlenmeye soyundu. Bu “buluşma” güya çatışan uygarlıklar arasında köprü kurarak barışa hizmet etmeyi amaçlıyor. Gerçekte ise, emperyalist saldırganlık ve savaş barbarlığını mazur gösterme çabasından başka bir şey değil.

Dinci-gerici akımın temsilcisi Amerikancı AKP hükümetinin iç politikası da dış politikasını tamamlar niteliktedir. Başa geçtiği günden beri vahşi neo-liberal politikalar uygulayan hükümet işçi

ve emekçilerin daha da yoksullaşmasını yolaçtı. Sınırlı kazanımların gaspedildiği, sosyal güvenlik sisteminin yıkıma uğratıldığı bu dönemde dinci-gerici güçler, yoksulluğa mahkum ettikleri emekçilere sadaka dağıtarak saldırının ideolojik ayağını da ördüler. Sadakayı kabul eden emekçinin ise, hem hak arama bilinci yozlaştırıldı hem kendisini sefilleştiren kapitalizmin temel güçlerinden biri olan dinci-gericiliğin peşinden sürüklenecek duruma düşürüldü.

Rejimin bekçisi Amerikancı ordu ve yedek kuvvetleri ise, Kürt sorunu üzerinden ırkçılık histerisini yayarak, dinci-gericiliğin cemaatlaşmaya ittiği emekçilerin bilincini bir de ırkçı-şovenizmle zehirledi. Kendi aralarında iktidar ve rant uğruna çatışan bu gerici güçler, işçi sınıfı ve emekçilerin azımsanmayacak bir kesiminin bilincini bulandırmayı başarabildiler.

Son yıllara damgasını vuran bu atmosfer, bir tarafta dinci-gericiliğin, öte tarafta ırkçı-şovenizmin toplum içinde yaygınlaşmasını sağladı. Farklı etnik, dinsel, mezhepsel, bölgesel alt kimliklere mensup emekçilerden oluşan Türkiye işçi sınıfı, bu yapay bölünmelerin etkisi altına girmekten kurtulamadı. Asalak kapitalistler ile onları temsil eden siyasi oluşumlar, işçi sınıfının birliğini parçalamak için rezilce manevralara başvurarak sorunu derinleştirdiler.

Bu süreçte her iki tarafın güdümündeki medya ve yazar-çizer takımı da etkin bir rol oynadı. Dönemin ruhuna tam uyum sağlayan her iki tarafın görevli kaleşörleri, dinci-laik çatışmasını öne çıkartarak, her olayın sınıfsal arka planı olduğu gerçeğinin üstünü örterek, işçi sınıfı ile emekçilerin bilincini bulandırmak konusunda üzerlerine düşeni yerine getirdiler.

Sınıf hareketinin zayıf olduğu bu dönemde, işçi sınıfı saflarına sokulan nifak tohumları, güvensizlik, şüphecilik vb. eğilimleri daha da güçlendirdi.

Güvensizlik tohumlarının uğursuz sonuçları

Kısa sürede dönemin havasına giren kapitalistler, işçilerin sınıf

aidiyetini sakatlamak için taktiklerini çeşitlendirdiler. İşe alımlarda din, mezhep, bölge farklılıklarını gözetmek; Kürt ya da Alevi kökenlileri değil, dinci-gericiliğin ve ırkçı-şovenizmin etkili olduğu kentlerden olanları tercih etmek; Cuma günleri camilere servis kaldırmak; dinci-ırkçı propagandayı farklı araçlarla işçiler arasında yaymak; kendine bağlı “hemşeri grubu” oluşturup işçilerin olası bir örgütlenme/hak arama eylemine girişmesinin zeminin parçalamak; “muhacir” diye tabir edilen Balkan göçmeni işçileri yerine göre “yerli” işçilere karşı kullanmak, vb. icraatlar yaygınlaştı. Dini değil dünyevi işlerle, yani işçilerin ürettiği artı-değeri yağmalamakla uğraşan kapitalistler, “din kardeşliği”nden daha çok söz eder oldular.

Ücretli kölelik zincirlerini daha da kalınlaştıran asalak patronların bu manevraları, işçilerin azımsanmayacak bir kesimi üzerinde etkili oluyor. Bu etkileri işçilerin şu türden söylemleri üzerinden hissetmek mümkün: Bu işçi oruç tutmuyor... Bu işçi bölücü... Bu işçi “muhacir”... Bu işçi milliyetçi... Bu işçi tarikatçı... Bu işçi Alevi... Bu işçi Kürt... Bu işçi filan kentten...

Bu listeyi daha da uzatmak mümkündür. Alt kimliklere ait ya da kişisel özellikler, sınıf kimliğinin gelişimini sakatlayan ayırım noktaları işlevi görebilmektedir. Bilinçte oluşan çarpıklık, “bu işçilere güvenilmez, bunlarla bir şey yapılamaz” ifadelerinde özetlenen çıkarsamalara yol açmaktadır. Ufku bu sahte ayrımları aşmayan sınıfın belli kesimleri, haliyle işçi sınıfına yakışır bir mücadelenin uzağında kalmaktadır.

Gerici cereyanların işçi sınıfı saflarında etkili olmasında dönemin etkisi

Hem bölgede hem ülkede estirilen gerici atmosferin yanısıra, yapay ayrımların sınıf saflarında yankı bulmasını kolaylaştıran başka önemli etmenler de mevcuttur.

İşçi sınıfının verili koşullardaki biricik kitlesel örgütleri olan

sendikalara egemen olan anlayışlar, sermaye ile işbirliği yaparak sınıfın bu etkili mücadele araçlarını önemli ölçüde güçten düşürmüştür. Bu anlayışların gerici kutuplaşmalarda taraf olmaları ise, sorunun daha da vahim bir hal almasına yol açmaktadır. Bir kısım sendikayı dışta tutarsak, diğerlerinin dinci gericilik ya da ırkçı-şoven kutuplaşmada taraf olmaları, sınıfın sendikalı kesimi üzerinde de olumsuz etkiler yaratmıştır.

Sınıfın örgütsüz kesimi ise gerici cereyanlar karşısında daha da savunmasız haldedir. Zira ezici çoğunluğu oluşturan örgütsüz işçiler, mücadele deneyiminden yoksun oldukları ölçüde, sınıf bilincinin gelişimi açısından da birikimleri sınırlı kalmaktadır. Mücadele deneyiminden yoksunluk, mücadele alanında sınılanmış öncü bir kuşağın henüz şekillenmediği anlamına gelmektedir. Bu durumda işçi sınıfı, bilincini yozlaştıran ve onu sınıf kimliğine yabancılaştıran gerici saldırıya karşı etkili bir mücadele yürütme olanağından yoksun kalmaktadır.

Sınıf hareketinde belli kıpırdanmalar olmakla birlikte zayıflığın henüz aşılamadığı bir dönemde yaygınlaşan bu saldırıların etkili olması kaçınılmazdı. Bu koşullar, küresel çaptaki saldırının yerel ayaklarını ören gerici burjuva güçlerin işini kolaylaştırmıştır. Ancak sermayenin bu başarısı geçicidir. Kapitalist rejim, ideolojik saldırısını sürdürürken, sınıf çatışmalarını körükleyen adımlar atmaktan da geri durmamıştır. Bu nedenle, işçi sınıfı saflarındaki yanılısamanın dönemsel olması kaçınılmazdır. Nitekim, dönemin boğucu atmosferine rağmen 2007'nin başından beri sınıf hareketinde bir hareketlilik gözlenmektedir.

Gerici saldırının emekçileri kuşattığı dönemde, sosyalist propaganda araçlarının ancak sınıfın sınırlı bir kesimine ulaşabilmesi de, sermayenin işini kolaylaştıran bir diğer etmendir. Sosyalizmi özümsemiş işçi sayısının sınırlı oluşu, devrimcilik iddiasını sürdüren politik güçlerin sınıf eksenli çalışma yürütme ufkundan yoksunluğu ile birleşince, bu alandaki zaaf daha bir belirginleşmektedir. Bugün komünistlerin özverili çalışmaları dışında, sınıf

eksenli sistemli bir faaliyetten söz etmek güçtür. Bu olgu, sınıfın ilerici öncü kesimlerinin ya da bu potansiyeli taşıyanların ideolojik donanımını da önemli ölçüde sınırlamaktadır.

Nesnel koşulları kanıksamak değil değiştirmek iradesi!

Geleceği kazanmanın işçi sınıfıyla organik birleşmeye bağlı olduğunu ortaya koyan partimiz, güçlerini esas olarak sınıf çalışmasında mevzilendirmektedir. Bu ise, partili güçlerin işçi sınıfıyla gününbirlik bir etkileşim içinde olması anlamına gelmektedir.

Kuşkusuz bu etkileşim karşılıklıdır. Biz ajitasyon-propaganda, örgütlenme ve eylemle sınıfı etkileme amacıyla devrimci siyasal faaliyet yürütürken, tersinden sınıftan aldığımız olumlu-olumsuz tepkilerden de etkilenmekteyiz. Çalışmamızın sınıf saflarında karşılık bulması coşkumuzu arttırırken, ilgisizlik ya da kimi zaman karşılaştığımız olumsuz tepkiler can sıkıcı olabilmektedir.

Elbette bu kadarı doğaldır. Ancak kimi zaman bir çalışmada sonuç almakta yaşanan zorlanmalar, verili durumun kanıksanmasına neden olabilmektedir. Bunun sonucu ise, işçiler arasındaki alt gruplaşmalardan birinde yer almak, başka bir ifadeyle sınırlı sayıda işçi ile diyalog kurma kolaycılığına yol açabilmektedir.

Oysa devrimci sınıf çalışmasının etkisi işçilerin anlık tepkileri üzerinden ölçülemez. Faaliyet elbette sınıfı dolaysız şekilde etkilemeyi amaç edinir. Bununla birlikte, her devrimci faaliyetin aynı zamanda geleceğe hazırlık olduğu unutulmamalıdır.

Sınıf devrimciliği nesnel koşulları kanıksama değil, tersine, değiştirme iddiasıdır. “Parti, sınıf, devrim, sosyalizm” şiarı kapitalizme karşı bir meydan okuma olduğu kadar bir değiştirme iddiasıdır aynı zamanda. Kadro ve militanlar bu iddiaya uygun davrandıkları ölçüde zorlukların üstesinden gelmeyi başarabileceklerdir.

Propaganda araçlarımızı etkin bir biçimde kullanmalıyız

Pek çok temel belgenin yanısıra Parti II. Kongresi de, sınıf çalışmasında sıçrama yapmanın, buna dayanarak partinin maddi-toplumsal zemini olan işçi sınıfı ile organik bütünleşmeyi başarmanın aciliyeti üzerinde önemle durmuştur. Tarihi önemdeki bu süreç asgari bir düzeyde başarıyla tamamlanana kadar bu sorun güncelliğini koruyacaktır.

Güçlerini, olanaklarını, araçlarını sınıf çalışmasında seferber eden biz komünistler, düzenin işçi sınıfı ve emekçiler üzerinde estirdiği gerici cereyana karşı da etkili bir ideolojik mücadele yürütmek durumundayız. Merkezi yayınlarımız ile materyallerimizin yanısıra yerel araçlarımızı da bu konuda daha etkili kullanabiliriz, kullanmalıyız.

Tüm çalışma alanlarında sınıfın gerici burjuva ideolojilerinin etkisi altında olduğunu gözlemliyor, bu etkinin birliği parçalayıcı, özgüveni kırıcı sonuçlarıyla boğuşuyoruz. Sorunun pek çok nedeni olmakla birlikte, alt kimlik (etnik, dinsel, mezhepsel, bölgesel, cinsel) eksenli parçalanmanın sınıf kimliğinin oluşumunu geciktirmesi sorunuyla karşı karşıyayız.

İşçilerin etnik, dinsel, mezhepsel aidiyetlerinin elbette bir önemi var. Bu nesnel gerçeğin üstünden atlanamayacağı gibi, bu aidiyetlerden dolayı baskıya maruz kalanların duyarlılığı da gözardı edilmemeli, ancak bu tür baskılara karşı mücadelenin sermaye düzenine karşı mücadele ile birleştirilmesinin her iki mücadeleyi güçlendireceği unutulmamalıdır. Aksi yöndeki anlayışlar sınıfın birliğini zedeleyecek, dolayısıyla sermayeye karşı mücadeleyi zayıflatacaktır.

Bu sorunun köklü çözüme ulaşması, ancak sınıf çatışmalarının keskinleşeceği, sınıf hareketinin gelişme sürecine gireceği bir evrede mümkün olacaktır. Fakat, nesnel koşullardan kaynaklı bu durum, komünistlerin sınıfın birliğini sağlama hedefiyle bugün yü-

rüttükleri mücadelenin önemini hiçbir şekilde azaltmaz.

Kapitalizmin küresel krizinin ülkeyi sarsmaya başladığı şu dönemde, sermaye iktidarının sınıfın birliğini yapay gerekçelerle parçalamaya daha da önem vermesi beklenmelidir. Zira krizin faturasını ödemeyi kabul etmeleri için işçi ve emekçilerin gerici düşüncelerle uyuşturulması gerekiyor.

Öte yandan, kriz ortamında saldırıların daha da pervasızlaşacağı göz önüne alındığında, sınıfın birliğini mücadele içinde sağlama olanaklarının da artacağı açıktır. Sınıfın birliğe her zamankinden daha çok ihtiyaç duyacağı şu günlerde, krizin faturasını kapitalistlere ödetmenin mümkün olması, bu birliğin asgari düzeyde başarılmasına bağlı olacaktır. Bu arada kriz vesilesiyle enternasyonal dayanışmaya yapacağımız vurguyu da öne çıkartmalıyız. “Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz!” şiarının güncel önemi artarken, birleşik saldırı yürüten kapitalist-emperyalist düzenin efendilerine karşı “işçilerin birliği” özel tarzda öne çıkarılmalıdır.

İşçi sınıfının saflarına nifak tohumları eken dinci-gericiliğe ve ırkçı-şovenizme karşı etkili bir mücadele, bu gerici akımların sermaye ile olan organik birliğini teşhir etmeyi; kapitalist patronların tek bir dininin/milliyetinin olduğunu, bunun ise emekçilerin sırtından kasalarını doldurmaktan başka bir anlam taşımadığını; kadcerciliğin işçi sınıfının kölelik zincirlerini daha da kalınlaştırmaya yaradığını; ezilen Kürt halkının özgürlük mücadelesiyle dayanışma içinde olmanın, sömürü ve köleliğe karşı mücadelenin ayrılmaz bir parçası olması gerektiğini döne döne sınıfa anlatmayı gerektirir.

Yerel araçlarımızın yaratıcı bir şekilde işleyebileceği bu başlıkların işçilere vereceği özlü mesaj; yapay ayrımları aşır, kapitalizme karşı birleşik mücadele etmeyi başaramayan bir sınıfın kölelik zincirlerinden kurtulamayacağı olacaktır.

(Ekim, Sayı: 255, Aralık 2008)

Sınıf alışmamızda yoğunlaşma ve derinleşme sorunu

Partimizin kuruluşunun 10. yılındayız... 10. yıl partimiz açısından yalnızca bir yıldönümünü değil, aynı zamanda birçok bakımdan yeni bir süreci de ifade etmektedir. Partimiz, siyasal ve örgütsel alanlarda yeni bir düzeyin kazanılması çabasının yön verdiği bu sürece adım adım hazırlanmakta, devrimci sınıf çalışmasına bu temelde yüklenmektedir. Dünyada ve Türkiye’de yaşanan gelişmeler sınıf eksenli böyle bir devrimci hazırlığı ayrıca zorunlu ve acil hale getirmektedir.

Bugünden devrimci bir gelişme dönemine yanıt verecek çok yönlü bir hazırlık büyük bir önem taşımaktadır. Böyle bir hazırlık içinde olunmadan, bunun gereklerine uygun bir çaba ortaya konulmadan, sınıf hareketini devrimci bir temelde geliştirmeyi kolaylaştıracak bir faaliyet düzeyi kazanılmadan, yeni sürece yanıt vermek mümkün değildir. Başarının temel ölçütü, devrimci bir sınıf hareketinin geliştirilmesi doğrultusunda katedilen mesafe ola-

çaktır. Bizim için devrimci bir sınıf hareketinin geliştirilmesi sorunu, temelde partinin sınıf ile devrimci temeller üzerinde birleşebilmesi sorunudur.

Sınıf çalışmamızda yeni bir düzey yakalanmalıdır!

Komünist hareket mücadele sahnesine çıktığı ilk andan itibaren tüm dikkat, çaba ve enerjisini devrimci bir sınıf hareketini geliştirme sorununa çevirdi. Halkçılığın çok yönlü eleştirisi temelinde sınıfa yönelen komünistler, emek-sermaye temel çelişkisinin belirlediği ve modern sınıf ilişkilerinin hakim olduğu bir toplumda, küçük-burjuva devrimciliğinin bir geleceğinin olmadığı gerçeğinin altını önemle çizdiler. Sınıf dışı devrimcilik anlayışına yönelik eleştirilerdeki bu netlik, işçi sınıfına politik-pratik yönden kararlı bir yönelim demektir. Komünist hareketin tüm süreçlerini bu temel perspektif şekillendirdi. Uzun yılları bulan bu yönelim sınıf çalışmamızda bugün anlamlı bir deneyim ve birikim yaratmış bulunuyor. Ancak bu birikim ve deneyime rağmen partimiz, temel hedeflerini gerçekleştirebilmek bakımından henüz sınıf hareketi içinde etkili ve güçlü bir konum kazanabilmiş, bunun ifadesi mevziler tutabilmiş değildir.

Partimiz sınıfa yönelik etkin bir faaliyet yürütüyor. Sınıfa genel bir yönelimin ötesine geçen somut, hedefli ve planlı bir çizgide gelişen bir faaliyet bu. Ancak hala da yeterince derinleştirilip kökleşebilmiş değil. Şimdi sınıf çalışmamızı yeni bir düzeye doğru ilerletmenin güncel sorunları ile karşı karşıya bulunuyoruz.

Sınıf çalışmasının bugünkü sınırlarını aşabilmek gibi temel önemde bir acil sorunla karşı karşıyayız. Sınıf çalışmamızın geldiği yer, yeni bir aşamaya sıçramanın imkan ve zeminlerini de olgunlaştırmış durumda. Ancak böyle bir sıçramanın kendiliğinden yaşanamayacağı açık. Böyle bir sıçramayı başarmanın yolu, geçmiş birikim ve deneyimlerin yeniden ele alınmasını, yeni bir ça-

İşmanın önünü açacak güçlü dayanaklara dönüştürülmesini gerektiriyor. Bugün sınıf çalışmamız tam da bu sınırları zorluyor. Bu sınırları aşabilmenin yol, yöntem, biçim ve araçlarını yaratmaya çalışıyor. Sistemli ve yoğunlaşmış bir sınıf çalışması ile kalıcı mevziler yaratmayı hedefliyor.

Sektörlerde mevzilenmek, fabrikalarda kökleşmek!

Parti'nin bugünkü sınıf çalışmasının temel şiarı, "Sektörlerde mevzilenmek, fabrikalarda kökleşmek!" olmalıdır. Sektörlerde mevzi tutmadan ve fabrikalarda kökleşmeden sınıfla devrimci temellerde birleşebilmek mümkün değil. Bunu başarabilmenin yolu ise "hedefi daraltmak, fakat çalışmayı alabildiğine yoğunlaştırmak"tan geçiyor.

Kuşkusuz yıllardır temel sektörlerle ve stratejik fabrikalara yönelik olarak planlı ve hedefli bir çalışma yürütüyoruz. Ancak hedeflediğimiz düzeyi yakalayabildiğimizi söyleyebilecek bir durumda değiliz. Demek ki henüz sektörlerde mevzilenen ve fabrikalarda derinleşen bir çalışma tarzından ve düzeyinden uzagız.

Böyle bir tarzı ve düzeyi yaratabilmenin yolu nereden geçmektedir? Sınıf çalışmamız genel bir yönelim olmaktan çıkarak fabrikalara dayalı ve içerden kökleşen bir zemine nasıl oturabilir? Fabrikaları içerden ve dışardan kuşatmanın yol, yöntem, biçim ve araçları neler olmalıdır? Bu soruların yanıtları bizim için yeterince açıktır. Öyleyse hedeflediğimiz sonuçları elde etmede neden yetersiz kalıyoruz? Belli ki sınıf çalışmamız henüz tekdüzeliğin sınırlarını ve darlıklarını aşabilmiş değil. Bunu aşmanın yolu, mevcut sınıf çalışmamızın deneyimlerini ele alıp değerlendirmeyi, buradan ilerletici ve önaçıcı sonuçlar çıkarmayı gerektiriyor. Yetersizlikler ve zayıflık alanları tespit edilmeden, çalışmanın hedefleri yeniden somutlanmadan, daraltılmış hedeflere yönelik yo-

ğunlaştırılmış ve çok yönlü sistematik bir yüklenme içine girilmeden yol yürümek, kalıcı ve somut sonuçlar elde etmek mümkün olmayacaktır.

Sınıf çalışmamız sektörel alanda ve fabrikalar temeli üzerinden gelişip serpilebilmelidir. Bu ise somut planlamaları ve hedef dârltmalarını zorunlu kılmaktadır. Belirlenmiş alanlara yönelik zengin biçim, araç ve yöntemlerle sistemli bir gündelik müdahale gerçekleştirilmelidir. Saptanan sektör ve fabrikalara tam bir haki-miyet sağlanabilmelidir.

Bu perspektifin kararlı olarak uygulandığı her durumda somut sonuçlar elde etmenin mümkün olduğunu sınırlı deneyimlerimiz bize göstermektedir. Komünist Tersane İşçileri'nin çalışması buna bir örnektir. Belirlenen hedeflere sistemli ve planlı bir şekilde yüklenme, zengin araç, biçim, yöntemler ve sürekli bir müdahale ile hedeflerini kazanmak konusunda ısrarlı bir çaba bunu sağla-maktadır.

Buna metal sektörünü yönelik çalışmamız üzerinden de baka-biliriz. Öncesi bir yana, son metal TİS'leri üzerinden yapılan sek-törel müdahale bile bunu gösteriyor. Sözkonusu müdahale bizi bu sektörde giderek daha güçlü biçimde hissettiriyor. Bu alana mü-dahalede daha etkili bir taraf olma doğrultusunda mesafe katedi-yoruz. Bu, çalışmanın tüm alanlarımızda somutlanması, hedefle-rin yeniden gözden geçirilerek netleştirilmesi, kullanacak araç, biçim ve yöntemlerin etkin ve işlevsel kullanımı ve sonuç elde et-menin konusundaki ısrarlı pratiğimizin başarısına işaret ediyor.

Bu sadece hedeflerin ve araçların saptanması ile sınırlı bir çaba ile başarılabilir kuşkusuz. Aynı zamanda amaca uygun he-deflerin saptanması, tanımlanan araçların etkili bir tarzda kulla-nılması ve sonuç almak yönünde yoğunlaşmış bir çalışmasının ör-gütlenmesi ile olanaklıdır. İşte önümüzdeki dönemde sınıf çalışmamızın zeminleri üzerinden hedeflerimize doğru başarılı bir biçimde ilerleyebilmenin yolu buradan geçmektedir. Bu açıdan ile-riye doğru atılacak her adım devrimci sınıf hareketi yaratma he-

definin başarısını güvence altına alacaktır.

Sınıf çalışmamız yeni bir düzeye doğru ilerliyor!

Yukarıda işaret ettiğimiz yetersizlik ve sorunlara rağmen sınıf çalışmamız stratejik alanlara ve fabrikalara dayalı bir zemin yaratmak doğrultusunda adım adım ilerlemekte, belli bir tempo ve düzey kazanmış bulunmaktadır. Yeni müdahalelerle daha da güçlenmektedir. Fakat yine de bu çaba güncel sonuçları bakımından oldukça yetersizdir. Ancak müdahalelerimizin, bu çabanın güncel planda açığa çıkaracağı sonuçlarının çok ötesinde bir anlamı bulunmaktadır. Temel olan belirlenen alanlara doğru kesin bir yönelimin içine girilebilmesidir. Bu zemine ayaklarını sağlam bir biçimde basabilen güç, imkan ve dayanakların yaratılabilmesidir. Öncelikli ve temel olan, stratejik hedeflerin kazanılmasını sağlayacak çabada derinleşebilmektir. Parti bu doğrultuda çeşitli mevziler yaratarak ilerlemektedir. Partinin bu cepheden çalışmasının etkisi ve gücü her geçen gün giderek daha çok hissedilmekte ve ete kemiğe bürünmektedir. Sınıfla devrimci temellerde birleşmenin devrimci iktidar mücadelesi açısından taşıdığı stratejik önemin bilincinde olan Partimiz, “güne yüklenmek, geleceği kazanmak” perspektifiyle hareket etmekte, güncel görev ve ihtiyaçların gerektirdiği bir çaba ve yoğunlaşma içinde bulunmaktadır. Tüm temel parti örgütlerimiz, sınıf çalışmasındaki yeni bir düzeyin gerektirdiği ve dayattığı görev ve ihtiyaçların bilinci ile hareket etmektedir.

Şurası açık olmalıdır; partimiz ayaklarını sınıf zeminine basıyor, güçlerini bu zeminden şekillendiriyor. Kimliğini ve değerlerini bu temelde inşa ediyor. Giderek kadro gücünü bu temelde buluyor. İşaret ettiğimiz tüm niteliklerine rağmen kuşkusuz hala da işin başında sayılırız. Ama önemli olan bu doğrultunun içine girilmiş olmasıdır. Önemli olan, devrimci bir sınıf çizgisi ve bunun

gerektirdiği gündelik bir siyasal faaliyet zemininde, sınıfla devrimci temeller üzerinde birleşme çabasının ete-kemiğe bürünmesi için gösterilen ısrar, inat ve soluklu tutumdur. Bu çaba eninde sonunda sonuçlarını yaratacaktır.

(Ekin, Sayı: 255, Aralık 2008)

Siyasal kampanyaların sınıf çalışmamıza etkileri üzerine

Partimiz zorlu bir dönemi geride bıraktı. Kuşkusuz bu kolay olmadı, zorlu dönem zorlu mücadeleleri gerektirdi. Ancak partimiz bu zorlu dönemi geride bırakma çabasında başarıyla ilerledi. Bugün farklı bir döneme adım atmış bulunuyor.

Elbette partimiz açısından zorlu bir dönemin geride bırakıldığı vurgusu yanılıcı olmamalıdır. Yeni bir dönemin çok yönlü görevleri tüm bir ağırlığı ile önümüzde durmaktadır. Ancak partimiz yeni dönemi kazanabilmenin zeminlerini güçlendirmiş ve sağlam adımlarla ilerlemiş bulunuyor.

Her ne kadar partinin zorlu bir dönemi geride bıraktığı yönünde bir belirleme yapmış olsak da, Türkiye'nin bugünkü siyasal koşulları, gelişmelerin yeni mahiyeti ve olayların seyri kritik bir dönemin içinde olduğumuzu tüm açıklığı ile göstermektedir.

Bu yeni döneme çok yönlü hazırlanabilmek, "Partiyi her alanda ve her açıdan güçlendirmek" çabasının ısrarlı, inatçı ve kesin bir kararlılıkla sürdürülmesini zorunlu kılıyor. Ancak böyle bir çabanın başarısı bizi kendi stratejik hedeflerimize yürümede ve bu hedefleri kazanmada sonuca götürebilecektir. Bu çaba ise, her şeyden ve öncelikle, sınıf çalışmasında sonuç alabilmekle doğrudan bağlantılıdır.

Partimiz sınıf çalışmasında yıllara dayanan anlamlı bir birikime

ve zengin bir deneyime sahiptir. Bugün tüm gövdesiyle sınıfın içindedir. Sınıf hareketine müdahale çabasında çok değişik araç, yol ve yöntemi bir arada kullanabilmektedir. Sınıf çalışmasında yol katdebilmenin güç ve olanaklarını asgari ölçülerde yaratabilmiştir. Bu toplam tablo, sınıf çalışmasında yeni bir dönemine girdiğimize de işaret etmektedir. Ancak, bu yeni dönemi kazanabilmek için, burada ifade edilen olumlu yanlar kadar zayıf ve yetersiz kaldığımız alanlara işaret etmek, bunların üzerine kararlılıkla gidebilmek durumundayız.

Partimiz uzun bir dönemdir çeşitli gelişmeler ve gündemler üzerinden siyasal kampanyalar örgütlemektedir. Bu çapta kampanyaların örgütlenebilmesi, Partimiz'in geldiği düzeyi ve etkin bir siyasal faaliyet örgütleme kapasitesinin ulaştığı aşamayı göstermektedir. Partimizin artık politik bir odak ve güç haline geldiği tartışmasız bir gerçektir. Partimiz açısından bu yeterince açıktır. Burada asıl vurgulamak istediğimiz, Partimiz'in kazandığı bu düzeye ve çalışma kapasitesine rağmen çalışmanın sonuçlarını örgütleme alanındaki yetersizlikleridir.

Doğal olarak, bu düzeyde ve bu genişlikte örgütlenen siyasal kampanyaların sınıf çalışmamızı güçlendiren bir rol oynaması gerekir. Ancak ne yazık ki, bunun böyle olduğunu iddia edebilecek durumda değiliz. Bu kampanyalar genel planda politik etkimizi büyüten ve güçlendiren, sesimizi-soluğumuzu kitlelere taşıyan, şiarlarımızı ve adımızı işçi ve emekçilere tanıtan bir işlevi yerine getirmesine rağmen, asıl olarak etkili olması ve kendi sonuçlarını yaratması gereken alanda bir zayıflığa yolaçabilmektedir.

Böylesi siyasal kampanyaların yürütüldüğü dönemlerin ardından yapılan değerlendirmelerin açığı çıkardığı somut sonuç; kampanya faaliyetinin sınıf çalışmamızda zayıflamaya yol açtığı olgusudur. Partimizin sınıf çalışması alanındaki stratejik hedeflerini ve önceliklerini kazanabilmesi, bu sorunun çözümü ile de doğrudan bağlantılıdır. Bir dönemi boydan boya kaplayan etkili, yaygın ve süreklilik ifade eden bir çalışmanın -kampanyaların- ardından

belirlenen hedeflerin kazanılmasının zora girebilmesi, dahası sınıf çalışmamızın mevcut düzeyinde bir gerilemeye yolaçabilmesi, ciddi bir sorundur. Bu sorunun çözümü sınıf çalışmamızın geleceğini doğrudan ilgilendirmektedir.

Tüm temel çalışma alanlarımız geline yerde sınıf çalışmasında gündelik bir çalışma tarzını hayata geçirebilmekte, fabrika çalışmasında somut adımlar atabilmekte ve sendikal çalışma alanında anlamlı bazı ilerlemeler sağlayabilmektedirler. Sınıf çalışması alanında alınan bu mesafeye rağmen, yukarıda tanımlamaya çalıştığımız sorun alanını yine de geride bırakmayı başaramamış olmamız, bu zayıflığın gerisinde nelerin durduğunu ciddi bir biçimde sorgulamamızı gerektiriyor.

Bu sorun nereden kaynaklanmaktadır? Partimiz yaşadığı gelişim çizgisinin ortaya çıkardığı zeminleri ve imkanları kullanmada bu yanıyla neden zayıf kalmaktadır? Bu bir planlama hatası mıdır? Genel süreçlerle somut çalışmanın planlanması arasındaki ilişkinin doğru bir temelde kurulamamasından kaynaklanan bir yetersizlik midir? Bu sorular doğru yanıtlanmadığı, bu konuda bir açıklık sağlanamadığı ölçüde, önümüzdeki dönem yürütülecek kampanyalarda aynı sorunla yüzyüze kalınacaktır.

Öncelikle şu noktayı açıklıkla ifade etmeliyiz; sınıf çalışmamızda belirgin bir gelişme kaydetmemize rağmen, genel çalışma ile yerel çalışma arasındaki kopmaz ilişkiyi doğru bir temelde kuramay, bu iki çalışmayı bütünleştirmeyi başaramıyoruz. Genel bir çalışmanın yerel bir çalışma alanında somutlanması süreçlerinde hala ciddi bir zorlanma yaşıyoruz. Kuşkusuz, güç planındaki tablomuz, bu sonucunu ortaya çıkmasında önemli bir rol oynuyor.

Gündelik çalışmanın kendi akışı içinde birçok işin birarada yapılması zorunluluğu, karşımıza “güç sıkışması” sorununu çıkarabilmektedir. Güçlerimizin çalışmamızın çok yönlü ihtiyaçlarına ve önceliklerine uygun olarak doğru bir temelde görevlendirilmesi, bu sorunun çözümünde belirleyici bir öneme sahip olacaktır. Sorunun bir yanını bu oluşturmaktadır.

Sorunun diğeri yanı ise şudur: Genel süreçlerin öne çıkardığı tüm gündemleri kendi asli çalışmamızı güçlendirici bir tarzda işleyebilmeli, bunun için de genel siyasal gündemleri yerel çalışmaya uyarlamayı başarabilmeliyiz. Bu alanda hala ciddi bir yetersizlikle karşı karşıyayız.

Yaşanan sorun genellikle, genel siyasal gündemler yerel çalışmalarımızı sekteye uğratarak, yerel çalışma alanlarında belirlenen hedefleri ve somut görevlendirmeleri belirsizleştiriyor, bir alandaki yoğunlaşmamızı zayıflatıyor vb., argümanlarla tanımlanıyor. Sorunun böyle algılanması ve tanımlanması bir tek yanlılığa işaret ediyor. Bu tek yanlı bakışa dayalı algılama ortadan kaldırılmadan işaret edilen sorunu aşmak da mümkün olmayacaktır. İkincisi, genel bir sorun ya da gündemin mutlaka somut yerel çalışmayla bağının kurularak işlenebilmesi gerekiyor. Bu başarısızlığı içindir ki, işaret ettiğimiz zayıflık alanı aşılamıyor.

Yeni dönemde daha ileri mevizlere!

Sınıf çalışması, işçilerin fabrika yaşamı üzerinden ortaya çıkan sorunlarına müdahaleyle sınırlı kalan bir çalışma değildir. Biz bu konuda her zaman bir açıklık içinde olduk. Hiçbir zaman sınıf çalışmamızın mahiyet ve kapsamını bu darlıkta ifade etmedik ve hiçbir dönem çalışmamızda böyle bir darlığı yaşamadık. İlk ortaya çıktığımız andan itibaren sınıfı devrimcileştirme, devrimci bir sınıf hareketi geliştirme perspektifinin yön verdiği bütünlüklü ve çok yönlü bir çabayı öne çıkardık. Bu çaba zaman içinde güçlenerek devam etti. Artık bunun sonuçlarını somut olarak toparlayacak bir aşamaya girmiş bulunuyoruz.

Olayların bugünkü seyri sınıf çalışmamızda hızla yol katetmemizi zorunlu hale getirmiş bulunuyor. Sınıf içinde maddi bir güce dönüşebilmek, örgütsel temelimizi bu alanda oluşturabilmek, kadrosal güçlerimizi bu zeminden devşirebilmek, geleceğin zorlu devrimci görev ve sorumluluklarını yüklenebilmenin biricik güvencesi

olacaktır. Bugünün Türkiye'sinde sınıfa dayalı bir temel yaratılmadan ileriye doğru hiçbir ciddi adım atılamaz. Bu gerçek tüm çıplaklığı ile gözler önündedir. Olayların bugünkü tablosu bunu ayrıca doğrulamaktadır.

Sınıf devrimcileri geleceğin zorlu görevlerine bugünden hazırlanırken, bu basit ama temel önemde gerçeği hiçbir biçimde gözden kaçıramayacaklardır. Bu bilinç ve perspektifle hareket ederek sınıfın bağrında kök salmayı başarabildiklerinde, geleceğin daha zorlu dönemlerinin karşısına çıkarabileceği her türlü güçlüğü altedebilecek bir kuvvet ve iradeye sahip olabileceklerdir.

Komünistlerin ideolojik çizgileri, yıllara dayalı faaliyetlerinin sağladığı bilinç açıklığı, misyonlarının yüklediği devrimci sorumlulukları, onların bu zorlu görevi başarabilmelerinin güvencesidir.

(Ekim, Sayı: 248, Kasım 2007)

Mevzi direnişler ve önderlik müdahalesi

Mevzi direnişlerin güncel anlamı

Bugün tek tek işyerlerinde gerçekleşmekte olan direnişler ileri sonuçlar yaratacak potansiyeller taşıyor. Çünkü yıllardır yaşanmakta olan mevzi direnişler, hem iç süreçleri, hem de dışını etkileme gücü bakımından, kriz koşullarının etkisi altında yepyeni bir boyut kazanmış bulunuyor.

Düne kadar sendikalaşma, ücret zammı, sosyal haklar vb. nedenlerle işten atılan bir işçi, bir şekilde yeni bir iş bulacağı umudu taşıyordu. İşsizlik rakamlarının her geçen gün büyümesi de bu algılamayı pek etkilemiyordu.

Bunda burjuvazinin işçi sınıfına yönelik, özellikle '91 kırılmasının ardından gerçekleştirdiği saldırıların yarattığı sonuçların belirleyici bir payı var. KİT özelleştirmelerinin yığınsal tensikatlar, örgütsüzleştirme ve taşeronlaştırmalar eşliğinde başarıyla uygulanması, özel sektörün de bu süreçte taşeronlaştırmayı en üst düzeye çıkarması, işçi sınıfı içindeki görelî ayrıcalıkları neredeyse tümüyle silip yok etti. '70'lerin sonlarında hız kazanan neo-liberal saldırılar, bugüne dek işçi sınıfının bilinç, örgütlenme, mücadele deneyimi vb. alanlardaki tüm birikiminde muazzam tahribatlar yarattı. Bunun son 15 yıldaki ifadesi ise, esnek üretimin, kuralsız

sömürünün adım adım yerleşmesi oldu. Türkiye’de 2000’li yıllara girildiğinde, yapısal krizin yolaçtığı devresel sarsıntıların da yardımıyla sermaye yeni hamlelere başvurdu. Bunların en önemlilerinden biri, fiili olarak uygulanan esnek üretim, taşeronlaştırma, işçi sınırsızlığı vb.’nde ifadesini bulan kuralsız sömürünün yasal kılıflara da büründürülmesi oldu. Ortalama ücretlerin açlık sınırının yarısı kadar olan asgari ücrete yaklaştığı, temel sosyal haklarda, çalışma koşullarında pek bir fark kalmadığı için, bir işten diğerine koşturmak çok fazla sorun olmadı.

Bugünün kriz koşulları ise herhangi bir umut taşıma olanağını da ortadan kaldırdı. Bu durum, kriz koşullarının yanı sıra, işçi sınıfının en geri savunma hattında duruyor olmasından da beslenmektedir. Bu hatlar, sınıf mücadelesinin son 30 yıllık seyri tarafından belirlendi. Geline yerde örgütlülükleri dağıtılmış, zamanında mücadele süreçleri içinde yetişmiş öncüsü biçilmiş, üretim sürecinde dahi fiili ve yasal olarak parça parça edilmiş olan işçi sınıfı, saldırılara göğüs geremeyi başaramamıştır.

Bugünkü mevzi direnişler, hem yitirilen umutlar hem de göğslenememiş olan saldırılar gerçeği gözetilerek anlaşılabilir.

Sınıf hareketinin temel engeli

Sınıf hareketinin gelişmesinin önündeki en önemli engel, ne tek başına düzenin zor ve baskısı ne de eylemlerin icazetçi-barışçıl karakteriydi. Tarihi boyunca sayısız kez siyasal ifadeler kazansa da, birçok kez sermaye düzeniyle siyasal düzlemde karşı karşıya gelse de, işçi hareketi hiçbir zaman bağımsız bir siyasal kimlik kazanamadı. Bazı anlamlı çıkışları bir yana bırakırsak, bunun temelinde, temel iktisadi-sosyal haklar için mücadelenin yasal çerçeveyi aşmaması gerçeği yatıyor. Öncüsünün biçildiği, sendikal örgütlülüğünün dağıtıldığı, organik olarak parçalandığı koşullarda, ister genelde gelişsin, ister mevzi kalsın, işçi eylemlerinin başlangıç adımlarında düzen icazetini temel alması doğaldır. Gelişmeye baş-

layan hareketin nasıl bir seyir izleyeceği ise herşeyden önce önderliğine bağlıdır.

Tam da bu noktada, sermayenin işçi hareketi içindeki en önemli barikatı olarak sendika bürokrasisi her seferinde oynaması gereken rolü oynadı. '91'deki saldırılarda, sınıfın '93-'95 dönemindeki savunma çabalarında nasıl uğursuz bir rol oynadıysa, '94 5 Nisan Kararları'yla birlikte iyice tırmanışa geçen özelleştirme saldırısında nasıl kusursuz bir uşaklığın gereklerini yerine getirdiyse, '98 sonbaharında, '99 yazında ve sayısız mevzi direnişte de aynı misyonu yerine getirdi. Bürokratlar şebekesinin sayısız ihanetine, sermaye düzenine yaptığı paha biçilmez hizmetlere rağmen, sendikal örgütlülük işçi sınıfı nezdindeki önemini yitirmedi. Hiçbir dönem bağımsız bir siyasal hareket düzeyine çıkamamış, siyasal bir önderlikle buluşamamış, kendisi de siyasal önderlik kapasitesi oluşturamamış işçi sınıfımız için sendikalar, yegâne örgütlülükler olarak görüldü. Sendikaların aşırı kan kaybı yaşadığı ve sendikal ihanetin döne döne sergilendiği son 15 yılda dahi sendikal bürokrasinin denetiminin aşılamaması, sendikalara olan bu bağımlılığın göstergesidir.

Bundan dolayıdır ki, sermayenin saldırılarının ücret ve diğer ekonomik haklarda büyük kayıplara yol açtığı dönemlerde, sendikal örgütlülükteki çözülmeye rağmen, işçilerin çoğu yerde siyasal bir önderlik müdahalesi olmaksızın başgösteren sendikalaşma çabaları yaşandı. Denilebilir ki, son 15 yılda işçi hareketinin en belirgin biçimi, iktisadi hakların korunması-kazanılmasıyla eşdeğer görülen sendikalaşma eğilimi ve kapitalistlerin sendikalaşma girişimlerine yönelik saldırılarına karşı direnişler olmuştur.

Bağımsız siyasal sınıf hareketi için bürokrasiden temizlenmiş sendikal mevziler

Komünistler daha baştaan bağımsız bir siyasal sınıf hareketi geliştirme mücadelesinin sendikaları bürokratik şebekeden temizleme

çabasıyla birleşmesi gerektiğini saptamışlar, işçi sınıfı içindeki iktisadi-sendikal mücadele eğilimlerinden gereğince yararlanmanın bu açıdan taşıdığı öneme işaret etmişlerdi. '91 kırılmasının ardından yaşanan tensikatlardan kurtulmuş öncülerin ara kademe sendika bürokrasisi tarafından reformist-icazetçi bir çizgide kötürümleştirilmesi, bu dinamiği özellikle önemli hale getirdi. Sendikalarda güç olmadan sendika bürokrasisinin denetimini kırmak, bu denetimi kırmadan sınıf hareketini bağımsız bir siyasal güce dönüştürmek mümkün olmadığı içindir ki, sınıf içindeki çalışmamızın odağına bağımsız taban inisiyatiflerini örgütlemeyi koyduk. Zira tek tek fabrikalarda, temel sanayi havzalarında ve belli başlı sektörlerde taban inisiyatiflerinin ifadesi örgütlenmelere yaslanmadan sendikal mevzileri bürokrasiden arındırmak olanaklı değildir.

Bu nedenle, ister sendikalı işyerlerinde isterse sendikalaşma eğiliminin dışı vurduğu işletmelerde olsun, sınıfın bağımsız taban inisiyatifini geliştirerek taban örgütlülüklerini inşa etmek, sendikal bürokrasinin denetimini parçalamanın, giderek sendikalarda güç olmanın temel bir boyutu olarak ele alındı. Bu çerçevede, iktisadi-sendikal hakları korumaya dönük hareketliliklerin ya da sendikalaşma eğiliminin kendini sıklıkla dışı vurduğu orta ölçekli işletmeler, taktik planda temel hedefler olarak tanımlandı. Partimizin özdeneyimleri temel alınarak, sendikalaşma eğilimine-dinamiğine müdahalenin somut çerçevesi ve pratik hattı ayrıntılı değerlendirilmelere konu edildi.

Fabrika direnişlerinde işgal boyutu

Bugün, bu değerlendirmelerde ortaya konulan somut müdahale hattının çok daha pratik bir önem kazandığı bir evredeyiz. Son dönemde yaşanan fabrika eylemleri, hem sınıfın birbirinden etkilenme boyutuna, hem de eylem biçimleri açısından son yılların uyuşukluğundan çıkıldığına işaret ediyor. Sendika bürokrasisi de, kapita-

lizmin krizinin iyice gündeme oturduğu şu günlerde, işten atmalara ve fabrika kapanmalarına karşı “işyerini terk etmemek” gibi eylem biçimlerini önermek zorunda kalabiliyor. Fakat bu bürokratlar için, bir tavrı açıklamak ile bu tavrı koymak arasında her zaman derin bir mesafe olduğu bilinmektedir. Sendikal bürokrasinin herhangi bir kesiminden fiili-meşru eylemlere ve mücadele hattına gerçek anlamda sahip çıkmalarının beklenebileceği açıktır.

Yaşanan eylemler, fiili-meşru mücadele çizgisinde bir hareketliliğin geliştiğini gösterirken, bu gerçekleri bir an olsun akıldan çıkarmamak, sınıf hareketine müdahale görevlerimizin genel çerçevesine bağlı kalmak çok daha yakıcı bir önem kazanıyor. Orta ölçekli bir metal fabrikası olan Sinter Metal’de, sendikal bürokrasi ciddi bir örgütlenme çalışması yürütmediği, işçiler kendi çabalarıyla örgütlenmeyi başardıkları halde, patronun saldırısı fabrika işgaliyle yanıtlanabildi. Burada, sendikanın “işyerini terketmeme” yönünde tutum alması ve hiçbir ön hazırlık, bilinçlenme vb. söz-konusu değilken işçilerin bu çağrıya olumlu karşılık vermeleri önemlidir. İcazetçi-bürokratik sendikal yönetimin hızla kontrol altına aldığı bu dinamizm, aynı hızla eritilip tüketilebileceği gibi, daha ileri eylemlerin tetikleyicisine de dönüştürülebilir. Orta ölçekli bir fabrikada oldukça kısa süren bir militan eylemin dahi bu dönemde ne tür etkiler yarattığı, gerek ileri kesimlerin verdikleri tepkilerden, gerek o dönemde gündemde olan diğer eylemlerdeki tavırlardan görülebilir. İşgal cüreti, o dönem direnişte olan Ünsa taşeron işçileri, Sinter’le aynı gün direnişe başlayan Gürsaş işçileri, işten atma karşısında Pirelli işçileri, ücretleri verilmeden atılan bir grup Opsan işçisi tarafından da sahiplenilmiştir. Buralarda işgal eylemlerinin çeşitli zayıflıklardan, özellikle de kolluk güçleri devreye girer girmez bitirilmesinden çok, bu cüretin gösterilmiş olması önemlidir.

Güncel planda kavramamız gereken halka, işçi hareketinin fiili-militan biçimlere kapı aralayan bu yanıdır. Kapitalizmin giderek şiddetlenecek olan krizi işçi ve emekçi kitlelere daha da bü-

yüyen bir fatura olarak yükleneceği için, gerek bu tür mevzi direnişlerin yaygınlaşması, gerekse genel ve merkezi eylemliliklerin artması kaçınılmazdır. Sınıf ve emekçi kitle hareketi payına, 2007 1 Mayıs'ında başlayıp 2008 yılı boyunca süren hareketlilik de bunun işareti sayılmalıdır.

Geri dönemin etkilerinden kurtulma

Bugün, sınıf hareketi payına oldukça ağır ve sancılı geçen yılların yarattığı olumsuz etkilerden sıyrılmak, bu direnişlere sağlıklı bir temelde müdahale etmenin önkoşuludur. Dün sınıf hareketi düzen içi kanallarda oyalanabilirken, aslında işçi kitleleri düzenden fazla bir beklenti içinde olmadıkları halde onun ideolojik hegemonyasının da etkisiyle her şeye rağmen umut taşıyabiliyorlarken, bugün artık bunun olanağı kalmamıştır. Düne kadar düzen karşıtı propagandayla, devrimci sosyalist ajitasyonla arasına konulmuş kalın çizgiler, bugün sistemin yaşadığı sarsıntı nedeniyle giderek artan bir ivmeyle aşınıyor.

Bir dönem boyunca sınıf çalışmamızın bu “çizgileri” gereğinden fazla gözettiğini söyleyebiliriz. Hatta, tasfiyeciliğin-reformizmin baskın olduğu, işçi kitlelerinin bilinç planında en geri düzeye savrulduğu bu dönemde, mücadeleye katılmış genç kuşaklarda yer yer çarpık bir sendikalist-ekonomist anlayış bile oluşabilmiştir. İşçi kitlelerinin verili bilinç ve örgütlülük düzeylerini gözetmek, karşıt güçlerin demagojik propaganda ve manevralarına malzeme vermemek adına, devrimci siyasal propaganda, ajitasyon ve örgütlenme aşamalı bir süreç olarak görülebilmiştir.

Yer yer ortaya çıkabilen bu zaafiyette, devrimci sosyalist propagandanın kendi içinde soyut bir siyasal müdahale olarak anlaşılması önemli bir rol oynamıştır. Oysa, kitle mücadelesinin en ileri biçimler kazandığı dönemlerde bile, ekonomik mücadele ile siyasal mücadele organik bir ilişki içinde sürekli birbirini besleyerek ilerler. En devrimci dönemlerde dahi, somutu yakalayamayan, so-

mutla bağı olmayan bir siyasal propaganda kitleler nezdinde bir karşılık bulamaz. Öte yandan, kitle hareketinin en geri olduğu dönemlerde dahi devrimci siyasal ajitasyon ve propagandanın yürütülebilmesi, fakat yine kitleleri en geriden bile olsa somut duyarlılık noktalarından yakalayabilmesi gerekir. Bu yapılmadığı takdirde, kitlelerin verili bilinci ve örgütlülük düzeyi, bilinen kitle kuyrukçuluğunun, bu ülkedeki en ileri ifadesiyle EMEP oportünizminin dayanağı halini alır.

Siyasal önderlik iddiası

Partimizin her düzeyde sınıf hareketine, konumuz itibariyle mevzi direnişlere, fabrika eylemlerine müdahalesinin çerçevesini, siyasal önderlik iddiası belirler. Bu iddianın somut karşılığı, sınıfın politik bilincini geliştirmek, onu siyasal mücadele alanına çıkarmaktır.

Demek oluyor ki, bir sendikalaşma çalışması yaparken, bir fabrika direnişine müdahale ederken, bir sanayi havzasında yasal-ilegal çeşitli araçları kullanarak çalışma yürütürken temel amacımız, işçi kitlelerini çeşitli talepleri üzerinden sermaye düzenine karşı mücadeleye çekmek, kendi özdeneyimleri temelinde eğiterek devrimci iktidar savaşımına kazanmaktır. Bunun somut anlamı, partinin işçi hareketi içinde mevziler kazanarak bir güç haline gelmesi ve öncüsünü kendi çatısı altında örgütlemesidir. Açıktır ki bu, düzenin her türlü etkisine karşı mücadeleyi kaçınılmaz kılar.

Sınıf çalışmamızın dönemsel yönelimleri çerçevesinde sendikalaşma eğilimine müdahale özgülünde de sorun bu perspektifle ele alınmaktadır. Bu sürece önderlik müdahalesinde, işçi kitlelerinin kapitalist patronlara karşı olduğu kadar sendikal bürokrasiye karşı da hazırlanması ve eğitilmesi, sağlam bir örgütlenmenin başlıca gereklerinden biridir. Zira ancak bu yolla sendikalaşma eğilimi, bağımsız taban inisiyatifini yaratmanın dayanağına dönüşebilir. Ve yine ancak fabrikalarda böylesi örgütlülüklere/mevzilere yaslanı-

larak sendikalar, bürokrasinin elindeyken dahi sınıf mücadelesinin hizmetine koşulabilir.

Bu yaklaşım mevzi işçi direnişleri açısından da geçerlidir. Burada, işçilerin en geri biçimlerde kalsa bile hareket-eylem halinde olmasının yarattığı olanaklar temel dayanağımız durumundadır. Eylemliliğin işçi kitlelerinde yarattığı muazzam değişim potansiyeli, diğer emekçi katmanlarda kolay kolay görülemez. Bilinçlenme ve örgütlenme bakımından bazen bir anın, bir günün dahi sayısız güne bedel olduğu, en çarpıcı haliyle işçi eylemlerinden görülebilir. Eylem halindeki işçi kitlelerindeki bu değişim dinamizmini kavrayamayan, sendikal bürokrasi perdesinden kaynaklı göremeyenler, ne tür bir imkanla karşı karşıya olduklarını da anlayamazlar.

Siyasal önderlik müdahalesi öncelikle bu olanağı temel alır. İçeride hiçbir bağımız yokken dahi geçmişteki işçi direnişlerine, örgütlü yerlerdeki grevlere müdahalemizin, içerde ilişkisi olan siyasal çevrelerin çok daha ilerisinde etkiler yaratmasının temelinde, bu olanağı isabetli bir şekilde değerlendirmek vardır.

Siyasal müdahalenin bazı güncel gerekleri

Mevzi direnişlere müdahale çerçevesinde yapılması gerekenler nelerdir?

Her şeyden önce partinin ve direnişe müdahale göreviyle karşı karşıya olan yerel örgütünün, güç yoğunlaşmasına gitmesi gerekir. Bu, bazı işlerin aksaması pahasına olsa bile başarılmak durumundadır. Kaldı ki, bugünün koşullarında bir fabrika direnişine müdahale, gerçekte sınıf hareketinin geneline yönelik bir müdahaledir. Dahası parti örgütünün hem genel planda hem de işçi hareketi içindeki etkinliği açısından atılım yapmasının, sanıldığından da elverişli zeminidir. Dolayısıyla, olağan işlerdeki bazı aksamalar aldatıcı olmamalıdır.

Güç yoğunlaşması, şekilsiz ve dağınık bir müdahalenin önüne

geçme olanağı sağlayacaktır. Böylece, direnişlere/eylemlere müdahale ihtiyacına uygun yapılanımlara gidilebilecektir. Örneğin direnişçi işçilerle gündelik bağ kurmak, direnişi farklı fabrika ve işletmelerde gündemleştirmek, olanaklı olan işyerlerinde eylemli dayanışmalar örgütlemek, aileler ve çevre semtler başta olmak üzere toplumsal desteklerini örnek, mali vb. ihtiyaçlar başta olmak üzere yaygın bir dayanışmayı örgütlemek vb. gibi geniş bir işbölümü alanı sözkonusudur.

Bu zeminde bir siyasal önderlik, bir yandan direnişin kilitleneceği somut hedefleri ve doğrultuyu belirlerken, diğer yandan gün direnişin nabzını tutmamızı ve gelişmelere zamanında müdahale etmemizi sağlayacaktır. Geçmiş deneyimlerimiz, merkezi yayınlarımızın yanı sıra özgün yayınların da bu konuda hayli işlevsel olduğunu göstermektedir. Burada temel hedefimiz, direnişin işçilerin bağımsız iradesi altında yol almasını sağlamak olmalıdır. Zira, en ileri olduklarını iddia eden sendikal yönetimler dahi bürokratik mekanizmadan bağımsız hareket edememekte, bürokratik-icazetçi anlayışın kendilerine özgü bir versiyonu olmanın ötesine geçememektedirler. Bu yüzden, başlangıçtaki aldatıcı görüntüye rağmen, işçilerde hızla bir güven sorununun baş göstermesi kaçınılmaz olmaktadır. Zamanında müdahale edilmemiş olması nedeniyle işçilerdeki hoşnutsuzluk genelde bir kırılmaya yolaçarken, zamanında gerçekleşen müdahaleler ise işçilerin yönünü bu müdahalenin sahiplerine çevirecektir. Burada unutulmaması gereken, politikalarımızı yaymak konusundaki ısrarımızın işçileri politikalarımıza kazanmanın temel bir koşulu olduğudur.

Direniş sürecinin, birebir ilişkilerle olsun, çeşitli araçların değerlendirilmesi üzerinden olsun gerçek bir eğitim-bilinçlenme imkânına dönüştürülmesi, müdahalenin bir başka temel yönü olmak zorundadır. Yayınlarımız başta olmak üzere tüm günlük müdahale araçlarımız, öncelikle güncel toplumsal gelişmeleri direnişçi işçilerin eğitime konu edilebildikleri koşullarda başarılı olabilir. Buna salt kendi imkânlarımız üzerinden de bakmak gerekmiyor.

Eğitsel, kültürel, sanatsal iddiası olan ilişkilerimizi direnişçi işçilerle buluşturmak, iki tarafa yönelik olarak da siyasal etkinliğin pekişmesini sağlayacaktır. Dahası, bir direnişin en önemli kazanımının bilinç ve örgütlülük alanında olacağını her işçiye kavratılabilmek, bir yenilgi durumundan dahi kazanımla çıkmanın kriteridir.

Sendikalaşmalarda olduğu gibi mevzi direnişlerde de sorun hiçbir zaman iktisadi mücadele sınırlarında ele alınamaz. Sınıfın devrimci partisi olarak en asli görevimiz, her olanağı devrimci siyasal müdahalenin hizmetine koşturaktır. Bunun bir yanı işçilerin kitlesel devrimci eğitimi için çabalamak iken, bununla yakından ilişkili diğer yanı, direnişin öncülerini parti politikalarına ve çizgisine kazanmak, mümkünse parti saflarında örgütlemektir. Bunun, politikayı öncülerle birlikte oluşturmayı, onlarla birlikte uygulamayı gerektirdiği açıktır. Bağımsız taban inisiyatifi, bunun ayaklarından biri olarak bağımsız işyeri komitesi çabamızın hedeflerinden biri de budur zaten. Yanı sıra parti adına da söz söyleyen, partinin çeşitli gelişmeler karşısındaki tutumunu da işleyen bir propaganda düzeyi gereklidir. O yüzden, böylesi işçileri bilinçli bir yönelimle parti propagandasının muhataplarına dönüştürmek, sendikalaşma, direniş, grev, TİS vb. süreçlere müdahalemizin en asli boyutu sayılmalıdır. Zira bu tür süreçler bunun en uygun momentleridir. Ya sonuç üretecek şekilde değerlendirmeyi başarırız, ya da geride hiçbir kazanım bırakmadan geçip giderler.

Bugün bu süreçleri politik ve örgütsel plana pratik kazanımlara dönüştürememek, aşılabilir yetersizliklerin değil kaba bir zafiyetin ifadesi olacaktır. Zira bugün mevzi eylemler, grevler, direnişler şahsında gündeme gelen olanakları yeterince değerlendiremediğimiz koşullarda, daha ileri siyasal önderlik görevlerine hazırlıklı olmamız da mümkün olamayacaktır.

(Ekim, Sayı: 257, Mart 2009)

10. yıl kampanyası üzerine...

“Parti, sınıf, devrim!”

Partimizin 10. kuruluş yıldönümünü, faaliyet gücümüzü en ileri düzeyde seferber ettiğimiz bir kampanya ile geride bıraktık. Merkezi olarak “*Parti, sınıf, devrim!*” şiarıyla Ekim ayında başlatılan kampanya Aralık ayı içinde de sürdü ve sonuçlandı.

10. yıl kampanyası esasında oldukça erken bir tarihte tüm partinin önemli bir gündem maddesiydi. Parti saflarından çeşitli düşünce ve öneriler ileri sürüldü, konu çeşitli yönleriyle tartışıldı. Tüm bu tartışmalar, 10. yıl kampanyasının parti açısından tuttuğu özel yere, bu konuda parti saflarına egemen kolektif anlayışa, irade ve davranış birliğine önemli bir göstergeydi.

Zorlu sınavlarla geçen ilk 10 yıl

10. yıla atfedilen anlam şüphesiz bir yanıyla toplumsal-siyasal kültürün bir ögesi olarak böylesi yıldönümlerin sembolik değerinden ileri gelmektedir. Zira 10. yıl, toplumsal mücadele kültüründe bir tür kalıcılık, varlık hakkı ve yaşama gücü kazanmak anlamında simgesel bir değer taşımaktadır. Bu açıdan devrimci bir siyasal yapının 10. yılına verdiği önem özel bir açıklama gerektirmez.

Partimiz için 10. yılın, bu simgesel değerın ötesinde kendine

özgü bir önemi ve anlamı da bulunuyor. Partimiz geride bıraktığımız bu ilk 10 yılı aynı zamanda zorlu sınavlar dönemi olarak da yaşadı ve bu sınavlardan başarıyla çıktı. Daha kuruluşunun ilk aylarında düşmanın kapsamlı saldırılarıyla yüzyüze kaldı. Gerek karşı karşıya kalınan darbe karşısındaki politik-örgütsel tutumu, gerek düşman tarafından gözaltına alınan kadrolarının polis-işkence karşısındaki direngenliği, parti niteliği iddiasının ilk ağır sınamalardan başarıyla çıktığının bir ifadesiydi.

Bunu izleyen dönem sınırlı kadro ve örgütsel imkanlarla giderek ağırlaşan politik görevlerin göğüslenmeye çalışıldığı bir dönem oldu. Tam da partinin ağır darbeler aldığı döneme denk gelen teslimiyetçi ve tasfiyeci İmralı süreci bu sınamalardan biriydi örneğin. Sol harekette önemli sarsıntılara yolaçan ve solda tasfiyeci yeni süreçlerin önünü açan bu gelişmeyi, partimiz tam bir bilinç açıklığı ile yerli yerine oturttuk, ilkeli ve kararlı bir mücadelenin konusunu haline getirdi. Devrimci tutum ve ilkelerle birlikte bizzat Kürt hareketinin kendi devrimci kazanımlarını da savundu.

Farklı örgütlerden 10 devrimcinin katledildiği Ulucanlar katliamı (26 Eylül 1999), yine aynı yıl içinde karşımıza çıkan bir diğer ağır sınavdı. Partinin kendi öz süreçlerinde yetişmiş önderlik kadrosu iki yoldaşımızı da ölümsüzlüğe uğurladığımız Ulucanlar Direnişi, partimizin içinde yer aldığı devrimci hareket payına devrimci dayanışmanın ve siper yoldaşlığının ileri örneklerinden biri olarak devrimci tarihimize yazıldı. Ulucanlar, zindanlar üzerinden devrimci harekete yönelen daha kapsamlı ve ağır bir saldırının ilk önemli halkasıydı. 17 Ocak uygulamaları, Bergama, Burdur vb. operasyonları olarak devam eden süreç, adım adım F-Tipi hapis-hanelerin açılışına doğru giderken, saldırı 2000 yılının Ekim ayında başlatılan Ölüm Orucu direnişiyle göğüslenmeye çalışıldı. Süreç 19 Aralık katliamı ve F-Tipi zindanların açılması şeklinde gelişti. Partimizin de içinde etkin biçimde yer aldığı devrimci akımlar saldırı karşısında direnişi seçti. Bu yönüyle sermaye iktidarı umduğu türden bir başarıyı elde edemedi.

Fakat son tahlilde F-Tipi saldırısı devrimci hareket için temel önemde bir mevzi kaybıyla, bu anlamda fiziki yenilgisiyle sonuçlandı. Önemli kadro kayıplarının da yaşandığı bu dönemin giderek bu şekilde netlik kazanmasıyla birlikte, fiziki yenilgi giderek ideolojik, siyasal ve moral olumsuz sonuçlar da üretmeye başladı. Devletin aynı dönemde gündemleştirdiği AB “demokratikleşmesi” ise, tam da bu olumsuz zemin üzerinde, geleneksel küçük-burjuva akımlardaki çok yönlü tasfiyeci çözülmeyi hızlandırdı. Kürt hareketinde İmralı ile başlayan tasfiyeci sürecin giderek sindirilmesi (böylece ilke yoksunu kuyrukçu cephenin genişlemesi), devrimci örgüt sorunundaki hassasiyetin yitirilmesi ve nihayet 3 Kasım seçimleri (2002) vesilesiyle kendini gösteren reformist-parlamentarist cereyanın devrimci olmak iddiasındaki bir dizi çevreyi de ardından sürüklemesi, tüm bunlar birarada sözkonusu tasfiyeci çözümlenin ifadesi oldular.

Bütün bu dönem boyunca partimiz, bir yandan ideolojik, siyasal, moral savrulmalara karşı ilkelere dayalı bir mücadele yürütürken, diğer yandan da kadrosal ve örgütsel alanda yaşadığı yetersizliklere rağmen, gelişen süreçlere ve politik gündemlere etkin bir müdahale gerçekleştirmeye çalıştı. Bu zorlu dönemde hem çeper kitlesini büyüttü, hem de politik faaliyet kapasitesini arttırdı. Kürt ulusal sorunu, “AB demokratikleşmesi”, emperyalist savaş-saldırganlık, düzen içi çatışmalar-taraflaşmalar, seçimler, 8 Mart ve 1 Mayıs gibi tarihsel mücadele günleri vb. bir dizi konuda, devrimci ilke ve görüşleri kararlılıkla savunmaya dayalı bir taktik siyasal hat izledi.

Geride kalan 10 yılın en ayırmedici yönlerinden biri ise, sınıf hareketi en geri konuma çekilmişken, partimizin tüm bunları ısrarla sınıf çalışması ekseninde yapmış olmayı başarınasıdır. Parti, özellikle ilk yıllarda örgütsel ve kadrosal planda yaşadığı zorlanmalara rağmen, sınıfa genelden ve yerellerden kesintisiz biçimde devrimci müdahalelerde bulundu. Bu sayededir ki bugün sınıf hareketi içinde artık elle tutulabilir olan kendine özgü bir yer kazandı.

Son 10 yıl aynı zamanda gerek dünyada gerekse Türkiye’de polis rejiminin özel bir tarzda ve çok yönlü olarak pekiştirildiği bir tarihi evreyi işaretlemektedir. Burjuva gericiliği bununla bir yandan geleceğe, geleceğin büyük sosyal çatışmalarına bugünden hazırlık yaparken, öte yandan halihazırdaki her türden muhalif ve devrimci örgütsel yapıyı tasfiye etmeyi hedeflemekte idi. 11 Eylül 2001 olayları sonrasında bu alandaki çabaların tüm dünyada yeni boyutlar kazandığını ve Türk burjuva gericiliğinin de bundan en iyi biçimde yararlandığını biliyoruz. Parti tüm bunların bilincinde olarak devrimci örgüt sorununda çok özel bir hassasiyet gösterdi ve içinden geçmekte olduğumuz dönemde bunu devrimci olmak iddiasının sınıandığı temel önemde bir mihenk taşı saydı.

Komünistler olarak siyasal sahneye çıkışımızın 20. yılını, işaret ettiğimiz güçlüklerden kaynaklı olarak uzun bir süre boyunca ertelemek durumunda kaldığımız II. Parti Kongre’sini gerçekleştirmiş olarak karşıladık.

Bütün bu güçlüklerin üstesinden gelebilmiş olmak, üstelik bunu, partinin ittiği iddiasını yükseklerde tutarak ve devrimci ideoloji ve ilkelerden sapmadan başarmak, 10. yıldönümünün Partimiz özgülündeki anlam ve önemine açıklık getiriyor.

İllegal araçlara dayalı yaygın bir seslenme

Partimizin işaret ettiğimiz başarılı sınavları üzerinden haklı bir kıvanca konu ettiği 10. yılını, II. Kongre’nin iradesi çerçevesinde, örgüt ve kadro sorunlarımızı çözmek yönünde atılan yeni adımlarla karşıladık. Bu bağlamda 10. yıl, II. Parti Kongresi tarafından saptanmış yönelimlerin tüm parti saflarında ortak bir silkinişe, yenilenmeye, canlanmaya dönüştürüldüğü bir yıl oldu.

Bu dönem boyunca afiş, bildiri, kuşlama, yazılamalar gibi çeşitli araçları olabildiğince yaygın bir şekilde kullanarak emekçi kitlere seslendik. Kampanyanın parti örgütüne ve çeperine yönelik

ayağı ise, örgütsel bir eğitim ve yenilenme süreci olarak örüldü. Faaliyetimizin giderek güçlendiği en önemli sanayi kentlerinde 10. yıl kampanyasını Ekim Devrimi'nin yıldönümü vesilesiyle örgütlediğimiz açık kitle etkinlikleriyle zenginleştirdik. Bu etkinlikler, parti sorununun Bolşevik deneyimi ve Ekim Devrimi şahsında bilince çıkarılmasının aracı haline getirilmeye çalışıldı. Ekim Devrimi'ne sahip çıkmanın gerçek anlamı ve somut karşılığı, belli başlı sanayi kentlerinde kitle çalışması eşliğinde dostun düşmanın görmezlikten gelemediği bir netlikte hayat buldu.

10. yıl kampanyasının kitlelere seslenme boyutunda, olabildiğince yaygın ve yoğun bir faaliyet örgütlemeye çalıştık. İlegal pratik faaliyetin çeşitli araçlarla sürdürüldüğü İstanbul'un sanayi havzalarını çevreleyen tüm çalışma bölgelerinde ve öteki bir dizi kentte çok sayıda parti bildirisi kullanıldı. Neredeyse o güne kadar yapılanları katlayacak ölçüde afişlemeler, pullamalar, kuşlamalar ve yazılamalar yapıldı. Bu bakımdan partinin, elindeki tüm imkanları kullandığını, kimi bölgelerde gücünü ve faaliyet kapasitesini sonuna dek zorladığını söyleyebiliriz.

Kampanyanın sorunları

Bütün bunlara rağmen, kampanyanın sınıf ve emekçi kitleler üzerinde hedeflenen etkiyi yarattığını söyleyemeyiz kuşkusuz. Bunun nedenlerinden biri, Türkiye'nin toplumsal-siyasal yaşamının düzen tarafından belirleniyor olması gerçeğidir. Kampanyamızın başlangıç aşaması, burjuva gericiliğinin Kürt hareketinin silahlı eylemlerini vesile ederek şovenizm histerisini bir kez daha alabildiğine kışkırttığı günlere denk geldi. Böylesi dönemlerde, düzenin ve devletin gerici propagandasının sersemletici cenderesinden kurtulamayan sınıf ve emekçi kitleler, genel olarak devrimci sosyalist propagandaya tepkisel, en azından ilgisiz bir tutum içine girebilmektedirler. Bugün düzenin en önemli başarılarından biri, belki de birincisi, "terör" demagojisinin özellikle sınıf kitleleri için-

deki etkinliğidir.

Elbette kampanyayı g¼ncel siyasal gelişmelerden kopuk ele almadık. Erken bir evrede, 10. yılda etkili ve güçlü bir kampanya sürdürme planı, gündemdeki kriz koşullarına devrimci önderlik misyonuyla örgütsel bir hazırlığın da önemli bir olanağı olarak değerdendirilmişti. Bakış ve ajitasyon-propaganda planında g¼ncel olanla ne denli başarılı bağ kurulursa kurulsun, bunun verili koşullardaki etki alanı sınırlı kalabilmektedir. Bu sınır ise genelde sınıf ve kitle hareketinin tablosu, sol ve devrimci hareketin durumu, özelde ise bunlarla birlikte anlaşılabilcek olan kendi güç ve etki düzeyimiz tarafından çizilmektedir.

Esasında bu, sınıfın politik önderlik ihtiyacını henüz örgütsel düzeyde karşılayamamanın da bir ifadesidir. Nitekim devrimci bir sınıf partisinin en önemli niteliklerinden birini oluşturan proleter sınıf kimliği sorunu, partimiz somutunda, henüz yalnızca, tüm güçl¼klere ve engellere rağmen ısrarlı bir siyasal sınıf çalışması yür¼tmek, parti örg¼tlenmesini bu temele oturtmak ve kadrolaşmayı da bu çalışma içinde gerçekeleştirmek planında gösterilen inat ve kararlılık çerçevesinde bir anlam taşımaktadır. Bu kuşkusuz temel önemde bir yönelimdir ve partiye bu alanda ilk elle tutulur kazanımlarını da sağlamıştır. Fakat tüm bunlara rağmen bu alanda henüz yolun yalnızca başında bulunduğumuz da bir gerçektir. Sınıfla devrimci bir temelde birleşmek, partiyi bu anlamda sınıf hareketi ile sosyalizmin birliğinin gerçeke maddi ekseni haline getirmek, önümüzde hala da çözümleni gereken temel önemde bir sorun, ulaşılması gereken temel önemde bir hedef olarak durmaktadır.

Partimiz bu yakıcı ihtiyacın ve bu alandaki mevcut zayıflığın açık bilincinde olduğu içindir ki, 10. yıl kampanyasının temel şiarının yanı sıra kullandığı belli başlı şiarlarda da, sınıfı devrime ve sosyalizme kazanmak, partiyi bu çaba üzerinden büy¼tmek hedefini en özl¼ biçimlerde ifade etmiştir. Bu şiarlarda ifade bulan çağrı, her türlü imkanın, tüm kuvvetlerin ve toplam çalışmanın sınıfı devrime kazanmak, sınıf içinde güç olmak hedefine bağlan-

masına yöneliktir.

Genel olarak açık kitle faaliyetimiz tam da sınıf zemininde yol alan ve bu dönemin öne çıkan gündemlerine sınırlarını zorlayan bir müdahale olarak şekillendi. Bu anlamda parti olarak güncellikten kopmadan yol almayı başardık. Fakat doğrudan parti adına seslenmenin olanakları hala da sınırlı olduğu için, açık siyasal çalışma ile parti ve 10. yıl kampanyası arasında olabildiğince dolaysız bir organik bağ oluşturmada yetersiz kaldık. Böyle olduğu ölçüde kampanyamızın kitlelere yönelik etkisi de sınırlı kaldı. Kampanyanın illegal propaganda materyallerine dayalı pratik faaliyet ayağıyla bu sınırlar elbette bir yere kadar aşıyor. Bunu bugünkünden katbekat daha yoğun bir faaliyet düzeyine çıkarmak ve süreklileştirmek ise bir görev olarak duruyor önümüzde. Parti çalışmadaki ısrar ve kararlılığını koruduğu sürece bu görevin de üstesinden gelmeyi başaracaktır. Stratejik örgütsel yapılanmasını büyütecek, örgütsel ve kadrosal gelişim alanında mesafe aldıkça da ajitasyon-propaganda gücünü misliyle arttıracaktır. Bu açıdan sorun bugünle sınırlı bir sorun değildir.

Bugünün sorunlarından biri, partiyi kitlelerle yüzyüze bir çalışmada da dolaysız olarak propaganda edebilmektir. Türkiye'nin son 15 yılının toplumsal-siyasal atmosferi, yanısıra kendi özgün sürecimiz, illegal bir konumdan parti adıyla kitle içinde çalışmayı oldukça zayıflatmış durumdadır. Nitekim kampanyamızın en önemli eksikliği de bu alanda yaşanmıştır. Programıyla, ideolojik-politik çizgisiyle, ilkesel konumuyla, tüzüğüyle, yarattığı değerler sistemiyle partiyi kitlelere tam da 10. Yıl bildirisindeki dille anlatmak, bu bağlamda yüzyüze propaganda, çok dar sınırlar içinde kaldı. Herhangi bir aracı olmadan, doğrudan parti adına partiyi işçi ve emekçilere anlatmanın, bunun için illegal irili ufaklı kitle toplantıları örgütlemenin gerek propaganda düzeyi, gerek örgütlenme işlevi bakımından benzersiz bir yeri olduğunu burada önemle vurgulamak gerekir.

Kampanyanın belki de bugüne ve yarınlara yönelik en önemli

dersi de bu konudur. Bugün krizin burjuvazi-proletarya, düzen-devrim, kapitalizm-sosyalizm ikilemini alabildiğince açık bir şekilde gündeme taşıdığı bir aşamada, demek oluyor ki devrimci ajitasyonun somut bir nitelik kazandığı bir dönemde, partinin kitlelerin karşısına doğrudan ismiyle, programıyla, örgütlenme çağrısıyla çıkmasından daha meşru bir şey olamaz. Dolayısıyla tüm örgütlerimizin, bir bütün olarak partimizin önünde, 10. yıl kampanyamız üzerinden yansıyanlardan gerekli sonuçları da çıkararak, günün siyasal önderlik ihtiyacına uygun bir ajitasyon, propaganda, örgütlenme niteliğini gerçekleştirme sorumluluğu durmaktadır.

(Ekim, Sayı: 256, Ocak 2009)

Parti'yi kamu emekçileri içinde güçlendirmek için ileri!

Komünistler siyasal mücadele sahnesine çıktıkları ilk dönemden bugüne kamu emekçileri hareketine özel bir ilgi gösterdiler. Bu ilgi kuşkusuz belli bir bakış açısına dayalı idi ve sadece politik düzeyle sınırlı değildi, pratik bir yönelim olarak da kendisini göstermekteydi.

Hareketin ilk dönemlerinde yapılan müdahalelerden sendikal bir takım mevzilerin kazanılmasına kadar komünistlerin alana yönelik etkinliği bilinmektedir. Bu etkinliğin bir sonucu olarak, çalışmanın merkezileşmesi amacıyla, yürütülen bir takım tartışmaların ardından alandaki güçlerin hareketin sorunlarını tartışması ve politikasını belirlemesi amacıyla bir koordinasyon oluşturulmuştur. Koordinasyonunun yanısıra emekçilere seslenen ve harekete müdahalenin bir aracı olarak gündeme getirilen bültenin kendisi alandaki çalışmanın ve deneyimin merkezileşmesini sağlamayı amaçlamış ve bunu kolaylaştırmıştır.

Kimi dönem çeşitli nedenlerle kesintiye uğrasa da, çalışma uzun bir dönemdir bu sınırlarda seyrediyor. Elbette buna yerelliklerde yapılan bir takım çalışmaları da eklemek gerekiyor.

Ancak gelinen aşamada bu sınırların zorlanması, daha etkin ve etkili müdahalelerin imkanlarının tartışılması zorunlu ve kaçınılmazdır. Partimiz'in II. Kongresi'nin ardından her alandaki güçle-

rine yönelik “Parti’yi her alanda ve her açıdan güçlendirmek için ileri” çağrısı, Sosyalist Kamu Emekçileri açısından da somut olarak karşılığını bulmak zorundadır.

Sınırlarını zorlamayan bir çalışma tarzı artık aşılmalıdır!

Bugüne kadar çeşitli vesilelerle alana ilişkin temel değerlendirmeler yapılmıştır. Bu değerlendirmeler esas itibarıyla hala da güncelliğini korumaktadır. Gelinen aşamada sermaye devletinin uzun yıllara dayanan kamu hizmet sektörünü çalışanlarıyla birlikte tasfiye etme saldırıları somut olarak hayata geçirilmeye başlanmıştır. Özelleştirmeler, piyasalaştırılan ve pahalılaştırılan kamu hizmet alanları, çalışanların sosyal haklarını tasfiyeyi amaçlayan bir dizi yasa, yönetmelik ve uygulama, esnek istihdam ve çalışma koşulları ve tüm bunları perçinleyecek olan işgüvencesinin gaspı gündemdedir. Tüm bu saldırılara sermaye iktidarının hareketi dizginlemeye dönük sistematik baskı ve zorunu da eklemek gerekmektedir.

Sözkonusu saldırıların kapsamı, içeriği ve sonuçları üzerine basınıımızda yeterince değerlendirme çıkmıştır ve çıkmaya devam etmektedir. Bu konuda yeterli bir bilinç açıklığına sahibiz.

Ancak saldırıların kapsamı gözönüne alındığında, alanda faaliyet yürüten ilerici, devrimci güçlerin müdahalesi son derece zayıf ve cılız kalmaktadır. Özellikle hareketin bugünkü dibe vuruşunda sendikal bir takım mevzileri elinde bulunduran uzlaşmacı, liberal anlayışların etkisi ve hareket üzerinde yarattığı tahribat düşünüldüğünde, bu zayıflık her geçen gün kendisini daha fazla hissettirmektedir.

Sosyalist Kamu Emekçileri’nin alana dönük müdahalesi ise mevcut haliyle sınırlarını zorlamaktan oldukça uzaktır. “Nedir bu müdahalenin kendisi?” sorusuna verilecek yanıtlar bu sınırlar konusunda bir veri sunmaktadır. Kuşkusuz bu sınırların zorlanması bugünden yarına hareketin mevcut tablosunu tersine çevirmeye yet-

meyecektir. Zira bunun bizi aşan nesnel yanları var. Ancak böylesi bir çabanın açığa çıkaracağı imkanların bugünkünden daha fazla güç ve mevzi sunacağı, yarın mücadelenin yükseldiği koşullarda harekete daha etkin bir müdahalenin zeminlerini artıracığı tartışmasızdır. Yarının sert sınıf mücadelelerine hazırlanmak, bugünden sınırlarını zorlayan, daha etkin ve etkili bir müdahaleyi gerektirmektedir.

Mevcut haliyle alana dönük çalışmamız, bulunduğumuz mevzilerde merkezi politikalarımızı pratikleştirmeye çalışmanın ötesine geçememektedir. Bunun temel araçlarından birisi de alana seslenen özel sayılar ve bültendir. Güncel gelişmeler vesilesiyle hareketin öncü, ilerici unsurlarını devrimci bir mücadele programı etrafında biraraya getirmeye, hareketin uzun bir dönemdir ihtiyacı olan devrimci önderlik boşluğunu doldurmaya çalışan Sosyalist Kamu Emekçileri'nin bu çağrısı ise karşılık bulmamaktadır. Elbette bunun bizi aşan yanları bulunmaktadır. Ancak gelinen aşamada alana dönük politikalarımızı pratikleştirmek sorunu, çalışma tarzımızdan kullandığımız araçlara, geniş emekçi kesimlere yönelik seslenme düzeyimizden kullandığımız dil ve üsluba, alandaki güçlerimizin örgütlülük düzeyinden niteliğine kadar bir dizi temel konuda eleştirel ve özeleştirel bir değerlendirmeyi gerektirmektedir.

Bu hatırlatmaların ardından kamu emekçileri çalışmasına ve mücadelesine ilişkin bazı konuları özetlemeye geçiyoruz...

Geniş katmanları harekete geçirebilmek...

Alana dönük saldırıların geniş bir emekçi kesimi örgütsüzleştirdiği biliniyor. Sendikal anlamda kağıt üzerinde örgütlü görünen kesimin ise aslında örgütsüz olduğu bir diğer gerçektir. KESK'te örgütlü kesim, politik düzeyi ve sınıf bilinci görece daha ileri olsa bile, uzlaşmacı, reformist, liberal anlayışlar eliyle köreltiliyor ve hareketin mücadele dinamikleri heba ediliyor. Kamu-Sen ve Me-

mur-Sen'in ise devlet ve hükümet yanlısı konumu nedeniyle gerçek bir mücadele mevzisi olmadığı ortadadır.

Mevcut durumda saldırılar karşısında örgütsüz geniş bir kamu emekçisi kesiminden söz etmek abartılı olmayacaktır. Bu haliyle geniş emekçi kesimleri saldırılar karşısında bilinçlendirmeyi, biriken öfke ve tepkiyi örgütlemeyi, harekete geçirmeyi hedefleyecek bir çalışma tarzına ihtiyaç vardır. Geniş kesimlere özel sayılarla seslenmenin dışında, saldırıların politik arka planını anlatacak, hareketin sorunlarını tartışacak, nasıl bir mücadele hattı izlenmesi gerektiğini somutlayacak ve en diri unsurları biraraya getirecek araçları gündemine alacak bir çaba harcanmalıdır.

Örneğin gündemleri önceden tartışılmış, geniş kesimleri kucaklayacak ve sürecin bir parçası yapmayı hedefleyecek panel, sempozyum, kurultay vb. etkinliklerin bu konuda işlevli birer araç oldukları sınıf çalışmamızın deneyimlerinden bilinmektedir. Bu ve benzeri araçların kullanılması, alanda çalışma yürüten güçlerimizin gündemine alınması ve tartışılması gereken bir başlık durumundadır.

Araçların amaca uygun kullanımı...

Bugüne kadar hareketin sorunlarını, sendikal mücadelenin eksikliklerini daha çok öncü, ilerici kesimlerle tartışmaya çalıştık. Bunda örgütsüz geniş kesimleri örgütlü mücadeleden, daha somut olarak sendikal mevzilerden uzaklaştırmamaya çalışmanın belirleyiciliği oldu. Zira hareketin dibe vurduğu süreçte işyerindeki emekçilerin mücadeleye oldukça mesafeli davrandığı, basın açıklamaları gibi daha pasif eylem biçimlerine katılmaktan, sendikaya üye olmaktan bile geri durduğu biliniyor. Bu koşullarda, sendika yönetimlerindeki uzlaşmacı anlayışların sendikaları ve hareketi getirdiği noktayı politik bir dille tartışmaya açmanın mücadeleyi ilerletmeyeceği kaygısını taşıdık. Bu kaygının kendisi bülten gibi bir merkezi aracımızın dil ve üslubunu, dolayısıyla da yaygın kul-

lanımını belirlemeye başladı. Bu haliyle bülten gibi merkezi bir aracımızın işlevi de bir süre sonra öncü, ilerici kesimlere seslenmekle sınırlı, sendikalara protokol bırakmanın ötesine geçemeyen bir hal almaya başladı. Oysa bülten gibi bir aracın, tabandaki emekçilere seslenen, hareketin ve sendikal mücadelenin sorunlarını onlarla tartışmaya açan ve mücadelenin öznesi olmaya çağıran bir içerikte kurgulanması ve etkin bir dağıtımı, işlevi bakımından tercih edilmesi gereken bir tutumdur. Zira bugün hareketin önünde ciddi bir engele dönüşen sendikal bürokrasiyi geriletmenin başka bir yolu bulunmamaktadır.

Bu yanıyla bültenin içeriği, kuşkusuz emekçileri mücadeleden uzaklaştırmayacak bir dil ve üslubun da kullanılması gözetilerek, yeniden gözden geçirilmeli, somut bir takım deneyimlerle birlikte güncel gelişmelere karşı uyarıcı, sendikal bürokrasiyi teşhir edici ve emekçileri aktif mücadeleye çağıran bir tarzda kurgulanmalıdır. Bu açıdan işyerlerindeki somut sorunlara karşı sendikaların ilgisizliğinden genel bir takım süreçlere dair alınan tutuma, emekçileri doğrudan etkileyen saldırılar karşısında mücadelenin eksikliklerine kadar, ön açıcı ve yol gösterici olmalıdır.

Bülten konusuna değinmişken birkaç noktayı daha vurgulamakta fayda var. Bültenin halihazırdaki tarzı daha çok hareketin genel sorunlarına eğilen, ağırlıklı olarak eğitim ve sağlık hizmetlerine dair gelişmeleri izleyen, tüm bu sorunları politik bir dille ifade eden bir niteliktedir. Bundan dolayı alanda çalışma yürüten güçlerimizin “işyerindeki emekçiye veremiyoruz” türünden eleştirilerine konu olmaktadır. “Sıradan bir emekçinin çıkarıp masasına koyacağı, yanındaki arkadaşına vereceği bir içerikte değil” denilmektedir.

Kuşkusuz bunun yolu bültenin politik içeriğini zayıflatmak değildir. Zira biz salt sendikal bir bülten çıkarmıyoruz. Parti'nin kamu emekçileri alanındaki genel politik çalışmasını, dolayısıyla devrim ve sosyalizm mücadelesini bu alanda güçlendirmeyi hedefliyoruz. Bu yanıyla bültenin içeriği, ele aldığı konular vb. po-

litik açıdan güçlü, ama “işyerindeki sıradan emekçiye” seslenecek bir esneklikte ve sadelikte olmalıdır.

Bunun somut anlamı; genel sorunlarla işyerindeki sorunlar arasında bağ kurmak, bültenin değişik sektör ve işyerlerinden katkılarla beslenmesini sağlamak, bulunmadığımız sektörlerdeki emekçilerle bağ kurmamızı kolaylaştırmak, düzeyi her ne olursa olsun somut çalışmamızı yansıtmak, emekçilerin önüne somut hedefler koymak, emekçileri hem düzene, hem mücadelenin önündeki engele dönüşen gerici eğilimlere, hem de reformist politikalara karşı taraflaştırmak, emekçileri kendi sınıf çıkarları doğrultusunda mücadeleye sevketmesini sağlamaktır. Bu tarz bir bülten bize yeni alanlar ve imkanlar sunacaktır. Zira bülteni etkili ve etkin kılmak, çalışmayı, güçlerinizi ve alanı örgütleyen bir araç haline getirmek anlamına gelecektir. Bunun için gösterilecek çabanın kendisi bizi güçlendirecektir. Eğer bülten bu bakışla ele alınırsa, bulunmadığımız sektörlerdeki emekçilerle tanışmak, sektörlerin özgün sorunlarına dair bir araştırma içinde olmak, hastane, belediye, vergi dairesi vb. emekçilerin toplu bulunduğu işyerlerine seslenmek ve somut imkanlar yakalamak özel bir çaba haline gelecektir.

Mevcut haliyle bülteni çevremizdeki sınırlı sayıda öncü emekçiye ulaştırmanın, sendika şubelerine protokol bırakmanın dışında pratik bir çabadan söz etmek olanaklı değildir.

Bültenin yanısıra bazı sektörlerle ya da işyerlerine daha özel seslenen araçların gündeme getirilebilmesi, değişik araç, yol ve yöntemler de düşünülmelidir. Kuşkusuz bunun için bu alanlarda varolmak ve somut bir takım güçlere dayanmak gerekmektedir. Ancak böylesi hedefler konulmadığı koşullarda yeni güçlere ve imkanlara ulaşmak da olanaklı değildir.

Reformizme karşı etkili bir mücadele!

Hareketin bir diğer sorunu da sendika yönetimlerini tutan uzlaşmacı, reformist anlayışların mücadeleyi geriye çeken tarzıdır.

Buna karşı etkili bir mücadele yürütmek ve teşhir etmek önemlidir ve bu konuda bir yetkinliğimiz olduğu açıktır. Ancak reformizme ve politikalarına karşı teşhirin sınırları öncülerle politik bir zeminde tartışmakla sınırlı kalmaktadır. Halihazırda hareketin öncüleri olarak tanımlayabileceğimiz kesimler reformist anlayışların tabanı ya da etkisinde olan güçlerdir. Kuşkusuz bu yönlü bir çabadan uzak durmak gerekmiyor. Ancak reformizmi geriletmenin en etkili yolu tabandaki emekçinin devrimci sınıf politikaları doğrultusunda harekete geçirilmesidir.

Bunun için işyerlerinde, sektörlerde, alanlarda yaşanan özgün sorunlara karşı somut bir takım adımlar atmak, işyeri örgütlülüğünün sağlanması için pratik bir çaba içerisinde olmak, somut gelişmeler ışığında reformizmi teşhir etmek önemlidir. Ancak politik olarak eleştirmenin ötesinde pratik bir takım deneyimler ve mevziler yaratmak için de değişik yol ve yöntemlerden faydalanmak gerekmektedir.

Örneğin eğitim emekçilerinin ek ders ücretlerini tırpanlayan yönetmeliğe karşı geliştirilen tepki bir süreliğine saldırıyı geriletmişti. Ancak genel saldırılarda olduğu gibi sektörlere özgü sorunlarda da haklarını koparıp alan değil protesto eden mücadeleye tarzıyla hareket edildiği için sözkonusu yönetmelik yürürlüğe girmiş bulunuyor. Bu oldukça somut, güncel ve binlerce emekçiyi ilgilendiren bir konudur. Sendikal bürokrasinin bu konuya karşı tutumu bir yandan teşhir edilirken, diğer yandan bu saldırının diğerleriyle ilişkisini kurmak, nasıl bir anlayışla mücadele edilirse saldırının püskürtülebileceğini anlatmak, olanaklıysa buna karşı somut deneyimler yaratmaya çalışmak bizim hareket tarzımız olmalıdır.

Somut deneyimler yaratılsa dahi bunun da bir takım sınırlılıkları olacağı bir gerçektir. Zira sermaye devletinin saldırıları kamu hizmet sektörlerini tümünden tasfiye etmeyi, kazanımlarını gasp etmeyi hedeflemektedir. Bu haliyle hareketin işyerinden sektörlere doğru genişleyen ve yayılan ve aynı zamanda merkezi bir hat izleyen bir mücadele tarzına ihtiyacı vardır. Ancak bir sektörde ya da

işyerinde yürütülen etkin bir mücadele hem o alandaki emekçileri harekete geçirecek ve bir tepkiyi açığa çıkaracaktır, hem de sendikal bürokrasiyi zorlayan bir işlev görecektir.

Örneğin sürgün edilen bir emekçiyi sahiplenmeyen sendikal bürokrasiye rağmen işyerini harekete geçirmek sendikayı da harekete geçmeye mecbur bırakacaktır. Ya da işyeri özgülünde güncel bir takım talepler doğrultusunda fiili-meşru mücadele anlayışıyla sınırlı da olsa belli kazanımlar elde edilmesi o işyerindeki emekçiye güven verecektir. Genel olarak anlatmak istediğimiz, devrimci mücadele anlayışına somut bir örnek olacaktır. Bu tür kazanımlardan yola çıkarak kamu emekçilerinin bu tarz bir mücadele ile haklarını koruyabileceğini, hatta yeni haklar elde edebileceğini, halihazırda sendikaların bu tarzdan uzak olduğunu, böylesi bir iddiası olmadığı için hareketin bu durumda olduğunu söyledikten sonra mücadeleye ve sendikalarına sahip çıkmaya çağırarak daha etkili olacaktır. Bu tarz deneyimler yaratmak için imza kampanyalarından yemek boykotlarına, vizite eylemlerinden iş yavaşlatmaya kadar çeşitli yöntemler kullanılabilir. Bu tür tepkileri açığa çıkarmak için çeşitli araçlar kullanılabilir.

Yapılması gereken, bu tarz bir çalışma tarzının benimsenmesi, çalışmanın bu temelde planlanması, güç ve imkanların bu doğrultuda değerlendirilmesidir. Bunun için kafa yorulması, buna uygun bir planlama yapılmasıdır. Diğer türlü sendika şubelerinde eleştiren, mevcut eylemlilikleri ileriye sıçratmaya çalışan ve bu konuda etkin bir müdahaleyi gündemine alan, sorun tüm emekçilerin gündemine girdiğinde etkin bir çalışma yürüten, özcesi sınırlarını zorlamayan bir çalışma tarzıdır.

Sermaye iktidarının yeni saldırılarına karşı hazırlık...

Sermaye iktidarının alana dönük son saldırı hazırlığı ise işgüvencesinin gaspıdır. Önümüzdeki sürece bu saldırının damgasını vuracağını bugünden öngörüyoruz. Ancak bu süreci kucaklamak

için bugünden ne gibi hazırlıklarımız olduğu tartışılmalıdır. Zira çeşitli adlar altında esnek istihdam biçimleri eğitim, sağlık başta olmak üzere çeşitli kamu sektörlerinde uygulanmaya başlanmıştır. Esnek istihdam biçimlerinden nasibini en çok yeni mezun üniversite öğrencilerinin ve genç güçlerin aldığı açıktır. Ancak yazık ki mevcut tabloda en hareketsiz ve en örgütsüz kesim de bunlardır. Halihazırdaki eylem ve etkinliklere gösterilen katılım, bu kesimlerin örgütlülük düzeyi bunun somut kanıtıdır. Bu kesimler aynı hizmeti üretmesine rağmen düşük ücretle, sosyal haklardan mahrum bir şekilde çalıştırılmaktadır. Bu kesimin yaşadığı somut sorunlar ileride tüm kamu emekçilerinin çalışma koşullarını belirleyecektir. Sendikal anlayışların bu konu üzerine somut ve hareketi birleştiren bir adım atmadığı ortadadır. Aksine “üretim sürecinin parçalanması” adı altında yeni örgütlenme modellerini tartışmaya, “toplumsal muhalefet sendikacılığı”, “kitle sendikacılığı” vb. teoriler üretmeye çalışmaktadırlar.

Oysa yapılması gereken “Herkes iş, tüm çalışanlara işgüvencesi!”, “Eşit işe eşit ücret!”, “Herkes genel sigorta!” vb. talepler etrafında hareketi birleştiren ve militan bir mücadeleye sevkeden bir hat izlemektir. Reformist anlayışlar esas sorunun kullanılan araçlarda değil pasif, uzlaşmacı mücadele anlayışlarında olduğu gerçeğinin üzerinden atlamaktadırlar. Bu konunun devrimci sınıf sendikacılığı ilkeleri doğrultusunda tartışılması, değişik sektörlerde esnek istihdamla hizmet üreten bu kesimlerin sendikalarda örgütlenmesi, ortak talepler etrafında hak alıcı bir mücadele hattında ortaklaştırılması için etkin bir müdahalede bulunulması şarttır.

Kuşkusuz politik olarak sorunu tartışmanın yanısıra bulunduğumuz alanlarda işgüvencesiz çalışan emekçi kesimleri sendikalarda örgütlemek ve mücadeleyi ortaklaştırmak için ne gibi araçları kullanmak gerektiği üzerine tartışmalı, somut bir planlama yapmalıyız. Bu çabanın kendisi alanın sorunlarını daha özelinden ve somut olarak incelemeyi, daha somut bir hareket planı çıkarmayı, buna uygun araç, yol ve yöntem belirlemeyi de kolaylaştı-

racaktır.

Yaratıcı ve özgün politika başarısının güvencesidir

Güçlerimizin ağırlığını eğitim ve sağlık sektöründe konumlanmış yoldaşlarımız oluşturmaktadır. Ancak bu alanlarda henüz istediğimiz düzeyde somut politika üretebilen, güç olabilen bir konumda değiliz. Kuşkusuz eğitim gibi dağınık ve yaygın bir sektöre müdahalenin imkanları emekçilerin toplu olarak bulunduğu sektörlerle göre daha zordur. Ancak alanın özgünlüğü gözetilerek buna uygun araç ve yöntemlerin belirlenmesi konusunda yeterince yaratıcı olduğumuz da söylenemez.

Örneğin eğitim sektöründe nispeten daha büyük okulların hedef olarak seçilmesi, buralardaki ilerici unsurlara ulaşmak için çaba harcanması, eğitim fakültelerinden yeni mezun ve göreve yeni başlayan genç emekçi kesimlere ulaşılması, hedef kitlesi bakımından alanlarımızın kesiştiği gençlik çalışmamızla kimi zaman ortak süreçlerin örgütlenmesi vb. imkanların değerlendirilmesi tartışılması gereken bir diğer başlıktır.

Mesela yeni göreve başlayan unsurlara ulaşmada reformist anlayışların refleksleri daha gelişmiş durumdadır. Tabii ki yıllardır tutukları sendikal yönetimler onların işini kolaylaştıran bir etkidir. Ancak bu, hiçbir şekilde okullara ve sendikalara yeni gelen genç güçlerle özel olarak ilgilenmemizin, onları devrimci temellerde geliştirmemizin, sosyal, siyasal olarak kuşatmamızın önünde engel değildir.

Sağlık sektörü ise, her ne kadar çalışmaya koşulları bakımından zorluklar taşısa da emekçilerin toplu olarak bulunduğu alanlardır. Buralarda somut politika üretmenin zemini diğer işyerlerine göre daha fazladır. İşyerine seslenen özel sayılar, sektöre seslenen bülten vb. özgün araçlar, işyeri temsilciliğinin işletilmesi, işyerindeki sorunlara karşı duyarlılık yaratılmaya çalışması, hastaneler arasında eşgüdüm ve koordinasyon sağlamak amacıyla değişik yol, yöntem

ve araçlar düşünülebilir, devreye sokulabilir.

Bu yanıyla başta sınıf çalışmamız olmak üzere gençlik çalışmamızın deneyimlerinin bu gözle incelenmesi, olumlu deneyimlerden dersler çıkarılması, somut hedef ve yönelimler belirlenmesi gerekmektedir.

Devrimci-demokrat grupların tutarsızlığını kırmak için...

Bir diğer konu da, alanda çalışma yürüten ve devrimci iddia taşıyan anlayışları somut gündemler vesilesiyle görev ve sorumluluklarını yerine getirmeye çağıran çabamızın pratik olarak bir sonuç üretmediği gerçeğidir. Emekçileri ilgilendiren temel saldırılar, sendika genel kurulları, tüzük değişiklikleri vb. konularda geleneksel devrimci-demokrat siyasi grupların aldıkları tutumlar ne yazık ki iç açıcı değildir. Son genel kurul süreci bunu bir kez daha göstermiştir. Reformizme yedeklenen devrimci-demokrat gruplar bugüne kadar gösterdiğimiz tüm çabalara rağmen yüzünü işyerlerine dönmek yerine, ilkelerini de bir tarafa bırakarak “yönetimlere gelmek herşeydir” mantığıyla davranmışlardır. Yerelliklerle sınırlı kalan belli somut kazanımlar ise hareketin toplamına müdahale etmekten uzaktır.

Gelinen aşamada hareketin ihtiyacı olan devrimci önderlik boşluğunu doldurmak doğrultusunda dışımızdaki devrimci güçlere görev ve sorumluluklarını hatırlatan çabamızın karşılık bulması da, hareketin toplamına müdahaleyi önüne koyan devrimci bir mücadele programı etrafında birleşmenin koşulu da, tabanda yürütülecek çalışmanın kendisiyle doğrudan bağlantılıdır.

Zira geçmiş dönemlerde hareketin sorunlarını tartışmak amacıyla gerçekleştirilen tartışma platformları emekçilere umut vermekten ziyade umutsuzluk aşlamıştır. Bu tarz üstten tartışma platformları yerine taban çalışması üzerinden ve somut adımlarla birleşmeyi hedefleyen bir hareket tarzı esas yönelimimiz olmalıdır.

Güncel gelişmeler karşısında aldıkları tutumları, eksiklikleri ve zaafları yapıcı bir tarzda eleştirmek, devrimci güçleri görev ve sorumluluğa çağırarak, bunu emekçi kitlelere açık bir şekilde yapmak gerekmektedir.

Partinin çağırısına hakkıyla yanıt verebilmek...

Bu başlıklara eklenebilecek daha birçok sorunun tartışmaya açılması, alana dönük politikalarımızı somutlamak, ete-kemiğe büründürmek, etkin ve etkili bir çalışma tarzına kavuşmak, yeni güç ve mevziler yaratmaya çalışmak, devrim ve sosyalizm mücadelesini, bu mücadele içinde Parti'yi büyütmek için daha fazla imkanı zorlamak amacını taşımaktadır. Bu sorunlar alanda çalışma yürüten tüm güçlerimiz tarafından enine boyuna sorgulanmalı, tartışılmalı, somut sonuçlarını üretmeli ve Parti'ye sunulmalıdır.

Bu konuyla doğrudan bağlantılı olarak sorunun en can alıcı yanını ise alandaki güçlerimizin niteliği, örgütlülük düzeyi ve kimliği, bu alana yapılan müdahalenin kendisi oluşturmaktadır.

Sosyalist Kamu Emekçileri çalışması, Parti'nin hedefleri ve politikaları doğrultusunda alana müdahale etmeyi, alanda güç olmayı, kadrolaşmayı, temel politikalarımızı pratik çalışma içinde somutlamayı, geniş emekçi kesimlerle devrimin ve sosyalizmin çıkarları doğrultusunda kucaklaşmayı ve harekete geçirmeyi hedefleyen esnek bir araçtır. Amaca hizmet edecek her türden ilerici unsurun çalışmaya dahil olması esnekliğin sınırlarını anlatmaktadır. Böylesi bir tanım hiçbir biçimde alanda çalışma yürüten güçlerimizin esnek bir platform etrafında biraraya getirildiği sonucunu doğurmamalıdır. Mevcut haliyle alanda çalışma yürüten güçlerimizin bir takım sınırlılıklarının olması ayrı bir tartışma konusudur. Zira alandaki güçlerimizin politik ve ideolojik olarak geliştirilmesi, güçlendirilmesi, kuşatılması, Partili bir kimlik kazanması, kadrolaşması için çaba gösterilmesi Parti'nin görevidir.

Ancak kendisini ve güçlerini örgütleyemeyen bir çalışma tar-

zıyla bu başarılmaz, daha ileri bir düzey zorlanamaz.

Öncelikli olarak alandaki tüm güçlerimiz marksist-leninist ideolojiyle donanmak, Parti'nin ideolojisiyle kuşanmak zorundadır. Bu yanıyla bir eğitim sürecinin sistematik olarak gündeme alınması şarttır. Bu işin "abc"sidir.

Yanısıra Parti'nin yayın organlarının düzenli takip edilmesi, birim toplantılarında tartışılması, temel yönelimlerimizin alanda hayat bulması için çaba göstermek gerekmektedir. Parti'nin genel ve güncel politikalarının, taktiklerinin, sınıf hareketinin sorunlarının, Parti'nin gelişme düzeyinin incelenmesi ve tartışılması Parti'yle daha ileriden bütünleşmenin önemli adımları arasındadır. Zira genel siyasal süreçlere ilgisiz, Parti'nin toplam çalışmasından kopuk, siyasal sınıf çalışmamızın geldiği düzeyden bihaber unsurlar, alanın dar sorunları içerisinde boğulmaktan, moral ve inanç yitimine uğramaktan kurtulamaz. Zaten hareketin yaşadığı dibe vurmuşluk yeterince moral bozucudur. Düzenle bağlarını politik olarak ve bilinç düzeyinde koparmamış unsurların bu atmosferden olumsuz etkilenmesi ve düzene savrulması kaçınılmazdır. Bu demoralizasyonu parçalayacak olan ise devrim ve sosyalizme duyulan sarsılmaz inanç, buna uygun bir ideolojik donanım, örgütlü ve devrimci kimliktir. İddiasıyla, ideolojisiyle, ihtilalci kimliğiyle, buna uygun konumlanması ve pratik çabasıyla bu misyonu Türkiye topraklarında yerine getirebilecek yegane güç olan Parti'yle daha ileriden bütünleşmektir. Sınıf mücadelesinin tüm zorluklarına rağmen uzun soluklu olabilmenin yegane koşulu budur.

Ancak böylesi bir misyonla davranan ve buna uygun bir iddiaya sahip olan güçlerimiz çalışmanın etkin ve enerjik bir öznesi olabilecek, çalışmayı daha ileri taşıyabilecek, alandaki ilerici unsurları Parti'ye örgütleyebilecektir.

Alandaki tüm güçlerimiz sadece çalışma tarzı ve düzeyine değil kendisiyle hesaplama sürecine de bu bilinçle yaklaşmalı, Parti'nin çağrısına bu anlamda da yanıt vermelidir.

(*Ekim, Sayı: 252, Mayıs 2008*)

Metal'de TİS sürecine müdahale deneyimi

Metal işkolu, gerek kapitalist ekonomide tuttuğu yer ve gerekse metal işçilerinin örgütlenme ve mücadele düzeyi açısından stratejik bir işkolu olma özelliğine sahiptir. Bu konumuyla, işçi sınıfının diğer bölüklerini sürükleme ve önderlik etme yeteneğindedir. Bundan dolayı komünistler her dönem bu işkolunda örgütlenmeye önem vermişler ve çalışmalarının merkezine koymuşlardır. Güç ve olanaklarının sınırlı, fiziki bağlardan yoksun oldukları dönemlerde bile sektöre yönelik politik ilgilerini sürdürmüşlerdir. Bunun sonucunda, bu alandaki çalışmamızda önemli bir birikim ve deneyim elde edilmiştir.

İşte bu birikimler üzerinden ve elbette partinin toplam birikimine ve yol göstericiliğine yaslanarak, geçtiğimiz dönem bu işkoluna, TİS gündemi etrafında şekillenen yoğun bir politik müdahale gerçekleştirmişlerdir. TİS süreci sonrasında da metal işçilerinin krizin faturasına karşı devam eden yaygın ve militan eylemlilik sürecine müdahalemiz sürmüştür.

Bu çalışmanın ilk deneyimlerini irdeleyip ortayı çıkardığı sonuçları değerlendirmek, hem bu alana yönelik çalışmamız hem de genel olarak sınıf çalışmamız açısından yararlı olacaktır. Deneyimleri irdelemek, çalışmada önümüzü açabilmek için her zaman yerine getirilmesi gereken bir sorumluluk olmakla birlikte, bizim

için bunun da ötesinde bir ihtiyaç olduğunu da vurgulamalıyız. Zira II. Parti Kongresi, sınıf çalışmasını ileri bir düzeyde örgütlemeyi, sınıf içerisinde güç ve mevziler kazanmayı ve giderek partiyi işçi sınıfı zemininde maddi bir kuvvet haline getirmeyi hedef olarak koymuştur. Bu hedefe ulaşabilmek ise, çalışmamızın deneyimlerini ve sorunlarını döne döne ele almayı, zorlanma alanlarımızı ve yetersizliklerimizi her adımda açığa çıkarmayı gerektirir. Sınıf çalışmamızın geliştirilmesinde deneyimlerimizin olumlu ve olumsuz yönleriyle değerlendirilerek, bunun partiye maledilmesinin önemi tartışmalıdır. Sınıf çalışmamızın niteliğinin yükselmesi, önderlik kapasitemizin gelişmesi ve müdahalede çok yönlü bir yetkinleşmeyi sağlamanın yolu, bunun sürekli ve sistematik bir biçimde yapılmasını gerektirmektedir.

Müdahale çizgimiz ve hedeflerimiz

Merkezi TİS müdahalemizin ana halkasını, merkezi politik açılımımız ve bu açılımın sistematik biçimde işlenmesi oluşturmuştur. Bu çerçevede alana ilişkin taktik politik hattımızı belirlerken, alandaki güç ve olanaklarımızın düzeyinden çok, sınıf hareketinin ihtiyaçları ve işçi sınıfını temsil etme meşruiyeti esas alınmıştır.

Müdahalemizin politik hedefi, TİS sürecinde, metal işçilerinin mücadele potansiyelini, birikmiş öfkesini ve mücadele isteğini açığa çıkarmak, bilinç ve örgütlülük düzeyini yükselterek Türk Metal çetesinin tahakkümünü kırmak, buradan giderek metal işçilerini mücadele alanına çıkarmak olarak belirlenmiştir. Bu süreçte BMİS yönetimine karşı yapıcı ve ileriye çıkmasını zorlayan bir tutum alınmış, sürecin gelişimini olumlu yönde etkileyecek yaklaşım ve pratiklerine destek verilmiş, tersi tutum ve pratikler ise hedef alınmıştır. Süreç boyunca, metal işçilerinin tabandan örgütlenmesini ve mücadelesinin geliştirilmesini hedefleyen bir yaklaşım tarzı sergilenmiştir. “Ortak talepler, ortak mücadele, ortak örgütlenme”

ekseninde, hangi sendikada örgütlü olduklarına bakmaksızın ve örgütlü-örgütsüz ayrımı yapmaksızın, metal işçilerinin birliğine hizmet edecek bir müdahale çizgisi izlenmiştir.

Sürece ilişkin olarak belirlenen taktik politikamız ışığında, sistematik bir teşhir, ajitasyon ve propaganda faaliyeti yürütülmüştür. Bizzat TİS'e müdahale çerçevesinde çıkardığımız bülten başta olmak üzere merkezi araçlarımız etkin bir biçimde kullanılmış, yanısıra havzalar özgülünde çıkarılan yerel araçlarla, faaliyet dönem boyunca kesintisiz bir biçimde sürdürülmüştür. Metal işçileri taraf olmaya, ortak mücadele platformlarında bir araya gelmeye çağrılmıştır. Metal işçisinin örgütlü bir taraf olarak hareket edemediği koşullarda bir TİS sürecinin daha kaçınılmaz olarak ihanet ve satışla noktalanacağı vurgulanmış, işçilere taban örgütlerinde örgütlenme çağrısı yapılmıştır. Çalışmanın en önemli başarılarından birisi, dönem boyunca kesintisiz ve yaygın bir biçimde sürdürülebilmesi olmuştur.

Sürece eylem ve örgütlenme yönünde müdahale

Sürece müdahalemiz sadece uyarıma-aydınlatma ve çağrı faaliyetiyle de sınırlı kalmadı. Aynı zamanda, çalışma yürüttüğümüz havzalardan ve fabrikalardan başlayarak, süreç eylem ve örgütlenme yönünde derinleştirilmeye çalışıldı. Metal işçilerini sürecin bir tarafı haline getirmek üzere bilincini geliştirme ve öfkesini açığa çıkarma, bu temel üzerinde eylem ve örgütlenme hattından ilerleme bakışıyla bir dizi müdahalede bulunuldu.

Bu müdahalelerimizden biri, bulunduğumuz hemen tüm yerlerde işçilerin ve sendika temsilcilerinin katıldığı işçi toplantıları yapmak oldu. TİS'i genel bir tartışmaya konu etmek, işçileri bu tartışmalara katmak ve giderek ortak mücadele platformlarını gündeme sokmak hedefiyle yürütülen bu çalışma, sürece fiili müdahalemizin ilk ayağı oldu. Yanı sıra, organik bağlarımızın olduğu

fabrikalarda işçilerin duyarlılığını örgütlemeye, bu duyarlılığı sendikal kademelere yönelik bir basınca çevirmeye çalıştık. Diğer bir etkinliğimiz ise, bulunduğumuz alanın dışında gelişen eylemli süreçlere aktif bir şekilde katılmak, örgütlü-örgütsüz metal işçilerini bu eylemlilik sürecine katmak ve bu eylemleri birleşik mücadelenin kanalı olarak değerlendirmeye çalışmak biçiminde oldu. Ne kadar başarılı olduğumuzdan bağımsız olarak, çalışmayı böyle bir politik bakışla örgütleme çabası en önemli kazanımımızdır.

Çalışmamızın sonuçları üzerinden, alanda sendikal odakların dışında sürece müdahale eden yegane politik güç olduğumuzu rahatlıkla söyleyebiliriz. Gerek BMİS gerekse de Türk Metal çetesi cephesinde, söylediklerimiz belirgin bir ağırlık taşıyabildi. BMİS yönetimi bunu hem doğrudan hem de mücadele sürecindeki tutumlarıyla gösterdi. Türk Metal çetesi ise çalışmamızdan duyduğu rahatsızlığı bizzat Özbek'in ağzından kürsülerden dile getirdi. Materyallerimizin düzenli olarak taşındığı Türk Metal'in örgütlü bulunduğu fabrikalarda fiili saldırılarla karşılaştık. Birçok yerde bu saldırılar metal işçilerinin çalışmamızı sahiplenmesiyle boşa çıkarıldı. Aynı zamanda bu gerici müdahale işçileri taraflaşmaya zorladı.

Bunlar çalışmamızın gücünün ifadesidir. İhtiyacı doğru tanımladığımızı ve doğru noktadan yüklendiğimizi göstermiştir.

Ayrıca belirtmek gerekir ki, Türk Metal'in örgütlü olduğu fabrikalarda sürece fiili müdahale, BMİS'in birkaç sınırlı bildiri dağıtımını dışında, esas olarak tarafımızdan yürütülmüştür. Çalışmamızın altı çizilmesi gereken en önemli başarılarından biri de budur.

Sınırlarını aşan etkili bir çalışma!

Süreç boyunca, güç ve olanaklarımızın sınırlarını fazlasıyla zorlayan bir faaliyet yürütülmüştür. Sendikal bir süreç üzerinden fakat onun sınırlarını aşan bu çalışma, metal TİS'lerinin işçi sınıfı ve ilerici kamuoyunun gündemine oturmasında önemli bir rol oynadı.

mıştır. Sergilenen tokluk ve ciddiyet, sınıfın devrimci temsiliyetine dayalı devrimci inisiyatif, ilerici ve sol kamuoyunda TİS sürecine ilgiyi arttırmıştır.

Bu noktada vurgulamak gerekir ki, bu etkinin yaratılmasında yayınların etkin bir biçimde kullanılması özel bir rol oynamıştır. Özellikle sürece müdahale amacıyla hazırladığımız bültenimiz oldukça işlevsel olmuştur. Sürecin çeşitli aşamalarında yaptığımız çağrılar ve gösterdiğimiz hedeflerin taşıyıcısı olan bülten, merkezi olmasının yanı sıra işçi yazılarının belli bir ağırlık taşıması ölçüsünde çalışmamızı güç ve etkisini arttırmıştır. Ülkenin değişik bölgelerinin en büyük metal fabrikalarından yazıların yer alması, söylediğimiz sözü güçlendirmiş, ağırlığını arttırmıştır.

Temel zayıflık alanımız!

Çalışmamızın en önemli zayıflığı ise, fabrikalar zemini üzerinden yeterince güçlü biçimde örgütlenememiş olmasıdır. Bunun en önemli nedeni, TİS kapsamındaki fabrikalarla “içerden” bağların zayıflığıdır. Eğer belli başlı fabrikalarda içeriden çalışmanın imkanlarına sahip olabilseydik, sürece müdahalemiz çok daha ileri bir düzeyde gerçekleşebilirdi. Örneğin, TİS taslağının oluşturulmasına aktif katılım, alternatif TİS taslaklarının hazırlanması, çeşitli fabrika eylemleriyle sürece müdahale, ihanet gerçekleştiğinde sendikaların kapısına dayanma biçiminde bir müdahale, çok daha ileri sonuçlar yaratırdı. Yine de, mevcut güç ve imkanlarımız ölçüsünde bir dizi fabrikada bu yönde adımlar atılmıştır. Ancak bu müdahaleler, sürecin seyrini belirleyecek ve sendikal mekanizmalar üzerinden itici bir rol oynayabilecek düzeyden uzak kalmıştır.

Öte yandan, mevcut ilişkilerimizin sürece aktif katılımı konusunda da bir dizi zorluk yaşadığımızı belirtmeliyiz. Deneyim eksikliği, çalışılan fabrikalarda bir taban örgütlenmesi oluşturacak düzeyden yoksunluk ve öncü kimliğin zayıflığı ölçüsünde, ilişkilerimizin büyük bölümü oynamaları gereken rolü oynamakta

yetersiz kalmıştır.

Bununla birlikte, politik müdahalemizin ortaya çıkardığı ve platformumuza yakınlaştırdığı önemli sayıda işçi ilişkisi yakalanmıştır. Ancak bu işçilerin örgütlenmesinde ve giderek içeriden müdahalenin dayanaklarına dönüştürülmesinde zayıf kalınmıştır. Elbette bunda bu ilişkilerin öncü kimliklerindeki zayıflıklar önemli bir rol oynamıştır. Yakalanan bu imkanlar hala da varlığını korumaktadır ve kesintisiz bir şekilde süren çalışmamız tarafından kazanılması sorumluluğu önümüzde durmaktadır. Sınıf hareketinin gelişimine de bağlı olarak bu imkanların somut bağlara, sınıfla organik bağlantı kanallarına dönüşmesi ve partinin sınıf üzerindeki önderliğinin dayanakları haline gelmesi elbette bir zaman, fakat daha önemlisi emek harcama sorunudur.

Öncü işçileri birleştiren bir politik platform!

Son olarak şu noktanın altını çizmek istiyoruz. Ülke çapında sektörel bir çalışma olarak yürüyen metal çalışmamız, alanın bütününü kesen bir gündem üzerine oturduğu ölçüde, önemli politik ve maddi kazanımların yolunu açmıştır. TİS süreci geride kalsa da, çalışmanın sektörel olarak yürütülmesi ve politik bir çerçevede süreklilik kazanması önem taşımaktadır. Krizin faturasına karşı ülkenin değişik bölgelerinde işçi sınıfının birleşik bir mücadele ihtiyacı ve arayışı içerisinde olduğu bugünkü koşullarda, sektörel politik platformların varlığı, özellikle sürecin ileriye çıkardığı ve çıkaracağı ileri-öncü işçilerin birleştirilmesi açısından işlevsel olacaktır. Tek tek fabrikalarda dişe diş verilecek mücadele sektörel düzeyde böyle bir politik platformla tamamlandığında, işçi sınıfının politik bir yön kazanabilmesi için elverişli bir kanal açılmış olacaktır.

Komünist Metal İşçileri
(*Ekim, Sayı: 253, Ekim 2008*)

"Türkiye'de '60'lı yılların büyük sosyal uyanışına, düzen sınırlarını ve kurumlarını aşamayan bir burjuva sosyalizmi damgasını vurmuştu. '70'li yıllardaki büyük halk hareketine ise, ufku demokrasiyi ve bağımsızlığı aşamayan devrimci küçük-burjuva sosyalizmi damgasını vurdu. Bu iki akımdan ilki bugünün reformist sol çevreleri şahsında, ikincisi ise bazı devrimci-demokrat gruplar şahsında halen de varlığını sürdürmektedir. Fakat gerçekte ikisinin dönemi kesin olarak kapanmıştır; üstelik daha '80'li yıllarda. 12 Eylül yenilgisi burada bir dönüm noktası olmuş, '89 yıkılışı ise bunu pekiştirmiş, ifade uygunsuzluğu tarihi bir dönemi noktalamıştır.

"Türkiye'nin gelmesi kaçınılmaz yeni devrimci yükselişine işçi sınıfı damgasını vuracaktır. Komünistlerin 20 yıl önce yükselttiği ve TKİP ile taçlandığı proletarya sosyalizmi bayrağı, bu yeni döneme ideolojik ve örgütsel bir hazırlıktır. Türkiye'nin devrimci geleceği, bu hazırlığın her alanda ve her açıdan güçlendirilmesine, işçi sınıfı içinde ete-kemiğe hüründürülmesine sıkı sıkıya bağlıdır. Bu başarıldığı ölçüde, geleceğin devrimci yükselişine proletarya eksenli devrimci sosyalizm damgasını vuracaktır..."

(20. Yılında Komünist Hareket...)

ISBN 978-975-7271-45-1

9 789757 271451 >

Fiyatı: 15 TL (KDV dahil)